

M. 6.
P L A T O N I S

O P E R A.

J. H.

LIBRARY

OF THE

ΠΛΑΤΩΝ

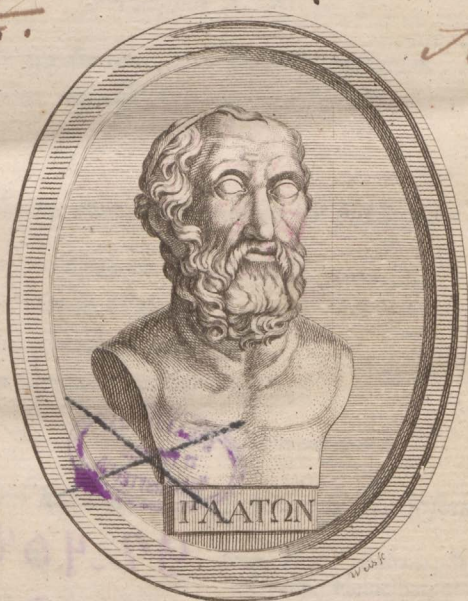
PLATONIS PHILOSOPHI QUAE EXSTANT

GRAECE AD EDITIONEM HENRICI STEPHANI
ACCURATE EXPRESSA

CUM MARSILII FICINI INTERPRETATIONE

PRAEMITTITUR L. III LAERTII DE VITA
ET DOGM. PLAT. CUM NOTITIA LITERARIA

ACCEDIT VARIETAS LECTIONIS

STUDIIS SOCIETATIS BIPONTINAE

BIPONTI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
CICIOCCCLXXXI

PLATON

PLATONIS PHILOSOPHIA

QUAE EXSTANT

GRAECE AB EDITORE HENRICO STEPHANO

AGGREGATO LITTERARUM

CUM MARSHI FIELDI INTERPRETATIONE

FRANCMONTII L. III. CAESARIS DE VITIS

ET DOCTORUM RHEGII CUM NOTIS ET EXERCITIIS

ACCURATE REVISITIS

Handwritten signature

Handwritten signature

4042

92.4.04

Q

STUDII SOCIETATIS RHEGII

FRANCMONTII

EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS

MDCCLXXXII

I N D E X

EORUM QUI NOMINA APUD NOS PROFESSI SUNT

Principum S. R. I.

Seren. Princeps *Ernestus*, Dux Saxonum Gothanus.
Seren. Princeps *Augustus*, Princeps Saxo Gothanus.

Bibliothecarum principalium & publicarum

Bibliotheca Archipalatina *Mannhemensis*.
Bibliotheca Ducalis *Gothana*.
Bibliotheca philosophica *Aldorfina*.
Bibliotheca Gymnasii *Oeringensis*.

Ceterorum humanitatis Patronorum & Studioforum

A.

— *Alberti*, Stud. Phil. in
Acad. Argentor.
— *Aldorfer*, Professor
Gymn. Scaphuf. 4 Ex.
Io. Iac. *Aldorfer*, Pastor eccl.
in Buch prope Scaphufium.
Plat. Op. Vol. I.

Ioan. Henr. *Andreae*, Rector
Gymn. Heidelbergensis.

— *Auffschlaeger*, Stud.
Philos. in Acad. Argentor.

— *Augustin*, Pastor eccl.
S. Nicolai Berolin.

C. G. *Ausfeld*, Pastor eccl.
Langofaliffensis. 2 Ex.

B.

Frid. Gottl. *Barth*, Collega III
scholae principalis Portensis
in Thuringia.

——— *Barthel*, Stud. Theol.
Argentor.

——— *Bartholdi*, Negotiator
Weisenburgi ad Rhenum.

——— *Bayer*, Conf. eccl. &
Pastor eccl. Ref. Alceiae.

Car. Lud. Frid. *Bauer*, Mode-
rator studiorum Ser. Princi-
pis Hohenloici Ingelfingen-
sis filiarum.

——— *Beck*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

Th. Chr. *Becker*, Tabularii
Ser. Landgr. Hassiae prae-
fectus Castellis.

Ioan. Laur. *Benzler*, celsissimi
Comitis Lippienfis a secre-
tis expeditionum Lemgo-
viae.

——— *Benzler*, Rect. Gymn.
Herfordienfis.

C. I. *Besenbeck*, SS. DD. C.
Erlangae.

——— *Beyer*, AA. Mag. in
Acad. Erlang. 4. Ex.

I. B. *Beyhl*, SS. Th. C. Er-
langae.

——— *Biedermann*, Philos.
Mag. & Conr. scholae Ma-
rienberg.

——— *Bielitz*, Philos. Mag.
& Pastor Hennersdorfii in
Ducatu Crossen.

——— *Bierle*, Stud. Theol.
Argentor.

Io. Laur. *Blessig*, Professor Ar-
gentor.

——— *Bockh*, Diacon. Nord-
ling. 4. Ex.

——— *Boekel*, Stud. Theol.
Argentor.

——— *Boesamle*, Stud. Theol.
Argentor.

Henr. Chr. *Boie*, Praefectus
Ditmarssiae Australis, di-
tionis Danico - Holsaticae,
in Meldorf.

——— *Bolli*, Bibliopega Ba-
sil. 10. Ex.

——— *Branka*, Archiater
Ser. Elect. Palat. Boici, Mo-
nachii.

Io. Frid. *le Bret*, Consil. con-
sist. eccl. & Prof. histor. Stut-
gardiae.

Io. Valent. *Briegleb*, Prof. Co-
bugensis.

——— *Brion*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

——— *Buchholz*, Med. D.
Weisenburg. ad Rhenum.

Gotth. Ehrenr. *Buerger*, Phil.
Mag. Dresdae.

Ant. Frid. *Buesching*, Consil.
eccl. & Director. Gymn.
Ev. Lut. Berolin.

C.

M. de *Cameli*, Director paed-
agogii nobilium, Salisburgi.

——— *Carl*, Phil. Mag. &
ecclesiastes Argentor.

Io. Iac. *Carl* & Io. Chr. *Her-
mann*, Bibliopolaee Francof.
ad Moen.

Lud. *Carpov*, Prof. Math. & Physices in Acad. equestri Revaliensi, & Ephorus alumnorum nobilium Esthoniae.

Georg. Phil. *Crollius*, humanitatis studiosus Bipont.

— *Cunradi*, Praec. in Schola prov. monasterii Bergensis.

D.

— *Dahler*, Theol. Stud. Argentor.

— *Damm*, Stud. Iur. Tubingae.

— *Dauzer*, Prof. & Director scholarum Monachii. 2 Ex.

— *Degen*, Phil. Mag. Onoldi.

— a *Delling*, Monachii. 3 Ex.

Car. Phil. *Dietz*, Med. D. & Prof. Tubing.

— *Dillenius*, Phil. Mag. et primarius praeceptor scholae Tubing.

— *Dirlamb*, Ephorus filiorum generosissimi Baronis de Reitwiz in monasterio Bergensi.

— *Ditmar* Prof. Berolin. Ioan. Christoph. *Doederlein*, Theol. D. & Prof. Altdorf.

I. G. *Dorfmueller*, SS. Theol. C. Erlangae.

— *Drechsler*, Cand. Minist. Norimberg.

— *Druck*, Prof. Stutgardiae. 2 Ex.

E.

Franc. Car. *Eggel*, Rector & Scholarcha Gymn. ill. Oeringae.

— *Ensfelder*, Theolog. Stud. Argentor.

Illustrissimus Comes Franciscus ab *Enzenburg*, dynasta in Singen & Magdberg &c. Caef. Mai. Cubicularius nobilis, & a conf. gubernandi Principatus Tirol. Oeniponti.

— *Erhard*, Phil. Mag. Dresdae.

— *Eydam*, LL. human. studiosus Gothae.

Abrah. *Exter*, Pastor Ref. in Winden, dit. Bipont.

F.

Io. Georg. *Faber*, Pastor eccl. Ref. Hornbac. in Ducatu Bipont.

— *Feilgenhauer*, Diaconus eccl. Fridericostadii, quod pars est urbis regiae Berolin.

— *Ferber*, Consul Zwickaviensis.

Chr. Gottlob *Foehrl*, Advocatus Budiss. in Lusatia sup.

— *Baro de Franckenberg*, reipubl. gerendae administrator Ser. Ducis Saxo Gothani.

Henr. Aug. *Francke*, Gymn. ill. Erphordini Director, & Philos. Prof.

Iust. Frid. *Froriep*, D. & Prof.

- Theol. ac Linguar. Or. Erphordiae.
- *Fritz*, Stud. Theolog. Argentor.
- *Fronmueller*, Pastor eccl. in Fuerth.
- de *Fuchrer*, ab Haimendorf, Norimberg.
- G. L. *Fuerst*, Theol. Stud. Erlangae.
- G.
- *Gambs*, Stud. Theol. Argentor.
- *Ganzer*, Lit. Stud. Norimbergae.
- Chr. Sam. *Gehe*, D. Iuris Dresdae.
- Io. Godfr. *Geisler*, Rector scholae principalis Portensis in Thuringia.
- *Geisler*, Stud. Iuris.
- *Gellenius*, Praetor Dresdensis.
- *Gerhard*, Stud. Theol. Argentor.
- Franc. de Paula *Gerhardinger*, Theol. D. & Prof. Rector scholarum Palatinatus superioris, Ambergae. 6. Ex.
- *Gernler*, Pastor eccl. Ref. in Wolfsheim, Argentorati.
- *Gerold*, Diaconus ecclesiae Raboldivillanae in Alsatia.
- *Gess*, Phil. Mag. Repetitor & Vicarius Min. V. D. Stutgardiae.
- *Geyler*, Stud. Theol. Argentor.
- a *Ghelen*, Bibliopola Caesareus Viennae. 6. Ex.
- Frid. Gulielm. *Gleim*, Canonicus Halberstadt.
- Leopold. Frid. Günther *Goekingk*, Director Cancellariae Hohnsteinensis, Ellrichii.
- *Goerix*, Phil. Mag. Tubingae.
- *Goetz*, Candid. Norimbergae.
- Io. Iac. *Griesbach*, Theol. D. & Prof. Ienae.
- Phil. *Grimm*, AA. Mag. Rector Gymn. Annaebergensis.
- *Guggenberger*, Stuttgardiensis, Alumnus Ducalis.
- Io. *Gurlitt*, Professor Philos. in Schola provinc. monasterii Bergensis. 6. Ex.
- H.
- *Hafner*, Pastor eccl. Gall. Argentor.
- Christ. Aug. *Hankel*, Seren. Princ. Schwarzburg. Rudelstadt. a consiliis aul. & eccl.
- Gottl. Christoph. *Harles*, Consil. aulicus Marchionis Brandenburg. Phil. D. & Prof. in Acad. Erlangensi.
- *Hartlieb*, Ecclesiastes Norimberg.
- *Hartlieb*, Diaconus ibidem.
- Car. Baro ab *Hartmann*, Consil. intimus Principis Electoris Palatin. Neoburgi ad Danubium.

Chr. Godofr. *Haubold*, AA.
LL. Mag. Lipsiae.

—— *Heckmann*, Consilia-
rius Camerae Episc. Mona-
ster. 2 *Ex.*

Dominicus *Heddaeus*, D. &
Prof. Theol. ac Consil. eccl.
Heidelbergae.

—— *Hehl*, Stud. Iur. Tu-
bingae.

—— *Heisch*, Stud. Theol.
Argentor.

Chr. Gottf. *Hellfeld*, Alumnus
scholae Langofaliff.

—— *Hennemann*, AA. LL.
Magister & Bibliothecarius
Zwickav.

—— *Herdegen*, Stud. Med.
Altdorfii.

—— *Heres*, , Conrector
Gymn. Duerckhemensis in
principatu Liningensi.

—— *Hermann*, D. & Prof.
Medic. Argentor.

I. Lud. *Herrenschneider*, Stud.
Iur. Argentor.

Simon *Herrenschneider*, Stud.
Theol. ibidem.

—— *Herrenschneider*, Stud.
Philos. ibidem.

Chr. Gottl. *Heyne*, Consil.
aul. Regius, & Prof. Goet-
ting.

Chr. Car. Laur. *Hirschfeld*,
Regis Danorum a consiliis
iustitiae, Philos. & elegg.
litt. Prof. in Acad. Kilo-
niensi. 4 *Ex.*

I. H. *Hochstetter*, D. & Prof.
Stuttgartiae.

—— *Hoellbeck*, Stud. Theo-

logiae, Argentorati.

H. A. L. *Hollard*, Pastor Ref.
eccl. Gallicae Erlangae.

Beni. *Holzapsel*, Negotiator
Dresdensis.

Hopffstock, Phil. Mag. Tu-
bing.

Bernh. Frid. *Hummel*, Rector
scholae oppidanae Altdorf-
nae.

I.

—— *Jacobs*, hum. lit. Stu-
diosus Gothae.

Wolfg. *Jaeger*, Prof. Phil. ex-
traord. Altdorf.

—— *Jais*, Professor Salis-
burg.

—— *Jogle*, Stud. Theol. Ar-
gentor.

I. S. *Ith*, Prof. Bernae.

I. Henr. *Jung*, Prof. Scient.
Camer. Caesareo Lutren-
sis.

—— *Jung*, Pastor in agro
Norimbergensi.

K.

Max. Car. Frid. *Kaerner*, Cor-
rector dioeceseos Hombur-
gensis in Westrafia, dit. Bi-
pont.

—— *Kaiser*, Eimbeccae. 4
Ex.

Frid. Salom. *Kaltwasser*, Prof.
Gothanus.

—— *Kaltwasser*, SS. Mi-
nist. Candid.

—— *Kammerhofer*, Prof. I.
Salisburg.

Franc. Phil. *Karth*, Argentor.

- *Kell* AA. LL. Mag.
 & Pastor Dresdae.
 Henr. Lud. *Kelleri*, Affectoris
 Conf. supr. Ref. & Pastoris
 Bip. prid. Kal. Jul. 1781 de-
 functi, filius heres biblioth.
 I. C. *Kern*, Bibliopega Esplin-
 genfis.
- *Kerstner*, Candid. No-
 rimberg.
- *Kiefer*, Stud. Theol.
 Argentor.
- *Kiefsling*, AA. LL.
 Mag. & Rector scholae
 Pulsn.
- *Klee*, Stud. Phil. Ar-
 gentor.
- Raph. *Kleinsorg*, Prof. Salis-
 burg. 3 *Ex.*
- Io. Frid. *Kleuker*, Rector Gymn.
 Osnabrug. 7 *Ex.*
- Ioan. Damasc. *Klevenmayrn*,
 Conf. eccl. & Prof. Salisburg.
- I. A. F. *Knorr*, Alumnus scho-
 lae Langosalliff.
- *Koch*, Ecclesiastes S.
 Georgii Berolin.
- *Koch*, LL. Stud. Er-
 phordiae.
- C. F. *Kohlrausch*, Conrector
 Hanoverae.
- *Kramer*, Secretarius bi-
 bliothecae Monachienfis.
- *Kraus*, Lic. Iur. Ar-
 gentor.
- *Kreuscher*, Stud. Theo-
 log. Argentor.
- Car. Gottlob *Kuehn*, AA. LL.
 Mag. Lips.
- *Kuefs*, Stud. Theol.
 Argentor.
- L.
- Ern. Andr. *Lamey*, Mannhe-
 menfis AA. LL. Stud. Bi-
 ponti.
- Laur. Io. Iac. *Lang*, Consil.
 Confist. eccl. ac Prof. LL.
 Orient. et litt. eleg. in Gymn.
 ill. Baruthino.
- *Laroche*, V. D. M.
 Vicarius apud Reform. Ar-
 gentor.
- Io. Georg. *Lederer*, Rector No-
 rimberg.
- *Lehmann*, Zittaviae.
- A. W. *Leifching*; Alumnus
 scholae Langosalliffenfis.
- *Lemp*, Philos. Mag. Tu-
 bingae.
- *Lentz*, Stud. Philos.
 Argentor.
- *Leypold*, Philos. Mag.
 & Praec. Gymn. Argentor.
- *Lichtenberg*, supremæ
 curiae appellationum Consi-
 liarius Darmstadii.
- I. F. *Liebetau*, bonarum ar-
 tium magister, in schola,
 quae dicitur, Negotiatorum,
 Erphordiae.
- Christoph. Ern. Theoph. *Linck*,
 Theol. Stud. Altdorfii.
- Chr. Car. *Linck*, I. V. Stud.
 ibidem.
- Io. Wolfg. Conr. *Lincke*, Pa-
 stor eccl. in Langen-Rei-
 chenbach.
- Io. Casp. de *Lippert*, Consil.
 regim. Bav. super. Monachii,
- I. B. *Lippert*, Syndiaconus &
 Conrector scholae Erlang.
- *Loeseke*, legionis Fri-

derici Principis Boruff. a concionibus sacris, Berol.

—— *Lomatſch*, AA. LL. Mag. & Conrektor ſcholae Pirnenſis in Marchionatu Miſnenſi.

Godofr. *Lorch*, Paſtor Ref. eccl. Steinfelz & Rott, dit. Bipont.

Io. Frid. *Lorenz*, Rector Scholae prov. monaſterii Bergenſis.

Io. Chriſt. *Loſſius*, Prof. Theol. & Phil. Erphordiae.

I. G. *Lucius*, Ordinum Belgii foederati ablegatus ad res in circulis Rhenanis & Episcopat. Monaster. gerendas, Moguntiae.

—— *Luedemann*, a conciliis rei militaris Regis Poruff. Coeslini in Pomerania.

M.

—— *Maier*, AA. LL. Mag. & Praec. Gymn. Stutgard.

—— *Mannes*, Paſtor Caſſellanus.

M. *Marchall*, Ephorus filiorum ill. Comitis de Kuenburg, Salisburgi.

Comes de *Marschall Vezet*, Praefes honorario cudone insignis, in curia ſuprema Veſontionenſi.

—— de *Marschall Audeux*, Praefectus centuriae militum tormentariae, Argentor.

—— *Marx*, AA. LL. Mag. Argentor.

I. *Maurer*, SS. DD. C. Erlang.

I. A. *Mayer*, Theol. C. Erlangae.

—— *Megenhardt*, Studioſ. Phil. Tubing.

Iuſt. Conr. *Menſching*, Rector Gymn. Lemgovienſis.

Io. Henr. *Merck*, Landgravii Haſſo Darmſtadini a conciliis rei militaris, Darmſtadii.

—— *Merkel*, Stud. Theol. Altdorf.

—— *Meſſerer*, a conciliis legationum Principis Naſſovio Saraep. & Praec. Principis heredis.

—— *Meſſmer*, Paſtor eccl. Ref. Dreſdenſis.

Melch. *Meyer*, Paſtor Ref. Argentor.

—— *Michelſen*, Prof. Gymn. Colon. Berolini.

I. F. *Moegelin*, Theol. Stud. Erlang.

—— *Molitor*, Prof. Moguntiae.

Io. Georg. *Muechler*, Prof. Berolini.

—— *Mueller*, Prof. & Diaconus eccl. aulicae, Stutgardiae.

Io. Aug. *Mueller*, Conrektor ſcholae principalis Miſnenſis.

G. F. L. *Mueller*, Paſtor eccl. Ref. Odenbacenſis in Ducatu Bipont.

—— *Mueller*, a militum praefidiariorum concionibus ſacris Dreſdae.

—— *Mueller*, Theol. Stud. Argentor.

—— *Mylius*, Diaconus ec-

* * * *

cles. Luth. in Emmedingen,
in Marchionatu Hachber-
genfi.

N.

———— *Naedelin*, AA. LL.
docens in Acad. militari Stut-
gard.

Io. *Nast*, Prof. Gymn. Stut-
gard.

———— *Neiffner*, Ord. S. Ben.
coenobitae Seonenfis in Ba-
varia.

Io. Dan. *Nicolai*, regii Athe-
naei & scholae Cathedralis
Bremenfis Rector. 5 Ex.

W. F. Ch. *Nippolt*, Alumnus
scholae Langofaliffenfis.

O.

Ierem. Iac. *Oberlin*, Prof. eloq.
in Acad. Argentor.

———— *Ofterhaufen*, AA. Stud.
Norimb.

Io. Phil. *Ostertag*, Prof. Gymn.
Ratisbon.

———— *Otto*, AA. LL. Mag.
Dresdae.

P.

Benedict. *Pachmayer*, Ord. S.
Bened. & Pastor oppidi O-
fterhofen in Bavaria. 2 Ex.

———— *Panzerbieter*, Subcon-
rector Paedagogii Darmsta-
dini.

———— *Pappelbaum*, legionis
Bornftadienfis a concionibus
facris Berolini.

Illuſtriffimus Comes Frid. Ferd.
de *Pappenheim*, S. R. I. Ma-
refchallus hereditarius, Lo-
cum tenens Ser. Princ. Elec-
toris Palatini Neoburgi ad Da-
nubium.

Georg. Guilielm. *Peterfen*, Dia-
conus eccl. aulicae Darmsta-
dii.

I. C. *Pfaff*, Alumnus ſcholae
Langofaliffenfis.

A. F. *Pfeiffer*, Phil. D. & Prof.
ac Bibliothecarius in Acad.
Erlang.

———— *Pfeilschmid*, Cantor
eccleſiae militum praefidiario-
riorum Dresdae.

Mar. Anton. *Pontifefer*, Col-
legii ſupremi gubernatorii a
ſecretis Oeniponti.

———— *Porzelius*, Negotiator
Ratisbon. 2 Ex.

———— *Prox*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

———— *Pruenninger*, Paſtor
eccl. Monachii.

R.

———— *Raabe*, AA. LL. Mag.
Dresdae.

———— *Raiger*, Praec. dome-
ſticus Tubingae.

———— *Ransleben*, Confilia-
rius intimus regius & Conſul
Berolin.

———— *Raſpe*, Bibliopola No-
rimberg.

———— *Reichel*, Stolbergae.

———— *Reinhold*, I. V. D. &
iuſtitarius Dresdae.

L. Baro de *Reiswiz*, in monasterio Bergenfi.

—— *Rentzsch*, chartae fig-
nandae praefectus Dresdae.

Nic. *Richter*, Conf. eccl. &
Antistes sacrorum Reform.
Biponti.

—— *Richter*, Rect. Gymn.
Cassell.

—— *Richter*, LL. Stud.
Cassell.

—— *Riedel*, LL. Stud. Er-
phordiae.

Christoph. *Riegel*, Bibliopola
Norimberg.

—— *Ritter*, Stud. Theol.
Argentor.

Anselm. *Rittler*, Consil. ecol.
& Prof. Theol. mor. Salif-
burgi.

—— nobilis de *Rochliz*, S.
Caes. Maieft. a secretis in
Longobardia Austriaca, Pa-
viae. 2 *Ex.*

—— *Roederer*, Prof. Ar-
gentor.

—— *Roederer*, Phil. Mag.
& Prorector Gymn. Det-
moldiae.

—— *Roekker*, Phil. Stud.
Tubingae.

Car. Franc. *Romanus*, a con-
siliis rei militaris Elect. Sax.
Dresdae.

—— *Rose*, AA. LL. Mag.
& Collega III Gymn. Lau-
banensis.

—— *Rosenauer*, Conrector
Norimberg.

—— *Roth*, V. D. Minister
Vicarius in urbe Norimberg.

Iust. Frid. *Runde*, I. V. D. iu-
ris publici & privati, etiam
hist. Imp. Prof. in Collegio
ill. Carolino Cassellis.

S.

—— *Saarweg*, Stud. Philos.
Norimberg.

Io. Iac. *Sartorius*, Diaconus &
Rector Gymn. Erlang.

—— *Sartorius*, Pastor eccl.
Cassell.

Ioan. Paul. *Sattler*, Conrector
scholae Norimberg. 5 *Ex.*

Guil. Henr. *Schaarschmidt*, Pa-
stor eccles. in Plauffig prope
Lipsiam. 3 *Ex.*

—— *Schaefer*, Phil. Mag.
& Pastor Chemnicensis.

Augustin. *Schelle*, Prof. Salis-
burg.

—— *Schenk*, Rector scho-
lae Norimb.

I. G. *Scherzer*, Theol. Stud.
Erlang.

Iul. Car. *Schlaeger*, Phil. D.
Consil. aulicus, Director Nu-
mophylacii & Bibliotheca-
rius Saxo Gothanus.

Ioan. Rud. *Schlegel*, Rector
Gymn. Heilbron.

Io. Georg. *Schlosser*, Consil.
Regim. Badenf. & Praefec-
tus Emmendingae in Mar-
chia Hachbergenfi.

—— *Schmalz*, Inspector Stol-
pae in circ. Misnensi.

—— *de Schmerfeld*, Consil.
Regim. Cassellis.

Lud. Beni. Mart. *Schmid*, Con-

- fil. aul. & Prof. scholae Caemer. Caesareo Lutrensis.
 Christ. Frid. *Schmid*, Phil. Mag. & Minist. Cand. Tubing.
 ——— *Schmid*, SS. Minist. Cand. Schorndorffii.
 ——— *Schmid*, Phil. Mag. Tubingae.
 ——— *Schmid*, Stud. Phil. ibidem.
 ——— *Schmidt* AA. Magister Koenigsbrückae in Lusatia super.
 ——— *Schmitts*, Confil. int. Palat. Neoburgi.
 ——— *Scholl*, Philos. Mag. Tubing.
 Chr. Gottfr. *Schuetz*, Phil. D. & Prof. Ienae.
 ——— *Schulze*, SS. Minist. Cand. Erphordiae.
 Iac. Lud. *Schurer*, Phil. & Med. D. & Prof. Physices Argentor.
 Christ. Frid. *Schwan*, Confil. Cam. Archipalat. & Bibliopola aulicus Mannemii. 12 *Ex.*
 ——— *Schwarzenberg*, Cand. Theol. Castellis.
 Simpertus *Schwarzhuber*, O. S. B. ex mon. Wessofontano, Conf. eccl. Prof. Phil. mor. hist. & eloq. Salisburgensis.
 F. C. L. *Schweigger*, Archidiaconus & Sen. Erlangae.
 I. H. C. P. *Schweigger*, SS. DD. C. & Collab. Gymn. Erlang.
 Io. *Schweighaeuser*, Phil. D. & Prof. Argentor.
 ——— *Schweighaeuser*, Stud. Phil. Argentor.
 ——— *Seidel*, Diaconus eccl. Norimberg.
 ——— *Seiferth*, D. Dresdae.
 B. W. *Seiler*, SS. DD. C. Erlang.
 ——— *Serz*, Rector scholae Norimberg.
 ——— *Siebenkees*, Studios. Theol. Altdorf.
 Io. Andr. *Sixtus*, Theol. D. & Prof. Altdorf.
 G. *Socher*, O. S. B. ex Abbat. Lunaelacensi, Prof. Log. & Metaph. Salisburg.
 ——— *Socher*, Rector scholae Landsberg.
 A. G. *Sommer*, AA. LL. Mag. & Cand. Minist. Langofaliffae.
 ——— *Spies*, Doct. Med. Norimberg.
 Georg. Frid. *Spies*, Organicus cantor, Bernae. 12 *Ex.*
 ——— *Sprenger*, Cand. Norimberg.
 ——— *Staeudlin*, Phil. Mag. Tubing.
 ——— *Stein*, AA. Magister Dresdae.
 ——— *Stieler*, Confil. aul. Gothan.
 ——— *Stieler*, Pastor A. C. Weisenburgi ad Rhenum.
 ——— *Stockburger*, Collega scholae Norimberg.
 Io. Christoph. *Stockhausen*, Ph. D. a consiliis eccl. & Superin-

tendens eccl. Hanovienfium.

C. H. *Stolte*, Alumnus ſcho-
lae Langofaliffenfis.

— *Sturm*, Prof. Salisbur-
genfis.

G. Af. *Succow*, Med. D. ac
Prof. Math. Phyf. & Che-
miae Caefareo Lutrae.

T.

Io. Chr. *Tatſch*, Conf. eccl.
& Paſtor primarius A. C.
Biponti.

Guil. Abrah. *Teller*, Regis a
Conf. Confiſt. & eccl. prae-
poſitus & Paſtor primarius ad
S. Petrum Berolini. 23 *Ex.*

— *de Terme*, Canonicus
eccl. Metropol. Viennae. 28
Ex.

— *Thamorus*, Ephorus
filiorum viri generoſiſſimi de
Kalkſtein, ducis bellici, Mag-
deburgi. 4 *Ex.*

Dieter. *Tiedemann*, Prof. Caf-
fellis.

Io. Sigism. *Tiefbrunner*, Biblio-
pola Swobaceniſis. 5 *Ex.*

— *Thieme* ſenior, Philoſ.
Mag. Erphordiae.

— *Thieme* iunior, Philoſ.
Mag. Erphordiae.

— *Treitlinger*, Stud. Iur.
Argentor.

Iac. Elias *Troſchel*, Paſtor ad
S. Petrum Berolini.

— *Tuerkheim*, Stud. Theol.
Argentor.

— *Tullius*, curſus publi-
ci praefectus Caefareus Lem-
bergae.

V.

— *Varenbueler*, Heilbrun-
nenſis, alumnus ducalis Wir-
tenb.

— *Varrentrappii* heredes
& *Wennerus*, Bibliopolae
focii Francof. ad M.

— *Vogel*, Ephorus iuve-
num nobilium Norimb.

I. H. *Voigt*, Prof. Gymn.
Gothani.

I. P. *Vollmar*, Phil. Magiſter
Marburgi Cattor.

— *Vollrath*, Phil. Mag.
& Paſtor A. C. in Wachau,
in circ. Miſnenſi.

Io. Chr. *Volz*, Praeſul, idem-
que Rector & Prof. Gymn.
ill. Stutgard.

— *von der Thon*, Profeſſ.
Salisburg.

W.

— *Wachter*, Phil. Stud.
Tubing.

C. I. *Weber*, Alumnus ſcho-
lae Langofaliffeniſis.

— *Weickert*, Phil. Mag.
& Paſtor in Schloß Wald-
heim in circ. Lipſienſi.

Chr. *Weigeli* heredes et *Schnei-
derus*, Bibliopolae Norim-
berg. 2 *Ex.*

— *Weiler*, Stud. Iur. Ar-
gentor.

— *Weifs*, Phil. Mag. &
Praec. in Heydenheim Duc.
Wirtenberg.

Helf. Bernh. *Wenck*, Conf.

-
- Consist. Hasso-Darmst. Rector & Prof. Paedagogii Darmstadini.
- *Wepler*, Prof. Cassellis.
- *Werner*, Phil. Mag. Argentor.
- Chr. Aug. *Wichmann*, Philos. Mag. Lips.
- *Wiegand*, LL. Stud. Erphordiae.
- Christoph. Mart. *Wieland*, Senen. Ducis Vinar. a consiliis aul. Vinariae. 3 Ex.
- Georg. Andr. *Will*, Professor histor. Altdorf.
- Petr. *Will*, Litt. Stud. Darmstad.
- Georg. Christoph. *Wilder*, Pastor eccl. Raschens. prope Altdorfium.
- Phil. Lud. *Wittwer*, med. D. Norimbergae.
- *Wolf*, Pastor A. C. Petroburgi.
- *Woltersdorf*, Pastor ad S. Georgium Berolin.
- *Wurster*, Phil. Mag. & Praec. Tubing.
- Z.**
- Io. Iac. von *Zabern*, Pastor A. C. Ittenhemii in Alsatia.
- *Ziegler*, Phil. Stud. Tubing.
- Ioan. Georg. *Zierlein*, Prof. Gymn. Berol. & Colon. Berolini.
- Mart. *Zollfelder*, Pastor in Offenbau.
- *Zuber*, Parochus Monachii.
-

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΟΣ

ΚΑΤΑ

ΔΙΟΓΕΝΗ ΤΟΝ ΛΑΕΡΤΙΟΝ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΟΣ.

Πλάτων, Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης, ἢ Ποτώνης, ἥτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα, Ἀθηναῖος. τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δραπίδης, οὗ Κριτίας, οὗ Κάλαισχος, οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἥς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἕκτος ἀπὸ Σόλωνος. ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέφερε τὸ γένος. Φασὶ δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Μελάμβου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἰσοροῦνται, κατὰ Θράσυλον. Σπεύσιππος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος περὶ δεῖπνου, καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Φιλοσόφων, φασὶν, ὡς Ἀθήνησιν ἦν λόγος, ὠραίαν οὔσαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίσωνα, καὶ μὴ τυγχάνειν. παυόμενον τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν ὅθεν καθαρὰν γάμου φυλάξαι, ἕως τῆς ἀποκνήσεως. Καὶ γίνεται Πλάτων (ὡς φησὶν Ἀπολλῶδωρος ἐν χρονικοῖς) ὀγδόη καὶ ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, Θαργυλιῶνος ἐβδόμη· καὶ ἦν Δῆλιοι τὸν Ἀπόλ-

PLATONIS VITA.

PLATO, Aristone patre & matre Perictiona, Athenis natus est. Mater a Solone genus deducebat. Solonis quippe frater Dropides, Critiam genuit, cuius filius Calæschrus; huius autem Critias filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconisque pater: ab eo Charmides & Perictione geniti sunt, atque ex ea & Aristone Plato sextus a Solone nascitur. Porro Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Aristonem quoque patrem a Codro Melanthis filio originem ducere tradunt, qui a Neptuno itidem sanguinem trahere, Thrasyllo teste, memorantur. Enimvero Speusippus in libro, qui Platonis de Coena inscribitur, & Clearchus in Laudatione Platonis, & Anaxilides in secundo de Philosophis libro, asserunt, Athenis famam fuisse, Aristonem Perictionae, cum esset speciosissima, vim inferre conatum esse; verum fuisse illius conatus irritos, vidisseque in somniis Apollinem, atque ab eo mundam a coniugali copula, quoad pareret, uxorem servasse. Nascitur autem Plato, ut Apollodorus testatur in Chronicis, octogesima octava Olympiade, Thargelionis septima, qua die natum Apollinem.

λωνα γενέσθαι φασί. τελευτᾶ δ', ὡς φησιν Ἑρμιππος, ἐν γράμοις δειπνῶν, τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς οὐδότης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιοῦς ἔτος ἐν πρὸς τοῖς οὐδοήκοντα. Νεάνθης δὲ φησιν αὐτὸν τεττάρων καὶ οὐδοήκοντα τελευτῆσαι ἔτων. ἔστιν οὖν Ἴσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ Λυσιμάχου, Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Περικλῆς ἔτελεύτησεν. Ἦν δὲ τὸν δῆμον Κολλυτεὺς, ὡς φησιν Ἀντιλέων ἐν δευτέρῳ περὶ χρόνων. καὶ ἐγεννήθη κατὰ τινας ἐν Αἰγίῳ, ἐν τῇ Φειδιάδου οἰκίᾳ τοῦ Θάλχτος (ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἰσορίᾳ) τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθέντος κληρούχου, καὶ ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας, ὅπθ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξεβλήθησαν βοηθούτων Αἰγινηταίς. ἀλλὰ καὶ ἐχορηγήσεν Ἀθήνησι Δίωνος ἀναλίσκοντος, ὡς φησιν Ἀθηνόδαρος ἐν οὐδότη περιπάτων. Ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον καὶ Γλαυκῶνα, καὶ ἀδελφὴν Ποτώνην, ἕξ ἧς ἦν Σπεύσιππος. καὶ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς ἀντερασταῖς· ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργεῖῳ, παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων διὰ τὴν εὐεξίαν μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς.

Delii autumant. Moritur autem, ut Hermippus tradit, primo anno centesimae octavae Olympiadis, in nuptiis discumbens, octogesimo & primum aetatis agens annum. Neanthes octogintaquatuor annos natum defecisse scribit. Est igitur Isocrate minor natu annis sex. Ille quippe sub Lysimacho; Plato sub Aminia natus est, sub quo & Pericles diem obiit. Erat autem pago Collyteus, ut refert Antileo in secundo de Temporibus. Natus est secundum quosdam in Aegina in Phidiadae domo, eius, qui Thaletis filius fuit, ut Phavorinus ait in Omnimoda Historia, patre ipsius cum ceteris misso, ut agrum fortiretur, Athenasque reverso, cum a Lacedaemoniis, qui Aeginensibus opem tulerant, expulsi sunt. Ludos quoque magnificos Athenis exhibuit, Dione sumtus suppeditante, ut ait Athenodorus in octavo de Peripatis libro. Fratres habuit Adimantum & Glauconem, sororemque Potionam, de qua Speusippus nascitur. Literasque apud Dionysium didicit, cuius & in Anterastis meminit. Exercitatusque est apud Aristonem Argivum palaestritam, a quo & Plato propter egregium corporis habitum cognominatus est, cum prius Aristocles ex avi nomine vocatus esset, ut in Successionibus tradit Alexander. Sunt,

ἔνιοι δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἔρμηνεύσεως οὕτως ὀνομασθῆναι ἢ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον, ὡς Φησὶ Νεάνθης. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαιῆται Φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαιάρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων. Καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγωδίας. Ἰσχυρόφωνός τε, Φασὶν, ἢ, ὡς καὶ Τιμόθεος Φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κυκνου νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυῆσαντα ἀναπτῆναι, ἢ δὲ κλάγγαντα· καὶ μεθ' ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συζητῆσαι· τὸν δὲ τοῦτον εἰπεῖν εἶναι τὸν ὄρνιν. Ἐφιλοσόφει δὲ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν, ὡς Φησὶν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς καθ' Ἡράκλειτον. ἔπειτα μέντοι μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγωδία πρὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ἀκούσας καταέφλεξε τὰ ποιήματα, εἰπων,

Ἡμῖστε πρόμολ' ὦδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

τοῦτεῦθεν δὲ γεγρονώς, Φασὶν, εἴκοσιν ἔτη, διήκουσε Σωκράτους. ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλείτειῳ, καὶ Ἐρμογένει τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι. ἔπειτα γενόμενος ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν ἔτων, καθὰ Φησὶν Ἐρμό-

qui ob orationis ubertatem & miram latitudinem sic appellatum putent: sive quod ampla fuerit fronte, ut Neanthes scribit. Nec desunt, qui in Isthmo habitatum esse dicant, sicut & Dicaearchus in primo de Vitis. Picturae quoque fuisse studiosum, ac poemata scripsisse; primo quidem dithyrambos, deinde melos ac tragodias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Atheniensis in libro de Vitis. Fertur & Socrates vidisse per somnium oloris pulum sibi super genibus plumescere, qui continuo exortis alis in altum evolans suavissimos cantus ediderit. Postridie cum Plato sibi a patre commendatus esset, hunc cygnum, quem viderat, dixisse. Philosophari coepit primum in Academia, inde se in hortum, qui iuxta Colonom est, contulit, ut Alexander in Successionibus scripsit, Heraclitum adducens testem. Demum cum tragicum certamen esset initurus, ante Dionysiacum theatrum, audito Socrate, igni poemata exussit, dicens:

Huc ades, o Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum vicesimum aetatis agens Socratem audivit. Illo decedente, Cratylo Heracliti discipulo, & Hermogeni Parmenidis Philosophiam tuenti operam dedit. Deinde cum esset annorum

δωρος, εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικῶν ὑπεχώρησεν. ἔπειτα εἰς Κυρήνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· κακεῖθεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορικούς, Φιλόλαον καὶ Εὐρύτον· ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφῆτας· οὗ Φασί καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ· ὅθεν καὶ εἶπεῖν,

Θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρώπων κακά.

ἀλλὰ καὶ, καθ' Ὅμηρον, φάναι πάντας ἀνθρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι. διέγνω δὲ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς μάγοις συμμιξαί· διὰ δὲ τοὺς τῆς Ἀσίας πολέμους ἀπέστη. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, διέτριβεν ἐν Ἀκαδημίᾳ. τὸ δ' ἐστὶ γυμνασίου προάξειον ἄλσῶδες, ἀπὸ τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἀκαδήμου, καθὰ καὶ Εὐπολις ἐν ἀστρατεύτοις Φησὶν,

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.

ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων Φησὶ,

Τῶν πάντων δ' ἠγείτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητῆς
Ἠδυεπῆς, τέττιξιν ἰσογράφος, οἱ δ' Ἐκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὅπα λειριέσσαν ἰεῖσι.

duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara se ad Euclidem cum aliis aliquot Socraticis contulit. Hinc Cyrenem profectus Theodorum mathematicum audivit; atque inde in Italiam ad Pythagoricos, Philolaum atque Eurytum concessit. Ab his se in Aegyptum ad prophetas recepit, quo & Euripidem aiunt una secum profectum esse: atque ibi morbo comprehensum, a sacerdotibus marina curatione fuisse restitutum; qua ex re postea dixerit:

Mare universa proluit hominum mala.

Quin & dixisse secundum Homerum, Aegyptios omnes medicos esse. Decreverat Plato Magis etiam congregari; verum propter Asiae bella proposito destitit. Regressus vero Athenas in Academia commorabatur. Est autem gymnasium in suburbano nemorosum, a quodam heroe Academi nomine appellatum, sicut & Eupolis in Astrateutis memorat, dicens:

In ambulacris Academi umbrosis Dei.

Sed & Timon in Platonem sermonem vertens inquit:

Hos inter dux ille Plato celsissimus ibat,
Cuius ob ore melos manabat, quale Hecademii
Arbustis lepida modulantur voce cicadae.

πρότερον γὰρ διὰ τοῦ Ἐκαδημίας ἐκαλεῖτο. ὁ δ' οὖν Φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῶν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβὴν τινα περὶ ποιητῶν, γενομένην ἐν ἀγρῷ παρὰ Πλάτωνι, ἐπιξενωθέντος τοῦ Ἰσοκράτους. Καὶ αὐτόν Φησιν Ἄριστόξενος τρεῖς ἐπρατεῦσθαι· ἅπαξ μὲν εἰς Τάναγραν, δεύτερον δὲ εἰς Κόρινθον, τρίτον ἐπὶ Δηλίῳ· ἔνθα καὶ ἄρισεῦσαι. μίξιν τε ἐποίησατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων καὶ Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν. τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ, καθ' Ἡρακλειτον· τὰ δὲ νοητὰ, κατὰ Πυθαγόραν· τὰ δὲ πολιτικά, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσόφει. Λέγουσι δὲ τινες (ὧν ἐστὶ καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίῳι ἐπέσειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικά παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ, Φασίν, ἦν, παρὰ Διονυσίου λαβῶν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα, ὡς καὶ Ὀνήτωρ Φησὶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφός. Πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἐπιχάρμου τοῦ κωμωδοποιῦ προσωφέληται, τὰ πλεῖστα μεταγράψας, καθά Φησιν Ἀλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἃ ἐστὶ τέτταρα. ἔνθα καὶ ἐν τῷ πρώτῳ Φησὶ ταῦτα, φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων· σκεπτέον δὲ, ὁ Πλάτων Φησὶν, αἰ-

antea enim per e scribebatur Hecademia. Hic igitur Philosophus Isocrate amico utebatur. enimvero Praxiphanes quandam conscripsit inter eos habitam de Poetis disputationem, cum ruri Platonis hospitio frueretur Isocrates. Ter illum militasse Aristoxenus auctor est: primo in Tanagram; secundo in Corinthum; tertio ad Delium, ubi & victoria potius sit. Miscuit Heracliteorum, Pythagoreorumque ac Socraticorum doctrinas. Atque in his quidem, quae sensibus subiacent, Heracliti partes tuebatur. porro in his, quae ad intelligentiam pertinent, Pythagorae adquiescebat. in rebus autem civilibus Socratem suum maxime amplectebatur. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus est, Dionem illum scripsisse in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos sibi emeret, a Philolao centum minis. erat enim satis opulentus, acceptis a Dionysio plusquam octoginta talentis; sicut etiam Onetor scribit in libro, cuius est titulus, An pecuniosum oporteat esse sapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima transcripsit, ut Alcimus in eis libris, quos ad Amyntam scripsit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur: Constat autem & Platonem complura sibi de Epicharmi libris adsumere. Considerandum autem esse Plato asserit, sensibile esse.

σζητὸν μὲν εἶναι, τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῶ μηδὲ ποσῶ διαμένον, ἀλλ' αἰεὶ βέρον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἂν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν αἰεὶ γέनेσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται, μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ' ἐστὶν ἢ τῶν αἰδιῶν φύσις, ἢν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν αἰεὶ συμβέβηκεν εἶναι· καὶ μὴν ὄγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἶρηκεν,

Ἄλλ' αἰεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, καὶ ὑπέλιπον οὐ πάποκα·

Τάδε δ' αἰεὶ πάρεσδ' ὁμοία, διὰ δὲ τῶν αὐτῶν αἰεὶ.

Ἄλλὰ λέγεται μὰν χάος πρῶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.

Πῶς δὲ κ' ἀμήχανόν γ' ἀπὸ τινος μηδὲν ὅτι πρῶτον μόλοι.

Οὐκ ἄρ' ἔμολε πρῶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεῦτερον.

Τῶν δὲ γ' ὧν ἀμμες νῦν ὧδε λέγωμεν, μέλλει τάδ' εἶναι.

Ποτ' ἀριθμὸν τις περισσὸν, αἰ δὲ λῆς τὸν ἄρτιον,

Ποτεθεμεν λῆ ἄσφον, ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν.

Ἡ δοκεῖ κατὰ τοὺς καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν; οὐκ ἐμὴν τάχα.

quod in qualitate, aut in quantitate nunquam persistat, sed diffluat semper, atque immutetur. Veluti si numerum ex summa abstuleris, neque aequalia, neque eadem, neque quantitate, neque qualitate relinquentur. Porro ista sunt, quorum semper generatio est, nunquam vero substantia prodiit. Intelligibile vero, cui nihil vel accedit, vel decedit. Hoc autem sempiternorum natura est, quam similem atque eandam semper esse contingit. Atqui Epicharmus de sensibilibus atque intelligibilibus in hanc sententiam expresse loquitur:

A. At semper Dii existere, nec desierunt esse unquam.

Haec autem creata adsunt semper similia, & per eadem semper subsistunt.

B. Sed fertur Chaos primum Deorum genitum esse.

A. Quomodo autem? Fieri certe nequit, ut a nihilo quid primum proveniat.

Nec igitur primum quidquam provenit, nec, ita me Iupiter amet, quidquam secundum.

De iis autem, quae ad nos spectant, haec futura dico.

Si quis ad numerum imparem, aut etiam parem,

Addat numerum, aut existentem bis sumat,

Numquid tibi idem numerus manere videtur? B. Haud sane mihi.

Οὐδὲ μὲν, οὐδὲ ποτὶ μέτρον παχὺ ἔδν ποτθέμεν λῆ τις
 Ἐτερον στερρόν μακροσ, ἢ τοῦ πρόσθ' ἔοντος
 Ἀποταμεῖν, ἔτι χ' ὑπάρχοι κείνο τὸ μέτρον.
 Οὐ γὰρ ᾧδε νῦν ὄρῃ καὶ τὼς ἀνθρώπων.
 Ὁ μὲν γὰρ αὐξέθ', ὁ δὲ γὰ μὲν φθίνει.
 Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
 Ὁ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, καὶ οὐποκ' ἐν ταυτῷ μένει,
 Ἀλλὰ ἕτερον εἶη κ' αὐτὸ δὴ τοῦ παρεξιστακότος.
 Καὶ τὸ δὴ καὶ γὰρ χθές ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομεσ,
 Καὶ θίς ἄλλοι, κ' οὐτῶ χ' αὐτοὶ καττὸν λόγον.

ἔτι Φησὶν ὁ Ἀλκιμος καὶ ταυτὶ· Φασὶν οἱ σοφοὶ τὴν ψυχὴν
 τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, ὅσον ἀκούουσιν, βλέ-
 πουσιν· τὰ δ' αὐτὴν κατ' αὐτὴν ἐνδυμεῖσθαι, μηδὲν τῷ σώ-
 ματι χρωμένῃ. διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶναι·
 τὰ δὲ, νοητά. ὦν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν, ὅτι δεῖ τοὺς συνι-
 δεῖν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς ἐπιδυμοῦντας, πρῶτον μὲν αὐτὰς
 κατ' αὐτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας, ὅσον ἐμοιότητα, καὶ μονάδα,
 καὶ πλῆθος, καὶ μέγεθος, καὶ εἶσιν, καὶ κίνησιν· δεῦτερον,

A. Nec vero, si ad cubitalem mensuram addere quis velit
 Aliam quandam solidam longitudinem; aut ab ea, quae
 primum erat,

Aliquam auferre, adhuc eadem erit, quae prius, mensura.

B. Id quoque certum videtur. *A.* Ita nunc considera homines.
 Inter illos alius crescit, alius autem decrescit.

In mutatione autem omnes sunt per omne tempus.

Quod autem mutatur secundum naturam, nec in eodem statu
 unquam persistit,

Diversum & ipsum erit ab eo, a quo discessit.

Quin tu quoque & ego heri alii eramus, & nunc alii existimus,
 Rursusque alii erimus; & nunquam iidem manemus ex ea

ratione.

Addit praeterea Alcimus: Aiunt sapientes, animam alia qui-
dem sentire per corpus, puta videndo atque audiendo; alia ve-
ro ipsam per se ipsam animadvertere, nullo corporis officio uten-
tem. Quocirca eorum, quae sunt, alia sensibus percipi, alia
intelligentiae ratione comprehendi. Quare Plato quoque di-
cebat, oportere eos, qui cuperent rerum initia colligere, ipsas
primum species, quas ideas vocat, secundum se ipsas distribuere,
puta similitudinem & monadem, multitudinem atque magnitudi-

αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποδέσθαι· τρίτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσὶν, ὅσον ἐπισήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτεῖαν· ἐνθυμουμένου ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ἐμῶνυμα ἐκείνοις ὑπάρχουσι· λέγω δὲ ὅσον δίκαια μὲν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δὲ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἐστὶ δὲ τῶν εἰδῶν ἐν ἑκάστῳ αἰδιόδιον τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές· διὸ καὶ Φησὶν ἐν τῇ Φύσει τὰς ἰδέας ἐξῆσαι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις εἰκέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

Ἄρ' ἐστὶν αὐλησις τὶ πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν.

Ἄνθρωπος οὖν αὐλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς.

Φέρε ἴδω, τί δ' αὐλητάς; τίς εἰμέν τοι δοκεῖ;

Ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν δοκεῖς οὕτως ἔχειν περὶ τ' ἀγαθοῦ;

Τὸ μὲν, ἀγαθόν, τὸ δὲ πρᾶγμα εἶμεν καὶ αὐτό;

Ὅς τις δὲ καὶ εἰδῆ μαθὼν τήνο, ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.

Ὡσπερ γὰρ εἰ τὴν αὐλησιν αὐτὸς μαθὼν,

Ἡ ὄρχησιν ὄρχηστὰς, ἢ πλοκεὺς πλοκᾶν,

nem, statumque & motum. secundo ipsum per seipsum honestum ac bonum, iustum, atque huiusmodi cetera subicere. tertio conspiciere, quae sibi mutuo cohaereant ideae, puta scientiam, aut magnitudinem, sive dominationem; simul & illud cogitare, ea, quae sunt apud nos, ex illorum participatione eis aequivoca fieri. Exempli causa, dico iusta esse, quae iusto communicant; honesta, quae honesto. Est autem unaquaqueque species aeterna, ac praeterea intelligentia omni perturbatione vacua. Quocirca & ideas in natura velut exemplaria dixit subsistere. Alia his esse similia, quae maxime ad istarum similitudinem consistant. Epicharmus igitur de bono & de ideis ita fere differit:

A. Num tibiae cantus res aliqua est? *B.* Ita sane.

A. Homo igitur tibiae cantus est? *B.* Nihil minus.

A. Age videamus; tibicen, quis tibi esse videtur?

Homo, annon? B. Maxime vero.

A. Nonne igitur idem tibi videtur de bono?

Bonum quidem rem esse, quae per se ipsam existat.

Quisquis autem eam didicerit, bonum eum efficit.

Sicut enim, qui tibiae cantum didicerit, tibicen;

Aut qui saltare, saltator; aut qui texere, textor.

Ἡ πᾶν γε ὁμοίως τῶν τοούτων ὅτι τὸ λῆς,
 Οὐχ αὐτὸς εἰπὼν ἅ τεχνα· τεχνικός γε μάν.

Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ιδεῶν ὑπολήψει Φησὶν, Εἴπερ ἐστὶ μνήμη,
 τὰς ιδέας ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἡρεμοῦ-
 τος τινὸς καὶ μένοντος εἶναι· μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ιδέας.
 τίνα γὰρ ἂν τρόπον, Φησὶ, διεσώζεται τὰ ζῶα μὴ τῆς ιδέας
 ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικὸν εἰληφότα; οὖν
 δὲ μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὅποια τις ἐστὶν
 αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζῴοις ἐμφυτὸς ἐστὶν ἢ τῆς
 ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν
 ὁ Ἐπίχαρμος;

Εὐμαίε, τὸ σοφὸν ἐστὶν οὐ κατ' ἐν μόνον,
 Ἄλλ' ὅσα περὶ ζῆ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
 Καὶ γὰρ τὸ δῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος,
 Αἰ λῆς καταμαθεῖν ἀτενὲς, οὐ τίκτει τέχνα
 ζῶντ', ἀλλ' ἐπώαζει καὶ ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν.
 Τὸ δὲ σοφὸν ἂ φύσις τὸ δ' οἶδεν ὡς ἔχει
 Μόνα. πεπαίδευται γὰρ οὐ ταύτας ὑπο.

καὶ πάλιν,

Aut similiter quodvis horum aliud didicerit,
 Non ipse erit ars illa, sed artifex.

Plato in Opinione de Ideis ait: Si quidem est memoria, ideas
 in his, quae sunt, existere, quod memoria quietae cuiusdam
 rei ac manentis fit: manere autem praeter ideas nihil. Quo enim,
 inquit, modo fervarentur animantes, nisi & ideam attigissent,
 & praeterea naturalem mentem acceperissent? Meminit autem
 similitudinis & pabuli, cuiusmodi illis esse soleat, ostendens,
 quod sit animalibus omnibus insita similitudinis intelligentia.
 Quocirca &, quae sunt eiusdem generis, sentiunt. Quomodo igitur
 Epicharmus?

Eumaeae, sapientia non in uno tantum consistit,
 Sed quae vivunt omnia notionem quoque habent.
 Namque e gallinaceorum genere femina,
 Si attente considerare volueris, non parit pullos
 Viventes; sed ova incubat, & calore animat.
 Haec autem sapientia, ut sese habeat, natura novit
 Sola; ab ea quippe erudita est.

Ac rursus,

Θαυμαστὸν οὐδέν ἐστι, μὲ ταῦθ' οὕτω λέγειν,
 Καὶ ἀνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκεῖν
 Καλλῶς πεφυκέναι· καὶ γὰρ ἅ κύων κυνὶ
 Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βοῦς βοῖ,
 Ὄνος δὲ ὄνῳ κάλλιστον, ὅς δὲ ὕϊ.

καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν τεσσάρων βιβλίων
 παραπήγνυσιν ὁ Ἀλκιμος, παρασημαινων τὴν ἐξ Ἐπιχάρμου
 Πλάτωνι περιγενομένην ᾠφέλειαν. ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπιχαρ-
 μος ἠγγύει τὴν αὐτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐσι καὶ τούτων, ἐν οἷς
 τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται,

Ὡς δὲ ἐγὼ δοκέω, δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ', ὅτι
 τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι.
 Καὶ λαβὼν τις αὐτὰ, περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
 εἶμα δούς καὶ πορφυρᾶν λόγοισι ποικίλας καλοῖς,
 Δυσπάλαιστος ἂν, τοὺς ἄλλους εὐπάλαιστους ἀποφανεῖ.

Δοκεῖ δὲ Πλάτων καὶ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία
 ἡμελημένα πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσει, καὶ ἠθοποιῆσαι
 πρὸς αὐτῶν, ἃ καὶ εὐρεθῆναι ὑπὸ τῆ κεφαλῇ αὐτοῦ. Τρις δὲ
 πέπλευκεν εἰς Σικελίαν· πρῶτον μὲν κατὰ Δεῖαν τῆς νήσου καὶ
 τῶν κρατήρων, ὅτε καὶ Διονύσιος ὁ Ἐρμοκράτους, τύραννος

Nihil mirum est, ita me haec dicere,
 Et placere eas ipsis, viderique
 Pulchre natas. nam & canis cani
 Pulcherrimum animal esse videtur, & bovi bos.
 Afina quoque afino pulcherrima; sus item sui.

*Ista & huiusmodi quatuor libris profequitur Alcimus, admonens,
 quantum emolumenti Plato ex Epicharmo sibi comparaverit.
 Quod autem neque Epicharmus ipse sapientiam suam ignorave-
 rit, ex iis conicere licet, quae praesagiens, ac veluti divinans
 fore imitatore[m] sui, sic fere ait:*

Ut autem ego puto, immo certo hoc praesentio,
 Meorum olim sermonum quoque erit memoria.
 Ista quippe carmina hoc metro quis exuens,
 Vestis autem alia ornans ac purpura varia,
 Invictus ipse alios facile superabit.

*Videtur autem Plato Sophronis quoque Mimographi libros antea
 neglectos, primus Athenas invexisse, moresque ex iis formasse;
 qui & sub eius capite fuerint reperti. Ter autem navigavit in Si-
 ciliam. Primo quidem, ut insulam crateresque videret: quo tem-*

ων, ἠνάγκασεν ὥστε συμμίξαι αὐτῷ. ὁ δὲ, διαλεγόμενος περὶ τυραννίδος, καὶ Φάσκων ὡς οὐκ ἔσι τοῦτο κρεῖττον ὃ συμφέρον αὐτῷ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέρει, προσέκρουσεν αὐτῷ. ὀργισθεῖς γὰρ, Οἱ λόγοι σου, Φησὶ, γεροντιῶσι. καὶ ὁς, Σοῦ δὲ γε τυραννιῶσιν. ἐντεῦθεν ἀγανακτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν ἀνελεῖν ὥρμησεν αὐτόν· εἶτα παρακληθεὶς ὑπὸ Δίωνος καὶ Ἀριστομένους, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρέδωκε δ' αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ κατὰ καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥστε ἀποδοῦναι. κακείνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἰγιναυ, ἐπίπρασκεν. ὅτε καὶ Χάρμαυδρος Χαρμουδρίδου ἐγράψατο αὐτῷ δικὴν θανάτου, κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς τεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα Ἀθηναίων τῇ νήσῳ, ἄκριτον ἀποθνήσκειν. ἦν δ' αὐτὸς ὁ θείας τὸν νόμον, καθὰ Φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἰσορίᾳ. εἰπόντος δὲ τίνος, ἀλλὰ κατὰ παιδίαν, Φιλόσοφοι εἶναι τὸν ἐπιβάντα, ἀπέλυσαν. εἶνοι δὲ Φασι παραχθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τηρούμενον μὴδ' ὀτιοῦν φθέγγασθαι· ἐτοίμως δὲ ἐκδέξασθαι τὸ συμβαῖνον. οἱ δὲ ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὸν οὐ διέγνωσαν, πωλεῖν δὲ ἐκρίναν τῷ τρόπῳ τῶν αἰχμαλώτων. λυτροῦται δὴ αὐτὸν κατὰ τύχην παρῶν

pore Dionysius Hermocratis filius tyrannus impulit, ut secum loqueretur. Ubi cum ille de tyrannide differeret, dicens, non id praestare, quod sibi soli esset utile, nisi & virtute excelleret, offensum tyrannum & iratum dixisse aiunt, Verba tua otiosorum fenum sunt; at ille, Et tua, inquit, tyrannidem sapiunt. Ad haec indignatum tyrannum primo quidem necare illum voluisse. Deinde vero a Dione & Aristomene exoratum, id quidem non fecisse, verum Polidi Lacedaemonio, qui per id temporis legatus ad se venerat, eum tradidisse, ut venundaretur. Eum ille in Aeginam adductum vendidit. Quo tempore Charmander Charmandridis filius eum ut mortis reum accusavit, iuxta promulgatam apud eos legem: ut qui primus Atheniensium in eam insulam exscendisset, absque iudicis sententia morte afficeretur: atque ipse eam legem tulerat, ut Phavorinus memorat in Omnimoda Historia. Ceterum cum a quodam fuisset dictum, sed per iocum, Philosophum esse, qui exscendisset, absolutum dimiserunt. Afferunt plerique illum & in concionem adductum: ubi cum observaretur, nihil penitus locutum fuisse, prompto animo, quidquid contingeret, accipere paratum; illos eum minime quidem occidendum, sed solum vendendum captivorum more decrevisse. Aderat forte Anniceris

Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος εἴκοσι μῶν· οἱ δὲ, τριάκοντα· καὶ ἀναπέμπει Ἀθήναζε πρὸς τοὺς ἑταίρους. οἱ δ' εὐθὺς τὰ ἀργύριον ἐξέπεμψαν, ὅπερ οὐ προσήκατο, εἰπὼν, μὴ μόνους ἐκείνους ἀξιούς εἶναι Πλάτωνος κήδεσθαι. ἔνιοι δὲ καὶ Δίωνα ἀποσεῖλαι Φασὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν μὴ προσέσθαι, ἀλλὰ κηπίδιον αὐτῷ τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ πρίασθαι. τὸν μέντοι Πόλιδα λόγος ὑπὸ τε Χαβρίου ἠττηθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἑλικῇ καταποντωθῆναι, τοῦ δαμοκίου μνησιαντος αὐτῷ διὰ τὸν Φιλόσοφον, ὡς καὶ Φαβωρίνος Φησὶν ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. οὐ μὴν δὲ ἠσυχάζεν ὁ Διονύσιος· μαθὼν δὲ ἐπέσειλε Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτόν. καὶ ὅς ἀντεπέσειλε, μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν εἶναι, ὥσε Διονυσίου μεμνησθαι. Δεύτερον πρὸς νεώτερον ἦκε Διονύσιον, αἰτῶν γῆν καὶ ἀνθρώπους τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ζησομένους. ὁ δὲ, καιπερ ὑποσχόμενος, οὐκ ἐποίησεν. ἔνιοι δὲ Φασὶ καὶ κινδυνεῦσαι αὐτὸν ὡς ἀναπειθόντα Δίωνα καὶ Θεώταν ἐπὶ τῇ τῆς νήσου ἐλευθερίᾳ· ὅτε καὶ Ἀρχύτας αὐτὸν ὁ Πυθαγορικὸς, γράψας ἐπιστολὴν πρὸς Διονύσιον, παρητήσατο, καὶ διέσωσεν εἰς Ἀθήνας. ἔσι δὲ ἢ ἐπιστολὴ ἡδε·

Cyrenaicus: is cum viginti minis, sive, ut alii volunt, triginta redemit, remisitque Athenas ad amicos. Illi extemplo pecuniam Anniceridi remiserunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, asserens, non eos solos dignos esse, quibus Plato curae esset. Alii Dionem eam misisse pecuniam dicunt, illumque eam nulla ratione admisisse, sed hortulum quoque in Academia sibi comparasse. Polidem vero a Chabria superatum, & postea in Helice fuisse submersum, fama est, daemónio illum vindicta persequente Philosophi causa, ut Phavorinus in primo Commentationum meminit. Atqui non quievit Dionysius ipse: verum, cum didicisset, quae illi contigissent, scripsit Platoni, orans, ne in se maledicta ingereret. Ad quem ille rescripsit, Non sibi tantum superesse otii, ut Dionysii meminisset. Secundo profectus est ad iuniorum Dionysium, postulans terram atque homines, qui iuxta constitutam a se rempublicam viverent. Id ille, quamquam pollicitus, non praeslitit. Nec absuit secundum quosdam suspicio, illum magno sui periculo Dioni & Theotae persuadere tentasse, illorumque erexisse animos ad liberandam insulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus scripta ad Dionysium epistola, purgavit illum a suspicione, atque ereptum Athenas remisit. Est autem epistola huiusmodi:

Ἀρχύτας Διονυσίῳ υγιαίνειν.

Ἀπεσάλκαμεν πάντες οἱ Πλάτωνος Φίλοι τὴν περὶ Λαμίσκου τε καὶ Φωτίδαν, ἀπολαμφόμενοι τὸν ἄνδρα, καττὰν παρὰ τίν γενομέναν ὁμολογίαν. ὀρθῶς δὲ καὶ ποιεῖς, μιμησκόμενος τήνας τὰς σπουδᾶς, ἥνικα πάντας ἄμμε παρεκάλεις ποττᾶν Πλάτωνος ἄφιξιν, ἀξίων προτρέπεσθαι τε αὐτὸν καὶ ἀναδέχεσθαι τὰ τε ἄλλα καὶ τὰ περὶ τῶν ἀσφάλειαν, μένοντί τε καὶ ἀφορμιῶντι. μέμνασο δὲ καὶ τῆνο, ὅτι περὶ πολλῶ ἐποίησω τῶν ἀφιξιν αὐτῷ καὶ ἀγάπας ἐκ τήνω τῷ χρόνω, ὡς οὐδένα τῶν παρὰ τίν. αἰ δὲ τις γέγονε τραχύτας, ἀνθρωπιζειν χρῆ, κἀποδιόδμεν ἄμιν ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα. ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πράξεις, καὶ ἄμιν χαρῆ.

Τρίτον ἦλθε διαλλάξων Δίωνα Διονυσίῳ. οὐ τυχῶν δὲ, ἀπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα· ἐνθα πολιτείας μὲν οὐχ ἤψατο, καίτοι πολιτικὸς ὢν ἐξ ὧν γέγραφεν. αἴτιον δὲ τῆ ἡδὴ τὸν δῆμον ἄλλοις πολιτεύμασιν ἐνειδίσθαι. Φησὶ δὲ Πамφιλή ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς Ἀρχάδες καὶ Θυβαῖοι μεγάλην πέλιν οἰκίζοντες παρεκάλουν αὐτὸν νομοθέτην· ὁ δὲ, μαθὼν ἴσον ἔχειν οὐ θέλοντας, οὐκ ἐπερὲσθη.

Archytas Dionysio valere.

Misimus omnes Platonis necessarii Lamiscum & Photidam, virum illum abs te recepturi, sicut convenerat. Recte igitur feceris, si memineris, quanto a nobis studio esflagitaveris Platonis ad te adventum, ut nos illum venire hortaremur, facturum te spondens omnia; illumque libere accedere & abire permissurum. Memore esto igitur, quanti illius adventum feceris; quodque eo tempore plus ceteris amaveris. Quod si qua orta simultas est, humanius te agere convenit, illumque nobis restituere illaesum. Haec enim si facis, iustitiam coles, ac nobis gratificaberis.

Tertio accessit, Dionem reconciliaturus Dionysio: sed cum id obtinere nequisset, infecto negotio in patriam rediit. Ubi ad rempublicam accedere quidem noluit, quamvis maxime civilis esset, ut ex his constat, quae scripsit. Ratio autem, cur abstinuerit a publicis negotiis, illa in primis fuit, quod plebs aliis institutis & moribus assueverat. Refert Pamphila in vigesimoquinto Commentariorum, Arcadas ac Thebanos condita civitate ingentis magnitudinis, rogasse illum, ut eam rempublicam legibus instrueret. quos cum ille didicisset aequalitatem sectari nolle, profectum non esse. Fertur & Chabriam ducem reum mortis secutus,

Λόγος, ὅτι καὶ Χαβρία συνείπετο τῷ στρατηγῷ Φεύγοντι Δανάτου, μηδενὸς τῶν πολιτῶν τοῦτο πράξαι βουλευθέντος. ὅτε καὶ ἀνιόντι αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῷ Χαβρία, Κρόβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας Φησίν, " Ἄλλω συναγορευῶν ἦκεις, ἀγνοῶν ὅτι καὶ σε τὸ Σωκράτους κώνειο ἀναμένει; τὸν δὲ Φάναι, Καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐστρατεύομην, ὑπέμενον τοὺς κινδύνους· καὶ νῦν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος διὰ Φίλου ὑπομενῶ. Οὗτος πρῶτος ἐν ἐρωτήσῃ λόγον παρήνεγκεν, ὡς Φησι Φαβωρίνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας· καὶ πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ. καὶ πρῶτος ἐν φιλοσοφίᾳ ἀντίποδας ἀνόμασε, καὶ σοιχεῖον, καὶ διαλεκτικὴν, καὶ ποιήματα, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν προμήκη, καὶ τῶν περάτων τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, καὶ θεοῦ πρόνοιαν. καὶ πρῶτος τῶν φιλοσόφων ἀντεῖπε πρὸς τὸν λόγον τοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου, ἐκθέμενος αὐτὸν κατὰ λέξιν ἐν τῷ Φαίδρῳ. καὶ πρῶτος ἐδεώρησε τῆς γραμματικῆς τὴν δύναμιν. πρῶτός τε ἀντειρηκῶς σχεδὸν ἅπασιν τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ζητεῖται διὰ τί μὴ ἐμνημόνευσε Δημοκρίτου. τούτου, Φησὶν Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, εἰς Ὀλύμπια ἀνιόντος, τοὺς Ἕλληνας ἀπαντας ἐπιεραφῆναι πρὸς αὐτὸν· ὅτε καὶ Δίῳνι συνέμιξε μέλλοντι στρατεύειν ἐπὶ Διονύσιον. ἐν δὲ τῷ

cum id civium nemo tentare voluisset. quando & arcem cum Chabria ascendenti Crobylus sycophanta convitiatus dixit: Alteri opem laturus accedis, quali vero nefcias, & te manere Socratis venenum? Ad quem ille: Quando pro patria militabam, pericula pertuli: & modo amici gratia ne desim officio, perlibenter me periculis expono. Primus hic, ut Phavorinus ait in octavo Omnimodaе Historiae, dialogos introduxit, primusque inquisitionis modum per resolutionem Leodamanti Thasio induxit. Et primus in Philosophia nominavit Antipodas, & elementum, & Dialecticam, & Poemata, & praelongum in numero, extremorumque planam superficiem, ac Dei providentiam. Primusque Philosophorum orationi Lysiae Cephalii filii contradixit, ipsam ad verbum exponens in Phaedro. primusque Grammaticae vim speculatus est. Cumque primus omnibus fere, qui ante se fuerant, contradixerit, quaeri solet, cur Democriti mentionem non fecerit. Refert Neanthes Cyzicenus, hunc, cum in Olympia aliquando ascendisset, Graecorum in se omnium ora convertisse, ac eodem tempore Dionii congressum, adversus Dionysium bellare insti-

πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνου φέρεται, ὅτι Μιθριδάτης ὁ Πέρσης ἀνδριάντα Πλάτωνος ἀνέθετο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἐτέγραψε, Μιθριδάτης ὁ Ῥοδοβάτου Πέρσης μουσῆσαις εἰκόνα ἀνέθετο Πλάτωνος, ἣν Σιλανίων ἐποίησε. Φησὶ δ' Ἡρακλείδης ὅτι νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥς ἐμυθέσθ' ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν. Τοιοῦτος δ' ὢν, ὅμως ἐσκώφη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Θεόπεμπτος γοῦν ἐν Αὐτοχάρει φησὶν οὕτως,

- - - ἐν γὰρ ἔστιν οὐδὲ ἐν.

Τὰ δὲ δύο μάλιστα ἐν ἔστιν, ὡς φησι Πλάτων.

ἀλλὰ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Θησεΐ

*Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν, ὡς περ Πλάτων.

ἀλλὰ καὶ Τίμων, οὕτωςι παραγραμματίζων αὐτὸν,

ὣς ἀνέπλασε Πλάτων, πεπλασμένα δαύματα εἰδώς.

*Ἀλεξίς Μεροπίδι,

Εἰς καιρὸν ἦκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη

*Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ', ὡς περ Πλάτων,

Σοφὸν οὐδ' ἐν εὐρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.

Καὶ ἐν Ἀγκυλίῳνι,

uenti. Porro in primo Commentariorum Phavorini fertur, Mithridatem Persam Platonis statuat in Academia locasse, ita inscriptam: Mithridates Rhodobati filius Perfes, Musis imaginem Platonis dicavit, Silanionis opus. Tradit Heraclides, iuvenem Platonem adeo fuisse verecundum ac compositum, ut nunquam risisse, nisi modice, deprehensus sit. Cum tamen esset eiusmodi, ne sic quidem comicorum convicia effugit. Theopemptus enim in Autochare sic ait:

Unum enim ne unum quidem est,

Sed vix duo sunt unum, narrat ut Plato.

Sed & Anaxandrides in Theseo:

Quando vorabat oleas, noster ut Plato.

Timon quoque ita illum annominatione laesit:

Ut conficta Plato astutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide:

In tempore ipso tu venisti, verum ego

Sursum ac deorsum tristis, ut Plato, feror

Misera, labore frustra lassus cruribus.

Et rursus in Ancyliōne:

Plat. Oper. Vol. I.

b

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγενῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον.

"Αμφίς Ἀμφικράτει,

Τό δ' ἀγαθὸν ὅτι ποτ' ἐστίν, οὐ σὺ τυγχάνεις

Μέλλεις διὰ ταύτην, ἥττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ,

"Ὡ δέσποτ', ἢ τὸ Πλάτωνος ἀγαθόν. Πρόσεχε δὴ.

Ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ,

--- ὦ Πλάτων,

Ὡς οὐδ' ἐν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον,

"Ὡσπερ κοχλίας σεμνῶς ἐπηρκῶς τὰς ὄφρυς.

Κρατῖνος ψευδυποβολιμαίῳ,

"Ἄνθρωπος εἶ διηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.

Κατὰ μὲν Πλάτων' οὐκ οἶδα, υπονοῶ δ' ἔχειν.

"Ἀλέξιος Ὀλυμπιοδώρῳ,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖ οὐκ ἐγένετο,

Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.

Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος;

Καὶ ἐν Παρασίτῳ,

"Ἡ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν καταμύνας.

χλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοτρυλίῳ καὶ Κίρκῃ

Ignota nobis narras, plane cursitans

Platonis instar, ac noices caepe & nitrum.

Amphis in Amphicrate:

S. Atqui bonum illud quod nancisci cogitas

Te posse propter hanc, certe id minus scio,

Platonis illud quam bellum bonum, o here. *H.* Adverte ergo.

In Dexidemide vero ait:

Aliud nil potes quam moerere, mi Plato,

Et fronte semper corrugata, ut cochlea.

Cratinus in Subditio:

Homo es profecto, mentemque & sensus habes.

Iuxta Platonem, vix scio, verum arbitrator.

Alexis Olympiodoro:

Homo fuit quidem, mortale in me quod fuit:

Mortale quod non fuit, in auram evanuit.

Num haec ex Platonis schola?

Et in Parasito:

Aut cum Platone solitarium loqui.

Subsannat & hominem Anaxilas in Botrylione, & in Circe, &

καὶ Πλουσίαις. Ἀριστίππος δ' ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς
 τρυφῆς, Φησὶν αὐτὸν Ἀσέρος μεираκιου τινός, ἀστρολογεῖν
 συνασκουμένου ἐρασθῆναι, ἀλλὰ καὶ Δίανος τοῦ προεῖρημένου.
 ἔνιοι καὶ Φαίδρου Φασί. δηλοῦν δὲ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τάδε τὰ
 ἐπιγράμματα, ἃ καὶ πρὸς αὐτοῦ γενέσθαι εἰς αὐτοὺς,
 Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός· εἶδε γενοίμην
 Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὀμμασιν εἰς σε βλέπω.

Καὶ ἄλλο,

Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωῶσιν ἑῶος,
 Νῦν δὲ θανάθων λάμπεις ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

Εἰς δὲ τὸν Δίωνα ὧδε,

Δάκρυα μὲν Ἐκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ

Μοῖραι ἐπέκλωσαν δῆποτε γενομέναις.

Σοὶ δὲ, Δίω, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων,

Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.

Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι, τίμιος ἀστοῖς,

Ἦ ἔμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίω.

τοῦτο καὶ ἐπιγεγράφθαι Φησὶν ἐν Συρακούσαις ἐπὶ τῷ τάφῳ
 ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλέξιδος, Φασὶν, ἐρασθεῖς καὶ Φαίδρου, καθὰ
 προεῖρηται, τοῦτου ἐποίησε τὸν τρόπον,

Divitibus Feminis. Aristippus autem in quarto de Antiquis De-
liciis ait, illum adolescentis cuiusdam Stellae nomine, qui cum
eo Astrologiae dabat operam, amore captum; sed & Dionis,
cuius meminimus. Nonnulli & Phaedrum amasse putant. Indi-
cium autem amoris fuisse epigrammata ab eo in illos conscripta:

O utinam coelum fierem, cum sidera cernis,

Mi Stella, ut multis in te oculis tuerer.

Et aliud:

Iamdudum vivis lucebas lucifer, at nunc

Exstinctus luces Hesperus Elysiis.

In Dionem vero in hunc modum:

Et lacrymas Hecubae, & Troianis fata puellis

Decrevere recens ex genitrice satis.

At tibi post partos praeclaro Marte triumphos,

Spes reliqua est nullis, clare Dion, superis.

Te patria ampla fovet, cumulat te civis honore,

Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius sepulchro inscriptum Syracusis tradunt. Quin &
Alexim amasse fertur, & Phaedrum, quemadmodum diximus,
in quos scripsit in hunc modum:

Νῦν ἔτε μὴδὲν Ἀλεξίς ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλῶς
 ὦπται, καὶ πάντι πᾶς τις ἐπιστρέφεται
 Θυμὲ, τί μὲνύεις κυσὶν ὀστέον; εἴτ' ἀνιήσεις
 ἴσπερον· οὐχ οὔτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;
 ἔχειν τε Ἀρχαϊάνασσαν, εἰς ἣν καὶ αὐτὴν οὔτω ποιῆσαι,
 Ἀρχαϊάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταῖραν,
 ἣς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἔξετο δριμύς ἔρωσ.
 Ἄ δειλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
 Πρωτοπλόου, δι' ὅσης ἦλθετε πυρκαϊῆς.
 Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἀγάθωνα,
 τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χεῖλεσιν εἶχον
 ἦλθε γὰρ ἢ τλήμων ὡς διαβησομένη.

Καὶ ἄλλο,

Τῷ μίλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκοῦσα φιλεῖς με,
 Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος·
 εἰ δ' ἄρ' ὁ μὴ γίνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
 Σκέψαι τὴν ἄρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.
 Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις· ἄλλ' ἐπίνευσον,
 Ξανδίππη, καὶ γὰρ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

Nunc quoniam nihil est quoquo se verterit omnis,
 Solum quod pulcher visus Alexis ait:

Quid mi anime os canibus prodis, mox inde molestus
 Detrectas, Phaedrum siccine perdidimus?

Archaeanassa quoque Colophononia usum esse, in quam sic scripsit:

Archaeanassa mihi est meretrix Colophononia, feris
 Cuius & in rugis sedit acerbus amor.

Quas miseri flammās, per quanta incendia abistis,
 Libata illa quibus prima iuventa fuit.

In Agathonem item:

Suavia dans Agathonem, animam ipse in labra tenebam:
 Aegra etenim properans tanquam abitura fuit.

Item aliud:

Malo ego te ferio. tu me si diligis, illud

Suscipe: me impari & virginitate tua.

Hoc fieri si posse negas, hoc suscipe malum, &

Quam pereat parvo tempore forma vide.

Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quaeso

Xanthippe, tibi mox nam & mihi forma perit.

Φασί δὲ καὶ τὸ εἰς τοὺς Ἐρετριέας τοὺς σαγηνευθέντας αὐτοῦ εἶναι·

Εὐβοίης γένος ἦμεν Ἐρετρικὸν, ἀγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα· φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης.

Κάχεϊνο,

Ἄ Κύπρις Μούσαισι, Κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιμάτ', ἢ τὸν Ἔρωτ' ὑμῖν ἐφοπλίσομαι.
Αἱ Μοῦσαι ποτὶ Κύπριν, Ἄρει τὰ σταμύλα ταῦτα·
Ἡμῖν οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον.

Καὶ ἄλλο,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρὸν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
"Ὀν λίπεν οὐχ εὐρὸν, ἦ· φαν δὲν εὐρε βρόχον.

Ἄλλὰ τοι Μόλων ἀπεχθῶς ἔχω πρὸς αὐτὸν, Οὐ τοῦτο,
Φησί, Σαυμασὸν εἰ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ' εἰ Πλάτων ἐν
Σικελίᾳ. ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς.
ὡσπερ γοῦν διαφιλονεικοῦντες, τὰ ὅμοια γεγράφασι, Συμπό-
σιον, Σωκράτους ἀπολογία, τὰ Ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα.
εἶδ' ὁ μὲν, πολιτείαν· ὁ δὲ, Κύρου παιδείαν. καὶ ἐν τοῖς νόμοις,
ὁ Πλάτων πλάσμα Φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ
εἶναι Κυρὸν τοιοῦτον. ἀμφότεροί τε Σωκράτους μνημονεύον-

Aiunt, & illud in Eretrienses, insidiis exceptos, ipsius esse:

Euboeae fuimus Eretrum genus: at prope Sufas
Condimur, heu nostra tam procul a patria.

Et illud:

Haec Venus ad Musas: Venerem exhorrescite nymphae,
In vos armatus aut amor infiliet.

Cui contra Musae: Lepida haec ioca tolle, precamur.

Aliger huc ad nos non volat ille puer.

Item illud:

Aurum qui reperit, laqueum abiicit: alter amisso

Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

At vero Molon hostili adversus illum animo, Non id, ait, esse mirandum, si Dionysius Corinthi, sed si Plato esset in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam amico in illum fuisse animo. Nam veluti contentionis studio similia scripsere; Symposium, Socratis defensionem, Commentaria moralia. Ad haec ille de Republica; hic Cyri scripsit Institutionem, quam in suis legibus Plato fictam dixit: neque enim eiusmodi fuisse Cyrum. Tum ambo cum Socratem semper habeant in ore, nusquam reperies sui

τες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ, πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. λέγεται δ' ὅτι καὶ Ἀντισθένης μέλλων ἀναγινώσκειν τὶ τῶν γεγραμμένων αὐτῷ, παρεκάλεσεν αὐτὸν παρατυχεῖν. καὶ πυθόμενος τί μέλλει ἀναγινώσκειν, εἶπεν, ὅτι Περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. τοῦ δ' εἰπόντος, Πῶς οὖν σὺ περὶ αὐτοῦ τούτου γράφεις; καὶ διδάσκοντες ὅτι περιτρέπεται, ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ἐπιγράψας. ἐξ οὗ διετέλουν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. Φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιον ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλειος, εἰπεῖν, ὡς πολλά μου κατεψεύδεδ' ὁ νεανίσκος. οὐκ ὀλίγα γὰρ ὧν οὐκ εἶρηκε Σωκράτης, γέγραπεν ἀνὴρ. εἶχε δὲ Φιλέχθρων ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀριστίππου. ἐν γοῦν τῷ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν Φησιν, ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἦν καὶ σύνεγγυς. καὶ πρὸς Αἰσχίνῃν δὲ τινα Φιλοτιμίαν εἶχε. φασὶ δ' ὅτι δὴ περ καὶ αὐτὸς εὐδοκίμει παρὰ Διονυσίῳ. ὃν ἐλθόντα δι' ἀπορίαν, ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δ' Ἀριστίππου συσαθῆναι. τοὺς τε λόγους οὗς Κρίτωνι περιτέθεικεν, ἐν τῷ δεσποτικῷ περὶ τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι, Φησὶν Ἰδομενεὺς εἶναι Αἰ-

invicem fecisse mentionem. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio Commentariorum. Fertur & Antisthenes, cum eorum, quae scripserat, quippiam recitare vellet, orasse illum, ut adesset recitanti. & cum roganti, cuiusmodi id esset, libri eius titulum explicuisset, De eo, inquit, quod non sit contradicendum. Tu ergo, ait ille, de hoc ipso quomodo scribis? & cum doceret contra suam venire sententiam, scripsit adversus Platonem dialogum, Sathonem illum inscribens. Ex eo iam alienis animis in se invicem fuere. Aiunt, Socratem, cum Platonis Lyfidem audisset recitari, Proh dii immortales, dixisse, quam multa de me mentitur adolescens. scripsit quippe non pauca vir ille, quae Socrates non dixit. Fuit illi & adversus Aristippum haud obsecra simulas. nam in libro de Anima illum insimulat, quod absuerit morienti Socrati, cum in Aegina non procul abesset. Erat illi cum Aeschine quoque, ut fertur, contentio. quippe cum a Dionysio magni fieret, egensque rerum omnium ad eum profectus esset, a Platone despectum, atque ab Aristippo fuisse commendatum. Porro sermones, quos Critonem fecit in carcere loquentem, cum Socrati suaderet fugam, Aeschinis fuisse tradit Idomeneus; illi vero a Platone, huius odio, fuisse attributos.

σχίνου τὸν δ' ἐκείνῳ περιθεῖναι διὰ τὴν πρὸς τοῦτου δυσμένειαν. αὐτοῦ δὲ Πλάτων οὐδαμῶθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων μνήμην πεποιήται, ὅτι μὴ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀπολογία. Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης τὴν τῶν λόγων ιδέαν αὐτοῦ, μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου. τοῦτον μόνον παραμεῖναι Πλάτωνι Φαβαρινός που Φησὶν ἀναγινώσκοντι τὸν περὶ ψυχῆς, τοὺς δ' ἄλλους ἀνασῆναι πάντας. ἐνιοὶ τε φασὶν ὅτι Φιλίππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. τούτου δὲ καὶ τὴν Ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Εὐφορίων δὲ καὶ Παναίτιος εἰρήκασι, πολλάκις ἐσραμμένῃν εὐρῆσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας, ἣν πολιτείαν Ἀριστόξενός Φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι ἀντιλογικοῖς. λόγον δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν τὸν Φαῖδρον· καὶ γὰρ ἔχει μεिरακιῶδές τι τὸ πρόβλημα· Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται, ὡς Φορτικόν. Ὁ γοῦν Πλάτων λέγεται, θεασάμενος τινὰ κυβεύοντα, αἰτιάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἐπὶ μικροῖς, Ἀλλὰ τό γε ἔθος, εἶπεν, οὐ μικρόν. ἐρωτηθεὶς εἰ ἀπομνημόνευμά τι αὐτοῦ ἔσαι ὥσπερ τῶν πρότερον, ἀπεκρίνατο, Ὀνόματος δεῖ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἔσαι. εἰσελθόντος

Eius vero nusquam in libris suis Plato mentionem fecisse deprehenditur, praeterquam in libro de Immortalitate Animae, & in Socratis Defensione, idque tenuiter. Enimvero styli ipsius genus, inter poema & prosam orationem medium ait Aristoteles fluere. Hunc solum Platoni attente affecisse, quodam loco Phavorinus ait, cum librum de Anima recitaret, reliquos omnes surrexisset. Plerique autumant, Philippum Opuntium ipsius leges, quae erant in cera, transcripsisse; huius & Epinomida esse aiunt. Euphorion ac Panaetius, initium librorum de Republica saepius inventum inversum atque immutatum, dixerunt. eam ipsius Rempublicam Aristoxenus totam ferme in Protagorae Contradictionibus asserit scriptam. Phaedrum primo illum scripsisse fama est. habet enim quaestio illa nonnihil iuvenile. porro Dicacarchus totum id scribendi genus, ut grave ac molestum carpit. Platonem tradunt, cum vidisset quendam aleis ludentem, increpasse, & cum ille, Quam me in parvis reprehendis, diceret, respondisse: At est consuetudo non parva res. Rogatus, an ipsius celebre aliquod dictum, sicuti superiorum, futurum esset? Primum, inquit, comparare oportet nomen, tum multa fore. Ingresso aliquando Xenocrati, Caede, inquit, hunc servum; nam ipse,

ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπε μασιγῶσαι τὸν παῖδα· αὐτὸν γὰρ μὴ δύνασθαι, διὰ τὸ ἀργίσθαι. ἀλλὰ καὶ πρὸς τινα τῶν παιδῶν, Μεμασίγωσο ἄν, εἶπεν, εἰ μὴ ἀργιζόμεν. ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ ἵπποτυφία ληφθῆ. τοῖς μεθύουσι συνεβούλευε κατοπτρίζεσθαι· ἀποσησεσθαι γὰρ τῆς τοιαύτης ἀσχημοσύνης. πίνειν δ' εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπον ἔλεγε, πλὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν καὶ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ. καὶ τὸ πολλά δὲ καθεύδειν ἀπήρσεν αὐτῶ. ἐν γοῦν τοῖς νόμοις Φησί, Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἶναι δὲ ἴδιον τῶν ἀκουσμάτων τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ, τὸ λέγειν ἀλήθειαν. καὶ περὶ ἀληθείας δ' ἐν τοῖς νόμοις Φησὶν οὕτως, Καλὸν μὲν ἢ ἀλήθεια, ὧ ξένη, καὶ μόνιμον· ἔοικε δὲ οὐ βῆδιον πείθειν. Ἄλλὰ καὶ ἡξίου μνημόσυνον αὐτοῦ λείπεσθαι ἢ ἐν φίλοις, ἢ ἐν βίβλοις. Ἐξετόπιζε δὲ καὶ αὐτὰς τὰ πλείεστα, καθάτινες Φασί. Καὶ ἐτελευτα μὲν ὃν εἶπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρισκαίδέκατον, καθὰ καὶ Φαβαριῖνος Φησὶν ἐν ἀπομνημονευμάτων τρίτῳ· ὑφ' οὗ καὶ ἐπιτιμηθῆναι Φησὶν αὐτὸν Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίοις Φησί, Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν περὶ τῶν Πλάτωνος Φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος. Καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἐνθα τὸν πλείετον χρόνον διετέλεσε

quod iratus sim, nequeo. Cuidam item fervorum, Iam, inquit, vapulasses, nisi iratus essem. Cum equo insedisset, continuo descendit, dicens, Vereri se, ne equi instar, fastu efferretur. Ebris consuleret solitus erat, ut in speculo se studiose intuerentur; fore enim, ut eiusmodi foeditate deterrerentur. Potare usque ad ebrietatem nusquam decere monebat, praeterquam in diebus festis dei largitoris vini. Somnus item immodicus illi displicebat. In legibus siquidem ait: Dormiens autem nemo ullius pretii est. Veritatem suaviorem auditu omnibus, quae dicerentur. Alii, vera loqui iucundius omnibus, dixisse putant. Sic autem & de veritate dixit in legibus: Praeclarum quiddam est veritas, o hospes, atque durable. verum id persuadere non facile videtur. Optabat insuper memoriam sui vel in amicis, vel in libris relinqui. Locorum mutatione & ipse utebatur plurimum. Moritur eo, quo diximus, modo, tertiodecimo Philippi regis anno, ut Phavorinus in tertio Commentariorum refert, a quo & obiurgatum fuisse illum Theopompus auctor est. Myronianus in Similibus ait, Philonem meminisse proverbii de Platonis pediculis, quasi sic ille defecerit. Sepultus est autem in Acade-

φιλοσοφῶν. ὅθεν καὶ Ἀκαδημαϊκὴ προσηγορεύθη ἢ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις. καὶ παρεπέμφθη πανδημει πρὸς τῶν αὐτόθι, διαθέμενος τοῦτον τὸν τρόπον. Τάδε κατέλιπε Πλάτων καὶ διέθετο· τὸ Ἡφαισιᾶδων χωρίον, ὧ γείτων βορρᾶθεν ἢ ὁδὸς ἢ ἐκ τοῦ Κηφισιάσιν ἱεροῦ, νότοθεν τὸ Ἡράκλειον τὸ ἐν Ἡφαισιᾶδων, πρὸς ἡλίου δὲ ἀνιόντος Ἀρχέστρατος Φρεάριος, πρὸς ἡλίου δὲ δυσόμενου Φίλιππος Χολιδεύς. καὶ μὴ ἐξέσω τούτο μηδενὶ μήτε ἀποδόσθαι, μήτε ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἐσω Ἀδειμάντου τοῦ παιδίου εἰς τὸ δυνατόν. καὶ τὸ ἐν Ἐρισιάδων χωρίον, ὃ παρὰ Καλλιμάχου ἐπριάμην, ὧ γείτων βορρᾶθεν Εὐρυμέδων Μυρρινούσιος, νότοθεν δὲ Δημόστρατος Ξυπετέρων, πρὸς ἡλίου ἀνιόντος Εὐρυμέδων Μυρρινούσιος, πρὸς ἡλίου δυσόμενου Κηφισσός. ἀργυρίου μνᾶς τρεῖς· Φιάλην ἀργυρᾶν, ἔλκουσαν ῥ' ἕ· κυμβεῖον ἄγων μ' ἕ· δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ ἐνώτιον χρυσοῦν, ἄγοντα συνάμφω δ' δραχμάς, ὀβολοὺς τρεῖς. Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι τρεῖς μνᾶς Ἀρτεμιν ἀφίημι ἑλευθέραν. οἰκέτας καταλείπω, Τύχωνα, Βίκταν, Ἀπολλωνιάδην, Διονύσιον. σκεύη τὰ γεγραμμένα, ὧν ἔχει τὰ ἀντίγραφα Δημήτριος. ὀφείλω δ' οὐδενὶ οὐθέν. ἐπίτροποι δὲ, Σωσθένης, Σπεύ-

mia, ubi plurimum temporis philosophatus fuerat. unde &, quae ab eo fluxit, secta Academica est appellata. Corpus eius elatum magna eorum, qui ibi habitabant, frequentia. Eiusmodi fuit ipsius testamentum: Haec reliquit Plato atque legavit: Hephæstideum fundum, cui ab aquilone vicina via est, quae ducit a templo Cephisiadum; ab austro Heracleum Hephæstiadum; ab ortu solis Archestratus Phrearius; ab occasu Philippus Cholidensis. hunc autem nemini licitum sit aut vendere, aut alienare; sed sit Adimanti filii quantum fieri potest. Eresiadumque fundum, quem emi a Callimacho, cui ab aquilone vicinus est Eurymedon Myrrhinusius; ab austro Demostratus Xypeteron; ab ortu Eurymedon Myrrhinusius; ab occasu Cephissus. Argenti minas tres; argenteam phialam pendentem drachmas CLXV; cymbium ponderis drachmarum XLV; anulum aureum, & in-auream auream, ambo drachmas quatuor & tres obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberam. Famulos relinquo, Tychonem, Bistam, Apolloniadem, & Dionysium. Supellectilem & vasa scripta, quorum habet exemplar Demetrius. Nulli autem quidquam debeo. Curatores erunt Sosthenes, Speusippus, Demetrius, Hegias, Eurymedon, Cal-

σικπος, Δημήτριος, Ἥγίας, Εὐρυμέδων, Καλλίμαχος,
Θρόσιππος. καὶ διέθετο μὲν οὕτως. ἐπεγράφη δ' αὐτῷ ἐπι-
γράμματα τάδε. Πρῶτον,

Σωφροσύνη προφέρων θνητῶν ἦθει τε δικαίῳ,
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλῆης.

Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,
Τούτων ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἔπεται.

Ἔτερον δὲ,

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα Πλάτωνος,
Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.

Ἰοῦ Ἀρίστωνος, τόν τις καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾶ ἀνῆρ ἀγαθὸς δεῖον ἰδόντα βίον.

Καὶ ἄλλο δὲ νεώτερον,

Αἰετὲ, τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφον; ἢ τίνας, εἰπέ,
Ἄστερέεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;

Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς ὄλυμπον
Εἰκῶν, σῶμα δὲ τοῦ γηγενῆς Ἀτθίς ἔχει.

Ἔσι καὶ ἡμέτερον οὕτως ἔχον,

Καὶ πῶς, εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῦσε Πλάτωνα,
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο;

Timachus atque Thrasippus. Hoc testamenti ipsius exemplar. Sepulchrum eius his illustratum est epigrammatibus; quorum illud primum est:

Iustitia cunctis praestans, vitaeque modesta,
Hoc situs in tumulo divus Aristoclees.

Si quinquam ad magnos sapientia vexit honores,
Hunc citra invidiam vexit & ipsa vitum.

Item alterum:

Corpus habet gremio contactum terra Platonis,
Mens sed habet superum testea beata deum.

Divinum quem iam veneratur quisquis honestus,
Et probus est, cuius vel procul est regio.

Et aliud recentius:

Quid monumenta super volucrum regina volasti?
Tu mihi dic superum quam tuere domum.

Diva ego sublata in coelum feror umbra Platonis,
Corpus at terrenum Attica servat humus.

Est & nostrum in hanc sententiam:

Ni doctum Graecis genuisses Phoebe Platonem,
Prorsus nemo animis qui medeatur erat,

Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγώς Ἀσκληπίος ἐστὶν ἱπτῆρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα

Φοῖβος ἔφουσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν ἠδὲ Πλάτωνα
Τὸν μὲν, ἵνα ψυχὴν, τὸν δ', ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισάμενος δὲ γάμον πόλιν ἤλυθεν ἦν ποτε αὐτῷ
Ἐκτίσε, καὶ δαυτέδω Ζηνὸς ἐνιδρύσατο.

Καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ταῦτα. Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ,
Σπένσιππος Ἀθηναῖος, Ξενοκράτης Χαλκηδόνιος, Ἀριστοτέλης
Σταγειρίτης, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἐσιαῖος Περίνθιος,
Δίων Συρακούσιος, Ἀμυκλος Ἡρακλεώτης, Ἐραστος καὶ Κο-
ρίσκος Σκήψιοι, Τιμόλαος Κυζικηνὸς, Εὐαίων Λαμψακηνὸς,
Πίθων καὶ Ἡρακλείδης Αἰνιοί, Ἴπποβαλῆς καὶ Κάλλιππος
Ἀθηναῖοι, Δημήτριος Ἀμφιπολίτης, Ἡρακλείδης Ποντικός,
καὶ ἄλλοι πλείους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένεια Μαν-
τινικὴ, καὶ Ἀξιόθεα Φλιασία, ἣ καὶ ἀνδρεῖα ἠμπίσχετο, ὡς
Φησι Δικαίαιρχος. ἐνιοὶ δὲ καὶ Θεόφρασον ἀκούσαι φασὶν αὐτοῦ.
καὶ Ὑπερίδην τὸν ῥήτορα Χαμαιλέων Φησι, καὶ Λυκοῦργον
ὁμοίως Πολέμων ἰσορεῖ καὶ Δημοσθένην. Σαβῖνος λέγει καὶ

Corporis est medicus fatus ex te Asclepius aegri,
Aeternae ut sapiens est animae ipse Plato.

Et aliud de eius morte :

Produxit nobis Asclepion atque Platonem
Phoebus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare volens, quam condidit olim
Urbem adit ipse, Iovis quamque solo posuit.

Atque ita se habent epigrammata. Discipuli vero fuere Spensip-
pus Atheniensis, Xenocrates Chalcedonius, Aristoteles Stagi-
rites, Philippus Opuntius, Hestiaeus Perinthius, Dion Syra-
cusanus, Amyclus Heracleotes, Erastus & Coriscus Scepsii,
Timolaus Cyzicenus, Evaeon Lampfacenus, Pithon & Heracli-
des Aenii, Hippothales & Callippus Athenienses, Demetrius
Amphipolites, Heraclides Ponticus & complures alii. cum his
& mulieres duae, Lasthenia Mantinea, & Axiothea Phliafia,
quae, ut Dicacarchus auctor est, virili utebatur veste. Theophra-
stum item illius fuisse auditorem, quidam referunt; & Hyper-
idem oratorem Chamaeleon, & Lycurgum, ait: Polemo & De-
mosthenem scripsit ipsius fuisse studiosum. Sabinus item ait &

Μνησίφρατον Θάσιον, παρατιθέμενος ἐν ᾧ μελετητικῆς ὕλης καὶ εἰκὸς ἔστι.

Φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ὄντινοῦ τὰ τοῦ Φιλοσόφου δόγματα φιλοτιμῶς ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἶόν τε σοι χειρῶδώς καὶ ἐπὶ κεφαλαῖων, πρὸς τὸ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτοῦ τῶν δογμάτων τὴν περὶ τοῦ βίου συναγωγὴν. γλαῦκα γὰρ εἰς Ἄθηναις, φασίν, εἰ δὲ σοι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι διαλόγους τοῖνον φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξάμενον Στυρέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβωρῖος ἐν ἀπομνημονεύμασι. δοκεῖ δέ μοι Πλάτων, ἀκριβῶσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρωτεῖα δικαίως ἂν ὡσπερ τοῦ κίλλου οὕτω καὶ τῆς εὐρέσεως ἀποφέρεσθαι. ἔστι δὲ διάλογος λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκειμενος περὶ τινος τῶν φιλοσοφουμένων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς προπούσης ἡθοποίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. διαλεκτικὴ δὲ ἔστι τέχνη λόγων, δι' ἧς ἀνα-

Mnesistratum Thasium, in quarto Meditationum farraginis. Et est id quidem verisimile.

Verum enimvero cum Platonis in primis studiosa sis, idque haud sane iniuria; & Philosophi summi dogmata peculiari quodam amore ac studio prae ceteris indagare soleas, operae pretium existimavi & sermonum illius naturam, & dialogorum ordinem, & persuasionis aut inductionis vim, pro viribus, veluti per elementa & summa capita digerere: uti neque de illius vita, quam collegimus, dogmata quoque & decreta desiderentur. Alioqui quippe iuxta proverbium, noctuam Athenas, si ea, quae per species distribuuntur, enarrare tibi oporteret. Dialogos itaque primum Zenonem Eleatem scripsisse ferunt. Aristoteles in primo de poetis, Alexamenum Styreum sive Teium, sicut & Phavorinus in Commentariis tradit. Ceterum Plato meo quidem iudicio id genus expolivit, ut non solum ornatae & expolita orationis, verum & ipsius inventionis dignissime sibi primum vendicet. Est autem Dialogus ex interrogatione & responsione compositus, de ea re, quae vel philosophiam vel reipublicae partes attingat, cum decenti & congrua expressione personarum, quae assumuntur, accurataque compositione verborum. Dialectica est disputandi ars, per quam aliquid aut probamus, aut

σκευάζομεν τὴν ἢ κατασκευάζομεν, ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προσδιαλεγομένων. τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτῆρες· ὁ τε ὑψηλικός, καὶ ὁ ζητητικός. διαιρεῖται δ' ὁ ὑψηλικός εἰς δύο ἄλλους χαρακτῆρας· θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρηματικός εἰς τὸν φυσικὸν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικός, εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικόν. τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὐτοῦ δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτῆρες· ὁ τε γυμνασικός, καὶ ἀγωνιστικός. καὶ τοῦ μὲν γυμνασικοῦ, μεινετικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγωνισικοῦ, ἐνδεικτικός καὶ ἀνατρεπτικός. οὐ λαμβάνει δ' ἡμᾶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασι. λέγουσι γὰρ αὐτῶν τοὺς μὲν δραματικούς, τοὺς δὲ διηγηματικούς, τοὺς δὲ μικτούς. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως τὴν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν. εἰσὶ δὲ τοῦ μὲν φυσικοῦ, ὅλον ὁ Τίμαιος· τοῦ δὲ λογικοῦ, ὁ τε Πολιτικός καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής· τοῦ δ' ἠθικοῦ, ἤτε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρι-

improbamus, ex interrogatione itidem, & responsione differentium. Enimvero Platonicae orationis geminus stylus est, uterque summus. Alter ex his, qui instituit atque imbuit; alter, qui in inquirendo versatur. Prior ille in duo distinguitur genera; quorum alterum in speculatione consistit, alterum in actione. Horum quod in speculatione, rursus dividitur in naturale ac rationale; alterum, quod in actione, in morale ac civile dividitur. Porro secundus ille, qui in inquirendo versatur, itidem in duas species scinditur; prima, quae in exercitatione est, vocaturque gymnastica; secunda, quae in certaminibus est, & agonistica dicitur. Quin & gymnasticae bipartita divisio est: altera velut incunabula exercitationis fovet, vocaturque maeutica; altera iam suis viribus nititur, tentatque quid possit, & pirastica dicitur. Agonisticae item est bipartita distinctio: alia demonstrationi inservit; alia autem eversioni. Neque sane nos fugit, quosdam alias Platonis dialogorum differentias asserere. dicunt enim ex his alios dramaticos, quod quasi poema videantur imitari; alios, quod narrationi inserviant, diegematicos; mistos alios appellant. Sed ea sane distinctio dialogorum scenae, quam philosophorum scholae videtur accommodatior. Sunt ex his quidam, qui ad Physicam pertinent, ut Timaeus: ad Logicam, ut Politicus, Cratylus, Parmenides & Sophista. sunt qui ad moralem, ut Apologia,

των, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος. καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενος τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιτολαί, καὶ Φίληβος, Ἴππαρχος, Ἀντερασταί· τοῦ δὲ πολιτικοῦ ἤτε Πολιτεία, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μίνως, καὶ Ἐπινομίς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός· τοῦ δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδαι, Θεάγης, Λύσις, Λάχης· τοῦ δὲ πειρατικοῦ, Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαιτήτος· τοῦ δὲ ἐνδεικτικοῦ, ὡς ὁ Πρωταγόρας· καὶ τοῦ ἀνατρεπτικοῦ, Εὐθύδημος, Ἴππαι δύο, Γοργίας. καὶ περὶ μὲν διαλόγου, τί ποτέ ἐστι, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραὶ, ἀπόχρη λέγειν. Ἐπεὶ δὲ πολλῆ εἰσὶς ἐστὶ, καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν δογματίζειν, οἱ δ' οὐ, φέρε καὶ περὶ τούτων διαλάβωμεν. αὐτὸ τοῖνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθεῖναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθεῖναι. δόγμα δὲ ἑκατέρως καλεῖται, τὸ, τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτῆ. Τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασις ἐστὶν ἢ δὲ δόξα, ὑπόληψις. ὁ τοῖνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει. καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῶ δοκουντων ἀποφαίνεται διὰ τεττάρων προσώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου. εἰσὶ δ' οἱ ξένοι οὐχ, ὡς τινες ὑπέλαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματα εἰσὶν ἀνώνυμα. ἐπεὶ καὶ τὰ

Criton, Phaedon, Phaedrus, Symposium, Menexenus, Clitophon, Epistolae, Philebus, Hipparchus & Anterastae. ad civilem vero disciplinam pertinent Respublica, Leges, Minos, Epinomis, & Atlanticus. ad institutionem pertinent Alcibiades duo, Theages, Lysis, Laches. in tentando versantur Euthyphron, Menon, Ion, Charmides, Theaetetus: in accusando, Protagoras: in evertendo, Euthydemus, Hippiae duo, Gorgias. Itaque de dialogo quidnam sit, & quatenam sint eius differentiae, haestenus. Quoniam vero infinita contentio est, aliis dicentibus ipsum dogmata inferre, aliis negantibus; age de his quoque videamus. Dogmatistae proprium est dogma asserere, sicut & legislatoris, leges instituire. Porro dogmata sive decreta dupliciter vocantur, & quae opinamur, & opinio ipsa. Ex his autem, quod opinamur, propositio est: opinio autem persuasio ipsa, sive opinatio. Plato igitur, quae perceperat, ea exponit; quae vero sunt falsa, coarguit. de rebus incertis non definit. Atque de his quidem, quae ipse opinatur, quatuor inducit personas, Socratem, Timaeum, Atheniensem hospitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem peregrini non, ut quidam opinantur, Plato & Parmenides,

Σωκράτους, καὶ τὰ Τιμαίου λέγων Πλάτων δογματίζει. περὶ δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχομένους εἰσάγει, οἷον Θρασύμαχον καὶ Καλλικλέα, καὶ Πῶλον, Γοργίαν τε καὶ Πρωταγόραν ἔτι δ' Ἱππίαν καὶ Εὐθύδημον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους. ποιούμενος δὲ τὰς ἀποδείξεις πλείω χρῆται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ, οὐ μὴν μονοτρόπως, ἀλλὰ διχῆ. ἔσι μὲν γὰρ ἐπαγωγή, λόγος διὰ τινῶν ἀληθῶν τὸ ὅμοιον ἐαυτῷ ἀληθὲς οἰκειῶς ἐπιφέρων. δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὃ τε κατ' ἐναντίωσιν, καὶ ὃ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. ὁ μὲν οὖν κατ' ἐναντίωσιν, ἔσιν ἐξ οὗ τῶ ἐρωτημένῳ περὶ πᾶσαν ἀπόκρισιν ἀκολουθήσει τὸ ἐναντίον. οἷον, Ὁ ἐμὸς πατήρ τῷ σῶ πατρὶ ἴσται ἕτερός ἐστιν, ἢ ὁ αὐτός. εἰ μὲν οὖν ἕτερός ἔστι τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὁ σὸς πατήρ, πατρὸς ἕτερος ὢν, οὐκ ἂν εἴη πατήρ· εἰ δὲ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ αὐτός ὢν τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ ἐμὸς ἂν εἴη πατήρ. καὶ πάλιν, Εἰ μὴ ἔστι ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λίθος ἂν εἴη, ἢ ξύλον. οὐκ ἔστι δὲ λίθος ἢ ξύλον ἐμψυχον γὰρ ἔστι, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινεῖται· ζῶον ἄρα ἔστιν. εἰ δὲ ζῶόν ἐστι, ζῶον δὲ καὶ κύων καὶ ὁ βοῦς, εἴη ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον καὶ κύων καὶ βοῦς. καὶ οὗτος μὲν ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατ' ἐναντίωσιν καὶ μάχην τρόπος, ᾧ ἐχρήτο, οὐ

sed figmenta sine nomine sunt. Quando & Socratis atque Timaei verba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui de falsis coarguantur, inducit Thrasimachum, Calliclem, Polum, Gorgiam & Protagoram: praeterea Hippiam, atque Euthydemum, & huiusmodi ceteros. At vero cum probationibus & argumenti conclusionibus locus est, plurimum utitur inductione, eaque non unica, sed bipartita. Est enim inductio oratio ex veris quibusdam simile sibi verum proprie colligens atque inferens. Eius sunt species duae, ea, quae ex contrario fit, & quae ex consequenti. Quae igitur ex contrario fit, eiusmodi est, ut interroganti circa omnem responsionem contrarium inferatur. Ut exempli causa, Pater meus aut alius est quam pater tuus, aut idem. Si igitur alius est pater meus quam pater tuus, cum sit alius quam pater, non erit pater. Si idem est qui pater meus, idem existens qui pater meus, meus erit pater. Et rursus: Si animal homo non est, lapis aut lignum erit. Non est autem lapis aut lignum; animatus quippe est, & ex seipso movetur: animal igitur est. Si autem animal est; animal vero & canis & bos; erit & homo animal, & canis, & bos. Hac igitur inductionis specie, quae per contrarium fit, ubi rixae locus est, utitur Plato, non ad ascendendum

πρὸς τὸ δογματίζειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν. ὁ δὲ τῆς ἀκρο-
λουθίας ἐστὶ διπλοῦς· ὁ μὲν, τὸ ἐπὶ μέρους ζητούμενον διὰ τοῦ
ἐπὶ μέρους ἀποδεικνύς· ὁ δὲ τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους πι-
στούμενος. καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος,
διαλεκτικός. ὅσον ἐν τῷ προτέρῳ ζητεῖται, εἰ ὅδε ἀπέκτεινε
ἀπόδειξις, τὸ εὐρήσθαι αὐτὸν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἡμαγμέ-
νον. ῥητορικός δ' ἔστιν ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ
ἡ ῥητορικὴ περὶ τὰ ἐπὶ μέρους, οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγμα-
τείαν ἔχει. Ζητεῖ γὰρ οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περὶ
τῶν ἐπὶ μέρους δικαίων. ὁ δ' ἕτερός ἐστι διαλεκτικός, προαπο-
δειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπὶ μέρους· ὅσον ζητεῖται εἰ ἡ
ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ἐκ τῶν τελευτώντων οἱ ζῶντες ὅπερ ἀπο-
δεικνύται ἐν τῷ περὶ ψυχῆς διὰ τινος καθολικοῦ, ὅτι ἐκ τῶν
ἐναντίων τὰ ἐναντία. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου κατασκευάζε-
ται, ἐκ τινῶν ὄντων ἐπὶ μέρους· ὅσον ὅτι τὸ καθευδεῖν ἐκ τοῦ
ἐγρηγορέναι, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μείζον ἐκ τοῦ μικροτέρου,
καὶ ἀνάπαλιν. τούτῳ δὲ ἐχρήτο εἰς τὴν τῶν ἑαυτῷ δοκούντων
κατασκευήν. Ὡσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον
μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, ὑπερον δὲ Θεσπὶς ἕνα ὑπο-
κριτὴν ἐξεύρεν ὑπὲρ τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, καὶ δεύτε-

dogma, sed ad refellendum, quod falsum fuisset obiectum. Est &
alia ipsius species, quae per consequens, duplex: altera quidem
id quod in parte quaeritur, per id, quod est in parte, demonstrat;
altera, quod universaliter per id, quod in parte est, probat. Prior
illa oratorum; sequens dialecticorum est. Quaeritur in prima, an
ipse occiderit. argumentum est, eo tempore repertum esse caede
cruentum. Est autem, ut diximus, oratorum ea inductionis spe-
cies. quippe rhetoricae vis & officium est circa particularia, non
circa universalia versari. Quaerit enim non de iusto ipso, verum
de particularibus iustis. Altera vero dialecticorum; cum prius
probatum fuerit universum per partes. Quemadmodum quaeritur,
an sit immortalis anima, & an ex mortuis sint, qui vivunt; quod
in libro de anima probatur per universale quoddam, quod con-
traria ex contrariis fiant. Idque ipsum universale ex quibusdam
particularibus conficitur; ut somnus ex vigilia, & contra; item-
que maius ex minore, & contra. Hac autem specie utebatur ad
asserenda, quae ipsi videbantur. Ceterum ut olim tragoediam
prius quidem chorus solus agebat; postmodum vero Thespis
unum invenit histrionem, ut chorus interdum requiesceret; se-

ρον Αἰσχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγωδίαν οὕτως καὶ τῆς Φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μοιοειδής, ὡς ὁ Φυσικός· δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικὸν· τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλεκτικόν, καὶ ἐτελεσιούργησε τὴν Φιλοσοφίαν. Θρασύλλος δὲ Φησι καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογίαν ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους. αἶον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία. εἰσὶ τοίνυν, Φησί, οἱ πάντες αὐτῶ γνήσιοι διάλογοι, ἕξ καὶ πεντήκοντα· τῆς μὲν πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης (ἦν καὶ εὕρισκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρα ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς, Φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῆς ἰσορίας δευτέρῳ) τῶν δὲ νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. τετραλογίαι δὲ ἐννέα, ἐνδὲ βιβλίου χώραν ἐπεχούσης τῆς πολιτείας, καὶ ἐνδὲ τῶν νόμων. πρώτην μὲν οὖν τετραλογίαν τίθησι, τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν παραδειξαι γὰρ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ Φιλοσόφου βίος, διπλαῖς δὲ χρήται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. ταύτης τῆς τετραλογίας,

tundum postea Aeschylus adiecit, & tertium Sophocles, atque in hunc modum tragoedia consummata est: ita & philosophiae ratio dudum circa unam tantum physicae speciem ita vertebatur. Accessit Socrates, & adiecit ethicen. Tertiam Plato dialecticem addidit, & philosophiae extremam manum apposuit. Thrasyllus autem asserit illum iuxta tragicum quadriloquium dialogos suos edidisse. Tragoedi enim quatuor poematibus certabant, Dionysiis, Lenaeis, Panathenaeis, Chytris. Erat autem quartum poema Satyricum. Porro quatuor poemata quadriloquia appellabantur. Sunt igitur, inquit, omnes eius dialogi, de quibus nihil ambigitur, quinquaginta sex; Republica in decem divisa libros; quam & apud Protagoram totam ferme inveniri in Contradictionibus, tradit Phavorinus in secundo Omnimodae Historiae. Leges in duodecim libros dividuntur. Sunt autem huiusmodi quadriloquia novem numero, legibus uno volumine, & Reipublicae libris, in uno itidem inclusis. Primum igitur quadriloquium ponit, quod communem hypothesin habere videatur, ostendere volens, cuiusmodi esse debeat vita philosophi, duplicique in libris singulis inscriptione utitur, altera ex nomine, ex re altera imposita. Huius quadriloquii, quod primum est, in capite ponitur Euthyphron,

ἤτις ἐστὶ πρώτη, ἡγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περί ὄσιου. ὁ διάλογος δ' ἐστὶ πειραστικός. δεύτερος, Ἀπολογία Σακράτους, ἠθικός· τρίτος, Κριτων, ἢ Περί πρακτέου, ἠθικός· τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περί ψυχῆς, ἠθικός. δεύτερα τετραλογία, ἢς ἡγεῖται Κρατύλος, ἢ Περί ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός· Θεαιτητος, ἢ Περί ἐπισήμης, πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περί τοῦ ὄντος, λογικός· Πολιτικός, ἢ Περί βασιλείας, λογικός. τῆς τρίτης ἡγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περί ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περί ἡδονῆς, ἠθικός· Συμπόσιον, ἢ Περί ἀγαθοῦ, ἠθικός· Φαῖδρος, ἢ Περί ἔρωτος, ἠθικός. τῆς τετάρτης ἡγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περί ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περί προσευχῆς, μαιευτικός· Ἴππαρχος, ἢ Φιλοκερδῆς, ἠθικός· Ἀντερασταί, ἢ Περί φιλοσοφίας, ἠθικός. τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περί φιλοσοφίας, μαιευτικός· Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός· Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός· Λύσις, ἢ Περί φιλίας, μαιευτικός. τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀνατρεπτικός· Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός· Γοργίας, ἢ Περί ῥητορικῆς, ἀνατρεπτικός· Μένων, ἢ Περί ἀρετῆς, πειραστικός. τῆς ἑβδόμης ἡγουῦνται

sive de sanctitate. Est autem ipse dialogus tentativus. Hunc sequitur Socratis defensio, moralis. Tertio loco Criton, sive de eo, quod agendum est, moralis. Quarto Phaedon, sive de anima, moralis. In secundo vero quadriloquio praeponitur Cratylus, sive de rectitudine nominum, Logicae partes agens. Theaetetus, sive de disciplina, tentativus. Sophista, sive de eo, quod est, logicus. Politicus, sive de regno, logicus. In distributione tertia ponitur primo loco Parmenides, sive de idcis, logicus. Secundo Philebus, sive de voluptate, moralis. Tum Symposium, sive de bono, moralis. Postremo Phaedrus sive de amore, moralis. In quarto praeponitur Alcibiades prior, sive de hominis natura, institutioni serviens. Alcibiades secundus, sive de precatione, obstetricius. Hipparchus, sive de lucri studio, moralis. Anterastae, seu de philosophia, moralis. Quintae praefertur in capite Theages, sive de philosophia, obstetricius, ac deinceps Charmides, sive de frugalitate, tentativus. Laches, sive de fortitudine, obstetricius. Lyfis, sive de amicitia, obstetricius. Sextae princeps est Euthydemus, sive contentiosus, anatrecticus. Tum Protagoras seu sophistae, endicticus. Gorgias, sive de rhetorica, anatrecticus. Menon sive de virtute, tentativus. Septimae praeponuntur Hippiae duo, de ho-

Ἰππίαι δύο· πρῶτος, ἢ Περὶ τοῦ καλοῦ· δεύτερος, ἢ Περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικοί. Ἴων ἢ Περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός· Μεξένος, ἢ Ἐπιτάφιος, ἠθικός. τῆς οὐδότης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Πρωτρεπτικός, ἠθικός· Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός· Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός· Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. τῆς ἐννάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός· Νόμοι, ἢ Περὶ νομοθεσίας, πολιτικός· Ἐπινομίς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός· Ἐπιστολαὶ τρισκαίδεκα, ἠθικαί· ἐν αἷς ἔγραψεν, Εὐπράττειν (Ἐπικουρος δέ, Εὐδιόγειν· Κλέων, Χαιρεῖν) πρὸς Ἀριστόδημον, μία· πρὸς Ἀρχύταν, δύο· πρὸς Διονύσιον, τέτταρες· πρὸς Ἑρμείαν, καὶ Ἐρασσον, καὶ Κορίσκον, μία· πρὸς Λεωδάμαντα, μία· πρὸς Δίωνα, μία· πρὸς Περδίκκην, μία· πρὸς τοὺς Δίωτος οἰκείους, δύο. καὶ οὗτος μὲν οὕτω διαιρεῖ, καὶ τινες. Ἐνιοὶ δέ, ὧν ἔστι καὶ Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός, εἰς τριλογίας ἔλκουσι τοὺς διαλόγους· καὶ πρώτην μὲν τιθέασιν, ἣς ἡγεῖται Πολιτεία, Τίμαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστής, Πολιτικός, Κρατύλος· τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τετάρτην, Θεαίτητος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην, Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. τα δ' ἄλλα καθ' ἓν, καὶ

nesto prior, posterior de mendacio, ambo exhortativi. Ion sive de Iliade, tentativus. Menexenus, sive epitaphius, moralis. Octavae primum sibi locum vindicat Clitophon, sive exhortativus, moralis. Respublica, seu de iustitia, civilis. Timaeus, sive de natura, physicus. Critias, seu Atlanticus, moralis. Nonae praesidet Minos, sive de lege, civilis. Leges, sive de ferenda lege, civilis. Epinomis, sive nocturnus conventus, sive philosophus, civilis. Epistolae tredecim, morales, quibus praeponebat, Bene agere. Epicurus autem, Bene vivere. Cleon vero, Gaudere. Ex his una est ad Aristodemum, ad Archytam duae, ad Dionysium quatuor, ad Hermiam, & Erastum, & Coriscum, una; ad Leodamantem, una; ad Dionem una; ad Perdiccam una; ad Dionis necessarios duae. Est autem huiusmodi iuxta Thrasyllum librorum illius distinctio, cui plerique accedunt. Alii autem, ex quibus & Aristophanes grammaticus est, in trilogias eius dialogos ita distribuunt. Primam ponunt, cui praesit Respublica, Timaeus, Critias. Secundam, cui Sophista, Politicus, Cratylus. In tertia Leges statuunt, Minoen, & Epinomida. In quarta Theaetetum, Euthyphrona, Defensionem. In quinta, Phaedonem, Critonem, Epistolas. Cetera singula & sine ordine ponunt. Incipiunt

ἀτάκτως. ἄρχονται δὲ, οἱ μὲν, ὡς προείρηται, ἀπὸ τῆς Πολι-
 τείας· οἱ δ' ἀπὸ Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος· οἱ δ' ἀπὸ Θεάγου.
 ἔνιοι δὲ, Εὐθύφρωνος. ἄλλοι, Κλειτοφῶντος. τινὲς, Τιμαίου· οἱ
 δ' ἀπὸ Φαιδρου ἕτεροι, Θεαιτήτου. πολλοὶ δὲ Ἀπολογία τὴν
 ἀρχὴν ποιοῦνται. νοθεύονται δὲ τῶν διαλόγων ὁμολογουμένως
 Μίδων ἢ Ἴπποστρόφος, Ἐρυξίας ἢ Ἐρασίστρατος, Ἀλκυῶν,
 Ἀκέφαλος ἢ Σίσυφος, Ἀξιοχος, Φαίακες, Δημόδοκος, Χε-
 λιδῶν, Ἐβδόμη, Ἐπιμενίδης. ὧν ἢ Ἀλκυῶν, Λέοντός τις
 εἶναι δοκεῖ, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπο-
 μνημονευμάτων. Ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις, πρὸς τὸ μὴ
 εὐσυνόπτου εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγματείαν. ἰδιαιτάτα
 μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τῶν νοητῶν καὶ ὄντως ὄντων ἐπι-
 στήμην, ἣν φησι περὶ θεῶν καὶ ψυχῆν σώματος κεχωρισμένην.
 ἴδια δὲ σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς
 θείας σοφίας. κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία καὶ ἡ πᾶσα
 ἐμπειρία· οἷον ὅταν σοφὸν λέγῃ τῶν δημιουργῶν. κρήται δὲ καὶ
 ἐπὶ διαφερόντως σημαινόμενων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι. ὁ γὰρ
 Φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὡς καὶ παρὰ
 Εὐριπίδῃ ἐν Λυκιμνίῳ φέρεται ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους οὕτως,

quidam, ut praediximus, a Republica; alii a maiore Alcibiade:
 plerique autem a Theage; alii ab Euthyphrone; nonnulli a Cli-
 tophonte; quidam a Timaeo; alii a Phaedro. Sunt item, qui a
 Theaeteto incipient; sunt, qui a Defensione. Ex his autem dia-
 logis, qui Platoni inscribuntur, hi sine ulla controversia adulterini
 sunt: Midon, sive Hippostrophus; Eryxias, sive Erasistratus;
 Alcyon, Acephalus sive Sisyphus, Axiochus, Phaeates, Demo-
 docus, Chelidon, Septima, Epimenides. Ex his Alcyon, Leontis
 cuiusdam esse fertur, ut Phavorinus in quinto Commentariorum
 refert. Ceterum nominibus utitur variis, uti ne illius opera impe-
 ritis & rudibus conspicua sint: proprie tamen sapientiam esse ar-
 bitratur earum rerum, quae intelligentia comprehenduntur; &
 quae vere sunt, scientiam, quam de Deo ait, animamque a cor-
 pore disunctam. Proprie vero & philosophiam sapientiam vocat,
 appetitionem quandam ac desiderium divinae sapientiae. Commu-
 niter apud ipsum sapientia dicitur etiam omnis peritia. ut cum,
 verbi gratia, sapientem vocat artificem. Utitur & iisdem saepe
 nominibus in significandis variis rebus. φαῦλος siquidem apud
 illum, etiam pro simplici ponitur, sicut & apud Euripidem in Ly-
 cinnio de Hercule in hunc modum:

Φαῦλον, ἀκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν,
 Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
 Σοφίαν, λέσχης ἀτρίβωνα.

Χρήται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῶ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ· ἔσι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ. πολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσι ὀνόμασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαυομένου χρήται. τὴν οὖν ιδέαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει, καὶ γένος, καὶ παράδειγμα, καὶ ἀρχὴν, καὶ αἴτιον. χρήται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίας Φωναῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. τὸ γοῦν αἰσθητὸν, καὶ ὃν καλεῖ καὶ μὴ ὄν· ὃν μὲν, διὰ τὸ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι μὴ ὄν δὲ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. καὶ τὴν ιδέαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον· καὶ ταυτὸ, καὶ ἔν, καὶ πολλά. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλείονων εἰδίσει ποιεῖν. ἔσι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκδιδάξει χρῆ ὅ τι ἔστιν ἕκαστον τῶν λεγομένων· ἔπειτα, τίος ἕνεκα λέλεκται, πότερα κατὰ τὸ προηγούμενον, ἢ ἐν εἰκόνας μέρει, καὶ εἰς δογματῶν κατασκευὴν, ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ προσδιαλεγομένου· τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶς λέλεκται. Ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖα τινὰ τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ παρατίθενται, φέρε καὶ περὶ τούτων τί εἴπομεν. ἡ λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ σχήματα, καὶ ὅλως τὴν Πλατωνικὴν συνήθειαν· διπλῆ = πρὸς τὰ δόγματα, καὶ

Neglectum, inornatum, atque ut plurimum probum;

Re metientem, non verbis sapientiam;

Sermone nunquam palliato, at simplici.

Utitur eo Plato quandoque & pro pulchro & honesto, aliquando pro parvo. Saepe vero & variis nominibus utitur in eadem significatione. namque ideam & speciem nominat, & genus, & exemplar, & initium, & causam. Utitur & contrariis vocibus, ut idem significant. nam sensibile & quod est, & quod non est, dicit. esse quidem propter generationem; non esse autem, propter assiduam mutationem. Ideam itidem appellat, quod neque movetur, neque manet; & idem, & unum, & multa. Idem vero & in plurimis facere solitus est. Est autem librorum eius triplex expositio. Primo enim docere oportet, eorum, quae dicuntur unumquodque, quid sit; deinde cuius rei gratia dictum sit: utrum ex principali intentione, an in similitudinis parte, & ad dogmatum assertionem, vel ad refellendum contra differentem. tertio vero, an recte dicitur sit. Verum quoniam ipsius libris & notae quaedam apponuntur, age de his quoque pauca loquamur. X enim litera ad dictiones ac figuras assumitur, prorsus ad Platonicam consuetudinem.

τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι -X- περιεσιγμένον, πρὸς τὰς ἐκλογὰς καὶ καλλιγραφίας· διπλῆ περιεσιγμένη, πρὸς τὰς ἐνίων διορθώσεις· ὀβελὸς περιεσιγμένος, πρὸς τὰς εἰκαίους ἀθετήσεις· ἀντίσιγμα περιεσιγμένον, πρὸς τὰς διττὰς χρήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν· κεραύνιον, πρὸς τὴν ἀγωγὴν τῆς Φιλοσοφίας· ἀσερισκος, πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων· ὀβελὸς, πρὸς τὴν ἀθέτησιν. τὰ μὲν σημεῖα ταῦτα· καὶ τὰ βιβλία τοσαῦτα ἅπερ (Ἀντιγονὸς Φησιν ὁ Καρύσιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) γεωσι ἐκδοθέντα εἰ τις ἤθελε διαγυῶναι, μισθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις.

Τὰ δὲ ἀρέσκοντα αὐτῷ ταῦτα ἦν. Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχὴν, καὶ πολλὰ μεταμφιευμένην σώματα, ἀρχὴν τε ἔχειν ἀριθμητικὴν· τὸ δὲ σῶμα γεωμετρικὴν ὠρίζετο ὃ αὐτὴν ἰδέαν τοῦ πάντη διεσῶτος πνεύματος. αὐτοκίνητον δὲ εἶναι καὶ τριμερῆ. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογικὸν μέρος, περὶ τῆ κεφαλῆ καθιδρῦσθαι· τὸ δὲ θυμοειδὲς, περὶ τῆ καρδίας· τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἦπαρ συνίσασθαι. περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα, καὶ συνεχᾶναι ἐκ τῶν

Duplex = ad dogmata opinionesque eius peculiare. -X- utriusque punctum habens ad electiores quasque sententias ornatusque verborum apponitur. Duplex utrinque punctum habens ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus utrinque punctum habens ad superflua quaeque iugulanda praepositur. Sigma oppositum utrinque punctum habens, ad usus duplices, scripturaeque translationes adhibetur. Ceraunium ad philosophiae institutionem assumitur. Asteriscus ad convenientiam dogmatum. Obelus ad improbationem. Sunt igitur huiusmodi notae, & hic librorum numerus, quos libros recens editos, ut Antigonus Caryslius in libro, quem de Zenone edidit, refert, si quis pernoscere voluisset, mercedem his, qui haberent, pendeat.

Quae vero illi placuerunt, huiusmodi fuerunt: Immortalem esse animam, & de corporibus ad corpora perpetuis vicibus migrare, eiusque initium constare numeris. Corporis principium, Geometriae item constare ratione. Desinebat eam ideam esse penitus remoti spiritus, seipsam moventem & motum praestantem corpori, & esse tripartitam. Rationalem ipsius partem sitam in capite; irascibilem in corde; concupiscibilem in umbilico & iecore consistere. Continere item ex medio quaquaersum corpus per gyrum, atque ex elementis constare, divinitatemque se-

σοιχείων, διαιρεθειῶν τε κατὰ ἀρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους ὡν τὸν ἐντὸς κύκλον, ἑξαχῆ τμηθέντα, τοὺς ἅπαντας ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. καὶ τοῦτον μὲν κατὰ διάμετρον κείσθαι ἐπ' ἀριστερὰ ἔσωθεν τὸν δὲ, κατὰ πλευρὰν, ἐπὶ τὰ δεξιὰ διὸ καὶ κρατεῖν αὐτὸν ἕνα ὄντα. τὸν γὰρ ἕτερον ἔσωθεν διηρῆσθαι. καὶ τὸν μὲν, εἶναι ταύτου τοὺς δὲ, πατέρου. λέγων τὸν μὲν, τῆς ψυχῆς κίνησιν εἶναι τὴν δὲ, τοῦ ὄλου καὶ τὰς τῶν πλαναμένων Φοράς. οὕτω δ' ἐχούσης τῆς ἐκ μέσου τομῆς αὐτῇ προσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔσχατα, γινώσκειν τὰ τε ὄντα, καὶ ἐναρμόζειν διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ σοιχεῖα κατὰ ἀρμονίαν. καὶ γίνεσθαι δύοσαν μὲν, κατὰ τὸν πατέρου κύκλον ὀρθομένου ἐπιστήμην δὲ, κατὰ τὸν ταύτου. Δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχάς, θεὸν καὶ ὕλην, ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει καὶ αἴτιον. εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἀπειρον, ἐξ ἧς γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. ἀτάκτως δὲ ποτε αὐτὴν κινουμένην, ὑπὸ τοῦ θεοῦ Φησιν εἰς ἕνα συναχθῆναι τρόπον, τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἡγησαμένου. τραπέσθαι δὲ τὴν σύσιναν ταύτην εἰς τέτταρα σοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· ἐξ ὧν αὐτὸν τε τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, γεννᾶσθαι. μόνην δὲ τὴν

cundum harmoniae intervalla, duos orbis efficere coniunctos. ex his interiorem circulum in sex alios scissum, septem universos circulos facere, eumque iuxta diametrum ad laevam intrinsecus habere sedem. Alterum vero secundum latus ad dexteram; ideoque ipsum obtinere, quod fit unicus. alterum quippe interius esse divisum. atque hunc, eiusdem; illos autem, alterius esse. hanc quidem *dicens* animi, illam vero universi esse motionem, errantiumque siderum motus. Cum igitur ita se habeat ex medio scissio, quae ipsi ad extrema congruenter coniungitur, nosse eam, quae sunt, atque aptare, eo quod in se ipsa per harmoniam elementa habeat. Et opinionem quidem fieri secundum alterius circulum se subrigentem, scientiam vero secundum alium, qui fit idem. Duo omnino esse rerum principia, Deum atque materiam. Illum & mentem & causam *appellat*. Esse autem materiam informem & infinitam, ex qua concreciones fiant. Ea cum aliquando temere & inordinate moveretur, a Deo *ait*, in locum unum coactam, quod ordinem temeritati praeferre *consuerit*. Porro huiusmodi essentiam in quatuor elementa conversam, ignem, aquam, aërem, terram. Ex his mundum ipsam, & quae in eo sunt. nasci. *solam terram ait*

γῆν ἀμετάβολον εἶναι Φησί νομίζων αἰτίαν τὴν τῶν σχημάτων διαφορὰν ἐξ ὧν σύγκειται. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμογενῆ Φησιν εἶναι τὰ σχήματα. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἑνὸς συγκεῖσθαι τοῦ προμήκους τριγώνου, τῆς δὲ γῆς ἴδιον εἶναι τὸ σχῆμα· πρὸς μὲν γὰρ εἶναι ζοιχεῖον πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, ὕδατος τὸ εἰκοσάεδρον, γῆς δὲ κύβον. ὅθεν μήτε γῆν εἰς ταῦτα μεταβάλλειν, μήτε ταῦτα εἰς γῆν. οὐ διακεκρίσθαι δ' εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον, ὅτι ἡ περιφορὰ σφίγγουσα, καὶ πρὸς τὸ μέσον συναγουσα, συγκρίνει τὰ μικρά· τὰ δὲ διακρίνει, τὰ μεγάλα. διόπερ τὰ εἶδη μεταβάλλονται, καὶ τοὺς τόπους μεταβάλλειν. κόσμον τε εἶναι ἓνα γεννητὸν, ἐπειδὴ καὶ αἰσθητὸς ἐστὶν ὑπὸ θεοῦ κατεσκευασμένος. ἐμψυχόν τε εἶναι, διὰ τὸ κρεῖττον εἶναι τοῦ ἀψύχου τὸ ἐμψυχον. τοῦτό τε ὑποκεῖσθαι δημιουργήμα τοῦ βελτίστου αἰτίου. ἓνα τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατεσκευάσθαι, ὅτι καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐν ἧν, ἀφ' οὗ αὐτὸν ἐδημιούργησε. σφαιροειδῆ δὲ, διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα. ἐκεῖνον μὲν γὰρ περιέχειν τὰ ἄλλα ζῶα τοῦτου δὲ, τὰ σχήματα πάντων. λείον δὲ, καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλω, διὰ τὸ μηδεμίαν εἶναι χρῆσιν αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ

immutabilem, causam esse putans figurarum, ex quibus elementa constent, differentiam. Aliorum quippe figuras eiusdem generis dicit; compositas nimirum omnes ex uno oblongo triangulo; terrae vero propriam esse figuram. Ignis enim elementum esse pyramidem, aëris corpus octo laterum: aquae, corpus viginti laterum; terrae autem, cubum. Quocirca neque terram in ista mutari, neque in terram ista converti. Non autem suis locis discreta esse singula, quod circumferentia constringens, & ad medium cogens, parva haec componit, eaque, quae sunt maiora, discernit. atque ideo cum species mutant, & loca mutare. Mundum unum esse genitum, nam & sensibilis est a Deo conditus; animatumque esse, quod praestantius sit, quod animatum est, quam quod caret anima. Huiusmodique opificium supremæ causæ subiectum, unumque conditum fuisse, non infinitum, quod etiam exemplar, ad quod creatus fuerit, unicum sit. Esse autem ad sphaerae similitudinem rotundum, quod conditoris ea quoque figura sit. Illum quippe ceteras continere animantes, hunc autem omnium figuras. Levem itidem, & absque ullo per gyrum instrumento, quod huiusmodi nullus sibi usus sit. Immortalem praeterea durare mundum, eo

ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον, διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεόν. καὶ τῆς μὲν ὅλης γενέσεως αἴτιον εἶναι τὸν θεόν, ὅτι πέφυκεν ἀγαθοποιὸν εἶναι τὸ ἀγαθόν. τοῦ δὲ οὐρανοῦ τῆς γενέσεως τὸ ἄριστον αἴτιον. τοῦ γὰρ καλλίστου τῶν γεννητῶν, τὸ ἄριστον εἶναι τῶν νοητῶν αἴτιον. ὥστε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεός, ὁμοίος δὲ τῷ ἄριστῳ ὁ οὐρανός, καλλιστός γε ὢν, οὐθεὶ ἂν ὁμοίος εἶη τῶν γεννητῶν, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. συνεστάναι δὲ τὸν κόσμον ἐκ πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, γῆς. ἐκ πυρὸς μὲν, ὅπως ὄρατος ἢ ἐκ γῆς δὲ, ὅπως σερρεός. ἐξ ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος. αἱ γὰρ τῶν σερρεῶν δυνάμεις δύο μεσότησιν ἀναλογοῦσιν, ὡς ἐν γενέσθαι τὸ πᾶν. ἐξ ἀπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ ἄφθαρτος ἦ. χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ αἰδίου. κακείνῳ μὲν αἰεὶ μένειν, τὴν δὲ τοῦ οὐρανοῦ Φορὰν χρόνον εἶναι. καὶ γὰρ νύκτα, καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, χρόνου μέρη εἶναι. διόπερ ἄνευ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως οὐκ εἶναι χρόνον· ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτὸν καὶ χρόνον εἶναι. πρὸς δὲ χρόνου γένεσιν ἡλίον καὶ σελήνην, καὶ τὰ πλανώμενα, γενέσθαι ὅπως δὲ διάδηλος τῶν ὠρῶν ἢ ἀριθμὸς, καὶ μετὰσχῆ τὰ ζῶα ἀριθμοῦ, τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἀνάψαι τὸν θεόν. εἶναι δὲ ὑπὲρ μὲν τῶν τῆς γῆς κύκλων

quod non dissolvatur in Deum. Ac totius generationis causam esse coelum, quod boni sit benefacere. Porro coeli generationis auctorem summe bonum, atque excellentissimum esse. Eius quippe, quod fit in rebus conditis pulcherrimum, eum esse conditorem, quem intelligibilem omnium constet esse praestantissimum. Itaque quoniam huiusmodi Deus est, coelum vero praestantissimo illi simile est, quoniam pulcherrimum cernitur, nulli creaturae erit similis, quam Deo soli. Constare vero mundum ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidem, ut visibilis sit: ex terra, ut solidus: ex aqua & aëre, ut proportione non vacet. namque solidorum vis duobus maxime mediis proportionem sumit, ut unum fiat hoc totum. Ex omnibus vero, ut perfectus atque immortalis sit. Tempusque sempiterni imaginem factum esse, idque semper manere. Coeli autem motum tempus esse. Noctem enim ac diem, ac mensem, & huiusmodi cetera esse temporis partes. idcirco absque mundi natura non constare tempus. simul enim atque conditus fuerit, & tempus illi affuisse. Porro ad temporis generationem, solem & lunam, & errantia genita. Ut autem horarum manifestus & certus esset numerus, animantesque numeri non essent expertes, accendisse

σελήνην, ἐν δὲ τῷ ἐχομένῳ ἡλίῳ, ἐν δὲ τοῖς ἐπάνω τοὺς πλα-
 νήτας. ἐμφυχον δὲ πάντως, διὰ τὸ ἐμφύχῳ Φορᾷ δεδέσθαι.
 ἵνα δὲ ὁ κόσμος τελειωθῆ, γενόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζῳῷ,
 τὴν τῶν ἄλλων ζῳῶν γενέσθαι φύσιν. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος εἶχε,
 καὶ τὸν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρί-
 νους. εἶναι δὲ τρία γένη τᾶλλα, πτηνόν, ἐνυδρον, πεζόν. γῆν
 αὖ ἐπρεσβυτάτην μὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν. γενέσθαι
 δὲ δημιουργημα, ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν ποιεῖν. οὕσαν δ' ἐπὶ τοῦ
 μέσου, κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον. ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσι δύο, τὰ μὲν
 διαμονὴν εἶναι, τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας, Φησὶ, λεκτέου.
 ταῦτα δ' ἐστὶν, ἀήρ, πῦρ, γῆ, ὕδωρ. καὶ οὐκ ὄντα μὲν φοιχεῖα
 κατ' ἀκριβείαν, ἀλλὰ δεκτικά. ταῦτα δ' ἐκ τῶν τριγῶνων εἶναι
 συντιθεμένων, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. φοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶναι
 τό τε πρόμηκες τρίγωνον καὶ τὸ ἰσοσκελές. ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι
 καὶ αἰτία τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν
 ἔλην. ὅπερ ἀνάγκη ἀμορφον εἶναι, ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 δεκτικῶν. αἰτίου δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶναι. δεχόμενον γὰρ

solis radios Deum. Lunam quidem supra terrae circulum; in
 proximo solem; in superioribus vero vaga sidera ferri. Esse
 prorsus animatum, quia sit animato motui devinctus & alliga-
 tus. Ut autem perficeretur hic mundus, essetque similis intel-
 ligibili animanti, aliorum quoque animalium conditam esse na-
 turam. Quoniam igitur ille mentem habeat: coelum quoque ut
 haberet operae pretium fuisse. Deos ergo esse ut plurimum igne-
 os. Esse autem & reliqua genera animantium tria, volatile,
 aquatile, terrestre. Terram esse antiquissimam omnium, qui
 essent in coelo deorum. Fuisse autem conditam, ut diei noctis-
 que tempora & vices variaret. Eam cum media sit, circa me-
 dium moveri. Quoniam vero causae, *inquit*, duae sunt, alia
 quidem e mentis sententia effecta; alia vero necessaria ex cau-
 sa creata dicendum. Sunt autem ista: aër, ignis, terra, aqua;
 quae quidem non exacte erant elementa, sed ad percipiendum
 apta. Haec autem ex triangulis constare compositis, atque in
 ipsos dissolvi. Esse autem ipsorum elementa porrectum altero
 latere triangulum, & aequilaterum. Initia igitur & causas rerum
 esse duo, *quae praediximus*, quorum exemplar sit Deus ac ma-
 teria. Id vero informe esse necesse est, sicut & alia perceptioni
 accommodata. Horum autem causam ex necessitate esse, quip-
 pe quae receptis ideis essentias gignat, ac per potentiae distimi-

πως τὰς ἰδέας γεννᾶν τὰς οὐσίας, καὶ δι' ἀνομοιότητα δυνάμειος κινεῖσθαι, καὶ κινούμενον τὰ κινούμενα ἐξ αὐτῆς ἀντικινεῖν. ταῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο συνιστάναι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ συμμέτρως καὶ τεταγμένως γενέσθαι. τὰς μὲν γὰρ αἰτίας καὶ πρὸ τῆς οὐρανοποιίας δύο εἶναι, καὶ τρίτην γένεσιν· ἀλλ' οὐ σαφεῖς, ἴχνη δὲ μόνον, καὶ ἀτάκτους· ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος ἐγένετο, λαβεῖν καὶ ταύτας τάξιν. ἐξ ἀπάντων δὲ τῶν ὑπαρχόντων σωμάτων γενέσθαι τὸν οὐρανόν. δοκεῖ δ' αὐτῷ τὸν Θεόν, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσώματον εἶναι. οὕτω γὰρ μάλιστα Φθορᾶς καὶ πάθους ἀνεπίδεντον ὑπάρχειν. τὰς δὲ ἰδέας ὑφίσταται, καθὰ καὶ προεῖρηται, αἰτίας τινᾶς καὶ ἀρχὰς τοῦ τοιαύτ' εἶναι τὰ Φύσει συνεστῶτα, οἷα περ' ἐστὶν αὐτῶν. Περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν τοιαῦτα ἔλεγε. τέλος μὲν εἶναι τὴν ἕξομοίωσιν τῷ Θεῷ. τὴν δ' ἀρετὴν, αὐτάρκη μὲν εἶναι πρὸς εἰδαιμοσίαν, ὀργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν περὶ σῶμα πλεονεκτημάτων, ἰσχύος, ὑγείας, εὐαισθησίας, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτός, οἷον πλοῦτου καὶ εὐγενείας καὶ δόξης. οὐδὲν δὲ ἤττον εὐδαιμόνα ἐσεσθαι τὸν σοφόν, κἄν ταῦτα μὴ παρῆ. πολιτεύεσθαι αὐ,

litudinem moveatur, motuque suo, quae moventur, ex ea, in diversum moveri. Porro ista quidem primo tumultuario & inordinato motu agitari, at postquam mundum constituere coeperunt, ex rationibus infitis debitum ordinem, & modum a Deo accepisse. Causas enim & ante coeli creationem duas fuisse, & tertiam generationem, eas tamen perobscuras, vestigiaque duntaxat, & incompositas; & eas demum perfecto mundo accepisse ordinem. Ex omnibus vero, quae subsisterent, corporibus factum esse coelum. Opinatur & Deum, sicut & animam incorporalem esse. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas, sicut praediximus, causas quasdam atque principia ponit, ut huiusmodi sint, quae natura consistunt, qualia & ipsa sunt. Enimvero de bonis ac malis ita differebat: Finem esse, Deo similem fieri. Virtutem sufficere quidem ad bene beateque vivendum: ceterum instrumentis indigere, corporis bonis, robore, sanitate, integritate sensuum, & ceteris id genus. exterioribus item, puta opibus, generis claritate, gloria. Ea etsi non affuerint, nihilominus tamen beatum fore sapientem. Accessurum item ad rempublicam, uxorem ducturum, legesque positas non praevaricaturum. Laturum in-

καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι. ἐκ δὲ τῶν ἐνδεχομένων καὶ νομοθετήσει τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἐὰν μὴ τέλεον εὐπαραίτητα ὄρᾳ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δῆμου. οἶεται δὲ καὶ θεοὺς ἐφραῖν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ δαίμονας εἶναι. ἐννοιάν τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφῆνατο τὴν ἐχομένην τοῦ ἐπαινετοῦ, καὶ λογικοῦ, καὶ χρησίμου, καὶ πρέποντος, καὶ ἀρμόττοντος· ἅπερ πάντα ἔχεσθαι τοῦ ἀκολουθοῦ τῇ φύσει, καὶ ὁμολογουμένου. Διελέχθη δὲ καὶ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ὡς καὶ τὴν ἐπισημν τῶν ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἐρωτᾶν, πρῶτον αὐτὸν διασυσῆσαι κατακόρως χρησάμενον. Ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ τὴν δικαιοσύνην θεοῦ νόμον ὑπελάμβανεν, ὡς ἰσχυροτέραν προτρέψαι τὰ δίκαια πράττειν, ἵνα μὴ καὶ μετὰ θάνατον δίκας ὑπόσχοιεν οἱ κκακοῦργοι. ὅθεν καὶ μυθικώτερος ἐνόησεν ὑπελήφθη, τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ὅπως διὰ τοῦ ἀδήλου τρόπου τοῦ ἔχειν τὰ μετὰ τὸν θάνατον, οὕτως ἀπέχωνται τῶν ἀδικημάτων. καὶ ταῦτα μὲν ἦν αὐτῶ τὰ ἀρέσκοντα. Δίηρει δὲ, Φησὶν ὁ Ἄριστοτέλης, καὶ τὰ πράγματα τοῦτον τὸν τρόπον. τῶν ἀγαθῶν ἔστι τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δὲ, ἐν σώματι· τὰ δὲ, ἐκτός. οἶον, ἡ μὲν δικαιοσύνη, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφρο-

super patriae suae, quantum fieri poterit, commodas leges, nisi per summam plebis corruptionem operam suam reipublicae iudicavit inutilem fore. *Arbitratur & deos humana cernere atque curare, & daemones esse. Notionemque honesti primus definiuit eam, quae a laudabili & rationabili, utilique & decoro, & congruo non discerneretur: quae simul omnia, id quod per naturam fit consequens, ac pro confesso habeatur, attingant. Differuit de ratione & reilitudine nominum, atque adeo recte respondendi & interrogandi scientiam primus ipse constituit, affatim usus. Porro in dialogis iustitiam divinam legem arbitratus est, ut ad iuste agendum potentius persuaderet, ne post mortem poenas improbi luarent. Quocirca eum plerique fabulosum utcunque putavere, quod eiusmodi narrationes interdum suis scriptis interferat, ut, quod incertum sit, ista post mortem sic se habere, admoniti mortales iura violare pertimescant. Atque in hunc modum ille sensit. Distribuebat autem, ut ait Aristoteles, res in hunc modum. Ex bonis, inquit, quaedam sunt animi, quaedam corporis, alia extrinsecus. Iustitiam, prudentiam, fortitudinem, frugalitatem, & cetera id genus in animo ponebat. pulchritudi-*

σύνη, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ψυχῇ· τὸ δὲ κάλλος, καὶ ἡ εὐεξία, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ἰσχύς, ἐν σώματι· οἱ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος εὐδαιμονία, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐν τοῖς ἐκτός. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τρία εἶδη ἐσὶ· τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δ', ἐν σώματι· τὰ δ', ἐκτός. Τῆς Φιλίας τρία εἶδη ἢ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ φυσικῆ· ἢ δὲ ἑταιρική· ἢ δὲ, ξενική. Φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι, καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κεκληρῶται καὶ τᾶλλα ζῶα. ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἀπὸ συνηθείας γινομένην, καὶ μηδὲν προσήκουσαν γένει· ἀλλ' οἷον ἡ Πυλάδου πρὸς Ὀρέσην. ἢ δὲ ξενική Φιλία, ἢ ἀπὸ συζάσεως καὶ διὰ γραμμάτων γινομένη πρὸς τοὺς ξένους. τῆς ἄρα Φιλίας, ἢ μὲν ἐστὶ φυσικῆ, ἢ δὲ ἑταιρική, ἢ δὲ ξενική. προστιθέασι δὲ τινες τετάρτην, ἑρωτικὴν. Τῆς πολιτείας ἐσὶν εἶδη πέντε. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ δημοκρατικὸν· ἄλλο δὲ, ἀριστοκρατικὸν· τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικὸν· τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν. δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐσὶν ἐν αἷς πόλεις κρατεῖ τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἰρεῖται. Ἀριστοκρατία δὲ ἐσὶν ἐν ἧ' μήθ' οἱ πλούσιοι, μήθ' οἱ πένητες, μήθ' οἱ ἔνδοξοι ἀρχουσιν, ἀλλ' οἱ ἀριστοὶ τῆς πόλεως

nem, & bonum corporis habitum, sanitatem, & fortitudinem in corpore. amicos autem, & patriae felicitatem, atque divitias, inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria esse genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinsecus. Tres item esse amicitiae species, naturalem, socialem, atque hospitaalem. Naturalem, qua parentes liberis afficiuntur, cognatique se mutuo diligunt. eam vero in ceteras quoque animantes esse diffusam. Socialem, quam sine ullo consanguinitatis vinculo sola consuetudo conciliat, cuiusmodi Pyladis & Orestis fuisse memoratur. Hospitaalem, qua ex commendatione, vel literis, hospitibus coniungimur. Amicitiae igitur alia naturalis est, alia socialis, alia hospitalis. Addunt quidam quarto loco, & amatoria. Civilitatem iidem in species quinque distinxit. Aliam enim esse popularem, aliam, quam optimates exercent, tertiam, quae diffundatur in paucos, regiam quartam, quintam tyrannicam. Popularem rempublicam in eis esse civitatibus, in quibus ad imperium multitudinis agitur res, eiusque nutu magistratus eliguntur, & pro illius arbitrio feruntur leges. Aristocraticam, ubi neque divites, neque pauperes, neque nobilitate vel gloria illustres dominantur, verum soli ii, qui sunt in civitate optimi, rem administrant. Oligarchi-

προσκατοῦσιν. ὀλιγαρχία δ' ἐστὶν ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἱ ἀρχαὶ αἰρῶνται. ἐλάττους γὰρ εἰσιν οἱ πλοῦσι τοῦ τῶν πενήτων. τῆς δὲ βασιλείας, ἢ μὲν κατὰ νόμον, ἢ δὲ κατὰ γένος ἐστὶν. ἢ μὲν οὖν ἐν Κερχιδόνι, κατὰ νόμον πολιτικὴ γὰρ ἐστὶν. ἢ δὲ ἐν Λακεδαιμόνι καὶ Μακεδονίᾳ, κατὰ γένος. ἀπὸ γὰρ τινος γένους ποιοῦνται τὴν βασιλείαν. τυραννὶς δὲ ἐστὶν ἐν ἣ παρακρουσθέντες ἢ βιασθέντες ὑπὸ τινος ἀρχονται. τῆς ἄρα πολιτείας ἢ μὲν ἐστὶ δημοκρατία, ἢ δὲ ἀριστοκρατία, ἢ δὲ ὀλιγαρχία, ἢ δὲ βασιλεία, ἢ δὲ τυραννὶς. Τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστὶν εἶδη τρία. ἢ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ περὶ θεοῦ· ἢ δὲ, περὶ ἀνθρώπου· ἢ δὲ, περὶ τοῦ ἀποικομένου. οἱ μὲν γὰρ δύνοντες κατὰ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελοῦμενοι, δῆλον ὅτι περὶ θεοῦ εὐσεβοῦσιν· οἱ δὲ δάμναι ἀποδιδόντες καὶ παρακαταθήκας, δικαιοπραγοῦσι περὶ ἀνθρώπου· οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμελοῦμενοι, δῆλον ὅτι περὶ τοῦ ἀποικομένου. τῆς ἄρα δικαιοσύνης, ἢ μὲν πρὸς θεοῦ ἐστὶν, ἢ δὲ πρὸς ἀνθρώπους, ἢ δὲ περὶ τοῦ ἀποικομένου. Τῆς ἐπισημῆς εἶδη ἐστὶ τρία· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ πρακτικόν· τὸ δὲ, ποιητικόν· τὸ δὲ, θεωρητικόν. ἢ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαὶ εἰσιν· ἐστὶ γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένου. πολιτικὴ

cam, quando a censibus magistratus eliguntur. sunt enim pauciores pauperibus divites. Regnum bifariam scindit: aliud enim secundum legem: aliud secundum genus esse. Secundum legem constare Carthaginiensium regnum. civile quippe esse. Lacedaemoniorum vero & Macedonum, secundum genus. habent enim regni successionem quandam per genus. Tyrannidem dici, cum impulsit, aut vi adacti cives ab aliquo reguntur. Civilium igitur rerum administratio alia est popularis, alia, quam optimates exercent, alia paucorum potentia, alia regnum, alia tyrannis. Iustitiae tria esse genera: aliud circa deos, alterum circa homines, tertium circa defunctos versari. Nam &, qui sacra secundum leges faciunt, sacrarumque rerum curam habent, religiosi in deos ac pii sunt. qui vero mutua, depositaque restituunt, iusti erga homines sunt. qui autem monumentorum curam gerunt, iustitiam circa defunctos exsequuntur. Iustitia igitur alia erga deos est, alia erga homines, alia erga defunctos. Disciplinae tres esse species. aliam quidem in actione consistere, & practicen dici. aliam ex operis effectu constare, & appellari poeticen. tertiam speculationi studere, & theoreticen vocari. Nam aedium naviumque fabricandarum peritiam certum est ad effectricem illam pertinere. nam ex il-

δὲ καὶ αὐλητικὴ, καὶ κιθαρῖσικὴ, καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί· οὐ γὰρ ἔστιν οὐδὲν δεατὸν αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσί τι. ὁ μὲν γὰρ αὐλεῖ καὶ κιθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται. ἢ δὲ γεωμετρικὴ, καὶ ἀρμονικὴ, κἀστρολογικὴ, θεωρητικαί. οὔτε γὰρ πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐθέν· ἀλλ' ὁ μὲν γεωμέτρης θεωρεῖ, πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί· ὁ δ' ἀρμονικὸς, τοὺς φθόγγους· ὁ δ' ἀστρολογικὸς, τὰ ἄσπρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν ἄρα ἐπισημῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαί, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ ποιητικαί. Τῆς ἰατρικῆς ἔστιν εἶδη πέντε· ἢ μὲν, Φαρμακευτικὴ· ἢ εἰς, χειρουργικὴ· ἢ δὲ, διαιτητικὴ· ἢ δὲ, νοσογνωμονικὴ· ἢ δὲ, βοηθητικὴ. ἢ μὲν Φαρμακευτικὴ, διὰ Φαρμάκων ἰᾶται τὰς ἀρρώσιας· ἢ δὲ χειρουργικὴ, διὰ τοῦ τέμνειν καὶ κκίειν ὑγιάζει· ἢ δὲ διαιτητικὴ, διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀρρώσιας· ἢ δὲ νοσογνωμονικὴ, διὰ τοῦ γινῶναι τὸ ἀρρώσημα· ἢ δὲ βοηθητικὴ, διὰ τοῦ βοηθῆσαι, εἰς τὸ παραχρῆμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἢ μὲν ἔστι Φαρμακευτικὴ, ἢ δὲ χειρουργικὴ, ἢ δὲ διαιτητικὴ, ἢ δὲ βοηθητικὴ, ἢ δὲ νοσογνωμονικὴ. Νόμου διαίρεσις δύο· ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ, γεγραμμένος· ὁ

lis opus aliquod factum videmus. Politicam vero & tibiarum cantus scientiam, pulsusque citharae, & huiusmodi ceteras, practicae subesse. Neque enim consummato actu quippiam remanet, quod oculis subiectum sit: ceterum in ipso actu vis omnis est. itaque alius tibiis, alius fidibus canit, alius rempublicam gerit. Porro geometria, & harmonica, & astrologia sub intelligentiam cadunt, & speculationi tantummodo inserviunt. Neque enim vel agunt vel efficiunt quidquam, sed geometra quidem contemplatur, ut sese habeant ad invicem lineae; harmonicus sonos ratione diiudicat; astrologus sidera atque coelum. Disciplinarum igitur aliae theoreticae sunt, aliae practicae, aliae effectivae. Medicinae quinque species esse: pharmaceuticen, chirurgicen, diaetetecen, nosognomonicen, boetheticen. Pharmaceuticen quippe dici, quae morbis medicata potione subveniat. Chirurgicam, quae sectione & usione curat. Diaetetecen, quae sola victus ratione & ordine arceat aegritudines. quartam, quae ex celeri discretione morborum succurrat aegris. quintam adiutricem dici, quod strenuo auxilio doloribus continuo liberet. Medicinae igitur species alia est pharmaceutice, alia chirurgice, alia diaetctice, alia nosognomonicen, alia boetheticen. Legis geminam esse distributionem, alteram scriptam, alteram vero non scriptam. priorem illam esse

ὁ δὲ, ἄγραφος. ὧ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γεγραμ-
 μένος ἐστίν ὁ δὲ κατὰ ἔθνη γενόμενος, οὗτος ἄγραφος καλεῖται
 οἶον, τὸ μὴ γυμνὸν πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν, μηδὲ γυμνα-
 κεῖσθαι ἱμάτιον περιβάλλεσθαι ταῦτα γὰρ οὐθεὶς νόμος κωλύει,
 ἀλλ' ὅμως οὐ πράττομεν, διὰ τὸ ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι.
 ταῦ ἄρα νόμου ἐστίν ὁ μὲν, γεγραμμένος ὁ δὲ, ἄγραφος. Ὁ
 λόγος διαιρεῖται εἰς πέντε ὧν εἰς μὲν ἐστίν ὃν οἱ πολιτευόμενοι
 λέγουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς καλεῖται πολιτικός. ἑτέρα δὲ
 διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσιν, εἰς ἐπιδειξίην τε προ-
 φέρουσιν, εἰς ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορίας. τὸ δὲ τοι-
 οὔτον εἶδος, ἐστὶ ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται
 διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὲ ὁ τρόπος προσαγορεύεται
 ἰδιωτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺ ἐρωτῶν-
 τες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐρωτῶσι διαλέγονται· οὗτος δὲ κα-
 λεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ
 τεχνῖται περὶ τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης· ὃς δὲ καλεῖται
 τεχνικός. τοῦ λόγου ἄρα, τὸ μὲν ἐστὶ πολιτικόν, τὸ δὲ ῥητορι-
 κόν, τὸ δὲ ἰδιωτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ τεχνικόν. Ἡ
 μουσικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. ἐστὶ γὰρ ἡ μὲν, διὰ τοῦ στόματος
 μόνον, οἶον ἡ ᾠδὴ· δεύτερον δὲ, διὰ τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν,
 οἶον ἡ κιθαρωδία· τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνον, οἶον κιθαρισι-

*ivilem, qua administramus rempublicam: quae vero citra scrip-
 turam constat, eam a natura & usu proficisci, quale est, nudum
 in forum abire non debere, aut muliebri veste uti, quod nulla
 scripta lege prohibetur. nam eiusmodi sola citra scripturam na-
 turalis lex vetat. Legis igitur alia scripta species est; alia non
 scripta. Sermonem seu orationem in quinque dividit. Esse enim
 eius genus quoddam, quo utuntur in concionibus hi, qui admi-
 nistrant rempublicam, idque civile appellari. Aliud, quo utuntur
 oratores in demonstratione, dum vel laudant, vel vituperant,
 vel accusant quempiam: esse vero id genus oratorum. Tertium,
 quo privati inter se mutuo colloquuntur, diciturque privatum. Quar-
 tum, quo comperditio ii, qui rogant & respondent, ad interrogata
 differunt, vocarique id genus dialecticum. Quintum, quo artifi-
 ces, dum de sua arte differunt, loquuntur, appellarique id artifi-
 ciosum. Orationis igitur genus aliud civile est, aliud oratorium,
 aliud privatum, aliud dialecticum, aliud artificiosum. Musicam
 in tria secari. Quandam enim voce sola constare, ut cantum;
 aliam voce simul & manu, ut citharæ cantus; tertiam sol's ma-*

κή. τῆς ἄρα μουσικῆς ἐστὶ τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ σώματος μόνον τὸ δ', ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν χειρῶν τὸ δ', ἀπὸ τῶν χειρῶν. Διαίρειται δὲ ἡ εὐγένεια εἰς εἶδη τέτταρα. Ἐν μὲν, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κάγαθοὶ καὶ δίκαιοι, τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς φασὶν εἶναι ἄλλο δὲ, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι δεδυναστευκότες καὶ ἄρχοντες γεγενημένοι, τοὺς ἐκ τούτων εὐγενεῖς φασὶν εἶναι ἄλλο δὲ, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι δυνασταὶ, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ σεφανιτῶν ἀγώνων καὶ γὰρ τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς προσαγορεύομεν. ἄλλο εἶδος, εἰάν αὐτὸς τις ἢ γεννάδας τὴν ψυχὴν καὶ μεγαλόψυχος, καὶ τοῦτον εὐγενῆ φασὶν. καὶ τῆς γε εὐγενείας αὕτη κρατ. τῆς ἄρα εὐγενείας τὸ μὲν, ἀπὸ προγόνων ἐπιεικῶν, τὸ δὲ δυναστῶν, τὸ δὲ ἐνδόξων, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καλοκάγαθιας. Τὸ κάλλος διαίρειται εἰς τρία. Ἐν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπαινετὸν, οἷον ἢ διὰ τῆς ὄψεως εὐμορφία ἄλλο δὲ χρησικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς χρῆσιν εἰσὶ καλά· τὸ δὲ πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ὠφέλειάν ἐστὶ καλά. τοῦ ἄρα κάλλους τὸ μὲν ἐστὶ πρὸς ἐπαινον, τὸ δὲ πρὸς χρῆσιν, τὸ δὲ πρὸς ὠφέλειαν. Ἡ ψυχὴ διαίρειται εἰς τρία. τὸ μὲν γὰρ

nibus perfici, ut cum silente oris organo citharam percutimus. Musicae igitur species alia est, qua sola voce canimus; alia, qua voce & manibus; alia, qua manibus. Nobilitatem quatuor in species dividi. Nam qui bonis, fortibus, iustisque maioribus fuerint nati, eos nobiles vocari. Quorum item parentes potentes ac principes fuere, item vocari nobiles: praeterea, quorum sing maiores fama & opinione celebres, quam vel ex bellicis rebus praeclare gestis, vel ex certaminum coronis reportaverint; nam & qui ex iis progeniti fuerint, nobiles vocamus. Altera species est, cum quis per se generosus est, & animi magnitudine excellit; eaque nobilitas praestantissima. Nobilitatis igitur alia species est a maioribus bonis & aequis; alia, a potentibus; alia, ab illustribus; alia, a propria bonitate ac fortitudine. Pulchritudinem in tria distinguit: aliam quippe esse laudabilem, ut formosam faciem: aliam quoque usui deservire, ut instrumentum & domum, quae praeterquam quod speciosa sunt, usibus nostris commoda etiam sunt. Tertiam legibus studiisque constare, eamque humanae vitae commodis maxime consulere. Pulchritudinis igitur species alia est laudabilis; alia usui inservit; alia commoditatem affert. Animae tres itidem partes esse, rationalem, concupiscibilem, &

αὐτῆς ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν· τὸ δὲ, θυμικόν. τούτων δὲ τὸ μὲν λογικόν ἐστὶν αἴτιον τοῦ βουλευέσθαι, καὶ λογίζεσθαι, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων· τὸ δ' ἐπιθυμητικόν μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς αἴτιον τοῦ ἐπιθυμεῖν, Φαιγεῖν, καὶ τοῦ πλησιάζειν, καὶ τῶν τοιούτων· τὸ δὲ θυμικόν μέρος αἴτιόν ἐστι τοῦ θάρρειν καὶ ἠδεύειν καὶ λυπεῖσθαι καὶ ὀργίζεσθαι. τῆς ἄρα ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν λογιστικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, τὸ δὲ θυμικόν. Τῆς τελείας ἀρετῆς εἶδη τέτταρα· ἐν μὲν, Φρόνησις· ἄλλο, δικαιοσύνη· τρίτον, ἀνδρεία· τέταρτον, σωφροσύνη. τούτων ἡ μὲν Φρόνησις, αἰτία τοῦ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἡ δὲ δικαιοσύνη, τοῦ ἐν ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς συναλλαγμασι δικαιοπραγεῖν· ἡ δὲ ἀνδρεία, τοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἐξίσασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ μένειν· ἡ δὲ σωφροσύνη, τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἠδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν. τῆς ἀρετῆς ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ Φρόνησις, ἄλλο δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία, τέταρτον σωφροσύνη. Ἡ ἀρχὴ διακρίνεται εἰς μέρη πέντε· ἐν μὲν, εἰς τὸ κατὰ νόμον· ἐν δὲ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν· ἐν δὲ, εἰς τὸ κατὰ ἔθος· τέταρτον, εἰς τὸ κατὰ γένος· πέμπτον δὲ, κατὰ βίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπ' αὐτῶν αἰρεθῶσι, κατὰ νόμον

irascibilem. Ex his autem rationalem, sedem esse consilii, cogitationis, consultationis, & huiusmodi reliquorum. Concupiscibilem esse appetendi cibi, vel coitus, & similibus causam. Irascibilem vero confidentiae, voluptatis, doloris, & iracundiae auctorem esse. Animae igitur pars alia rationalis est; alia, concupiscibilis; alia, irascibilis. Perfectae, consummataeque virtutis esse species quatuor: primam, prudentiam; secundam, iustitiam; fortitudinem, tertiam; quartam, temperantiam. Ex his prudentiam, ut recte agantur omnia, causam esse. Iustitiam vero, inter consortia, & humanae vitae commercia, non violandi iuris auctorem; fortitudinem autem, ne inter pericula & terrores a fortiter coepitis deficiamus: porro temperantiam ad frenandas cupiditates, ut a nulla voluptate subigamur, honesteque vivamus, sua nobis lege praescribere. Virtutis igitur species alia prudentia est; alia, iustitia; alia, fortitudo; alia, temperantia. Magistratus in quinque partitur: in legitimum, naturalem, aequum ac rectum, in eum, qui fit per generis successionem, & denique in violentum & tyrannicum. Nam magistratus civitatum si eligantur a civibus, secundum legem imperant. Per naturam vero mares non modo in-

ἄρχουσι· οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἱ ἄρρενες, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ ἄρρενα τῶν θηλείων πανταχοῦ ἄρχει. ἡ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχῆς τοιαύτη ἐστίν, οἷαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παιδῶν ἄρχουσι, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτῶντων. κατὰ γένος δὲ ἀρχῆς τοιαύτης τίς λέγεται, οἷαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσι· ἀπὸ γὰρ γένους τινὸς ἢ βασιλείας. καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ γένους ἢ βασιλείας καθίσταται. εἰ δὲ βιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι ἄρχουσι ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἡ τοιαύτης ἀρχῆς κατὰ βίαν λέγεται εἶναι. τῆς ἀρχῆς ἅρα ἐστὶ τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ ἔθος, τὸ δὲ κατὰ γένος, τὸ δὲ κατὰ βίαν. Τῆς ῥητορείας εἶδη ἐστίν ἕξ. ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι πολεμεῖν ἢ συμμαχεῖν πρὸς τινα, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπῆς. ὅταν δὲ ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μὴδὲ συμμαχεῖν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐστὶν ἀποτροπῆς. τρίτον εἶδος τῆς ῥητορείας, ὅταν τις φάσκη ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τινος, καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνη· τὸ δὲ τοιοῦτον εἶδος κατηγορία ὀνομάζεται. τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορείας ἀπολογία καλεῖται, ὅταν ἀποφαίνη αὐτὸν μὴθὲν ἀδικεῖν, μήτε ἄλλο ἄτοπον μὴθὲν πράττοντα· τὸ δὲ τοιοῦτον

ter homines, verum inter alia animalia quoque feminis praesunt. ut plurimum enim feminis mares ubique imperant. Ex consuetudine vero & paedagogi pueris, & magistri discipulis imperant. Per genus autem, quemadmodum Lacedaemoniorum reges dominantur. nam ex genere regnum fortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant: quippe & illic regnum ex genere institutum est. Porro qui coactis per vim ac civibus iniuriis regnant, ii violenti ac tyranni vocantur. Imperium igitur in quinque dividitur: unum, legitimum; alterum, naturale; tertium, quod e consuetudine est; quartum, quod e generis electione; ultimum, violentum. Oratoriae sex species sunt. Nam quoties iusserit orator bellum suscipere, aut auxilium contra aliquem ferre, id genus vocatur adhortatio. Cum vero neque bellare, neque opem ferre, sed quiete agere, monuerit, appellatur ea species dehortatio. Tertia, cum quis se a quopiam iniuria affectum, & complura incommoda perpeffum docuerit; eiusmodi vero vocatur accusatio. Quarta species defensio dicitur, cum is, qui accusatur, se neque violasse ius, neque aliud quidquam temere & perperam egisse probaverit. Quinta deinceps species, cum quis bene & commode dixerit,

ἀπολογία καλοῦσι. πέμπτον εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις εὖ λέγῃ καὶ ἀποφαίῃ καλὸν κἀγαθόν· τὸ δὲ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται, ἐγκώμιον. ἕκτον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίῃ φαῦλον· τὸ δὲ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος. τῆς ἄρα ῥητορείας τὸ μὲν ἐστὶν ἐγκώμιον, τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπὴ, τὸ δὲ ἀποτροπὴ, τὸ δὲ κατηγορία, τὸ δὲ ἀπολογία. τὸ ὁρθῶς λέγειν διαιρεῖται εἰς τέτταρα· ἐν μὲν, ἃ δεῖ λέγειν· ἐν δὲ, ὅσα δεῖ λέγειν· τρίτον, πρὸς οὓς δεῖ λέγειν· τέταρτον δὲ, πῆνικα λέγειν δεῖ. ἃ μὲν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ ἀκούοντι· τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μὴ πλείω μὴδὲ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν. τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ λέγειν, ἂν τε πρὸς πρεσβυτέρους ἀμαρτάνοντας διαλέγηται, ἀρμόττοντας δεῖ τοὺς λόγους διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις· ἂν τε πρὸς νεωτέρους, ἀρμόττοντας δεῖ λέγεσθαι ὡς νεωτέροις· πῆνικα δὲ λέγειν ἐστὶ, μῆτε προτέρῳ μῆτε ὑσέρῳ· εἰ δὲ μὴ, διαμαρτήσεσθαι καὶ κακῶς ἐρεῖν. Ἡ εὐεργεσία διαιρεῖται εἰς τέτταρα. ἢ γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ἐπισημαῖς, ἢ τοῖς λόγοις. τοῖς μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν δεομένῳ παραβοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων λόγον εὐπορῆσαι. τοῖς δὲ σώμασιν εὖ ποιοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν παραγενόμενοι τυπτομένοις παραβοηθῶσιν. οἱ δὲ παιδεύοντες, καὶ ἰατρούοντες, καὶ διδάσ-

honestumque ac bonum praedicaverit; eaque laudatio sive encomium dicitur. Sexta denique, cum turpem ac malum probaverit; & haec vituperatio potest appellari. Rhetoricae igitur species sunt, adhortatio & dehortatio; accusatio & defensio; laudatio & vituperatio. Recte dicere in quatuor scindit. Primum enim, quid dicere oporteat, observandum: secundo, quam multa dicere: tertio, ad quos: quarto, quando sit dicendum. Quae igitur oporteat dicere; quae utilia futura sint & dicenti, & auditori. Quantum autem dicere conveniat; ut neque nimis multa, neque pauciora, quam satis est, dicantur. Quibus autem dici oporteat; ut, si quidem ad peccantes seniores dicendum sit, verba illi aetati congrua loquamur: sin vero ad iuniores verba facienda sint, illi aetati ea attemperemus. Quando vero dicendum sit; ut neque prius, neque posterius, quam ratio exigit, dicatur. alioqui profecto vitium non effugiet, qui secus fuxit. Beneficentia quadrifariam dividitur. Aut enim pecuniis, aut corporibus, aut disciplinis, aut verbis beneficium praestari. Pecuniis quidem beneficium constat, cum quis egenos, ut inopia liberentur, pecuniis iuvat. Corporibus vero, cum se mutuo fovent homines, & ab iniuria,

κοντες, αγαθόν τι, οὔτοι ταῖς ἐπισημαῖς εὐεργετοῦσιν· ὅταν δ' εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθός, καὶ λόγου τινὰ ἐπεικῆ εἶπη ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ εὐεργετεῖ. τῆς ἄρα εὐεργεσίας ἡ μὲν ἐστὶ διὰ χρημάτων, ἡ δὲ διὰ σωμάτων, ἡ δὲ διὰ ἐπισημῶν, τετάρτη διὰ λόγων. Διαιρεῖται τὸ τέλος τῶν πραγμάτων εἰς τέτταρα εἶδη· ἓν μὲν, κατὰ νόμον τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψήφισμα γένηται, καὶ τοῦθ' ὁ νόμος τελέσῃ· κατὰ φύσιν δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ἐνιαυτός, καὶ αἱ ὄραι κατὰ τέχνην δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅλον ἢ οἰκοδομικῆ· οἰκίαν γάρ τις ἐπιτελεῖ· καὶ ἡ ναυπηγικῆ· πλοῖα γάρ· κατὰ τύχην δὲ γίνεται τοῖς πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλως, καὶ μὴ ὡς ὑπολαμβάνει τις, ἀποβαίῃ. τοῦ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ τέχνην, τὸ δὲ κατὰ τύχην ἐστίν. Ἡ δὴ δύναμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἶδη· ἓν μὲν, ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογιζέσθαι καὶ ὑπονοεῖν· ἕτερον δὲ, τῷ σώματι, ὅσον πορεύεσθαι, καὶ διδόναι, καὶ λαμβάνειν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τρίτον, ὃ δυνάμεθα πλήθει στρατιωτῶν καὶ χρημάτων, ὅθεν καλεῖται πολλῆν δύναμιν ἔχων βασιλεύς. τε-

caedentiumque petulantia vindicant. Porro qui disciplinis erudiunt, vel medicinae arte subveniunt, vel boni aliquid docent, tertio illo beneficentiae genere utuntur. At cum in iudicium quispiam ingressus pro amico dixerit, eumque vi orationis adiuverit, hic beneficentiae munus verbis explevit. Beneficentia igitur alia pecuniis praestatur; alia, corporibus; atque alia, disciplinis; alia, verbis. Finem itidem rerum quadripartitum facit. Nam res aut secundum leges finem accipiunt; ut cum decretum aliquod fit, & lex hoc ad finem perducit. Aut secundum naturam finis rebus accedit. namque & dies & annus, & anni tempora naturali lege decedunt. Aut secundum artem finis rei imponitur. architectus enim arte consummat aedificium, & navium fabricator itidem perficit navem. Aut fortuito finis contingit; ut cum secus ac putabamus, & praeter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legitimus est rerum finis, aut naturalis, aut arte constat, aut fortuito. Potentiam quatuor in species dividit. Unam quippe esse, qua cogitare animo & opinari possumus. Alteram, qua corpore valemus, & proficisci, & dare, & accipere, & cetera id genus. Tertiam, qua vel pecuniarum copia, vel multitudine militum potentes decimur. unde & multum posse dicitur Rex. Quartam potentiae di-

τάρτη δὲ διαίρεσις δυνάμεως, πάσχειν, καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κακῶς οἶον, ἀρρῶσεῖν καὶ παιδεύεσθαι δυνάμεθα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῆς ἄρα δυνάμεως, ἡ μὲν ἐστὶν ἐν διανοίᾳ, ἡ δ' ἐν τῷ σώματι, ἡ δ' ἐν τῷ φρατοπέδῳ καὶ χρήμασιν, ἡ δ' ἐν τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν. Τῆς Φιλανθρωπίας ἐστὶν εἶδη τρία· ἐν μὲν διὰ τῆς προσηγορίας γινόμενον, οἶον ἐν οἷς τινὲς τὸν ἐντυχόντα πάντα προσαγορεύουσι, καὶ τὴν δεξιάν ἔμβάλλοντες χαιρετίζουσιν· ἄλλο εἶδος, ὅταν τις βοηθητικὸς ᾖ παντὶ τῷ ἀτυχοῦντι. ἕτερον εἶδος ἐστὶ τῆς Φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινὲς φιλοδειπνισαί εἰσι. τῆς ἄρα Φιλανθρωπίας τὸ μὲν ἐστὶ διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἐσιᾶν καὶ φιλοσυσουσιάζειν. Ἡ εὐδαιμονία διαίρεται εἰς πέντε μέρη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶν εὐβουλία· ἡ δὲ, εὐαισθησία, καὶ ὑγίεια τοῦ σώματος· τρίτον, εὐτυχία ἐν ταῖς πράξεσι τέταρτον, εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις· πέμπτον, εὐπορία χρημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων. ἡ μὲν εὐβουλία γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι. ἡ δὲ εὐαισθησία, ἐκ τῶν τοῦ σώματος μελῶν οἶον, ἐάν τις ὀφθαλμοῖς ἔρᾳ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ σώματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι· τὸ δὲ τοιούτου εὐαισθησία. ἡ δὲ εὐτυ-

tributionem, qua & facere ac pati bene & male possumus. nam & infirmari, & erudiri, & convalescere valemus, & huiusmodi omnia. Primam itaque potentiae speciem constare animo; secundam corpore; tertiam exercitu atque pecuniis; quartam in faciendo & patiando. Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim compellatione fieri; ut cum forte obvium quemque humaniter quis salutat, & dextram porrigens, comiter excipit. Aliam esse eius speciem, cum quis afflictis opem clementer impendit. Tertium eius genus, quo convivium inter se homines celebrant. Aut igitur salutationis officio; aut ope & auxilio; aut convivio, frequentique congressu constare humanitatem. Felicitatem quinque partitam definit. Primam eius partem bene consulere; secundam, sensibus & bona valetudine corporis vigere; tertiam, in rebus gerendis fortunatum esse; quartam, gloria & auctoritate apud homines excellere; quintam, pecuniis rebusque ceteris ad omnes usus vitae affluere. Sanam consultationem ex eruditione, multarumque rerum peritia & experimento contingere. Sensuum integritatem, ex corporis membris accidere; ut si quis cernit oculis, audit auribus, narium praeterea & oris sensu valet, ubi opus est. Tertium esse,

χία, ὅταν ἐφ' ἃ σκοπεῖ, πράξει κατ' ὄρθον ἢ δεῖ πράττειν τὸν σπουδαῖον. εὐδοξία δ' ἐστίν, ὅταν τις εὐ ἀκούῃ. εὐπορία δ' ἐστίν, ὅταν τις πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχη ὥστε καὶ Φίλους εὐ ποιῆσαι, καὶ Φιλοτίμως καὶ εὐπῶρος ἀπολειτουρηῆσαι. Ἡ δὲ ὑπάρχει πάντα ταῦτα οὕτως ἐστίν εὐδαιμων τελείως. τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ἐστὶ τὸ μὲν εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαἰσθησία, καὶ ὑγίεια τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπορία. Αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται ἢ μὲν πρώτη, ἢ δὲ δευτέρα, ἢ δὲ τρίτη. πρώτη μὲν οὖν, ἢ μεταλλευτική καὶ ὑλοτομική. παρασκευαστικαὶ γὰρ εἰσιν. ἢ δὲ χαλκευτική καὶ ἢ τεκτονική, μετασκευαστικαὶ εἰσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἢ χαλκευτικῆ ὅπλα ποιεῖ, ἢ δὲ τεκτονικῆ ἐκ τῶν ξύλων αὐλοὺς καὶ λύρας. ἢ δὲ χρησικῆ, ὅλον ἵππικῆ, τοῖς χαλινοῖς χρῆται, ἢ πολεμικῆ τοῖς ὅπλοις, ἢ μουσικῆ τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρᾳ. τέχνης ἄρα τρία εἶδη ἐστὶ. τὸ μὲν τι πρῶτον, τὸ δὲ τι δευτερον, τὸ δὲ τι τρίτον. Τὸ ἀγαθὸν εἰς τέτταρα γένη διαιρεῖται ὧν μὲν ἓν λέγομεν εἶναι τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντα ἰδίᾳ ἀγαθόν· ἄλλο δὲ, αὐτὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι τρίτον δὲ, ὅλον σιτία καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα καὶ Φάρμακα· τέ-

cum quis, quod agere intendit, ita egerit, ut decet sapientem & strenuum virum. Quartum illud, scilicet gloriae celebritatem ex opinione bonitatis emanare. Postremum rerum affluentia est, cum cui ad vitae usus ita suppetit pecuniarum copia, ut & amicos fovere beneficio, & large ac liberaliter cuncta necessaria ministrare valeat. Porro cui haec suppetant omnia, eum perfecte felicem ac beatum esse. Felicitatis igitur una pars constat prudenti consilio; alia, sensuum integritate; alia, corporis salubritate; alia, fortunato successu; alia, nominis gloria; alia, rerum affluentia. Artes trifariam dividit. Prima in tractatione ferri & metallorum, materique caedenda constat, quod ista quasi praeparat. Secunda, quae ex his conficiat aliquid. nam ex ferro aeriarius arma fabricat, ex lignis faber tibias & lyras facit. Tertia in usu earum rerum est; siquidem equestris frenis utitur, armis bellica, musica tibiis & lyra. Artis igitur tres species sunt. Prima, & secunda, & tertia. Bonum in quatuor genera dividitur. Primo bonum dicimus eum, qui habeat virtutem. Secundo virtutem ipsam & iustitiam dicimus bonum. Tertio cibos & commodam exercitationem, ac medicamenta. Quarto demum loco bonum dicimus tibiarum cantum, histrionicam, atque huiusmodi cetera.

ταρτον δὲ Φαμὲν εἶναι ἀγαθὸν, ὅσον αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα τέτταρα εἶδη ἐσὶ· τὸ μὲν, τὸ τὴν ἀρετὴν ἔχειν ἕτερον δὲ, αὐτὴ ἢ ἀρετὴ τρίτον δὲ, σιτία καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα τέταρτον δὲ, αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ ποιητικὴν, ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐσὶ κακὰ, τὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ δὲ οὐδέτερα. τούτων κακὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν αἰεὶ, ὅσον ἀκρασίαν καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθὰ ἐσὶν. τὰ δὲ ἐνίοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνίοτε δὲ βλάπτειν, ὅσον τὸ περιπατεῖν, καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ ἐσθίειν ἢ ὄλως μῆτε ὠφελῆσαι, μῆτε βλάψαι δυνάμενα· ταῦτα γοῦν οὔτε ἀγαθὰ, οὔτε κακὰ ἐσὶ. τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δὲ, οὐδέτερα τούτων. Εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία· ἓν μὲν, ἔάν ᾧσιν οἱ νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν Φαμὲν εἶναι ἕτερον δὲ, ἔάν τοῖς κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται, καὶ τοῦτο Φαμὲν εὐνομίαν εἶναι τρίτον δὲ, ἔάν, μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ ἐθὴ καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. τῆς εὐνομίας ἄρα ἓν μὲν ἐσὶ νόμους σπουδαίους εἶναι ἄλλο δὲ, ἔάν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι τρίτον δὲ, ἔάν ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστοῖς πολιτεύων-

Boni igitur quatuor species sunt: una, virtute praeditum esse; altera, virtus ipsa; tertia, cibi & commodae exercitationes; quarta, tibiis canendi peritia, histrionica, poetica. Eorum, quae sunt, quaedam dicimus mala, quaedam bona, alia neutra. Ex his mala esse, quae semper nocere possunt, ut est intemperantia, dementia, iniquitas, & huiusmodi. Bona, quae his contraria sunt. Quae autem interdum prodesse possunt, & interdum obesse, cuiusmodi sunt, deambulatio, sessio, cibi perceptio; aut prorsus nec prodesse, nec obesse possunt; ea nec bona, nec mala sunt. Eorum igitur, quae sunt, alia bona sunt, alia mala, alia neutra. Legibus bene administrari respublica dicitur tripliciter. Uno quidem modo, si bonae leges sint; ita enim bonis legibus regi civitatem dicimus: altero, si cives eas leges, quae ita latae fuerunt, omni studio observent: tertio, si, cum leges nullae sint, consuetudines & instituta obtineant, quibus bene respublica gubernetur. Bonarum igitur legum gubernatio est, uno modo, quando leges bonae sunt; altero, quando cives constitutas leges observant; tertio, quando consuetudines & instituta in gubernatione obtinent. Contraria huic laudabili legum moderationi ini-

ται. διαιρεῖται ἡ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἓν μὲν ἔστιν, ἔαν ὧσιν οἱ νόμοι μοχθηροί, καὶ πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολίτας ἕτερον δὲ, ἔαν τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πειθωνται· ἄλλο δὲ, ἔαν ὅλως μηδεὶς ἢ νόμος. τῆς ἄρα ἀνομίας ἓν μὲν ἔστι, τὸ μοχθηροῦς εἶναι τοὺς νόμους· ἄλλο δὲ, ἔαν τοῖς οὕσι μὴ πειθωνται· τρίτον, ἔαν μηδεὶς ἢ νόμος. Τὰ ἐναντία διαιρεῖται εἰς τρία. οἶον, ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία φαμέν εἶναι· ὡς τὴν δικαιοσύνην τῇ ἀδικίᾳ, καὶ τὴν φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα. κακὰ δὲ κακοῖς ἐναντία εἶναι, τὴν ἀσωτίαν, καὶ τὴν ἀνελευθερίαν, καὶ τὸ ἀδί-
κως φρεβλοῦσθαι τῷ δικαίως φρεβλοῦσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα κακὰ κακοῖς ἐναντία ἔσι. τὸ δὲ βαρὺ τῷ κούφῳ, καὶ τὸ ταχὺ τῷ βραδεῖ, καὶ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ, ὡς οὐδέτερα οὐδέτεροις ἐναντία ἔσι. τῶν ἐναντιῶν ἄρα, τὰ μὲν ὡς ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία ἔσι· τὰ δὲ ὡς κακὰ κακοῖς· τὰ δὲ, ὡς οὐδέτεροις οὐδέτερα. Τῶν ἀγαθῶν γένη ἔσι τρία· τὰ μὲν γὰρ ἔστιν ἑκτὰ, τὰ δὲ μεβεκτὰ, τὰ δὲ ὑπαρκτὰ. τὰ μὲν οὖν ἑκτὰ ἔστιν, ὅσα ἐνδέχεται ἔχειν, οἶον ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ὑγίεια· μεβεκτὰ δὲ, ὅσα ἔχειν μὲν μὴ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτῶν ἐνδέχεται· οἶον, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν μὲν οὐκ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτοῦ ἐνδέχεται. ὑπαρκτὰ δὲ, ὅσα μῆτε μετασχεῖν, μῆτε ἔχειν ἐνδέχε-

quitas in tria itidem scinditur. Primum ex his est, si sint leges latae peregrinis & civibus noxiae. Alterum si his, quae sunt, minime obtemperetur. Tertio, si nulla omnino sit lex. Mala igitur gubernatio uno modo est, cum pravae sunt leges: alio, si latis legibus cives non obtemperent: tertio, si nulla lex obtineat. Contraria trifariam dividuntur: veluti bona malis contraria dicimus; ut iustitiam iniustitiae, sapientiam insipientiae, & huiusmodi cetera. Mala autem malis contraria; ut prodigalitas illiberalitati, & iniusta poena iustae poenae, & cetera id genus mala malis contraria sunt. Verum levia gravibus, tardis velocia, & nigra candidis, ut neutris neutra contraria sunt. Contrariorum igitur partim ut bona malis contraria sunt, partim ut mala malis, partim ut neutris. Bonorum tria sunt genera; alia enim ex his haberi, alia participari, alia subsistere. Prima illa sunt, quae esse possunt, ut est iustitia & sanitas. Secunda, quae haberi quidem nequeunt, eorum tamen esse participes possumus; ut bonum ipsum habere possibile non est, neque tamen impossibile illius participatione frui. Subsistentia vero, quae neque participationem admittunt, neque habere possibile est, sed esse oportet; ut probum

ται, ὑπάρχειν δὲ δεῖ οἷον, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι, ἀγαθὸν ἔστι καὶ ταῦτα οὔτε ἔχειν οὔτε μετασχεῖν ἔστιν, ἀλλὰ ὑπάρχειν δεῖ, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τὰ μὲν ἔστιν ἐκτά' τὰ δὲ, μεβεκτά' τὰ δὲ, ὑπαρκτά. Ἡ συμβουλία διαιρεῖται εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς, ἐν μὲν ἐκ τῶν παροίχομένων χρόνων λαμβανόμενον, ἐν δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, ἐν δὲ ἐκ τῶν ἐνεσώτων. τὰ μὲν οὖν ἐκ τῶν παροίχομένων, παραδείγματα' οἷον, τί ἔπαθον Λακεδαιμόνιοι πιεσέσαντες' τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, οἷον, ἀποφαινέειν τείχη ἄσπενῆ, δειλοὺς ἀνθρώπους, σῆτον ὀλίγον' τὰ δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, οἷον, ταῖς ὑπονοίαις μὴ ἀδικεῖν τὰς πρεσβείας, ὅπως μὴ ἄδοξος ἢ Ἑλλάς γένηται. τῆς ἄρα συμβουλίας τὰ μὲν ἔστιν ἐκ τῶν παροίχομένων, τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν μελλόντων. Ἡ Φωνὴ διαιρεῖται εἰς δύο. ἐν μὲν αὐτῆς ἔστιν ἔμφυχον, ἐν δὲ ἄψυχον. ἔμφυχον μὲν, ἢ τῶν ζώων Φωνή' ἄψυχον δὲ, Φθόγγοι καὶ ἦχοι. τῆς ἔμφυχου Φωνῆς ἢ μὲν ἔστιν ἐγγράμματος, ἢ δὲ ἀγράμματος. ἐγγράμματος μὲν, ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀγράμματος δὲ, ἢ τῶν ζώων. τῆς ἄρα Φωνῆς ἢ μὲν, ἔμφυχος' ἢ δὲ, ἄψυχος. Τῶν οὕτων τὰ μὲν ἔστι μεριστά' τὰ δὲ,

esse, & iustum esse, & bonum. ea vero neque habere neque participare licet, sed sufficit ea esse; ut probum esse, & iustum esse. Bonorum igitur alia sunt, quae haberi possint; alia, quae participari; alia, quae subsistant. Consilium iudem tripartitum est: aliud quippe a praeteritis temporibus, aliud a futuro, aliud a praesenti tempore sumitur. Praeteritum tempus exempla suppeditat, dum attenditur quid, cur quaeque gens passa sit, ut caveamus; aut quid prudenter egerit, ut imitemur; utpote quid passi sint Lacedaemonii, dum fidem habuerunt. Praesens autem rem ipsam, quae in manibus est, considerare monet; puta imbecilles muros, homines timidos, annonae caritatem, & cetera huiusmodi. Futurum prospicere suadet, uti ne quid fiat temere, habendam bonae opinionis rationem; ut non esse violandas suspicionem legationes, ne Graecia gloriam honestatis amittat. Consilia igitur capiuntur alia e praeteritis; alia e praesentibus; alia e futuris. Vox in duo dividitur; est enim animata alia, alia inanimata. Animata quidem vox animantium; inanimata vero, sonorum atque crepitiuum. Porro animata bifariam dividitur: est enim altera literata, altera illiterata. Literata, ut hominum; illiterata, ut animalium. Vox igitur alia animata est; alia, in-

ἀμερίσα. τούτων δὲ τῶν μερισῶν τὰ μὲν, ὁμοιομερῆ· τὰ δὲ, ἀνομοιομερῆ. ἀμερῆ μὲν οὖν ἔστιν, ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, μηδὲ ἐκ τινος σύγκειται οἶον, ἤτε μονὰς, καὶ ἡ σιγμῆ, καὶ ὁ Φθόγγος· μερισὰ δὲ, ὅσα ἐκ τινος σύγκειται οἶον, αἶτε συλλαβαί, καὶ συμφωνίαι, καὶ ζῶα, καὶ ὕδωρ, καὶ χρυσός. καὶ ὁμοιομερῆ μὲν, ὅσα ἐξ ὁμοίων συγκείται, καὶ μηδὲν διαφέρει τὸ ὅλον τοῦ μέρους, εἰ μὴ τῶ πλήθει οἶον, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ χρυσίου, καὶ πᾶν τὸ τυχόν, καὶ τὸ τοιοῦτον. ἀνομοιομερῆ δὲ, ὅσα ἐξ ἀνομοίων μερῶν σύγκειται, οἶον οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα. τῶν οὕτων ἄρα τὰ μὲν ἔστι μερισὰ, τὰ δὲ ἀμερῆ. τῶν δὲ μερισῶν, τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ. τῶν οὕτων, τὰ μὲν ἔστι καθ' ἑαυτὰ, τὰ δὲ πρὸς τι λέγεται. τὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, ἔστιν ὅσα ἐν τῇ ἔρμηνείᾳ μηδενὸς προσδεῖται· ταῦτα δ' ἂν εἴη οἶον ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. τούτων γὰρ οὐδὲν δι' ἔρμηνείας χορεῖ. τῶν δὲ πρὸς τι λεγομένων, ὅσα προσδεῖται τινὸς ἔρμηνείας, οἶον τὸ μείζον τινὸς, καὶ τὸ ᾄπτρον τινὸς, καὶ τὸ κάλλιον, καὶ τὰ τοιαῦτα. τό τε γὰρ μείζον, ἐλάττωός ἐστι μείζον, καὶ τὸ ᾄπτρον τινὸς ἔστι. τῶν

animata. Eorum, quae sunt, alia dividua, alia individua dicimus. Dividuorum vero alia sunt similium partium, alia dissimilium. Atque individua quidem sunt, quae divisionem non admittunt, & simplicia sunt, neque ex aliquo composita; ut monadem, punctum ac sonum individua dicimus. Dividua vero, quae sunt ex aliquo composita; ut syllabae, & consonantiae, & animantes, & aqua, & aurum. Similium partium sunt, quae ex similibus componuntur; neque totum a parte nisi multitudine differt, puta aqua, atque aurum, & cetera huiusmodi. Dissimilium partium dicimus, quae ex dissimilibus constant; ut est domus, & huiusmodi cetera. Eorum igitur, quae existunt, alia dividua, alia individua sunt. Dividuorum vero alia sunt similium partium, alia dissimilium. Eorum, quae sunt, alia per se, alia vero ad aliquid dicuntur. Ea igitur, quae per se dicuntur, sunt, quae nulla interpretatione, ut intelligantur, indigent. Eiusmodi sunt homo, equus, & animalia reliqua. nihil enim horum interpretatione indiget. Ea vero ad aliquid dicuntur, quae interpretatione quadam egent, ut est maius aliquo, & aliquo celerius, & melius, & huiusmodi reliqua. namque maius minore maius est, & celerius aliquo est celerius, & in hunc modum cetera. Eorum igitur, quae sunt, alia per se; alia vero ad aliquid dicuntur.

ὄντων ἄρα, τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ λέγεται, τὰ δὲ πρὸς τι.
 ὧδε καὶ τὰ πρῶτα διήρει, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην. Γέγονε δὲ
 καὶ ἄλλος Πλάτων φιλόσοφος Ῥόδιος, μαθητὴς Παναητιοῦ,
 καθά φησι Σέλευκος ὁ γραμματικὸς ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσο-
 φίας· καὶ ἄλλος, περιπατητικὸς, μαθητὴς Ἀριστοτέλους· καὶ
 ἕτερος, Πραξιφάνους. καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς.

*Ita & prima dividebat, secundum Aristotelem. Fuit & alius
 Plato Philosophus Rhodius, Panaetii discipulus, ut ait Se-
 leucus Grammaticus in primo de Philosophia libro. Et alius
 Peripateticus, Aristotelis discipulus; & alius, Praxiphanis;
 alius item Poeta priscae comoediae.*

IO. ALBERTI FABRICII
NOTITIA LITERARIA

ex Biblioth. Graeca Hamburgi 1712, 4, edita Lib. III;

cap. I p. I-41

DE PLATONE

EIUS SCRIPTIS INTERPRETIBUS ET EDITIONIBUS

NUNC RECTIUS DIGESTA EMENDATA AUCTA

ET CONTINUATA A G. C. GROLLIO.

1) *Platonis nomen accepit a Socrate, ut Tzetzes affirmat, sive ut alii, ab Aristone Argivo palæstrita: vel 1) ob humerorum latitudinem, Serv. in VI Aeneid. vel 2) ob latitudinem pectoris, Senec. Epist. 58. ὅτι πλατύσωμος, Tzetz. Chil. 6 Hist. 51 Chil. 11 Hist. 390; πλατύς τὰ στήρνα Olympiodor. Hefych. illustris, Suidas & Ioh. Sarisbriensis VII, 5 Policratici. vel 3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cycic. apud Laertium III, 4. Hefych. illustris, Olympiodor. vel 4) διὰ τὴν εὐεξίαν, sive bonam habitudinem corporis. Alexander Polyhist. apud Laertium, Apuleius de dogm. Platonis. vel 5) propter πλατὺν sive copiosum atque aperium dicendi genus (latitudinem vocat Plinius lib. I Epist. 10) Laert. Hefychius illustris, Suid. Olympiodor. 6) Denique Timon in Sillis nomen Platonis perstrinxit, tanquam*

dictum a verbo πλάσαι, quod est fingere ac comminisci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς, apud Laert. III, 26 Athenaeum XI p. 505 & Hefychium illustrem. Sed & Antisthenes per convicium pro Platone dixit Sathonem, dialogum edens, ita inscriptum; Laert. III, 35 & VI, 16 Athenaeus V, 20 p. 220 XI ult. p. 507. Repetitur autem Sathonis nomen ab obscuro σάθην, unde ἀνδροσάθης apud Hefychium.

Fuere & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac XVI hoc nomine observasse se indicat Ionsius p. 12 de scriptoribus Hist. Philosoph. licet quos, quove in loco, non addit: Ecce vero 1) Plato priscae Comoediae poeta. 2) Plato iunior, poeta novae Comoediae, idem Epigrammatum scriptor. De utroque dictum libro II in notitia Comicorum. 3) Plato The-

PLATO, Aristonis & Periclyonis¹ filius, e Co-

banus, magister equitum, de quo Plutarch. lib. de genio Socratis f. 578. 4) Plato peripateticus, Aristotelis discipulus, Laert. III, 109. Ioh. Philoponus in l. prior. Analyticor. 5) Plato Atheniensis, Dux sub Alexandro magno apud Curtium V, 7, 12. 6) Plato Cynicus, apud Laertium in Diogene VI, 26 neque enim probo coniecturam Barthii XLII, 19. 7) Plato, Praxiphani discipulus (eiusdem, ni fallor, de quo Laert. III, 8 & quem Epicurus auscultavit, teste apud eundem X, 13 Apollodoro) Laert. III, 109. 8) Plato Sardinianus, Epicureus (diversus a superiore) de quo Cicero lib. I Epist. 2 ad Quintium fratrem. 9) Plato ex Lycionis Arcadum regis filiis quinquaginta apud Apollodor. lib. 3. 10) Plato νομικὸς Πήτρω, patria Gerasenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέραςα. 11) Plato Stoicus, Panaetii discipulus, Rhodius patria, teste Seleuco Grammatico apud Laert. III, 109. 12) Plato Medicus, cuius catapotium refert Galenus lib. 7 de medicamentis κατὰ τόπους T. II edit. Basil. p. 264. Sed finis sit Platonum, quibus alios quinque adiiciunt iuniores. Marquardus Gudius in ep. ad Menagium. Nescio sine hoc loco etiam afferendum, quod Eratosthenes Cyrenaeus

dictus est δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teste Svida: quod Alexander Seleucienfis Cilix sub Antonio Pio clarus (de quo Philostratus in Sophist.) per ignominiam vocatus est πηλοπλατων, quasi Plato quidam ex luto conflatus ac compositus: quod Philonem vel alterum, vel secundum Platonem Iudaeum pronuntiarunt Critici, ut tradit Hieronymus Epist. ad Magnum oratorem, & tritium confirmat proverbium ἢ φιλῶν πλατωνίζει ἢ πλάτων φιλονίζει, quemadmodum vicissim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p. 342 & Eusebium XI, 10 praeparat. audit Μωϋσῆος Ἀττικίζων. Et quod Georgius Gemistus Platonis zelo se vocari amavit Plethonem, ut saltem quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Manuele Peloponnesio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383, 384. Quod denique Prosper Mandosius in theatro archiattrorum Pontificis Romani p. 70 narrat, Franciscum Columbum, Medicae artis scientia clarum, tanto amore persecutum fuisse scripta ac philosophiam Platonis, ut eum semper in ore habuerit, & ipse Platonis cognomentum tulerit, quo posteri eius per multum temporis fuerunt insigniti.

¹ Pro Periclyone, Platonis

lytto pago, Atheniensis : primum avi sui nomine dictus Aristocles. Natus est sex post Isocratem annis, die septimo Thargelionis ⁱ Olympiad. LXXXVII, ante

matrem Potonem nonnulli vocarunt teste Laertio, quod sororis nomen esse testatur Suidas e Laertii III, 4. Amphictyonem vocat plus simplici vice Origenes contra Celsum, facili in praepositionibus ἀμφί & περί, ex quibus utrumque componitur, permutatione, qualem & in aliis nominibus propriis meminisse me observare. Quod vero ab Apolline compressam tradunt Perictyonem, Aristone interim per somnium iussu illa per decem menses abstinere, indeque natum Platonem, ut narrant scriptores a viris doctis laudati ad Laertii III, 2; vel ut alii volunt, id a spectro apparente factum, natumque ex virgine Platonem (cf. Hieronym. adv. Iovin. L. I T. IV p. 186 ed. Paris. dandum superstitioni vel admirationi; perinde ut illud: apes mel in eius admodum pueri os congeffisse, quod scribunt Cicero divinat. c. 36. Plinius XI, 9. Valerius Max. 1, 6. Aelianus 10, 21. var. Plutarchus de plac. philos. L. I c. 7. Laertius Platonem ἰσχυρόφρονος dicit, quod de orationis dulcedine intelligit Olearius ad Stanleium p. 284 &c. Fuerunt, qui Thebis natum esse Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetzae

Chiliad. XI Hist. 390. Sed scriptores praestantissimi conveniunt, patria Atticum fuisse. Ceterum de genere Platonis & maioribus vid. praeter Laertium, Proclus ad Timaeum Plat. p. 25 quaeque fuse affert Th. Stanleius P. IV, p. 279 quocum cf. Io. Meursium de regno Athen. L. III c. 10 sq. p. 204 sqq. ubi pluribus de Melanthro & Candro agit.

ⁱ De die, quo in lucem editus fuit, constat testimoniis inter alios Plutarchi, qui Sympos. VIII, 1 testatur die VII Thargelionis genethlia Philosophi celebrata; quae πλατώνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi se carmen solenne illo die recitasse de sacro connubio memorat apud Eusebium praeparat. X, 3. Longino quoque celebrata πλατώνεια referuntur, etsi Codices quidam in eo loco male πλωτίχεια referunt. Tandem a Laurentio Medicis, academiae Platonicae instauratore, innovata quoque legas πλατώνεια apud Mars. Ficinum in Comm. ad Symposium Platonis. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum Delius ipse Apollo ἐβδόμα γέτας inde appellatus. Prisdie illius diei, natum Socratem tradunt, Laertius in vita Socr.

Christum natum *CCCCXXX*¹. Anno aetatis vicesimo Olympiadis *XCII*, 3 valere iussa athletica, pictoria, & musices² poeticesque³ studiis, quibus ad id temporis operam dederat, imbutus iam Heracliti disciplina⁴ coepit

L. II cap. 23 f. 44. Apuleius dogm. Plat. Plut. in Symp. 28. Aelianus, H. V. I. c. 25.

1 De anno pugnant veteres scriptores, in quibus Laertius teste Apollodoro in Chron. usus Platonem Olymp. *LXXXVIII* sub Aminia natum tradit. eumque sequitur Petavius in Rationario temporum P. I, L. III, c. 13 init. Sed Athenaeus L. V, Dipnosophist. p. 217 A. 13, Platonem natum ait, Archonte Apollodoro, successore Euthydemii, eo munere functi Olymp. *LXXXVII*, 3; additque *XIV* annum implevisse Euphemo Archonte, Ol. *XC*, 4. Cum hac certe ratione melius convenit, Platonem an. *XC*, 1, iam fuisse Senatore[m]: neque enim iuxta leges Solonis ante *XXX* annum in Senatum cooptandus erat. Quae si certa sunt, vel anno *XXII* aetatis ad Socratem accessit, vel si viginti annorum tum fuit iuvenis, decem annos eum audiit. Hinc firmatur Marq. Gudii coniectura de anno Platonis natali apud Menagium ad Laertium III, 3. cf. Lamius de SS. Trin. L. II, c. 1, p. 82. Stanleii hist. phil. P. IV, c. 1, p. 282. Petavius miscell. exercit. c. 7.

Thema natalitium Plato-

nis e veterum scriptis profert Iulius Firmicus L. I *Astrolog.* Horoscopante Aquario, Sole in Piscibus, Luna in Geminis: quinto circiter die a novilunio. Falsum esse contendit Scaliger praefat. ad Manilium, sed ibidem annus natalis Platonis (in editione saltim Manilii, Argentoratensi) vitiose editur annus I Olympiad. *LXXXIII* nam ex Scaligeri notis in Chronicon Eusebianum constat, eum scripsisse *LXXXVII*.

2 In Muscis audivit Draconem Atheniensem & Metellum Agrigentinum, teste Plutarcho de Musica.

3 cf. praeter Laertiam, Apuleius de dogm. Plat. Stanleius H. P. p. 284 & Olearius ibid. At quamvis nuntium poesi miserit, superfuit tamen illi ingenium, e quo illa eloquendi facultas divina quaedam & Homericam, quam in eo laudat Quintil. Inst. Or. L. X, c. 1, f. 81.

4 Laertius quidem contendit, Platonem, decedente demum Socrate, Heracliteae & Parmenidae philosophiae adhaesisse. Sed cum non probabile sit, iuvenem nobilem cursu encyclopaedias absoluto ad *XX* aetatis annum philosophiae rudem mansisse, verius videtur Apuleius l.c.

audire Socratem, philosophiae moralis parentem. qui nocte, priusquam ad se a patre deluceretur, vidit Cygni pulum ex ara, quae in Academia Cupidini consecrata fuit, volasse atque in gremio suo resedisse: & postea olorem illum pennis coelum petiisse, canore musico aures hominum Deorumque mulcentem¹. Addit Origenes,² Platonem ipsum tertio se auctum oculo sibi visum. Socrate circa Olymp. XCV, ¹ defuncto, cum eum acerbissime luxisset, ³ timens Atheniensium saevitiam, anno aetatis XXX cum ceteris Socraticis Megaras ad Euclidem se contulit, ab eoque humanissime exceptus in dialectica profecit: ⁴ dein adiuncturus Socratis doctrinis Pythagorae disciplinam, ⁵ morz aliorum magnorum vi-

tradidisse: Et antea quidem Heracliti secta fuerat imbutus: verum cum se Socrati dedisset, non solum ingenio atque doctrina ceteros Socraticos vicit, sed etiam elegantia illustravit. Apuleio autem subvenit testis omni exceptione maior Aristoteles, qui *Metaph. L. I, c. 6*, edicit Platonem ἐκ νέου τε συγγενόμενον πρῶτον Κρατύλω καὶ ταῖς Ἡρακλειτείσις δόξαις, in iuventute prima adhaesisse Cratylo & Heracliteis opinionibus. Cratylum igitur, Heracliti discipulum, iam ante Socratem audiverat. His rationibus adductus Bruckerus in *hist. philos. P. II, L. II, c. VI*, sect. 1 de Platone § 5 Apuleio fidem adhibuit, & nos moti Fabricii, qui Laertium secutus erat, dicta emendamus. Aelianus quoque *Hist. var. III, c. 27* narrat, quamvis de veritate rei *Plat. Oper. Vol. I,*

incertus, Platonem paupertate adactum militiam sequi voluisse, sed a Socrate deprehensum eiusque oratione motum, armis divenditis se ad philosophiam contulisse. Sed haec veterum testimonio repugnant, notante Bruckero l. c. 6.

¹ Praeter Apuleium l. c. Laertium III, ⁵ & Olympiodorum, biographos Platonis, fabulam, quae sine dubio a discipulis adaugendam praeceptoris famam excogitata fuit, referunt Pausanias in *Atticis*, Origenes VI contra Celsum. Tertullianus de anima c. 46 Cygnus de finu Socratis demulcens homines, discipulus Plato est.

² contra Celsum VI, p. 280.

³ cf. Plutarchus de vita morali T. II, p. 403.

⁴ Laert. L. II, f. 6.

⁵ Quam, ut ait Apuleius, etsi ratione diligenti & magni-

rorum peregrinationem suscepit: ¹ ac primo ² Italiam petiit, in qua tum Pythagorica philosophandi ratio florebat auctoribus Archyta Tarenti, eiusque discipulo Philolao Heracleae, Euryto Metaponti, Timaeo Locris, Echecrate, Acrione aliisque: tum Cyrenas ad Theodorum, ut Geometriam disceret, profectus; deinde Astrologiam ad usque Aegyptios ivit petitum, ut inde prophetarum etiam ritus addisceret; ³ inter quos nominatur Sechnuphis, a quo Heliopoli Aegyptiacam sapientiam edoctus fuisse traditur Clementi Alexandrino ⁴.

fica instructam videbat, rerum tamen continentiam & castitatem magis cupiebat imitari.

¹ cf. Cic. de fin. V, c. 29. Laclant. IV, 2. August. de civ. Dei IV, 8 & contra Academ. III, 15. Hieronymi Apol. contra Rufinum. cf. Tusc. Quaest. II, c. 17 s. 39 & IV, c. 19 s. 44.

² Sequimur hos, qui ante iter Aegyptiacum ad Italicos philosophos accessisse tradunt. Quintil. Inst. I, c. 12 s. 15 de Platone: qui non contentus disciplinis, quas praestare poterant Athenae, non Pythagoreorum, ad quos in Italiam navigaverat, Aegypti quoque sacerdotes adiit, atque eorum arcana perdidicit. Apuleius, l. c. qui etiam Bruckeri iudicio omnium aptissime itinera Platonis insinuat, eum prius profectum ad Pythagoreos, in Italiam, dein Cyrenas ad Theodorum, hinc in Aegyptum; tum ad Italiam iterum venisse atque Pythagoreos sectatum esse. Hinc facilis aliorum dissensus, qui reducem ex Ae-

gypto demum Italicos philosophos frequentasse dicunt, ut Cic. de fin. V, c. 29; idemque in Cat. maiore c. 12 L. Camillo & Appio Claudio Coss. Platonem Tarentum venisse docet, quod sane cum rationibus temporum parum concordat.

³ Sunt ipsa verba Apulcii l. c. Valerius Max. VIII, c. 7 de Platone dicit: Aegyptum peragravit, ubi a sacerdotibus eius gentis Geometriae multiplices numeros, coelestium observationem rationum percepit &c. Eusebius praepar. Ev. XI, 8 observat, Platonem tum in Aegypto versatum, cum Hebraeorum patria secundo pulsi Persis dominantibus in Aegypto degerent.

⁴ Strom. I, p. 303. Ieremiam quoque prophetam a Platone auditum scripserat Augustinus II, 28 de doctr. Christ. Sed praeter rem scripserat, ut ipse fatetur II, 4 Retractionum. Ceterum fuisse, qui occasionem suscipiendi in Aegyptum itineris Platoni fuis-

Et Plinius ¹ quidem illum magiae discendae causa ad Aegyptios accessisse, & Quintilianus, - Aegypti sacerdotes admississe atque eorum arcana perdidicisse, dicunt; sed hodie omnino non videtur verisimile ², Platonem ad arcana doctrinae Hermeticae fuisse admissum, cum Aegyptiorum sacerdotes nonnisi pecunia moti aut regum mandatis compulsi mysteriorum suorum adyta peregrinis recluderent. Platonici iuniores talia finxisse existimantur, ut, cum Aegyptus a maiorum instituto degenerans tandem philosophiam Platoniam admisset, hanc ipsam ex veteri Hermetica disciplina hausisset crederetur Plato. Ex Aegypto reversus in Italiam denuo ad Pythagoreos suos Archytam & Eurytum venit ⁴: Athenas redux Musis vixit, in Academia scholam aperuit; Delis vero exposuit sensum oraculi, ⁵ quod Graecos iussit aram, quae in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius. Ter adiit Siciliam varia fortuna, aut fama ⁶; &

se scriberent, quod oleum ibi voluisset vendere, ut narrat Plutarchus in Solone.

¹ Hist. nat. L. XXXI, c. 1 f. 2, § 15.

² Instit. Or. I, c. 12, f. 15.

³ vide haec disputantem Bruckerum de Platone Sect. I, § 5 quem eundem vide § 6 an hebraeos doctores habuerit. cf. Buddei hist. eccl. V. T. Tom. II, p. 863 & Lenfant diss. sur cette question, in Bibl. German. T. II, p. 124 - 146.

⁴ Sic praeunte Apuleio commode conciliantur, qui diversa tradiderunt de tempore peregrinationis in Italia; de quo cf. supra not. (2). pag. LXVI.

⁵ Plut. de genio Socratis.

⁶ Quae itinera ipse tangit in Epist. VII Plut. in Dione, Laertius in vita, Athaeneus XI, p. 507, Syncellus p. 259. Nos brevibus ea ex Apuleio l. c. recensemus. Ceterum tres eius ad Siciliam adventus mali quidam carpunt, diversis opinionibus differentes. Sed ille primo historiae gratia, ut naturam Aetnae & incendia concavi montis intelligeret: secundo, petitu Dionysii, ut Syracusanis adfisteret, profectus est, & ut municipales leges eius provinciae addisceret. Tertius eius adventus fugientem Dionem, impetrata a Dionysio venia, patriae suae red-

modo gratiam, modo indignationem utriusque Dionysii expertus, certe non ingenio, tempori aulaeque inserviente, usus. Rempublicam quidem ipse gerere noluit; consiliis tamen adfuit Dioni¹ & multis viris principibus: Archelao etiam Macedoniae Regi carissimus; ² Philip-pum quoque Macedonem Perdiccae primum commenda-vit, qui provinciae ab hoc praefectus copiisque auctus regnum post eius obitum invasit. Diem coelebs obiit Pla-to, Archonte Theophilo Olymp. CVIII, 1; CCCXLVIII ante Christum, Philippi Maced. XIII, anno aetatis LXXXI,³ VII annis ante natum Olympiade CIX,³ Epicurum, ut auctor Apollodorus apud Laertium X, 15 § 12. & quidem ipso natali suo, quo numerum LXXXI impleverat⁴. Philosophiae quasi heredem,⁵ sive in A-cademia successorem reliquit Speusippum sororis filium. Bonorum heredem scripsit Adimantum, si quidem fide dignum est testamentum, quod legitur apud Laertium III, s. 41, § 30. Certe non verum videtur, quod Apuleius refert:⁶ Patrimonium in hortulo, qui Academiae

didit. Primum iter in XL an-num aetatis eius incidit, quo tempore Dionysius maior Sy-racensis regnavit, & Plato Dio-nem naclus est discipulum, cf. Plut. ad princip. inerud. init. Secundum & tertium rogatu Di-onyfii iunioris, instituit. Iniqui-tate vero Dionysii, cui se ille commiserat, in maximis pericu-lis insidiisque versatum esse vi-rum unum totius Graeciae doc-tissimum Platonem dicit Cic. pro Rabir. Post. c. 9.

¹ cf. Aelian. III, 17 Cic. de offic. I, c. 44.

² licet de eo non aeque meri-

tus praeclare feratur aliis; cf. Athenaeum l. c.

³ In hoc anno conveniunt Laertius, & quos ibi laudat Me-nagius. Cic. de Sen. cap. 5. Platonis, qui uno & octogesimo anno scribens mortuus est. Sed Valer. Max. VII, Altero etiam & octogesimo anno decedens sub capite Sophronis numeros habuisse fertur.

⁴ Senec. ep. 58 qui addit: ideo etiam Magi, qui forte Athenis erant, immolarunt de-functo &c.

⁵ Sic Cic. Acad. I, c. 4, s. 17.
⁶ de dogm. Plat. Sed vide,

iunctus fuit, & in duobus ministris, & in patera, qua Diis supplicabat, reliquit. Auri tantum, quantum puer nobilitatis insigne in auricula gestavit. *Sepultus autem est, ut ait Pausanias* ¹, *non procul ab Academia; post mortem honoribus cumulatus! Statuam ei in Academia posuit Mithridates Persa* ²; *aram Aristoteles* ³; *dies natalis a sectatoribus convivii celebrari solitus* ⁴.

II. *Dictione usus est & ornatissima, ut non defuerint, qui dicerent, teste Cicerone*, ⁵ *Iovem, si Graece loquatur, sic loqui, & a Cicerone* ⁶ *appelletur non intelligendi solum, sed etiam dicendi gravissimus auctor & magister; & longe omnium, quicumque scripserunt aut locuti sunt & suavitate & gravitate princeps; longe omnium in dicendo gravissimus & eloquentissimus; in oratoribus irridendis ipse orator summus; idem ille non linguae solum, verum etiam animi ac virtutis magister; eiusque libri mirabiliter scripti, scripta divinitus dicantur. Idea sermonis eius inter poema & prosam media est, ut notavit Aristoteles apud Laertium III, c. 25 7. Cicero autem refert:* ⁸ *Ita-*

quae adversus eum monet Bruckerus l. c. Sect. 1 de Platone § 12.

¹ *in Atticis, cf. Meursius in Ceramico, unde Bruckerus l. c. censet, a Laertio totum Ceramicum, in quo hortus Platonis idemque forsan sepulcrum fuit, dictum esse latiori sensu Academiam.*

² *Laertius III, f. 25, § 20.*

³ *Bruckerus l. c. adducit auctorem vitae Arist. cf. Otium Vindel. Mel. III, § p. 268.*

⁴ *quod supra iam adnotatum est. Adde quod effigies eius etiam*

numis consecrata; vide Car. Patini diss. de numo, cuius una facie Augusti Imp. effigies, altera exstat Platonis.

⁵ *cf. Cic. Brutus c. 31. f. 121 & Ammian. Marcell. XXII ult. & ibi Valesium.*

⁶ *in Oratore c. 3, f. 10 & c. 19 f. 62. de Orat. I, c. 11 f. 47 cf. 49. III, c. 34 f. 139, c. 4 f. 15 cf. de Opt. gen. Orat. f. 15.*

⁷ *hinc Panaetio etiam dictus videtur Homerus philosophorum Tusc. I, c. 32 f. 79.*

⁸ *in Orat. c. 20 f. 67.*

que video visum esse nonnullis, Platonis & Democriti locutionem, etsi absit a versu, tamen, quod incitatus feratur, & clarissimis verborum luminibus utatur, potius poema putandum, quam comicorum poetarum; apud quos, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. *Similiter Quintilianus*:¹ Philosophorum, ex quibus plurimum se traxisse eloquentiae M. Tullius confitetur, quis dubitet Platonem esse praecipuum, sive acumine disserendi, sive eloquendi facultate quadam divina & Homericam²: multum enim supra prosam orationem, & quam pedestrem Graeci vocant, surgit: ut mihi non hominis ingenio, sed quodam videatur oraculo Delphico instinctus. *Quamvis autem Plato, ubi dialogi vestigiis insistit, plane incomparabilis sit & iucundissimus*,³ eum tamen alium a se ipso & sibi dissimilem esse, ubi sublime dicendi genus secleretur, satis acerbe post Demetrium Phalereum notat Dionysius Halicarnasensis,⁴ idque exemplo Phaedri probat; cuius *Dialogi characterem, etiam a Dicacarcho apud Laertium III, s. 38 notatum, ut nimis φορτικόν, Olympiodorus in vita Plat. eo excusat, quod hunc in iuventute primum scripserit Plato, unde totus spiret dithyrambum*.⁵ *Ubertas haec orationis & gravitas, quae in oratione Platonis admirabilis visa est, non solum profecta ab ingenio, quo erat divino, sed alta etiam multiplici & vario doctrinae*

¹ *Instit. Or. X, c. 1, s. 81.*

² *Quam studiose Plato Homerum imitatus sit, docuit quoque intelligentissimus vir iam. Geddes on the composition and manner of writings of the ancients, particulary Plato. Glasg. 1748, 8 p. 180 sqq.*

³ *Bruckero eam in rem lau-*

datur Fr. Vavassor de dictione ludicra c. III, p. 9 Opp. & Nic. Caussin de eloq. & hum. L. I, 69 qui etiam Platonem cum Cicerone comparat.

⁴ *in ep. ad Pompeium T. II Opp. p. 229 sq. ed. Wechel.*

⁵ *Plura dabimus cum Fabricio in notit. liter. spec. de Phaedroq.*

studio, neque minus gloriae, quam veri cupiditate incitato animo. Unde admiratoribus ¹, maxime Ciceroni ² vocatur unus totius Graeciae facile doctissimus, intelligendi gravissimus auctor & magister, princeps ingenii & doctrinae, divinus auctor, quasi quidam Deus philosophorum, Deus ille noster Plato; ac Plinio maiori ³ Antistes sapientiae. Quintilianus ⁴ ait: Quae tandem ars digna literis Platoni defuit? Quantam autem suae artis vel intelligentiae partem ipse Socrati tribuerit, intelligi liceret, ex eo, si id quidem certum sit, quod de eo Laëtantius refert III. 18: Non dissimile Platonis illud est, quod aiebat, se gratias agere Naturae; primum quod homo natus esset, potius, quam mutum animal: deinde quod mas potius, quam femina, quod Graecus, quam barbarus; postremo, quod Atheniensis, & quod temporibus Socratis ⁵.

Primus dialogos & Analyticam methodum philoso-

¹ Antimachus Clarius poeta, ap. Cic. in Bruto s. 91, c. 51 cum convocatis auditoribus legeret eis magnum volumen suum, & eum legentem omnes, praeter Platonem reliquissent; Legam, inquit, nihilo minus: Plato enim mihi unus instar est omnium millium. Idem Tusc. I, 79, c. 32 Panaetii (Stoicorum principis) testimonia de Platone affert: quem enim omnibus locis divinum, quem sapientissimum, quem Homerum philosophorum appellat. Sic Virgilium, poetarum Platonem dixit Alexander Sev. Imp. teste Lampridio c. 31.

² pro Rabir. post. c. 9 Orat. f. 10, c. 3. ad Quint. fr. L. I, c.

¹⁰ de opt. gen. Or. f. 17, c. 6 de Nat. D. II f. 32, c. 12 ad Attic. IV, 16. Idem Tusc. I, f. 39 17 auditorem inducit cum ipso dicentem: errare mehercule malo cum Platone, quem tu quanti facias, scio, & quem ex tuo ore admiro, quam cum illis vera sentire. Tusc. I, c. 10, f. 22 Aristoteles longe omnibus, (Platonem semper excipio) praestans & ingenio & diligentia.

³ Hist. Nat. VII, c. 30 s. 31 init.

⁴ Inst. Orat. XII, c. 11 f. 21.

⁵ cf. Baelii resp. ad quaest. hominis e provincia T. I, p. 138 Nouv. Rep. lettr. T. II, p. 565 Lips. ad Senec. ep. 58.

phandi introduxiffe quibusdam visus est, ut legas apud Laertium III, 24 c. 19. Sed dialogorum inventorem negat Athenaeus XI, p. 503, cum Alexamenes Teius ante eum Socraticos dialogos ediderit, teste Aristotele περὶ ποιητῶν, & Zeno Eleates scripserit prior (Laert. III, f. 48 c. 32). At expolivisse hoc genus scribendi Platonem, cum Laertio nemo dubitat. Confer, si placet, Car. Sigonii librum de dialogo ad Ioh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562 & Lips. 1596, 8. & Georgii Paschii, Prof. Kiloniensis, diatr. de usitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

Primus etiam, ut ait Apuleius de dogmat. Platon. tripartitam philosophiam copulavit sibi que invicem necessarias partes, neque pugnare inter se tantum modo, sed etiam mutuis adjuvare auxiliis ostendit. Nam quamvis de diversis officinis haec ei essent philosophiae membra suscepta, Naturalis ab Heracliteis, Intellectualis² a Pythagoreis,³ Rationalis

¹ Tripartitam esse philosophiam φυσικὴν, εὐδικὴν, & διαλεκτικὴν, & ipse Plato haud obscure prodidit in Ἀντιρροστοῖς, & Cicero in quaest. Acad. I, c. 5.

² Naturali, quae erat corporum, addita erat intellectualis, quae primarum causarum erat & cum illa φυσικὴν absolvit.

³ Archytam quippe Tarentinum, a Pythagora in successione octavum, habuit praeceptorem; ac Philolai, qui fuit Archytae discipulus, 400 aureis numis sive unum sive tres libros de rebus physicis, ab eius hereditibus consanguineis vel ipsum redemisse, vel a Philolao emtum

accepisse, atque inde Timaeum suum composuisse aiunt. Laert. VIII, 7, f. 85. & Gellium III, 17. Confer etiam huc Anonymum Photii c. 259 p. 46 ed. Holsten. Iamblich. c. 30. Numenium ap. Euseb. XV praepar. p. 728 sq. Augustinum III, 17 contra Academicos & Boethium L. II, c. 41 Arithmeticae. Apuleius in Florido XV: Porro noster Plato, nihil ab hac secta, vel paululum, devius, pythagorizat. Sed & Aristoteles Platonis philosophiam τὰ πολλὰ τοῖς πυθαγορείοις δόγμασιν ἀκολουθοῦσαν notat L. 1 Metaph. c. 6 & Dicaearchus apud Plutarchum VIII, 2 Synpos. ait

lis¹ atque *Moralis* ex ipso Socratis fonte, unum tamen ex omnibus, & quasi proprii partus corpus effecit. Et cum principes harum rerum impolitas sententias & inchoatas auditoribus tradidissent; eas hic, cum ratione limando, tum ad orationis augustae honestissimam speciem induendo, perfectas atque etiam admirabiles fecit. *Confer cum his, quae Laertius III, s. 8, c. 10 & ad eum viri docti habent. Eclecticam sic philosophandi rationem secutus Plato male tractatur ab his, qui vel minori suo ingenio divinum illud non affecti sunt, vel in physicis, post longum tempus meliora de Deo & materia edocti antiquiores prae se contemnunt, vel Platoniorum interpretamenta cum decretis doctissimi philosophi confuderunt, vel nescio quam laudem in Platone tum iudicii minus certi, tum plagii, tum aliorum criminum² insimulando venati sunt³. Sed nos haec omittamus.*

III. *Vitam Platonis A) ex veteribus, scripserunt libris singularibus,*

a) *qui temporum iniuria deperditi sunt:*

1 *Speusippus, ex sorore nepos & successor Plato*

Platonem τὸν Πυθαγόρου ἐναμιγνύει τῷ Σωκράτει. Adde Laertium III, 8, c. 10.

1 *In Dialectica, quae erat in ratione & disserendo, sequebatur etiam Zenonem ac Parmenidem Eleatas.*

2 *ut Atheismi vel Spinozismi; a quo tamen ipsum liberavit Io. Iac. Zimmermannus, Theologus Turicensis in Opusc. Tom. I, p. 762 - 960. & in Schelhornii Amoen. lit. T. IX, p. 827 sq. T. XII, p. 369 sqq. T. XIII, p. 48 sq. Tacemas alia, quae ex*

privatis odiis aemuli & obtrectatores adsperserunt crimina; cf. Athenaeus L. XI, p. 507 & quae nobis notantur infra de Symposio; quod cum plerisque magnis viris evenire soleat, cur non Platoni, viro alias sobrio & castissimo? cf. Senec. de vita beata, c. 17 de ira L. II, c. 22 & III, c. 12 Aelian. IV. c. 9 Plut. de fort. & in Symp. Suidas in Plat. T. III, p. 124.

3 *cf. Stanlei. hist. philos. P. IV de Platone c. 13 p. 313 sq. Bruckerus l. c. § 9 & 10.*

nis, laudatus Apuleio & Laertio; 2) Clearchus, qui encomium Platonis scripsit Laertio pariter memoratum in *vita Plat.* 3) Aristoxenus; *vitam Plat. ab eo scriptam laudat Laertius V, 35.* 4) Hermippus, in *vitiis, quas in vita Plat. & passim excitat Laertius.* 5) Apollodorus in *Chronicis a Laertio adhibitis.* 6) Phavorinus, cuius commentaria saepe apud eund. memorantur, & *Περὶ Πλάτωνος*, a Suida. 7) Porphyrius in *hist. philos. cf. Fabricii Bibl. Gr. P. II cap. 27. p. 92 n. 40.* 8) Zosimus Thebanus s. Alexandrinus, teste Suida, cf. Fabricius l. c. Vol. VI, p. 612 sq. 9) Thomas Magister (qui seculo XIV scripsit *Lexicon Atticum* sub tit. Ἐκλογὴ & *vitam Euripidis*) apud Stollium *hist. lit. P. II, c. 1 § 32* & in *Lexico eruditorum Ioecheriano* fertur etiam scripsisse compendium *vitae Plat. sed nescimus, quo auctore.* Certe inter eius scripta haud refertur a Fabricio l. c. L. IV, P. II, c. 34 p. 526 seq.

b) qui supersunt, & quidem Latine,

1 LUCIUS APULEIUS Madaurensis, Orator, Ictus & philosophus Platonicus, utraque lingua & Graeca & latina doctus, qui vixit sub Antonino Philosopho. In cuius scriptis sunt Lib. III de *habitudine doctrinarum ac nativitate Platonis, s. dogmate Platonis; quorum primo de philosoph. naturali praemisit, breviorē Platonis vitam, Speusippi fide maxime scriptam.*

Ex Graecis scriptoribus,

2 DIOGENES LAERTIUS, qui sub Alexandro Severo vel postea vixit; cf. Ionsius de *script. hist. phil. L. III, c. 12 p. 271 - 278* & *Acta philos. 1715 vol. I, partic. II n. V. § 3 p. 329.* Laertii de *vitiis philos. liber III uni tributus est Platoni. Concordat is vero subinde ita cum Apuleio, ut vel*

ex eo multa transfuisse, vel uterque eosdem fontes adiiſſe videatur Iſaaco Caſaubono ad Laertium III, 1. plures tamen ipſe excitat auctores Laertius, quos ſecutus eſt. Quamvis etiam in hac Platonis hiſtoria vulgo deſideretur accuratius ſcriptoris iudicium, præſtat tamen multarum rerum memoria, quas abſque eo neſciremus. Quare eam ad exemplum Baſilienſis Valderi, & Lugdunenſis Laemari typographorum editorum præmiſimus noſtræ editioni, ſed ad lectionem & verſionem Longoliani exempli expreſſam.

3 OLYMPIODORUS Alexandrinus, philoſophus, qui vixit ſec. 5, in prima praxi ſive prælectione ad Alcibiadem inſeruit vitam Platonis; quam cum verſione & notis Iacob. Windeti ſuiſque Mericus Caſaubonus intulit editioni Londin. 1663 fol. itemque Marcus Meibomius in ed. Laertii Amſtel. ap. Wetſten. 1693, 4 vol. II. Eandem noviſſime, ex rec. Caſauboni, ſed ſine verſione, præmiſit Io. Frid. Fiſcherus, Prof. Lipſ. editioni ſuæ alteri dialogorum Plat. quatuor priorum Lipſ. 1770, 8.

4 HESYCHIUS illuſtris, Mileſius, ſcriptor hiſtoricus temporibus Iuſtiniani I Imp. compilavit ex Laertii vitis philoſ. libellum de his, qui eruditionis fama claruerunt, ſed ſatis negligenter. Prodiit iſ primum Graece e bibl. Io. Sambuci cum ſubiuncta ad calcem Hadr. Iunii verſione Antverp. Plantin. 1572, 8, dein ab Henr. Stephano ad calcem Diog. Laertii editus 1594, 8, & cum hoc recuſus Genev. apud Vignon. 1615; tandem in Heſychii ill. opuſculis a Ioh. Meurſio editis Lugd. Bat. 1613, 8. & in Operibus Meurſii Florentiæ T. VII invenitur. Vitam Platonis inde decerptam ex rec. Meurſii Io.

Frid. Fischerus etiam editioni suae laudatae praemisit post Olympiodorum.

B) *Ex recentioribus praeter hos qui ad Laertium vitam Platonis illustrarunt, utrumque Casaubonum, Thomam Aldobrandini & Aeg. Menagium &c. nominandi sunt editores atque interpretes Platonis, aliique.*

a) *ex Italis*

1 GUARINUS, *Veronensis* († 1460) *qui vitam Plat. scripsit in vet. edd. Plutarchi latinis & seorsim cum vita Aristot. Evagorae & Homeri excusam.*

2 Marsilius FICINUS *vitam ipse composuit, praemissam Platoni suo latino & in eius Operibus 1561 Basil. fol. editis n. XXVIII & in Magni Dan. Omeis Ethica Platonica. Altdorfi 1696, 8.*

* *Bembi Apol. pro Platone, quam meminit Gadius, lucem non vidit.*

b) *ex Germanis*

3 Phil. MELANCHTHON, *cuius oratio de vita Plat. legitur in Oration. T. II, p. 347-370.*

4 Io. Michael BOSCHIUS *Vinshemius vitam Plat. praemisit Apologiae Socr. Argentor. 1591, 8 editae.*

5 Iac. BRUCKERUS *in hist. critica philos. quarta forma edita T. I, P. II, L. II, cap. Sect. I, p. 627 &c. & in Quaest. ex hist. philos. germanice scriptis T. I, p. 572-684.*

* *Huc quoque faciunt Io. Guil. Iani Diss. de institutione Plat. Vitemb. 1706, 4 de eiusd. peregrinatione ib. cod. Christoph. Ritteri de praeceptoribus Plat. Gryphis Walda. 1707, 4.*

c) *ex Gallis*

6 Rhenatus RAPINUS, *vitas parallelas Platonis &*

- Aristotelis cum aliorum excellentium eruditorum vitis edidit Paris. 1684; & in Operibus eius Amstel. 1709, 12. vol. 1. & Hagae Com. 1725.*
- 7 Claudius FLEURIUS, cuius elegans *diss. de Platonis vita & philosophia subiuncta legitur tractatui eius de delectu ac methodo studiorum gallice scripto Bruxellis 1687 & 1712. 12.*
- 8 Andreas DACERIUS, *novam vitae & philos. Plat. delineationem praemisit dialogis a se gallice versis. Paris. 1699, 12. & Amst. 1700.*
- 9 Auctor libri, quem forsitan minus recte editor Felonio Archiep. Camer. tribuit: *Abregé des Vies des anciens Philosophes, avec un recueil de leurs plus belles maximes, par M. D. F. Paris. 1726, 12. Inter XXVI philosophos, quorum vitae describuntur, etiam est Plato.*

d) *ex Anglis.*

- 10 Thomas STANLEIUS *in hist. Philos. ex Anglico in Lat. translata a Godofr. Oleario, Lips. 1711, 4 mai. p. 272-326.*
- 11 Auctor *Observatt. de vita & scriptis Platonis Edimburgi 1760, 8.*

Philosophiae Platonicae ideam descripserunt ex veteribus praeter Laertium Cicero in Quaesf. Acad. I, c. 5-7. Apuleius de dogmate Platonico s. de phil. naturali, morali & rationali Lib. III. Alcinous in lineamentis doctrinae Plat. quae optime cura Dan. Heinsii prodire gr. & lat. ad calcem Maximi Tyrii Lugd. Bat. 1614, 8. & latine tantum in Stanleii hist. philos. Lipsiae 1711. p. 326, 357. Deperditos scriptores praeterimus Hermodorum, Didymum Dercyllidemque.

Ex recentioribus Georgius Acanthius Kelhaimanus. Basil. ap. Oporin. 8. Stephani Theupoli Patricii Veneti, Acadd. contemplationum Lib. X, quibus Plato-

nis dogmata ordine explicata adversus Peripateticos vindicantur Venet. 1576, 8. Eleganter eam complexi Claudius Fleurius & Andr. Dacierius l. c. Accuratus adumbrarunt historiae philos. scriptores, Theoph. Galeus in *Philosophia generali* &c. Londini 1676, 8 in cuius L. III, p. 187-690. fufius de philos. Platonica tractatur, & Iac. Bruckerus. novissime Ven. Garnierii duae diff. de Platone, ideam philosophiae Socraticae exhibentes, lucem viderunt in *Hist. & Commentt. Acad. inscr. & lit. eleg. T. XXXI.* Alios scriptores nunc mittimus, qui eiusdem partes illustrare vel defendere conati sunt.

IV. Libros Platonis primum divulgavit haud infcio Platone, ipfius auditor HERMODORUS, ut Cicero ad *Attic. XIII, ep. 21* habet: Dic mihi, placetne tibi primum edere iniuffu meo (meos libros) ? hoc ne Hermodorus quidem faciebat, is qui Platonis libros solitus est divulgare; ex quo λόγοισιν ἐμπορεύεται. More suo partem proverbii (de quo vide Zenobium, proverbiorum scriptorem, & Suidam) supprimit Cicero, quod integrum fenario clauditur, si addas Ἐμὸν δῶρος: Sermonebus mercatur Hermodorus s. sermones importat Hermodorus. Simplicius in *Comm. in I. physicorum* narrat, eundem Hermodorum scripsisse librum de decretis Platonis, testemque affert Dercyllidem, qui & ipse multa volumina de Platonis philosophia ediderit.

Quam diligenter autem dein lecti fuerint & multiplicati, patet vel ex eo, quod vetustiores Platonis interpretes, ad minimum LXV reperire se ait Franc. Patrius (T. III *discuss. peripatet. L. VI*) ante Ammonium Saccam, qui Alexandriae vixit circa A. C. 200. Nec pauciores post id temporis clari fuere. Quorum plerique recensiti in *Catalogo Platoniorum Bibl. Gr. L. III, cap. 3* cui supplementum scribitur in *Actis philos. Ha-*

lae 1723 vol. I, p. 901-911, & dein multos, qui singulos libros interpretati sunt, in horum recensione singulis voluminibus praemittenda nominabimus. Pulchre autem observat Chalcidius p. 340: Sententiis Platonis plene et diligenter elaboratis iuniores Philosophos, ut non optimos haeredes, paternum censum in frustra dissipantes, perfectam atque uberem sententiam (non raro) in mutilas opiniunculas incidisse. Similiter Numenius apud Eusebium XV praepar. cap. V p. 729 queritur, Platonem a suis Penthei instar hinc indeque misere distrahi.

Diversam secuti sunt editores scriptorum Platonis in iis ordinandis rationem. Prima quidem est, eaque antiquior, qua secundum Thrasylli Tetralogias s. Quadriloga, (de quibus vide Laertium in vita Pl. s. 56,) digesta leguntur in editionibus tribus prioribus, quas recenset Aldina & utraque Basiliensi. Neque aliam amplexus fuisse videtur Varro, qui libro VIII de Lingua Lat. nonnihil ex Phaedone Platonis proferens allegat Platonem in Quarto; cf. Petrum Victorium XV III, 2. Alius seu nullus ordo est is, quem Marsilius Ficinus in vertendis & sic edendis scriptis induxit, & secuta est Graeco-latina Lugdunensis 1590. Aptiorem Henricus Stephanus 1578 & Wecheliani heredes 1602 secuti sunt partitionem in Syzygias, quam instituit interpres Platonis novus, Iohannes Serranus. Scilicet ea philosophorum scholae accommodatior videtur & sequitur distributionem in logicos, ethicos, politicos, phisicos ac metaphisicos libros. His classibus praemisit Serranus libros, qui ad Socraticae doctrinae defensionem spectant, Syzygia I, quae convenit cum Tetralogia I, comprehensos; & alteram Syzygiam, quae habet Isagogicos in universam Philosophiam, vel de vera philosophia agentes, vel oppugnan-

tes Sophisticam : Tertia Syzygia complectitur Logicos ; Quarta ethicos generales ac speciales ; Quinta physicos ac metaphysicos ; Sexta Epistolas & dialogos nothos s. suppositos , inter quos Serranus etiam Clitophonem reiecit , cui vulgo in genuinis locus fuerat. Neque vero haec distribuendi ratio abludivit ab illa , quam Laertius s. 49 & 50 ¹ a disciplinarum generibus repetitam explicat cum illa , quae ad finem formamque disputandi refertur ; unde diversi existunt characteres , qui singulorum dialogorum titulis adnotantur. Quintilianus Inst. Or. II , c. 15 s. 26 dialogos Platonis dicit esse vel elenchticos vel dogmaticos. Scripsit quidem Albinus , philosophus Platonicus seculi II , Εισαγωγὴν εἰς τοὺς Πλάτωνος διαλόγους introductionem in Pla-

I Laertius Λογῶν Πλατωνικῶν, sermonis Platonici, duos characteres indicat, quorum alter ad rem seu disciplinae genus,

alter ad rationem tractandi pro personarum colloquentium habitu diversam refertur ; unde sequens divisio progreditur :

Λογὸς Πλατωνικός pertinens ad	ὑψηλῆς ἐπιτηδεύσεως ἐπιτηδεύσεως	θεωρηματικὸς speculationem, est	φυσικὸς naturalis λογικὸς intellectualis s. rationalis
		πρακτικὸς actionem, est	ἠθικὸς moralis πολιτικὸς civilis
	ἑστῆς ἐπιτηδεύσεως ἐπιτηδεύσεως	γυμναστικὸς exercitationem, est	μαιευτικὸς obstetricius s. catecheticus
		ἀγωνιστικὸς certamen, est	πειραστικὸς exploratorius ἐνδικοτικὸς accusatorius ἀνατροπικὸς subversorius.

tonis dialogos, quam ex Codice Lucae Holstenii descriptam cum latina versione primum edidit Io. Alb. Fabricius in Biblioth. Gr. L. III, de Plat. c. 2. Sed titulus plura promittit, quam ipsa opella praestat; unde miramur, scriptum exigui sane pretii a Io. Frid. Fischerro repetitum fuisse in editione sua dialogorum IV Lips. 1770. Nemo autem ex recentioribus melius de serie dialogorum instruenda ad intelligentiorem Platonis lectionem disputavit, quam doctus eques Scotus, Iac. Geddesius, in libro, qui inscribitur: An Essay on the Composition and Manner of Writings of the Antients, particulary Plato, by the late James Geddes, Esq. Advocate Glasgow. Rob. Foulis. 1748, 8 mai. cuius libri sectiones VII-XV in uno Platone eiusque scriptis versantur, ita ut ostendatur, quomodo dialogi, alius ex alio, nexi sint. Optandum fuit, ut novissimus interpres Germanicus, Io. Frideric. Kleukerus, qui in vertendis dialogis omnem ordinem neglexit, consilium Geddesii sequeretur, ex quo lectores proficerent in lectione Platonis.

Quo facilius autem possit notitia de singulis scriptis a lectore repeti, apponere lubet catalogum illorum alphabeticum, additis numeris, quorum prior ordinem tetralogicum notat, alter ad Syzygiarum rationem, a nobis praeunte Henrico Stephano receptam, indicat

42 Acephalus (l. Sisyphus).
VI, nothus.	32 Critias. V, 3.
13 Alcibiades I. IV, 3.	3 Crito. I, 3.
14 Alcibiades II. IV, 4.	48 Definitiones. VI.
41 Alcyon. VI, nothus.	45 Demodocus. VI, nothus!
16 Anteraetae (Eraetae). II, 2.	37 Epigrammata.
43 Axiochus. VI, Aeschiniseft.	47 Epimenides. VI, nothus.
18 Charmides. IV, 5.	35 Epinomis. IV, ult.
29 Clitopho. VI, Serrano inter
nothus.	36 Epistolae. IV, 1.
5 Cratylus. III, 1.	16 Eraetae vid. Anteraetae.
Plat. Oper. Vol. I.	40 Eryxias. VI, Aeschini tri-
buitur.

LXXXII NOTITIA LITERARIA

21 <i>Euthydemus</i> . II, 5.	44 <i>Phaeaces</i> . VI, nothus.
1 <i>Euthyphron</i> . I, 1.	4 <i>Phaedo</i> . I, 4.
23 <i>Gorgias</i> . III, 2.	12 <i>Phaedrus</i> . V, 6.
15 <i>Hipparchus</i> . IV, 8.	10 <i>Philebus</i> . IV, 1.
25 <i>Hippias maior</i> . V, 7.	52 <i>Poëmata varia</i> .
26 <i>Hippias minor</i> . II, 7.	8 <i>Politicus</i> . IV, 10.
46 <i>Hirundo</i> . VI, nothus.	22 <i>Protagoras</i> . II, 6.
27 <i>Ion</i> . III, 3.	30 <i>de Republ.</i> IV, 12.
50 <i>de Iusto</i> . VI, nothus.	42 <i>Sisyphus (Acephalus)</i> VI,
nothus.
19 <i>Laches</i> . IV, 6.	2 <i>Socratis Apol.</i> I, 2.
34 <i>de Legibus</i> . IV, penult.	7 <i>Sophista</i> . II, 4.
20 <i>Lysis</i> . IV, 7.	11 <i>Symposium</i> . V, 5.
51 <i>Magiarum institutionum</i>
liber, nothus.	38 <i>Testamentum</i> .
28 <i>Menexenus</i> . IV, 9.	6 <i>Theaetetus</i> . II, 3.
24 <i>Meno</i> . IV, 2.	17 <i>Theages</i> . II, 1.
39 <i>Midon</i> . VI, nothus.	31 <i>Timæus</i> . V, 1.
33 <i>Minos</i> . IV, 11.	51 <i>de Vacca</i> . VI, nothus.
9 <i>Parmenides</i> . V, 4.	47 <i>de Virtute; Aeschinis est</i> .

In Ficinianis Platonis latine loquentis editionibus hic ordo est: Hipparchus, Erastae, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias maior, Lysis, Theaetetus, Io, Sophista, Politicus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phaedrus, Apol. Socratis, Crito, Phaedo, Menexenus, de Rep. libri X, Timæus, Critias, de Legg. Epinomis, Epp. XIII, Dialogi nothi VI a Rud. Agricola & Seb. Corrado versi.

EDITIONES PLATONIS

AETAS I primum latine, dein Graece loquentis.

A Latine loquentis ore *Marsilii Ficini*, Florentini.

Haud quidem divini Platonis scripta statim ab renascentibus in Italia literis, & introducta etiam Graecos describendi libros arte, lucem videre: quod quidem ipsis demum a. 1513

per Aldum Manutium, avum, contigit. Triginta fere ante eius primam editionem Graecam annis Latine loquebatur Plato, ore sui admiratoris, clarissimi viri, Marfilii Ficini, Florentini, de cuius vita, moribus & scriptis uberrime commentatus est Io. Georgius Schelhorn in Amoenit. liter. Francof. & Lipsf. 1725 edi coeptis comm. II, p. 18 - 118 (addita Apologia pro M. Ficino, magiae postulato p. 119 - 136.); speciatim inter eius scripta de *principe* versi per eundem *Platonis editione* § 22, p. 89, 94 diligentius egit. Ficinus quidem, quod ipse in praefatione scribit, qua Plotini opera an. 1492 primum edita Laurentio Medicis dedicavit, anno aetatis suae XXX, hoc est an. 1463 Platonem aggressus erat. Sed refert de eo Menagius T. II Antibaileti, p. 157, cum primum versionis suae specimen Marco *Mufuro*, Cretensi, viro graece id temporis doctissimo, ostendisset, censuramque rogasset, hunc inspecto Ficini labore digitos atramento protinus immersisse, eisque prima versionis pagina oblitterata demonstrasse, alia versione opus esse, hanc nonnisi una litura posse emendari. Itaque Ficinus rem denuo adorsus maiori studio illam, quae lucem vidit, Platonis composuit versionem. In praemissa ei epist. ad Laur. de Medicis ipse docet, se X dialogos primum versos Cosmo de Medicis (1465 mortuo) obtulisse, dein IX alios Petro († 1472) legendos dedisse; tum sub auspiciis Laurentii rediisse ad reliquos transferendos, argumenta etiam & commentaria scripsisse. Quanta autem cura in ea adornanda versatus sit, ipse dicit lectori suo: *Ne forte putes tantum opus editum temere, scito, cum iam composuissem, ante quam ederem, me censors huic operi plures adhibuisse, Demetrium Atheniensem, non minus philosophia & eloquio, quam genere Atticum, Georgium Antonium Vesputium, Ioan. Baptistam Boninsegnium, Florentinos, viros Latinae linguae Graecaeque peritissimos; usum praeterea acerrimo Angeli Politiani doctissimi viri iudicio, usum quoque Christophori Landini & Bartholomaei Scalae, virorum clarissimorum.* Quamvis autem ob hanc Platonis, illamque Plotini 1492 primum editam versionem, & cetera sua opera, (quorum collectionem primum Florentiae per Antonium Miscominum anno sal. 1482, VII Idus Nov. fol. excusam didicimus ex Bibl. Uffenbach. T. II Append. II, n. 61, p. 30. repetitam Venet. 1495 & 1516, Batil. 1561 & 1576, 2 voll. Parisf. 1641 fol. 2 voll. alii laudant) meritis esset, ut familiae Platonicae, quam aluere Medicei, princeps haberetur; superstitiosè tamen, Pla-

tonismi Alexandrini amore captus, commisit, ut non satis fani rectique iudicii fuisse, saepiusque Platonem suum cum Platonis illis somniantibus loquentem fecisse videretur. Quare tum *Io. Picus*, Mirandulanus de vanit. Astrol. L. V, c. 6, quamvis alioqui Ficini tauror esset, iam monet, *ei non omnino fidendum esse*; ac post eum *Io. Bapt. Crispus* in rarissimo opere de Platone caute legendo &c. (Dist. II, L. VI, p. 307) iudicat, *Ficinum potius, quid recte sentiendum, ex naturae, quam ex Platonis fundamentis ubique ostendisse*. Alii, ut Ludovicus Regius, qui quosdam Platonis dialogos ipse Gallice vertit, in praef. de Ficino iniquius etiam existimat. *Petrus vero Nannius*, existimaverat (v. Gaddium T. II de script. non ecclesiasticis p. 144) *Ficinum quidem religiose Platonem interpretatum esse, sed ita ut si ipse Plato legeret, pro suis non agnosceret. ubi enim in latinis heroica illa vis & subtilitas grandiloqua? ubi illa beata nec tamen otiosa verborum luxuries?* quod quidem *Nannii* iudicium carpit *Huetius* de clar. interpr. p. 295 *se aliter iudicare* dicens: *nam verborum quidem curam negligere Ficinum, sententias dilatare nonnunquam vel contrahere*. Ficini lapsus annotavit *Hetruscus Timaei* & aliorum quorundam dialogorum interpretes *Sebastianus Ericius*, qui ipse bona MStorum copia usus facilius meliora passim vidisse censendus est. Quamvis etiam *Claudius Verdierius* apud *Popebluntium* cens. celeb. auct. p. 493 recte iudicasse videatur, *deesse stilo eius affectuum vim, leporem, venustatem, elegantiam, argutiem, acrimoniam, dignitatem*; fidelior tamen, quam illa *Serrani*, de qua dein dicemus, habetur merito ab omnibus. Cum vero Ficinus Codices (non modo, quorum Florentiae etiamnum copia est, sed & quod coniecimus, illos, qui in bibliotheca Matthiae Corvini Regis, Ficino propitii, exstabant, ac per *Io. Sambucum* in bibliothecam Vienneensem delati videntur) secutus sit, eius etiam versio, Codicis auctoritatem nacta, obtinuit editiones scriptorum Platonis, maxime qualis a *Simone Grynaeo* ad Graecum exemplum recognita & emendata an. 1532 lucem vidit. Correxerunt eam deinde & alii singulorum scriptorum editores, ut *Nathanael Forster* in prima tetralogia & *Erastris, Io. Henricus Winckler* in Phaedone &c. Tres vero editiones Platonis, quem Latinis loquentem fecerat Ficinus, lucem videre ante Graecam principem Aldinam; ceteras omnes post hanc repetitas subiungimus. Ordinem scriptorum, quem Ficinianaed. habent, supra ad catalogum scriptorum Alphabeticum annotavimus.

- 1482 *Princeps Ficiniانا*, Florentina I, quae in fine adiecta verba habet *Impressum Florentiae per Laurentium Venetum*. Anni quamvis ea nullam significationem prae se ferat, is tamen colligitur ex ipsius Ficini Epist. L. IX f. 162 in eius Opp. edit. Ven. 1495 verbis. Ait enim septimo aetatis suae septenario eum se edidisse, h. e. anno aetatis 49. natus autem erat 1533. »Minus vero elegans est, (ut verbis utamur »Schelhornii, qui eam in bibliotheca Memmingensi tracta- »vit) prima illa editio, caractere Gothico minuto expres- »sa, multis praeterea mendis deturpata, quorum catalogus, »a Ficino illi annexus, septem fere plagulas integras implet» quod & ipse Ficinus queritur in Epist. L. VII f. 146 ad Franc. Bandinam scripta. Usus autem erat ad eam rem amicissimi sui manu *Philippi Valoris*, quem passim in epp. laudat adiutorem suum. In bibliothecae Uffenbach. univ. Catal. T. II hist. App. II, eiusque additamento p. 115 n. CCCXXXV inter edit. veteres, quibus nota loci vel temporis nota adiecta, legitur titulus: *Opera Platonis Marsilio Ficino Florentino traductore*. fol. quae editio eadem fuerit cum illa principe, cuius titulum nullum edidit Schelhornius.
- 1491 *Florentina II*, fol. quam ipse Ficinus literis an. 1491 d. 24 Nov. ad Martinum Uranium datis celebrat Laurentii de Medicis iussu ac magnifico sumtu, forma regia eleganter de- nuo expressam.
- 1491 *Veneta I*, fol. quam Ficinus eodem anno ad eundem mense Iulio scribit curari. & haec ea est, quam *Whartonus* in Append. ad Hist. liter. Scriptt. Eccles. Guil. Cavei f. 112 annotat, & Io. Alb. *Fabricius* primam credidit.
- 1517 *Veneta II*, latine cum argumentis cura Ficini ap. Phil. Pincium Mantuanum fol. Editio rara ac nitida *Fabricio* & in aliis bibliothecarum catalogis memorata.
- 1518 *Parisiensis I*, Opera Plat. lat. a Mars. Fic. traducta fol. *Ex aedibus Ascensianis venundatur ab Ioanne Parvo, & Iodoco Badio*. Ed. elegans & rara.
- 1522 *Parisiensis II*, fol. prior repetita. Utraque editio Mannhemii an. 1779 publice divendita inter libros Matth. Fontaine, bibliopolae.
- 1532 *Basiliensis I*, s. cum emend. S. *Grynaei* ex offic. Froben. fol. ap. *Fabric.*
- 1439 *Basiliensis II*, *Grynaei* in offic. Froben. fol. (in bibl. Crollii exstat).

LXXXVI NOTITIA LITERARIA

- 1546 *Basiliensis III*, Froben. fol. (exstabat in bibl. I. P. de Ludewig).
- 1548 *Lugdunensis I*, fol. exstabat in bibliothecis quondam S. I. Malin. & Montensi.
- 1551 *Basiliensis IV*, Froben. ex emend. Grynaei. (in bibl. Thuani.)
- 1557 *Lugdun. II*, apud. *Ant. Vincentium* fol. cui accessere VI dubii dialogi e vers. Seb. *Corradi* (quam ed. multis recenset Morlierius Abbas Doctor Sorbon. in libro a. 1703 edito *Essais de literature pour la connoissance des livres T. I, p. 348 sq. & T. II, p. 3 sq.*) *Corradina* horum VI dialogorum versio separatim antea lucem viderat *Lugduni* ap. *Gryphium* 1543, 4; & complectitur *Eryxiam*, *Acephalum*, *Demodocum*, *Definitiones*, de virtute, & de iusto.
- 1567 *Lugdun. III*, fol. Fabricio memorata.
- 1588 *Lugdun. IV*, fol. in bibl. quondam S. I. Lovaniensi.
- 1592 *Lugdun. V*, ex rec. *Steph. Tremulaei*. ap. *Iac. Stoer*, 12, 3 voll. ap. *Fabr.*
- 1590 *Lugdunensi Graecae addita fol.*
- 1602 *Francofurtensi s. Wecheliana Graecae addita fol.*

B *Editiones Graecae*

- I 1513 *Editio princeps ALDINA: Platonis opera omnia graece. Venet. in aedibus Aldi & Andreae Soceri, mense Septembri 1513* fol. Praefixam habet Aldi ad Leonem X supplicationem pro bonis literis promovendis, & praeter genuinos Platonis dialogos, quos collegerat omnes, *Thrafsylli* apud *Laertium* auctoritate in tetralogias novem descriptos, comprehendit sex quoque spurios, atque *Epistolas*. In Platone autem ad antiquissima exemplaria, quae ad calcem dialogorum vocantur *παλαιὰ καὶ ἀξιόπιστα*, edendo usus est *Aldus Manutius* avus opera & diligentia *Marci Musuri Cretenfis*, quem ipse magno virum iudicio, magna doctrina verissime nominavit. Quantum autem ipse studium ad libros emendate excudendos posuerit, pluribus in eadem epist. refert, atque inter alia de hoc Platone suo scribit: *Et si opere in magno fas est obrepere somnum, (non enim unius diei hic labor est noster, sed multorum annorum, atque interim nec mora, nec requies): sic tamen doleo, ut, si possem, mutarem singula errata numo aureo.* Eidem editioni praefixum est perquam elegans *Marci Musuri* carmen elegiacum in laudem

Platonis, quod ita probatum est Leoni pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob causam Archiepiscopus Epidaurensis crearetur; vid. Dan. Heinsii praef. ad Peplum epigrammatum graecorum, & Vossium de poetis graecis. Ceterum de raritate exemplorum Platonis Aldinorum vid. ep. Munckeri ad Nic. Heinsium p. 424 sq. T. V Burmann.

II 1534 *Basiliensis I*, quam vulgo quoque *Valderianam* vocant: *Platonis omnia opera cum Commentariis Procli in Timaeum & Politica, thesauro veteris philosophiae maximo, graece. adiectus etiam est in Platonis omnia sententiarum & verborum memorabilium index. Basileae apud Io. Valderum, mense Martio 1534 fol.* Praefuit autem editioni maxime *Io. Oporinus*, quem utriusque linguae peritissimum iuvenem *Simon Grynaeus* in epistola ad *Io. Morum*, cui inscripsit editionem, significat a se impulsus esse, ut libros Platonis diligenter recognosceret & castigaret. Qui duumviri etsi ad eam rem nullis instructi Codicibus accessere, tamen feliciter, (quod observavit vir doct. *Io. Frid. Fischerus* in praef. edit. I suae dialogorum I tetralogiae) multis locis atque egregie emendarunt sustuleruntque menda & vitia Aldini exempli, sed ita ut sanandi cupiditate nimia abducti interdum etiam locos sanos atque integros corruerint. Sunt vero & alia, ob quae haec editio praestet Aldinae. Non solum enim praeter Elegiam Musuri e graeco latine redditam, vita Platonis e Laertio & indice Graeco triplici, verborum primo, altero nominum propriorum, tertio proverbiorum instructa est, sed & Procli in Timaeum & Politicam Platonis luculentos Commentarios, quos in bibliothecis Oxoniensibus repertos Grynaeus *Ioh. Claemundi* humanitate adiutus descripserat, adiunctos exhibet.

III 1556 *Basiliensis II*, ap. Henricum Petri fol. quam *Arlenio-Hopperianam* nominare licet. *Arnoldus* enim *Arlenius* in peregrinatione sua Italica Codices quoque Platonis aliquot nactus contendit eos diligentius cum Valderiano exemplo, locos praevalentes correxit, lacunas explevit, membra luxata reposuit. Quas chartas cum ad *Marcum Hopperum*, Henrici Petri generum, misisset, is (loquimur cum *Fischer*o l. c.) ut in epist. ad *Basilium Ammerbachium* ostendit, omnia inde summa fide in exemplum, quod operae Petrinae secutae sunt, transtulit. Neque vero sublata sunt in hac editione vitia omnia prioris exempli; in quibus curiosius annotandis etiam

post emendatam ab Henr. Stephano lectionem, opera se haud abuti putant, qui hodie criticam artem profitentur. Huic quoque editioni Mufuri carmen praefixum est cum latina *Zenobii Acciajoli* metaphrasi.

AETAS II STEPHANIANA, tulit duos novos interpretes Platonis latinos *Ianum Cornarium & Io. Serranum*, & ab altero Platonis Graeci sospitato-re, *Henrico Stephano*, nomen accepit.

1561 *Platonis Atheniensis, philosophi summi ac penitus divini, Opera per Ianum Cornarium Medicum Physicum latina lingua conscripta. Eiusdem Eclogae decem additis Ficini argumentis & commentariis. Basil. ex typ. Froben. fol.* Opus posthumum Medici graecissimi, Iani Cornarii, an. 1558 defuncti, a filio eius Achate Cornario, (Medico quondam Crucenacensi) qui etiam praefatus est, perfectum. Cornarius quidem pater, iam an. 1548 ediderat librum *de conviviiis. item de amoris praestantia, & de Platonis & Xenophontis diffensione. Platonis & Xenophontis Symposia.* Basil. ap. Oporin. 8. & quod ex Catal. bibl. I. P. de Ludewig P. IV, n. 10975 patet, Platonis dialogos IV cum praef. sua Basil. ex off. Froben. 1549, 8. Versio autem haec nova Platonis, quae ordinem tetralogiarum sequitur, quamvis ab Hieronymo Mercuriali Art. Gymnast. IV, c. 10 p. 217 ed. Iunt. laudata, tantum abest, ut Ficinae derogarit, ut ipsa potius hodie rarissime inveniatur. Exstat tamen in bibl. publica Moeno Francofurt. teste eius Catal. an. 1728 edito inter Philos. p. 153: memoratur quoque in Catal. Bibl. quondam S. I. Lovanientium 1779 divenditae p. 203 Scient. & art. n. 1. Eclogae vero s. animadversiones ad loca Platonis selecta, quas Cornarius, non modo textu Aldino & duarum Basiliensium collato, sed & bono Codice MS. Hassieniano usus, pro versione sua suisque emendationibus saepe felicibus scripserat, tanti visae sunt Io. Frid. Fischero, ut eo auctore separatim excuderentur hoc titulo: *Iani Cornarii Eclogae in Platonis dialogos omnes, nunc primum separatim editae cura Io. Frid. Fischeri.* accesserunt Praefationes Aldi Manutii, Simonis Grynaei, Marcique Hopperi, editioni Dialogorum Platonis Venetae & Basiliensi utrique praemissae. Lips. ap. Schwickert. 1771, 8.

(* *Pompeius Gariglianus*, teste eius aequali, Iano Nicio

Erythraeo Pinacoth. p. 69 ed. Lips. 1712, librum edidit latine scriptum, quo aliquot Platonis dialogos interpretatione sua illustrare conatur, sed tanta rerum verborumque obscuritate, ut non tam lucem Platoni afferre, quam tenebras obducere voluisse videatur &c. Neque vero hunc commentariorum scriptorem, sibi nunquam visum, I. A. Fabricius inter versionum auctores, reponere debuit.)

*IV 1578 *Parisiis*, prodire nitidissime *Platonis opera quae extant omnia*, ex nova *Ioan. Serrani interpretatione*, perpetuis eiusdem notis illustrata: quibus & *methodus & doctrinae summa breviter & perspicue indicatur*. Eiusdem annotationes in quosdam suae illius interpretationis locos. *Henr. Stephani de quorundam locorum interpretatione iudicium & multorum contextus Graeci emendatio*. excudebat *Henr. Stephanus* 1578 fol. 3 tomi. Cuius quidem textum Graecum summa diligentia a Stephano curatum secuti sunt dein omnes Platonis tum integri, tum singulorum eius scriptorum editores; sed tota editionis ratio non itidem placuit.

Versionem novam, argumenta breviora notasque utiles contulit *Io. Serranus*, qui Reginae Anglorum *Elisabethae Tomum I* inscripsit, alterum *Iacobo VI Regi, III Bernatum Reipublicae*. Tetralogiarum ordine relicto, is novam eamque aptiorem in *Syzygias VI* distribuendi rationem invenit, quam sequitur haec editio, & supra iam descripsimus. *Volumen I* priores *Syzygias* complectitur; alterum *quartam*; tertium *quintam & sextam cum epistolis & dialogis nothis*, inter quos reiecit quoque *Clitophonem*, qui in ceteris edd. pro genuino exhibetur. Sed ipsi eius versioni non aequae favent eruditi, quam *Ficinianae*. *Leone Allatio* iudice p. 119 de scriptis *Socratis*, iure merito plerique hac nostra tempestate viri ingenui & docti ad *Ficini interpretationem* tanquam *fideliorem*, ad *Serrani* tanquam *elegantiolem*, confugiunt. *Huetius* de claris interpretibus p. 289. *Sententiis contentus* (*Serranus*) *verba despexit, fidelem absque eo & perspicuam, quam pollicetur, conversionem praestiturus*. *Claudius Fleurius* diff. de *Platone*, adiecta libello de studiis instituendis p. 289: *j'ai appris, non sans quelque surprise, que ce Jean Serranus, dont le Platon est si estimé (soit a cause de Henry Estienne, qui l'a imprimé, soit par quelque autre raison) est le meme Jean de Serres, qui a écrit l'histoire de France sous le titre d'Inventaire. Je ne connois point d'Auteur, a qui il ait mieux réussi,*

de deguifer son nom. -- Sa traduction est plus latine, que celle de Ficin, mais elle n'est pas si fidelle. Il abandonne la plupart des allegories & des mysteres de Marsile, en retenant seulement quelques unes au besoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas. Reprehendit deinde Serranum Fleurius, quod ordinem librorum immutaverit, & Analyfi scholastica deformaverit scripta Platonis; hanc tamen ipse non ditfitetur utilem lectoribus esse, quod facile per se quemlibet aequum iudicem aestimare putat Fabricius. Sed Iac. Bruckerus in Hist. philos. T. I, c. XII de Platonis edd. p. 659 priorum iudiciis sic accedit: *Serranus, cum Platonem non satis intelligeret, sententiam magis suam, quam Platonis expressit, eiusque verba contempsit, & analysi scholastica peregrinam Platoni faciem induxit.*

Quod ad *Henrici Stephani* curam attinet, is quidem nullis Codicibus ipse usus est, sed exempli Aldini textum (quem praetulit Basiliensibus editt.) denuo contulit cum lectionibus, vel quas Ficinus secutus erat, vel quas ab Arlenio in Codicibus repertas M. Hopperus editioni Basiliensi II intulit, vel quas Ianus Cornarius, ipse Codice bono usus, in Eclogis prodidit; ex iisque & suo ingenio Graecitatis plenissimo ita emendavit, ut exinde pulcherrime constitutus videretur omnibus, qui in hisce literis sapiunt; operis vero ita praefuit, ut quam paucissima menda invenias. Sed hodie a nonnullis, qui in eius textu cum priorum diligentia, quae ei prodesse potuit, conferendo versantur, neque ipsi post illum utiliter invenere multa, maxime ob id reprehenditur, quod Arlenii, Cornarii aliorumque nomina tacuerit, tanquam ipse ea, quae illi ex Codd. attulerunt, in libris scriptis invenisset. In quo quidem, si alienae laudi suaeque famae, haud quod decet, consuluisse videtur, consuluit tamen brevitati. Atque cogitandum est, quanta is unus ingenii felicitate, sua doctrina & diligentia humanitati profuerit; ac generatim criticos viros istius aevi brevius sua expediisse, sine verborum ambagibus ad ipsam rem aggressos esse, quam qui hodie anxie aut curiose satis arti criticae lenocinium adhibent, multumque ad laudem sibi profecisse videntur, si floccos in tantorum virorum vestibus legere didicerint. Subinvidus ille fuerit, quod vitium nequidem viri docti facile deponunt; neque tamen ab aliis minoribus invidia vicissim premendus fuit, qui vitam omnem in literis adiuvandis contrivit, & ipse tandem omni fortuna excidit.

V * 1590 *Lugdun.* ap. Guilielmum Laemarum. fol. Editio Graecolatina, quae cum graecum contextum, ut in titulo dicitur, diligentissime cum emendationibus exemplaribus collatum, exhibet, Stephanianam lectionem sequitur, sed ordinem scriptorum Ficinianum retinet. Latinam interpretationem Ficini a quam plurimis superiorum editionum mendis repurgatam textui adiunctam habet; sed eiusdem argumenta & Commentaria ad calcem post locum Timaei a Cicerone versi superstitem reiecit; vitam Platonis ex Diogenis Laertii L. III graece ac latine praemissam, & Indicem, (rerum ac verborum). Ita haec editio ob multa bona aliarum edd. coniuncta praestantior haberi debet. Quis vero ei praesuerit, typographus in praef. haud memorat. Isaaci *Casauboni* tamen consilio in ea sic adornanda usum fuisse credamus, quod illius cura Aristoteles apud eundem eodem anno prodierit.

W E C H E L I A N A :

VI 1602 *Platonis opera omnia, quae extant, Marsilio Ficino interprete. Graecus contextus quam diligentissime cum emendationibus exemplaribus collatus est &c.* (uti in priori editione) *Francofurti ap. Claud. Marnium & heredes Ioannis Aubrii.* 1602 fol. Neque in hac memoratur, quae sint illa exemplaria emendatiora, aut quis editioni praesuerit; sed ea quoque unicum Stephani exemplum, ipsumque scriptorum ordinem, quem instituit Serranus, sequitur.

Ex quo tempore per CLXXX annos Plato caruit novo editore, vel potius literae caruerunt nova Platonis editione. Fuere tamen, qui uti ante id temporis a paucioribus factum est, sic & postea dialogos ederent vel singulos vel iunctim plures ex omnibus selectos. Quos licet suo quemvis loco annotabimus, lubet tamen hos simul huc sub adspectum ponere, a quibus editi sunt.

FASCICULI SCRIPTORUM PLATONIS.

* 1531 *Lovanii* Graece editi sunt *Minos, de Legibus Libri 12, & Epinomis.* ad calcem libri legitur: *Lovanii ex offic. Rutgeri Rescii, pridie Cal. April. An. MDXXXI Sumptibus eiusdem Rescii & Barthol. Gravii.* Textum curaverat, quod ex Rescii epist. praemissa patet, *Franciscus Craneveldius* Consil. Caes. Graece *αὐτοδίδακτος* qui idem anno 1530 commentarios Xenophontis, Graece editos *Lovanii* 1529, latinos fecerat.

- 1540 sq. *Argentorati* apud Wendel. Richelium (auctore Io. Sturmio, qui etiam praefatus est) editi sunt aliquot Dialogi: *Apologia Socratis* 1540, 4. *Crito* 1540, 4, quibus accessit dein *Gorgias*, ut communi titulo cum prioribus iungeretur 1541, 4. Sed & hoc anno quartus prodiit *Cratylus*, Argent. 4.
- 1549 *Basileae* Plat. dialogi IV cum praef. Iani Cornarii ex offic. Froben. 8; quod supra ad Cornarianam versionem Plat. notavimus.
- 1673 Platonis de rebus divinis dialogi selecti, graece & latine cura Io. Northi. Cantabrigiae, 8. Coninet *Apologiam Socratis*, *Critonem*, *Phaedonem*, *L. decimum Legum*, *Alcibiadem II*. Descripti quidem sunt ad exemplum Stephanianum, sed innumeris operarum vitiis deturpati. vid. Fr. Ben. Carpovii ep. ad Nic. Heinium p. 321 T. V Burmann. Textum vero Northus in sectiunculas divisit; in quo eum secuti sunt Forsterus ac Fischerus.
- 1739 Sex dialogi (Alcib. I, Laches, Protagoras, Theages, Alcib. II & Erastae) iunctim editi Graece cum vers. Germ. a Io. Sam. Muellero, Rectore Ioh. Hamburg. Hamb. 1736, 4.
- 1745 Platonis dialogi quinque (Euchyphron, Apol. Socr. Criton & Erastae); quos edidit & observat. illustravit Nathanael Forster Oxonii 1745, iterumque 1752 e typographeo Clarendoniano, 8 mai. Lectionem is quidem H. Stephani reddidit, sed versionem Ficini pluribus locis emendavit; adiecit H. Stephani, Adr. Turnebi, Zach. Mudgii &c. coniecturas notasque, Olympiodori in Phaedonem commentariorum, qui in Bibl. Bodlei. habentur, particulas.
- * 1770-1776 Io. Frid. Fischerus Prof. Lipsiensis undecim dialogos edidit Graece ac sine versione
- 1) Euchyphronem, Apol. Socr. Critonem ac Phaedonem Lips. 1760 iterumque 1770, 8 mai. varietatem lectionis animadversionesque breves adiecit. posteriori editioni praemisit Olympiodori & Hesychii illustris vitas Platonis, & Albini introd. in dial. Plat. graece. Ad calcem subiecta, defensio locorum quorundam Platoniorum ab emendandi libidine H. Stephani aliorumque; quae plagulam absolvit. Nihil quidem vir clarus ad interpretationem Platonis attulit, sed Forsteri labore usus, criticis notis profuit, in Henr. Stephanum virum summum plus iusto invehitur.
 - 2) *Cratylum* & *Theaetetum* &c. ibid. 1770, 8 mai.
 - 3) *Sophistam*, *Politicum* & *Parmenidem*. ibid. 1774, 8.

4) Philebum & Symposium ibid. 1779, 8.

1780 Meno, Crito & Alcibiades uterque ex rec. Henr. Stephani (sed sine accentibus) cum animadv. Gedikii, Gottleberi & Schneideri &c. a Bieslero I. V. D. & Secretario. Berolini 8.

VERSIONES PLATONIS.

ITALICAE.

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601, 12, 5 voll. Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaendonem ac Timaeum transtulit notisque illustravit Venet. -- 8, *Sebastianus Ericius*, nobilis Venetus: qui perbonis Codd. commentariorum in Plat. libros, (dein in Bibl. Vindob. delatis cf. Recens. Codd. MSS. Bibl. Vindobon. a Lambecio & Neiffelio congestam redactamque a Iac. Frid. Reimanno L. VII, n. X lqq.) usus, ipse etiam Ficinum saepius correxit.

GALLICAE.

Dialogos quosdam vertit *Ludovicus Regius* & Commentariis illustravit, ut Symposium, Paris. 1559, 4; libros de republica ib. 1609, fol. &c. quod suis locis notatum est. *Andreas Dacerius* decem dialogos, hoc ordine, Alcibiadem I & II, Theagem, Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaendonem, Lachem, Protagoram & Rivalis, versos cum notis & praemissa Platonis vita atque in philosophiam eius introductione edidit Paris. 1699, 12 mai. 2 voll. quae versio recusa est Amstel. 1700 & ap. Waesbergios 1745, 2 voll. 12 mai. Rempublicam & Leges Platonis egregie vertit P. *Grou* Amst. ap. Marc-Mich. Rey 1763 & 1769, 8. cuius versiones cum Dacerianis iunctim 1771 recusae sunt in collectione: Bibliothecae des Anciens Auteurs, 6 voll.

ANGLICAE.

Nulla omnium scriptorum Platonis versio Anglica exstat: sed ex Gallica Dacerii versione promanavit Anglica eaque ad textum Graecum exacta: *The Works of Plato abridgd*; quae primum prodiit Londini 1701 & quarto ibid. 1749 cum diss. de vita, dogmatibus & dialogis Platonis. Tum vero *Floyerus Sydenhamus* edidit de ratione legendi scripta Platonis, hoc titulo: *A Synopsis, or a general view of the writings of Plato*. primumque versionis publicavit specimen 1749; alterum *Hippiam* 1758; tertium *de poesi* 1759; quartum *Symposium* 1761.

XCIV NOTITIA LITERARIA

In animo habebat Sydenhamus, pari modo cetera Platonis reddere. Sed consilium destitutum est fortuna.

GERMANICAE.

De Germanicis antiquioribus vide scripta Societatis Altdorfinae germ. p. 156. Ex recentioribus adducimus *Io. Sam. Muel-lerum*, Rectorem Iohannei Hamburgensis, qui adhibita Dacerii versione sex dialogos Alcib. I, Lachem, Protagoram, Theagem, Alcib. & Erasmas germ. vertit eosque cum textu Graeco edidit Hamburgi 1736, 4; & *Io. Frid. Gedike*, Prorectorem Gymn. Fridericowerderiani, qui IV dialogos a Bieftero Graece editos, Menonem, Critonem, & Alcib. utrumque, Germanis legendos dedit Berol. 1780, 8. Mittimus singulorum dialogorum, ut Phaedonis, Gorgiae cet. interpretes, & laudamus ultimum *Io. Frid. Kleukerum*, Rectorem Gymn. Osnabrugensis, antea prorectorem Gymn. Lemgovienfis, qui omnia Platonis pollicitus ab an. 1778 fidem tueri coepit. hoc enim anno Lemgoviae, 8. edidit operum volumen I, quo exhibentur 1) Theaetetus, 2) Euthyphron, 3 & 4) Hippias I & II, 5) Erasmas, 6) Theages, 7) Philebus, 8) Hipparchus, 9) Ion, 10) Menon; alterum vol. de Republica libros X, Lemgoviae 1780, 8.

PERSICAE ET HEBRAICAE.

Platonis scripta *Persice* translata iussu Chofrois Perfarum Regis, Iustiniano Imp. aequalis, testatur Agathias L. II. Libros de Rep. translatos extare *hebraice* in Bibl. Vaticana supra num. XXX notatum est.

NOTITIA LITERARIA DE SINGULIS LIBRIS.

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, ἢ περὶ ὀσίου, Πειραστικός. *De vera & falsa pietate, sive de iustitia adversus Deos.* Hic dialogus est inter X illos, quos *Andr. Dacerius* eleganter gallice vertit, & inter versiones Platonis nominavimus. Ante Dacerium *Franciscus Maucroëus* (de *Maucroix* dans ses oeuvres de Prose & de Poésie, Paris 1685, 12 T. 2) gallice redidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. *Italice* Euthyphronem, cum aliis transtulit, notisque illustravit *Seb. Ericius*. *Germanice* I. F. *Kleukerus*, 1778. Quaedam loca Platonis in Euthyphrone, Phaedone & Apol. Socr. illustravit *Io. Car. Zeune*, Prof. Witeberg.

in Animadv. ad Anacr. Plat. & Xenoph. Lips. 1775, 8. Latine versum a *Petreio Tiara* in eius scriptis superuisse testatur *Adami* in vitis philos. p. 158.

Ἡ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ, ἠδίκος. Socratis Apologia ad iudices contra accusationes Anyti, Melitique & Lyconis; vide Laert. II, cap. V, s. 39. Ex quo disces, falsos fuisse eos, qui cum Themistio Orat. XXIII, p. 269 accusationem Socratis a Polycrate scriptam putarunt eandem esse, qua Melitus & Anytus in iudicio adversus Socratem usi sunt. Polycratis enim oratio (qua inprimis ille sibi placebat, teste Isocr. in Orat. de laude Bufiridis) scripta demum est pluribus post Socratis mortem annis, quia, ut probe observatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum a Conone instauratorum, quod factum Olymp. XCVI, 1. cf. Ionium de Scriptt. hist. philos. p. 36 sq. Praeter Platonem pro Socrate scripserunt *Demetrius Phalereus*, *Galenus*, *Libanius*, *Lysias* ¹, qui vivo Socrati Apologiam pro eo scriptam exhibuit, sed ut illa uteretur, neutiquam potuit persuadere; vid. Menagium ad Laert. II s. 40 vel cap. 5. n. 19.) *Plutarchus*, *Theon Antiochenus Stoicus*, *Xenophon* & *Zeno*. Horum omnium scripta exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis periere. Contra Colotae Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur *Plutarchus*. Rectene Socrates se non defenderit in iudicio, disquirat *Maximus Tyrius* dist. XXXIX, & ex recentioribus *Io. Clericus* in Sylv. philol. cap. 3 sect. 8 p. 217. Cum uterque probaverit intermissionem defensionis, *Iac. Zimmermannus* in Apol. Socratis contra calumnias Aristophanis, simul adversus Maximum Tyrium & Io. Clericum ostendere studuit, male egisse Socratem, quod causam suam coram iudice non peroravit, in Museo helvet. partic. XXIII Turici 1752 diss. I. De Platonis Apologia disertata licet & eleganter scripta *Cassius Severus* apud Senecam patrem L. III. Epit. decl. praef. *Eloquentissimi viri Platonis oratio, quae pro Su-*

¹ De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus *Plutarchi Lib. de auditione* p. 40, ubi ait, Platonem rescripsisse orationem *Lysiae*, sive argumentum a *Lysia* in oratione tractatum de novo tractasse. Idem p. 45 Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν

Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τῆς εὔρεσιν ἐπαινῶν, καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὁμῶς αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ, καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτε-
τῶνεται.

crate scripta est, nec patrono, nec reo digna est. Non patrono quidem, qui sciret, magistrum sua illa neutiquam indigere: nec reo, qui iniquitatem inimicorum suorum indignam responsione habebat. Graece Io. Sturmius edidit Argentor. 1540, 4. *Efromus Rudingerus* Norimb. ex offic. Luft. 1573: & Argentorati 1591, 8. cum Serrani versione & orat. *Mich. Boschii* Winshemii de vita Platonis: & cum versione ac scholiis *Efromi Rudingeri* Norimb. ap. Chrph. Lochnerum & Ioh. Hofmanum 1591, 8. Inter dialogos selectos Graece & Latine eam quoque cum Critone, Phaedone, libro X Legum, & Alcibiade II edidit *Io. Northus*, Cantabrigiae 1673, 8. Dedit ille textum Stephanianum, sed vitiis contaminatum, eum tamen sectiunculis divisit, quas Forsterus in ed. sua retinuit. Particulam huius Apologiae Cicerone Tusc. I, c. 41 pulchre expressit. Initium eius illustrat *Io. Clericus* in arte Crit. T. I, p. 165-196. Alium locum ingeniose tentatum vide, si placet, in Ephemeridibus liter. Berol. A. 1698 p. 161. Gallice Apologiam vertit post *Anton. Verderium*, qui versionem suam memorat p. 81 Biblioth. Gallicae, & *Lud. Girium*, cumque notis edidit *Andr. Dacerius*. Italice *Seb. Ericius*. Hier. quoque *Cardanus* accusationem Socratis scripsit, idem qui volumine singulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate respondit *Georgius Raphelius* Hamburg. 1696, 8.

III ΚΡΙΤΩΝ, ἢ περὶ πρακτοῦ, ἡδονῆς. De eo quid agendum, Socratis in carcere ex somno excitati cum Critone disputatio. Inscribitur etiam in edd. περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δίκαιου; & egregie docet, vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulcisci, animo esse erecto ad sola honesta & aeterna. Laudatur Ciceroni de Divin. I, c. 25. Graece excusus est: *Crito* Argent. 1540, 4. cum aliis dialogis selectis cura *Io. Northi* Cantabr. 1673, 8. quod paulo ante notatum. *Meno*, *Crito*, *Alcibiades* uterque iunctim editi Graece a *Bieftero*, Secretario, Berolini 1780 cum animadv. virr. cl. *Gedike*, *Gottleber*, *Schneider*, priorumque editorum. Expressum quidem textum habet ad lectionem H. Stephani; sed omissis accentibus, quod probari nequit. Est & hic dialogus inter eos, quos praeter *Girium* gallice vertit & notis illustravit *A. Dacerius*, quod ante notatum, & *Sallierius* in hist. acad. inscript. Paris. vol. XIV. Italice *Seb. Ericius*. Germanice Critonem, ceteros a *Bieftero* editos, *F. Gedike* Prorektor Gymn. *Fridericowerdani*, idemque *Pindari* interpres, Berol. 1780, 8.

IV ΦΑΙΔΩΝ, ἢ περὶ ψυχῆς, ἠδικός. *De animi immortalitate*, quam variis argumentis confirmat; licet fatetur, plane certam demonstrationem afferri in praesenti vita, vel plane non posse, vel difficillime posse, εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλεστέρον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιωτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινὸς διαπορευθῆναι, nisi detur firmitus securiusque nisi divino aliquo testimonio. Hunc dialogum frustra Platoni abiudicasse traditur Panaetius Stoicus, cuius sententiam eleganter refellit Epigramma L. I Anthologiae c. 44, p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοσηρόμενον ὑπο Παναητίου

Ἐἰ με Πλάτων οὐ γράφε, δύω ἐγένοντο Πλάτωνε
 Σωκρατικῶν ὁδῶν ἀνδρα πάντα φέρω.
 Ἄλλὰ νόδον μ' ἐτέλεσσε Παναητίος, ὅς ῥ' ἐτάλασσε
 Καὶ ψυχὴν θνητὴν, κάμ' ἐ νόδον τελέσαι.

Nempe Panaetius a Platone de animae immortalitate dissentiebat, ut auctor etiam Cicero Tusc. quaeft. I, l. 79 c. 32. Ait igitur poeta, non mirum esse, si Phaedo Platonis in dubium vocetur ab eo, qui ipsam negavit animorum immortalitatem. Sed fortassis falsus est poeta, nec recte cepit, quod apud Laertium II, 64 legas, a Panaetio solos tanquam genuinos Socraticos admissos dialogos, quos edidissent Plato, Xenophon, Antisthenes, Aeschines: de Phaedonis & Euclidis addubitatum; reliquos universos reiectos. Ex quibus verbis perspicuum est, Panaetium non in dubium vocasse Phaedonem Platonis, sed dubitasse, an dialogi a Phaedone & Euclide editi vere Socraticorum nomen mererentur. Scripsit autem Phaedo Eliensis, teste eodem Laertio II, 109 dialogos *Zopyrum*, *Simonem* & forte alios, sed de quorum auctore ambigebatur, *Niciam*, *Medum*, *Antimachum* sive *Senes*, & *Sermones Scythicos*. Ceterum hunc, de quo agimus, dialogum Platonis Phaedo ipse legit, teste Athenaeo L. V, p. 545, & negavit, se quidquam eiusmodi dixisse, qualia a Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios iam nominem, sine controversia adscribit Platoni. *Evolve diligenter eius librum, qui est de animo*, Quaeft. Tusc. I, l. 25 c. 11 iterumque I, l. 57 c. 24 *quem locum multo etiam accuratius (quam in Menone Platonis) explicat in eo sermone, eo ipso die, quo excessit e vita (Socrates) & I, l. 102, c. 34. Socrates in eo libro, in quo moritur. De nat. Deor. III, c. 33 extr.* Cotta ait: *Quid dicam de Socrate? cuius morti illacrymari soleo, Platonem legens.* Is vero est Platonis liber, qui alio nomine *Phaedon* ducitur. Et licet inter

Aeschinis Socratici dialogos quoque fuit *Phaedo*, si *Suidae* credimus, falso saepe atque incerto testi; *Platonis* tamen nomine hunc omnes laudant, *Christiani* praecipue scriptores, *Tertullianus*, *Origenes*, *Eusebius* & alii; sed *ethnici* quoque, *graeci* & *latini*. Notum praeterea vel ex *Flori* IV, 2, s. 71, quod *Cato* antequam sibi mortem conscisceret, lecto noctu ad lucernam *Platonis libro*, qui immortalitatem animae docet, paululum quievit, tum circa primam vigiliam stricto gladio revelatum manu pectus semel iterumque percussit. cf. *Plut.* in vita *Cat.* min. c. 89 &c. & *Lactant.* III, c. 17. Simile quid apud *Ciceronem* *Tusc.* I, c. 34 f. 84. *Lactantium* l. c. *Hieronymum*, *Augustinum*, & alios legitur de *Cleombroto* *Ambraciota*, quem *Ἀμβρακιώτικον μειράκιον* vocat *Georgius* in diatriba de sex *Philosophiae* definitionibus. In eum exstat *Callimachi* Epigramma L. III *Antholog.* c. 33, quod occurrit etiam apud *Sextum Empiricum* p. 10 contra *Mathemat. Ammonium* *Hermeae* in *Porphyrii* *Isagogen* p. 6, alterum *Ammonium* in *γράμμα*, & *Theodosium* *Alex.* in scholiis ineditis ad *Dionysium* *Thracem*, ubi *Cleombroti* factō, qui post lectum *Platonis* librum de muro se praecipitavit, (sive ut *Callimachus* ait, ἤλατο εἰς αἶδην, desiliit in mortem, *Senec.* *Epist.* 77) oppositum legas iudicium *Olympiodori* philosophi, qui affirmavit iam pridem se e vita excedere voluisse, nisi de statu animae ex *Platonis* *Phaedone* certior redditus fuisset:

Ἴε μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωήν,

* Ἢδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκήμεα δεσμῶν.

Paulino tamen iudice, carmine adversus paganos 38, *Platonis* de anima liber praeter titulum nil certi continet intus. Certe ne *Aristoteli* quidem persuasit, si credimus *Theodoreto* lib. V *Θεραπειτ.* cf. *Cic.* *Tusc.* I, 25, c. 11.

Olympiodori philosophi (qui vixit sec. VII) commentarius in *Phaedonem* MS. exstat in variis Bibliothecis, ut in *bibl. Caes. Vindob.* & *Bodleiana Oxoniensi*; unde particulas *Nath. Forsterus* & ex eo *Io. Frid. Fischerus* in suis dialogorum editionibus expressas dedere.

Procli in *Phaedonem* intercidit.

Latina Apuleii versio memoratur *Sidonio Apollinari* L. II ep. 9. & *Prisciano* L. X. sed & ea est inter deperdita. Superest vero alia *Aristippi* latina in Bibliotheca Corporis Christi *Oxonii*; qua pariter usus est *Nath. Forsterus*.

E recentioribus Phaedonem illustravit *Sebastianus Foxius*, *Morzillus*, cuius commentarius vulgatus est Basileae 1554 fol. Gr. ac lat. inter selectos edidit *Io. Northus*, Cantabr. 1673, 8. *Io. Henr. Winckler*, Prof. Lipsiensis, eum pariter graece & latine edidit, versionem Ficini emendavit, dialogum ex ipso Platone illustravit & commentationes philosophicas adiecit. Lips. ap. C. Fritsch. 1744, 8. *Nath. Forsterus* l. c. & *Io. Christ. Gottleber*, Rector scholae provinc. Misn. qui cum primum Argumenta aliquot in Platonis Phaedone de immortalitate animi discussa speciminibus IV, sigillatim dedisset Annaebergae 1765-1767, Animadversiones ad Platonis Phaedonem & Alcibiadem II cum excurs. in Phaedonem edidit Lips. 1771, 8. Gallice cum notis edidit *A. Dacierius*; Italice *Sebast. Ericius*. Germanice reddidere *Io. Bernh. Koehler*, Lubecensis, Prof. quondam Goettingensis, Lubecae 1769, 8, & *Aug. Guil. Ortlob*, cum notis Francof. & Lips. 1771, 8. Singulari autem arte Phaedonem Platonis suum quoque fecit Philosophus Berolinensis, *Moses Mendelssohn*, in Phaedone s. de immortalitate animi dialogis tribus germanice scriptis editisque 1767, 1769, 8 &c. quorum primo pulchre expressit Platonis librum, altero eundem felicissime imitatus Platoniorum rationes acutiores, tertio recentiorum philosophorum argumenta differentem fecit Socratem, ita ut scriptum hoc meliora quaeque, quibus philosophi adhuc pro immortalitate animi pugnarunt, argumenta complectatur. Nec praetereundum *Danielis Heinsii* poema eximium de contemptu mortis Lib. IV ad Ianum Rutgersium editum Lugd. Bat. ex off. Elzev. 1621, 12 cum summa doctrinae, quae singulis libris continetur, & Platonis loco ex Phaedone de vita secundum mentem &c. graece & latine; unde argumentum poematis magnam partem petierat. Ipsum poema in collectione poematum eius lat. & graec. recusum est.

Dum autem Plato immortalem esse animam defendit, non solum Socraticae rationi de immortalitate simpliciori miscet, seu subdit Pythagoreorum dogmata de animabus ante corpora praesistentibus, & de metempsychosi, (quam *recidivatum* & *reciprocum discursum animarum* appellat Tertullianus), sed & in alium incurrisse errorem haud levem, multis videtur, quod immortalitatem hanc, atque ut ita dicam, indestructibilitatem superstruxit dogmati de *ἀυτόκινησία* animae ea, ex qua sequatur, illam aeternum esse & increatum motus principium, quod

1 Huc spectat illud *Arnobii* L. II, p. 47 Animus, qui im-

C NOTIT. LITERAR. DE PLATONE.

foli Deo proprium fit. vide *Io. Bapt. Crispum* de Philosophis caute legendis *Distribut. I, L. I* & *P. Baylii* librum gallice editum sub titulo *Responſionis ad quaestiones cuiusdam hominis e provincia T. I, c. 12.* Usque adeo abest Plato & abſuit procul ab Epicuri opinione, animum nostrum natura mortalem ſtatuyente; quam utinam profanis hominibus incruſtandam reliquiſſet doctiſſimus *Dodvellus*.

mortalis vobis (*neceſſitate nimirum eſſentiae, qua ratione ſolus Deus habet immortalitatem, 1 Tim. VI, 16, non Dei conditoris voluntate, immortalem ipſi naturam tribuentis*) & Deus eſſe narratur. *Reſtius idem Plato in Timaeo: Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατὴρ τε ἔργων, ἀδὲ ἐμοῦ γενόμενα ἄλυστα ἐμὸν γε δέλοντος.*

1 *Platonem* veluti ſuae ſententiae faventem allegat *Dodvellus* in *Diſſ. epistol. anglice edita Lond. 1706, 8 de anima per naturam mortali p. 22, 59, 96* & in *praemonit. p. 21.* Sed adverſarium ipſe agnoſcit *p. 33, 60 & 66* ut probe obſervavit *Sam. Clarke* *Epistol. ad Dodvellum p. 25.* Sane in *Timaeo* etiam, ubi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura diſſolubiles docet *Plato*, hoc nequaquam eo ſenſu intelligit, quaſi a Deo non ipſis data fuiſſet natura immortalitatis,

quae viri clariffimi ſententia eſt, opinantis, in ſolis illis, quibuscum ſoedus iniit Deus, animos ab ipſo poſt fata conſervari, praeter naturam illarum, per ipſius omnipotentiam ad poenas inſtigendas, vel per ſpiritum *Chriſti* in baptiſmo impertitum & ab anima hominis diſtinctum ad vitae ſempiternae perfruitionem. *Platonis* contra *Timaeus* animos diſſolubiles fuiſſe innuit, niſi Deus, qui eas progenit, univerſas immortales eſſe iuſſiſſet. Hodie quidem non opus ſit argumentis ſubtilibus magis, quam ſimplicem veritatem referentibus; e quibus *Plato* indeſtruitibilitatem animarum evincere ſtudit. Si quidem animus per naturam ſuam ſimplex nec concretus eſt, (neque enim materiae ullo modo data ſit cogitatio), indeſtruitibilis ſit neceſſe eſt. Sed immortales erunt, ſeu vita fruuntur aeterna, quibus vita auct in coelum fuit.

E Y Θ Y Φ P Ω N

FOR THE

ΕΥΘΥΦΡΩΝ

Η

ΠΕΡΙ ΟΣΙΟΥ

πειραστικός.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

ARGUMENTUM.

Socrates cum Euthyphrone, qui parentem accusarat de homicidio, quaerit et disputat de vi et natura sanctitatis, ita ut propositas eius ab Euthyphrone definitiones refellat, ut ex iis, quae Euthyphron ait, eliciat contraria.

Τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ ῥα καταλιπὼν διατριβάς, ἐνθάδε νῦν διατρίβεις, περὶ τὴν τοῦ βασιλέως σοάν; οὐ γάρ που καὶ σοὶ δίκη τις οὔσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα, ὥσπερ ἔμοι. ΣΩ. Οὔτοι δὴ Ἀθηναῖοί γε, ὦ Ἐυθύφρον, δίκην αὐτὴν καλοῦσιν, ἀλλὰ γραφήν. ΕΥΘ. Τί φῆς; γραφήν σε τις, ὡς εἶοικε, γέγραπται. οὐ

EUTHYPHRO

VEL • DE SANCTITATE

Explorandi causa institutus.

DIALOGI PERSONAE

EUTHYPHRO; SOCRATES.

Quid novi, o Socrates, accidit, quod, relicto exercitio-
nibus Lycei, nunc circa regis porticum hic versaris? ne-
que enim causa nunc tibi ulla est ad regem, itidem ut mihi.
So. Non causam hanc, Euthyphro, sed accusationem Athe-
nienfes vocant. Eu. Quid ais? num te aliquis accusavit?

Plat. Oper. Vol. I.

A 2

- b. γὰρ που ἐκεῖνό γε καταγνώσομαι, ὡς σύ γε ἕτερον. ΣΩ. Οὐ γὰρ οὖν. ΕΥΘ. Ἀλλά σε ἄλλος; ΣΩ. Πάνυ γε. ΕΥΘ. Τίς οὗτος; ΣΩ. Οὐδ' αὐτὸς πάνυ τοι γινώσκω, ὧ Εὐθύφρον, τὸν ἄνδρα. νέος γὰρ τις μοι φαίνεται καὶ ἀγνάς. ὀνομάζουσι μέντοι αὐτὸν, ὡς ἐγῶμαι, Μέλιτον. ἔσι δὲ τὸν δῆμον Πιτθεύς· εἴ τι' ἐν νῶ ἔχεις Πιτθέα Μέλιτον, οἷον τετανότριχα, καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ. ΕΥΘ. Οὐκ ἐννοῶ, ὧ Σώκρατες. ἀλλὰ δὴ τίνα γραφὴν σε γέ-
 c. γραπται; ΣΩ. Ἦντινα; οὐκ ἀγεννή, ἔμοιγε δοκεῖ. τὸ γὰρ, νέον ὄντα, τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι, οὐ φαῦλόν ἐστιν. ἐκεῖνος γὰρ, ὡς φησιν, οἶδε τίνα τρόπον οἱ νέοι διαφθειρόνται, καὶ τίνες οἱ διαφθειρόντες αὐτούς. καὶ κινδυνεύει σοφός τις εἶναι· καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν κατιδὼν, ὡς διαφθειρόντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἔρχεται κατηγορήσων μου, ὡσπερ πρὸς μητέρα, πρὸς τὴν πόλιν. καὶ φαίνεται μοι τῶν πολι-
 d. τικῶν μόνος ἀρχεσθαι ὀρθῶς. ὀρθῶς γὰρ ἔσι τῶν νέων πρᾶ-
 τον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι, ὡσπερ γεωργὸν

non enim te alium accusasse putarem. So. Non sane. Eu. At vero te alius? So. Profrus. Eu. Quis iste? So. Nec ipse quidem, o Euthyphro, virum hunc satis agnosco. iuvenis enim quidam & ignotus esse videtur: vocant autem illum, ut puto, Melitum ex Pittheo populo; si quem tu Pittheum Melitum nosis prolixis defluxisque capillis, aquilino & gibboso naso, barbaque rara. Eu. Haud recordor, o Socrates: sed qualem adversus te accusationem instituit? So. Qualem? eam profecto, quae mihi neque ignava, neque ab humili aut omisso animo profecta videatur. nam iuvenem hominem rem tantam novisse, non vile quiddam est. Ille siquidem, ut ait, quomodo iuvenes corrumpantur, & qui eos corrumpant, intelligit: ac sapiens quidam videtur; meamque inscitiam conspicatus, quasi suos aequales pervertam, ad patriam me velut ad matrem accusaturus confugit: adeo ut mihi solus ipse recte praeesse rebus civilibus videatur. Nam in primis iuvenum cura suscipienda est, ut quam optimi viri fiant: quemadmodum bonum agricultorem teneriores primum

ἀγαθὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ Μέλιτος ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει, τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθεί- p.3
 ροντας, ὡς φησιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο δηλονότι τῶν πρεσβυ- a.
 τέρων ἐπιμεληθεῖς, πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται. ὡσεὶ τὸ εἰκὸς συμβῆναι, ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ. ΕΥΘ. Βουλοίμην ἂν, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὀρθῶδῶ, μὴ τοῦναντίον γένηται. ἀτεχνῶς γὰρ μοι δοκεῖ ἀφ' ἐξίας ἀρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδικεῖν σε. καὶ μοι λέγε τί καὶ ποιῶντά σε φησὶ διαφθείρειν τοὺς νέους; ΣΩ.
 Ἄτοπα, ὦ θαυμάσιε, ὡς οὕτω γ' ἀκοῦσαι. φησὶ γὰρ ποιητὴν b.
 εἶναί με θεῶν· καὶ ὡς καινοὺς ποιῶντα θεοὺς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα, ἐγράφατο τούτων αὐτῶν ἕνεκα, ὡς φησὶ. ΕΥΘ.
 Μανθάνω, ὦ Σώκρατες, ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φῆς σαυτῶ
 ἐκάστοτε γίγνεσθαι. ὡς οὖν καινοτομοῦντός σου περὶ τὰ θεῖα,
 γέγραπται τάυτην τὴν γραφήν· καὶ ὡς διαβαλῶν δὴ ἔρχεται
 εἰς τὸ δικάστηριον, εἰδῶς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς

plantas curare decet, ac deinceps aliis providere. Etenim & Melitus fortasse primum nos purgat, iuvenum, ut ait, germina corrumpentes: posthac senioribus quoque curam adhibens plurimorum ingentiumque honorum civitati causa erit: ut consentaneum est eum facere, qui principium huiusmodi dedit. *Eu.* Vellem equidem, o Socrates: sed vereor ne contra contingat. nam profus ab ipsa Vesta mihi videtur huic urbi nocere velle, qui iniuria te afficere tentat. Et mihi dicas, quid te agentem iuventutem inficere praedicat? *So.* Absurda quaedam auditu, o vir mirifice. inquit enim confictorem me esse deorum; & ut novos inducentem deos, priscos vero negantem, me, ut ait, his de causis in iudicium vocavit. *Eu.* Intellego iam, o Socrates, quod ipse daemonium tibi passim adesse profiteris. unde adversus te tanquam divinas res innovantem, accusationem hanc inscripsit, & in iudicium te calumniaturus adventat, quippe cum noverit ista facile vulgo calumniam subire posse. Me quoque cum de divinis in con-

- c. πολλούς. καὶ ἐμοῦ γάρ τοι, ὅταν τί λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν θείων, προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελαῶσιν ὡς μαιχομένους. καὶ τοι οὐδὲν ὅ, τι ἐκ ἀληθῆς εἴρηκα ὧν προεῖπον· ἀλλ' ἄμως φθονοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν, ἀλλ' ὁμόσε ἵεσθαι. ΣΩ. ὦ φίλε Εὐθύφρον, ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι, ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. Ἀθηναίοις γάρ τοι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ σφόδρα μέλει, ἂν τινα δεινὸν οἴωνται εἶναι, μὴ μέντοι διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας· ὃν δ' ἂν καὶ ἄλλους οἴωνται ποιεῖν τοιοῦτους,
- d. θυμοῦνται· εἴτ' οὖν φθόνῳ, ὡς σὺ λέγεις, εἴτε δι' ἄλλό τι. ΕΥΘ. Τούτου οὖν πέρι, ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι. ΣΩ. Ἴσως γὰρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν παρέχειν, καὶ διδάσκειν οὐκ ἐξέλειν τὴν σεαυτοῦ σοφίαν· ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι, μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὅ, τι περ' ἔχω ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν, οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ προστιθεὶς ἂν ἠδέως, εἴ τις μου ἐθέλοι ἀκούειν. εἰ μὲν οὖν, ὃ γῦν δὴ ἔλεγον, μέλλοιέν μου καταγε-

cione pertracto, futura praenuntians, tanquam infanientem rident, licet nihil unquam nisi verum praedixerim. nobis enim, ceterisque huius generis omnibus invident: nihil autem de iis curandum, sed interim eadem ratione pergendum. So. O amice Euthyphro, irrideri fortassis nil refert. Atheniensibus nempe, ut mihi videtur, non admodum curae est, si quem doctrina & eruditione praeflare putent, modo ne sua perdoceat alios. quem vero peritia propria ceteros imbuentem sentiunt, indignantur; sive id livore quodam, ut afferis, conciti, sive alia de causa. Eu. Equidem isthuc, quo tandem modo erga me affecti sint, haud admodum experiri cupio. So. Forte enim tu raro te ipsum aliis exhibere videris, tuamque nolle sapientiam propagare. ego autem vereor, ne ob humanitatem, qua erga mortales omnes sum, passim & effuse nimis unicuique me praebere viro ipsis videar, non sine mercede duntaxat, verum etiam ultro me meaque offerre solitus, si quis audire modo velit. Si me igitur, ut nunc dicebam,

λαῦν, ὥσπερ σὺ φῆς σαυτοῦ, οὐδέν ἄν εἴη ἀηδὲς παίζοντας ε.
καὶ γελῶντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγαγεῖν· εἰ δὲ σπουδάσου-
ται, τοῦτ' ἤδη ὅτι ἀποβήσεται ἀδελόν, πλὴν ὑμῖν τοῖς
μάντεσι. ΕΥΘ. Ἄλλ' οὐδὲν ἴσως ἔσαι, ὦ Σώκρατες,
πρᾶγμα, ἀλλὰ σὺ τε κατὰ νοῦν ἀγωνίῃ τὴν δίκην, οἶμαι
δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν. ΣΩ. Ἔσι δὲ δὴ σοι, ὦ Εὐθύφρον,
τίς ἡ δίκη; φεύγεις αὐτήν, ἢ διώκεις; ΕΥΘ. Διώκω. ΣΩ.
Τίνα; ΕΥΘ. Ὅν διώκων ἄν δοκῶ μαινέσθαι. ΣΩ. Τί δέ; p.4
πετόμενον τινὰ διώκεις; ΕΥΘ. Πολλοῦ γε δεῖ πέτεσθαι, ὅς a.
γε δὴ τυγχάνει ὢν εὖ μάλα πρεσβύτης. ΣΩ. Τίς οὗτος;
ΕΥΘ. Ὁ ἐμὸς πατήρ. ΣΩ. Ὁ σὸς, ὦ βέλτις; ΕΥΘ.
Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Ἔσι δὲ δὴ τί τὸ ἔγκλημα, καὶ τίνος
ἡ δίκη; ΕΥΘ. Φόνου, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἡράκλεις. ἦπου,
ὦ Εὐθύφρον, ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν ὅτι ποτὲ ὀρθῶς
ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαί γε τοῦ ἐπιτυχόντος εἶναι ὀρθῶς αὐτὸ
πρᾶξιαι, ἀλλὰ πόρρω που ἤδη σοφίας ἐλαύνοντος. ΕΥΘ. b.
Πόρρω μέντοι νῆ Δία, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἔσι δὲ τῶν

derisuri essent, quemadmodum tu derideri te dicis, nihil sane
molestum foret a iocantibus ridentibusque in iudicium trahi.
sin istuc serio contendunt, quo tandem res evadat, praeter-
quam vobis vaticinantibus incertum est. *Eu.* Nihil forte ne-
gotii, o Socrates, erit: quin tu quidem, pro mentis viribus in
causa tua certabis, ego autem, ut arbitror, in mea. *So.* Num
aliqua etiam tibi causa est? reus ageris, an accusas? *Eu.*
Accuso. *So.* Quem? *Eu.* Quem dum persequor, insanire
videor. *So.* Quid? volantem forte quempiam persequeris?
Eu. Procul admodum abest ut volet, qui iam grandis est
natus. *So.* Quis iste? *Eu.* Pater meus. *So.* Tuusne, o vir op-
time? *Eu.* Prorsum inquam. *So.* Quod crimen? quae causa?
Eu. Homicidii, Socrates. *So.* Proh Hercules, nimirum, o
Euthyphro, ignoratur vulgo, quo pacto hoc recte fiat. neque
enim, puto, cuiusvis opus est, recte haec agere, sed alicuius sa-
pientia longe provecti. *Eu.* Longe per Iovem, o Socrates. *So.*
An domesticorum quispiam a patre peremptus est? num scilicet?

- οικείων τις ὁ τεθνεώς ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός ; ἢ δηλαδή. οὐ γὰρ ἄν που ὑπὲρ γε ἀλλοτρίου ἐπεξίησθα τῷ πατρὶ φόνου αὐτῷ.
- ΕΥΘ. Γελοῖον, ὦ Σώκρατες, ὅτι οἶει τι διαφέρειν εἴτε ἀλλότριος εἴτε οικείος ὁ τεθνεώς· ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον δεῖ φυλάττειν, εἴτε ἐν δίκῃ ἔκτεινεν ὁ κτείνας, εἴτε μὴ· καὶ εἰ μὲν ἐν δίκῃ, ἔφην· εἰ δὲ μὴ, ἐπεξίεναι· ἕαν περ ὁ κτείνας συνέ-
- c. σίβος σοι καὶ ὁμοτράπεζος ἦ. ἴσον γὰρ τὸ μίασμα γίνεται, ἕαν ξυνῆς τῷ τοιούτῳ ξυνειδῶς, καὶ μὴ ἀφοσιοῖς σεαυτὸν τε καὶ ἐκεῖνον, τῇ δίκῃ ἐπεξιών. ἐπεὶ ὅγε ἀποθανῶν, πελάτης τις ἦν ἔμός· καὶ ὡς ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐθήτευεν ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οικετῶν τιλ τῶν ἡμετέρων, ἀποσφάττει αὐτόν. ὁ οὖν πατήρ, συνδήσας τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καταβαλὼν εἰς τάφρον τινα, πέμπει δέυρο ἄνδρα πεισόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ ὃ, τι χρὴ ποιεῖν.
- d. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ δεδεμένου ὀλιγῶρει τε καὶ ἡμέλει, ὡς ἀνδροφόβου· καὶ οὐδὲν ὄν πρᾶγμα εἰ καὶ ἀποθάνοι. ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν. ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ βίγους καὶ τῶν δεσμῶν ἀπο-

non enim ob extraneum aliquem homicidii patrem accusares. *Eu.* Ridiculum est, o Socrates, si quid interesse censeres, domesticusne an extraneus fit occisus; neque id duntaxat observandum esse, utrum iure occiderit, quisquis occidit, necne. quod si iure, dimittendum: sin autem iniuria, persequendum: praefertim si qui peremit, domesticus convictorque fit. Aequae enim inquinaremur, si sceleris conscii acquiesceremus, nec illum atque nos ipsos iudicio expiaremus. quanquam qui periiit, cliens atque minister meus erat, qui cum in Naxo in agriculturam incumberemus, nobis mercede servivit. contumelia igitur & ira in domesticum quendam nostrum concitus, eum continuo iugulavit. Unde pater obligatis manibus ac pedibus in foveam coniecit: atque huc misit hominem, qui iuris interpretem quid agendum esset interrogaret. Interea vincitum illum ut homicidam neglexit, quasi nihil omnino referret, si forte moreretur: quod & accidit. nam priusquam ab interprete nuntius ipse rediret; fame, frigo-

θνήσκει, πρὶν τὸν ἄγγελον παρὰ τοῦ ἐξηγητοῦ ἀφικέσθαι.
 τᾶντα δὴ οὖν καὶ ἀγανακτεῖ ὁ, τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰ-
 κειοὶ, ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἀνδροφόνου τῷ πατρὶ φόνου ἐπεξέρχο-
 μαι οὔτε ἀποκτείναντι, ὡς φασιν ἐκεῖνοι, οὔτ' εἰ ὅτι μάλισ'
 ἀπέκτεινεν, ἀνδροφόνου γε ὄντος τοῦ ἀποθανόντος, οὐ δεῖν φρον-
 τίζειν ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου. ἀνόσιον γὰρ εἶναι τὸ ὑἷον πατρὶ φόνου e.
 ἐπεξιέναι. κακῶς εἰδότες, ὡ Σώκρατες, τὸ θεῖον ὡς ἔχει
 τοῦ ὀσίου τε πέρι καὶ τοῦ ἀνοσίου. ΣΩ. Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διὸς, ὡ
 Εὐθύφρον, οὕτως ἀκριβῶς οἶε ἐπίσασθαι περὶ τῶν θείων,
 ὅπη ἔχη, καὶ τῶν ὀσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥσε τούτων οὕτω πραχ-
 δέντων, ὡς σὺ λέγεις, οὐ φοβῆ διχαζόμενος τῷ πατρὶ, ὅπως
 μὴ αὐτὸ σὺ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνης πράττων; ΕΥΘ. Οὐδὲν
 γὰρ ἂν μοι ὄφελος, ὡ Σώκρατες, εἴη, οὐδὲ τῶ ἂν διαφέροι
 Εὐθύφρον τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα p.5
 ἀκριβῶς εἰδείην. ΣΩ. Ἄρ' οὖν μοι, ὡ θανμάσιε Εὐθύφρον, a.
 κράτιστόν ἐστι μαθητῆ σῶ γενέσθαι, καὶ πρὸ τῆς γραφῆς τῆς
 πρὸς Μέλιτον αὐτὰ τᾶντα προκαλεῖσθαι αὐτὸν λέγοντα

re, vinculis periit. Hac de causa pater ceterique propinqui
 graviter ferunt, quod propter homicidae mortem, patrem
 reum necis peragam: qui, ut ipsi aiunt, minime interfecit,
 vel si etiam interemisset, de homicidae interitu nihil esse cu-
 randum. impium enim esse ferunt filium patri diem dicere;
 male diiudicantes, o Socrates, quomodo divinum numen
 circa sanctum profanumve se habeat. So. Tune per Io-
 vem, o Euthyphro, sic te sincere divina, sancta, & profa-
 na quomodo se habeant, scire praesumis, ut iis ita peractis,
 quemadmodum inquis, haud formides, ne patrem reum necis
 accusans profanum aliquid aggrediaris? Eu. Nihil mihi stu-
 dium meum prodesset, o Socrates, nec ratione ulla Euthy-
 phro tot mortalibus praestaret, nisi talia quaedam plane dig-
 noscerem. So. O admirande Euthyphro, nil potius est, quam
 ut discipulus tuus fiam, & in contentione, quae mihi cum Me-
 lito est, in primis ista obiiciam, quod scilicet antehac divino-
 rum cognitionem maximi quidem fecerim: nunc autem, post-

- Ἵτι ἐγγυγε καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεῖα περὶ πολλοῦ ἐποιούμην εἰδέναι· καὶ νῦν, ἐπειδὴ με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντα φησὶ καὶ καινοτομοῦντα περὶ τῶν θεῶν ἐξαμαρτάνειν, μαθητῆς γέγονα σός. καὶ εἰ μὲν, ὦ Μέλιτε, φαίην ἄν,
- b. Εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σοφὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀρθῶς νομίζειν· καὶ ἐμὲ ἡγοῦ καὶ μὴ δικάζου. εἰ δὲ μὴ, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχε δίκην πρότερον ἢ ἐμοί· ὡς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείρουσι ἐμέ τε καὶ τὸν αὐτῷ πατέρα· ἐμὲ μὲν διδάσκουσι, ἐκεῖνον δὲ νοουθετοῦσι καὶ κολάζουσι. καὶ ἂν μὴ μοι πειθῆται, μηδὲ ἀφίη τῆς δίκης, ἢ ἂντ' ἐμοῦ γράφηται σε, αὐτὰ ταῦτα λέγειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ προῦκαλούμην αὐτόν. **ΕΥΘ.** Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄρα ἐμὲ ἐπιχειρήσειε γράφεσθαι,
- c. εὐροίμ' ἄν, ὡς οἶμαι, ὅπῃ σαθρὸς ἐστὶ καὶ πολλὸν ἂν ἡμῖν πρότερον περὶ ἐκείνου λόγος γένοιτο ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ περὶ ἐμοῦ. **ΣΩ.** Καὶ ἐγὼ τοι, ὦ φίλε ἑταῖρε, ταῦτα γινώσκων, μαθητῆς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σός· εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλός που τις, καὶ ὁ Μέλιτος οὗτος, σὲ μὲν οὐδὲ δοκεῖ ὄραν· ἐμὲ δὲ οὕτως ὀξέως ἀτεχνῶς καὶ ῥαδίως κατεῖδεν, ὥστε ἀσεβείας ἐγράψαι

quam me propria vanaque opinione & errore novos deos confingere dixerit, discipulum tuum esse factum. Si ergo, o Melite, dicam, Euthyphronem in iis recte sentire putas, me quoque existima, neque damnes. sin minus, praeceptorem illum prius quam me in iudicium accersito, fenes homines corrumponentem, me scilicet atque patrem; me quidem docentem, illum vero corrigentem & punientem. Quod si mihi non obsequatur, neque remittat iudicium, neque pro me te accuset, eadem illa in iudicio tu dices, quae ego obieci? *Eu.* Ita per Iovem, o Socrates: nam si me accusare tentaverit, reperiam, ut opinor, ubi ille debilis infirmusque sit, ac multo prius de illo, quam de me iudicio disceptabitur. *So.* Atqui ego, o dulcis amice, haec considerans discipulus tuus esse velim, cum norim, quod & alius fortasse quidam, & Melitus iste te quidem ne vidisse quidem videtur, me vero sic acute prorsus, facileque perspexit, ut impietatis hic accusaverit. Nunc ergo

το. Νῦν οὖν πρὸς Διὸς λέγε μοι, ὃ νῦν σαφῶς εἶδέναι
 διίσχυρίζου ποῖον δὴ τι τὸ εὐσεβὲς φῆς εἶναι καὶ τὸ ἀσεβὲς,
 καὶ περὶ φόβου καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἢ οὐ ταυτόν ἐσιν ἐν πάσῃ d.
 πράξει τὸ ὅσιον αὐτὸ αὐτῶ· καὶ τὸ ἀνόσιον αὐ, τοῦ μὲν
 ὄσιου παντὸς ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὐτῶ ὅμοιον, καὶ ἔχον μίαν
 τινὰ ἰδέαν κατὰ τὴν ἀνοσιότητα, πᾶν ὃ, τι περ ἂν μέλλοι
 ἀνόσιον εἶναι. ΕΥΘ. Πάντως δὴπου, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Λέγε
 δὴ τί φῆς εἶναι τὸ ὅσιον, καὶ τί τὸ ἀνόσιον. ΕΥΘ. Λέγω
 ταῖνον ὅτι τὸ μὲν ὄσιον ἐσιν ὅπερ ἐγὼ νῦν ποιῶ, τῶ ἀδικοῦντι,
 ἢ περὶ φόβου, ἢ περὶ ἱερῶν κλοπᾶς, ἢ τι ἄλλο τῶν τοιοῦτων
 ἐξαμαρτάνοντι, ἐπεξίεναι· ἐάν τε πατήρ ὢν τυγχάνῃ, ἐάν
 τε μήτηρ, ἐάν τε ἄλλος ὄσισοῦν τὸ δὲ μὴ ἐπεξίεναι, ἀνόσιον. e.
 ἐπεὶ, ὦ Σώκρατες, θεᾶσαι ὡς μέγα σοι ἐρῶ τεκμήριον τοῦ
 νόμου ὅτι οὕτως ἔχει, ὃ καὶ ἄλλοις ἤδη εἶπον, ὅτι ταῦτα
 ὀρθῶς ἂν εἶη οὕτω γιγνόμενα, μὴ ἐπιτρέπειν τῶ ἀσεβοῦντι,
 μηδ' ἂν ὄστισοῦν τυγχάνῃ ὢν. αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγ-
 χάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιοτά-

per Iovem mihi dicas quod plane posse asseverasti, quid
 pium, quidve impium esse velis, & in nece, & in ceteris
 omnibus. An non idem est in singulis actionibus ipsum sibi
 sanctum, & profanum rursus omne sancto contrarium, ip-
 sum vero sibi ipsi consimile, unamque, secundum quod pro-
 fanum est, ideam habet, quodcunque profanum esse de-
 bet? *Eu.* Omnino, o Socrates. *So.* Dic ergo, quid sanctum,
 quid profanum vocas? *Eu.* Sanctum quidem voco, quod
 ipse nunc facio: eum qui iniuste agit vel circa caedes, vel
 sacrilegia, vel aliud huius generis, in iudicium trahere, seu
 pater, sive mater, sive quisvis alius deliquerit. at non perse-
 qui, profanum. Quin vide quaeso, o Socrates, quam vali-
 dam tibi legis coniecturam referam, quod ita sit, quemadmo-
 dum aliis quoque narraui, dicens tum demum recte agi,
 cum nulli prorsus peccanti, quisquis ille sit, parcimus. Nam
 hi homines credunt, Iovem ipsum deorum omnium optimum
 atque iustissimum esse, quem tamen patrem suum ligavisse

- p. 6 τον. και τουτου ομολογουσι τον αυτου πατέρα δησαι, οτι τους
- a. υιεις κατεπινεν ουκ εν δικη και εκεινον γε αυ τον αυτου πατέρα εκτεμειν δι' ετερα τοιαυτα εμοι δε χαλεπαιουσιν οτι τω πατρι επεξερχομαι αδικουντι και ουτως αυτοι εαυτοις τα εναντια λεγουσι περι τε των θεων και περι εμου. ΣΩ. Ἄρα γε, ὦ Εὐθύφρον, τοῦτ' ἐστὶν οὐ ἔνεκα τὴν γραφὴν φέυγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδὴν τις περὶ τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι δι' ἃ δὴ, ὡς εἴποιε, φήσει τις με ἑξαμαρτάνειν. νῦν οὖν, εἰ καὶ σοι τὰυτα συνδοκεῖ τῷ
- b. εὐ εἰδῶτι περὶ τῶν τοιούτων, ἀνάγκη δὴ, ὡς εἴποιε, καὶ ἡμῖν ξυγχωρεῖν. τί γὰρ καὶ φήσομεν, οἴγε καὶ αυτοὶ ὁμολογοῦμεν περὶ αὐτῶν μηδὲν εἰδέναι; ἀλλὰ μοι εἰπέ πρὸς φιλίου, σὺ ὡς ἀληθῶς ἠγῆ τὰυτα γεγονέναι οὕτως; ΕΥΘ. Καὶ ἐτι γε τούτων θαυμασιώτερα, ὦ Σώκρτες, ἃ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασι. ΣΩ. Καὶ πόπεμον ἄρα ἠγῆ σὺ εἶναι τῷ ἔντι ἐν τοῖς θεοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐχθρας δεινὰς καὶ μάχας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ, οἷα λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφέων τὰ τε ἄλλα ἱερὰ

fatentur, quod natos absque iure devoravisset. Illum praeterea patrem castravisse ob talia quaedam asserunt. Mihi vero succensent, quod parentem iniustitiae obnoxium persecutor. atque ita homines isti sibi ipsis tam de diis, quam de me contraria sentiunt. So. Atqui hanc ob causam, o Euthyphro, accusor, neque quid respondeam satis habeo. nam quoties de diis talia quaedam quis diceret, moleste ferebam: quae de causa, ut videtur, peccare me ferunt. Nunc autem, si tibi haec ita videntur harum rerum perito, necesse est nos etiam consentire. quid enim aliud diceremus? quippe qui nihil de iis intelligere praedicemus. Ceterum per Iovem amicabilis mihi dicas, an ipse sic ista revera evenisse putes. Eu. Et mirabilia insuper, o Socrates, quae multis occulta sunt. So. Bellum igitur inter deos agitari invicem arbitraris, inimicitiasque graves, & pugnas, aliaque permulta, quae a poetis, & peritis scriptoribus memorantur? Unde & alia nobis sacra

ἡμῖν καταπεποίκιλται, καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις Παναθη- c.
ναίοις ὁ πέπλος μεσὸς τῶν τοιούτων ποικιλμάτων ἀνάγεται
εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τᾶυτα ἀληθῆ φῶμεν εἶναι, ὦ Εὐθύφρων;
ΕΥΘ. Μὴ μόνα γε, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅπερ ἄρτι εἶπον,
καὶ ἄλλα σοι ἐγὼ πολλὰ, ἕάνπερ βούλη, περὶ τῶν θεῶν
διηγῆσομαι ἃ σὺ ἀκούων εὖ οἶδ' ὅτι ἐκπλαγῆσθαι. ΣΩ. Οὐκ
ἂν θαυμάζοιμι. ἀλλὰ τᾶυτα μὲν μοι εἰσαυθις ἐπὶ σχολῆς
διηγῆσθαι νυνὶ δὲ, ὅπερ ἄρτι σε ἠρόμην, πειρῶ σαφέστερον
εἰπεῖν. οὐ γὰρ με, ὦ ἑταῖρε, τοπρότερον ἰκανῶς ἐδίδαξας, d.
ἔρωτήσαντα τὸ ὅσιον ὃ, τι ποτὲ εἶη· ἀλλὰ μοι εἶπες ὅτι
τοῦτο τυγχάνει ὅσιον ὃν ὃ σὺ νῦν ποιεῖς, φόνου ἐπεξιδῶν τῷ
πατρί. ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον, ὦ Σώκρατες. ΣΩ.
ἴσως. ἀλλὰ γὰρ, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ἄλλα πολλὰ φῆς εἶναι
ἴσως; ΕΥΘ. Καὶ γὰρ ἐσι. ΣΩ. Μέμνησαι οὖν ὅτι οὐ τοῦτό
σοι διεκελεύομην, ἐν τι ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων·
ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ὧ πάντα τὰ ὅσια, ὅσιά ἐστιν.
ἔφησθα γὰρ που μιᾷ ιδέῃ τὰ τε ἄνοσια, ἄνοσια εἶναι· καὶ

huiusmodi varietate sunt plena, & in magnis Panathenaeis pe-
plum istarum varietatum plenum in arcem infertur. An haec
vera, o Euthyphro, esse fatebimur? *Eu.* Non haec sola, o
Socrates: sed, quod paulo ante dixeram, alia quoque mul-
ta, si velis, de divinis exponam: quae cum audiveris, fat-
scio obstupesces. *So.* Nequaquam mirarer: verum ista dein-
ceps maiori cum otio referes: in praesentia vero quod modo
quaesivi explicare planius nitere. neque enim principio suffi-
cienter amice me docuisti, cum quid sanctum esset interro-
garem: sed id sanctum esse dixisti, quod tu nunc ageres,
dum necis reum patrem tuum accusas. *Eu.* Et vera nimirum,
o Socrates, dixi. *So.* Forte. sed num alia multa, o Euthyphro,
sancta nuncupas? *Eu.* Et alia. *So.* Recordare igitur quod
non te hortabar, ut unum me aut duo ex multis sanctis,
sed illam ipsam speciem, qua cuncta sancta, sunt sancta,
doceres. dixisti enim una idea omnia sancta, sancta esse,
atque una iterum quae sunt profana, profana. an non

e. τὰ ὅσια, ὅσια. ἢ οὐ μνημονεύεις; ΕΥΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ.

Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν διδάξου τὴν ἰδέαν τίς ποτέ ἐστιν ἵνα εἰς ἐκείνην ἀποβλέπων, καὶ χρώμενος αὐτῇ παραδείγματι, ὃ μὲν ἂν τοιοῦτον ἦ, ὧν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλός τις πράττη, φῶ ὅσιον εἶναι· ὃ δ' ἂν μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ. ΕΥΘ.

Ἄλλ' εἰ οὕτω βούλει, ὦ Σώκρατες, καὶ οὕτω σοι φράσω.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν βούλομαι γε. ΕΥΘ. Ἐσι τοίνυν τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλές, ὅσιον τὸ δὲ μὴ προσφιλές, ἀνόσιον.

p.7 ΣΩ. Παγκάλως, ὦ Εὐθύφρον, καὶ ὡς ἐγὼ ἐζήτουσιν ἀποκρι-

a. ασαδαί σε, οὕτω νῦν ἀπεκρίνω. εἰ μέντοι ὡς ἀληθῶς, τοῦτο οὐπω οἶδα. ἀλλὰ σὺ δηλονότι ἐπεκδιδάξεις ὡς ἐστὶν ἀληθῆ ἃ λέγεις. ΕΥΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα τί λέγομεν.

τὸ μὲν θεοφιλές τε καὶ ὁ θεοφιλῆς ἄνθρωπος, ὅσιος· τὸ δὲ θεομισῆς καὶ ὁ θεομισῆς, ἀνόσιος. οὐ ταυτὸν δ' ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον τὸ ὅσιον τῷ ἀνοσίῳ. οὐχ οὕτως;

ΕΥΘ. Οὕτω μὲν οὖν. ΣΩ. Καὶ εὖ γε φαίνεται εἰρησθαί.

b. ΕΥΘ. Δοκῶ, ὦ Σώκρατες. εἰρηται γάρ. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ

meministi? *Eu.* Equidem. *So.* Quanam fit igitur ea ipsa idea mihi demonstra, ut ad illam respiciens, eaque tanquam exemplari aliquo utens, quodcunque tu, vel alius quisvis tale facitis, sanctum esse dicam: quod autem diffimile, negem. *Eu.* Si ita vis, o Socrates, ita dicam. *So.* Immo volo. *Eu.* Quod quidem dilectum diis, sanctum est: quod vero non dilectum, profanum. *So.* Quam pulcherrime, o Euthyphro, utque te respondere volebam, sic nunc respondisti: utrum tamen verum responderis, nondum novi: sed tu plane vera haec esse nobis ostendes. *Eu.* Omnino quidem. *So.* Age itaque id, de quo dicimus, consideremus. Deo dilectum opus, sanctum, ac vir Deo dilectus, sanctus: opus autem inimicum Deo, profanum, & vir Deo inimicus, profanus dicitur. sanctum vero & profanum non eadem sunt, sed omnino contraria. nonne? *Eu.* Sic est. *So.* Num probe dicta haec esse videntur? *Eu.* Sic existimo: dicta enim sunt. *So.* Nonne dictum est deos invicem dissidere, atque pugnare, inimicitias-

ὅτι φασιάζουσιν οἱ θεοὶ καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις, ὦ Εὐθύφρων, καὶ ἔχθρα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῦτο εἴρηται; ΕΥΘ. Εἴρηται γάρ. ΣΩ. Ἐχθραν δὲ καὶ ὄργας, ὦ ἄριστε, ἢ περὶ τίνων διαφορὰ ποιεῖ, ὧδε δὲ σκοπῶμεν. Ἄρα ἂν εἰ διαφεροίμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ ἀριθμοῦ, ὅπότερα πλείω, ἢ περὶ τούτων διαφορὰ ἐχθροῦς ἂν ἡμᾶς ποιῇ, καὶ ὀργίζεσθαι ἀλλήλοις; ἢ ἐπὶ λογισμῶν ἔλθόντες περὶ γε τῶν τοιούτων, ταχὺ ἂν ἀπαλλαγεῖν; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. c. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος εἰ διαφεροίμεθα, ἐπὶ τὸ μετρεῖν ἔλθόντες, ταχὺ παυσαίμεθ' ἂν τῆς διαφορᾶς; ΕΥΘ. Ἐσι τᾶντα. ΣΩ. Καὶ ἐπὶ γε τὸ ἰσάναι ἔλθόντες, ὡς ἐγὼμαι, περὶ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου διακριθεῖν ἂν; ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Περὶ τίνος δὲ δὴ διενεχθέντες, καὶ ἐπὶ τίνα κρίσιν οὐ δυνάμενοι ἀφικέσθαι, ἐχθροὶ τε ἂν ἀλλήλοις εἴημεν καὶ ὀργιζοίμεθα; Ἴσως οὐ πρόχειρόν σοι ἐστὶν ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει εἰ τάδ' ἐστὶ d. τό, τε δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον, καὶ καλὸν καὶ αἰσχρὸν, καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν. Ἄρ' οὐ τᾶντά ἐσι περὶ ὧν διενεχθέντες,

que inter eos esse? hocne etiam dictum? *Eu.* Dictum profecto. *So.* Inimicitias autem & iras, o optime, dissensio de quibusdam gignit. Hoc ita consideremus: numquid si ego & tu de numero dissentiremus, utra sint plura discutientes, dissensio huiusmodi nos inimicos faceret, & iracundiam concitaret? an potius ad computandi rationem confugientes, mox ab hac dissensione cessaremus? *Eu.* Profus. *So.* Et si de maiori ac minori dissentiremus, nonne ad mensuram recurrentes, statim controversiam solveremus? *Eu.* Vera haec sunt. *So.* Ac si ad ponderandum librandumque tendamus, controversiam circa gravius, & levius dissolvemus? *Eu.* Quidni? *So.* Quae sunt igitur ea, de quibus quum dissentimus, nec iudicare facile possumus, inimici efficitur, et irascimur? Forfitan in promptu non habes. verum ego dicam; tu considera utrum ista sint, iustum, & iniustum: pulchrum, & turpe: bonumque & malum. Numquid haec sunt, de quibus cum dis-

καὶ οὐ δύναμενοι ἐπὶ ἱκανὴν κρίσιν αὐτῶν ἐλθεῖν, ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνώμεθα, ὅταν γιγνώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πάντες; ΕΥΘ. Ἄλλ' ἔστιν αὕτη ἢ διαφορὰ, ᾧ Σώκρατες, καὶ περὶ τούτων. ΣΩ. Τί δὲ, οἱ θεοὶ, ᾧ Εὐθύφρον, οὐκ, εἰπέρι τι διαφέρονται, δι' αὐτὰ τὰυτα διαφέρουσιν ἄν; ΕΥΘ. Πολλὴ ἀνάγκη. ΣΩ. Καὶ τῶν θεῶν
 e. ἄρα, ᾧ γενναῖε Εὐθύφρον, ἄλλοι ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται, κατὰ τὸν σὸν λόγον· καὶ καλὰ καὶ αἰσχροῖα, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά. οὐ γὰρ ἄν που ἐξασίαζον ἀλλήλοις, εἰ μὴ περὶ τούτων διεφέρουτο. ἦ γάρ; ΕΥΘ. Ὅρθῶς λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν ἅπερ καλὰ ἡγοῦνται ἕκαστοι καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια, τὰυτα καὶ φιλοῦσι; τὰ δὲ ἐναντία τούτων καὶ μισοῦσιν; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ταῦτα δὲ γε, ὡς σὺ φῆς, οἱ μὲν δίκαια ἡγοῦνται, οἱ δὲ ἄδिका· περὶ ᾧ καὶ ἀμφισβητοῦντες, ζασιάζουσι τε καὶ
 p.8 πολεμοῦσιν ἀλλήλοις. ἄρ' οὐχ οὕτως; ΕΥΘ. Οὕτω. ΣΩ. Ταυ-
 a. τὰ ἄρα, ὡς εἴκει, μισεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ φιλεῖται καὶ θεομισῆ τε καὶ θεοφιλεῖ ταυτ' ἄν εἴη. ΕΥΘ. Ἐοικε. ΣΩ.

fentimus, nec possumus ad sufficiens horum iudicium pervenire, hostes efficimur, quoties efficimur, et ego, & tu, ac demum homines universi? *Eu.* Haec ipsa certe dissensio est, o Socrates, et quae circa ista versatur. *So.* Et dii, o Euthyphro, si de aliquo dissentiant, de his certe dissentient. *Eu.* Necesse est omnino. *So.* Ex diis itaque, o generose Euthyphro, alii alia iusta putant secundum orationem tuam, & pulchra, & turpia, bonaque & mala. nunquam enim invicem decertarent, nisi de his dissenserint. an non? *Eu.* Recte loqueris. *So.* Nonne quae pulchra finguli putant, bonaque & iusta, haec amant? quae contraria, prorsus oderunt? *Eu.* Omnino. *So.* Eadem vero, ut ais, alii iusta, iniusta alii censent, de quibus disceptantes contendunt invicem, atque pugnant, num ita? *Eu.* Ita. *So.* Eadem igitur, ut videtur, a diis amantur, odioque habentur, atque eadem haec tum diis amica, tum etiam inimica. *Eu.* Videtur. *So.* Hac ratione, o Euthyphro, eadem sancta erunt, simul atque profana. *Eu.* Apparet. *So.* Non ergo quod quaesiveram, o

Καὶ ὅσια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἴη, ὦ Εὐθύφρον, τούτῳ τῷ λόγῳ. ΕΥΘ. Κινδυνεύει. ΣΩ. Οὐκ ἄρα ὁ ἠρόμην ἀπεκρίνω, ὦ Θαυμασίε. οὐ γὰρ τοῦτό γε ἠρώτων, ὁ τυγχάνει ταυτὸν ὃν ὄσιόν τε καὶ ἀνόσιον· ὁ δ' ἂν θεοφιλὲς ᾗ, καὶ θεομισῆς ἔσιν, ὡς ἔοικεν. ὥσε, ὦ Εὐθύφρον, ὁ σὺ νῦν ποιεῖς, τὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο δρῶν, τῷ b: μὲν Διὶ προσφιλὲς ποιεῖς, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Οὐρανῷ ἐχθρόν· καὶ τῷ μὲν Ἡφαίστῳ φίλον, τῇ δὲ Ἥρᾳ ἐχθρόν· καὶ εἴτις ἄλλος θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνοις κατὰ ταυτά. ΕΥΘ. Ἄλλ' οἶμαι, ὦ Σώκρατες, περὶ γε τούτου τῶν θεῶν οὐδένα ἕτερον ἑτέρῳ διαφέρεσθαι, ὡς οὐ δεῖ δίκην δίδόναι ἐκεῖνον, ὃς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ. ΣΩ. Τί δέ; ἀνθρώπων, ὦ Εὐθύφρον, ἤδη τινὸς ἤκουσας ἀμφισβητοῦντος, ὡς τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα, ἢ ἄλλο ἀδίκως c: ποιοῦντα ὀτιοῦν, οὐ δεῖ δίδόναι δίκην; ΕΥΘ. Οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτα ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ἀδικοῦντες γὰρ πάμπολλα, πάντα ποιοῦσι καὶ λέγουσι, φεύγοντες τὴν δίκην. ΣΩ. Ἡ καὶ ὁμολογοῦσιν, ὦ

vir admirabilis, respondisti. non enim id volebam, quod & sanctum & profanum simul esse contingit : quod vero deo amicum est, deo quoque inimicum esse videtur. quamobrem, o Euthyphro, quod nunc agis, parentem puniens, nihil mirum esset, si, dum hoc agis, rem ageres, quae Iovi probaretur ; Saturno autem, & Coelo inimicum : & Vulcano quidem gratum, Iunoni molestum ; & si quis deorum alius de ipso ab alio diffidet, circa illos enim similiter eveniret. *Eu.* At opinor, o Socrates, in hoc deorum nullum ab alio discrepare, quin qui iniuste quenquam peremit, poenas pendere non debeat. *So.* Num hominem aliquem, o Euthyphro, de hoc aliquando dubitantem audisti, quod hominem iniuste occidentem, aut aliquid aliud agentem iniuste, poenas dare non deceat? *Eu.* Nunquam de iis disceptare, cum alibi, tum etiam in iudiciis, cessant. qui enim peccarunt, cuncta dicere et agere experiuntur, quibus poenam devitent. *So.* An iniuste agere confiten-

Plat. Oper. Vol. I.

B

- Εὐθύφρον, ἀδικεῖν; καὶ ὁμολογοῦντες, ὅμως οὐ δεῖν Φασί-
 σφᾶς δίδουσι δίκην; ΕΥΘ. Οὐδαμῶς τοῦτό γε. ΣΩ. Οὐκ ἄρα
 πᾶν γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι. τοῦτο γὰρ, οἶμαι, οὐ τολμῶσι λέ-
 γειν οὐδ' ἀμφισβητεῖν, ὡς οὐκ, εἴπερ ἀδικοῦσί γε, δοτέον δίκην
- d. ἀλλ', οἶμαι, οὐ φασιν ἀδικεῖν. ἢ γάρ; ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις.
 ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν, ὡς οὐ τὸν ἀδικοῦντα
 δεῖ δίδουσι δίκην ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσι, τὸ τίς
 ἐσιν ὁ ἀδικῶν, καὶ τί ὄρων, καὶ πότε. ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις.
 ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτά γε ταυτὰ καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν, εἴπερ
 εἰσασιζοῦσί τε περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδικῶν, ὡς ὁ σὸς ἐσι
 λόγος; καὶ οἱ μὲν φασιν ἀδικεῖν ἀλλήλους, οἱ δὲ οὐ φασιν;
 ἐπεὶ ἐκεῖνό γε δήπου, ὧ θανυμάσις, οὐδεὶς οὔτε θεῶν οὔτε ἀν-
 θρώπων τολμᾷ λέγειν, ὡς οὐ τῷ γε ἀδικοῦντι δοτέον δίκην.
- e. ΕΥΘ. Ναὶ τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις, ὧ Σώκρατες, τόγε
 κεφάλαιον. ΣΩ. Ἄλλ' ἕκαστόν γε, οἶμαι, ὧ Εὐθύφρον,
 τῶν πραχθέντων ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες, καὶ ἀν-
 θρωποὶ καὶ θεοὶ εἴπερ ἀμφισβητοῦσι θεοὶ πράξεως τινὸς περὶ
 διαφερόμενοι, καὶ οἱ μὲν δικαίως φασιν αὐτὴν πεπράχθαι, οἱ

tur? ac simul aiunt poenas pendere non decere? *Eu.* Id
 nullo modo. *So.* Non ergo cuncta dicunt faciuntque: hoc
 enim, ut arbitror, dicere, aut ambigere nequaquam audent,
 quod de iniustis supplicium sumendum non sit. sed aiunt po-
 tius non iniuste fecisse. an non? *Eu.* Vera loqueris. *So.* Haud
 igitur de hoc ambigunt, utrum iniustum puniri oporteat: ve-
 rum de hoc potius inter se disceptant, quis iniuste fecit, et
 quid agendo, et quando. *Eu.* Vera narras. *So.* Nonne eadem
 haec diis accidunt, si de iustis atque iniustis, ut oratio tua te-
 statur, dissentiant? atque ii quidem iniuste facere asserunt;
 alii negant? postquam illud, o vir mirabilis, nullus hominum,
 vel deorum dicere audet, Iniustum videlicet poenas nequa-
 quam dare debere. *Eu.* Ita. vera enim summatim dicis, o So-
 crates. *So.* De unoquoque, ut puto, eorum quae facta sunt,
 disceptant, o Euthyphro, quicumque ambigunt, sive homines,
 sive dii: si modo dii ambigunt, dum de aliqua actione dif-

δὲ ἀδίκως ἄρ' οὐχ οὕτω; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἴσι τοίνυν, ὦ
 Φίλε Εὐθύφρον, διδάξον καὶ ἐμὲ, ἵνα σοφώτερος γένωμαι, p.9
 τί σοι τεκμήριόν ἐστιν ὡς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἐκεῖνον ἀδίκως^a
 τεθνάναι, ὃς ἂν ζητεῦαν ἀνδροφόνος γενόμενος, ξυνδεδίαι
 ὑπὸ τοῦ δεσπότη τοῦ ἀποθανόντος, φθάσῃ τελευτήσας διὰ
 τὰ δεσμὰ, πρὶν τὸν συνδήσαντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν περὶ
 αὐτοῦ πυθέσθαι τί χρὴ ποιεῖν καὶ ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου δὴ ὀρθῶς
 ἔχει ἐπεξιέναι καὶ ἐπισκῆπτεσθαι φόνου τὸν υἱὸν τῷ πατρί.
 Ἴδι, περὶ τούτων πειρῶ τι μοι σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὡς παντὸς
 μᾶλλον πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ὀρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν πρᾶξιν. b.
 κἄν μοι ἰκανῶς ἐνδείξῃ, ἐγκωμιάζων σε ἐπὶ σοφίᾳ οὐδέποτε
 παύσομαι. ΕΥΘ. Ἄλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐστίν, ὦ Σώ-
 κρατες· ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν ἐπιδείξαι σοι. ΣΩ.
 Μανθάνω ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσμαθέστερος εἶναι.
 ἐπεὶ ἐκείνοις γε ἐνδείξῃ δηλονότι ὡς ἄδικα τέ ἐσι, καὶ οἱ
 θεοὶ πάντες τὰ τοιαῦτα μισοῦσιν. ΕΥΘ. Πάνυ γε σαφῶς,
 ὦ Σώκρατες· ἕαν περ ἀκούσῃ γέ μου λέγοντος. ΣΩ. Ἄλλ'

fentiunt, partim quidem iustam, partim vero iniustam fuisse
 dicentes. an non isto modo? *Eu.* Omnino. *So.* Age igitur,
 amice Euthyphro, me quoque, ut sapientior fiam, doce, qua
 coniectura potissimum asseris, quod dii cuncti illum iniuste
 peremptum existiment, qui mercede ministrans homicida factus
 ab interfecti domino vincetus, vinculis ante periit, quam qui
 ligaverat, a iuris interprete quid agendum cognosceret? atque
 ob hoc rectum esse, ut filius patrem in capitis discrimen indu-
 cat? Age, obsecro, de iis aliquid mihi clari demonstrare co-
 neris, quod omnino dii omnes vel maxime actionem hanc
 rectam existiment: quod si sufficienter ostenderis, nunquam
 sapientiae tuae laudes praedicare desistam. *Eu.* At forte non
 parvum opus est hoc, o Socrates: nam ostendere quidem plane
 admodum tibi possem. *So.* Intelligo iam, quod ad percipien-
 dum tardior, quam iudices, esse tibi videor; quippe cum illis
 liquido monstraturus sis haec esse iniusta, omnesque talia deos
 odisse. *Eu.* Perspicue nimium, o Socrates; modo me dicentem

- c. ἀκούσονται, εἴαν περ εὖ δοκῆς λέγειν. τόδε δέ σου ἐννεόημα ἅμα λέγοντος, καὶ πρὸς ἑμαυτὸν σκοπῶ· εἰ ὅτι μάλιστα με Εὐθύφρων διδάξειεν ὡς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸν τοιοῦτον θάνατον ἠγοῦνται ἄδικον εἶναι; τί μᾶλλον ἐγὼ μεμάθηκα παρ' Εὐθύφρονος, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὅσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον; Θεομισῆς μὲν γὰρ τοῦτο τὸ ἔργον, ὡς ἔοικεν, εἶη ἄν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτῳ ἐφάνη ἄρτι ὠρισμένα τὸ ὅσιον καὶ μὴ. τὸ γὰρ Θεομισῆς ὄν, καὶ Θεοφιλῆς ἐφάνη. ὥστε τούτου μὲν ἀφήμι σε, ὦ Εὐθύφρον, καὶ, εἰ βούλει, πάντες αὐτὸ ἠγείσθωσαν θεοὶ ἄδικον,
- d. καὶ πάντες μισούντων. ἀλλ' ἄρα τοῦτο νῦν ἐπανορθοῦμεθα ἐν τῷ λόγῳ, ὡς ὃ μὲν ἂν πάντες οἱ θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιόν ἐστιν ὃ δ' ἂν φιλῶσιν, ὅσιον ὃ δ' ἂν οἱ μὲν φιλῶσιν, οἱ δὲ μισῶσιν, οὐδέτερα, ἢ ἀμφοτέρω. ἄρ' οὕτω βούλει ἡμῖν ὠρίσθαι νῦν περὶ τοῦ ὀσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου; ΕΥΘ. Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Οὐδὲν ἐμέ γε, ὦ Εὐθύφρον, ἀλλὰ σὺ δὴ τὸ σὸν σκόπει, εἰ τοῦτο ὑποθέμενος, οὕτω ῥᾶψά με διδάξεις ὃ ὑπέσχοιο. ΕΥΘ. Ἄλλ' ἔγωγε φαίην ἂν τοῦτο εἶναι τὸ

audiant. So. Atqui audient, si bene dicere illis videberis. Illud autem loquente te cogito, & meipsum observo, Quod licet vel maxime Euthyphro me doceat, deos omnes hanc mortem iniustam ducere, qui magis inde ab Euthyphrone didicerō, quid sanctum, quidve profanum fit? deo quidem inimicum opus hoc esset: attamen ab hoc paulo ante discreta haec esse minime visa sunt, sanctum scilicet, et non sanctum: quod enim deo amicum, deo etiam inimicum apparuit. Quamobrem hoc tibi dimittam, o Euthyphro: & si vis, dii omnes iniustum putent, & oderint. Veruntamen hoc iam in sermone sic emendemus, ut, quod dii omnes oderint, profanum; quod contra omnes ament, sanctum fit. quae vero alii quidem ament, alii vero oderint, neutra sint, vel simul ambo. Num ita vis nunc sanctum, et profanum nobis esse distinctum? Eu. Quid, o Socrates, prohibet? So. Nihil ad me, o Euthyphro: sed tu, quod ad te attinet, cogita, utrum ista ponens, sic me facile, quod pollicitus es, doceas. Eu. Equi-

ἴοισιν, ὃ ἂν πάντες θεοὶ φιλοῦσι· καὶ τὸ ἐναντίον, ὃ ἂν πάντες ε.
 θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὐ τοῦτο,
 ὃ Εὐθύφρον, εἰ καλῶς λέγεται; ἢ ἑῷμεν, καὶ οὕτως ἡμῶν
 τε αὐτῶν ἀποδεχόμεθα καὶ τῶν ἄλλων, εἰ μόνον Φῆ τις
 τί ἔχειν οὕτω, ξυγχωροῦντες ἔχειν; ἢ σκεπτέον τί λέγει ὁ
 λέγων; ΕΥΘ. Σκεπτέον. οἶμαι μέντοι ἔγωγε τοῦτο νυνὶ κα-
 λῶς λέγεσθαι. ΣΩ. Τάχ', ὃ ἡγαθὲ, βέλτιον εἰσόμμεθα.
 ἐννόησον γὰρ τὸ τοιούδε· ἄρα τὸ ἴοισιν, ὅτι ἴοισιν ἐσι. Φι- p.
 λεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν ἢ ὅτι φιλεῖται, ἴοισιν ἐσιν; ΕΥΘ. 10
 Οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις, ὃ Σώκρατες. ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πει- a.
 ράσομαι σαφέστερον φράσαι. λέγομέν τι φερόμενον καὶ φέ-
 ρον, καὶ ἀγόμενον καὶ ἄγον, καὶ ὀρώμενον καὶ ὀρῶν· καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα μαυθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐσι, καὶ ἢ
 ἕτερα; ΕΥΘ. Ἐγώγε μοι δοκῶ μαυθάνειν. ΣΩ. Οὐκοῦν
 καὶ φιλοῦμενόν τι ἐσι, καὶ τούτου ἕτερον τὸ φιλοῦν; ΕΥΘ.
 Πῶς γὰρ εὔ; ΣΩ. Λέγε δὴ μοι, πότερον τὸ φερόμενον, διότι β.
 φέρεται, φερόμενόν ἐσιν, ἢ δι' ἄλλό τι; ΕΥΘ. Οὐκ, ἀλλὰ
 διὰ τοῦτο. ΣΩ. Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ, διότι ἄγεται· καὶ τὸ

dem sanctum, quod dii omnes ament, esse faterer: profanum
 contra, quod omnes oderint. So. An hoc iterum discutiendum,
 utrum recte dicatur necne? vel potius omittendum,
 atque ita & nobis ipsis & aliis indulgere debemus, ut quid-
 quid dictum fuerit, admittamus? an quod dictum, examinandum?
 Eu. Discutiendum: quanquam hoc nunc bene dictum
 existimo. So. Forsitan, o bone vir, melius isthuc intelligemus.
 sic enim cogita, Utrum sanctum, quia sanctum est, a diis a-
 matur? vel quia a diis amatur, est sanctum? Eu. Haud in-
 telligo, quid dicas, o Socrates. So. Apertius explicare conabor.
 Dicimus quiddam latum et ferens, ductum et ducens, visum
 & videns, atque huiusmodi cuncta: num haec diversa esse,
 & qua diversa sunt, intelligis? Eu. Intelligere mihi videor. So.
 Nonne & amatum aliquid est, & aliud praeter hoc amans?
 Eu. Quidni? So. Dic obsecro: latum quia fertur, latum est,
 an ob aliquid aliud? Eu. Nequaquam, immo ob hoc ipsum

- δρώμενον, διότι ὁρᾶται; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκ ἄρα διότι ἑρώμενόν γέ ἐσι, διὰ τοῦτο ὁρᾶται· ἀλλὰ τοῦναντίον, διότι ὁρᾶται, διὰ τοῦτο δρώμενον. οὐδὲ διότι ἀγόμενον ἐσι, διὰ τοῦτο ἄγεται· ἀλλὰ διότι ἄγεται, διὰ τοῦτο ἀγόμενον. οὐδὲ διότι φερόμενον, φέρεται· ἀλλὰ διότι φέρεται, φερόμενον. ἄρα κατὰ δήλον, ὡς Εὐθύφρον, ὃ βούλομαι λέγειν; βούλομαι
- c. δὲ τόδε, ὅτι εἴ τι γίγνεται, ἢ εἴ τι πάσχει τι, οὐχ ὅτι γιγνόμενόν ἐσι, γίγνεται· ἀλλ' ὅτι γίγνεται, γιγνόμενόν ἐσιν· οὐδὲ ὅτι πάσχον ἐσι, πάσχει· ἀλλ' ὅτι πάσχει, πάσχον ἐσιν. ἢ οὐ ξυγχωρεῖς οὕτως; ΕΥΘ. Ἐγωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλούμενον, ἢ γιγνόμενόν τι ἐσιν, ἢ πάσχον τι ὑπὸ του; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει ὡσπερ τὰ πρότερα. οὐχ ὅτι φιλούμενόν ἐσι, φιλεῖται ὑπὸ ὧν φιλεῖται· ἀλλ' ὅτι φιλεῖται, φιλούμενον; ΕΥΘ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Τί
- d. δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὀσίου, ὡς Εὐθύφρον; ἀλλ' ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν πάντων, ὡς ὁ σὸς λόγος; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Ἄρα διὰ τοῦτο ὅτι ὀσιόν ἐσιν, ἢ δι' ἄλλο τι; ΕΥΘ. Οὐκ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο. ΣΩ. Διότι ἄρα ὀσιόν ἐσι, φιλεῖται· ἀλλ'

So. Et ductum similiter, quia ducitur, & visum, quia videtur? *Eu.* Maxime. *So.* Non ergo, quia visum est, videtur; sed contra, quia videtur, est visum: nec, quia ductum, ducitur; sed, quia ducitur, ductum: nec, quia latum, fertur; sed quia fertur, est latum. Nonne perspicuum est, o Euthyphro, quid inferre velim? volo autem hoc: siquid fit, aut patitur aliquid, non quia factum est fit; sed quia fit potius, factum. nec etiam, quia patiens est patitur; sed quia patitur patiens. Admittis haec? *Eu.* Admitto equidem. *So.* Nonne & amatum aut factum aliquid est, aut aliquid ab aliquo patiens? *Eu.* Prorsus. *So.* Hoc igitur eodem modo, quo superiora, se habet: non, quia amatum est, amatur, a quibus amatur, sed quia amatur, amatum. *Eu.* Necessse. *So.* Quid itaque de sancto dicimus, o Euthyphro? an quod ab omnibus diis amatur, ut oratio tua testatur? *Eu.* Immo. *So.* Numquid ob hoc, quod sanctum est, an ob aliud quiddam? *Eu.* Ob hoc ipsum. *So.* Ergo quoniam

οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὅσιόν ἐστιν; ΕΥΘ. Ἐοικε. ΣΩ.
 Ἄλλὰ μὲν δὴ, διότι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, φιλούμενον
 ἐστὶ καὶ θεοφιλές. ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Οὐκ ἄρα τὸ
 θεοφιλές ὅσιόν ἐστιν, ὡς Εὐθύφρων, οὐδὲ τὸ ὅσιον θεοφιλές,
 ὡς σὺ λέγεις· ἀλλ' ἕτερον τοῦτο τοῦτου. ΕΥΘ. Πῶς δὴ σὺ,
 ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ὅτι ὁμολογοῦμεν τὸ μὲν ὅσιον διὰ τοῦτο ε.
 φιλεῖσθαι, ὅτι ὅσιόν ἐστιν· ἀλλ' οὐ, διότι φιλεῖται, ὅσιον εἶναι.
 ἢ γὰρ; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Τὸ δὲ γε θεοφιλές ὅτι φιλεῖται
 ὑπὸ τῶν θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι, θεοφιλές εἶναι·
 ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλές, διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι. ΕΥΘ. Ἀληθῆ
 λέγεις. ΣΩ. Ἄλλ' εἶγε ταυτὸν, ὦ φίλε, ἦν, Εὐθύφρων,
 τὸ θεοφιλές καὶ τὸ ὅσιον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὅσιον εἶναι, ἐφι-
 λειτο τὸ ὅσιον καὶ διὰ τὸ θεοφιλές εἶναι, ἐφιλεῖτο ἂν τὸ p.
 θεοφιλές. εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλές, ¹¹
 θεοφιλές ἦν, καὶ τὸ ὅσιον ἂν, διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὅσιον ἦν. _{a.}
 νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἐναντίως ἔχετε, ὡς παντάπασιν ἐτέρῳ ὄντε
 ἀλλήλων. τὸ μὲν γὰρ, ὅτι φιλεῖται, ἐστὶν οἶον φιλεῖσθαι·

sanctum est, amatur; non quoniam amatur, est sanctum. *Eu.*
 Videtur. *So.* Verumtamen quoniam a diis amatur, amatum
 est, atque diis amicum. *Eu.* Quid prohibet? *So.* Non ergo
 deo amicum, sanctum est, o Euthyphro, neque sanctum ami-
 cum deo; ut tu ais, sed hoc aliud est quam illud. *Eu.* Qua-
 nam ratione, o Socrates? *So.* Quoniam confitemur sanctum ob
 id amari, quia sanctum est: non quia amatur, esse sanctum:
 nonne? *Eu.* Certe. *So.* Amatam autem a deo, eo ipso quo
 amatur a deo, deo amatum esse; non quia amatum a deo,
 amari. *Eu.* Vera loqueris. *So.* Verum si, o amice Euthyphro,
 idem esset deo amatum atque sanctum, tunc aut quia sanctum
 est, amaretur quod est sanctum, atque ita quia deo amatum,
 amaretur a deo quod deo amatum est. Aut quia amaretur a
 deo quod amatum deo est, deo amatum esset, atque ita
 quod sanctum est, ex eo quod amaretur, esset sanctum. Nunc
 autem vides, quod opposito modo se habent, utpote quae in-
 ter se diversa sunt, hoc enim, scilicet amatum deo, quia a-

- τὸ δ' ὅτι ἐστὶν ὅσον φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις, ὦ Εὐθύφρων, ἐρωτώμενος τὸ ὅσιον, ὃ, τι ποτέ ἐστὶ, τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὃ, τι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον, φιλεῖσθαι
- b. ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν ὃ, τι δὲ ἔν, οὐπω εἶπες. εἰ οὖν σοὶ φίλον, μὴ με ἀποκρύψῃ, ἀλλὰ πάλιν εἰπὲ ἐξ ἀρχῆς, τί ποτε ἔν τὸ ὅσιον, εἴτε φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, εἴτε ὀτιδὴ πάσχει. οὐ γὰρ περὶ τούτου διαισόμεθα· ἀλλ' εἰπὲ προθύμως τί ἐστὶ τό, τε ὅσιον καὶ ἀνόσιον. ΕΥΘ. Ἄλλ', ὦ Σάκρατες, οὐκ ἔχω ἔγωγε ὅπως σοὶ εἶπω ὃ νοῶ. περιέρχεται γὰρ πως αἰεὶ ἡμῖν ὃ ἂν υποθώμεθα, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν ἰδρυσώμεθα αὐτό. ΣΩ. Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὦ Εὐθύφρων, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐπιθέμην, ἴσως ἂν με ἐπέσκαπτες ὡς ἄρα καὶ ἔμοι κατὰ τὴν ἐκείνου συγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν τις αὐτὰ θεῖ νῦν δὲ (σαὶ γὰρ αἱ υποθέσεις εἰσὶν) ἄλλου οὐκ
- c.

matur, tale est, ut fit amatum. illud autem, scilicet sanctum, quia tale est, ut ametur, amatur, & amatum est. Viderisque, o Euthyphro, quum, quid sanctum fit, interrogatus fueris, essentiam illius ostendere noluisse: sed passionem quandam assignavisse, quam hoc sanctum suscepit: ab omnibus videlicet diis amari. quid autem fit, nondum explicuisti. Si itaque tibi placet, ne me celes, verum a principio rursus definias, quod ipsum sanctum existens, vel amatur a deo, vel aliud quodvis patitur: neque nos de hoc invicem diffidebimus. Sed prompte iam dicas, quid sanctum est, quidve profanum. *Eu. At,* o Socrates, quomodo tibi quod cogito, exprimam, non invenio. Semper enim nobis, quod proposuimus, oberrat, neque consistere vult, ubi sistimus. *So.* Progenitoris nostri Daedali, o Euthyphro, opera esse, quae dixisti, videntur. Quod si ego illa dixissem atque posuissem, forte me risisses (ioco quodam obiiciens) quod orationis meae artificia secundum illius cognationem diffugiunt, neque permanere volunt, ubi quis illa locavit. Nunc

τινος δεῖ σκώμματος. οὐ γὰρ ἐθέλουσί σοι μένειν, ὡς καὶ αὐτῷ σοι δοκεῖ. ΕΥΘ. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σχεδὸν τι τοῦ αὐτοῦ σκώμματος, ὃ Σώκратες, δεῖσθαι τὰ λεγόμενα. τὸ γὰρ περιίεναι αὐτοῖς τοῦτο, καὶ μὴ μένειν ἐν ταυτῷ, οὐκ ἔγωγέ εἰμι ὁ ἐντιθεῖς· ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς ὁ Δαιδάλος. ἐπεὶ ἐμοῦ δ. γε ἔνεκα ἔμενευ ἂν ταῦτα οὕτω. ΣΩ. Κινδυνεύω ἄρα, ὃ ἑταῖρε, ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσοῦτῳ, ὅσῳ ὁ μὲν τὰ αὐτοῦ μόνον ἐποιοεῖ οὐ μένοντα· ἐγὼ δὲ, πρὸς τοῖς ἑμαυτοῦ, ὡς ἔοικε, καὶ τὰ ἀλλότρια. καὶ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης ἐστὶ κομψότατον, ὅτι ἄκων εἰμι σοφός. ἐβουλόμην γὰρ ἂν μοι τοὺς λόγους μένειν, καὶ ἀκινήτους ἰδρῦσθαι, μᾶλλον ἢ πρὸς τῇ Δαιδάλου σοφίᾳ τὰ Ταντάλου χρήματα γενέσθαι. καὶ τούτων μὲν ἄδηγ. Ἐπειδὴ δέ μοι e. δοκεῖς σύ τρυφᾶν, αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι δεῖξαι ὅπως ἂν με διδάξης περὶ τοῦ ὄσιου, καὶ μὴ προαποκάμης. ἴδε γὰρ εἰ οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὄσιον. ΕΥΘ. Ἐμοιογε. ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ πᾶν τὸ δίκαιον, ὄσιον; ἢ τὸ

autem, cum tuae suppositiones istae sint, alia quadam opus est dicacitate. neque enim tibi permanere volunt, ut tibi quoque videtur. *Eu.* Immo mihi videtur, o Socrates, quae dicta abs te sunt, eadem paene dicacitate iocoque notari posse: quod enim illa oberrant, ego minime in causa sum, sed tu mihi Daedalus ipse videris: quantum namque in me est, sic illa mansissent. *So.* Videor igitur, o amice, eo in hac arte quam ille praestantior, quo ille sua solum instabilia fabricabat, ego autem, praeter mea, ut apparet, etiam aliena. Idque mihi est in arte pulcherrimum, quod invitus sum sapiens. Malim namque rationes mihi manere, immobilesque consistere, quam supra Daedali sapientiam, Tantali quoque divitias assequi. Atque haec quidem fatis. Postquam vero tanquam delicatior, laborem subterfugere mihi videris, ego una tecum declarare contendam, ut me circa ipsum sanctum erudias, nec in medio sermone deficias. Vide namque, num tibi necessarium videatur omne sanctum esse iustum. *Eu.* Mihi vero. *So.* Numquid igitur & omne

- p. μὲν ὅσιον πᾶν, δίκαιον τὸ δὲ δίκαιον, οὐ πᾶν ὅσιον, ἀλλὰ
 12 τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δὲ τί καὶ ἄλλο; ΕΥΘ. Οὐχ ἔπο-
 a. μαι, ὦ Σώκρατες, τοῖς λεγομένοις. ΣΩ. Καὶ μὴν νεώτερός
 γ' ἐμοῦ εἶ, οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσω σοφώτερος· ἀλλ', ὃ λέγω,
 τρυφᾶς ὑπὸ πλοῦτου τῆς σοφίας. ἀλλ', ὦ μακάριε, ξύμ-
 τεινε σαυτόν. καὶ γὰρ οὐδὲ χαλεπὸν κατανοῆσαι ὃ λέγω.
 λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὃ ποιητὴς ἐποίησεν, ὃ ποιήσας,
 Ζῆνα δὲ τὸν δ' ἔρξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν,
 b. Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν. ἵνα γὰρ δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς.
 ἐγὼ οὖν τούτῳ διαφέρομαι τῷ ποιητῇ. εἶπω σοι ὅπη; ΕΥΘ.
 Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐ δοκεῖ μοι εἶναι ἵνα δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς. πολ-
 λοι γὰρ μοι δοκοῦσι, καὶ νόσους καὶ πενίας καὶ ἄλλα πολλὰ
 τοιαῦτα δεδιότες, δεδιέναι μὲν, αἰδεῖσθαι δὲ μηδὲν ταῦτα ἀ-
 δεδιασιν. οὐ καὶ σοι δοκεῖ; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἄλλ' ἵνα
 γε αἰδώς, ἐνθα καὶ δέος εἶναι. ἐπεὶ ἔσιν ὅσις αἰδούμενός τι
 πρᾶγμα καὶ αἰσχυρόμενος, οὐ πεφόβηται τε καὶ δέδοικεν
 c. ἅμα δόξαν πονηρίας; ΕΥΘ. Δέδοικε μὲν οὖν. ΣΩ. Οὐκ ἄρα

iustum sanctum? aut potius omne sanctum iustum? iustum
 vero non omne quidem sanctum, sed partim sanctum, par-
 tim aliud quiddam? *Eu.* Ego vero ista verba tua haud con-
 sequor. *So.* Verumtamen iunior me nihilo minus quam sapien-
 tior es: sed, ut dixi delicatior es ob sapientiae copiam. At, o
 beate, vires tuas excita, enitere. nihil enim arduum est, quod
 dicebam comprehendere. Contra enim statuo, quam Poeta
 qui dicit:

Scribere cur metuum, quum scribo de Iove summo?

Namque metus secum socium trahit usque pudorem.

Ego autem a Poeta hoc discrepo: vis, quo discrepo, tibi
 dicam? *Eu.* Prorsus. *So.* Non videtur mihi ubicunque timor
 est, ibi etiam pudor existere. nam multi mihi videntur pau-
 pertatem ac morbos ceteraque huiusmodi metuentes, timere
 quidem, neque tamen pudore ullo in iis affici, quae timent. tibi
 vero nonne idem videtur? *Eu.* Et mihi. *So.* At ubicunque pu-
 dor, ibi & timor. An quisquam est, qui pudore afficitur, atque

δρθῶς ἔχει λέγειν, ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδῶς· ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδῶς, ἔνθα καὶ δέος. οὐ μέντοι γε ἵνα γε δέος, πανταχοῦ αἰδῶς. ἐπὶ πλεον γὰρ οἶμαι δέος αἰδοῦς. μόριον γὰρ δέους αἰδῶς, ὡσπερ ἀριθμοῦ, περιττόν. ὡς οὐχ ἵνα περ ἀριθμός, ἔνθα καὶ περιττόν· ἵνα δὲ περιττόν, ἔνθα καὶ ἀριθμός. ἔπη γὰρ που νῦν γε; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Τὸ τοιοῦτον τοίνυν καὶ ἐκεῖ λέγων ἡρώτων, ἄρα ἵνα δίκαιον, ἔνθα καὶ ὄσιον ἢ ἵνα μὲν ὄσιον, ἔνθα καὶ δίκαιον ἵνα δὲ δίκαιον, οὐ παν- d. ταχοῦ ὄσιον. μόριον γὰρ τοῦ δικαίου τὸ ὄσιον. οὕτω φῶμεν, ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ; ΕΥΘ. Οὐκ' ἀλλ' οὕτω. Φαίγη γὰρ μοι δρθῶς λέγειν. ΣΩ. Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο. εἰ γὰρ μέρος τὸ ὄσιον τοῦ δικαίου, δεῖ δὴ ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν εἴη τοῦ δικαίου τὸ ὄσιον. εἰ μὲν οὖν σύ με ἡρώτας τι τῶν νῦν δὴ, οἶον, ποῖον μέρος ἐστὶν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον, καὶ τίς ὢν τυγχάνει οὗτος ὁ ἀριθμός· εἶπον ἂν ὅτι ὅς ἂν μὴ σκαληνὸς ἦ, ἀλλ' ἰσοσκελής. ἢ οὐ δοκεῖ σοι; ΕΥΘ. Ἐμοιογε.

erubescit, opinionem pravitatis non formidans? *Eu.* Formidat certe. *So.* Haud igitur recte dicitur, ubi timor, ibi pudor; sed ubi pudor, ibi et timor: neque tamen (vice versa) ubicunque timor, ibi etiam pudor. Amplior enim, ut arbitror, est timor quam pudor: siquidem pars timoris est pudor, quemadmodum numeri pars est impar. ideoque non ubicunque numerus, ibi impar: ubi tamen impar, & numerus est. nonne nunc assequeris? *Eu.* Maxime. *So.* De hoc igitur in superioribus percontabar: utrum ubi iustum, ibi & sanctum: an, ubi sanctum, ibi & iustum: ubi tamen iustum, non semper & sanctum: pars quippe iusti sanctum est. Itane igitur, an aliter dicemus? *Eu.* Sic utique, probe dici videtur. *So.* Vide vero quod sequitur. si enim sanctum iusti pars est, oportet nos, ut apparet, cuiusmodi iusti pars sanctum fit, invenire. Si tu ergo me modo aliquid praedictorum interrogares, ut puta, par cuiusmodi pars numeri, & quis numerus fit: responderem profecto, qui non laterum omnium inaequalium, sed aequalium duorum fit. An non idem tibi videtur? *Eu.* Mihi certe. *So.* Conare igitur tu

- e. ΣΩ. Πειρῶ δὴ καὶ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι τὸ ποῖον μέρος τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐσιν ἵνα καὶ Μελίτω λέγωμεν μηκέθ' ἡμᾶς ἀδικεῖν, μηδ' ἀσεβείας γράφασθαι, ὡς ἱκανῶς ἤδη παρὰ σοῦ μεμαθηκότας τά τε εὐσεβῆ καὶ ὅσια, καὶ τὰ μὴ. ΕΥΘ. Ταῦτο τοίνυν ἐμοίγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον τὸ περὶ τῆν τῶν θεῶν θεραπείαν τὸ δὲ περὶ τῆν τῶν ἀνθρώπων, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. ΣΩ. Καὶ καλῶς γέ μοι, ὦ Εὐθύφρον,
- p. φαίνη λέγειν ἄλλὰ σμικροῦ τινοῦ ἐτι ἐνδεής εἰμι. τῆν γὰρ θεραπείαν οὕτω ξυλίμη ἦντινα ὀνομάζεις. οὐ γάρ που λέγεις, οἳαί περ καὶ αἱ περὶ τὰ ἄλλα θεραπειαὶ εἰσι, τοιαύτην καὶ περὶ θεῶν. λέγομεν γάρ που οἶον φαμέν, ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ ἵππικός. ἢ γάρ; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἡ γάρ που ἵππικὴ, ἵππων θεραπεία; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Οὐδὲ γε κύνας πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ κυνηγετικός. ΕΥΘ. Οὕτω. ΣΩ. Ἡ γάρ που κυνηγετικὴ, κυνῶν θεραπεία; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Ἡ δὲ ψε βοηλατικὴ, βοῶν; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἡ δὲ δὴ ὀσιότης τε καὶ εὐσεβεία, θεῶν, ὦ Εὐθύφρον. οὕτω λέγεις; ΕΥΘ. Ἐγώ γε.

quoque me ita docere, cuiusmodi iusti pars sanctum est: ut & Melito confestim obiciam, ne ulterius iniustitiae nos & impietatis accuset, quippe cum abs te quae pia, quae sancta, quaeve contraria sunt, quantum satis est, didicerimus. *Eu.* Iusti igitur partem, o Socrates, sanctum & pium esse reor, quae scilicet circa deorum curam versatur. eam vero, quae ad hominum curam pertinet, reliquam esse iustitiae partem. *So.* Probe, o Euthyphro, dicere mihi videris: sed paulum quid praeterea requiro. curam enim quam vocas, nondum intelligo. neque forte dicis, hanc curam, quae ad deos spectat, talem esse, quales curae sunt, quae ad alia spectant. ut ecce cum dicimus: Non quivis equos curare novit, sed, equester. an non? *Eu.* Prorsus. *So.* Equestris namque facultas equorum cura est. *Eu.* Utique. *So.* Et venatoria canum, & bucolica bouum. *Eu.* Ominino. *So.* Sanctitas autem ac pietas cura deorum. Sicne,

ΣΩ. Οὐκοῦν θεραπεία τε πᾶσα ταυτὸν διαπράττεται, ὅσον τοιούδε ἐπ' ἀγαθῷ τινὶ ἔσαι καὶ ἄφελεία τοῦ θεραπευομένου. ὥσπερ ὄρας δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἵππικῆς θεραπευόμενοι ἄφελουῦνται καὶ βελτίους γίνονται. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι; ΕΥΘ. Ἐμοιογε. ΣΩ. Καὶ οἱ κύνες γέ που, ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, καὶ οἱ βόες, ὑπὸ τῆς βοηλατικῆς, καὶ τᾶλλα πάντα ὡσαύτως. ἢ ἐπὶ βλάβῃ οἶε τοῦ θεραπευομένου τὴν θεραπείαν εἶναι; ΕΥΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Ἄλλ' ἐπ' ἄφελεία; ΕΥΘ. Πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ ὁσιότης θεραπεία οὔσα θεῶν, ἄφελεία τὲ ἐσι θεῶν, καὶ βελτίους τοὺς θεοὺς ποιεῖ; καὶ σὺ τοῦτο ξυγχαρήσαιοις ἂν, ὡς ἐπειδάν τι ὄσιον ποιῆς, βελτίω τινὰ τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ; ΕΥΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ, ᾧ Εὐθύφρον, οἶμαι σὲ τοῦτο λέγειν πολλοῦ καὶ δέω. ἀλλὰ τούτου δὴ ἔνεκα καὶ ἀνηρόμην τίνα ποτὲ λέγεις τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν, οὐχ ἠγούμενός σε δ. τοιαύτην λέγειν. ΕΥΘ. Καὶ ὀρθῶς γε, ᾧ Σώκρατες. οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω. ΣΩ. Εἶεν. ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία εἴη ἂν ἢ ὁσιότης; ΕΥΘ. Ἡνυπερ, ᾧ Σώκρατες, οἱ δούλοι

ο Euthyphro, asseris? *Eu.* Assero. *So.* An non cura omnis idem intendit, ut hoc huiusmodi bono et utilitati fit ei quod curatur? ut equi ab equestri diligentia iuvantur, ac meliores evadunt. an non sic videntur? *Eu.* Mihi plane. *So.* Et canes a venatorum peritia, & a bucolica boves, ac reliqua cuncta similiter. Aut vero in damnum eius quod curatur, curam tendere putas? *Eu.* Non per Iovem. *So.* Ad utilitatem vero? *Eu.* Quidni? *So.* Sanctitas quoque cum deorum cura fit, diisne prodest? ac meliores efficit? ac cur non hoc tu quidem concederes, ut cum sanctum quippiam peragas, deorum aliquem facias meliorem? *Eu.* Nunquam per Iovem. *So.* Neque ego, ο Euthyphro, id te dicere arbitror: longe enim a me suspicio haec abest: propterea te rogavi, qualemnam curam deorum diceres, non existimans, huiusmodi quandam te dicere. *Eu.* Et recte quidem, ο Socrates. non enim talem assero. *So.* Esto, sed quanam tandem deorum cura sanctitas erit? *Eu.*

τοὺς δεσπότας θεραπεύουσι. ΣΩ. Μανθάνω. ὑπηρετικὴ τις ἂν, ὡς ἔοικεν, εἴη θεοῖς. ΕΥΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Ἐχοίς ἂν οὖν εἰπεῖν, ἢ ἰατροῖς ὑπηρετικὴ, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὕσα ὑπηρετικὴ; οὐκ εἰς ὑγείας, οἶε; ΕΥΘ. Ἐγῶγε. ΣΩ. Τί δὲ; ἢ ναυπηγοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἔσι; ΕΥΘ. Δηλοῦντι, ὦ Σώκρατες, εἰς πλοίου. ΣΩ. Καὶ ἢ οἰκοδόμοις γέ που, εἰς οἰκίας; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Εἰπέ δὴ, ὦ ἄριστε· ἢ δὲ θεοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι σὺ οἶσθα, ἐπειδήπερ τά γε θεῖα κάλλιστα φῆς εἶδέναι ἀνθρώπων. ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Εἰπέ δὴ πρὸς Διὸς τί ποτ' ἐσὶν ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον ἔργον ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, ἡμῖν ὑπηρεταῖς χρώμενοι; ΕΥΘ. Πολλὰ καὶ καλὰ, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοὶ, ὦ φίλε· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ραδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ ἀπεργάζονται. ἢ οὐ; ΕΥΘ. Πῶς δ' οὐ; ΣΩ. Πολλὰ γε οἶμαι καὶ καλὰ καὶ οἱ γεωργοὶ· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφά-

P.
14
a.

Quia, o Socrates, servi dominos curant. So. Intelligo: ministra quaedam deorum, ut videtur, cura haec erit. Eu. Profusus. So. Potestne igitur dicere, ad quid suppeditet medicis cura medicorum ministra? nonne ad sanitatem? Eu. Ad hanc ipsam. So. Ministra vero facultas eorum, qui naves construunt, ad quid illis ministrat? Eu. Nimirum, o Socrates, ad navis fabricam. So. Et quae domorum aedificatoribus, nonne ad domus constructionem? Eu. Certe. So. Dic itaque mihi, vir optime, cura illa ministra deorum, ad cuius operis effecttionem diis obsequitur? perspicuum est enim te scire, cum divina te nosse prae caeteris omnibus affirmaris. Eu. Et vera loquor, o Socrates. So. Dic ergo per Iovem, quid est mirificum hoc opus, quod dii nobis ministrantibus faciunt? Eu. Multa profecto ac pulchra, o Socrates. So. Exercitus quoque duces (multa & pulchra efficiunt) o amice: verumtamen facile praecipuum diceres opus illorum esse in praelio superare. an non? Eu. Quidni? So. Multa praeterea atque pulchra, ut arbi-

λαιον αὐτῶν ἐσι τῆς ἀπεργασίας, ἢ ἐκ τῆς γῆς τροφή.
ΕΥΘ. Πάνυγε. **ΣΩ.** Τί δὲ δὴ; τῶν πολλῶν καὶ καλῶν ἃ
οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, τί τὸ κεφάλαιόν ἐσι τῆς ἀπεργασίας;
ΕΥΘ. Καὶ ὀλίγου σοι πρότερον εἶπον, ὦ Σώκρατες, ὅτι
πλείονος ἔργου ἐσὶν ἀκριβῶς ταῦτα πάντα ὡς ἔχει μαθεῖν **h.**
τόδε μέντοι σοι ἀπλῶς λέγω, ὅτι εἰάν μὲν κεχαρισμένα τις
ἐπίζηται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν, εὐχόμενός τε καὶ
δύων, ταῦτ' ἐσι τὰ ὅσια· καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τοὺς τε ἰδίους
οἴκους καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων τὰ δ' ἐναντία τῶν κεχαρισ-
μένων, ἀσεβῆ, ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἕπαντα καὶ ἀπόλλυσι.
ΣΩ. Ἡ πολὺ μοι διὰ βραχυτέρων, ὦ Εὐθύφρον, εἰ ἐβούλου,
εἶπες ἂν τὸ κεφάλαιον ὧν ἠρώτων. ἀλλὰ γὰρ ὡς οὐ πρό-
θυμός με εἶ διδάξαι, δῆλος εἶ. καὶ γὰρ νῦν ἐπειδὴ ἐπ'
αὐτῷ ἦσθα, ἀπετράπου ὃ εἰ ἀπεκρίνω, ἴσως ἂν ἤδη παρὰ **c.**
σοῦ τὴν δσιότητα ἐμεμαθήκειν. νῦν δὲ, ἀνάγκη γὰρ τὸν ἔρω-
τῶντα τῷ ἔρωτωμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅτι ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ,
τί δὲ αὐτῷ λέγεις τὸ ὅσιον εἶναι καὶ τὴν δσιότητα; οὐχι

tror, agricultores: summa tamen illorum est, ex terra ali-
menta colligere. *Eu.* Prorsus. *So.* Multorum vero pulchro-
rumque facinorum, quae dii perficiunt, quaenam summa exi-
stit? *Eu.* Etiam paulo ante dixi, o Socrates, prolixi operis
esse, haec omnia perfecte comprehendere. Sic autem nunc
tibi simpliciter dico, quod si quis grata diis loqui & agere
novit, vovens, atque sacrificans, haec sancta sunt: atque
haec officia, tum domos proprias, tum civitates conservant.
Contraria vero iis, quae diis grata sunt, impia sunt, & uni-
versa pervertunt ac perdunt. *So.* Paucioribus admodum, o
Euthyphro, si voluisses, summam eorum quae rogabam ex-
plicuisses: sed satis apparet, quam non promptus & libens ad
me docendum accedas. etenim tum, cum in hoc esses, resi-
liebas: quod si respondiisses, fortassis dudum sanctitatem abs
te didicissem. nunc autem (necesse est enim interrogantem
interrogatum sequi quacunque ducit) quid tandem dicis sanc-
tum esse, atque sanctitatem? nonne scientiam quandam vo-

ἐπισήμηγ τιὰ τοῦ θύειν τε καὶ εὐχεσθαι; **ΕΥΘ.** Ἐγώ γε.
ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ θύειν, δωρεῖσθαι ἐς τοὺς θεοῖς· τὸ δ' εὐχε-
 σθαι, αἰτεῖν τοὺς θεοὺς. **ΕΥΘ.** Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες.
ΣΩ. Ἐπισήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ἢ ὁσιότης ἂν
 δ. εἴη, ἐκ τούτου τοῦ λόγου. **ΕΥΘ.** Πάνυ καλῶς, ὦ Σώκρατες,
 ξυνῆκας, ὃ εἶπον. **ΣΩ.** Ἐπιθυμητῆς γάρ εἰμι, ὦ φίλε,
 τῆς σῆς σοφίας, καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ. ὥστε οὐ χαμαὶ
 πεσεῖται ὃ, τι ἂν εἴποις. ἀλλὰ μοι λέξον τίς αὕτη ἢ
 ὑπηρεσία ἐς τοὺς θεοῖς. αἰτεῖν τε φῆς αὐτοὺς καὶ δίδοναι
 ἐκείνοις; **ΕΥΘ.** Ἐγώ γε. **ΣΩ.** Ἄρ' οὖν τό γε ὀρθῶς
 αἰτεῖν ἂν εἴη, ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων, ταῦτα αὐτοὺς αἰτεῖν;
ΕΥΘ. Ἄλλο τί; **ΣΩ.** Καὶ αὐτὸ δίδοναι ὀρθῶς, ὧν ἐκείνοι
 e. τυγχάνουσι δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκείνοις αὐτὰν ἀντιδω-
 ρεῖσθαι; οὐ γάρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴη δωροφορεῖν δίδοντα
 τῷ ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται. **ΕΥΘ.** Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρα-
 τες. **ΣΩ.** Ἐμπορικὴ ἄρα τίς ἂν εἴη, ὦ Εὐθύφρων, τέχνη
 ἢ ὁσιότης θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων. **ΕΥΘ.** Ἐμ-
 πορικὴ, εἰ οὕτως ἡδῖόν σοι ὀνομάζειν. **ΣΩ.** Ἄλλ' οὐδὲ ἡδῖον

vendi, atque sacrificandi? *Eu.* Equidem. *So.* Nonne sacrificare est munera diis offerre? vovere autem, a diis petere? *Eu.* Et maxime quidem, o Socrates. *So.* Scientia ergo & diis dandi, & ab iis petendi hoc quidem pacto sanctitas erit. *Eu.* Perpulchre, o Socrates, quod dicebam intellexisti. *So.* Avidus sum, o amice, sapientiae tuae, mentemque adhibeo, nec ex-cidere quidquam patiar frustra. At mini dicas oro, quatenam haec est ministratio erga deos? an esse dicis, ab iis petere aliquid, & iis dare? *Eu.* Certe. *So.* Recte ab illis petere, nonne est ea petere, quibus egemus? *Eu.* Quid ergo. *So.* Recte autem dare, ea quibus indigent, illis offerre? Neque enim scitum esset, ea alicui, quibus non indiget, elargiri. *Eu.* Vera narras, o Socrates. *So.* Mercatura igitur, o Euthyphro, inter deos & homines mutua quaedam sanctitas erit. *Eu.* Mercatura, si sic nominari lubet. *So.* At nihil mihi placet, nisi sic verum. Dic ergo, quatenam diis ex muneribus nostris uti-

ἔμοιγε, εἰ μὴ τυγχάνει ἀληθὲς ὄν. φράσον δὴ μοι τίς ἢ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς οὕσα ἀπὸ τῶν δῶρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι. ἃ μὲν γὰρ διδάσι, παντὶ δῆλον. οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἡμῖν ἀγαθὸν ὃ, τι ἂν μὴ ἐκεῖνοι δῶσιν· ἃ δὲ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι, τί ὠφελοῦνται; ἢ τοσοῦτον αὐτῶν πλεονεκτοῦμεν κατὰ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' αὐτῶν λαμβάνομεν, ἐκεῖνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν; **ΕΥΘ.** Ἄλλ' οἶει, ὦ Σώκρατες, τοὺς θεοὺς ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τούτων ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; **ΣΩ.** Ἀλλὰ τί δῆποτ' ἂν εἶη ταῦτα, ὦ Εὐθύφρον, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς; **ΕΥΘ.** Τί δ' οἶει ἄλλο, ἢ τιμὴ τε καὶ γέρας, καὶ, ὅπερ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, χάρις; **ΣΩ.** Κεχαρισμένον ἄρα ἔστιν, ὦ Εὐθύφρον, τὸ ὄσιον, ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον, οὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς; **ΕΥΘ.** Οἴμαι ἐγώ γε πάντων γε μάλισα φίλον. **ΣΩ.** Τοῦτο ἄρ' ἔστιν αὖ, ὡς ἔοικε, τὸ ὄσιον τὸ τοῖς θεοῖς φίλον. **ΕΥΘ.** Μάλισά γε. **ΣΩ.** Θαυμάσῃ οὖν ταῦτα λέγων, εἴαν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες, ἀλλὰ βαδίζοντες, καὶ ἐμὲ αἰτιάσῃ τὸν Δαίδαλον βαδίζοντα αὐτοὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὧν πολὺ τεχνικώτερος

litas. Nam quae ipsi dent, nemo est qui ignoret. nihil enim nobis est bonum, quin illi praebeant. Quae vero a nobis accipiunt, quid illis conferunt? an tanto ipsis in hac mercatura praestamus, ut cum nos omnia ab illis bona suscipiamus, ipsi nihil a nobis boni reportent? *Eu.* Num opinaris, o Socrates, deos iis, quae a nobis accipiunt, aliqua ex parte iuvare? *So.* At quid tandem erunt haec nostra dona diis oblata? *Eu.* Quid putas aliud, quam honorem, venerationem, &, ut modo dixeram, gratiam? *So.* Est igitur, o Euthyphro, gratiosum diis sanctum, non autem utile, aut amicum? *Eu.* Reor equidem maxime omnium amicum. *So.* Igitur sanctum rursus, ut videtur, est, quod sit diis amicum? *Eu.* Maxime. *So.* An est mirum igitur, cum haec dicas, quod rationes tibi nequaquam consistere, sed vacillare potius videntur, ac me veluti Daedalum culpas, quod eas nutare compellam? cum tamen ipse longe admodum artificiosior sis, quam Daedalus, dum

- τοῦ Δαιδάλου, καὶ κύκλω περιϊόντας ποιῶν; ἢ οὐκ αἰσθάνηται ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν, πάλιν εἰς ταῦτόν ἵκει; μέμνησαι γάρ που ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν τό, τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς οὐ ταῦτόν ἡμῖν ἐφάνη, ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων ἢ οὐδὲ μέμνησαι; ΕΥΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Νῦν οὖν οὐκ ἐννοεῖς ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς φίλον, φῆς ὅσιον εἶναι; τοῦτο δ' ἄλλό τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται; ἢ οὐ; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ ἄρτι οὐ καλῶς ὠμολογοῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, νῦν οὐκ ὀρθῶς τιθέμεθα. ΕΥΘ. Ἐοικε. ΣΩ. Ἐξ ἀρχῆς ἄρα ἡμῖν σκεπτέον πάλιν τί ἐστὶν ὅσιον. ὡς ἐγὼ, πρὶν ἂν μάθω, ἐκὼν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω. ἀλλὰ μὴ με ἀτιμάσῃς, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προσχῶν τὸν νοῦν, ὅτι μάλισα νῦν εἶπέ τὴν ἀλήθειαν. οἶσθα γάρ, εἴπερ τις ἄλλος ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἀφετέος ἂν εἴης, ὥσπερ ὁ Πρωτεύς, πρὶν ἂν εἴπῃς. εἰ γὰρ μὴ ἤδεισθα σαφῶς τό, τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ποτε ἐπεχειρήσας ὑπὲρ ἀνδρὸς θεῶν ἀνδρα πρεσβύτερον πατέρα διωκᾶσθαι φόνου ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοὺς ἂν ἐδειςσας παρακινδυνεύειν, (μὴ οὐκ

ipse facis, ut sermones in circulum revolvantur. an non sentis, orationem rursus in idem refluere? Meministi enim in superioribus sanctum & dilectum Deo, haud eadem, sed diversa invicem apparuisse. an non meministi? *Eu.* Memini. *So.* Nunc vero nequaquam animadvertis, te sanctum deo amicum dicere: hoc autem nihil aliud est, quam deo dilectum. an non? *Eu.* Omnino. *So.* Ergo aut tunc non recte concessimus: aut si recte tunc, modo non recte iudicaremus. *Eu.* Videtur. *So.* Igitur a principio rursus, quid sanctum sit, examinandum est. Nam ego antequam discam, lubenti animo adstare non recusabo. Sed ne me contemnas: immo mentem penitus adhibens, quam maxime nunc exprime veritatem. Nosti enim, si quis hominum alius: neque dimittendus es, quemadmodum Proteus, priusquam dixeris. Nam nisi liquido sanctum & profanum novisses; nunquam mercenarii cuiusdam gratia, virum senem & patrem, ut reum mortis, persequi statuisses: sed deos timuisses, ne forte minus id recte aggredereris, atque

δρθῶς αὐτὸ ποιήσεις) καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡσχύνῃς. νῦν δὲ εὖ οἶδα ὅτι σαφῶς οἶμι εἰδέναι τό, τε ὅσιον καὶ μὴ εἰπέ εἶ οὖν, ᾧ βέλτιζε Εὐθύφρον, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅ, τι αὐτὸ ἡγή. ΕΥΘ. Εἰσαῦθις τοίνυν, ᾧ Σώκρατες· νῦν γὰρ σπεύδω πευ, καὶ μοι ὥρα ἀπιέναι. ΣΩ. Οἶα ποιεῖς, ᾧ ἑταῖρε; ἀπ' ἐλπίδος με καταβαλῶν μεγάλης ἀπέρχῃ, ἣν εἶχον ὡς παρὰ σου μαθῶν τά τε ὅσια καὶ μὴ, καὶ τῆς πρὸς Μέλιτον γραφῆς ἀπαλλάξομαι, ἐνδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἤδη παρ' Εὐθύφρονος τὰ δεῖα γέγονα· καὶ ὅτι οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας p. 16 αὐτῷ σχεδιάζω, οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά· καὶ δὴ καὶ τὸν ἄλλον βίου ὅτι ἀμεινον βιωσοίμην.

ΤΕΛΟΣ ΕΥΘΥΦΡΟΝΟΣ.

homines veritus esses. Nunc autem novi, quod sanctum & profanum nosse plane opinaris. Dic igitur, optime Euthyphro, neque nos celes, quid ipsum esse putes. *Eu.* Alias, o Socrates. nunc enim alio propero; & hora est, ut abeam. *So.* Quid agis amice? magna de spe me nunc abiens deieciisti, qua sperabam, abs te quid sanctum, quid non sanctum, discere; atque ita Meliti accusationem evadere, ostendens illi, quod ab Euthyphrone divinorum sapientiam adeptus fuerim; neque ulterius ex mea rudique sententia novum aliquid de divinis inducturus sim, sed reliquum omne tempus rectius sim victurus.

FINIS EUTHYPHRONIS.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ

ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΣ.

Η Θ Ι Κ Η

ARGUMENTUM.

Constat libellus tribus partibus. Et prima quidem pars continet ipsam defensionem, ita ut criminationibus accusatorum Socratis, quorum duo erant genera, occurratur, & loci quidam communes eo pertinentes attingantur: secunda pars comprehendit ea, quae Socratem Plato dicentem fecit, quum damnatus primis iudicum sententiis litem aestimare iussus esset: tertia denique pars ea proponit, quae a Socrate dista feruntur, quum damnatus esset morte.

Ο, τι μὲν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἔγωγ' οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτῶν ὀλίγου δεῖν ἑμαυτοῦ ἐπελαθόμεν· οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καὶ τοι ἀληθές γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐθὲν εἰρήκασι. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο, ἐμῷ ἔλεγον ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἕξαπα- p.
17
a.

PLATONIS

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΟΚΡΑΤΙΣ.

Ad mores pertinens.

QUA vos ratione, o viri Athenienses, affecerint accusatores mei, nescio equidem: me certe sic affecerunt, ut mei ipsius pene oblitus fuerim; usque eo ad persuadendum accommodate dicebant: quamvis nihil, ut ita loquar, veri ad vos detulerunt. Sed ex multis, quae falso asseverabant, id sum potissimum admiratus, quod vobis cavendum esse monuerunt,

- b. τηθῆτε, ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυνηθῆναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μὴδ' ὄπωσ-
τιοῦν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναι-
σχυνητότατον εἶναι. εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν αὐτοὶ λέγειν,
τὸν τάληθῆ λέγουσα. εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ὁμολογοῖην
ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὡσ-
περ ἐγὼ λέγω, οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν ὑμεῖς δέ μου ἀκού-
σεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ μέντοι μὰ Δία, ὦ ἄνδρες
'Αθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὡσπερ οἱ τούτων,
- c. ῥήμασι τε καὶ ὀνόμασιν, οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε
εἰκὴ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασι. πιεῖω γὰρ δίκαια
εἶναι ἃ λέγω, καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως. οὐδὲ
γὰρ ἂν δῆπου πρόποι, ὦ ἄνδρες, τῆδε τῆ ἡλικίᾳ, ὡσπερ μει-
ρακίῳ πλάττοντι λόγους, εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. καὶ μέντοι καὶ πά-
νυ, ὦ ἄνδρες 'Αθηναῖοι, τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παριεμαί ἐάν
διὰ τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ μου ἀπολογουμένου δι' ὧν περ
εἴωθα λέγειν καὶ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, (ἵνα ὑμῶν

ne a me, quasi eloquente, deciperemini. Quod enim asserere id minime erubuerunt, cuius ego mox redargutionem opere ipso facturum eram, quando quidem in praesentia vobis appareo longe ab eloquentia alienus: hoc, inquam, mihi super omnia visum est impudentissimum: nisi forte eloquentem isti vocant vera dicentem. Si enim ita dicant, profiterer equidem me, quamvis non eorum more, rhetorem esse. Quippe cum hi, ut equidem dico, veri nihil dixerint; a me vero vos vera omnia audituri sitis. Neque vero, per Iovem, o viri Athenienses, fucatam a me orationem, quemadmodum ab istis, verborum nominumque elegantia, neque aliter exornatam, sed iis, quae casu et fortuito occurrerint, verbis contextam audietis. Confido enim me iusta dicturum, neque quisquam vestrum speret, me aliter esse dicturum: alioquin neque actatam hanc, o viri, deceret, adolescentulorum more verbis studiose formatis huc ad vos ingredi. Quin immo vehementer, o viri Athenienses, id oro, & obsecro, ut, si iisdem me verbis in respon-

οὐ πολλοὶ ἀκηκόασι, καὶ ἄλλοθι, μήτε θαυμάζειν, μήτε θορυβείν τούτου ἔνεκα. ἔχει γὰρ οὕτως· νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικασήριον ἀναβέβηκα, ἔτη γεγονώς πλείω ἐβδομήκοντα. ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὥσπερ οὖν ἂν εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ἂν, ξυγεγινώσκετε δήπου ἂν μοι εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ φωνῇ τε καὶ τῷ τρόπῳ ἔλεγον ἐν ὅσπερ ἐτεθράμμην· καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο ὑμῶν δέομαι (δικαίον, ὥς γέ μοι δοκῶ) τὸν μὲν τρόπον τῆς λέξεως ἔῃν· (ἴσως μὲν γὰρ τι χείρων, ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη) αὐτὸ δὲ τοῦτο σκοπεῖν, καὶ τούτῳ τὸν νοῦν προσέχειν, εἰ δίκαια λέγω, ἢ μή. δικαστῶ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετὴ· ῥήτορος δὲ, τἀληθῆ λέγειν. Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορημένα, καὶ πρὸς τοὺς πρώτους κατηγορούς, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὑπερον καὶ τοὺς ὑσέρους. ἔμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγονάσι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πάσαι πολλὰ ἤδη ἔτη, καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες· οὐς ἐγὼ μᾶλλον

P.
18
a.

b.

dendo utentem audietis, quibus & in foro apud argentariorum mensas, ubi plerique vestrum me nonnunquam audierunt, & alibi; ne admiremini, neve graviter id feratis. Sic enim res se habet. venio equidem nunc primum in iudicium, plures quam septuaginta annos natus; ex quo fit, ut in eo dicendi genere, quod hic usurpatur, revera sim peregrinus. Et profecto, quemadmodum si peregrinus Athenas venissem, ignosceretis utique mihi peregrina voce & forma loquenti, pro educationis meae consuetudine: ita & in praesentia vos precor, neque id quidem iniuria, ut loquendi formam minime attendatis; quae prout contingit, tum melior, tum deterior esse potest: sed id ipsum consideretis, huc mentem adhibeatis, iustane, an iniusta dicam. hoc enim iudicis officium est: rhetoris autem officium, vera loqui. Iustum est autem, o viri Athenienses, me primo quidem ad accusationem primam falso confictam, & ad primos accusatores respondere: deinde ad novissimam, atque novissimos. Me quippe multi iam multis annis falso apud vos accusarunt: quos equidem magis formido,

- φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον, καίπερ ὄντας καὶ τούτους δεινούς· ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὧ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες, ἐπειθόν τε καὶ κατηγόρου ἐμοῦ οὐδὲν ἀληθές· ὡς ἔστι τις Σωκράτης, ἀνὴρ σοφός, τὰ τε μετέωρα φροντιστής, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν πάντα ἀνεζητηκώς, καὶ τὸν ἥττω λόγον, κρείττω ποιῶν. οὔτοι, ὧ ἄνδρες
- c. Ἀθηναῖοι, ταύτην τὴν φήμην κατασκευάσαντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶ μου κατήγοροι. οἱ γὰρ ἀκούοντες ἠγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας, οὐδὲ θεοὺς νομίζειν. ἔπειτα εἰσὶν οὔτοι οἱ κατήγοροι πολλοὶ καὶ πολὺν ἤδη χρόνον κατηγορηκότες· ἔτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς, ἐν ἣ ἂν μάλικα ἐπιστεύσατε, παῖδες ὄντες ἐνιοὶ ὑμῶν καὶ μειράκια ἀτεχνῶς, ἐρήμην κατηγοροῦντες, ἀπολογουμένου οὐδενός. ὃ δὲ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι οὐδὲ τὰ ὀνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἰδέναι
- d. καὶ εἰπεῖν· πλὴν εἴ τις κωμωδιοποιὸς τυγχάνει ἄν. ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον, οἱ δὲ, καὶ

quam Anyti adstipulatores; quanquam & hi sunt in persuadendo potentes. Sed illi potentiores, o viri, qui plerosque vestrum a pueritia occuparunt, accusantes me procul a veritate, atque vobis persuadentes, esse videlicet Socratem quandam sapientem, eorum quae super aerem, quaeque sub terra fiunt, perscrutatorem, qui soleat causam deteriore, differendo meliorem efficere; hi profecto, o viri Athenienses, qui hunc de me rumore divulgaverunt, mei accusatores potentissimi sunt. Qui enim haec audiunt, opinantur harum rerum perscrutatores non credere deos esse. Profecto accusatores huiusmodi & permulti sunt; & longo iam tempore me accusant; & in ea aetate vobis suaserunt, in qua plerique vestrum pueri, aut certe adolescentuli, persfacile credidistis, deferta in causa, nemine me defendente. Atque id, quod a defensionis ratione omnium alienissimum est, neque nomina quidem illorum scire licet, atque proferre; praeterquam si quis illorum comoedus sit. Quotcunque vero per invidiam & calumniam haec vobis rursus, persuaferunt, quive ipsi persuasi

αὐτοὶ πεπεισμένοι, ἄλλους πείθοντες, οὗτοι πάντες ἀπορώ-
 τατοὶ εἰσιν. οὐδὲ γὰρ ἀναβιβάσασθαι οἶόν τ' ἐστὶν αὐτῶν
 ἐνταυθοῖ οὐδὲ ἐλέγξαι οὐδένα, ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὥσπερ
 σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενόν τε, καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀπο-
 κρινομένου. ἀξιῶσατε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, διτ-
 τοὺς μου κατηγοροὺς γεγονέναι, ἑτέρους μὲν, τοὺς ἄρτι
 κατηγορήσαντας, ἑτέρους δὲ, τοὺς πάλαι, οὓς ἐγὼ λέγω e.
 καὶ οἰήθητε δεῖν πρὸς ἐκείνους πρῶτόν με ἀπολογήσασθαι.
 καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἠκούσατε κατηγορούντων,
 καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν ὕστερον. Εἶεν. ἀπολογητέον
 δὴ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπιχειρητέον ὑμῶν ἐξελέσθαι p.
 τὴν διαβολὴν, ἣν ὑμεῖς ἐν πολλῷ χρόνῳ ἔχετε, ταύτην ἐν
 οὕτωσιν ὀλίγῳ χρόνῳ. βουλοίμην μὲν οὖν ἂν τοῦτο οὕτω
 γενέσθαι, εἴ τι ἄμεινον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοί, καὶ πλέον τί με
 ποιῆσαι ἀπολογούμενον. οἶμαι δὲ αὐτὸ χαλεπὸν εἶναι, καὶ
 οὐ πάυυ με λαυθάνει οἷόν ἐστιν. ὅμως δὲ τοῦτο μὲν ἴτω ὅπη
 τῷ θεῷ φίλον, τῷ δὲ νόμῳ πεισέον καὶ ἀπολογητέον. Ἄνα-

persuaserunt aliis; hi omnes infiniti omnino sunt: nec eorum quemquam in iudicium traducere, nec redarguere licet; sed necesse est, adversus istos, tanquam in tenebris, pugnare defendendo, atque refellendo, nemine respondente. Existimate ergo & vos, quemadmodum dicebam, accusatores meos duplices extitisse: & qui nuper accusarunt; & qui iamdiu, quales modo describebam: atque iudicate, me quidem oportere prius respondere illis, quos & ipsi prius, multoque magis audivistis. Age, respondendum mihi est, o viri Athenienses, illis criminibus, conandumque in hoc tam brevi tempore opinionem istam eximere, quam vos per calumnias decepti, longo iam tempore contra me concepistis. Opto autem ita demum adversarios refellere, atque obtinere, si modo id vobis & mihi melius sit futurum. Quamquam difficile id fore arbitror: neque admodum, quale id fit, me latet. Verum, ut Deo placet, ita succedat. nos autem legi parere oportet, ac defensionem pro nobis afferre. Repetamus igitur ab initio, quae fit accusa-

λάβωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς τίς ἢ κατηγορία ἐξ ἧς ἢ ἐμὴ δια-

- b. βολὴ γέγονεν, ἢ δὴ καὶ πισεύων Μελίτος με ἐγράφατο τὴν γραφὴν ταύτην. εἶεν. τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ διαβάλλοντες; ὥσπερ οὖν κατηγορῶν τὴν ἀντωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΔΙΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΖΗΤΩΝ ΤΑ ΤΕ ΥΠΟ ΓΗΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΟΥΡΑΝΙΑ· ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΤΤΩ ΛΟΓΟΝ ΚΡΕΙΤΤΩ ΠΟΙΩΝ· ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΤΑΤΤΑ ΔΙ-
- c. ΔΑΣΚΩΝ. τοιαύτη τίς ἐστίν. τοιαῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτην τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντά τε ἀεροβατεῖν, καὶ ἄλλην πολλὴν φλυαρίαν φλυαροῦντα. ὦν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν περὶ ἐπαίω· καὶ οὐχ ὡς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην ἐπιστήμην, εἴ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός ἐστι, μήπως ἐγὼ ὑπὸ Μελίτου τοσαύτας δίκας φεύγοιμι. ἀλλὰ γάρ μοι τῶν τοιούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν μέτεσι· μάρτυρας δ' αὖ
- d. ὑμῶν τοὺς πολλοὺς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν τε καὶ φράζειν ὅσοι ἐμοῦ πώποτε ἀκηκόατε δια-

tio, ex qua adversus me nata est illa calumnia, qua confisus Melitus mihi diem dixit. Quid ergo aiunt accusatores mei? tanquam enim si in iudicio adessent, eorum recitetur accusatio, in qua de calumnia iurarunt. *Socrates iniuste agit, atque nimium curiose perquirat, quae sub terra & quae in coelo sunt, inferioremque causam reddit superiorem. Praeterea alios eadem docet.* Talis utique est accusatio. Nempe talia quaedam & vos vidistis in Aristophanis comoedia: Socratis enim illic persona circumfertur, affirmans, se per aerem pervagari: & complures eiusmodi nugas. Quarum ego rerum neque multum, neque parum quidquam scio. Neque haec dico, quasi harum rerum scientiam parvi faciam, si quis in huiusmodi rebus sit sapiens; quo minus tanti criminis reus a Melito accusar: sed quia revera, o viri Athenienses, horum nihil scio. testes autem huius plerosque vestrum adduco. Oro vos, docere & exponere invicem velitis, quotquot me colloquentem

λεγομένου. πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοὶ εἰσι. φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πάποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγόμενου· καὶ ἐκ τούτου γνώσεσθε ὅτι τοιαῦτ' ἐστὶ καὶ τᾶλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε τούτων οὐδὲν ἐσιν. οὐδὲ γ' εἴτινος ἀκηκόατε ὡς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπους, καὶ χρήματα πράττομαι, οὐδὲ τοῦτο ἀληθές· ἐπεὶ καὶ τοῦτο γέ μοι δοκεῖ κα- e. λὸν εἶναι, εἴ τις οἶός τ' εἴη παιδεύειν ἀνθρώπους, ὥσπερ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἱππίας ὁ Ἡλεῖος. τούτων γὰρ ἕκαστος, ὧ ἄνδρες, οἶός τ' ἐσιν ἰὼν εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων, τοὺς νέους, οἷς ἔξεισι τῶν ἑαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι, ᾧ ἂν βούλωνται, τούτους πείθουσι τὰς ἐκείνων ξυνουσίας ἀπολιπύνας, σφίσι ξυνεῖναι χρήματα p. δίδοντας, καὶ χάριν προσειδέναι. ἐπεὶ καὶ ἄλλος ἀνὴρ ἐστὶ a. Πάριος ἐναδάδε, σοφὸς, ὃν ἐγὼ ἡσδόμεν ἐπιδημοῦντα. ἔτυχον γὰρ προσελθὼν ἀνδρὶ ὃς τετελέκει χρήματα σοφισταῖς πλείω ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι, Καλλία τῷ Ἱππονίκου. τοῦτου οὖν

aliquando audivistis: audivistis autem plerique vestrum. Recensete igitur invicem, num quis vestrum aliquando iis de rebus quidquam, five multum, five parum audiverit disputantem: atque ex hoc denique cognoscetis, eiusmodi esse cetera, quae multi de me circumferunt. At enim horum nihil est verum. Quin etiam a quoquam audiveritis, me homines docere, atque inde pecuniam facere, neque id quidem verum est. Atqui praeclarum id mihi videtur, si quis docere homines possit, quemadmodum Gorgias Leontinus, & Prodicus Chius, & Hippias Eleus. quorum unusquisque, o viri, eam facultatem habet, per quam ad singulas profecti civitates, adolescentibus, quibus liceret in patria suorum se civium disciplinae gratuito commendare, persuadent, ut se aliorum disciplina relicta secotentur, ac data pecunia, gratiam insuper habeant. Est & alius quidam vir hic sapiens Parius, quem ego huc venisse audivi. contigit enim, ut in eum aliquando virum inciderem, qui plus pecuniarum in Sophistas expendit, quam ceteri omnes, Cal-

- ἀνθρώμην (ἐσὸν γὰρ αὐτῷ δύο υἱέε) ὦ Καλλιᾶ, ἦν δ' ἐγὼ, εἰ μὲν σου τῷ υἱέε πῶλῳ ἢ μῶσχῳ ἐγενέσθην, εἴχομεν ἄν αὐτοῖν ἐπισάτην λαβεῖν, καὶ μισθώσασθαι, ὅς ἐμελλεν αὐτὰ
- b. καλῶ καὶ γαθῶ ποιήσῃ τὴν προσήκουσαν ἀρετὴν· (ἦν δ' ἄν οὗτος ἢ τῶν ἵππικῶν τις ἢ τῶν γεωργικῶν) νῦν δ' ἐπειδὴ ἀνθρώπῳ ἐσὸν, τίνα αὐτοῖν ἐν νῶ ἔχεις ἐπισάτην λαβεῖν; τίς τῆς τοιαύτης ἀρετῆς τῆς ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς ἐπιστήμων ἐστίν; οἶμαι γὰρ σε ἐσκεφθαι, διὰ τὴν τῶν υἱέων κτῆσιν. ἔστι τις, ἔφη ἐγὼ, ἢ οὐ; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς. Τίς, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ποδαπός; καὶ πόσου διδάσκει; "Εὐηνος, ἔφη, ὦ Σώκρατες, Πάριος, πέντε μνῶν. καὶ ἐγὼ τὸν "Εὐηνον ἐμα-
- c. κάρισα, εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχει ταύτην τὴν τέχνην, καὶ οὕτως ἐμμελῶς διδάσκει. ἔγωγ' οὖν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμεν τε καὶ ἠβρυνόμεν ἄν, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὑπολάβοι ἄν οὖν τις ἴσως, Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, τὸ σὸν τί ἐστὶ πρᾶγμα; πόθεν αἱ διαβολαὶ σοι

liam, inquam, Hipponici filium. Hunc ergo interrogavi. (duos enim habet filios.) O Callia, inquam, si filii tui pulli equini aut taurini essent, haberemus aliquem, quem illis mercede adhibita praeficeremus, qui eos pulchros, & in suo utrumque genere excellentem efficeret: (esset vero talis aut equestrium aliquis, aut agricolarum.) Nunc vero, cum filii tui sint homines, quemnam cogitas illis praeficere? et quisnam huius humanae civilisque virtutis scientiam habet? Arbitror, id te, cum filios habeas, cogitavisse. estne, inquam, talis aliquis, an non? Est profecto, inquit ille. Quis, inquam, est? & unde? & quanta mercede docet? Evenus, inquit, est, o Socrates, Parius; merces vero quinque minae. Atque ego Evenum felicem iudicavi, si revera hanc habet artem, atque adeo diligenter docet. Nam & ipse quoque, si talia scirem, admodum gloriarer, & magni me facerem. sed certe, o viri Athenienses, haec equidem nescio. Requirit igitur forsan aliquis, Quidnam, o Socrates, tuum est opus? et unde adversus te exortae sunt hae calumniae? nisi enim aliquid praeter aliorum con-

αὐται γέγονασιν; οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου, ἔπειτα τοσαύτη Φήμη τε καὶ λόγος γέγονεν, εἰ μὴ τι ἔπραττες ἄλλοιόν ἢ οἱ πολλοί. λέγε οὖν ἡμῖν τί ἐσιν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν. Ταυτί μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὁ λέγων· καὶ γὰρ d. ἡμῖν πειράσομαι ἀποδείξαι τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο ὃ ἐμοὶ πεποίηκε τό, τε ὄνομα καὶ τὴν διαβολήν. ἀκούετε δὴ· καὶ ἴσως μὲν δόξω τισὶν ὑμῶν παίζειν, εὖ μέντοι ἴξε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔσχικα. ποίαν δὲ σοφίαν ταύτην; ἢ πῆρ ἐσιν ἴσως ἀνθρωπίνη σοφία. τῷ ὄντι γὰρ κινδυνεύω ταύτην εἶναι σοφός· οὗτοι δὲ τάχ' ἂν, οὓς ἄρτι ἔλεγον, μείζω τινὰ ἢ κατ' ἀνθρώπου σοφίαν σοφοὶ εἴεν. ἢ οὐκ e. ἔχω, ὃ, τι λέγω· οὐ γὰρ δὴ ἐγωγε αὐτὴν ἐπίσταμαι· ἀλλ' ὅστις Φησὶ, ψεύδεται τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει. καὶ μοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ θορυβήσητε μηδὲν, ἂν δόξω τί ὑμῖν μέγα λέγειν. οὐ γὰρ ἐμὸν ἐρῶ τὸν λόγον, ὅν ἂν λέγω, ἀλλ'

fuetudinem ageres, nunquam tantus de te rumor concitatus esset. nam unde de te sermo tam frequens, nisi egisses aliquid a ceteris alienum? Dic ergo nobis quid tandem id sit, ne nos de te temere aliquid iudicemus. Iusta sane haec mihi videtur interrogatio: atque ego vobis conabor ostendere, quidnam id sit, quod mihi & nomen hoc, & calumniam pepererit. Sed audite iam; etsi vereor, ne forte quibusdam vestrum iocari videar. verumtamen existimate, me vobis vera omnino dicturum. Equidem, o viri Athenienses, non ob aliud certe, quam ob sapientiam quandam, eiusmodi nomen nactus sum. Sed ob quam sapientiam? forte ob eam, quae humana sapientia est. nam hac revera sapiens esse videor. Illi vero, quos paulo ante commemorabam, maiorem forte quandam humana sapientiam habent; vel quid dicam, non habeo: neque enim ego ea praeditus sum. Quod si quis me hanc possidere dicat, mentitur, & in meam calumniam haec dicit. Sed ne vobis molestum sit, o viri Athenienses, neve commoveamini, si quid

- εἰς ἀξιοχρεῶν ὑμῖν τὸν λέγοντα ἀνοίσω. τῆς γὰρ ἐμῆς, εἰ δὴ τις ἐστὶ σοφία καὶ οἷα, μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα γὰρ ἴσε δῆπου· οὗτος ἐμὸς
- p. ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου, καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρός τε, καὶ
 21 ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταυτὴν, καὶ μεθ' ὑμῶν κατήλθε. καὶ
 a. ἴσε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἔφ' ὅ, τι ὀρμήσειε. καὶ
 δῆποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν, ἐτόλμησε τοῦτο μαυτεύσασθαι· καὶ ὅπερ λέγω μὴ θορυβῆτε, ὦ ἄνδρες. ἤρετο γὰρ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. ἀνεῖλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. καὶ τούτων περὶ ὁ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ οὕτως μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τετελεύτηκε. σκέψασθε δὴ ὧν
- b. ἕνεκα ταῦτα λέγω. μέλλω γὰρ ὑμᾶς διδάξειν ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονεν. τὰῦτα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας, ἐνεθυμούμην οὕτωςι, Τί ποτε λέγει ὁ θεός; καὶ τί ποτε αἰνίττεται; ἐγὼ γὰρ δὴ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ξύνοῖδα ἐμαυτῷ σοφὸς ὢν. τί οὖν ποτε λέγει φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι; οὐ γὰρ

vobis magnum dicere videar: neque ex me duntaxat dicam, sed testem vobis afferam fide dignum. Profecto, si qua mihi est sapientia, qualis ea sit, testem adhibebo vobis Delphicum deum. Chaerephontem certe novistis. ille familiaris mihi erat ab iuventute, et Atheniensi populo amicus, ac una vobiscum fugit, et simul in urbem reversus. Novistis plane qualis erat Chaerepho, quam vehemens quancunque ad rem se convertisset. Hic ergo quandoque profectus in Delphos, vaticinium id experiri ausus est. Ne graviter feratis, o viri, quod in praesentia sum dicturus. Interrogavit utique, an esset ullus me sapientior. Respondit Pythia, sapientiozem esse neminem. De his quidem ipsius hic frater vobis testificabitur: nam ipse Chaerephon vita functus est. Considerate vero, quorum gratia haec dicam. debeo enim vobis aperire, unde haec adversum me calumnia sit exorta. Profecto, cum haec audissem, ita mecum ipse reputavi, Quidnam Deus ait? aut quidnam significat? Ego enim mihi conscius sum, neque in magnis, neque in parvis esse me sapientem. Quid igitur sibi vult, cum me allerit

δή που ψεύδεταιί γε· οὐ γὰρ Ξέμις αὐτῷ. καὶ πολλὸν μὲν χρόνον ἠπόρουσι τί ποτε λέγει. ἔπειτα μόλις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινα ἐτραπόμην. ἦλθον ἐπὶ τινα τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι, ὡς ἐνταῦθα, εἰπέρ σου, ἐλέγξω τὸ μαν- c. τεῖον, καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ ὅτι οὗτος γέ μου σοφώτερος· σὺ δ' ἐμὲ ἔφησθα. διασκοπῶν οὖν τοῦτον, ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν, ἦν δὲ τις τῶν πολιτικῶν, πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν, τοιουτοῦ τι ἔπαθον, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ἔδοξέ μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, εἶναι δ' οὐ. καὶ ἔπειτα ἐπειρώμην αὐτῷ δεικνύσαι, ὅτι οἷοιτο μὲν εἶναι σοφός, εἶη δ' οὐ. ἐντεῦθεν οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην, d. καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων. πρὸς ἑμαυτὸν δ' οὖν ἀπῆλθον ἐλογιζόμεν, ὅτι τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώτερός εἰμι. κινδυνεύει μὲν γὰρ ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν οὐδ' ἀγαθὸν εἰδέναι· ἀλλ' οὗτος μὲν οἶεταιί τι εἰδέναι, οὐκ εἰδώς· ἐγὼ

sapientissimum? Deum quidem mentiri non est credendum: neque enim id fas est Deo. Atque ita diu ambiguus scrutabar, quid oraculum innuisset: ac vix tandem post longas ambages viam eiusmodi inveni. aggressus enim quendam ex his, qui sapientes videntur, sperans, si usquam, in hoc vaticinium coargui posse, oraculoque ostendi, non me quidem, quem praefererat, sed illum, esse sapientia praefendum. Dum ergo illum examinarem: (huius vero nomen promere non est necessarium; erat autem quidam ex his, qui in republica versantur:) illum, inquam, dum examinarem, unaque differerem, o viri Athenienses, hunc in modum affectus sum: visus mihi est vir ille videri quidem sapiens tum aliis, tum vel maxime sibi ipsi; esse vero nequaquam. deinde conatus sum illi ostendere, putare quidem eum, esse se sapientem, sed minime esse. Quapropter & ille insensus mihi redditus est; & multi qui aderant, graviter id tulerunt. Itaque ad meipsum reversus, ita mecum ipse reputavi: Ego proiecto sum hoc homine sapientior. apparet enim neuter nostrum pulchrum bonumque aliquid nosse:

δὲ, ὡς περ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἴομαι. ἔοικα γοῦν τούτου ἡε
 σμικρῷ τινι αὐτῷ τούτῳ σοφώτερος εἶναι, ὅτι ἄ μὴ οἶδα,
 οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι. ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦϊα τῶν ἐκείνου δο-
 e. κούντων σοφωτέρων εἶναι· καὶ μοι ταυτὰ ταῦτα ἔδοξε.
 καὶ ἐνταῦθα κἀκείνῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμεν. μετὰ
 ταῦτα οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦϊα, αἰσθανόμενος μὲν καὶ λυπού-
 μενος, καὶ δεδιώς ὅτι ἀπηχθαιόμεν· ὅμως δὲ ἀναγκαῖον
 ἔδοκει εἶναι, τὸ τοῦ θεοῦ περὶ πλείσου ποιεῖσθαι, καὶ ἰέναι,
 σκοποῦντι τὸν χρησμὸν τί λέγει, ἐπὶ ἅπαντας τοὺς τι δοκοῦν-
 p. τας εἰδέναι. καὶ νῆ τὸν Κύναι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (δεῖ γὰρ
 22 πρὸς ὑμᾶς τάλγηθῆ λέγειν) ἢ μὴν ἐγὼ ἐπαθόν τι τοιοῦτον.
 a. οἱ μὲν μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἔδοξάν μοι ὀλίγου δεῖν τοῦ
 πλείσου ἐνδεεῖς εἶναι ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόν· ἄλλοι δὲ,
 δοκοῦντες φαυλότεροι, ἐπιεικέστεροι εἶναι ἄνδρες πρὸς τὸ φρο-
 νίμως ἔχειν. δεῖ δὴ ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπιδείξαι, ὡς περ

fed hoc interest, quod hic quidem cum sciat nihil, scire pu-
 tat aliquid; ego vero, quemadmodum nescio, ita nescire me
 puto. Videor ergo in hac tantula re hoc homine sapientior
 esse, quod, quae ignoro, neque scire me arbitror. Post haec
 alium adii ex his, qui illo insuper sapientiores habentur; in
 coque considerando omnino similiter iudicavi, atque illum alios-
 que multos mihi reddidi infensos. Proinde similiter deinceps
 processi ad alios, non ignorans, quantum adversus me odium
 concitarem; ideoque non absque dolore quodam timoreque
 procedebam. Veruntamen necessarium mihi visum est, oracu-
 lum divinum omnibus anteferre, passimque progredi perscru-
 taturum, quid sibi velit oraculum; huiusque gratia omnes, quot-
 cunque aliquid scire videntur, adire. Et per Canem, o viri
 Athenienses, (oportet enim vobis vera fateri,) tale aliquid mihi
 contigit haec ex divino oraculo perquirenti, ut, qui opinione
 hominum maxime probabantur, eos quasi omnium impruden-
 tissimos invenirem; qui vero inferiores habebantur, eos, quan-
 tum ad prudentiam spectat, probabilius se habere. Operae
 pretium est, referre vobis errores laboresque meos, quos equi-

πόνους τινὰς πονοῦντος, ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἢ μαντεία
 γένοιτο. μετὰ γὰρ τοὺς πολιτικούς ἤϊα ἐπὶ τοὺς ποιητὰς,
 τοὺς τε τῶν τραγωιδῶν καὶ τοὺς τῶν διθυράμβων, καὶ τοὺς
 ἄλλους, ὡς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφάρω καταληφόμενος ἐμαυτὸν **b.**
 ἀμαθέστερον ἐκείνων ὄντα. ἀναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιή-
 ματα, ἃ μοι ἐδόκει μάλιστα πεπραγματοῦσθαι αὐτοῖς,
 διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν, ἵν' ἅμα τι καὶ μανθάνοιμι
 παρ' αὐτῶν. αἰσχύνομαι οὖν ὑμῖν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες, τᾶλθθῆ'
 ὅμως δὲ ρητέον. ἄς ἔπος γὰρ εἰπεῖν, ὀλίγου αὐτῶν ἅπαντες
 εἰ παρόντες ἂν βέλτιον ἔλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐπεποιήκε-
 σαν. ἔγνω οὖν αὖ καὶ περὶ τῶν ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο,
 ὅτι οὐ σοφία ποιοῦν, ἀλλὰ φύσει τινί, καὶ ἐνθουσιάζον- **c.**
 τες, ὥσπερ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμοδοί. καὶ γὰρ οὗτοι
 λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι
 τοιοῦτον τί μοι ἐφάνησαν πάθος καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονθότες.
 καὶ ἅμα ἡσδόμεν αὐτῶν διὰ τὴν ποιήσιν οἰμένων καὶ τᾶλλα
 σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων, ἃ οὐκ ἦσαν. ἀπήϊα οὖν καὶ

dem propterea suscipi, dum a me oraculum adeo probaretur,
 ut redargui iam deinde non posset. Post homines, qui in re-
 publica versantur, ad poetas me contuli, tragoediarum &
 dithyramborum aliorumque carminum auctores, quasi hic per-
 spicue admodum deprehensus, esse me his rudiorum. Accep-
 tis itaque eorum libris, in quibus elaboravisse maxime vide-
 bantur, sciscitatus sum eorum sensa, ut nonnihil ab ipsis per-
 discerem. Erubescō, o viri, verum hic vobis aperire: dicen-
 dum est tamen. Alii paene omnes praesentes, ut ita dixerim,
 melius de rebus his loquerentur, de quibus ipsi poemata con-
 scripserunt. Deprehendi igitur brevi id in poetis, eos videlicet
 non sapientia facere, quae faciunt, sed natura quadam, ex di-
 vina animi concitatione, quemadmodum & hi, qui divino fu-
 rore afflati vaticinantur. nam & hi multa quidem dicunt, at-
 que praecleara; sed eorum quae dicunt, nihil intelligunt. Tali
 quodam pacto poetae affecti fuisse mihi videntur: & simul anim-
 adverti, eos in aliis quoque propter poesin omnium se sapien-

- ἐντεῦθεν, τῷ αὐτῷ οἰόμενος περιγεγονέναι, ὥπερ καὶ τῶν πολιτικῶν. τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνους ἦϊα. ἐμαυτῷ
- d. γὰρ ξυνηδεῖν οὐδὲν ἐπισαμένω, ὡς ἔπος εἰπεῖν· τούτους δὲ γ' ἤδεῖμ ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισαμένους. καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐψεύσθην, ἀλλ' ἠπίσαντο ἃ ἐγὼ οὐκ ἠπισάμην, καὶ μου ταῦτη σοφώτεροι ἦσαν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταυτὸν μοι ἔδοξαν ἔχειν ἀμάρτημα ὅπερ καὶ οἱ ποιηταί, καὶ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοί. διὰ τὸ τὴν τέχνην καλῶς ἐξεργάζεσθαι, ἕκαστος ἡξίου καὶ τᾶλλα τὰ μέγιστα σοφώτατος εἶναι· καὶ αὐτῶν αὐτῇ ἢ πλημμέλεια ἐκείνην τὴν σοφίαν
- e. ἀπέκρυπτεν. ὥσέ με καὶ αὐτὸν ἀνερωτᾶν ὑπὲρ τοῦ χρησιμοῦ, πότερα δεξαίμην ἄν, οὕτως ὥσπερ ἔχω ἔχειν, μήτε τι σοφῶς ἂν τὴν ἐκείνων σοφίαν, μήτε ἀμαθῆς τὴν ἀμαθίαν· ἢ ἀμφότερα ἃ ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἔχειν. ἀπεκρινάμην οὖν ἐμαυτῷ καὶ τῷ χρησιμῷ, ὅτι μοι λυσιτελεῖ, ὥσπερ ἔχω ἔχειν. ἐκ ταύτης ἤδη τῆς ἐξετάσεως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλαὶ μὲν

tiffimos iudicare, in quibus non sunt sapientes. Abii ergo & hinc eadem omnino sententia, qua & a politicis viris abieram. Tandem vero me ad artifices contuli; utpote bene mihi conscius, quam nihil istic, ut ita dicam, scirem; hos autem noveram multa & pulchra scire: neque in hoc equidem deceptus sum. sciebant enim, quae ipse nesciebam, & hac in parte me sapientiores erant. Sed, o viri Athenienses, in eodem errore, quo & poetas, peritos artifices deprehendi. nam ob hoc ipsum, quod sua rite perficiebant, unusquisque eorum se in ceteris quoque vel maximis sapientissimum esse putabat. Atqui hic error illam quoque, quae ipsis inerat, sapientiam offuscabat. Quamobrem, si meipsum oraculi loco interrogarem, utrum eligam, itane me habere, ut habeo, videlicet neque scientem quae illi sciunt, neque meam inscitiam ignorantem; an utraque habentem, quae illi habent: plane mihi ipsi simul atque oraculo responderem, praestare, ita ut habeo me habere. Ob hanc utique inquisitionem meam, o viri Athenienses, inimicitiae multae difficillimae, atque gravissimae adversus me co-

ἀπέχθεται μοι γέγονασι, καὶ οἶμαι χαλεπώταται καὶ βαρύνονται ὡςε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι ὄνομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι σοφὸς εἶναι. οἴονται γάρ με ἐκάστοτε οἱ παρόντες, ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἢ ἄν ἄλλον ἐξελέγξω. τὸ δὲ κινδυνεύει, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι, καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός· καὶ φαίνεται τούτου λέγειν τὸν Σωκράτην, προσκεχρησθῆναι δὲ τῷ ἐμῷ ὀνόματι, ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος. ὡςπερ ἂν εἴποι ὅτι, ὁ ὄντος ὑμῶν, ὧ ἄνθρωποι, σοφώτατός ἐστιν, ὅσις, ὡςπερ Σωκράτης, ἐγνωνεν, ὅτι οὐδενὸς ἀξίός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν. ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιιῶν ἐπιζητῶ καὶ ἐρευνῶ, κατὰ τὸν θεόν, καὶ τῶν ἀσπῶν καὶ τῶν ξένων ἂν τινα οἴωμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδὴ μοι μὴ δοκῆ, τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι, ὅτι οὐκ ἐστὶ σοφός. καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας, οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξιαι μοι σχολὴ γέγονεν ἀξιου λόγου, οὔτε τῶν οἰκείων· ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρία

ortae sunt; ex quibus multae sunt calumniae confecutae. Nomen vero sapientis mihi propterea exortum est, quod praesentes plurimum illa me putant scire, in quibus alios refello. Videtur autem, o viri Athenienses, revera solus deus sapiens esse; atque in hoc oraculo id sibi velle, humanam videlicet sapientiam parvi, immo nihili pendendam esse. quod vero Socratem nominat sapientem, ob id facere, quo nomine meo, tanquam exemplo quodam utens, quasi sic dicat: Is, o viri, sapientissimus est, qui, quemadmodum Socrates, novit revera sapientiam suam esse nihili pendendam. Haec igitur ergo sic affectus, & nunc perquirere passim, deo obsecutus, & perscrutari non desino, conveniens quemcunque aut civium aut peregrinorum esse existimo sapientem. ac si quando mihi ille talis non videatur; tunc ipse suffragatus, atque obsequens, illum sapientem non esse demonstro. Atque ob occupationes eiusmodi nullum mihi ferme relinquitur otium vel ad publicum aliquid commemoratu dignum agendum, vel privatim; sed in extrema pauper-

- εἰμι, διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν. πρὸς δὲ τούτοις, οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες, οἷς μάλιστα σχολὴ ἔστιν, οἱ τῶν πλουσιωτάτων, αὐτόματοι, χαίρουσιν ἀκροῦντες ἐξελεγχόμενων τῶν ἀνθρώπων· καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μιμοῦνται, εἴτα ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἐξετάζειν. κἄπειτα, οἶμαι, εὐρίσκουσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τὶ τῶν ἀνθρώπων, εἰδότες δὲ ἢ ὀλίγα ἢ οὐδέν. ἐντεῦθεν οὖν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ἐργίζονται, οὐκ αὐτοῖς· καὶ λέγουσιν, ὡς Σωκράτης τις ἔστι μιαιώτατος, καὶ διαφθείρει τοὺς νέους. καὶ ἐπειδὴν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ ὅ, τι ποιῶν, καὶ ὅ, τι διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν· ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ζητεῖ, καὶ θεοὺς μὴ νομίζει· καὶ τὸν ἥπτω λόγον, κρείττω ποιεῖ. τὰ γὰρ ἀληθῆ, οἶμαι, οὐκ ἂν ἐθέλοιεν λέγειν, ὅτι κατάδηλοι γίνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν.
- e. ἄτε οὖν, οἶμαι, Φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροὶ καὶ πολλοί,

tate ob Dei cultum sum constitutus. Praeterea adolescentes maxime opulenti, quive a negotiis vacant, me ultro sequentes delectantur, cum refelli a nobis homines spectant. quin etiam ipsi nonnunquam me imitati, alios deinde confutare contendunt. Qua quidem in re plurimam reperiunt turbam hominum, aliquid se scire putantium, cum aut nihil sciant, aut perparum. qui vero ab his vincuntur, non tam illis, quam mihi, redduntur infensi: clamantque, esse Socratem quendam scelestissimum iuventutisque corruptorem. At si quis ab eis scificitetur, quidnam vel agendo, vel docendo, corrumpat; nihil quidem assignare possunt; immo prorsus ignorant. Sed ne deesse illis materia videatur, ad ista confugiunt, quae communi voce facile philosophantibus obiici solent: quod scilicet ea, quae in aere sunt, curat, & quae item sub terra: deos vero non credit, & malam causam bonam esse persuadet, vera enim, ut puto, fateri nolunt, se scilicet indignatos, propterea quod convicti fuerint, simulare se illa scire, quae nesciunt.

καὶ ξυγτεταγμένως καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπέ-
 πλήκασιν ὑμῶν τὰ ὦτα, καὶ πάλαι καὶ νῦν σφοδρῶς δια-
 βάλλοντες. ἐκ τούτων καὶ Μέλιτος μοι ἐπέθετο καὶ Ἄνυτος,
 καὶ Λύκων. Μέλιτος μὲν, ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος·
 Ἄνυτος δὲ, ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν· Λύκων
 δὲ, ὑπὲρ τῶν ρητόρων. ὥσε, ὅπερ ἐγὼ ἀρχόμενος ἔλεγον, p.
 σαυμάζοιμ' ἂν, εἰ οἷός τ' εἶην ἐγὼ ὑμῶν ταύτην τὴν διαβο- ²⁴
 λὴν ἐξελέσθαι ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω πολλὴν γεγο- ^{a.}
 νυῖαν. Ταῦτά ἐσιν ὑμῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τάλιθ'· καὶ
 ὑμᾶς οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ἀποκρυφάμενος ἐγὼ λέγω,
 οὐδὲ ὑποσειλάμενος. καίτοι οἶδα σχεδόν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς
 ἀπεχθάνομαι. ὃ καὶ τεκμήριον, ὅτι ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι
 αὕτη ἐσιν ἢ διαβολὴ ἢ ἐμὴ, καὶ τὰ αἴτια ταῦτά ἐσι. καὶ
 εἴαν τε νῦν, εἴαν τε αὖθις ζητήσητε ταῦτα, οὕτως εὐρήσετε. b.
 περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρῶτοί μου κατήγοροι κατηγόρουσιν, αὕτη
 ἔσω ἱκανῆ ἢ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς. Πρὸς δὲ Μέλιτον, τὸν

Utpote igitur ambitiosi & vehementes, & multi, ac velut ex
 composito, atque obnixae diligentisque persuasionis studio me
 criminantes, vestras aures impleverunt, & iamdiu & nuper
 calumniis in me sedulo confictis. Ex his autem Melitus, &
 Anytus, & Lycon contra me furrexerunt. Melitus quidem
 ob poetas mihi infestus; Anytus vero ob artifices atque rei-
 publicae gubernatores; Lycon denique gratia rhetorum. Quam-
 obrem, quemadmodum ab initio dicebam, admirarer equidem,
 si opinionem istam tantis conceptam calumniis, tam invetera-
 tam, nunc in tam brevi tempore amovere a vobis possem.
 Haec equidem, o viri Athenienses, vera vobis loquor: neque
 celo, neque subtraho aut magnum quidquam, aut parvum;
 quamvis ferme norim, in his dicendis me eisdem fore mole-
 stum. Quod quidem argumentum vobis est, me vera loqui,
 atque hanc esse calumniam contra me exortam, eiusque cau-
 sas eiusmodi esse. et sive in praesentia sive in posterum haec
 inquiretis, ita esse invenietis. Ad illa igitur, quae primi accu-
 satores detulerunt, haec mihi sufficiens apud vos sit defensio.

- ἀγαθὸν καὶ Φιλόπολιν, ὡς Φησι, καὶ τοὺς ὑψέρους, μετὰ ταῦτα πειράσομαι ἀπολογήσασθαι. αὐτῶν γὰρ δὴ, ὡς περ τούτων ἑτέρων ὄντων κατηγόρων, λάβωμεν αὖ τὴν τούτων ἀνταμοσίαν. ἔχει δὲ ὧδέ πως Σωκράτη Φησὶν ἀδικεῖν, τοὺς τε νέους διαφθείροντα, καὶ θεοὺς, οὓς ἡ πόλις νομίζει, οὐ νομίζοντα, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά. τὸ μὲν δὴ ἐγκλημα τοιοῦτόν ἐστι. τούτου δὲ τοῦ ἐγκλήματος ἐν ἑκάστω ἐξετάσωμεν. Φησὶ γὰρ δὴ, τοὺς νέους ἀδικεῖν με διαφθείροντα. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν Φημί Μέλιτον, ὅτι σπουδῆ χαριεντίζεται, ῥαδίως εἰς ἀγῶνας καθιστὰς ἀνθρώπους, περὶ πραγμάτων προσποιούμενος σπουδάζειν καὶ κήδεσθαι, ὧν οὐδὲν πρόποτε τούτῳ ἐμέλησεν. ὡς δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, πειράσομαι καὶ ὑμῖν ὑποδείξαι. καὶ μοι δεῦρο, ὦ Μέλιτε, εἰπέ,
- d. "Ἄλλό τι ἢ περὶ πλείου ποιῆ, ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται; "Ἐγωγε. "Ἴθι δὴ νῦν εἰπέ τούτοις, τίς αὐτοὺς βελτίους ποιεῖ. δῆλον γὰρ ὅτι οἶσθα, μέλον γέ σοι. τὸν μὲν γὰρ

Ad Melitum vero bonum, & ut ipse ait, patriae amatorem, reliquosque accusatores deinceps respondere conabor. Ac rursus, tanquam alii quidam accusatores sint, accusationem iuramento calumniae vitandae gratia praestito susceptam in medium adducamus. Habet vero in hunc ferme modum: Socrates iniuste agit, iuventutem depravans, ac deos, quos civitas putat, ipse non putans, sed alia quaedam nova daemonia. Accusatio quidem est eiusmodi. huius autem accusationis unamquamque partem discutiamus. Iuvenes depravare me obicit, atque in hoc iniuriam facere. Ego vero, o viri Athenienses, contra iniuriari Melitum dico; propterea quod consulto cavillatur ac iocatur, tam facile homines in iudicium trahens, simulansque, seriis se rebus incumbere, earumque rerum habere curam, quae ipsi nunquam curae fuerunt. Hoc autem ita esse, conabor & vobis ostendere. Heus Melite, responde mihi, numquid ipse maxime cures, ut quam optimi adolescentes evadant. Curo equidem. Age ergo his nunc dicas, quisnam iuvenes meliores efficiat, constat enim scire te,

διαφθείροντα ἔξευρών, ὡς Φῆς, ἐμὲ εἰσάγεις τουτοῖσι, καὶ κατηγορεῖς τὸν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα ἴθι εἰπὲ, καὶ μῆνυσον αὐτοῖς τίς ἐσιν. ὄρᾳς, ὦ Μέλιτε, ὅτι σιγᾶς, καὶ οὐκ ἔχεις εἰπεῖν; καὶ τοι οὐκ αἰσχρὸν σοι δοκεῖ εἶναι, καὶ ἱκανὸν τεκμήριον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω, ὅτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν; ἀλλ' εἰπὲ, ὦ ἀγαθὲ, τίς αὐτοὺς ἀμείνους ποιεῖ. Οἱ νόμοι. Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ὦ βέλτιζε, ἀλλὰ τίς ἄνθρωπος, ὅστις πρῶ- e. του καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶδε, τοὺς νόμους. Οὗτοι, ὦ Σώκρατες, οἱ δικασαί. Πῶς λέγεις, ὦ Μέλιτε; οἶδε τοὺς νέους παῖ- δευειν οἳοί τε εἰσὶ καὶ βελτίους ποιεῖν; Μάλισα. Πότερον ἅπαντες; ἢ οἱ μὲν αὐτῶν, οἱ δ' οὐ; Ἄπαντες. Εὖγε νῆ τῆν Ἴηραν λέγεις, καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ὠφελούντων. τί δὲ δὴ; οἶδε οἱ ἀκροαταὶ βελτίους ποιοῦσιν, ἢ οὐ; Καὶ οὗτοι. p. Τί δὲ οἱ βουλευταί; Καὶ οἱ βουλευταί. Ἄλλ' ἄρα, ὦ Μέ- 25 λιτε, μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιασταὶ διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους; ἢ καὶ κείνοι βελτίους ποιοῦσιν ἅπαντες; Καὶ ἐκεῖνοι. a.

cum tibi id curae fit. Me certe corruptorem eorum, ut ais, iam deprehendisti, accusasti his, in iudicium traxisti. ergo age, & eum qui efficit meliores dic his, & quisnam fit ostende. quidnam, o Melite, taces? Videsne, nihil te habere quod dicas? Atqui nonne turpe id tibi videtur esse, ac sufficiens argumentum eius quod ipse dico, te haec nunquam curasse? Verum dic iam, bone vir: Quisnam eos efficit bonos? Leges. At vero non istud interrogo, o vir optime. sed quis homo, qui & primum ipsum norit, leges scilicet, quibus illi meliores fi- ant. Hi, o Socrates, iudices. Quid vero, o Melite, ais? istine erudire iuvenes possunt, bonosque reddere? Et maxime quidem. Utrum omnes? an alii quidem possunt, alii vero nequaquam? Omnes. Bene per Iunonem loqueris, & magnam eorum qui profint iuvenibus copiam. Verum quidnam hi, qui audiunt? faciuntne & ipsi meliores, an non? Ipsi quoque. Quid vero senatores? Et senatores. Sed enim, o Melite, cavendum est, ne concionatores forte adolescentes corrumpant. an vero & hi omnes similiter faciunt meliores? Hi quoque,

- Πάντες ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ἀθηναῖοι καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ποιοῦσι, πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ δὲ μόνος διαφθείρω. οὕτω λέγεις; Πάνυ σφόδρα ταῦτα λέγω. Πολλὴν γέ μου κατέγνωκας ἀτυχίαν, καὶ μοι ἀπόκρισαι· ἢ καὶ περὶ ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν;
- b. οἱ μὲν βελτίους ποιοῦντες αὐτοὺς ἅπαντες ἄνθρωποι εἶναι, εἷς δὲ τις διαφθείρων; ἢ τοῦναντίον τούτου πᾶν, εἷς μὲν τις ὁ βελτίους γε οἶός τε ὦν ποιεῖν; ἢ πᾶν ὀλίγοι οἱ ἵππικοί· οἱ δὲ πολλοί, ἐάν περ ξυνῶσι καὶ χρῶνται ἵπποις, διαφθείρουσιν; οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Μέλιτε, καὶ περὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ζώων; πάντως δήπου, ἐάν τε σὺ καὶ Ἄνυτος μὴ φῆτε, ἐάν τε φῆτε. πολλὴ γὰρ ὦν τις εὐδαιμονία εἴη περὶ τοὺς νέους, εἰ εἷς μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δὲ
- c. ἄλλοι ὠφελῶσιν. ἀλλὰ γὰρ, ὦ Μέλιτε, ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι, ὅτι οὐδεπώποτε ἐφρόντισας τῶν νέων· καὶ σαφῶς ἀποφαίνεις τὴν σαυτοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδὲν σοι μεμέληκε περὶ ὧν ἐμὲ εἰσάγεις. ἔτι δὲ ἡμῖν εἶπε ὦ πρὸς Διὸς Μέλιτε, πότερόν ἐστιν οἰκεῖν ἄμεινον ἐν πολιταῖς χρηστοῖς, ἢ πονηροῖς. ὦ τᾶν

Omnnes igitur, ut videtur, Athenienses honestos bonosque reddunt, praeter unum me. ego enim corrumpo solus. Itane ais? Ita certe; & quidem vehementer. Magna tu quidem me damnas infelicitate. Proinde mihi responde, an & de equis idem putes: omnes scilicet homines equos bonos efficere, unum vero duntaxat esse, qui eos corrumpat. an omnino contra unum esse: vel certe perpauca equitandi peritos reddere meliores equos: quamplurimos autem esse, qui si inter equos versentur, illisque utantur, depravant? Nonne ita se res habet, o Melite, & de equis, & de ceteris omnibus animantibus? Penitus ita, sive tu & Anytus non confiteamini, sive confiteamini. Etenim permagnam iuvenes nacti essent felicitatem, si unus duntaxat eos posset pervertere, ceteri vero omnes prodesse. Ceterum, o Melite, fati demonstras, te nullam iuventutis curam habuisse unquam; ac plane declaras incuriam tuam, teque nunquam meditatam fuisse ea, de quibus me accusas. Praeterea obsecro te per Iovem, o Melite, re-

ἀποκρίναι. οὐδὲν γάρ τοι χαλεπὸν ἐρωτῶ. οὐχ οἱ μὲν πονηροὶ ἀεὶ κακὸν τι ἐργάζονται τοὺς ἀεὶ ἐγγυτάτω αὐτῶν ὄντας, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἀγαθὸν τι; Πάνυ γε. Ἔσιν οὖν ὅσις βούλεται ὑπὸ τῶν ξυνόντων βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀπό- d.
κριναι ᾧ γαθέ. καὶ γὰρ ὁ νόμος κελεύει ἀποκρίνεσθαι. ἔσθ' ὅσις βούλεται βλάπτεσθαι; Οὐ δῆτα. Φέρε δὴ πρότερον ἐμὲ εἰσάγεις δεῦρο ὡς διαφθείροντα τοὺς νέους, καὶ τούτους πονηροτέρους ποιοῦντα, ἐκόντα ἢ ἄκοντα; Ἐκόντα ἔγωγε. Τί δὴ ποτ', ᾧ Μέλιτε, τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἶ τηλικούτου ὄντος, τηλικόσδε ὦν, ὥστε εὔ μὲν ἐγνώκας, ὅτι οἱ μὲν κακοὶ κακὸν τι ἐργάζονται ἀεὶ τοὺς μάλιστα πλησίον ἑαυ- e.
τῶν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ, ἀγαθὸν τι. ἐγὼ δὲ δὴ εἰς τοσοῦτον ἀμα- θίας ἤκω, ὥστε καὶ τοῦτο ἀγνοῶ, ὅτι εἴαν τινα μοχθηρὸν ποιήσω τῶν ξυνόντων, κινδυνεύσω κακὸν τι λαβεῖν ὑπ' αὐ- τοῦ; ὥστε τοῦτο τοσοῦτον κακὸν ἐκὼν ποιῶ, ὡς Φῆς σύ; ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, ᾧ Μέλιτε, οἶμαι δὲ αὐτὸ δὲ ἄλλων

sponde nobis, utrum melius versari possumus inter bonos ci- ves, an inter malos. Responde amice. nihil enim difficile te rogo. Nonne mali semper mali aliquid agunt his, quibus converfantur? boni autem bonum? Procul dubio. Estne uil- lus, qui detrimentum suscipere potius quam emolumentum ve- lit ab his, quibus familiariter utitur? Responde, o bone vir. lex enim respondere te iubet. Estne quisquam qui damnum pati velit? Nullus. Age ergo, tu me huc in iudicium vocas quasi iuventutis depravatorem. an dicis, me id volentem fa- cere, vel nolentem? Equidem volentem dico. Numquid tu, o Melite, longe minor natu usque adeo me grandiori sapien- tior es, ut plane cognoscas tu quidem, malos obesse familia- ribus, bonos vero prodesse? ego autem in tantam insaniam prolapsus sim, ut neque id cognoscam, si quem ex familiari- bus peiorem reddidero, periclitaturum me, ne quid ab eo mali perpetiar; atque hoc tantum mihi ipsi malum, ut ais, volens inferam? Haec equidem tibi, o Melite, non credo. arbitror quoque, neminem tibi alium concessurum. Sed aut

- p. ἀνθρώπων οὐδένα· ἀλλὰ ἢ οὐ διαφθείρω, ἢ διαφθείρω ἄκων·
²⁶
 a. ὥστε σύ γε κατ' ἀμφοτέρα ψεύδῃ. εἰ δὲ ἄκων διαφθείρω,
 τῶν τοιούτων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων οὐ δεῦρο νόμος
 εἰσάγειν ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ λαβόντα διδάσκειν καὶ νουθετεῖν.
 δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν μάθω, παύσομαι ὅγε ἄκων ποιῶ. σὺ δὲ
 ζυγγενέσθαι μὲν μοι καὶ διδάξαι ἐφυγες, καὶ οὐκ ἠθέλησας·
 δεῦρο δὲ εἰσάγεις, οἱ νόμος ἐστίν εἰσάγειν τοὺς κολάσεως δεο-
 μένους, ἀλλ' οὐ μαθήσεως. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 b. τοῦτο μὲν δῆλον ἦδη ἐστίν οὐ γὰρ ἔλεγον, ὅτι Μελίτω τουτῷ
 οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν πάποτε ἐμέλησεν. Ὅμως δὲ δὴ λέγε
 ἡμῖν, πῶς με φῆς διαφθείρειν, ὦ Μέλιτε, τοὺς νεωτέρους;
 ἢ δῆλον ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν, ἣν ἐγράψω, θεοὺς διδάσκον-
 τα μὴ νομίζειν, οὓς ἡ πόλις νομίζει, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινὰ,
 οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω; Πάνυ μὲν οὖν
 σφόδρα ταῦτα λέγω. Πρὸς αὐτῶν τοίνυν, ὦ Μέλιτε, τού-
 των τῶν θεῶν, ἃν ἄν ὁ λόγος ἐστίν, εἰπὲ ἔτι σαφέστερον καὶ
 c. ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τουτοισίν. ἐγὼ γὰρ οὐ δύναμαι μαθεῖν,

non depravo adolescentes; vel, si depravo, invitus facio.
 quapropter tu in utroque mentiris. At si invitus corrumpo,
 non huc in iudicium involuntaria delicta lex trahi iubet, sed
 privatim doceri atque admoneri. constat enim, si didicero,
 non amplius me id facturum, quod per ignorantiam facie-
 bam. Tu autem familiariter me emendare noluisti: sed in iu-
 dicium rapis, quo eos trahi lex iubet, qui poena indigent
 potius, quam disciplina. Iam vero ex his manifestum est, o
 viri Athenienses, quod modo dicebam, nullam huic Melito
 aut magnam, aut parvam erudiendae iuventutis curam fuisse.
 Verumtamen dic nobis, qua ratione me afferas, o Melite,
 pervertere iuventutem. An videlicet, quemadmodum in accu-
 satione scripsisti, quia doceam, non putare deos, quos civitas
 putat, sed alia quaedam nova daemonia? an non in his do-
 cendis affirmas, iuvenes me corrumpere? Omnino quidem ac
 vehementer haec assero. Per deos ipsos, o Melite, de quibus
 nunc nobis est sermo, apertius & mihi & his enarra. Nam

πότερον λέγεις, διδάσκειν με νομίζειν εἶναι τινας θεούς· (καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω εἶναι θεούς, καὶ οὐκ εἰμι τοπαράπαν εἰθεός· οὐδὲ ταύτη ἀδικῶ·) οὐ μέντοι οὕσπερ γε ἡ πόλις, ἀλλ' ἐτέρους. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ μοι ἐγκαλεῖς, ὅτι ἐτέρους· ἢ παντάπασι με Φῆς οὔτε αὐτὸν νομίζειν θεούς, τοὺς τε ἄλλους ταῦτα διδάσκειν. Ταῦτα λέγω, ὡς τοπαράπαν οὐ νομίζεις θεούς. Ὡ σαυμάσιε Μέλιτε, ἵνατί ταῦτα λέγεις; οὐδὲ ἥλιον, οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω εἶναι θεούς, ὥσπερ οἱ d. ἄλλοι ἄνθρωποι; Μὰ Δί', ὧ ἄνδρες δικασαί· ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον, λίθον φησὶν εἶναι· τὴν δὲ σελήνην, γῆν. Ἀναξαγόρου οἷε κατηγορεῖν, ὧ φίλε Μέλιτε· καὶ οὕτω καταφρονεῖς τῶνδε, καὶ οἷε αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι, ὥσε οὐκ εἰδέναί, ὅτι τ' Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ Κλαζομενίου γέμει τούτων τῶν λόγων. καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαυθάνουσιν, ἃ ἔξεσιν ἐνίοτε, εἰ πάνυ πολλοῦ, δραχμῆς ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένοις, Σωκράτους καταγελᾶν, ἐὰν e.

ego quidem nondum plane intelligo, utrum dicas, docere me iuvenes, ut putent aliquos quidem deos esse. quod si ita est; ego deos esse puto, neque omnino sum absque deo: neque in hoc iniuste ago, quamvis non eos, quos habet civitas, sed alios esse doceam. Utrum, inquam, hoc est, in quo me criminaris, quod videlicet deos alios introducam? an me ais omnino negare deos, rursusque, ut negent, alios quoque docere? Affero equidem, te omnino negare deos. O admirabilis Melite, cur nam ista dicis? Neque solem igitur, neque lunam esse deos credo, ut homines alii. Per Iovem ita, o iudices. nam solem quidem lapidem esse dicit; lunam vero terram. Anaxagoram tu quidem, o amice Melite, accusare tibi videris; atque ita hos parvi facis, existimans, eos literarum ignaros esse, quasi nesciant, libros Anaxagorae Clazomenii eiusmodi opinionibus esse plenos. Iuvenes vero haec a me discant? quibus liceret interdum, etiam si multa sint, unius drachmae pretio eumentibus ex orchestra Socratem deridere, si sua esse fingeret, praeser-

- προσποιῆται ἑαυτοῦ εἶναι, ἄλλως τε καὶ οὕτως ἄτοπα ὄντα. ἀλλ' ὧ πρὸς Διὸς, οὕτωςί σοι δοκῶ οὐδένα νομίζειν θεὸν εἶναι; Οὐ μὲν τοι μὰ Δία, οὐδ' ὄπωσιόν. "Απιστός γ' εἶ, ὦ Μέλιτε, καὶ ταῦτα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς, σαυτῷ. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάνυ εἶναι ὑβριστῆς καὶ ἀκολασίας καὶ ἀτεχνῶς τὴν γραφὴν ταύτην ὑβρεῖ τινὶ καὶ ἀκολασίας
- p. καὶ νέβητι γράψασθαι. ἔοικε γὰρ ὡσπερ αἰνίγμα ξυυτιθέντι,
 27 καὶ διαπειρωμένῳ, Ἄρα γινώσεται Σωκράτης ὁ σοφὸς δὴ ἐμοῦ
 a. χαριεντιζομένου, καὶ ἐναντία ἑμαυτῷ λέγοντος; ἢ ἕξαπατήσω αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀκούοντας; οὗτος γὰρ ἐμοὶ φαίνεται τὰ ἐναντία λέγειν αὐτὸς αὐτῷ ἐν τῇ γραφῇ, ὡσπερ ἂν εἰ εἶποι, Ἄδικεῖ Σωκράτης θεοὺς οὐ νομίζων, ἀλλὰ θεοὺς νομίζων. καὶ τοι τοῦτό ἐσι παίζοντος. συνεπισκέψασθε δὲ, ὦ ἄνδρες, ἢ μοι φαίνεται ταῦτα λέγειν. σὺ δὲ ἡμῖν ἀποκρίναι, ὦ Μέλιτε. ὑμεῖς δὲ (ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὑμᾶς παρηγησάμεν)
- b. μέμνησθέ μοι μὴ δορυβεῖν, εἰάν ἐν τῷ εἰωθότῳ τρόπῳ τοὺς λόγους ποιῶμεν. ἔσιν ὅσις ἀνθρώπων, ὦ Μέλιτε, ἀνθρώπειαι

tim quum tam absurda sint. Sed per Deum, o Melite, putasne revera, nullum me deum existimare? Nullum per Iovem, ne unum quidem. Incredibile est, o Melite, quod dicis; & quidem, ut mihi videtur, etiam tibi ipsi. Mihi enim, o viri Athenienses, nimis contumeliosus ac petulans iste vir, ipsamque accusationem contumelia quadam & petulantia & juvenili temeritate procul dubio conscripsisse apparet. videtur enim ceu aenigma quoddam componere, tentans, an Socrates sapiens deprehendat ipsum cavillantem & suaviter iocantem, sibi que ipsi contraria proponentem; vel Socrates una cum auditoribus ipsis decipiatur. Hic namque repugnare sibimet in ipsis accusationis verbis mihi videtur, ceu si dixerit, Contra leges agit Socrates deos non putans, sed deos putans. Quae quidem iocantis & facete cavillantis nugae esse videntur. Animadvertite, o viri, quo pacto Melitus mihi videtur haec dicere. Tu responde nobis, o Melite. Sed vos, quod ab initio oravi, ne aegre feratis, si pro more meo verba facio. Estne

μὲν νομίζει πράγματα εἶναι, ἀνθρώπους δὲ οὐ νομίζει; ἀποκρινέσθω, ὦ ἄνδρες, καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβεῖται. ἔσθ' ὅστις ἵππους μὲν οὐ νομίζει, ἵππικὰ δὲ πράγματα; ἢ αὐλητάς μὲν οὐ νομίζει, αὐλητικὰ δὲ πράγματα; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄριστε ἀνδρῶν. εἰ μὴ σὺ βούλει ἀποκρίνασθαι, ἐγὼ σοι λέγω καὶ τοῖς ἄλλοις τουτοισίν. ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπόκρισαι, ἔσθ' ὅστις δαιμόνια μὲν νομίζει πράγματα εἶναι, δαίμονας c. δὲ οὐ νομίζει; Οὐκ ἔστιν. Ὡς ὠκνησας' ὅτι μόλις ἀπεκρίνω ὑπὸ τουτῶν ἀναγκαζόμενος. οὐκοῦν δαιμόνια μὲν Φῆς με καὶ νομίζειν καὶ διδάσκειν, εἴτ' οὖν καινὰ, εἴτε παλαιά; ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω, κατὰ τὸν σὸν λόγον· καὶ ταῦτα καὶ διομόσω ἐν τῇ ἀντιγραφῇ. εἰ δὲ καὶ δαιμόνια νομίζω, καὶ δαίμονας δήπου πολλὴ ἀνάγκη νομίζειν με ἔστιν. οὐχ οὕτως ἔχει; Ἐχει δὴ. τίθημι γὰρ σε ὁμολογοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἀποκρίνη. τοὺς δὲ δαίμονας οὐχὶ ἦτοι θεοὺς γε ἠγούμεθα εἶναι, ἢ θεῶν παῖδας; Φῆς, ἢ οὐ; Πάνυ γε. d.

quisquam, o Melite, qui humana quidem esse putet, homines vero nequaquam? Respondeat mihi, o viri, neque modo in his, modo in illis perturbet. estne aliquis, qui equos non putet esse, sed equestria? vel tibicines quidem non esse, sed res tibicinarias? Non est quisquam, o virorum optime. Ego enim pro te & tibi & his aliis respondeo. siquidem ipse non vis respondere. Sed ad hoc saltem, quod magis ad rem pertinet, responde. An est quisquam, qui daemonum quidem opera opinetur esse, daemones autem minime? Nullus. Quam tarde & vix respondisti ab his coactus? Nonne igitur daemonum opera confiteris me & putare & docere, siue nova, siue antiqua sint? omnino enim, ut confiteris, daemones ego assero, atque haec quidem in responsione iurabo. Quod si daemones puto, necessarium est omnino, putare me daemones quoque esse. an non ita se res habet? Ita certe. Pono enim te confitentem, quando quidem respondere non vis. Daemones autem, nonne aut deos arbitramur esse, aut deorum filios? faterisne hoc, an non? Profus. Nonne si daemones esse ar-

Οὐκοῦν εἴπερ δαίμονας ἡγοῦμαι, ὡς σὺ φῆς, εἰ μὲν θεοὶ
 τινες εἰσὶν οἱ δαίμονες, τοῦτ' ἂν εἴη ὁ ἐγὼ φημί σε αἰνίτ-
 τεσθαι καὶ χαριεντίζεσθαι, θεοὺς οὐχ ἡγοῦμενον φάναι με,
 θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν, ἐπειδὴπερ γε δαίμονας ἡγοῦμαι.
 εἰ δὲ αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδες εἰσι νόβοι τινές, ἢ ἐκ νυμφῶν,
 ἢ ἐκ τιῶν ἄλλων, ὧν δὴ καὶ λέγονται, τίς ἂν ἀνθρώπων
 θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο εἶναι, θεοὺς δὲ μὴ; ὁμοίως γὰρ ἂν
 e. ἄτοπον εἴη, ὥσπερ ἂν εἰ τις ἵππων μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἢ καὶ
 ὄνων, τοὺς ἡμίους, ἵππους δὲ καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο εἶναι.
 ἀλλ', ὦ Μέλιτε, οὐκ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα οὐχὶ ἀποπειρά-
 μενος ἡμῶν ἐγράψω τὴν γραφὴν ταύτην, ἢ ἀπορῶν ὅ, τι
 ἐγκαλοῖς ἐμοὶ ἀληθὲς ἀδίκημα. ὅπως δὲ σὺ τινα πείθοις ἂν
 καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὡς τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός
 ἐπι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ,
 P. μῆτε δαίμονας μῆτε θεοὺς μῆτε ἡρώας, οὐδεμίαν μηχανή
 28 a. ἔστιν. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς μὲν ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ

bitror, ut ipse concedis, daemonesque dii quidam sunt, id
 evenit, quod modo dicebam? aenigma proponere, & ludere
 ac nugari dicendo, me deos non existimantem, deos tamen
 rursus existimare, quandoquidem daemones esse duco? Rur-
 sus, si daemones deorum filii sint, spurii videlicet quidam,
 aut ex nymphis, aut ex aliis quibusdam, ut fertur, quisnam
 hominum filios quidem deorum esse putet, deos vero neget?
 Perinde enim id absurdum foret, ac si quis equorum quidem
 filios vel afinorum mulos esse putet, equos autem & afinos
 esse non putet. Sed, o Melite, videris procul dubio accusa-
 tionem istam idcirco ita instituisse, vel ut ingenii nostri pe-
 riculum faceres, vel quia, in quo veri me criminis accusares,
 nihil haberes. Tu vero quam ratione persuaderes alicui,
 vel minimum quidem mentis habenti, non esse eiusdem viri,
 daemonia simul & divina putare; ac rursus eiusdem, neque
 daemones, neque deos, neque heroes? Nulla certa ratione
 fieri posse aliter ostendi potest. Ceterum, o viri Athenien-
 ses, quod quidem ego non deliquerim, quemadmodum Me-

κατὰ τὴν Μελίτου γράφην, οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπολογίας· ἀλλὰ ἱκανὰ καὶ ταῦτα. Ὁ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ὅτι πολλή μοι ἀπέχθεια γέγονε καὶ πρὸς πολλοὺς, εὖ ἴσθε ὅτι ἀληθές ἐστι. καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐμὲ αἰρήσει, ἑάν περ αἰρήῃ, οὐ Μέλिटος οὐδὲ Ἄνυτος, ἀλλ' ἢ τῶν πολλῶν διαβολή τε καὶ φθόνος· ἃ δὴ πολλοὺς καὶ ἄλλους καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἤρηνεν, οἷμαι δὲ καὶ αἰρήσειν. οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν ἔμοι εἴη. Ἰσως δ' ἂν οὖν εἴποι τις, Εἴτ' οὐκ αἰσχύνῃ, ὡς Σώκρατες, τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσας, ἐξ οὗ κινδυνεύεις νυκτὶ ἀποθανεῖν; ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον ἀντειποίμι, Ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶε δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι ἄνδρα ὅτου τί καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν, ὅταν πράττη, πότερον δίκαια ἢ ἀδίκαια πράττει, καὶ ἄνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἢ κακοῦ. Φαῦλοι γὰρ ἂν, τῷ γε σφ' λόγῳ, εἶεν τῶν ἡμιθέων ὅσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτήμασιν, οἵτε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θέτιδος

litus accusat, haud magna mihi purgatione opus esse videtur: sed ea, quae dicta sunt, sufficere iudico. Quod autem ab initio dixi, malevolentiam plurimam esse contra me apud plurimos concitatum, id profecto verissimum est: & hoc me perimet, si quidem perimar; non Melitus, neque Anytus; sed multorum calumnia & invidia: quae quidem alios quoque multos viros bonos peremit hactenus, &, ut arbitror, perimet. nihil enim grave, vel mirum, si in me obesse non desinat. Forsitan vero ita me quispiam interrogabit: Nonne te pudet, Socrates, tale quiddam exercere, ex quo continuo in periculum venias moriendi? Equidem huic obiectioni iuxta hanc responsum dabo: Haud recte, o vir, loqueris, si putas, magnam aut vitae aut mortis habendam esse rationem homini, cuius vel parva quaedam utilitas sit: ac non illud potius duntaxat considerandum, quoties aliquid agit, utrum iusta agat, an iniusta, aut boni viri opera, sive mala. Alioquin ex hac ratione tua spernendi fuissent semidei omnes, quotcunque apud Troiam occubuerunt, & alii, & in primis ipse Thetidis fi-

- υῖός· ὅς τοσοῦτον τοῦ κινδύνου κατεφρόνησε, παρὰ τὸ αἰσχρὸν τι ὑπομεῖναι, ὥσε ἐπειδὴ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτῷ προθυμουμένῳ Ἔκτορα ἀποκτεῖναι, θεὸς οὔσα, οὕτωσί πως, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὦ παῖ, εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἑταίρῳ τὸν Φόνον, καὶ Ἔκτορα ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀποθανῆ· αὐτίκα γάρ τοι, Φησί, μεθ' Ἔκτορα πότμος ἐτοῖμος· ὁ δὲ, τοῦτ' ἀκούσας, τοῦ μὲν
- d. θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὠλιγόηρσε, πολὺ δὲ μᾶλλον δέισας τὸ ζῆν κακὸς ὢν, καὶ τοῖς φίλοις μὴ τιμωρεῖν, Αὐτίκα, Φησί, τεθναίνην, τὴν δίκην ἐπιθείς τῷ ἀδικοῦντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μένω καταγέλαστος παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, ἄχθος ἀρούρης. μὴ αὐτὸν οἶε φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; οὕτω γὰρ ἔχει, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· οὐδ' ἂν τις ἑαυτὸν τάξῃ, ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι, ἢ ὑπὸ ἀρχοντος ταχθῆ, ἐνταῦθα δεῖ, ὡς ἐμοῖ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογιζόμενον, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλό τι μηδὲν πρὸ
- e. τοῦ αἰσχροῦ. ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἶην εἰργασμένος, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ὅτε μὲν με οἱ ἀρχοντες ἔταττον, οὓς ὑμεῖς

lius: qui usque adeo mortis contempsit periculum, ne turpem subiret infamiam, ut, cum sibi dea mater properanti ad Hectorem occidendum praedixisset, his ferme, ut arbitror, verbis: O fili, si pro vindicta Patrocli amici tui ab Hectore interfecti, Hectorem interfeceris, ipse peribis; inquit enim, Subito post Hectorem infelix tibi fors imminet: cum, inquam, ab ea haec accepisset, usque adeo discrimen mortemque contempserit, ut multo magis timeret turpem vitam amicorum multis iniuriis, quam mortem; statimque responderit, mori se malle pro iusta amici vindicta, quam moras trahentem apud naves ridiculum vivere, telluris inutile pondus. Hunc ergo periculi mortisque curam habuisse quisnam dixerit? & profecto ita res se habet, o viri Athenienses. Quo quisque in loco vel seipsum constituit, arbitratus id optimum esse, vel a superiore iubetur consistere; in eo, ut mihi videtur, permanere oportet, periculumque subire, neque mortem, neque aliud quidquam magis quam turpitudinem formidantem. Equidem, o viri Athenien-

εἴλεσθε ἄρχειν μου, καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ, καὶ ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ ἐπὶ Δηλίῳ, τότε μὲν οὐ̄ ἐκεῖνοι ἔταπτον, ἔμενον ὡσπερ καὶ ἄλλος τις, καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν· τοῦ δὲ θεοῦ τάττουτος, ὡς ἐγὼ ᾤθηγν τε καὶ ὑπέλαβον, φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν, καὶ ἐξετάζοντα ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους· ἐνταῦθα δὲ φοβηθεὶς ἢ θάνατον, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν πρᾶγμα, λείπομι π. 29
 τιν τάξιν. δεινὸν μὲν τ' ἂν εἶη, καὶ ὡς ἀληθῶς τότ' ἂν με 29
 δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικαστήριον, ὅτι οὐ νομίζω θεοὺς εἶναι, ἀπειθῶν τῇ μαγείᾳ, καὶ δεδιὼς θάνατον, καὶ οἰόμενος σοφὸς εἶναι, οὐκ ὦν. τὸ γὰρ τοι θάνατον δεδιέναι, ὧ̄ ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι, μὴ ὄντα. δοκεῖν γὰρ εἰδέναι ἐστίν ἃ οὐκ οἶδεν. οἶδε μὲν γὰρ οὐδεὶς τὸν θάνατον, οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ πάντων μέγιστον ὃν τῶν ἀγαθῶν· δεδίασι δ' ὡς εὐ̄ εἰδότες, ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἐστίν. καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστίν αὕτη ἢ ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι b.
 ἃ οὐκ οἶδεν; ἐγὼ δὲ, ὧ̄ ἄνδρες, τούτῳ καὶ ἐνταῦθα ἴσως

fes, graviter aberrarem, si cum illis paruerim praefectis, quos ipsi mihi praeposuisstis & in Potidaea, & in Amphipoli, & in Delio: (tunc enim, ubi illi me consistere iusserunt, ibi constiti, ut quisquam alter, mortisque discrimen subivi:) ubi deus me posuit, permanereque voluit, ut opinatus sum atque existimavi, videlicet philosophantem me vivere, ac meipsum aliosque scrutari; ibi ob mortis alteriusve rei metum ordinem defererem. Pergrave, inquam, id esset delictum, & tunc revera me iuste quis in iudicium traheret, quasi deos non putantem, videlicet oraculo non parentem, atque mortem timentem, putantemque me sapientem esse, quum sapiens minime sim. Nam mortem timere, o viri, nihil est aliud, quam sapientem videri eum, qui non sit sapiens. quippe cum id sit scire videri, quae nesciat. Nemo enim scit, utrum mors summum bonorum omnium contingat homini. metuunt autem, perinde ac si eam scirent maximum esse malorum. Cui vero dubium esse debet, quin haec ipsa inscitia sit maxime vituperanda, per quam aliquis se putat scire, quae nescit? Ego autem, o viri,

- διαφέρω τῶν πολλῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰ δὴ τῷ σοφώτερός
 του φαίην εἶναι, τούτῳ ἂν, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἱκανῶς περὶ τῶν
 ἐν ἄδου, οὕτω καὶ οἴομαι οὐκ εἰδέναι· τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ τὸ
 ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακὸν καὶ
 αἰσχρὸν ἐστὶν οἶδα. πρὸ οὖν τῶν κακῶν ὧν οἶδα ὅτι κακὰ
 ἐστὶν, ἃ μὴ οἶδα εἰ ἀγαθὰ ὄντα τυγχάνει, οὐδέποτε φοβήσο-
 μαι, οὐδὲ φεύξομαι. ὥστε οὐδὲ εἰ με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε (Ἄνύτω
 c. ἀπειθήσαντες, ὃς ἔφη ἢ τὴν ἀρχὴν οὐ δεῖν ἐμὲ δεῦρο εἰσελ-
 θεῖν, ἢ ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐχ οἶόν τ' εἶναι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι
 με· λέγων πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰ διαφευξοίμην, ἤδη ἂν ὑμῶν οἱ
 υἱεῖς ἐπιτηδεύοντες ἃ Σωκράτης διδάσκει, πάντες παντάπασιν
 διαφθαρήσοιντο) εἰ μοι πρὸς ταῦτα εἶποιτε, ὦ Σώκρατες,
 νῦν μὲν Ἄνύτῳ οὐ πεισόμεθα, ἀλλ' ἀφιεμέν σε· ἐπὶ τούτῳ
 μέντοι ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσῃ διατρίβειν, μηδὲ
 φιλοσοφεῖν. ἐὰν δὲ ἄλλῳς ἐτι τοῦτο πράττων, ἀποθανῆ. εἰ
 d. οὖν με, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ τούτοις ἀφίετε, εἶποιμ' ἂν ὑμῖν,
 Ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀσπάζομαι μὲν καὶ Φιλᾶ,

in hoc forsan a multis hominibus differo: ac si qua in re sa-
 pientiore me aliquo esse dicerem, in hac utique dicerem,
 quod cum haud sufficienter, quae sunt apud inferos, norim, si-
 militer me non nosse cognosco. Iniurias autem inferre, supe-
 riorique non obedire vel deo vel homini, malum turpeque
 esse scio. Haec igitur, quae nescio, utrum bona sint, nunquam
 magis timebo, atque fugiam, quam illa, quae mala esse cog-
 nosco. Quamobrem si me nunc absolvatis (non credentes
 Anyto, qui dixit, aut me in iudicium ab initio vocandum non
 esse, aut vocatum necessario esse damnandum: nam si a vo-
 bis absolverer, fore ut filii vestri, Socratis secuti disciplinam,
 omnes omnino corrumpentur) si, inquam, ad haec vos dica-
 tis: o Socrates, Anyto non credimus, teque sententiis nostris
 absolvimus, hac tamen conditione, ut nunquam posthac in
 hac inquisitione philosophiaque verferis: ac si id facere depre-
 hendare, mortem obeas. si igitur, ut dicebam, his conditio-
 nibus dimittere me velitis, respondebo utique vobis: o viri

κείσομαι δὲ τῷ θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν· καὶ ἕως περ ἂν ἐμπνέω
 καὶ οἷός τε ᾧ, οὐ μὴ παύσομαι φιλοσοφῶν, καὶ ὑμῖν παρα-
 κελυόμενός τε καὶ ἐνδεικνύμενος, ὅτῳ ἂν αἰεὶ ἐντυγχάνω
 ὑμῶν, λέγων ὁσάπερ εἶωθα, Ὅτι, ᾧ ἄρισε ἀνδρῶν, Ἀθηναῖος
 ὢν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ
 ἰσχύν, χρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνη ἐπιμελόμενος, ὅπως σοι
 ἔσαι ὡς πλείεσσα, καὶ δόξης καὶ τιμῆς, φρονήσεως δὲ καὶ ἀλη-
 θείας, καὶ τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς βελτίστη ἔσαι, οὐκ ἐπιμελή,
 οὐδὲ φροντίζεις; καὶ ἔάν τις ὑμῶν ἀμφισβητήσῃ, καὶ φῆ
 ἐπιμελεῖσθαι, οὐκ εὐθὺς ἀφήσω αὐτόν, οὐδ' ἀπειμι, ἀλλ' ἐρή-
 σομαι αὐτόν καὶ ἐξετάσω, καὶ ἐλέγξω καὶ ἔάν μοι μὴ δοκῆ
 κεκτῆσθαι ἀρετῆν, φάσκει δὲ, ὀνειδιῶ, ὅτι τὰ πλείεσσου ἄξια περὶ
 ἔλαχιστου ποιεῖται, τὰ δὲ φαυλότερα, περὶ πλείονος. ταῦτα p.
 καὶ νεωτέρῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, ὅτῳ ἂν ἐντυγχάνω, ποιήσω, 3°
 καὶ ξένῳ καὶ ἀσπῷ· μᾶλλον δὲ τοῖς ἀσπίσι, ὅσῳ μοι ἐγγυτέρω a.
 ἐσὲ γένοι. ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὐ ἴστε· καὶ ἐγὼ οἶμαι.

Athenienses, diligo vos equidem atque amo; Deo tamen pa-
 rere malo, quam vobis. et quamdiu spirabo, viresque suppe-
 tent, philosophari non desinam, exhortans & docens quem-
 cunque nactus fuero, sicut soleo hunc in modum: Quid tu, o vir
 optime, cum civis sis Atheniensis, civitatis amplissimae ac sa-
 pientia & potentia praestantissimae, non erubescis in eo om-
 nem operam ponere, quo tibi pecuniarum & gloriae & hono-
 ris quam plurimum sit? ut autem prudentia & veritas, & op-
 timus animi habitus in te sit, neque cogitas, neque curas? Ac
 si quis vestrum mecum contenderit, id se curare asseverans,
 haud statim dimittam illum, neque recedam, sed sciscitabor,
 examinabo, redarguam. Quod si mihi non videatur possidere,
 virtutem attamen profiteri; obiurgabo, quod ea, quae plurimi
 pretii sunt, nihili pendat, vilissima vero plurimi faciat. Hoc
 equidem officium praestabo iuniori & seniori, quemcunque nac-
 tus fuero, rursusque peregrino & civi; magis autem civibus,
 quanto mihi genere propinquiores estis. Hoc enim Deus ipse
 iubet. Reor autem, quod & vos latere non debet, nullum ad-

- οὐδὲν πω ὑμῖν μεῖζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μῆτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι, μῆτε χρημάτων πρότερον,
- b.** μῆτε ἄλλου τινὸς οὕτω σφόδρα, ὡς τῆς ψυχῆς, ἕπως ὡς ἀρίστη ἔσαι· λέγων ἅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἢ ἀρετῇ γίνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα, καὶ τὰλλα τὰγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτα ἂν εἶη βλαβερά· εἰ δὲ τίς με φησὶν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει. πρὸς ταῦτα φαίην ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἀνύτῳ, ἢ μὴ· καὶ ἢ ἀφίετέ με, ἢ μὴ· ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν
- c.** ποιήσοντας ἄλλα, οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι. Μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ἐμμείνατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω, ἀλλ' ἀκούειν. καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, δυνήσεσθε ἀκούοντες. μέλλω γὰρ οὖν ἅττα εἶρεῖν ὑμῖν καὶ ἄλλα, ἐφ' οἷς ἴσως βοήσεσθε·

huc bonum vobis in hac urbe maius contigisse, quam hoc meum ministerium, quod Deo parens exhibeo. Nihil enim aliud agens circumeo, quam suadens iunioribus senioribusque vestrum, neque corporum, neque pecuniarum, neque aliarum omnino rerum curam prius vehementiusque, quam animi, habendam esse, ut quam optimus sit; docens, non ex pecuniis virtutem, sed ex virtute pecunias, aliaque bona omnia & privatim & publice hominibus provenire. Si igitur haec docens perverto iuvenes, essent certe perniciofa. at si quis dicat, me alia quam haec docere, nihil dicit. Horum gratia, o viri Athenienses, profiteor equidem, si ve credatis Anyto, si ve non credatis, si ve dimiseritis me, si ve non dimiseritis, profiteor, me nihil aliud esse facturum, nec si mihi sit pluries moriendum. Ne conturbemini, o viri Athenienses; sed quemadmodum ab initio rogavi, me aequo animo audiat: erit enim vobis, ut arbitror, utile, si, quae nunc dicturus sum, audietis. equidem vobis alia nonnulla dicturus sum, quae audientes forsitan ad

ἀλλὰ μηδαμῶς ποιεῖτε τοῦτο. εὖ γὰρ ἴξε, ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνητε τοιοῦτον ὄντα ὅσον ἐγὼ λέγω, οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς. ἐμὲ μὲν γὰρ οὐδὲν βλάψει οὔτε Μέλιτος, οὔτε Ἄνυτος. οὐδὲ γὰρ ἂν δύναιντο. οὐ γὰρ οἶμαι δεμιτὸν εἶναι ἀμείνωνι ἀνδρὶ ὑπὸ χείρονος βλάπτεσθαι. ἀποκτείνεις δ. μὲν τ' ἂν ἴσως ἢ ἐξελάσειεν, ἢ ἀτιμάσειεν· ἀλλὰ ταῦτα οὗτος ἴσως οἶεται καὶ ἄλλος τις που μεγάλη κακὰ· ἐγὼ δὲ οὐκ οἴομαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἢ οὗτος ἵνυ ποιεῖ, ἀνδρα ἀδικῶς ἐπιχειρεῖν ἀποκτινύναι. νῦν οὖν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι, ὡς τις ἂν οἴοιτο, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν ὑμῖν, ἐμοῦ καταψηφισάμενοι. ἐὰν γὰρ με ἀποκτείνητε, οὐ φραδίως ἄλλον τοιοῦτον εὐρήσετε ἄτεχ- e. νῶς (εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν) προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθροτέρῳ, καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος. ὅσον δὴ μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέναι

clamorem in praesentia provocemini. verum ne hoc committite. Scitote, si me occideritis talem, qualem vobis modo dicebam, non me laesuros esse vos magis, quam vos ipsos. Me quidem neque Melitus, neque Anytus unquam laedet. neque enim posset: siquidem nefas est, ut arbitror, meliorem virum a deteriore laedi. Interficere tamen potest, vel pellere, vel contumelia quadam afficere, atque haec iste quidem & alius aliquis ingentia putet esse mala: ego vero non puto; sed multo peius esse, illa facere, quae nunc iste facit, aggrediens, iniuste virum occidere. Quamobrem, o viri Athenienses, non tam mihi nunc opus est, defensionem pro me ipso meditari, ut aliquis existimaret, quam vobis; ne quid me condemnantes contra id munus, quod deus vobis tribuit, delinquatis. Si enim me interfeceritis, haud facile alium talem reperietis, vere quidem, etsi forte id dictum ridiculum est, civitati vestrae a deo adhibitum, velut equo cuidam magno & generoso, sed ipsa mole pigriori, atque calcaribus excitari indigenti: qualem videtur

- τοιοῦτόν τινα, ὃς ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων, καὶ δυνειδίζων
 P. ἔνα ἕκαστον, οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην πανταχοῦ
 31
 a. προσκαθίζων. τοιοῦτος οὖν ἄλλος οὐ βραδίως ὑμῖν γενήσεται,
 ὡ ἄνδρες. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πείθῃσθε, φείσεσθέ μου. ὑμεῖς δ'
 ἴσως τάχ' ἂν ἀχθόμενοι, ὥσπερ οἱ νυζάζοντες ἐγειρόμενοι,
 κρούσαντες ἂν με, πειθόμενοι Ἐνύτῳ, βραδίως ἂν ἀποκτεί-
 νητε· εἶτα τὸν λοιπὸν χρόνον καθεύδοντες διατελοῖτε ἂν, εἰ
 μὴ τινα ἄλλον ὑμῖν ὁ θεὸς ἐπιπέμψειε, κηδόμενος ὑμῶν. ὅτι
 δ' ἐγὼ τυγχάνω ὧν τοιοῦτος οἷος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει
 b. δεδόςθαι, ἐνθὲνδε ἂν κατανοήσαιτε. οὐ γὰρ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε
 τὸ ἐμὲ τῶν μὲν ἑμαυτοῦ ἀπάντων ἡμεληκέναι, καὶ ἀνέχε-
 σθαι τῶν οἰκείων ἀμελουμένων τοσαῦτα ἡδὴ ἔτη, τὸ δὲ ὑμέ-
 τερον πράττειν αἰεὶ, ἰδίᾳ ἑκάστῳ προσίοντα, ὥσπερ πατέρα ἢ
 ἀδελφὸν πρεσβύτερον, πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς. καὶ εἰ
 μὲν τοὶ τί ἀπὸ τούτων ἀπέλαυον, καὶ μισθὸν λαμβάνων
 ταῦτα παρεκελεύομην, εἶχεν ἂν τινα λόγον· νῦν δὲ ὁρᾶτε
 δὴ καὶ αὐτοὶ, ὅτι οἱ κατήγοροι τᾶλλα πάντα οὕτως ἀναι-

me deus civitati addidisse, qui singulos exfuscitans & monens,
 & obiurgans, non cesso diem totam ubique vobis assistere.
 Talem vero alterum non facile nanciscemini, o viri Athenien-
 ses. ergo, si mihi credideritis, me vestris sententiis absolvetis.
 At vero si forte dormitantium more, graviter ferentes vos ex-
 fuscitari, me, ut vult Anytus, temere ac leviter occideritis;
 reliquum omne tempus dormietis, nisi forsan deus vobis pro-
 spiciens alium quendam miserit. Me vero esse talem, ut a deo
 civitati tributus fuisset videar, hinc potestis animadvertere. Non
 humanum certe id esse videtur, quod ego mea quidem omnia
 omnino neglexerim, atque in hac rei familiaris negligentia tot
 annos iam perseverem, vestro semper intentus bono, dum sin-
 gulos adeo, tanquam pater, aut frater natu maior, suadens,
 curam virtutis habere. Quod si quam pro officio meo mer-
 cedem reciperem, humanam quandam id rationem haberet.
 nunc vero, quod & vos plane videtis, accusatores isti mei,
 quanquam impudentissime alia contra me omnia concervarunt,

σχύντως κατηγοροῦντες, τοῦτό γε οὐχ οἷοι τε ἐγένοντο c.
 ἀπαναισχυντῆσαι, παρασχόμενοι μάρτυρα, ὡς ἐγὼ ποτε
 τινὰ ἢ ἐπραξάμην μισθὸν ἢ ἤτησα. ἱκανὸν γὰρ, οἶμαι, ἐγὼ
 παρέχομαι τὸν μάρτυρα ὡς ἀληθῆ λέγω, τὴν πενίαν. ἴσως
 ἂν οὖν δόξειεν ἄτοπον εἶναι, ὅτι δὴ ἐγὼ ἰδίᾳ μὲν ταῦτα
 συμβουλεύω περιῶν καὶ πολυπραγμονῶν, δημοσίᾳ δὲ οὐ τολ-
 μῶ ἀναβαίνων εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον συμβουλεύειν τῇ
 πόλει. τούτου δὲ αἰτίου ἐσιν ὃ ὑμεῖς ἐμοῦ πολλάκις ἀκηκόατε
 πολλαχοῦ λέγοντος, ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον γίνεταί d.
 Φωνή· ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικωμῶδῶν Μέλिटος ἐγρά-
 ψατο. ἐμοὶ δὲ τοῦτό ἐσιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον, Φωνή τις
 γιγνομένη· ἢ ὅταν γένηται, αἰεὶ ἀποτρέπει με τούτου ὃ ἂν
 μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὐ ποτε. τοῦτό ἐσιν ὃ μοι
 ἐναντιοῦται, τὰ πολιτικὰ πράττειν. καὶ παγκάλως δὲ μοι
 δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι. εὔ γὰρ ἴξε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ
 πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα, πάλαι
 ἂν ἀπολώλειν, καὶ οὐτ' ἂν ὑμᾶς ὠφελήκειν οὐδὲν, οὐτ' ἂν e.

hoc unum tamen solita sua impudentia nequaquam aufi sunt
 pertentare, testesque adhibere, qui probent, me unquam pro
 his mercedem ullam exegisse, aut petisse. Huius autem rei
 sufficientem vobis, ut arbitror, testem affero, paupertatem me-
 am. Sed forsan absurdum alicui videri potest, me privatim haec
 consulere singulis, anxie nimis circumeuntem; publice vero in
 concionibus aufum non fuisse hoc idem civitati consulere. Huius
 autem causa est, de qua saepe me passim dicentem audivistis,
 divinum videlicet quiddam atque daemonicum, vocem scilicet
 quandam mihi adeste. quod quidem Melitus in accusatione
 derisit. sed mihi quidem ab ipsa pueritia hoc adest, vox scili-
 cet quaedam, quae quoties fit, me prohibet agere, quod actu-
 rus eram, provocat vero nunquam. hoc, inquam, est, quod
 mihi repugnet, quo minus me ad publica conferam. Et recte
 admodum mihi adversari videtur. constat enim, o viri Athe-
 nienfes, si quondam negotia publica aggressus fuisset, iam-
 diu mihi fuisse pereundum: itaque nullam vel vobis, vel mihi

- ἑμαυτόν. καὶ μοι μὴ ἀχθεσθε λέγοντι τᾷ ἀληθῆ. οὐ γὰρ ἔστι
 ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται, οὔτε ὑμῖν οὔτε ἄλλῳ οὐδενὶ πλῆ-
 θει γνησίως ἐναντιούμενος, καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδικα
 p. καὶ παράνομα ἐν τῇ πόλει γίνεσθαι· ἀλλὰ ἀναγκαῖόν ἐστι
 32 τῷ ὄντι μαχοῦμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ εἰ μέλλει ὀλίγον
 a. χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν, ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν. με-
 γάλα δ' ἔγωγε ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων, οὐ λό-
 γους, ἀλλ', ὃ ὑμεῖς τιμᾶτε, ἔργα. ἀκούσατε δὴ μοι τὰ
 ξυμβεβηκότα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπέικοιμι παρὰ
 τὸ δέον δείσας θάνατον· μὴ ὑπέικων δὲ, ἅμα καὶ ἅμ' ἂν
 ἀπολοίμην. ἔρῳ δὲ ὑμῖν φορτικὰ μὲν καὶ δικανικὰ, ἀληθῆ
 δέ. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλην μὲν ἀρχὴν οὐδε-
 b. μίαν πάποτε ἤρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβούλευσα δέ· καὶ ἔτυχεν
 ἡμῶν ἡ φυλὴ Ἀντιοχίς πρυτανεύουσα, ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα
 στρατηγούς, τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας,
 ἐβουλεύσασθε ἀβρόους κρίνειν, παρανόμως, ὡς ἐν τῷ ὑτέρῳ

attuliffem utilitatem. Ne mihi succenseatis, oro, vera dicenti.
 nemo enim diu salvus esse potest, si aut vestro, aut alteri cui-
 quam populo ingenue ac fortiter adversatur, quo multa iniu-
 sta atque iniqua, quae fieri solent in civitate, prohibeat. sed
 necesse est, eum qui revera pro iustitia pugnat, si modo brevi
 salvus futurus sit, privatim degere, neque rempublicam attin-
 gere. Horum equidem magna vobis afferam argumenta; non
 verba quidem, sed, quod vos multifacitis, facta. Audite iam,
 quae mihi contigerint, ut planius perspiciatis, nulli me quid-
 quam contra iustitiam ob mortis metum concessurum fuisse,
 atque non concedentem, simul fuisse periturum. Referam vo-
 bis equidem molesta quaedam atque iudicialia, vera tamen.
 Ego enim, o viri Athenienses, nullo adhuc publico functus
 sum munere, nisi quod ad consilium sum electus. contigit au-
 tem, tribum meam Antiocheam eo tempore praefidere, quo
 vos decem illos exercitus duces, quia navali pugna interemptos
 non sustulissent, damnare simul omnes properastis, iniuste qui-
 dem, ut cunctis postea vobis notum fuit. Tunc ego solus ex

χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξε. τότε ἔγὼ μόνος τῶν πρυτάνεων ἠν-
 αντιώθην ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐναντία
 ἔψιφισάμην· καὶ ἐτοιμῶν ὄντων ἐνδεικνύμαι με καὶ ὑπάγειν
 τῶν βητόρων, καὶ ὑμῶν κελευόντων καὶ βούωντων, μετὰ τοῦ
 νόμου καὶ τοῦ δικαίου ὤμην μᾶλλον με δεῖν διακινδυνεύειν, c.
 ἢ μετ' ὑμῶν γενέσθαι μὴ δίκαια βουλευομένων, φοβηθέντα
 δεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ ταῦτα μὲν ἤν· ἐτι δημοκρατουμένης
 τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ
 μεταπεμφάμενοί με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν Θόλον, προσέ-
 ταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμῖνιον, ἵνα
 ἀποθάνοι· οἳα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέ-
 ταττον, βουλόμενοι ὡς πλείους ἀναπλῆσαι αἰτιῶν. τότε
 μέντοι ἐγὼ οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ αὖ ἐνεδειξάμην ὅτι ἐμοὶ μὲν d.
 θανάτου μέλει (εἰ μὴ ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν) οὐδ' ὀτιοῦν·
 τοῦ δὲ μηδὲν ἀδικὸν μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ
 πᾶν μέλει. ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἢ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως

omnibus prytaneis, id est, fenatoribus, me vobis opposui, ne
 quid ageretis praeter leges, meisque suffragiis restiti. Quo in
 tempore, cum oratores multi parati essent deferre meum no-
 men, atque in iudicium trahere, vosque ipsi ingenti idem cla-
 more iuberetis; existimavi, oportere me magis pro lege atque
 iustitia subire periculum, quam vobiscum sentire, non sentien-
 tibus iusta, ob metum carceris aut mortis. Et haec quidem
 facta sunt, civitate adhuc sub libertate populi constituta. post-
 quam vero ad paucorum potentiam deventum est, rursus tri-
 ginta illi, qui rempublicam occuparunt, vocantes me una cum
 aliis quatuor in Tholum, iusserunt Leontem Salaminium ex Sa-
 lamine adducere, quo ille necaretur; qualia videlicet multa illi,
 & aliis multis eo tempore mandabant, ut complures crimina-
 tionibus suis involverent. Tunc ego non verbis quidem, sed
 re ipsa, rursus ostendi, me nihil omnino, quamvis dictu rusticius
 videatur, curare mortem; illud vero omnino curare, ne quid
 iniustum neve impium facerem. Me vero potestas illa terribi-
 lis nequaquam ita conterruit, ut iniuste aliquid facerem. Sed

ισχυρά οὔσα, ὥστε ἀδικόν τι ἐργάσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς
 Θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ᾤχοντο εἰς Σαλαμῖνα
 καὶ ἤγαγον Λέοντα, ἐγὼ δὲ ᾠχόμεν ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ
 ἴσως ἂν διὰ ταῦτα ἀπέθανον, εἰ μὴ ἢ ἀρχὴ δια ταχέων
 e. κατελύθη. καὶ τούτων ὑμῖν ἔσονται πολλοὶ μάρτυρες. ἄρ'
 αὖν με οἴεσθε τσοᾶδε ἔτη διαγενέσθαι, εἰ ἔπραττον τὰ δημό-
 σια, καὶ πράττων ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἐβοήθουν τοῖς δι-
 καίοις, καὶ, ὥσπερ χρὴ, τοῦτο περὶ πλείου ἐποιούμην; πολ-
 λοῦ γε δεῖ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλος ἀνθρώ-
 p. πων οὐδεὶς. ἀλλ' ἐγὼ διὰ παντὸς τοῦ βίου δημοσίᾳ τε εἶπου
 33 a. τί ἔπραξα, τοιοῦτος φανοῦμαι, καὶ ἰδίᾳ ὁ αὐτὸς οὗτος,
 οὐδενὶ πώποτε ξυγχωρήσας οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον οὔτε ἄλ-
 λω οὔτε τούτων οὐδενί, οὓς δὴ οἱ διαβάλλοντες ἐμὲ φασὶν
 ἐμοὺς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ δὲ διδάσκαλος μὲν οὐδενὸς πώποτ'
 ἐγενόμην· εἰ δέ τις ἐμοῦ λέγοντος, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πράτ-
 τοντος, ἐπιθυμοῖ ἀκούειν, εἴτε νεώτερος, εἴτε πρεσβύτερος,
 οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα. οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων δια-

ubi Tholo egressi fumus, reliqui quatuor in Salaminam pro-
 fecti sunt, & captum Leontem duxerunt: ego vero domum
 abivi: ac forsitan propterea me illi interfecissent, nisi brevi eo-
 rum potestas dissoluta fuisset. Atque horum testes vobis erunt
 permulti. An ergo putatis, tot annos me vivere potuisse, si
 publica tractavissem, bonique viri officio fungens, iustitiae suf-
 fragatus essem, atque, ut oportet, unum id officium omnibus
 praetulissem? Permultum abest, o viri Athenienses: neque enim
 alius quisquam hominum ita se gerens, diu salvus esse po-
 tuisset. At ego per omnem vitam, sicubi publica tractavi ne-
 gotia, talem me praestititi, & privatim idem ipse, nemini un-
 quam praeter id quod iustum est, concedens, vel aliis, vel
 horum alicui, quos ii, qui me criminantur, meos affirmant esse
 discipulos. Ego autem nullius unquam praeceptor fui. Sed si
 quis dicentem me ac tractantem audire desideravit, sive iu-
 nior, sive senior, nulli unquam id negavi. Neque vero is ego
 sum, qui pecuniis acceptis disputem, non acceptis vero ta-

λέγομαι, μὴ λαμβάνων δὲ, οὐ· ἀλλ' ὁμοίως καὶ πλουσίῳ **b.**
καὶ πένητι παρέχω ἑμαυτὸν ἐρωτᾶν· καὶ εἴαν τις βούληται,
ἀποκρινόμενος ἀκούει ὧν ἂν λέγω. καὶ τούτων ἐγὼ, εἴτε
τις χρηστὸς γίγνεται, εἴτε μὴ, οὐκ ἂν δικαίως τὴν αἰτίαν
ὑπέχοιμι, ὧν μῆτε ὑπεσχόμην μηδενὶ μηδὲν πώποτε μάθημα,
μῆτε ἐδίδαξα. εἰ δέ τις Φησὶ παρ' ἑμοῦ πώποτε ἢ μαθεῖν ἢ
ἀκούσαι ἰδίᾳ ὃ τι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εὖ ἴσθε ὅτι οὐκ
ἀληθῆ λέγει. ἀλλὰ τί δήποτε μετ' ἑμοῦ χαίρουσι τινὲς
πολὺν χρόνον διατρίβοντες, ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. **c.**
πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἀκούοντες χαίρουσιν
ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σοφοῖς, οὗσι δ' οὐ. ἐσι
γὰρ οὐκ ἀγῆδες. ἐμοὶ δὲ τοῦτο, ὡς ἐγὼ Φημι, προστέτακται
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πράττειν, καὶ ἐκ μαντείῶν, καὶ ἐξ ἐνυπνίων,
καὶ παντὶ τρόπῳ ἤπερ τις ποτὲ καὶ ἄλλη θεία μοῖρα ἀνθρώ-
πῳ καὶ ὀτιοῦν προσέταξε πράττειν. ταῦτα, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ ἀληθῆ ἐσι, καὶ εὐεξέλεγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἐγὼ τῶν
νεωτέρων τοὺς μὲν διαφθείρω, τοὺς δὲ διέφθαρκα, χρῆν **d.**

ceam: sed pariter diviti atque pauperi interrogandum me prae-
beo; ac etiam, si quis respondendo audire velit, quae dico. Et
si quis horum probus fiat, vel non, haud iuste crimen subirem:
quippe cum nulli unquam doctrinam vel tradiderim ullam,
vel promiserim. Quod si quis dixerit, privatim a me quid-
quam vel didicisse, vel audisse, quod nec aliis omnibus com-
mune fecerim, non verum dicit. Sed quam ob causam qui-
dam mea consuetudine oblectentur, o viri Athenienses, audi-
te. Omnino verum est, quod vobis supra dicebam, delectari
homines, cum redargutioni eorum adsunt, qui se, cum non
sint, existimant sapientes. Est enim ars non iniucunda: mihi
vero, ut dixi, a Deo iniuncta & per vaticinia, & per somnia,
& per omnem modum, per quem aliqua alia fors divina
homini quidquam mandarit agendum. Haec, o viri Athenien-
ses, & vera sunt, & facile arguenda. Enimvero, si ego iuve-
num alios quidem nunc corrumpo, alios vero iamdiu corrupti,
consentaneum esset, ut nunc illorum aliqui seniores facti, quo-

δήπου, εἴτε τινες αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις οὖσιν αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πώποτε τι συμβούλευσα, νῦν αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ἐμοῦ κατηγορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι. εἰ δὲ μὴ αὐτοὶ ἠθέλον, τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐκείνων, πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας, εἴπερ ὑπ' ἐμοῦ κακὸν τι ἐπεπόνθεσαν οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, νῦν μεμνησθαι καὶ τιμωρεῖσθαι. πάντως δὲ πάρεσι πολλοὶ αὐτῶν ἐνταυθοῖ, οὓς

c. ἐγὼ ὄρω, πρῶτον μὲν, Κρίτων οὗτος, ἐμὸς ἡλικιώτης καὶ δημότης, Κριτοβούλου τοῦδε πατήρ· ἔπειτα, Λυσανίας ὁ Σφήττιος, Αἰσχίνου τούτου πατήρ· ἔτι δ' Ἀντιφῶν ὁ Κηφισιεὺς οὗτος, Ἐπιγένους πατήρ. ἄλλοι τοίνυν οὔτοι, ὧν οἱ ἀδελφοὶ ἐν ταύτῃ τῇ διατριβῇ γεγόνασι, Νικοστράτος ὁ Ζωτίδου, ἀδελφὸς Θεοδότου· (καὶ ὁ μὲν Θεόδотος τετελεύτηκεν, ὥστε οὐκ ἂν ἐκεῖνός γε αὐτοῦ καταδειχθῆι) καὶ Πάραλος ὁδε

P. ὁ Δημοδόκου, οὗ ἦν Θεάγης ἀδελφός· ὁδε δὲ Ἀδείμαντος ὁ

34 a. Ἀρίωνος, οὗ ἀδελφός οὗτος Πλάτων, καὶ Αἰαντιδώρος, οὗ Ἀπολλόδαρος ὁ ἀδελφός. καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐγὼ γ' ἔχω ὑμῖν εἰπεῖν, ὧν τινὰ ἐχρῆν μόλις μὲν ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ

niam intelligerent, me sibi adolescentibus male consuluisse, contra me insurgerent, ac poenas deposcerent. at si ipsi nolent, saltem necessarios illorum aliquos, patres & fratres, & alios cognatos, si quid mali a me eorum necessarii passi fuissent, commemorare nunc, & poenas exigere. Sed adsunt hic, quos cerno, illorum permulti. Primum quidem Crito iste, aequalis meus atque contribulis, Critobuli huius pater. deinde Lysanias Sphettius, Aeschini huius pater. praeterea Antipho Cephisius, pater Epigenis. Adsunt & alii, quorum fratres familiariter me usi sunt, Nicostratus, Zotidae filius, Theodoti frater (et Theodotus quidem defunctus est, ut fratrem precari non possit) et Paralus hic, filius Demodoci, cuius Theages frater erat: Adimantus quoque, filius Aristonis, cuius frater est iste Plato: denique Aeantidorus, cuius Apollodorus hic est frater. Alios permultos referre possum, quorum unum aliquem, praefertim in eius oratione, oportuit a Melito testem produci. At vero,

παρέχεσθαι Μέλιτον μάρτυρα· εἰ δὲ τότε ἐπελάθετο, οὐ
 παρασχέσθω, ἐγὼ παραχωρῶ, καὶ λεγέτω εἴτι ἔχει τοιοῦ-
 τον. ἀλλὰ τούτου πᾶν τούναντίον εὐρήσετε, ὧ ἄνδρες, πόνη-
 τας ἐμοὶ βοηθεῖν ἐτοίμους τῷ διαφθείροντι, τῷ κακὰ ἐργαζο-
 μένῳ τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ὡς φασὶ Μέλιτος καὶ Ἄνυτος. **b.**
 αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ διεφθαρμένοι τάχ' ἂν λόγον ἔχοιεν βοη-
 θοῦντες· οἱ δὲ ἀδιάφθαρτοι, πρεσβύτεροι ἤδη ἄνδρες, οἱ τού-
 των προσήκοντες, τίνα ἄλλον λόγον ἔχουσι βοηθοῦντες ἐμοί,
 ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθόν τε καὶ δίκαιον; ὃν ξυνίσασσι Μελίτῳ μὲν
 ψευδομένῳ, ἐμοὶ δὲ ἀληθῆ λέγοντι; εἶεν δὴ, ὧ ἄνδρες· ἃ μὲν
 ἐγὼ ἔχοιμ' ἂν ἀπολογεῖσθαι, σχεδὸν τι ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἄλλα
 ἴσως τοιαῦτα. Τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν, ἀνα-
 μνησθεὶς ἑαυτοῦ. εἰ δὲ μὲν καὶ ἐλάττω τουτοῦ τοῦ ἀγῶνος **c.**
 ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος δεδέηται τε καὶ ἰκέτευσε τοὺς δικαστὰς
 μετὰ πολλῶν δακρύων, παιδία τε αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος,
 ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθεῖη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων καὶ φίλους
 πολλούς· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄρα τούτων ποιήσω, καὶ ταῦτα, κιν-

si tunc oblitus est, nunc saltem producat: ego permittam. af-
 ferat, inquam, si quid tale habet, in medium. Sed contra om-
 nino se rem habere comperietis, o viri Athenienses. omnes
 enim, ut videtis, convenerunt libenter ad opem mihi feren-
 dam, qui corrupisse eorum necessarios detrimentumque attu-
 lisse, a Melito Anytoque accusor. Quod si ipsi, qui depravati
 sunt, mihi opitularentur, nihil mirum esset: at propinqui eo-
 rum, seniores a me nunquam depravati, qua tandem ratione
 mihi suffragantur, nisi recta quadam & iusta? quippe cum &
 Melitum mentiri, & me verā loqui, cognoscant. Quae igitur
 pro defensione mea, o viri Athenienses, habeo, ferme haec
 sunt, & alia forte similia. Sed forsan vestrum aliquis, ad se
 moresque solitos se recipiens, graviter ferat, quod, cum le-
 vioribus etiam in causis reus multis cum lacrymis soleat de-
 precari, atque supplicare, ac filios in iudicium producere, ut
 commiserationem commoveant, & alios domesticorum ami-
 corumque permultos: ego nihil horum faciam, quamvis in ex-

- δυγεύων, ὡς ἂν δόξαιμι, τὸν ἔσχατον κίνδυνον. τάχ' ἂν οὖν τις ταῦτα ἐννοήσας, αὐθαδέστερον ἂν πρὸς με σχοίη· καὶ ὀργισθεὶς αὐτοῖς τούτοις, θεῖτο ἂν μετ' ὀργῆς τὴν ψῆφον.
- d. εἰ δὴ τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, οὐκ ἀξιῶ μὲν ἔγωγε· εἰ δ' οὖν, ἐπεικῆ ἂν μοι δοκῶ πρὸς τοῦτον λέγειν, λέγων, ὅτι Ἐμοὶ, ὦ ἄριστε, εἰσὶ μὲν που τινὲς καὶ οἰκειοὶ. καὶ γὰρ τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὀμήρου, Οὐδ' ἐγὼ ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης πέφυκα, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων. ὡς καὶ οἰκειοὶ μοι εἰσὶ, καὶ υἱεῖς γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τρεῖς· εἷς μὲν, μεῖράκιον ἦδη· δύο δὲ, παιδία· ἀλλ' ὅμως οὐδένα αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος, δεήσομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι. τί δὴ οὖν οὐδὲν τούτων ποιήσω;
- e. οὐκ αὐθαδιαζόμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑμᾶς ἀτιμάζων· ἀλλ' εἰ μὲν παρῥαλέως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάνατον, ἢ μὴ, ἄλλος λόγος· πρὸς δ' οὖν δόξαν καὶ ἐμοὶ, καὶ ὑμῖν, καὶ ὅλως τῇ πόλει, οὐ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, ἐμὲ τούτων οὐδὲν ποιεῖν, καὶ τηλικόνδε ὄντα, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔχοντα, εἴτ' οὖν ἀληθὲς, εἴτ' οὖν ψεῦδος. ἀλλ' οὖν δεδογμένον γέ ἐστι, τὸν Σω-

tremo, ut videtur, discrimine constitutus. his ergo offensus aliquis contra me pertinacius irretetur, atque ipsa in ira sententiam contra me ferat. Si quis ergo inter vos eius mentis est, ego tamen non censeo obsecrandum, sed hac ratione potius aequè me hunc allocuturum: Sunt & mihi, o vir optime, cognati quidam. Neque enim, ut inquit Homerus, ex quercu vel petra, sed ex hominibus natus sum. Itaque & cognatos habeo, o viri Athenienses, & filios tres; quorum unus iam adolefcit, duo autem sunt parvuli. nullum tamen eorum huc adducam, supplicaturus eo pacto ut a vobis absolvar. Curnam igitur nihil horum faciam? Non contumacia ulla, neque contemptu, viri Athenienses: utrum vero audacter me habeam erga mortem, an non, alia ratio est. Ad existimationem tamen, & mei, & vestri, & civitatis totius, non arbitror pertinere, ut haec faciam hac aetate, & hoc nomine, quod nactus sum; sive id verum sit, sive falsum. Attamen iam opinione hominum persuasum est, Socratem inter multos praecipuo quodam excel-

κράτην διαφέρειν τινι τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. εἰ οὖν ὑμῶν οἱ πρὶ
 δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοφία, εἴτε ἀνδρεία, εἴτε ἄλλη ἡτι- 35
 νισὺν ἀρετῇ, τοιοῦτοί ἐσονται, αἰσχρὸν ἂν εἶη, οἴουςπερ ἐγὼ
 πολλάκις εἴρακα τινὰς, ὅταν κρίνωνται, δοκοῦντας μὲν τι
 εἶναι, θαυμάσια δὲ ἐργαζομένους· ὡς δεινὸν τι οἰομένους
 πείσεσθαι εἰ ἀποθανοῦνται, ὡσπερ ἀθανάτων ἐσομένων, εἰδὼν
 ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνητε. οἱ ἐμοὶ δοκοῦσιν αἰσχρῶν τῇ
 πόλει περιάπτειν· ὡς ἂν τινὰ καὶ τῶν ξένων ὑπολαβεῖν ὅτι
 οἱ διαφέροντες Ἀθηναίων εἰς ἀρετὴν, οὓς αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐν β
 τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς προκρίνουσιν, οὗτοι
 γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσι. ταῦτα γὰρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 οὔτε ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν τοὺς δοκοῦντας καὶ ἐπιητιοῦν εἶναι, οὐτ'
 ἂν ἡμεῖς ποιῶμεν, ὑμᾶς ἐπιτρέπειν· ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἐνδείκ-
 νυσθε, ὅτι πολὺ μᾶλλον καταψηφιεῖσθε τοῦ τὰ ἔλεεινά ταῦ-
 τα ὁράματα εἰσάγοντος, καὶ καταγέλασον τὴν πόλιν ποιοῦν-
 τος, ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος. χωρὶς δὲ τῆς δόξης, ὧ ἄνδρες,
 οὐδὲ δίκαιον δοκεῖ εἶναι μοι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ, οὐδὲ δεόμε- c:

lere. Si ergo hi, qui inter vos sapientia, vel fortitudine, vel
 quavis alia virtute praestare existimantur, tales erunt, quales
 saepe quosdam, cum de illis iudicaretur, vidi, turpe nimium
 erit. qui cum esse alicuius pretii existimarentur, attamen in iu-
 dicio mirum in modum commiserationi studebant; quasi grave
 aliquid passuri, si ex hac vita decefferint: perinde ac immorta-
 les essent futuri, si vos illos non occidatis. Atqui hi mihi vi-
 dentur civitati dedecus afferre: propterea quod existimare pere-
 grinorum aliquis potest, eos, qui inter Athenienses virtute prae-
 stant, & in magistratibus ceterisque honoribus superiores habentur,
 nihil a mulieribus differre. Haec autem, o viri Athenien-
 ses, nec vos, qui alicuius auctoritatis esse videmini, facere de-
 cet; neque, etiamsi nos facere velimus, permittere: sed hoc
 ipsum ostendere, vos eum multo magis damnaturos esse, qui
 commiserationes eiusmodi introducens, ridiculam reddiderit ci-
 vitatem, quam illum, qui quietus iudicium exspectaverit. Pro-
 inde, o viri Athenienses, accedit ad ea, quae de civitatis exi-

νον ἀποφεύγειν, ἀλλὰ διδάσκειν καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ κάθηται ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν ταῦτα· καὶ ὁμώμοκεν οὐ χαριεῖσθαι ὅς ἂν δοκῇ αὐτῷ, ἀλλὰ δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους. οὐκοῦν χρὴ οὔτε ἡμᾶς ἐθίζειν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν, οὐθ' ὑμᾶς ἐθίζεσθαι. οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν εὐσεβοῖεν. μὴ οὖν ἀξιοῦτέ με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα δεῖν πρὸς ὑμᾶς πράττειν, ἃ μήτε d. ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι, μήτε δίκαια, μήτε ὅσια, μάλιστα πάντως, νῆ Δία μέντοι καὶ ἀσεβείας φεύγοντα ὑπὸ Μελίτου τουτουῖ. σαφῶς γὰρ εἰ πείθοιμι ὑμᾶς καὶ τῷ δεῖσθαι βιαζοίμην ὁμωμοκότας, θεοὺς ἂν διδάσκοιμι μὴ ἡγεῖσθαι ὑμᾶς εἶναι· καὶ ἀτεχνῶς ἀπολογούμενος κατηγοροίην ἂν ἑμαυτοῦ ὡς θεοὺς οὐ νομίζω. ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν· νομίζω τε γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς οὐδεὶς τῶν ἑμῶν κατηγορῶν, καὶ ὑμῖν ἐπιτρέπω, καὶ τῷ θεῷ κρίναι περὶ ἐμοῦ ὅπη μέλλει ἐμοὶ τε ἄριστα εἶναι καὶ ὑμῖν. Τὸ μὲν οὖν μὴ ἀγανακτεῖν,

stimatione dicta sunt, quod nec iustum mihi videtur esse, iudicem precari, neque precando absolvi, sed docere atque suadere. Non enim ad hoc fedet iudex, ut per gratiam concedat, sed ut iudicet secundum leges. Atque id iureiurando promittit, se non per gratiam cuicumque libuerit gratificaturum, sed iudicaturum secundum leges. Non igitur licet, vel nobis assuefacere vos deierare, vel vobis, assueferi. neutri enim nostrum religionem fervarent. Nolite ergo, o viri Athenienses, exigere, talia me apud vos agere, quae neque honesta, neque iusta, neque sancta esse puto: & id quidem omnino, praesertim vero per Iovem, cum impietatis erga deum a Melito hoc accuser. Profecto, si pergerem persuadere vobis, precandoque flectere cum iuraveritis, docerem utique, vos non putare deos esse; ac revera, dum pro me defensionem paro, me ipsum interim accusarem, quasi deos nequaquam existimantem. Sed multum abest, ut ita se res habeat. existimo namque esse deos, o viri Athenienses, magis quam quisquam meorum accusatorum; ac vobis deoque permitto, de me iudicare, ut mihi & vobis sit

ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τούτῳ τῷ γεγονότι, ὅτι μου κατε-
 ψηφίσασθε, ἄλλα τέ μοι πολλὰ ξυμβάλλεται, καὶ οὐκ p.
 ἀνέλπισόν μοι γέγονε τὸ γεγονὸς τοῦτο· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον 36
 δαυμάζω ἑκατέρων τῶν ψήφων τὸν γεγονότα ἀριθμόν. οὐ a.
 γὰρ ὦμην ἐγώ γε οὕτω παρ' ὀλίγον ἔσεσθαι, ἀλλὰ παρὰ
 πολὺ. νῦν δὲ, ὡς ἔοικεν, εἰ τρεῖς μόνοι μετέπεσον τῶν ψήφων,
 ἀπεπεφεύγειν ἄν. Μέλιτον μὲν οὖν, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, καὶ νῦν
 ἀποπέφευγα, καὶ οὐ μόνον ἀποπέφευγα, ἀλλὰ καὶ παντὶ
 δῆλον τοῦτό γε, ὅτι εἰ μὴ ἀνέβη Ἄνυτος καὶ Λύκων κατη-
 γορήσοντες ἐμοῦ, καὶ ὦφλε χιλίας δραχμᾶς, οὐ μεταλα- b.
 βῶν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. τιμᾶται δ' οὖν μοι ὁ
 ἀνὴρ θανάτου. εἶεν. ἐγὼ δὲ δὴ τίνας ὑμῖν ἀντιτιμήσομαι,
 ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἢ δῆλον ὅτι τῆς ἀξίας. τί οὖν; τί ἀξίως
 εἶμι παθεῖν ἢ ἀποτίσαι; ὅτι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ οὐχ ἡσυχίαν
 ἤγον, ἀλλ' ἀμελήσας ὧν περ οἱ πολλοὶ, χρηματισμοῦ τε καὶ
 οἰκονομίας καὶ στρατηγιῶν καὶ δημηγοριῶν, καὶ τῶν ἄλλων
 ἀρχῶν καὶ ξυνομοσιῶν, καὶ εἰσέσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνο-

conducturum. Quod vero non graviter feram, o viri Athe-
 nienfes, me a vobis esse damnatum, & alia multa faciunt, &
 illud in primis, quod non praeter spem id accidit: verum multo
 magis admiror utrorumque numerum calculorum. Siquidem non
 putabam, tam paucis calculorum numero ab absolutione ab-
 esse. nunc autem, ut videtur, si tres solum calculi aliter ce-
 cidissent, evadebam. Melitum certe nunc evasisse videor: ne-
 que evasisse solum; sed unicuique constat, nisi surrexissent
 Anytus & Lyco, me accusantes, mille drachmas illum fuisse
 pensurum, quoniam partem quintam calculorum non accepis-
 set. Capitis igitur vir iste reum me facit. esto. sed ego, o viri
 Athenienfes, cuius me reum existimem? An non videlicet eo,
 quo dignus sum? Quid ergo? quidnam dignum est, pati me
 aut pendere, ob id, quod, quae didici, non siluerim, sed ne-
 glexerim, quaecunque multi facit vulgus, quae sum, rem fa-
 miliarem, imperia, potestates, ceterosque magistratus; prae-
 terea vitaverim coniurationes atque seditiones, quae in repub-

- μένων, ἡγησάμενος ἑμαυτὸν τῶ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι ἢ ὧς
 c. εἰς ταῦτα ἰόντα σώζεσθαι, ἔνταῦθα μὲν οὐκ ἦϊα οἷ ἑλθῶν
 μήτε ὑμῖν μήτε ἑμαυτῶ ἔμελλον μηδὲν ὄφελος εἶναι, ἐπὶ δὲ
 τὸ ἰδίᾳ ἕκαστον ἰῶν εὐεργετεῖν τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν, ὡς
 ἐγὼ Φημι, ἔνταῦθα ἦϊα· ἐπιχειρῶν ἕκαστον ὑμῶν πείθειν μὴ
 πρότερον μὴτε τῶν ἑαυτοῦ μηδενὸς ἐπιμελεῖσθαι, πρὶν ἑαυτοῦ
 ἐπιμεληθεῖν, ὅπως ὡς βέλτιστος καὶ Φρονιμώτατος ἔσοιτο·
 μήτε τῶν τῆς πόλεως, πρὶν αὐτῆς τῆς πόλεως· τῶν τε ἄλλων
 οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελεῖσθαι. τί οὖν εἰμι ἄξιος
 d. παθεῖν, τοιοῦτος ὢν; ἀγαθόν τι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δὴ
 γε κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθε· καὶ ταῦτά γε,
 ἀγαθὸν τοιοῦτον ὅ, τι ἂν πρόποι ἐμοί. τί οὖν πρόπει ἀνδρὶ
 πένητι εὐεργέτη, δεομένῳ ἄγειν σχολὴν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ πα-
 ρακελεύσει; οὐκ ἔσθ' ὅ, τι μᾶλλον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πρόπει οὕτως, ὡς τὸν τοιοῦτον ἄνδρα ἐν Πρυτανείῳ σιτεῖ-
 σθαι· πολὺ γε μᾶλλον ἢ εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ ἢ ξυνωριδίῳ ἢ ζευ-

lica contigerunt, arbitratus, meipsum revera ad aequiora officia esse natum, quam ut ab his salutem meam pendere existimarem? Ad haec, inquam, me non contuli, quibus occupatus, neque vobis, neque mihi ipsi profuturus eram: sed uni huic officio duntaxat incubui, ut privatim me ad unumquemque vestrum applicans, maximam, ut equidem existimo, afferrem utilitatem, suadens videlicet unicuique, nihil ex rebus suis prius, quam seipsum esse curandum, ut quam optimus prudentissimusque evadat; nec res civitatis curandas esse prius, quam civitatem ipsam; & aliarum item rerum curam eadem ratione esse habendam. Quid igitur, cum sim talis, a vobis reportare dignus sum? Bonum certe, o viri Athenienses; si modo pro dignitate revera existimetis: ac tale quidem, quale mihi conveniat. Quid igitur convenit viro egeno beneficoque, cui vacare a ceteris occupationibus expediat, quo vos ad virtutem cohortari queat? Nullum certe est aliud praemium, o viri Athenienses, quod magis virum talem deceat, quam in Prytaneo publico sumptu nutriri: & multo quidem magis, quam si quis

γει νενίκηκεν Ὀλυμπιάσιν. ὁ μὲν γὰρ ὑμᾶς ποιεῖ εὐδαιμόνας δοκεῖν εἶναι, ἐγὼ δὲ, εἶναι· καὶ ὁ μὲν τροφῆς οὐδὲν δεῖται, e. ἐγὼ δὲ δέομαι. εἰ οὖν δεῖ με κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου τιμᾶμαι, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. Ἴσως p. οὖν ὑμῖν, καὶ ταυτὶ λέγων, παραπλησίως δοκῶ λέγειν ὥσπερ 37 a. περὶ τοῦ οἴκτου καὶ τῆς ἀντιβολήσεως, ἀπαυθαδιαζόμενος. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον, ἀλλὰ τοιόνδε μᾶλλον. πέπεισμαι ἐγὼ ἐκὼν εἶναι μηδένα ἀδικεῖν ἀνθρώπων· ἀλλὰ ὑμᾶς τοῦτο οὐ πείθω. ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοισ διειλέγμεθα. ἐπεὶ, ὡς ἐγῶμαι, εἰ ἦν ὑμῖν νόμος, ὅσπερ καὶ ἄλλοις ἀνθρώποις, περὶ θανάτου μὴ μίαν μόνον ἡμέραν κρίνειν, ἀλλὰ πολλὰς, ἐπέσιθιτε ἄν· νῦν δὲ οὐ ῥάδιον ἐν χρόνῳ h. ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πεπεισμένος δ' ἐγὼ μηδένα ἀδικεῖν, πολλοῦ δέω ἐμαυτὸν γε ἀδικήσειν, καὶ κατ' ἐμαυτοῦ ἔρεῖν αὐτὰς ὡς ἀξίός εἰμι τοῦ κακοῦ, καὶ τιμῆσθαι τοιοῦτου τινὸς ἐμαυτῷ. τί δέισας, ἢ μὴ πάθω τοῦτο,

vestrum equo, aut bigis, aut quadrigis Olympia vicerit. Nam ille quidem fecit, ut felices videantini; ego vero, ut fitis. praeterea ille nutritione non indiget, ego indigeo. Itaque, si pro dignitate ac iustitia aestimari oportet, ego me hoc dignum existimo, alimonia scilicet publice in Prytaneo mihi exhibenda. Forte vero haec vobis dicens ita protervus videor, ut in superioribus visus sum, ubi commiserationes, supplicationesque detestabar. Id autem haud tale est; sed eiusmodi potius, o viri Athenienses. Persuasum est enim mihi, ut nemini sponte iniuriam faciam. quod quidem idcirco vobis non persuadeo, quia breve tempus habuimus colloquendi. Verum, si lex talis apud vos esset, qualis apud ceteros, ut, ubi mors poena fit, in eo iudicio non diem unam, sed plures disceptetur, vobis, ut arbitror, persuasissem. nunc vero haud facile fuit, in tam brevi tempore calumnias magnas diluere. Cum igitur mihi persuasum sit, nemini faciendam esse iniuriam, permultum ahebt, ut mihi ipsi sim facturus, & dicam, quod malo sim dignus, iudicemque, ipsum meritum esse huiusmodi quippiam. Quid

- οὐ Μέλιτός μοι τιμᾶται, (ὃ Φημι οὐκ εἰδέναι οὐτ' εἰ ἀγαθόν, οὐτ' εἰ κακόν ἐσιν,) ἀντὶ τούτου δὴ ἔλωμαί τι ὧν εὖ οἶδ' ὅτι κακῶν ὄντων, τούτου τιμησάμενος; πότερον δεσμοῦ; καὶ τί
- c. με δεῖ ζῆν ἐν δεσμωτηρίῳ, δουλεύοντα τῇ αἰεὶ καθισταμένη ἀρχῇ τοῖς ἑνδεκα; ἀλλὰ χρημάτων; καὶ δεδέσθαι ἕως ἂν ἐκτίσω; ἀλλὰ ταυτόν μοι ἐσὶν ὅπερ δὴ νῦν ἔλεγον. οὐ γὰρ ἐσι μοι χρήματα ὁπόθεν ἐκτίσω. ἀλλὰ δὴ φυγῆς τιμήσομαι; ἴσως γὰρ ἂν μοι τούτου τιμήσαιτε. πολλὴ μὲν τ' ἂν με φιλοψυχία ἔχοι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οὕτως ἀλόγιστός εἰμι, ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι ὅτι ὑμεῖς μὲν ὄντες πολῖταιί μου, οὐχ οἷοί τε ἐγένεσθε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ
- d. τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑμῖν βαρύτεραι γεγόνασι καὶ ἐπιφθονώτεραι, ὥστε ζητεῖτε αὐτῶν νυκτὶ ἀπαλλαγῆναι· ἄλλοι δὲ ἄρα αὐτὰς οἴσουσι ῥαδίως. πολλοῦ γε δεῖ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη, ἐξελθόντι τηλικῶδες ἀνθρώπῳ, ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ καὶ ἐξελαυνομένῳ ζῆν.

ergo? numquid veritus, ne id fubeam, quo Melitus me dignum censet, quod equidem aio nescire me utrum bonum sit, an malum, ut hoc devitem, eligam eorum aliquid, quae plane mala esse scio, atque hoc me dignum esse censebo? Utrum ergo vincula? Ecquid oportet me in carcere vitam agere, semper undecimviris servientem? Utrum pecunias solvere, atque, donec solutae sint, in vinculis permanere? At vero id tantundem est, atque quod supra dicebam, cum mihi desit, unde pecunias persolvam. An forte exsilium? forte enim hoc dignus esse censebor: nimia tamen, o viri Athenienses, me cupiditas vitae teneret, si adeo imprudens essem, ut, si vos civis mei consuetudinem meam sermoneque perferre non potuistis, sed usque adeo gravis invidiosaque vobis fuit mea consuetudo atque oratio, ut mox liberare vos ab illa iam decreveritis, alios tamen facile me putem toleraturos. Permultum abest, o viri Athenienses. Praeclara scilicet mihi vita foret, in hac aetate exsulanti, & aliam ex alia civitatem permulantanti, & in continua repulsa viventi. Equidem, ut plane in-

εὔ γὰρ οἶδ' ὅτι, ὅπῃ ἂν ἔλθω, λέγοντος ἐμοῦ, ἀκροάσονται οἱ νέοι, ὥσπερ ἐνθάδε. καὶ μὲν τούτους ἀπελαύνω, οὔτοι με αὐτοὶ ἐξελάσῃσι, πείθοντες τοὺς πρεσβυτέρους· ἐὰν δὲ μὴ ἀπελαύνω, οἱ τούτων πατέρες τε καὶ οἰκεῖοι, δι' αὐτοὺς τούτους. e.

"Ἴσως οὖν ἂν τις εἴποι, Σιγῶν τε καὶ ἡσυχίαν ἄγων, ὦ Σώκρατες, οὐχ οἶός τ' ἔσῃ ἡμῖν ἐξελθῶν ζῆν; Τουτὶ δὴ ἐσι πάντων χαλεπώτατον πείσαι τινας ὑμῶν. ἐάν τε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτ' ἀδύνατον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι ὡς εἰρωνευομένῳ· ἐάν τ' αὖθις P-³⁸
λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ τούτο, a.
ἐκάστης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς τοὺς λόγους ποιῆσθαι, καὶ τῶν ἄλλων περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμοῦ ἠκούετε διαλεγομένου, καὶ ἐμαυτὸν καὶ ἄλλους ἐξετάζοντος (ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος, οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ) ταῦτα δ' ἔτι ἤττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ δὲ ἔχει μὲν οὕτως ὡς ἐγὼ φημι, ὦ ἄνδρες, πείθειν δὲ οὐ βράδια. καὶ ἐγὼ ἄμ' οὐκ εἰθισμαι ἐμαυτὸν ἀξιοῦν κακοῦ οὐδενός. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἂν χρημά- b.

telligo, quocunque proficiscar, audituri me, sicut & hic, sequentur adolescentes: ac si eos repellam, ipsi vicissim, senioribus id persuadentes, me repellent. si non repellam, eorum patres & cognati ob hos ipsos me expellent. Forfitan vero dicet aliquis: Nonne potes, o Socrates, in exfilio silentium & quietem agere? At hoc omnium est difficillimum aliquibus vestrum persuadere. Sive enim respondero, id esse non parere Deo, proptereaque me non posse quiescere, non credetis mihi, quasi per ironiam loquenti: sive dixerō, id homini maximum contingere bonum, diebus videlicet singulis de virtute verba facere, atque de aliis, de quibus me quotidie loquentem vos auditis, atque ita me ipsum aliosque scrutari, vitamque inconfideratam respuendam esse censere; haec etiam multo minus mihi credetis. Haec vero, o viri Athenienses, ita ut dico, se habent; sed haud facile persuaderi possunt. Et simul nunquam malo dignari me consuevi. Quod si mihi forent pecuniae, iudicium pecuniis liceret, quantumcunque solvere possem; ne-

των ὅσα ἐμελλον ἐκτίσειν· (οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλάβην) νῦν δὲ οὐ γὰρ ἔσιν· εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυναίμην ἐκτίσαι, τοσούτου βούλεσθε μοι τιμῆσαι. ἴσως δ' ἂν δυναίμην ἐκτίσαι ὑμῖν που μᾶν ἀργυρίου. τοσούτου οὖν τιμᾶμαι. Πλάτων δὲ ὅδε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κρίτων καὶ Κριτόβουλος καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί με τριάκοντα μῶν τιμῆσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι. τιμᾶμαι οὖν τοσούτου· ἐγγυηταὶ δ' ἔσονται τοῦ ἀργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι. Οὐ πολλοῦ γ' ἔνεκα χρόνου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὄνομα ἔχετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων τὴν πόλιν λοιδορεῖν, ὡς Σωκράτην ἀπεκτονήκατε, ἄνδρα σοφόν. Φήσουσι γὰρ δὴ με σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ εἰμὶ, οἱ βουλόμενοι ὑμῖν ὀνειδίζουσιν. εἰ γοῦν περιεμείνατε ὀλίγον χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἂν ὑμῖν τοῦτο ἐγένετο, ἐμὲ τεθνῶναι δὴ. ὁρᾶτε γὰρ δὴ εἰς τὴν ἡλικίαν, ὅτι πόρρω ἤδη ἐστὶ τοῦ βίου, θανάτου δὲ ἐγγύς. λέγω δὲ τοῦτο οὐ πρὸς πάντας ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοῦ καταψηφισαμένους θάνατον. λέγω δὲ καὶ τότε πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους. ἴσως με οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπορίᾳ λόγων

que obesset mihi illas amittere. Nunc vero non adfunt; nisi forte, quantum valeo solvere, tanti aestimari velitis. possum vero ferme argenti minam. tanti ergo iudicium aestimo. Plato autem hic, o viri Athenienses, & Crito, & Critobulus, & Apollodorus iubent me triginta minis liceri. ipsi vero tantae pecuniae praedes erunt. aestimo ergo tanti. praedes vero argenti huius hi vobis erunt sufficientes. Non multi temporis gratia, o viri Athenienses, existimationem comparabitis, materiamque praebebitis volentibus civitatem vituperare, quia scilicet Socratem occideritis, virum sapientem. dicent enim illi, licet non sum, me sapientem, qui vos vituperare volent. Si ergo breve tempus expectavissetis, absque vestra opera me continebat mori. Videte aetatem meam, quam procul iam fit a vita, morti vero propinqua. Neque vero haec adversus vos omnes dico, sed adversus eos tantum, qui me morte damnarunt. Dico etiam haec ad hos ipsos. Forsan putatis, me, viri Athenien-

δαλωκέναι τοιούτων οἷς ἂν ὑμᾶς ἔπεισα, εἰ ᾤμην δεῖν ἅπαν-
 τα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. πολλοῦ γε
 δεῖ. ἀλλ' ἀπορία μὲν ἐάλωκα, οὐ μέντοι λόγων, ἀλλὰ τόλ-
 μης καὶ ἀναισχυντίας, καὶ τοῦ μὴ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς
 τοιαῦτα, οἷα ὑμῖν μὲν ἡδιστ' ἂν ἦν ἀκούειν. θρηνοῦντός μου
 καὶ ὀδυρομένου, καὶ ἄλλα ποιοῦντος, καὶ λέγοντος πολλὰ ε.
 καὶ ἀνάξια ἔμοῦ, ὡς ἐγὼ φημι· οἷα δὲ καὶ εἰθισθε ὑμεῖς
 τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλ' οὔτε τότε ᾤθηγον δεῖν ἕνεκα τοῦ
 κινδύνου πρᾶξαι οὐδὲν ἀνελεύθερον, οὔτε νῦν μοι μεταμέλει
 οὕτως ἀπολογησαμένῳ, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἰρούμαι ὧδε
 ἀπολογησάμενος τεθνάναι, ἢ ἐκείνως ζῆν· οὔτε γὰρ ἐν δίκῃ
 οὔτ' ἐν πολέμῳ οὔτε ἐμὲ οὔτε ἄλλον οὐδένα δεῖ τοῦτο μη-
 χανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποιῶν θάνατον. καὶ γὰρ p.
 ἐν ταῖς μάχαις πολλάκις δῆλον γίγνεται ὅτι τό γε ἀπο- 32
 θανεῖν ῥᾶον ἂν τις ἐκφύγοι, καὶ ὅπλα ἀφείς, καὶ ἐφ' ἰκετεῖαν a.
 τραπεῖς τῶν διωκόντων. καὶ ἄλλαι πολλαὶ μηχαναὶ εἰσιν
 ἐν ἐκάστοις τοῖς κινδύνοις, ὥστε διαφεύγειν θάνατον, ἐάν τις

ses, in iudicio concidisse talium verborum inopia, quibus uti-
 que persuasissem vobis, si omnia facienda dicendaque puta-
 vissem, quibus a vobis absolverer. Longe vero se res aliter
 habet. Certe ob paupertatem damnatus sum, non verborum
 quidem, sed audaciae atque impudentiae, & quia talia apud
 vos dicere nolui, qualia vobis auditu gravissima contigissent,
 audientibus videlicet me desilentem atque lamentantem, & alia
 facientem multa atque dicentem, ut dixi, me indigna; qualia
 frequenter ab aliis audire consuevistis. Sed neque ab initio cen-
 sui, decere, ob periculum devitandum, illiberale aliquid facere;
 neque nunc me poenitet, hac defensionis ratione usum fuisse.
 malo equidem, tali quadam defensione fretus, mortem obire,
 quam contraria supervivere. Neque enim in iudicio, neque in
 bello, vel mihi, vel alteri, omnia, quibus vitemus mortem,
 sunt facienda. nam in proeliis saepe constat interitum vitari,
 si quis, abiectis armis, supplex ad insequentes se convertat.
 Alia quoque in singulis periculis machinamenta sunt, quibus

- τολμᾶ πᾶν ποιεῖν καὶ λέγειν. ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπὸν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θάνατον ἐκφυγεῖν, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, πονηρίαν. θάττον γὰρ θανάτου θεῖ. καὶ νῦν ἐγὼ
- b. μὲν, ἅτε βραδύς ὢν καὶ πρεσβύτης, ὑπὸ τοῦ βραδυτέρου ἐά-
λων. οἱ δέ μου κατήγοροι, ἅτε δεινοὶ καὶ ὀξεῖς ὄντες, ὑπὸ τοῦ
θάττονος, τῆς κακίας. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ μὲν ἀπειμι ἀφ' ὑμῶν
θάνατου δίκην ὄφλων, οὔτοι δὲ, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκό-
τες μοχθηρίαν καὶ ἀδικίαν. καὶ ἐγωγε τῷ τιμήματι ἐμμένω,
καὶ οὔτοι. ταῦτα μὲν οὖν που ἴσως οὕτω καὶ εἶδει σχεῖν,
καὶ οἶμαι αὐτὰ μετρίως ἔχειν. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυ-
- c. μῶ ὑμῖν χρησιμωδῆσαι, ὧ καταψηφισάμενοί μου. καὶ γὰρ
εἶμι ἤδη ἐνταῦθα ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησιμωδοῦσιν, ὅταν
μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. Φημί γὰρ, ὧ ἄνδρες, εἰ με ἀποκτε-
νεῖτε, τιμωρίαν ὑμῖν ἕξειν εὐθύς μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον,
πολὺ χαλεπωτέραν νῆ Δία ἢ οἶαν ἐμὲ ἀπεκτείνατε. νῦν γὰρ
τοῦτο εἴργασθε, οἰόμενοι ἀπαλλάξεσθαι τοῦ δίδόναι ἔλεγχον

interitum quis effugiat, si quem non pudeat facere quaelibet at-
que dicere. Sed considerate, o viri Athenienses, haud id qui-
dem difficile esse, mortem effugere, sed multo difficilius, pra-
vitatē. velocius enim illa currit, quam mors. Atqui ego
nunc, utpote ob senectutem, tardior a tardiori captus sum;
accusatores autem mei, utpote vehementes atque veloces,
ab ea, quae velocior est, pravitate. Et nunc quidem ego ab-
eo damnatus a vobis, mortem subiturus; isti vero a verita-
te ipsa damnati, pravitati iniustitiaeque obnoxii. atque ego
quidem poenae acquiesco, & isti. Haec igitur forte sic oppor-
tebat se habere; arbitrorque, ea habere se mediocriter. Post
haec autem vobis, qui me condemnastis, cupio divinare.
nam illuc mihi iam perventum est, ubi solent homines divi-
nare, quando videlicet sunt prope mortem. Praedico enim
equidem vobis, o viri Athenienses, si me interfeceritis, sup-
plicium vobis statim post mortem meam esse venturum, ac
per Iovem multo durius eo, quo me affeceritis. nunc enim
id egistis, putantes liberare vos, quo minus rationem vitae

τοῦ βίου. τὸ δὲ ὑμῖν πολὺ ἐναντίον ἀποβήσεται, ὡς ἐγὼ
 Φημι· πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ ἐλέγχοντες, οὓς νῦν ἐγὼ
 κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠσθάνεσθε. καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται **d.**
 ὄσφ νεώτεροί εἰσι, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσετε. εἰ γὰρ
 οἶσεσθε, ἀποκτείναντες ἀνθρώπους, ἐπισχήσειν τοῦ ὄνειδίζειν
 τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ ὀρθῶς ζῆτε, οὐ καλῶς διανοεῖσθε. οὔτε γὰρ
 ἔσθ' αὐτὴ ἢ ἀπαλλαγὴ οὔτε πάνυ δυνατὴ, οὔτε καλὴ. ἀλλ'
 ἐκείνη καὶ καλλίστη καὶ ῥάσι, μὴ τοὺς ἄλλους κολουεῖν, ἀλλ'
 αὐτὸν παρασκευάζειν ὅπως ἔσαι ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν
 ὑμῖν τοῖς καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος, ἀπαλλάττομαι.
 Τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἠδέως ἂν διαλεχθῆην ὑπὲρ τοῦ **e.**
 γεγονότος τούτου· πράγματος, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν
 ἄγουσι, καὶ οὔπω ἔρχομαι οἷ ἐλθόντα με δεῖ τεθνάναι. ἀλλὰ
 μοι, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραμείνατε τοσοῦτον χρόνον.
 οὐδὲν γὰρ κωλύει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους, ἕως ἕξεσιν.
 ὑμῖν γὰρ ὡς φίλοις οὔσιν, ἐπιδειξάι ἐθέλω τὸ νυνὶ μοι συμ- **p.**
 βεβηκὸς τί ποτ' ἔγνωσῖ. ἐμοὶ γὰρ, ᾧ ἄνδρες δικασαὶ (ὑμᾶς **4°**
a.

vestrae redarguenti cuiquam reddere compellamini. Id vero
 contra omnino vobis accidet. Nam plures futuros arbitror,
 qui vos redarguant, quos ego compescebam, etsi vos id non
 sentiebatis: tantoque illi infestiores erunt, quanto & iuniores;
 ideoque vos gravius id feretis. Profecto, si putatis per inter-
 fectionem hominum a vituperatione vos absolvere, nimium
 aberratis. Non enim est haec liberatio vel valida satis, vel
 honesta. sed illa tam facillima, quam optima est, non distur-
 bare quidem alios, sed se ipsum comparare, ut quam optimus
 evadat. Haec ergo vobis, qui me condemnastis, vaticinatus,
 finem facio. Vobis autem, qui me absolvistis, libenter de hu-
 iusmodi re, quae contigit, verba facerem, quamdiu magistra-
 tus negotio distinentur, necdum eo vado, ubi me oportet mo-
 ri. Sed, o viri, assistite mihi id tempus. Nihil enim prohibet,
 invicem (dum licet) confabulari. Nempe vobis tanquam ami-
 cis demonstrare volo, quod mihi modo accidit, quidnam menti
 significet. Mihi quidem, o iudices, (vos enim iudices recte ap-

- γὰρ δικαστὰς καλῶν, ὀρθῶς ἂν καλοῖην) θαυμασίον τι γέγονεν. ἢ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἢ τοῦ δαιμονίου, ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ αἰεὶ ἦν, καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιουμένη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν· νυνὶ δὲ ξυμβέβηκέ μοι, ἅπερ ὄρατε καὶ αὐτοὶ, ταυτί, ἃ γε δὴ οἰηθεῖν ἂν τις, καὶ νομίζεται, ἔσχατα κακῶν εἶναι. ἔμοι δὲ
- b. οὔτε ἐξιώντι ἕωθεν οἰκοθεν ἠναντιώθη τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον, οὔτε ἠνίκα ἀνέβαινον ἐνταυθοῖ ἐπὶ τὸ δικαστήριον, οὔτε ἐν τῷ λόγῳ οὔδενι μέλλοντι τί ἔρεῖν. καὶ τοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε λέγοντα μεταξύ. νυνὶ δὲ οὐδαμοῦ περὶ ταύτην τὴν πράξιν οὔτ' ἐν ἔργῳ οὔδενι οὔτ' ἐν λόγῳ ἠναντιώθη μοι. τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω; ἐγὼ ὑμῖν ἔρω. κινδυνεύει γὰρ μοι τὸ ξυμβεβηκὸς τοῦτο, ἀγαθὸν γεγόνεσθαι· καὶ οὐκ ἔσθ' ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅσοι οἰόμεθα
- c. κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι. μέγα μοι τεκμήριον τοῦτο γέγονεν. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἠναντιώθη ἂν μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον, εἰ μὴ τι ἔμελλον ἐγὼ ἀγαθὸν πράξειν. ἐννοήσωμεν δὲ καὶ

pellare possum,) mirabile quiddam contigit. vox enim illa daemoneis vaticinatrix, mihi semper in superiore tempore frequenter omnino offerre se consuevit, & in rebus quidem levissimis se opponens, si quid minus recte facturus fuisset. Nunc autem ea mihi, quae videtis, acciderunt, quae profecto putaret aliquis atque existimaret, extrema esse malorum. sed mihi neque domo exeunti, mane Dei signum adversatum est, neque hoc suggestum, in quo causam dico, ascendenti, neque in aliqua sermonis parte, dum verba faciebam: quamvis alias frequenter, dum loquerer, in medio sermonis cursu consueverit cohibere. nunc autem in hac re nusquam, vel agentis, vel loquenti est adversatum. Quam vero huius rei causam esse putem, vobis aperiam. Apparet enim, mihi quod contigit, bonum esse. nec recte ullo modo iudicatur a nobis, quicumque mortem opinamur esse malam. Cuius quidem rei magna apud me haec est coniectura, quod signum mihi, ut consuevit, repugnasset, nisi bonum quid acturus fuisset. Cogitare autem

τῆδε, ὡς πολλῇ ἐλπίς ἐσιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. δυοῖν γὰρ
 βῆτερὸν ἐστὶ τὸ τεθνάαι. ἢ γὰρ οἷον μηδὲν εἶναι, μηδ' αἰσθη-
 σιν μηδεμίαν μηδεὺς ἔχειν τὸν τεθνεῶτα, ἢ, κατὰ τὰ λε-
 γόμενα, μεταβολὴ τις τυγχάνει οὔσα καὶ μετοίκησις τῆς
 ψυχῆς, τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον. καὶ εἴτε δὴ
 μηδεμία αἰσθησίς ἐστιν, ἀλλ' οἷον ὕπνος, ἐπειδὴν τις καθεύδων d.
 μηδ' ὄναρ μηδὲν ὄρα, θαυμάσιον κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνατος.
 ἐγὼ γὰρ ἂν οἶμαι, εἴτινα ἐκλεξάμενον δέοι ταύτην τὴν νύκτα
 ἐν ἣ οὔτω κατέδραθεν ὡσεὶ μηδὲ ὄναρ ἰδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας
 νύκτας τε καὶ ἡμέρας τὰς τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ ἀντιπαρα-
 θέντα ταύτῃ τῇ νυκτί, δέοι σκεψάμενον εἰπεῖν ὅπως ἀμεινον
 καὶ ἡδιον ἡμέρας καὶ νύκτας ταύτης τῆς νυκτὸς βεβίωκεν
 ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινα, ἀλλὰ τὸν
 μέγαν βασιλέα, εὐαριθμήτους ἂν εὐρεῖν αὐτὸν ταύτας πρὸς e,
 τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ νύκτας. εἰ οὖν τοιοῦτον ὁ θάνατός
 ἐστὶ, κέρδος ἔγωγε λέγω· (καὶ γὰρ οὐδὲν πλείων ὁ πᾶς χρο-
 νος φαίνεται οὔτω δὴ εἶναι ἢ μία νύξ) εἰ δ' αὖ οἷον ἀποδη-
 μῆσαι ἐσιν ὁ θάνατος ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθῆ

hoc pacto possumus, spem multam esse, id esse bonum. mors
 enim necesse est sit alterum e duobus, ut aut sensus omni-
 no mors omnes auferat; aut, quemadmodum dicitur, in alium
 quendam locum ex his locis morte migretur. Quamobrem,
 five sensus extinguatur, morsque ei somno similis est, qui non-
 nunquam, etiam sine visis somniorum, placatissimam quietem
 affert: dii boni, quid lucri est emori! Reor equidem, si quem
 oporteat ad eam noctem, quam tanta transigit quiete, ut ne in-
 somnium quidem ullum videret, alias noctes diesque vitae
 totius conferre, atque dicere, quot ipse noctes atque dies in
 vita melius dulciusque peregerit: reor, inquam, nedum priva-
 tum aliquem, sed nec magnum quidem regem, aliquas nu-
 merare posse. Si ergo tale quiddam est mors, lucrum esse
 equidem dico: (etenim nihil plus hoc pacto tempus quam nox
 una videtur:) sin vera sunt, quae dicunt, migrationem esse
 mortem in eas oras, quas qui e vita excesserunt, incolunt, id

ἔσι τὰ λεγόμενα, ὡς ἄρα ἐκεῖ εἰσι πάντες οἱ τεθνεώτες, τί
 μεῖζον ἀγαθὸν τούτου εἶη, ᾧ ἄνδρες δικασαί; εἰ γὰρ τις
 p. ἀφικόμενος εἰς ἄδου, ἀπαλλαγείς τούτων τῶν φασκόντων
 41^a δικασῶν εἶναι, εὐρήσει τοὺς ὡς ἀληθῶς δικαστάς, οἷπερ καὶ
 λέγονται ἐκεῖ δικάζειν, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθυς, καὶ Αἴα-
 κός, καὶ Τριπτόλεμος, καὶ ἄλλοι ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι
 ἐγένοντο ἐν τῷ ἑαυτῶν βίῳ, ἄρα φαύλη ἂν εἶη ἡ ἀποδημία;
 ἢ αὖ Ὀρφεὶ συγγενέσθαι, καὶ Μουσαίῳ, καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ
 Ὀμήρῳ, ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ
 πολλάκις ἐθέλω τεθνῆναι, εἰ ταῦτά ἐσιν ἀληθῆ. ἐπεὶ ἔμοιγε
 b. καὶ αὐτῷ θάυμασθ' ἂν εἶη ἡ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποτε ἐντύ-
 χουμι Παλαμῆδῃ καὶ Αἴαντι τῷ Τελαμώνος, καὶ εἴ τις
 ἄλλος τῶν παλαιῶν διὰ κρίσιν ἄδικον τέθνηκεν. ἀντιπαρα-
 βάλλοντι τὰ ἑμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων, ὡς ἐγῶμαι,
 οὐκ ἂν ἀγῆδες εἶη. καὶ δὴ καὶ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετά-
 ζοντα καὶ ἐρευνῶντα, ὡσπερ τοὺς ἐνταῦθα, διάγειν, τίς
 αὐτῶν σοφός ἐστι, καὶ τίς οἶεται μὲν, ἔσι δ' οὐ. ἐπὶ πόσῳ δ'

multo iam beatius est, te, cum ab iis, qui se iudicum numero
 haberi volunt, evaseris, ad eos venire, qui vere iudices appel-
 lantur, Minoem, Rhadamanthum, Aeacum, Triptoleimum,
 aliosque, quotcunque semidei iuste vixerunt, haec peregrinatio
 mediocris vobis videri potest? ut vero colloqui cum Orptheo,
 Musaeo, Hesiodo, Homero, liceat, quanti tandem aestimatis?
 Equidem saepe mori, si fieri posset, vellem, ut ea, quae dico,
 mihi liceret invenire. quippe cum mihi inprimis mirifice grata
 sit futura habitatio illa atque consuetudo, quandoquidem una
 cum Palamede futurus sum, & Aiace, Telamonis filio, & aliis
 antiquorum, qui circumventi iudicio decesserunt e vita, apud
 quos meos casus cum illorum casibus conferre utrinque, ut ar-
 bitror, non iniucundum foret. Illud praeterea maximum, illic
 degere scrutantem singulos atque examinantem, quemadmodum
 hic feci, quisnam illorum sapiens sit, & quis, cum non sit, se
 tamen existimet sapientem esse. Proinde quanti faciendum, o
 iudices, tentare summi regis, qui maximas copias duxit ad Tro-

ἂν τις, ὧ ἄνδρες δικασαί, δέξαιτο ἕξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν
 ἀγαγόντα τὴν πολλὴν στρατιάν, ἢ Ὀδυσσεά, ἢ Σίσυφον, ἢ c.
 ἄλλους μυρίους ἂν τις εἴποι καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας. οἷς
 διαλέγεσθαι ἐκεῖ καὶ ξυνεῖναι καὶ ἕξετάζειν, ἀμηχάνου ἂν
 εἶη εὐδαιμονίας πάντως. οὐ δὴ που τοῦτου γε ἔνεκα οἱ ἐκεῖ
 ἀποκτενοῦσι. τὰ τε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονόεσσοι εἰσιν οἱ ἐκεῖ τῶν
 ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοί εἰσιν, εἴπερ γε
 τὰ λεγόμενα ἀληθῆ ἔσιν. ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρῆ, ὧ ἄνδρες
 δικασαί, εὐέλπιδας εἶναι πρὸς τὸν θάνατον· καὶ ἔν τι τοῦτο
 διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι οὐκ ἔσιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν
 οὔτε ζῶντι οὔτε τελευτήσαντι· οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ d.
 τούτου πράγματα· οὐδὲ τὰ ἐμὰ νῦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου
 γέγονεν, ἀλλὰ μοι δῆλόν ἐστι τοῦτο, ὅτι ἤδη τεθνάναι καὶ
 ἀπηλλάχθαι πραγμάτων βέλτιον ἦν μοι. διὰ ταυτὶ καὶ ἐμὲ
 οὐδαμοῦ ἀπέτρεψε τὸ σημεῖον, καὶ ἔγωγε τοῖς καταψηφι-
 σαμένοις μου καὶ τοῖς κατηγοροῖς οὐ πάνυ χαλεπαίνω· καὶ
 τοι οὐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ κατεψηφίζοντό μου καὶ κατηγοροῦν,
 ἀλλ' οἴομενοι βλάπτειν τι· τοῦτο αὐτοῖς ἄξιον μέμφεσθαι. e.

iam, prudentiam, & Ulyssis, & Sisyphi, multorumque aliorum,
 quos referre quis potest, virorum & mulierum? quibuscum lo-
 qui atque examinando versari, inaeftimabilis prorsus felicitas
 esset. siquidem huius causa, qui illic degunt, haud amplius mo-
 riuntur: suntque illi nobis & in rebus aliis beatiore, & in eo
 infuper, quod reliquum iam tempus permanent immortales; si
 quidem vera sunt, quae dicuntur. Ne vos quidem, iudices, ii,
 qui me absolvistis, mortem timueritis. idque unum cogitate
 verum esse, viro videlicet bono nihil mali accidere posse nec
 vivo, nec mortuo; nec unquam illius res a diis immortalibus
 negligi. Nec mihi ipsi hoc accidit fortuito, sed mihi id constat,
 mori iam & a laboribus liberari, mihi melius extitisse. atque
 hanc ob causam divinum illud signum mihi non obstitit. Nec
 vero iis, a quibus accusatus sum, aut a quibus condemnatus,
 habeo quod succenseam: quamvis non hac mente accusave-
 rint me atque damnaverint, sed quia mihi nocere se credide-

τοσόνδε μέντοι αὐτῶν δέομαι· τοὺς υἱεῖς μου, ἐπειδὴν ἠβήσωσι, τιμωρήσασθε, ὡς ἄνδρες; ταυτὰ ταῦτα λυποῦντας ἄπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύπουν, ἐὰν ὑμῖν δοκῶσιν ἢ χρημάτων ἢ ἄλλου του πρότερον ἐπιμελεῖσθαι ἢ ἀρετῆς· καὶ ἐὰν δοκῶσι τι εἶναι, μηδὲν ὄντες, θυεῖδιζετε αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὧν δεῖ, καὶ οἴονται τι εἶναι, ὄντες οὐδενὸς ἀξιοί.

ρ. καὶ ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, δίκαια πεπονθῶς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν
 42 αὐτὸς τε καὶ οἱ υἱεῖς. ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὦρα ἀπίεσαι, ἐμοὶ μὲν, ἀποθανομένῳ, ὑμῖν δὲ, βιωσομένοις. ὁπότεροι δὲ ἡμῶν ἐρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα, ἀδύλον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

runt. ob hoc utique illis est succensendum. (Sed iam ad eosdem illos reversus, sic eos alloquor:) Tantum tamen vos precor, o viri, ut meos quoque filios, cum adoleverint, si ipsi finiliter atque ego vobis molesti sint, poenis similiter afficiatis; praefertim, si videantur vobis vel pecuniarum, vel alterius cuiusquam rei maiorem, quam virtutis, curam habere: atque si videri velint, putentve, se alicuius esse pretii, cum nullius sint, illos obiurgetis, quemadmodum ego vos; quod non illis incumbant, quibus est incumbendum, ac existiment, cum nullius pretii sint, se aliquid esse. Quod si haec feceritis, iusta a vobis passus fuero, egoque & filii. Sed tempus est iam hinc abire, me, ut moriar; vos, ut vitam agatis. Utrum autem sit melius, dii immortales sciunt: hominem quidem scire arbitror neminem.

FINIS APOLOGIAE SOCRATIS,

K P I T Ω N

ΚΡΙΤΩΝ

Η

ΠΕΡΙ ΠΡΑΚΤΟΥ

ΗΣΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΩΝ.

ARGUMENTUM.

Crito, qui inopiam Socratis & paupertatem adiuvisset semper re familiari sua & copiis, adfuerat magistro tum, quum a Melito accusatus esset, eumque litem aestimare iusserat minis triginta. Quod quum Socrates facere noluisset, damnatusque adeo capitis in vincula coniectus fuisset: venit Crito ad eum in carcerem, eique auctor est, ut clam effugiat e vinculis. Socrates vero nec hac in re obtemperat consilio & auctoritati discipuli: & ut Crito intelligat, magistrum rationem sequi, non contumaciam, Socrates instituit cum eo sermonem de quaestione, quid faciendum sit, recteque fieri possit, salvis legibus, salva existimatione, quid non.

Tί τῆνικαδὲ ἀφίξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρῶτ' ἐτι ἐστὶ; ΚΡ. p.
 Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Πῆνικα μάλιξ; ΚΡ. "Ὁρθρος βαθύς. 43
a.

CRITO

SEV

DE EO QUOD AGENDUM EST

Moralis.

DIALOGI PERSONAE

SOCRATES, CRITO.

CUR hac hora venisti, o Crito? nonne multum mane etiam est? *Cr.* Multum certe. *So.* Quam multum tandem? *Cr.* Pri-

ΣΩ. Θυμάζω ἔπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμοτηρίου Φύλαξ ὑπακοῦσαι. ΚΡ. Ξυγῆθης ἤδη μοι ἐσίν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν. καὶ τι καὶ εὐεργετεῖται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἄρτι δὲ ἡμεῖς, ἢ πάλαι; ΚΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. ΣΩ.

b. Εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρακάθησαι; ΚΡ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠθελον ἐν τοσαύτῃ ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι. ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω, αἰσθανόμενος ὡς ἠδέως καβευδεῖς. καὶ ἐπιτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἠδῖσα διάγῃς. καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεσῶσῃ ξυμφορᾷ, ὡς ῥαδίως αὐτὴν καὶ πράως φέρεις. ΣΩ. Καὶ γὰρ ἂν, ὦ Κριτῶν, πλημμελὲς εἴη ἀγανακτεῖν τηλικούτου ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.

c. ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικούτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἀλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύεται ἢ ἡλικία τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ. ΣΩ. Ἐσι ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶτ' ἀφίξαι; ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρα-

atum diluculum. *So.* Miror, quomodo custos carceris tibi obtemperare voluerit. *Cr.* Familiaris iam mihi est, o Socrates, propterea quod crebro huc ventitem. Praeterea beneficia a me nonnihil accipit. *So.* Venistine modo? an dudum? *Cr.* Satis dudum. *So.* Proinde cur statim non me excitasti, sed cum silentio affedisti? *Cr.* Nunquam per Iovem, o Socrates, excitassem. neque enim ipse tamdiu in vigilia & dolore manere vellem. Sed te iamdudum admiror, cum aspicio, quain suaviter dormias; et consulto non excitavi te, ut quam placidissime degeres. Equidem tum saepe, tum vero per omnem vitam anteaetam, ob tuos mores beatum te iudicavi; maxime vero in praesenti calamitate, quod eam tam facile ac plane feras. *So.* Atqui perabsurdum esset, o Crito, si quis tam grandi natu imminentem mortem moleste ferat. *Cr.* Verumtamen, o Socrates, & alii aequae senes similibus calamitatibus opprimuntur, qui tamen ab aetate non ita iuvantur, quin praesentem fortunam graviter & moleste ferant. *So.* Ita est. Sed quorsum adeo

τες, φέρων χαλεπήν, οὐ σοί, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ
καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι καὶ χαλεπήν καὶ βαρεῖαν· ἦν
ἐγὼ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτερα ἂν ἐλέγκαιμι. ΣΩ.
Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίεται ἐκ Δήλου, οὐ δεῖ ἀφικο-
μένου τεθνάναι με; ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφίεται, ἀλλὰ δοκεῖ δ.
μέν μοι ἕξειν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἕκοντες τινὲς
ἀπὸ Σουνίου, καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτὰ. δῆλον οὖν ἐκ τού-
των τῶν ἀγγέλων ὅτι ἕξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαύ-
ριον ἔσαι, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν. ΣΩ. Ἄλλ',
ὦ Κρίτων, τύχη ἀγαθὴ· εἰ ταύτη ταῖς θεοῖς φίλον, ταύτη
ἔσω. οὐ μέντοι οἶμαι ἕξειν αὐτὸ τήμερον. ΚΡ. Πόθεν τοῦτο p.
τεκμαίρη; ΣΩ. Ἐγὼ σοὶ ἐρῶ. τῇ γὰρ που ὑπεραῖα δεῖ με 44
ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον. ΚΡ. Φασὶ δὲ γέ τοι 2.
δὴ οἱ τούτων κύριοι. ΣΩ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶ-
μαι αὐτὸ ἕξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τινος
ἐνυπνίου ὃ ἐώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ
κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ ἐγειραί με. ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί

mane venisti? Cr. Nuntium, o Socrates, acerbum affero; non
tibi quidem, ut mihi apparet, sed mihi potius, & familiaribus
tuis omnibus, & acerbum & gravem. quod equidem, si quid-
quam aliud, graviter, ut arbitror, molestaque ferrem. So.
Quodnam hoc? an navis ex Delo iam rediit? qua reducta,
mihi est moriendum. Cr. Nondum rediit quidem; sed mihi
hodie reditura videtur ex his, quae renuntiant nonnulli e Su-
nio venientes, qui eam ibi reliquerunt. constat ergo ex his
nuntiis, hodie esse venturam; ideoque necessarium fore, te
cras, o Socrates, e vita decedere. So. Bona, o Crito, fortu-
na: si ita diis placet, ita esto. non tamen existimo, illam ho-
die reditura. Cr. Undenam id coniectas? So. Dicam equi-
dem. Postridie enim, aut eo ipso die, quo navis redierit, mihi
est moriendum. Cr. Sic utique aiunt hi, penes quos rei huius
potestas est. So. Itaque non hac die venturam puto, sed altera,
coniecturam vero ex somnio quodam accipio, quod paulo an-
te hac ipsa nocte mihi visum est: opportuneque videris, som-

τὸ ἐνύπνιον; ΣΩ. Ἐδόκει τις μοι γυνὴ προσελθοῦσα, καλὴ
 b. καὶ εὐειδὴς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με, καὶ εἰπεῖν,
 ὦ Σώκρατες, Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο.
 ΚΡ. Ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἐναργὲς
 μὲν οὖν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Κρίτων. ΚΡ. Λίαν γε, ὡς ἔοικεν.
 ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου, καὶ σώ-
 θητι. ὡς ἐμοὶ, ἐὰν σὺ ἀποθάῃης, οὐδεμία ξυμφορὰ ἐστὶν ἄλλη,
 ἀλλὰ χωρὶς μὲν, σοῦ ἐξερεῖσθαι, τοιοῦτου ἐπιτηδείου οἴου
 ἐγὼ οὐδένα μῆποτε εὐρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ
 c. καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, ὡς οἷός τε ἂν σε σώζειν, εἰ ἤθελον
 ἀναλίσκεν χρήματα, ἀμελήσαιμι. καὶ τοι τίς ἂν αἰσχίων εἴη
 ταύτης δόξα, ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιῆσθαι ἢ
 φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέ-
 λησας ἀπιέναι ἐνθένδε, ἡμῶν προθυμομένων. ΣΩ. Ἀλλὰ τί
 ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει;
 οἳ γὰρ ἐπιεικέστατοι, ἂν μᾶλλον ἀξίου φροντίζειν, ἢ γήσονται

num mihi non perturbasse. Cr. Sed quale id somnium erat?
 So. Videbatur mihi mulier quaedam adveniens, pulchra &
 aspectu grata, vestes habens candidas, vocare me, atque di-
 cere, O Socrates, Tertia hinc die Phthiam pervenies latigle-
 bam. Cr. Quam absurdum id insomnium, Socrates? So. Ma-
 nifestum tamen, ut mihi videtur, o Crito. Cr. Manifestum
 certe. sed, o beate Socrates, nunc iam etiam mihi credito,
 teque servato. Mihi enim, si tu obieris, non una tantum ca-
 lamitas imminet: sed praeter id, quod te orbatus fuero tali ne-
 cessario, qualem alterum nunquam reperiam, videbor utique
 multis, qui neutrum nostrum satis noverint, cum potuissem te
 servare, si pecunias impendere voluissem, id neglexisse. Atqui
 quaenam existimatio turpior possit accidere, quam videri, plu-
 ris fecisse pecunias quam amicos? non enim poterit persua-
 deri compluribus, te hinc abire noluisse, nobis, quo id ageres,
 omni studio contendentibus. So. Quid vero a nobis, o beate
 Crito, tanti vulgi opinio aestimatur? probatissimi enim viri,
 quorum magis habenda ratio est, haec ita gesta esse, ut gesta

αὐτὰ οὕτω πεπράχθαι ὡς περ ἂν πραχθῆ. ΚΡ. Ἄλλ' ὄρα's
 δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης d.
 μέλειν. αὐτὰ δὲ δηλοῖ τὰ παρόντα νυκτὶ ὅτι οἷοί τε εἰσὶν οἱ
 πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ
 σχεδὸν τὰ μέγιστα, εἴαν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ἦ.
 ΣΩ. Εἰ γὰρ ὠφελον, ὦ Κρίτων, οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ
 μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ
 μέγιστα· καὶ καλῶς εἶχε. νῦν δὲ οὐδέτερά οἷοί τε. οὔτε γὰρ
 Φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι. ποιῶσι δὲ τοῦτο ὅ,
 τι ἂν τύχῃσι. ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω. τάδε δὲ, e.
 ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι· ἄρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθῆ καὶ τῶν
 ἄλλων ἐπιτηδείων, μὴ, εἴαν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθης, οἱ συκοφάν-
 ται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν, ὡς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασιν,
 καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν, ἢ
 συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλό τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γὰρ
 τι τοιοῦτον φοβῆ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν. ἡμεῖς γὰρ που δίκαιοι p.
 ἔσμεν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον· καὶ, 45
 a.

sunt, arbitrabuntur. Cr. Attamen vides, o Socrates, necesse
 esse opinionem quoque vulgi curare. praesentia enim haec de-
 clarant, posse vulgus non minima mala, immo fere maxima, si
 quis in populo calumniis prematur, inferre. So. Utinam, o
 Crito, posset vulgus maxima inferre mala, ut vicissim maxima
 posset bona, & bene quidem se res haberet. neutrum vero po-
 test; quippe cum neque prudentem, neque imprudentem effi-
 cere valeat. faciunt vero quodcunque fors obtulerit. Cr. Haec
 quidem ita se habeant. Ad id vero, Socrates, mihi responde,
 num forte mei ceterorumque necessariorum tuorum respectus
 te retinet, ne si hinc evaseris, calumniatores nos postea ve-
 xent, quasi te hinc furati fuerimus: cogamurque vel univerfas
 facultates, vel pecunias quamplurimas amittere, vel praeter
 haec aliud quippiam pati. Si quid tale times, sollicitudinem
 istam valere iube. iustum namque est, nos tuae salutis gratia
 non hoc solum, verum etiam, si oportuerit, maius aliud subire
 periculum. Verum mihi obtempera, neque aliter facias. So. Et

ἐὰν δέμ, ἔτι τούτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου, καὶ μὴ ἄλλως ποίει. ΣΩ. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά. ΚΡ. Μὴ τοίνυν ταῦτα φοβοῦ. καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τ' ἀργυρίου ἐσιν ὃ δέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαί σε, καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθὲνδε. ἔπειτα οὐχ ὄρας τούτους τοὺς συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου;

b. σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγῶμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ εἴτι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τὰ ἐμὰ, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν. εἰς δὲ καὶ κεκόμενεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. ὥσε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμης σῶσαι σαυτὸν, μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελεῖν ὃ, τι χρῶ σεαυτῷ. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ

c. ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσί σε· ἂν δὲ βούλη εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἱ σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται, καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥσέ σε μηδένα

haec equidem & alia multa, o Crito, considero. Cr. Ne igitur haec vereare. neque enim multum est argentum, quod postulant hi, qui servare te atque hinc educere pollicentur. Vides praeterea, quam tenues sint calumniatores tui, ut non magna ad eos placandos largitione sit opus. Tibi vero pecuniae adsunt meae, ad hoc, ut opinor, sufficientes. Proinde si quo mei respectu adductus non putas meas pecunias erogandas, adsunt hospites hi parati persolvere. quorum unus etiam huc attulit sufficientem pecuniam, ad hoc ipsum paratam, Simmias Thebanus. ad hoc ipsum promptus est & Cebes, aliique permulti. Quamobrem, ut modo dicebam, nihil tale metuas, quo minus serves te ipsum. Sed neque etiam illud, quod in iudicio dixisti, te remoretur, si hac urbe exires, quo te ipsum verteres te minime habiturum, aliis enim multis in locis quotcunque profectus fueris, te homines colent: ac si velis in Thesaliam te conferre, reperies illic hospites meos, qui te plurimum facient; tutumque praesidio suo adeo reddent, ut nemo in

λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν. ἔτι δὲ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ
 δικαίον μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν
 σαθῆναι· καὶ τοιαῦτα σπεύδειν περὶ σεαυτὸν γενέσθαι ἄπερ
 ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν, σὲ διαφθεῖραι
 βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς σαυτοῦ
 ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκ- d,
 παιδεῦσαι, οἰχίση καταλιπὼν, καὶ τὸ σὸν μέρος, ὃ, τι ἂν
 τύχῃσι, τοῦτο πράξουσι. τεύξονται δὲ, ὡς τὸ εἶδος, τοιού-
 των οἷά περ εἴωθε γίνεσθαι ἐν ταῖς ὄρφανίαις περὶ τοὺς ὄρ-
 φανούς. ἢ γὰρ οὐ χρεῖν ποιεῖσθαι παῖδας, ἢ ξυνδιαταλαι-
 πωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα. σὺ δὲ μοι δοκεῖς τὰ
 βαθυμότατα αἰρεῖσθαι. χρεῖ δὲ, ἄπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ
 ἀνδρείος ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, Φόσκοντά γε δὴ ἀρετῆς
 διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι. ὡς ἐγώ γε καὶ ὑπὲρ σοῦ
 καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδεῖων αἰσχύνομαι, μὴ δόξη e,
 ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σὲ ἀνανδρῖα τιτὶ τῆ ἡμετέρᾳ πε-
 πράχθαι· καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσῆλ-

Theffalia tibi fit molestiam exhibiturus. Accedit ad haec, o
 Socrates, quod rem minime iustam aggredi videris, si cum
 salvus esse possis, teipsum prodas, taliaque tibi evenire studeas,
 qualia inimici ipsi tui studerent, studueruntque, te perdere cu-
 pientes. Praeterea filios quoque tuos prodere mihi videris, quos
 cum liceat tibi educare atque erudire, deferes omnino, &
 quantum in te est, eorum mores fortunae committis. Accident
 vero eis verisimiliter, qualia evenire orphanis consueverunt.
 Profecto oportebat non genuisse filios; aut in eis educandis
 erudiendisque laborem non recusare. Tu vero mihi videris,
 quae elegisset vir segnissimus ac piger, nunc elegisse: decebat autem
 contra, quae vir bonus fortisque elegisset; praesertim te, per
 omnem vitam virtutis studium profitentem. Itaque non possum
 tui & nostri, qui tui familiares sumus, non erubescere, veri-
 tus, ne tota haec res tua, ignavia quadam nostra sic tractata
 fuisse videatur. Et primum quidem ille tuus eiusmodi in iudi-
 cium ingressus, cum liceret non ingredi; deinde concertatio

- θες, ἐξδὸν μὴ εἰσελθεῖν· καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὡς ἐγένετο, καὶ τοτελευταῖον δὴ τοῦτι, ὥσπερ κατάγγελως τῆς πράξεως, κακία τινὶ καὶ ἀναυδρία τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευγένοι
- P. ἡμᾶς δοκεῖν, οἵτινές σε οὐ διεσώσαμεν, οὐδὲ σὺ σαυτὸν, 46
 2 οἶόν τε ὄν καὶ δυνατὸν, εἴτι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν. ταῦτ' οὖν, ὦ Σώκρατες, ὄρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχρᾷ ἢ σοί τε καὶ ἡμῖν· ἀλλὰ βουλεύου. μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὄρα, ἀλλὰ βεβουλεύσθαι. μία δὲ βουλή. τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπράχθαι. εἰ δὲ περιμενοῦμεν, ἀδύνατον, καὶ οὐκέτι οἶόν τε. ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ, ὦ Σώκρατες, πείθου μοι, καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖ. ΣΩ. ὦ
- b. Φιλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετὰ τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μείζων, τοσοῦτ' ἡ χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα πρακτέον εἴτε μὴ· ὡς ἐγὼ οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ, ὃς ἂν μοι λογιζομένῳ βέλ-

ipsa iudicii ad hunc modum acta; & extremus hic finis, tanquam ridiculum quiddam, per vitiositatem segnitatemque nostram effugisse nos videbitur, quod nec nos te servaverimus, neque tu ipse te, cum id fieri absque magna difficultate poterit, si vel parum in nobis usus industriaeque fuisset. Haec igitur, o Socrates, considera, ne praeterquam quod mala sunt, etiam dedecori tibi nobisque sint: sed tibi consule. immo vero non iam amplius consulendi tempus, sed consultum iam esse oportuit. unicum vero consilium est; videlicet hac nocte proxima cuncta haec facta esse oportere. Sin autem diutius tardaverimus, nihil omnino fieri ulterius poterit. quamobrem omnino mihi habe fidem, o Socrates, nec ullo modo aliter facias. So. O amice Crito, studium hoc tuum permulti faciendum esset, si qua ratione recta susceptum esset. sin minus, quanto vehementius est, tanto molestius. Considerandum est igitur, agendane haec nobis sint, an non. nam ego is sum non modo nunc, sed & semper, qui meorum nulli paream, praeterquam rationi, quae ratiocinanti mihi optima videatur.

τις φαίνηται. τοὺς δὲ λόγους οὓς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι ἤδε ἡ τύχη γέγονεν· ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω καὶ τιμῶ, οὕπερ καὶ πρότερον. ἂν ἐὰν μὴ βελτίω ἔχω- c. μιν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εὐ ἴσθι ὅτι οὐ μὴ σοι ξυγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολλῶν δύναμις ὥσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύττηται, δεσμούς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις. ΚΡ. Πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοποίμεθα αὐτά; ΣΩ. Εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλάβοιμεν, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν, πρότερον καλῶς ἐλέγετο ἐκάστω, ἢ οὐ, ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ αὐ· ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν d. ἀποθνήσκειν, καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κατὰδηλος ἄρα ἐγένετο ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγετο, ἦν δὲ παιδιὰ καὶ Φλυαρία ὡς ἀληθῶς. ἐπιθυμῶ δ' ἔγωγε ἐπισκέψασθαι, ὦ Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ, εἴτι μοι ἀλλοιότερος φανεῖται, ἐπειδὴ γε

Rationes itaque illas, quibus superioribus temporibus usus sum, nec nunc quidem, postquam in hanc fortunam incidi, reiicere possum: sed similes mihi ferme apparent, easdemque in praesentia, quas & prius, veneror atque honoro: adeo, ut nisi nunc meliores afferre possimus, plane scire debeas, me tibi non concessurum: non, si etiam plura, quam nunc, multitudinis potentia comminata, nos tanquam pueros larvali terribili facie perterrere conetur, vincula & mortem, tum praeterea privationem pecuniarum, intentans. Cr. Quanam igitur ratione commoda ista considerare possimus? So. Hac utique, si id, quod tu de opinionibus paulo ante dicebas, resumamus: utrum semper recte se habeat necne, oportere scilicet quarundam opinionum rationem habere, quarundam vero minime. An forte prius quam me mori oporteret, recte id dicebatur: nunc vero constat, frustra, disputationis gratia, ita dictum fuisse, cum revera iocus quidam ac nugae essent. Cupio equidem, o Crito, una tecum considerare, num sermo ille prior alius appareat mihi, nunc in hac fortuna constituto; an prorsus idem

- ἄδὲ ἔχω, ἢ ὁ αὐτός· καὶ ἐάσομεν χαίρειν, ἢ πεισόμεθα αὐτῶν· ἐλέγετο δὲ πως, ὡς ἐγῶμαι, ἐκάστοτε ἄδὲ ὑπὸ τῶν οἰομένων τί λέγειν, ὡσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον· ὅτι τῶν δοξῶν ἅς οἱ
- c. ἄνθρωποι δοξάζουσι, δεῖο τὰς μὲν περὶ πολλῶν ποιῆσθαι, τὰς δὲ μὴ· τοῦτο πρὸς θεῶν, ὧ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ γὰρ, ὅσα γε ἀνθρώπων, ἐκτὸς εἴ τοῦ μέλλειν
- P. ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι ἢ παροῦσαι
- ⁴⁷a. ξυμφορά· σκόπει δὴ· οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ; οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ; τί φῆς; ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται; ΚΡ. Καλῶς. ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρησὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηράς, μὴ; ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Χρησαὶ δὲ, οὐχ αἱ τῶν Φρονιμῶν· πονηραὶ δὲ, αἱ τῶν ἀφρόνων; ΚΡ. Πῶς δ' οὐ; ΣΩ. Φέρε δὴ πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα
- b. ἐλέγετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων, πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαινῶ καὶ ψόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει,

qui & prius: atque utrum dimittendus sit a nobis, vel ipsi obtemperandum. Dicebatur autem, ut opinor, semper sic ab iis, qui se aliquid dicere existimabant, ut nunc quidem ego dicebam: nempe, hominum opiniones partim plurimi faciendas ac sequendas, partim vero minime. Hoc, per Deos, o Crito, nonne tibi recte dici videtur? tu enim, ut fert hominum conditio, tantum abes a periculo ut crastino die moriaris; nec te in errorem inducit praefens calamitas. Considera igitur: an non sufficienter tibi dici videtur, non oportere omnes opiniones hominum sequi; sed alias quidem sequi, alias vero negligere: neque omnium quidem, sed quorundam, aliorum vero minime. quid ergo dicis? haec non recte dicuntur? Cr. Recte. So. An non bonas honorare decet, malas vero contemnere? Cr. Ita decet. So. Bonae autem nonne prudentum? malae contra sunt imprudentum? Cr. Quidni? So. An vero, quoniam modo rursus talia dicebantur? qui in gymnasiis se exercet, eaque in re operam collocat, utrum cuiuslibet hominis laudi, & vituperationi, & opinioni attendit; an illius tantum, qui me-

ἢ ἐνός μόνου ἐκείνου ὃς ἂν τυγχάνοι ἰατρὸς ἢ παιδοτρίβης ὦν; ΚΡ. Ἐνός μόνου. ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς ψόγους καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνός ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν; ΚΡ. Δηλαδή. ΣΩ. Ταύτη ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμνασέον, καὶ ἐδεσέον γε καὶ ποτέον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαῖοντι μᾶλλον, ἢ ἢ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις. ΚΡ. Ἐσι ταῦτα. ΣΩ. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ, καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαῖόντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται; ΚΡ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Τί δ' ἐσι κακὸν τοῦτο; καὶ ποῖ τείνει, καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος; ΚΡ. Δηλονότι εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ διόλλυσι. ΣΩ. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα, ὧ Κρίτων, οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διίωμεν. καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ αἰσχυρῶν καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νῦν ἡμῖν ἔστιν ἡ βουλή, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἔπεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι αὐτήν, ἢ τῇ τοῦ ἐνός, εἴτις ἐστὶν ἐπαῖων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον ἢ

dicus sit, aut gymnasii magister? Cr. Huius folius. So. An non timere decet vituperationes, & optare laudes illius unius, quam multorum? Cr. Procul dubio. So. Hac itaque ratione ille agere, seque exercere debet, atque etiam edere & bibere, quae illi unico videatur, qui praesideat intelligatque, potius quam, ut videtur vulgo. Cr. Vera haec sunt. So. Quid vero, si illi uni non pareat, opinionemque eius & commendationes nihili pendat, honoret vero vulgi ignorantiumque commendationes, num a malo tutus erit? Cr. Minime. So. Quale autem est id malum, & quonam tendit, & in quam non obedientis partem? Cr. In corpus videlicet; hoc enim corrumpit. So. Recte dicis. Nonne & de aliis, o Crito, si omnia percurramus, eadem ratio est? De iustis iniustisque, de turpibus & honestis, bonisque & malis, de quibus in praesentia nobis consultatio est, utrum multorum opinionem sequi vererique debeamus, an unius potius, qui intelligat, quem decet & vereri & timere

ξύμπαντας τοὺς ἄλλους; ὦ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθε-
 ροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον
 ἐγίγνετο, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο; ἢ οὐδὲν ἐσι τοῦτο; ΚΡ.
 Οἶμαι ἐγώ γε, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ
 ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθει-
 ρόμενον, διολέσωμεν, πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαϊόντων δόξῃ,
 ε. ἄρα βιωτὸν ἡμῶν ἐσι διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἐσι δὲ που τοῦτο
 σῶμα, ἢ οὐχί; ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῶν ἐσι
 μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος; ΚΡ. Οὐδαμῶς.
 ΣΩ. Ἄλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρα ἐσὶν ἡμῶν βιωτὸν διεφθαρμένου,
 ο. ὦ τὸ ἀδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνύγησιν; ἢ φαυλό-
 τερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὃ τι ποτ' ἐσι τῶν
 ρ. ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἢ δικαιοσύνη ἐσὶν; ΚΡ.
 48 Οὐδαμῶς. ΣΩ. Ἄλλὰ τιμιώτερον; ΚΡ. Πολύ γε. ΣΩ. Οὐκ
 α. ἄρα, ὦ βέλτιζε, πάνυ ἡμῶν οὕτω φροντισέον ὃ τι ἐροῦσιν οἱ
 πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὃ τι ὁ ἐπαίων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων,
 ὃ εἶς, καὶ αὐτῇ ἢ ἀλήθειᾳ. ὥστε πρῶτον μὲν ταύτη οὐκ ὀρθῶς

magis, quam cunctos alios, cui nisi obtemperaverimus, laede-
 mur & corrumpemur in eo, quod iusto quidem melius fieri,
 iniusto autem corrumpi soleat. an nihil id est? Cr. Id qui-
 dem, o Socrates, arbitror. So. Age vero, si id, quod a salubri
 quidem fit melius, ab infalubri verò corrumpitur, corruperi-
 mus, peritorum non sequuti iudicia, an nobis eo destructo vi-
 vendum erit? est autem id corpus. nonne? Cr. Idipsum. So.
 An ergo vivendum nobis cum vitioso corpore atque corrup-
 to? Cr. Nullo modo. So. An forte cum illo vivendum est
 nobis corrupto, quod iniusto quidem laeditur, iusto vero iu-
 vatur? an vero vilius illud, quam corpus existimamus, quid-
 quid illud est e nostris, circa quod iustitia, iniustitiaque ver-
 satur? Cr. Nullo modo. So. Sed pretiosius? Cr. Valde. So.
 Non igitur, o vir optime, admodum nobis curandum est,
 quid de nobis multi loquantur; sed quid dicat is unus, qui in-
 telligit iusta & iniusta, atque ipsa veritas. Quamobrem primo
 quidem non recte adduxisti, opinionem vulgarem de rebus

είσηγῆ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φρον-
 τίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῶν
 ἐναντίων. ἀλλὰ μὲν δὴ Φαίη γ' ἄν τις, οἷοί τε εἰσιν ἡμᾶς
 οἱ πολλοὶ ἀποκτινύναι; ΚΡ. Δηλαδή καὶ ταῦτα, Φαίη γ' b:
 ἄν τις, ὧ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ', ὧ θαυμάσιε,
 οὗτός γε ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι
 τῷ προτέρῳ. καὶ τότε δὲ αὖ σκόπει, εἰ ἐτι μένει ἡμῖν, ἢ οὐ, ὅτι
 οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείους ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. ΚΡ. Ἀλλὰ
 μένει. ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταυτὸν ἐσι,
 μένει, ἢ οὐ μένει; ΚΡ. Μένει. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολο-
 γουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειρᾶ-
 σθαι ἐξιέναι, μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἐὰν c:
 μὲν Φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα· εἰ δὲ μὴ, ἔῴμεν. ἄς δὲ σὺ
 λέγεις τὰς σκέψεις περὶ τε χρημάτων ἀναλώσεως καὶ δόξης,
 καὶ παιδῶν τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὧ Κρίτων,
 σκέμματα ἢ τῶν ῥαδίως ἀποκτινύντων, καὶ ἀναβιωσκο-
 μένων γ' ἄν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῶ τούτων τῶν πολ-

iustis, & honestis, & bonis, hârumque contrariis, esse alicuius ex-
 istimandam. At vero dicit aliquis, potestne vulgus nos inter-
 ficere? hoc utique manifestum est. Cr. Nimirum dici id potest,
 o Socrates. So. Vera loqueris. Sed, o admirabilis, haec ratio,
 quam percurrimus, superiori similis esse videtur: atque hanc
 rursus considera, utrum nobis maneat, necne: videlicet, non
 multi faciendum esse vivere, sed bene vivere. Cr. Manet qui-
 dem. So. Sed hoc quoque manetne? bene, & honeste, & iuste
 vivere idem esse? Cr. Manet. So. Igitur ex his, quae confessi
 sumus, hoc considerandum, utrum iustum sit conari me hinc
 exire, Atheniensibus non dimittentibus, vel iniustum: ac si ap-
 pareat, iustum esse, tentemus; si minus, omittamus. Quas
 vero tu affers considerationes de pecuniarum sumptu, de (vul-
 gari) opinione, de filiis educandis: cavendum est, o Crito,
 ne considerationes revera horum multorum sint, qui facile in-
 terficiant, & si possint, ad vitam reducant, & id quidem abs-
 que ulla ratione. Nobis vero, quandoquidem sic exigit ratio,

- λων. ἡμῖν δ' (ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτω αἰρεῖ) μὴ οὐδὲν ἄλλο
 σκεπτέον ἢ ἢ ἔπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν. πότερον δίκαια πράξομεν
 d. καὶ χρήματα τελούντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσιν
 καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ
 ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα ποιῶντες. καὶ Φαινώμεθα
 ἀδίκᾳ αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δέη ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ
 ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε
 ἄλλο ἔτιοῦν πάσχειν, πρὸ τοῦ ἀδικεῖν. ΚΡ. Καλῶς μὲν μοι
 δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες· ὅρα δὲ τί ὀρώμεν. ΣΩ. Σκοπῶ-
 μεν, ὦ γὰρ θε, κοινῇ· καὶ εἰ πῃ ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγον-
 e. τος, ἀντίλεγε, καὶ σοι πείσομαι· εἰ δὲ μὴ, παῦσαι ἦδη, ὦ
 μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς χρῆ
 ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι. ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ
 ποιῶμαι πείσαι σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. ὅρα
 δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν, ἔάν σοι ἰκανῶς λέγηται, καὶ
 p. πειρῶ ἀποκρίνασθαι τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἂν μάλιστα οἴη. ΚΡ.
 49 Ἀλλὰ πειράσομαι. ΣΩ. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν ἐκόντας ἀδι-
 a.

nihil aliud attendendum est, quam quod modo dicebamus, utrum agamus iusta, pecunias largiendo, gratiamque habendo his, qui me hinc educant: utrum, inquam, in hoc agamus iusta, nos quidem educti, illi vero educentes; an potius revera in his omnibus agendis, agamus iniuste: atque si appareat, nos inique agere, ne cogitandum quidem id est; sed mansuete subire decet & mortem, & quodvis aliud supplicium prius, quam quidquam agamus inique. Cr. Recte loqui videris, Socrates. considera tamen, quid agamus. So. Consideremus, o bone vir, una. ac si qua in parte me dicentem redarguere poteris, redargue. ego enim assentiar. sin minus, desine quaeso, o vir beate, iam toties eadem verba repetere: oportere scilicet me hinc, Atheniensibus invitis, abire. Equidem multi facio, persuasum abs te haec agere; non autem invitum. Attende itaque, utrum considerationis initium tibi fatis commode dictum sit; conareque quod rogatus sis ita respondere, ut maxime censeas respondendum. Cr. Conabor equidem. So. Di-

κινητέον εἶναι; ἢ τοὺς μὲν ἀδικητέον τρόπον, τινὶ δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθόν, οὔτε καλόν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὁμολογήθη; ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο. ἢ πᾶσαι ἡμῖν αἰ ἐκείναι πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖςδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσὶ; καὶ πάλαι, ὦ Κριτων, ἄρα τιλικοῖδε γέροντες ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῆ διαλεγόμενοι, ἐλάβομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παιδῶν οὐδὲν διαφέρον- **β.** τες; ἢ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει, ὡσπερ τότε ἡμῖν ἐλέγετο; εἴτε φασὶν οἱ πολλοί, εἴτε μή; καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα πάσχειν, εἴτε καὶ πραύτερα, ὅμως τόγε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακόν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει; ἢ παντὶ τρόπον φαμέν, ἢ οὐ; **ΚΡ.** Φαμέν. **ΣΩ.** Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν. **ΚΡ.** Οὐ δῆτα. **ΣΩ.** Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται· ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν. **ΚΡ.** Οὐ φαίνεται. **ΣΩ.** Τί δαὶ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρι- **κ.** των, ἢ οὐ; **ΚΡ.** Οὐ δεῖ δήπου, ὦ Σώκρατες. **ΣΩ.** Τί δέ;

cimusne, nullo modo sponte esse iniuriam faciendam; an forte quodam pacto iniuria facienda est, quodam vero nequaquam? an nullo modo vel bonum est, vel honestum, iniuriam facere, quemadmodum superiori tempore saepe confessi sumus? Quod quidem & nuper est confirmatum. An forte omnes illae superiores consensiones nostrae in paucis his diebus prorsus evanuerunt, ac iamdiu nos tam grandes natu homines, o Crito, tamque studiose inter nos differentes, non sensimus, nihil a pueris nos differre? An potius sic prorsus se res habet, ut iamdiu dicebamus, sive affirmet id multitudo, sive neget; &, sive graviora praesentibus, sive leviora subire cogamur, tamen iniuriam facere omnino malum turpeque esse fateamur illi ipsi, qui facit, an non? *Cr.* Fateamur certe. *So.* Nullo igitur modo iniuria facienda est. *Cr.* Nullo quidem. *So.* Neque, qui iniuriam passus fuerit, eam ulciscatur, ut vulgus putat. siquidem nullo modo iniuria facienda est. *Cr.* Ita videtur. *So.* Quid vero? mala alicui facere decet, o Crito, an non? *Cr.* Non certe, o Socrates. *So.* Quid autem, qui mala patitur, si mala vicissim refer-

- ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοὶ φασί, δίκαιον, ἢ οὐ δίκαιον; ΚΡ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Τὸ γὰρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους, τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει. ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσχη ὑπ' αὐτῶν. καὶ ὅρα,
- d. ᾧ Κρίτων, ταῦτα ὁμολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογήῃς. οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει· οἷς δ' οὕτω δέδοκται, καὶ οἷς μὴ, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βουλευμάτα. σκοπεῖ οὖν δὴ καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερου κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι, καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν, οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντας κακῶς· ἢ ἀφίεσσαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς. ἐμοὶ μὲν
- e. γὰρ καὶ πάλαι οὕτω, καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ· σοὶ δὲ εἴπη ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκει. εἰ δὲ ἐμμέλεις τοῖς πρόσθεν, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε. ΚΡ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι.

ret illi, qui intulit, iustumne id esset, ut vulgus ait, an iniustum? Cr. Inustum. So. Nempe mala inferre hominibus, non discrepat ab iniuria. Cr. Vere loqueris. So. Neque igitur ulcisci decet, neque malefacere cuiquam hominum, quodcunque ab aliis ipse passus fueris. Et vide, o Crito, ne quid, dum haec concedis, praeter sententiam tuam nobis assentiare. Perpaucis enim, scio, sic vel apparet, vel apparebit. At vero quibus sic apparet, & quibus aliter, his non est communis deliberatio; sed necesse est, eos, cum ultro citroque consilia sua respiciunt, invicem se despiciere. Animadvertite igitur & tu diligenter, utrum tibi mihi que communis sit haec opinio, mecumque sentias: atque utrum ab hoc principio exorsi deliberemus, quasi nunquam rectum sit, vel iniuriam facere, vel ulcisci iniuriam, vel impatienter repellere hos, qui mala reddunt. An hic discedis a nobis, in hoc principio non consentiens? Mihi quidem & iamdiu & nunc ita videtur. Quod si tibi apparet aliter, dic, & doce. sin autem in superioribus permanes, iam quid sequatur audi.

ἀλλὰ λέγε. ΣΩ. Λέγω δὴ αὐτὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ἐρωτῶ· πότερον ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ, δίκαια ὄντα, ποιητέον, ἢ ἐξαπατητέον; ΚΡ. Ποιητέον. ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ ἀθροει. ἀπίοντες ἐνθένδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν, πότερον κακῶς τινὰς ποιῶμεν, καὶ ταῦτα, οὓς ἤκιστα δεῖ, ἢ οὐ; **p.** καὶ ἐμμένομεν οἷς ὁμολογήσαμεν δικαίοις οὔσιν, ἢ οὐ; **KP.** ⁵⁰ **a.** Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ ἐρωτᾶς. οὐ γὰρ ἐννοῶ. ΣΩ. Ἄλλ' ἄδε σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἶτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἐπισάντες ἔροιντο, εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν; ἄλλό τι ἢ τούτῳ τῶ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς, διανοῆ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν, τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἶόν τε **b.** ἐτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι, καὶ μὴ ἀνατετραφῆαι, ἐν ἧ ἂν αἰγερόμεναι δίκαι μὴδὲν ἰσχύωσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίνωνται καὶ διαφθείρωνται; τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦ-

Cr. Consentio equidem & permaneo: dic igitur. So. Dico ergo deinceps, immo potius interrogo, Utrum quae quis confiteatur alicui, iusta esse, facere debeat, an fallere? Cr. Facere. So. Ex his iam ita considera. Si nos hinc abeamus praeter civitatis consensum, utrum male aliquibus faciemus, & his quidem, quibus minime decet, vel non: & utrum in his permanemus, quae iniusta esse consensimus, vel contra. Cr. Nequeo equidem, o Socrates, ad haec respondere. neque enim intelligo. So. Verum ita considera, perinde ac si, volentibus nobis hinc sive aufugere, sive quomodocunque hoc vocandum sit, veniant leges, civitatisque huius respublica, & instantes sic interrogent: Dic nobis, o Socrates, quidnam cogitas facere? an non intelligis, hac re, quam aggredieris, te nobis, legibus, totique civitati, quantum in te est, interitum machinari? an putas, civitatem ullam amplius stare posse, ac non subverti, in qua iudicia publica nullam vim habeant, sed a privatis hominibus irrita fiant, atque rescindantur? Quid ergo dicemus ad haec, o Crito, aliaque huiusmodi? Per multa enim in hanc senten-

- τα και ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι, ἄλλως τε και
 ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς
 δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι. ἢ ἐροῦμεν
 c. πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἡδίκηει γὰρ ἡμᾶς ἢ πόλις, και οὐκ ὀρθῶς τὴν
 δίκην ἐκρινε; ταῦτα, ἢ τί ἐροῦμεν; ΚΡ. Ταῦτα νῆ Δία, ὦ
 Σώκρατες. ΣΩ. Τί οὖν ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι; Ω Σώκρατες,
 ἢ και ταῦτα ὠμολόγητο ἡμῖν τε και σοί, ἢ ἐμμένειν ταῖς
 δίκαις αἷς ἂν ἢ πόλις δικάζοι; εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν
 λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε
 τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ και εἰωθας χρῆσθαι τῷ
 ἐρωτᾶν τε και ἀποκρίνεσθαι. Φέρε γὰρ τί ἐγκαλῶν ἡμῖν και
 d. τῇ πόλει, ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύουαι; οὐ πρῶτον μὲν σε
 ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς; και δι' ἡμῶν ἔλαβες τὴν μητέρα σου ὁ
 πατήρ, και ἐφύτευσέ σε; Φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν τοῖς
 νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους μέμφοι τι, ὡς οὐ καλῶς ἔχου-
 σιν; Οὐ μέμφομαι, φαίην ἂν. Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ
 γενομένου τροφήν τε και παιδείαν, ἐν ἣ και σὺ ἐπαιδεύθης;

tiam afferre quis potest; praesertim orator, pro lege ita violata
 declamans, quae quidem sententias publico iudicio latas iubet
 ratas esse. an respondebimus illi, civitatem non recte iudi-
 cando nobis iniuriam intulisse? itane, an aliter? Cr. Ita per Io-
 vem, o Socrates. So. At enim leges ipsae sic responderent: O
 Socrates, nomine nobis tecum id convenit, standum tibi esse
 iudiciis, quae civitas tulerit? Quod si leges ita loquentes
 miraremur, forte dicerent: Noli Socrates, quae modo dixi-
 mus, mirari: immo responde, cum tibi & interrogare & re-
 spondere sit consuetum. Dic age, quidnam in nobis civitate-
 que accusas, quod dissolvere nos contendas? principio, nonne
 te genuimus? atque per nos pater tuus matrem accepit tuam,
 & produxit te? Dic ergo, an has inter nos leges, quae sunt
 circa coniugia, improbes, atque his aliqua in parte, quasi minus
 rectis, succenseas. Nihil succentio, dicerem. Sed an his legibus,
 quae educationi eruditionique natorum provident, in qua ipse
 quoque eruditus es? an non recte disposuerunt hae leges ad

ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμνασικῇ παιδεύειν; Καλῶς, φαίην ἄν. Εἶεν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχois ἄν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἄρ' ἐξίσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἄττ' ἄν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ σὺ ἀντιποιεῖν οἶε δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξίσου ἦν τὸ δίκαιον, καὶ πρὸς δεσπότην (εἰ σοὶ ἄν ἐτύγχανεν) ὥσε ἄπερ πάσχεις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν· οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλεγειν, οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν; οὔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσαι σοὶ, ὥσε ἂν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀναπολλύναι, καὶ φήσεις, ταῦτα ποιῶν, δίκαια πράττειν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος; ἢ οὕτως

ad hoc officium conditae, cum iuberent patrem tuum in musica te & gymnastica erudire? Recte disposuiffie concederem. Age ergo, postquam per nos genitus es, educatusque ac eruditus, primo quidem num potes negare, te nostrum esse & natum & servum, ipsumque te & progenitores? deinde, cum id ita se habeat, an putas ius ex aequo tibi atque nobis esse; & quae nos tibi facere aggrediamur, eadem viciffim in nos abs te referri iustum esse iudicas? An, cum nec ad patrem, nec ad dominum, si eum habeas, tibi ius ex aequo fit, ut, quae ab illis patiare, in eos referre possis; neque si iurgio hi te laceffant, contra iurgare, neque si te verberent, viciffim verberare, neque alia eiusmodi in eos tentare liceat: contra patriam vero ac leges tibi licebit? adeo ut, si, nos iudicantes id esse iustum, interficere te velimus, tu viciffim nos leges & patriam pro viribus coneris perdere, dicasque, te haec agendo iusta facere, qui virtutis curam revera habere profiteris. An sic es sapiens, ut non intelligas, & patri & matri & progenitori-

- εἰ σοφὸς ὥστε λέληθέ σε ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστι πατρίς, καὶ σεμνό-
b. τερον, καὶ ἀγιώτερον, καὶ ἐν μείζονι μοίρα καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι; καὶ σέβεσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπέικειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν, ἢ πατέρα; καὶ ἢ πείθειν, ἢ ποιεῖν ἃ ἂν κελεύοι; καὶ πάσχειν ἐάν τι προστάτῃ παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα; ἐάν τε τύπτεσθαι, ἐάν τε δεῖσθαι; ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τραυθισόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέα ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει; καὶ οὐχ ὑπεικτέον, οὐδὲ ἀναχωρητέον, οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν; ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ
c. ποιητέον ἃ ἂν κελεύοι ἢ πόλις τε καὶ ἢ πατρίς; ἢ πείθειν αὐτὴν ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε; βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα, οὔτε πατέρα; πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἤττον τὴν πατρίδα; τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἀληθῆ λέγειν τοὺς νόμους, ἢ οὐ; **ΚΡ.** Ἐμοίγε δοκεῖ. **ΣΩ.** Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες, (Φαίεν

bus omnibus patriam esse anteponendam; atque esse venerabilius quiddam sanctiusque, & superiore loco, tum apud deos, tum apud homines mentis compotes, patriam collocandam? colereque eam oportere magis, eique obedire; tum autem asperius ac durius se gerenti obsequentiorem esse, quam patri: & si quid iubeat, vel dissuadere illi, vel facere; & patientissime sustinere, quidquid iusserit patiendum? ac, si mandaverit verberari te, si in vincula conici, si in proelium miserit ad vulnera excipienda, mortemque subeundam, obediendum esse omnino. ius enim ita dicitur; & neque tergiversandum, neque fugiendum, neque ordinem deferendum. sed & in bello, & in iudicio, & prorsus ubique, ea sunt, quae respublica patriaque iusserit, facienda: aut certe illam docendo impellere ad id, quod iustum sit: vi autem uti nefas est, vel contra matrem, vel contra patrem, maxime vero omnium contra patriam. Quidnam ad haec dicemus, Crito, verane loqui leges, an contra? *Cr.* Mihi quidem videtur. *So.* Proinde leges fortasse dicent: Animadvertite, o Socrates, utrum vere

ἐν ἴσῳ οἱ νόμοι) εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι οὐ δί-
 καια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δρᾶν, ἀ ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς γὰρ σε γεν-
 νήσαντες, ἐκτρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἀπάντων
 ὧν οἳοί τε ἡμεν καλῶν σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις· d.
 ὅμως προαγορεύομεν τῷ ἐξουσίαν πεποιθέναι Ἀθηναίων τῷ
 βουλομένῳ, ἐπειδὴν δοκιμάσῃ καὶ ἰδῇ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγ-
 ματα, καὶ ἡμᾶς τοὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς,
 ἐξεῖναι λαβόντά τὰ αὐτοῦ, ἀπιέναι ὅπῃ ἂν βούληται. καὶ
 οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδῶν ἐστὶν οὐδ' ἀπαγορεύει, εἰ
 τέ τις βούληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι (εἰ μὴ ἀρέσκωμεν
 ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις), εἰάν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ τι ἐλθῶν,
 ἰέναι ἐκεῖσε ὅπῃ ἂν βούληται, ἔχων τὰ αὐτοῦ. ὅς δ' ἂν ὑμῶν
 παραμείνῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τὰς τε δίκας δικάζομεν, e.
 καὶ τᾶλλα τὴν πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμὲν τοῦτον ὁμολο-
 γηκέναι ἔργῳ ἡμῖν, ἀ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν, ποιήσειν ταῦτα·
 καὶ τὸν μὴ πειθόμενον, τριχῆ φαμὲν ἀδικεῖν· ὅτι τε γεννήταις
 οὔσιν ἡμῖν οὐ πείθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι· καὶ ὅτι ὁμολογήσας

dicamus, te iniusta contra nos aggredi. Nos enim, quae te
 genuimus, educavimus, iustitiumus, participes bonorum om-
 nium, quoad eius facere potuimus, & te & alios cives omnes
 effecimus: tamen permittimus cuilibet Atheniensium, cognitis
 iam ac probatis civitatis moribus legibusque, & reipublicae gu-
 bernandae forma, si cui non placeamus, acceptis suis, quo-
 cunque placuerit abire. Nec ulla ex nobis legibus impedit aut
 prohibet, sive quis vestrum, cui nos civitasque minime pla-
 ceamus, in coloniam aliquam velit discedere, sive habitatio-
 nem alio transferre, quo minus id pro arbitrio faciat, secum-
 que sua perferat. At vero quicumque ex vobis, postquam
 cognoverit, quemadmodum nos iudicia exercemus, & in ce-
 teris omnibus regimus civitatem, permanferit, hunc iam asse-
 veramus, re ipsa convenisse nobiscum, quaecunque iusseri-
 mus, se facturum. Atque eum, qui non paruerit, tripliciter ini-
 iuriam facere affirmamus: & quod genitricibus nobis non ob-
 temperat; & quod nutricibus non obsequitur; & quod pactus

- ἡμῶν πείθεσθαι, οὔτε πείθεται, οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ κα-
 π. λῶς τι ποιῶμεν· προτιθέντων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιτατ-
 52 τόντων ποιεῖν ἢ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφίεντων δυοῖν δάτερα,
 a. ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ. ταύταις
 δὴ φάμεν καὶ σε, ὦ Σώκρατες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, εἴπερ
 ποιήσεις ἢ ἐπινοεῖς· καὶ οὐχ ἤκιστα Ἀθηναίων σε, ἀλλ' ἐν
 τοῖς μάλιχα. εἰ οὖν ἐγὼ εἶποιμι διὰ τί δὴ, ἴσως ἂν μου δι-
 καίως καθάπτοιτο, λέγοντες ὅτι ἐν τοῖς μάλιχα Ἀθηναίων
 ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολογηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν.
 φαῖεν γὰρ ἂν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μέγαρα ἡμῖν τούτων
 b. τεκμήρια ἐσίν, ὅτι σοὶ καὶ ἡμεῖς ἤρεσκομεν καὶ ἡ πόλις. οὐ
 γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν
 αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μὴ σοὶ διαφερόντως ἤρεσκε· καὶ οὐτ' ἐπὶ
 θεωρίαν πάποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς
 Ἴσθμον, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶσε, εἰ μὴ ποι ερατευσόμενος·
 οὔτε ἄλλην ἐποίησω ἀποδημίαν πάποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄν-
 θρωποι. οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως οὐδ' ἄλλων νόμων ἐλα-

nobis obedire, neque obedit, neque persuadere nobis studet,
 si quid minus recte facere videamur: cumque praecepta no-
 ftra libere proponamus, neque mandemus rigide, sed permit-
 tamus alterum e duobus, aut verbis persuaderi nobis, aut man-
 data explere; horum neutrum facit. His ergo criminibus te, o
 Socrates, obnoxium iudicamus fore, si, quae cogitas, feceris:
 neque id quidem minus, quam ceteros Athenienses, sed maxi-
 me omnium. Ac si causam requiram, ob quam prae ceteris
 sim obnoxius, fortasse iuste me remorderent, dicentes, me ma-
 xime omnium Atheniensium civitatis legibus consensisse. sic
 enim dicerent: Magna nobis, o Socrates, horum sunt argu-
 menta, tibi nos civitatemque placuisse. nunquam enim maxi-
 me omnium Atheniensium in ea habitasses, nisi tibi mirifice
 placuisset. Itaque nec spectaculi gratia, urbe unquam egressus
 es, nisi semel in Isthmum, nec alio usquam, nisi in militiam;
 neque aliam fecisti peregrinationem unquam, quemadmodum
 ceteri solent; neque alterius civitatis te cepit cupiditas, alia-

βεν εἰδέναι· ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἱκανοὶ ἤμεν, καὶ ἡ ἡμετέρα πό-
 λις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἤροῦ, καὶ ὠμολόγεις καθ' ἡμᾶς πο-
 λιτεύσεσθαι τὰ τε ἄλλα καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς
 ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δικῇ ἐξῆν
 σοι φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ ἐβούλου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης
 τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε ἐκούσης ποιῆσαι· σὺ δὲ τότε μὲν
 ἐκαλλαπίζου, ὡς οὐκ ἀγανακτῶν, εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλ'
 ἤροῦ, ὡς ἐφίγησα, πρὸ τῆς φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὐτ' ἐκει-
 νους τοὺς λόγους αἰσχύνῃ, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπη,
 ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι· πράττεις τε ἅπερ ἂν δοῦλος ὁ φαυλό-
 τας πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυμβήκας
 τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ὅς ἡμῖν ξυμβού πολιτεύσεσθαι.
 πρῶτον οὖν ἡμῖν τοῦτο αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν,
 φάσκοντές σε ὠμολογηκέναι πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργω,
 ἀλλ' οὐ λόγῳ· ἢ οὐκ ἀληθῆ. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρι-
 των; ἄλλο τί ἢ ὁμολογῶμεν; ΚΡ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.
 ΣΩ. Ἄλλο οὖν, Φαίεν, ἢ ξυμβήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς

tumve legum cognoscendarum: sed nos tibi nostraque civitas
 fatissimus; usque adeo vehementer probasti nos, nostrisque
 moribus victurum te consensisti: tum vero, ut alia omittamus,
 & filios in ea procreasti, quasi cum ea tibi placuerit. Quin etiam
 licebat tibi in ipso iudicio, in exilium ire, si voluisses; atque
 quod nunc invita civitate aggredieris, tunc ea volente facere.
 Tu vero verbis tunc te extulisti, quasi non graviter ferres, si
 mori te oporteret. quinimmo mortem ipsam, ut dicebas, po-
 tius quam exilium elegisti. Nunc vero nec verba illa tua eru-
 bescis, neque nos leges vereris, sed nobis interitum machi-
 naris. Facis autem, quod deterrimus servus faceret, fugam ar-
 ripere tentans, contra pactiones conventionesque, in quibus
 convenisti nobiscum, nostris te praebeis institutionibus guber-
 nandum. Primum igitur hoc ipsum responde nobis, num vere
 dicamus affirmando, te non verbis, sed re ipsa consensisse, ut
 moribus nostris guberneris. An non vera haec sunt? Quid ad
 haec dicemus, Crito? an non confitebimur? Cr. Necessè est,

- ε. καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις; οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας;
 οὐδὲ ἀπατηθεὶς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς βουλευ-
 σασθαι· ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδομήκοντα, ἐν οἷς ἦν σοι ἀπιέναι,
 εἰ μὴ ἤρεσκομεν ἡμεῖς, μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμο-
 λογίαι εἶναι. σύ τε οὔτε Λακεδαιμόνα προηροῦ, οὔτε Κρή-
 τιν, ἄς δὴ ἐκάστοτε Φῆς εὐνομεῖσθαι, οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν
 ρ. τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, οὔτε τῶν βαρβάρων· ἀλλ' ἐλάττω
 53 ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας, ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ, καὶ οἱ ἄλ-
 2. λοὶ ἀνάπηροι. οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων
 ἤρεσκεν ἡ πόλις τε, καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι. τίτι γὰρ ἀν
 πόλις ἄρεσκοι ἀνευ νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμένεις τοῖς ὁμο-
 λογημένοις· ἐμμενεῖς δὲ, εἰάν ἡμῖν γε πείθῃ, ὧ Σώκρατες·
 καὶ οὐ καταγέλαστος γε ἔσῃ, ἐκ τῆς πόλεως ἐξελλίω. σκοπεῖ
 γὰρ δὴ, ταῦτα παραβάς, καὶ ἐξαμαρτῶν τι τούτων, τί
 β. ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτοῦ, ἢ τοὺς ἐπιτιηδεῖους τοὺς σαυτοῦ. ὅτι
 μὲν γὰρ κινδυνεύσουσι γέ σου οἱ ἐπιτιηδεῖοι καὶ αὐτοὶ φεύ-

o Socrates. So. Quid igitur (leges inquit) aliud, quam con-
 venta nobiscum & pacta transgrederis? quae neque coactus
 es nobiscum inire, neque deceptus, neque ad breve tempus
 deliberare es compulsus, sed annos septuaginta: quo in tem-
 pore tibi licuit abire, nisi placuiffemus, conventionesque iustae
 tibi visae fuissent. Tu vero nec Lacedaemonem, neque Cre-
 tam nobis anteposuisti, quas ipse urbes assidue praedicas recte
 gubernari, neque aliam ullam, vel Graecarum civitatum, vel
 Barbararum. immo ex hac rarius peregrinatus es, quam claudi
 & caeci, manci que alii. usque adeo tibi prae ceteris Athe-
 niensibus civitas placuit, atque nos, videlicet leges, cui enim
 placere potest civitas, cuius non placeant leges? Nunc vero
 non permanes in his, in quibus iamdiu nobis tibi que convenit.
 Quod si nobis credideris, non committes, ut te ex urbe egre-
 dientem omnes derideant. Considera rursus, si haec transgressus
 fueris, & quid eorum peccaveris, ad quid tandem id vel tibi,
 vel necessariis tuis conducet. Propemodum enim certum est,
 in periculo necessarios tuos fore, ne ipsi quoque in exsilium

γειν, καὶ περιθῆναι τῆς πόλεως, ἢ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον. αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε, ἢ Μεγάραδε, (εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφότεραι,) πολέμιος ἦξεις, ὃ Σώκρατες, τῇ τούτων πολιτείᾳ· καὶ ὅσοιπερ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποβλέψονται σε, διαφθορέα ἠγούμενοι τῶν νόμων· καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασαῖς τὴν δόξαν, ὡς δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίκην δικάσαι. ὅσις c. γὰρ νόμων διαφθορεὺς ἐσι, σφόδρα που δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς εἶναι. πότερον οὖν φεύξῃ τάς τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἄξιον ἐσι σοι ζῆν; ἢ πλησιάζσεις τούτοις, καὶ ἀναισχυντήσεις διαλεγόμενος τινὰς λόγους, ὃ Σώκρατες, ἢ οὐσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ καὶ δικαιοσύνη πλείου ἀξιον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι; καὶ οὐκ οἶει ἄσχημον φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; d. οἶεσθαι γε χρῆ. ἀλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν πόλεων ἀπαρεῖς, ἦξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοῦ Κρίτωνος. ἐκεῖ

expellantur, priventurque civitate, & patrimonio suo spolientur. Tu autem si quam in civitatem finitimam te contuleris, vel Thebas, vel Megaras, (utraeque enim recte gubernantur) hostis primum reipublicae illarum accedes, & omnes, quibus curae est patria, aspicient limis te oculis, corruptorem legum existimantes. & suam iudicibus opinionem confirmabis, ut recte contra te tulisse sententiam videantur. quisquis enim corruptor est legum, is potissimum & iuvenum & imperitorum hominum videbitur esse corruptor. Quid ergo? civitatesne, quae recte gubernantur, & modestissimos quosque homines devitabis? Atqui si id feceris, vitane dignus eris? an forte imprudenter te his admiscebis, nec erubesces, de eisdem apud eos differere, de quibus apud nos consuevist; virtutem videlicet & iustitiam, legesque, & instituta legum plurimi esse existimanda? neque putas, indecorum minimeque honestum Socratis factum apparere? Procul dubio putandum est. Fortasse vero has civitates declinans in Thessaliam ad Critonis hospites abibis.

γὰρ δὴ πλείη ἀταξία καὶ ἀκολασία· καὶ ἴσως ἂν ἠδέως σου ἀκούοιεν, ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου ἀπεδιδρασκες σκευὴν τινα περιβέμενος, ἢ διφθέραν λαβὼν, ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν ἐσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας. ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ

e. λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἶδος, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς ὃς ἐρεῖ; ἴσως, ἂν μὴ τινα λυτῆς· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ, ᾧ Σώκρατες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ. ὑπερχόμενος δὴ πάντας ἀνθρώπους βιώσῃ, καὶ δουλεύων. τί ποιῶν ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετταλίᾳ; ὡς περ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκῶς εἰς Θετταλίαν. λόγοι δὲ ἐκεῖνοι αἱ περὶ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν

p. ἔσονται; ἀλλὰ δὴ τῶν παιδῶν ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς

54
a. ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύσῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτό σου ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν αὖ, αὐτοῦ δὲ τρεφό-

illic enim inordinate admodum & intemperanter vivitur. Ac forsitan libenter illi te audient, narrantem quemadmodum e carcere ridicule fugeris, ut fascem quendam tibi super imponens, aut saccum coriaceum induens, vel aliis quibusdam te involvens, quemadmodum solent qui se in fugam coniciunt, tuumque habitum ac figuram immutans. An vero neminem dicturum putas, quemadmodum vir senex parvo admodum tempore, ut verisimile est, victurus, ausus fueris, ob vivendi cupiditatem in tam sordida inopia vivere, maximas transgressus leges? Sane quidem fortasse: si modo neminem offenderis. alioquin multa, o Socrates, atque indigna te audies. vives autem obnoxius cunctis hominibus atque deserviens. Quid vero facies in Thessalia? conviviane frequentabis? utpote qui in Thessaliam, quasi ad coenam aliquam, adventaveris. Disputationes vero illae de iustitia, ceterisque virtutibus ubinam nobis erunt? Enimvero filiorum gratia vivere cupis, ut nutrias eos atque erudias. An ergo in Thessaliam eos perduces, ut illic nutrias eos, atque erudias, hospites eos efficiens, ut hoc insuper com-

μενοι σοῦ ζῶντος, βέλτιον θρέψονται καὶ παιδεύονται, μὴ
 ξυνόντος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτήδαιοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται
 αὐτῶν. πότερον ἂν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσης, ἐπι-
 μελήσονται· ἂν δὲ εἰς ἄδου ἀποδημήσης, οὐχὶ ἐπιμελήσου-
 νται; εἰπὲρ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστὶ τῶν σοὶ Φασκόντων ἐπι- b.
 τηδεῖων εἶναι, οἴεσθαι γε χρή. ἀλλ', ὦ Σώκρατες, πειθό-
 μενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος
 ποιοῦ, μήτε τὸ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, πρὸ τοῦ δικαίου· ἵνα
 εἰς ἄδου ἐλθῶν, ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ
 ἄρχουσιν. οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται ταῦτα πράττοντι
 ἄμεινον εἶναι, οὔδε δικαιότερον, οὔδε ὀσιώτερον, οὔδε ἄλλω
 τῶν σῶν οὐδενί· οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσται. ἀλλὰ
 νῦν μὲν ἡδικοκίμενος ἄπει, ἂν ἀπίης, οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νό-
 μων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἂν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀν- c.
 ταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας, τὰς σαυτοῦ ὁμολογίας
 τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβάς, καὶ κακὰ ἔργα-
 σάμενος τούτους οὐς ἤκιστα ἔδει, σαυτόν τε, καὶ Φίλους, καὶ

modi abs te reportent? an id quidem non facies; hic vero
 relicti melius te vivo alentur, atque erudientur a necessariis tuis,
 te absente? Utrum vero, si in Thessaliam abibis, tui id cura-
 bunt: sin autem in alteram transibis vitam, non curabunt?
 Profecto si quid opis est in his, qui aiunt se tuos necessarios esse,
 credendum est, curaturos. Ceterum, o Socrates, fidem nobis
 habens nutricibus tuis, neque filios tuos, neque vitam, neque
 aliud quidquam pluris facias, quam iustitiam: ut cum in vitam
 alteram transmigraveris, valeas illic praesfidibus horum om-
 nium reddere rationem. Nempe si leges transgressus haec fece-
 ris, neque melius, neque iustius, neque sanctius id vel tibi con-
 tinget, vel tuis; neque illac tibi profecto conduceret. quin
 potius iniuriam passus abis, si abieris, non a nobis quidem le-
 gibus, sed ab hominibus. Verum si adeo turpiter aufugeris,
 etiam iniurias malaque referens, conventiones nobiscum initas
 & promissa transgressus, atque laedens eos, quos minime oportebat,
 te ipsum scilicet & amicos & patriam, nosque leges:

πατρίδα, καὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοί, οἱ ἐν ἄδου νόμοι, οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέξονται· εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσθαι, τὸ σὸν μέρος. ἀλλὰ μὴ σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει, μᾶλλον ἢ ἡμεῖς. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὡς περ οἱ κερυβαντιῶντες τῶν αὐτῶν δοκοῦσιν ἀκούειν· καὶ ἐν ἐμοὶ αὐτῇ ἢ ἡχῇ τούτων τῶν λόγων βραμβεῖ, καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα ἔγωγε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐάν τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἔρεῖς. ὅμως μέντοι εἴτι οἶει πλέον ποιήσειν, λέγε. ΚΡ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν. ΣΩ. Ἐὰ τοίνυν, ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη, ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΩΝΟΣ.

nos utique & viventi tibi infensae hic erimus, & in altera vita leges, quae illic sunt nostrae sorores, haud quaquam te benigne recipient, scientes, te nos pro viribus disperdere conatum fuisse. Quamobrem, ne Crito aliter tibi quam nos persuadeat, caveto. Haec equidem, o dulcis amice Crito, audire videor, quemadmodum Corybantes tibias audire putant. atque in me sermonum eiusmodi sonitus adeo reboat, ut alia audire non possim. Vides, quae in praesentia mihi videntur: quibus si quid contradicere aggrediaris, frustra conabere. verumtamen si quid te profecturum confidis, dicas. Cr. Ego vero quod dicam, o Socrates, nihil habeo. So. Desine ergo, Crito; & pergamus hac, quandoquidem hac nos Deus ipse ducit.

FINIS CRITONIS.

ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΡΕΔΕΙΧΘΗΝ

ΠΡΟΤΕΡΑ

Φ Α Ι Δ Ω Ν

Φ Α Ι Δ Ω Ν

Η

Π Ε Ρ Ι Ψ Τ Χ Η Σ

Η Ξ Ι Κ Ο Σ.

P H A E D O

SIVE

DE ANIMO

Moralis.

A R G U M E N T U M.

Socrates moriens, rogatu & auctoritate Cebetis & Simmiae, Thebanorum, docet primo, animam e corpore, tanquam e carcere, profectam non interire statim, sed permanere salvam diu: deinde conatur asserere rationes, quibus animae aeternitas immortalitasque asseratur atque vindicetur; ita quidem, ut non modo dubitationibus Simmiae & Cebetis satisficiat, sed ostendat etiam, aliam fore, post mortem, piorum hominum proborumque animae sortem, aliam improborum atque impiorum. Sed Plato hunc de immortalitate & aeternitate animarum Dialogum inscripsit Phaedonis nomine, familiae Eleaticae principis, quia eum narrantem fecit ea, quae Socrates in carcere differuit illa de quaestione ante, quam cicutam biberet. v. Origenes c. Celsum 3 p. 152 Spenc.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
 ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ,
 ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ, ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ,
 Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

- p.** **Α**ὐτός, ὡ Φαίδω, παρεγένου Σωκράτει ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ
 ἢ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμοτικῷ, ἢ ἄλλου του ἡκου-
 57 **a.** σας; **ΦΑΙΔ.** Αὐτός, ὡ Ἐχέκρατες. **ΕΧ.** Τί οὖν δὴ ἐστὶν
 ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου; καὶ πῶς ἐτελεύτα; ἠδέως
 γὰρ ἂν ἀκούσαιμι. καὶ γὰρ οὔτε τῶν πολιτῶν Φλιασίων οὔδεις
b. πᾶνυ τι ἐπιχωριάζει τανῦν Ἀθήναζε, οὔτε τις ξένος ἀφίεται
 χρόνου συχνοῦ ἐκεῖθεν, ὅσις ἂν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οἶός
 τ' ἢ περὶ τούτων, πλὴν γε δὴ ὅτι φάρμακον πῖων ἀποθάναι·
 τῶν δὲ ἄλλων οὔδὲν εἶχε φράζειν. **ΦΑΙΔ.** Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς
p. δίκης ἄρα ἐπίδεσθε ὃν τρόπον ἐγένετο; **ΕΧ.** Ναί. ταῦτα
 58 **a.** μὲν ἡμῖν ἠγγελλέ τις· καὶ ἐθαυμάζομεν γε ὅτι πάσαι γενο-

DIALOGI PERSONAE

ECHECRATES, PHAEDO, APOLLODORUS,
 SOCRATES, CEBES, SIMMIAS, CRITO,
 MINISTER UNDECIM VIRORUM.

IPSENE, o Phaedo, affuisti, qua die Socrates venenum bibit in carcere? an ab alio ipse audivisti? *Ph.* Ipse, o Eche- crates, affui. *Ech.* Quaenam sunt ea, quae vir ille, antequam moreretur, loquutus est? et quomodo e vita discessit? liben- ter enim audirem. Nam neque quisquam Phliasiorum civium frequenter proficiscitur nunc Athenas, neque iamdiu hospes aliquis inde ad nos accessit, qui certum aliquid ea de re nun- tiare nobis posset, nisi illum hausto veneno e vita migrasse. de ceteris vero nihil, quod referret, habebat. *Ph.* Nec ergo, quae ad iudicium pertinebant, quo pacto tractata fuerint, au- divisti? *Ech.* Audivimus. haec enim nobis quidam retulit. et

μένης αὐτῆς, πολλῶ ὕπερον φαίνεται ἀποθανών. τί οὖν ἦν τοῦτο, ὃ Φαίδων; ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῶ, ὃ Ἐχέκρατες, συνέβη. ἔτυχε γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἢ πρύμνα ἐξεμμένη τοῦ πλοίου ὃ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν κατ' ἔτος. ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστὶ; ΦΑΙΔ. Τοῦτό ἐστι τὸ πλοῖον, ὡς φασὶν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεὺς ποτὲ εἰς Κρήτην τοὺς δις ἑπτὰ ἐκείνους ᾤχετο ἄγων, καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. τῷ οὖν b. Ἀπόλλωνι εὐξαυτο, ὡς λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον· ἦν δὲ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῶ θεωπέμπουσιν. ἐπειδὴν οὖν ἄρξωνται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρῶσειν τὴν πόλιν, καὶ δημοσίᾳ μηδένα ἀποικτινύναι, πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν δεῦρο. τοῦτο δ' ἐπίστε ἐν πολλῶ χρόνῳ γίνεται, ὅταν τύχῳσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὴν ὁ ἱερεὺς c. τοῦ Ἀπόλλωνος ἐψῆγ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου. τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὡσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. διὰ ταῦ-

admirati profecto sumus, quod, iam peracto iudicio, diu postea obiisse videatur. quidnam in causa fuit, o Phaedo? Ph. Sorte quadam id Socrati, o Echecrates, accidit. nam pridie, quam iudicaretur, ornari contigit puppim navis eius, quam mittunt Athenienses quotannis in Delum. Ech. Id vero quidnam sibi vult? Ph. Haec est illa navis, ut aiunt Athenienses, in qua Theseus olim bis septem illos secum vexit in Cretam, servavitque illos, & ipse servatus est. Voverant autem, ut fertur, Apollini, si servarentur, quotannis in Delum spectaculum quoddam mittere. quod quidem nunc etiam, ac semper ex illo tempore singulis ad Deum mittunt annis. Cum igitur spectaculi principium agitur, ex lege interim lustrant urbem, neminemque eo tempore publice necant, donec Delum perveniat navis, rursusque Athenas revertatur. id vero nonnunquam longo peragitur tempore, quando eos occupant venti. Initium vero spectaculi est, postquam Apollinis sacerdos navis illius coronaverit puppim. id vero, ut modo dicebam, pridie quam

- τα καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου. **ΕΧ.** Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὦ Φαίδων; τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πραχθέντα; καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ οὐκ εἶων οἱ ἄρχοντες παρεῖναι, ἀλλ' ἔρημος ἐτε-
- d. λέυτα φίλων; **ΦΑΙΔ.** Οὐδαμῶς· ἀλλὰ παρῆσαν τινες, καὶ πολλοὶ γε. **ΕΧ.** Ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητι ὡς σαφέστατα ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι, εἰ μὴ τις σοὶ ἀσχολία τυγχάνει οὔσα. **ΦΑΙΔ.** Ἀλλὰ σχολάζω τε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διηγήσασθαι. καὶ γὰρ τὸ μεμνησθαι Σωκράτους, καὶ αὐτὸν λέγοντα, καὶ ἄλλου ἀκούοντα, ἔμοιγε ἀεὶ πάντων ἡδίστον. **ΕΧ.** Ἀλλὰ μὴν, ὦ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε τοιούτους ἐτέρους ἔχεις. ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δύνη ἀκριβέστατα διελλθεῖν πάντα. **ΦΑΙΔ.** Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια
- e. ἔπαθον παραγενόμενος. οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος εἰσῆει. εὐδαίμων γὰρ μοι ὁ ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὦ Ἐχέκρατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὡς ἀδεῶς

iudicaretur, factum erat. Quamobrem longum tempus Socrates fuit in carcere inter iudicium atque mortem. *Ech.* Circa vero mortem ipsam, o Phaedo, quænam sunt ab eo dicta, quæ facta, quive familiarium aderant? an magistratus adesse non permittebant? atque ita defectus ab amicis deceffit? *Ph.* Nequaquam: aderant aliqui, & quidem multi. *Ech.* Haec igitur omnia para te quam planissime nobis referre, nisi quid negotii te impediat. *Ph.* Otiosus equidem sum, atque enarrare vobis conabor: quippe cum meminisse Socratis, sive ipse loquar, sive loquentes alios audiam, mihi semper omnium sit dulcissimum. *Ech.* Similiter, o Phaedo, hos qui te auditori sunt, affectos habebis. Itaque conare pro viribus diligentissime omnia persequi. *Ph.* Atque mira quadam ratione, o Echeocrates, illic praefens affectus eram. Neque enim misericordia me capiebat, ut familiarissimi viri morti praesentem. Siquidem beatus vir ille mihi, o Echeocrates, videbatur, tum animi illius habitum, tum orationem consideranti: adeo intrepide generose-

καὶ γενναίως ἔτελεύτα· ὥσέ μοι παρίσασθαι ἐκείνον μηδ' εἰς
 ἄδου ἰόντα, ἄνευ θείας μοίρας ἵεναι, ἀλλὰ καὶ ἐκείσε ἀφικό-
 μενον εὖ πράξειν, εἴπερ τις πάποτε καὶ ἄλλος. διὰ δὲ ταῦτα p.
 οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν εἰσῆει, ὡς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶναι πα- 59
 ρόντι πένθει· οὔτε αὖ ἡδονή, ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων,
 ὡσπερ εἰώθειμεν. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἦσαν, ἀλλ'
 ἀτεχνῶς ἀτοπὸν τι μοι πάθος παρῆν, καὶ τις ἀήθης κρᾶσις
 ἀπὸ τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ καὶ τῆς λύπης, ἐνθυ-
 μουμένῳ ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ
 παρόντες σχεδὸν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες,
 ἐνίοτε δὲ δακρυσύντες· εἰς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλό-
 δωρος. οἶσθα γὰρ πού τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ. EX. b.
 Πῶς γὰρ οὐ; ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασιν οὕτως
 εἶχε, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἔτεταράγμην, καὶ οἱ ἄλλοι. EX.
 Ἐτυχῶν δὲ, ὦ Φαίδων, τίνες παραγεγόμενοι; ΦΑΙΔ. Οὗτός
 τε δὴ ὁ Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν, καὶ Κριτόβου-
 λος, καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Κριτῶν· καὶ ἔτι Ἐρμογένης, καὶ

que migrabat e vita, ut videretur mihi in vitam alteram non
 absque divina forte migrare, sed illic quoque beatus fore, si
 quis unquam alius. Quamobrem neque admodum commove-
 bar, (ut consentaneum videretur hominem rei praesentem lu-
 gubri commoveri) neque rursus afficiebar laetitia, quemadmo-
 dum solebamus alias, quum in philosophia versaremur. Nam
 sermones quidem eiusmodi erant: sed revera affectus quidam
 mirus, atque insolita voluptatis dolorisque permixtio me in-
 vaferat considerantem, illi paulo post moriendum esse. & qui-
 cunque aderamus, ferme similiter eramus affecti, alias quidem
 ridentes, alias vero lacrymantes. unus autem prae ceteris
 Apollodorus: nosti enim virum, eiusque mores. Ech. Quidni?
 Ph. Ille igitur ita profusus erat affectus: atque ego ipse aliique
 omnes distractum similiter perturbatione animum habebamus.
 Ech. Sed quinam forte aderant, o Phaedo? Ph. Cives quidem
 & indigenae aderant, ipse Apollodorus, & Critobulus, pater-
 que eius Crito: rursus Hermogenes, Epigenes, Aeschines, An-

- Ἐπιγένης, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀντισθένης. ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεύς, καὶ Μενέξενος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων· Πλάτων δὲ, οἶμαι, ἤσθενει. **ΕΧ.** Ξένοι δέ τινες **c.** παρήσαν; **ΦΑΙΔ.** Ναί. Σιμμίας τέ γε ὁ Θηβαῖος, καὶ Κέβης, καὶ Φαιδώνδης, καὶ Μεγαρόθεν, Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων. **ΕΧ.** Τί δὲ, Ἀριστίππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο; **ΦΑΙΔ.** Οὐ δῆτα. ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι. **ΕΧ.** Ἄλλος δέ τις παρῆν; **ΦΑΙΔ.** Σχεδόν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι. **ΕΧ.** Τί οὖν δῆ; τίνες, φῆς, ἦσαν οἱ λόγοι; **ΦΑΙΔ.** Ἐγὼ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι.
- d.** αἶε γὰρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη, συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο. πλησίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμοτηρίου. περιεμένομεν οὖν ἐκάστοτε ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων. ἀνεώγετο γὰρ οὐ πρῶτ' ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, ἤειμεν παρὰ τὸν Σωκράτη, καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ τότε πρῶταίτερον

tisthenes. aderat & Ctesippus Paeaneus, & Menexenus, atque alii quidam indigenae. Plato autem, ut arbitror, aegrotabat. *Ech.* Sed num aliqui aderant peregrini? *Ph.* Aderant & peregrini, Simmias Thebanus, & Cebes, & Phaedondes: Megarenses vero Euclides, & Terpsion. *Ech.* Aristippus autem & Cleombrotus an aderant? *Ph.* Non. In Aegina enim dicebantur esse. *Ech.* Aderantne insuper alii? *Ph.* Hos ferme, quos narravi, interfuisse existimo. *Ech.* Dic vero, quales fuerunt sermones? *Ph.* Conabor equidem a principio omnia enarrare. Solebamus quotidie diebus superioribus ad Socratem proficisci, ego atque alii, convenientes mane in illa curia, in qua & iudicium factum fuerat: carceri enim erat proxima. Colloquentes igitur inter nos operiebamur semper illic, quoad carcer aperiretur. aperiebatur enim haud admodum mane. eo autem aperto, ingrediebamur ad Socratem, & saepe diem integrum cum ipso trantigebamus. Tunc ergo prius solito convenimus. pridie namque eius diei, quum e carcere vespere egressi es-

συνηλέγημεν. τῆ γὰρ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ἐπειδὴ ἐξήλθομεν εἰς
 τοῦ δεσμοτηρίου ἑσπέρας, ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου e.
 ἀφιγμένον εἶη. παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἡκεῖν ὡς πρῶταί-
 τατα εἰς τὸ εἰώθως· καὶ ἤκομεν· καὶ ἡμῖν ἐξελθῶν ὁ θυρωρὸς,
 ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπεν ἐπιμένειν, καὶ μὴ πρότερον πα-
 ριέναι ἕως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ. λύουσι γὰρ, ἔφη, αἱ ἑνδεκα
 Σωκράτη, καὶ παραγγέλλουσιν ὅπως ἂν τῆδε τῆ ἡμέρᾳ τε-
 λευτᾶ. οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχῶν ἡκε, καὶ ἐκέλευσεν
 ἡμᾶς εἰσιέναι. εἰσιόντες οὖν κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σω- P-
 κράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην (γινώσκεις γὰρ) 60
 ἔχουσαν τε τὸ παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαθημένην. ὡς οὖν a.
 εἶδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνευφήμησέ τε, καὶ τοιαῦτα ἄττα
 εἶπεν, ὅα δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες, "Ὅτι, ὦ Σώκρατες, ὕσατον
 δὴ σε προσερούσι νῦν οἱ ἐπιτήδειοι, καὶ σὺ τούτους. καὶ ὁ Σω-
 κράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα, ὦ Κρίτων, ἔφη, ἀπα-
 γέτω τίς ταύτην οἴκαδε. καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγον τινὲς τῶν
 τοῦ Κρίτωνος, βοῶσαν τε καὶ κοπτομένην· ὁ δὲ Σωκράτης, b.
 ἀνακαθιζόμενος εἰς τὴν κλίνην, συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος, καὶ

femus, navem ex Delo audivimus rediisse. itaque ediximus
 invicem, summo mane nobis esse ad locum solitum redeundum.
 Cum vero reversi essemus, egressus nobis obvius ianitor, qui
 nos solebatmittere, expectare iussit, nec prius ingredi, quam
 ab ipso accersiremur. Solvunt enim, inquit, undecim viri So-
 cratem, illique denuntiant, hodie mortem esse obeundam. Ne-
 que deinde admodum commoratus rediit ad nos, iussitque in-
 trare. Itaque introeuntes Socratem quidem invenimus, compe-
 dibus paulo ante solutum; Xanthippen vero (nostri mulierem)
 iuxta sedentem, puerumque eius manibus tenentem. Quae nos
 quum vidisset, eiulare coepit, & qualia mulieres solent, ex-
 clamare: O Socrates, inquit, nunc te postremum tui familia-
 res affabuntur, tuque illos. At Socrates Critonem intuitus,
 O Crito, inquit, abducat quis hanc domum. Et illam quidem
 abduxerunt quidam Critonis domestici, vociferantem atque
 plangentem. Socrates autem sedens in lecto, contraxit ad se

- ἔτριψε τῇ χειρὶ καὶ τρίβων ἅμα, Ὡς ἄτοπον, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἔοικέ τι εἶναι τοῦτο ὃ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἡδύ· ὡς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι τὸ λυπηρόν· τῷ ἅμα μὲν αὐτῷ μὴ θέλειν παραγίνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ· εἰ δέ τις διάκη τὸ ἕτερον καὶ λαμβάνη, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι αἰεὶ λαμβάνειν καὶ τὸ ἕτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς
- c. ἡμέμω δὲ ὄντε. καὶ μοι δοκεῖ, ἔφη, εἰ ἐνενόησεν αὐτὰ Αἰσάπος, μῦθον ἂν συλβεῖναι, ὡς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο, συνηψεν εἰς ταυτὸν αὐτῶν τὰς κορυφάς. καὶ διὰ ταῦτα ὦ ἂν τὸ ἕτερον παραγένηται, ἐπακολουθεῖ ἕτερον καὶ τὸ ἕτερον. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι ἔοικεν, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεῖν, ἐκείνῳ δὲ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ ἡδύ. Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν, Νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εὖ γ'
- d. ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων ὧν πεποίηκας, ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινὲς με ἤραστο ἤδη, ἀτὰρ

crus, manumque perfricuit, atque inter fricandum sic inquit: Quam mira videtur, o viri, haec res esse, quam nominant homines voluptatem, quainque miro naturaliter se habet modo ad dolorem ipsum, qui eius contrarius esse videtur: quippe cum simul homini adesse nolint. attamen si quis prosequitur capitque alterum, semper ferme alterum quoque accipere cogitur; quasi ex eodem vertice sint ambo connexa. Arbitror equidem, Aesopum, si haec animadvertisset, fabulam fuisse facturum: videlicet Deum ipsum, cum ipsa inter se pugnantia vellet conciliare, neque id facere posset, in unum eorum apices coniunxisse; proptereaque cuicumque adest alterum, eidem mox alterum quoque adfuturum. Quod quidem mihi accidit in praesentia. siquidem modo crus propter vincula afficiebatur dolore; sed huic succedere voluptas iam videtur. Ad haec Cebes, Per Iovem, inquit, o Socrates, opportune id mihi in memoriam revocasti. cum enim poemata composueris, prius tantum in laudem Apollinis, deinde etiam fabulas Aesopi carmine

καὶ Εὐηνὸς πρῶτον, ὃ, τι ποτὲ διανοηθεὶς, ἐπειδὴ δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτὰ, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας. εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ. Εὐηνῶ ἀποκρίνεσθαι, ὅτάν με αὖθις ἐρωτᾷ, (εὐ οἶδα γὰρ ὅτι ἐρήσεται,) εἰπὲ τί χρὴ λέγειν. Λέγει τοίνυν, ἔφη, αὐτῶ, ᾧ Κέβης, τάλιθῃ, ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος εἶναι, ἐποίησα ταῦτα· (ἦδειν γὰρ ὡς οὐ βᾶδιον εἶη·) ἀλλ' ἐνυπνίων τινῶν e. ἀποπειρώμενος τί λέγοι, καὶ ἀφοσιούμενος, εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν. ἦν γὰρ δὴ ἅπτα τοιάδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλο τ' ἐν ἄλλῃ ὄψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ λέγον, Ὡ Σώκρατες, ἔφη, μουσικὴν ποιεῖ καὶ ἐργάζου. καὶ ἐγὼ ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ὑπελάμβανον αὐτὸ μοι παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν, ὡσπερ οἱ p. 61 a. τοῖς θεοῖσι διακελεύμενοι· καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ἐπικελεύειν, μουσικὴν ποιεῖν ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πρᾶττοντος. νῦν

modulatus; tum alii multi me interrogaverunt, tum Evenus paulo ante, quonam consilio, postquam in carcerem devenisti, ea feceris, quae prius feceras nunquam. Si igitur tibi curae est, ut habeam, quod respondeam Eveno, quando iterum ex me quaesierit, quod certo scio facturum; dic quaeso, quid ei sit respondendum. Vera, inquit, o Cebes, responde, me id effecisse, non ut vel cum ipso, vel cum ipsius carminibus contenderem: sciebamus enim facile id non esse: verum ut insomnia quaedam experirer, minimeque officio meo deessem, si forte haec esset ea musica, quam saepius iam exercere me iubent. Erant autem eiusmodi. Saepe mihi in anteaeta vita idem insomnium, licet alia atque alia forma occurrens, sese obtulit, eadem semper ita praecipiens, Fac, o Socrates, musicam, atque exerce. Ego igitur, quod in superiori tempore faciebam, hoc mihi praeceptum arbitrabar: & quemadmodum currentes adhortari solemus, sic, quod ipse antea faciebam, ad idem me insomnium cohortari putabam; quasi philosophia maxima musica fo-

- δ' ἐπειδὴ ἢ τε δίκη ἐγένετο, καὶ ἢ τοῦ θεοῦ ἑορτὴ διεκώλυέ με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημῶδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν. ἀσφαλέςτερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν
- b. ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα, πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὗ ἦν ἡ παροῦσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν θεόν, ἐννοήσας ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, εἴπερ μέλλοι ποιητῆς εἶναι, ποιεῖν μύθους ἄλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν μυθολογικὸς, διὰ ταῦτα, οὓς προχείρους εἶχον καὶ ἠπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. Ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐνήνῳ φράζε· καὶ ἐρῶσθαι, καὶ, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν. ἀπειμι δὲ, ὡς
- c. ἔοικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι. Καὶ ὁ Σιμμίας, Οἷον παρακελεύῃ, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώκρατες, Εὐνήνῳ; πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρί. σχεδὸν οὖν, ἐξ ὧν ἐγὼ ἤσθημαι, οὐδ' ὅπωςιοῦν ἂν σοι ἐκὼν εἶναι πείσεται. Τί δαί, ἢ ὄθς, οὐ φιλόσοφος Εὐνήνός; Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμμίας.

ret, ego autem in eo elaborarem. Postquam vero sententia de me lata esset, & mori me Dei festum inhiheret: censui oportere, si forte insomnium toties iubeat popularem hanc musicam exercere, neque ei repugnare, sed morem gerere. Tutius enim fore arbitratus sum, antequam e vita migrarem, ab hoc me officio liberare, & parentem insomnio, poemata facere. Itaque primum quidem in ipsius Dei laudem versus feci, cuius tunc sacra celebrabantur: atque post Deum, iudicans oportere eum, qui poeta futurus sit, non sermones, sed fabulas facere, me vero non esse fabulatorem, nonnullas ex fabulis Aesopi, quas sciebam, magisque in promptu habebam, ut in quamque prius incidi, modulatus sum. Haec igitur, o Cebes, refer Eveno: & iube, ut valeat, & si sapit, me sequatur. migro enim hinc hodie, ut apparet. sic enim Athenienses iubent. Tunc Simmias, Quale id est, inquit, o Socrates, quod Eveno mandas? saepe enim in illum incidi: & quantum de illo sentio, nullo paene modo libens ille tibi parebit. Quid vero? inquit ille:

Ἐβλήσει τοίνυν καὶ Εὐηνός, καὶ πᾶς ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεσιν. οὐ μὲν ἴσως βιάσεται αὐτόν. οὐ γὰρ Φασὶ δεμιτόν εἶναι. καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, καθῆκε τὰ σκέλη ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ καθεζόμενος, οὕτως ἤδη τὰ d. λοιπὰ διελέγετο. Ἦρето οὖν αὐτόν ὁ Κέβης, Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ δεμιτόν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι, ἐθέλειν δ' ἂν τῷ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἔπεσθαι; Τί δὲ, ὦ Κέβης, οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων, Φιλολάῳ συγγεγονότες; Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω. ἂ μέντοι τυγχάνω ἀκηκόως, φθόνος οὐδεὶς λέγειν. καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα ἐκεῖσε ἀποδημεῖν, διασκοπεῖν τε e. καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποῖαν τινὰ οἴμεθα αὐτὴν εἶναι. τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέχρῃς ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ; Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ Φασὶ δεμιτόν εἶναι αὐτόν ἑαυτὸν ἀποκτινύουσι, ὦ Σώκρατες; ἤδη γὰρ ἐγω-

nonne philosophus est Evenus? Mihi quidem videtur, inquit Simmias. Volet igitur & Evenus, & quicumque huius rei dig-
ne est particeps. Non tamen forte sibi vim inferet. non enim fas esse aiunt. Et simul haec dicens, crura e lectis demisit in terram; atque ita sedens, deinceps reliqua disputavit. Quaesi-
vit igitur ab eo Cebes, Quonam id modo ais, o Socrates? fas quidem non esse, seipsum violare; philosophum tamen optare, inorientem sequi? Quid, o Cebes, inquit, nonne tu Simmias-
que talia quaedam audivistis a Philolao, quo familiariter ute-
bamini? Manifesti quidem, inquit Cebes, nihil, o Socrates. Atqui ego quoque de his rebus, inquit Socrates, ex auditu lo-
quor. Quae igitur ipse audiui, referre vobis nulla invidia pro-
hibebit. etenim fortasse maxime decet, illo migraturum con-
siderare, atque animo fingere, qualis futura putanda sit haec ipsa migratio. quid enim aliud usque ad solis occasum quis fa-
ciat? Quam ob causam, inquit Cebes, o Socrates, nefas esse aiunt, sibimet manus inferre? iam enim, quod modo quae-
rebas, ego a Philolao audiui, quum apud nos versaretur, & ab

γε, ὅπερ δὴ νῦν σὺ ἤρου, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῶν
 διητᾶτο, ἤδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν·
 p. σαφὲς δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πάποτε οὐδὲν ἀκήκοα. Ἀλλὰ
 62 a. προθυμεῖσθαι χρῆ, ἔφη. τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκούσαιο. Ἴσως
 μέντοι θαυμαστὸν σοὶ φαίνεται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων
 ἀπάντων ἀπλοῦν ἐσι, καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ,
 ὥσπερ καὶ τᾶλλα ἐσὶν, ὅτε καὶ οἷς βέλτιον τεθνᾶναι ἢ ζῆν. οἷς
 δὲ βέλτιον τεθνᾶναι, θαυμαστὸν ἴσως σοὶ φαίνεται εἰ τούτοις
 τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλ' ἄλ-
 λον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην. Καὶ ὁ Κέβης ἡρέμα ἐπιγελά-
 σασ, Ἴττω Ζεὺς, ἔφη. τῇ αὐτοῦ Φωνῇ εἰπῶν. Καὶ γὰρ ἂν
 b. δόξειεν, ἔφη ὁ Σωκράτης, οὕτως γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι
 ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τινὰ λόγον. ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λε-
 γόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, Ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμὲν οἱ ἀν-
 θρώποι, καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν, οὐδ' ἀποδι-
 δράσκειν, μέγας τέ τις μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥᾶδιος διίδειν·
 εὐ μέντοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὦ Κέβης, εὖ λέγεσθαι,
 τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀν-

aliis infuper nonnullis, non decere id facere: apertum tamen
 hac de re quidquam nihil ab aliquo unquam audiui. Sed atten-
 tione opus est, inquit. nam & si audiveris, mirum tamēn for-
 te videri possit, utrum hoc solum ex aliis omnibus simplex fit;
 nec accidat unquam homini, quemadmodum cetera, quando
 & melius fit mori, quam vivere. itaque mirum tibi forte vi-
 debitur, si his, quibus praestat mori, non liceat fibimet pro-
 desse, sed alium oporteat exspectare, qui proficit. Tunc Cebes
 subridens, Ittio Iupiter, inquit, sua ipsius lingua loquens. At-
 qui videri quidem, inquit Socrates, potest id sic absurdum.
 fortasse tamen quandam habet rationem. Profecto sermo ille,
 qui de hisce rebus in arcano habetur, Quod nos homines sumus
 in quadam custodia, neque decet quemquam ex hac seipsum
 solvere, neque aufugere, magnus quidem mihi videtur, neque
 cognitu facilis. Verumtamen id mihi, o Cebes, recte dici vi-
 detur, Deos quidem curam habere nostri; nos vero homines

θρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. ἢ σοὶ οὐ δοκεῖ
 οὕτως; "Ἐμοιγ', ἔφη ὁ Κέβης. Οὐκοῦν, ἢ ὃ ἄς, καὶ σὺ ἂν
 τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτινύοι, μὴ ση- c.
 μήναντός σου ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάαι, χαλεπαίνοις ἂν
 αὐτῷ, καὶ εἴ τινα ἔχοις τιμωρίαν, τιμωροῖο ἂν; Πάνυ γ',
 ἔφη. "Ἴσως τοίνυν ταύτην οὐκ ἄλογον, μὴ πρότερον αὐτὸν
 ἀποκτινύοι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τιὰ ὃ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ
 καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν. Ἄλλ' εἰκὸς, ἔφη ὁ Κέβης, τοῦ-
 τό γε φαίνεται. ὃ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους
 βραδίως ἂν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὃ Σῶκράτες,
 ἀτόπῳ· εἶπερ ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε d.
 εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα
 εἶναι. τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης
 τῆς θεραπείας ἀπίοντας, ἐν ἧ ἐπισατοῦσιν αὐτῶν οἵπερ ἄριστοί
 εἰσι τῶν ὄντων ἐπιστάται θεοὶ, οὐκ ἔχει λόγον. οὐ γὰρ πῶ
 αὐτός γε ἑαυτοῦ ἄμεινον οἶεται ἐπιμελεῖσθαι, ἐλεύθερος γε-
 νόμενος· ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν οἰηθεῖη ταῦτα

unam quandam ex possessionibus esse Deorum. an non ita
 tibi videtur? Mihi quidem, inquit Cebes. Nonne igitur, in-
 quit, & tu, si quod ex mancipiis tuis seipsum perimeret, quum
 tu minime significaffes, velle te, ut e vita excederet, irasce-
 reris illi, & si potestatem haberes, poena quadam afficeret?
 Omnino, inquit. Fortasse igitur hoc modo non praeter ratio-
 nem est, non prius decere seipsum interficere, quam Deus ne-
 cessitatem aliquam imposuerit, qualem nobis imposuit in prae-
 sentia. Consentaneum id quidem apparet, inquit Cebes. Quod
 vero dicebas modo, philosophos perfacile velle mori, absur-
 dum, o Socrates, videtur esse; siquidem, quod nunc diximus,
 rationem habet, Deum videlicet nostri curam gerere, nos vero
 eius esse possessionem. Nullam enim id rationem habet, pru-
 dentissimos videlicet homines non aegre ferre, ab ea cura se
 amoveri, quam illi praestant Dii, optimi omnium rerum gu-
 bernatores. Nunquam enim putaret vir prudens, ipsum se me-
 lius esse curaturum, si liber evaserit: sed demens aliquis for-

- Φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ οὐκ ἂν λογιζοίτο ὅτι
- e. οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ Φεύγειν, ἀλλ' ὅτι μάλις παρα-
 μένειν. διὸ ἀλογίως ἂν Φεύγοι· ὁ δὲ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοῖ που
 ἂν αἰεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. καὶ τοι οὕτως, ὦ Σώ-
 κρατες, τούναντίον εἶναι εἰκὸς ἢ ὁ δὴ νῦν ἐλέγετο. τοὺς μὲν
 γὰρ Φρονίμους, ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει, τοὺς δ'
 ἀφρονας χαίρειν. Ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης ἠσθῆναι τέ μοι
- p. ἔδοξε τῇ τοῦ Κέβητος πραγματείᾳ· καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς,
- 63 Ἄει τοι, ἔφη, ὁ Κέβης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ, καὶ οὐ πάνυ
 a. εὐθέως ἐθέλει πείθεσθαι ὅ, τι ἂν τις εἴποι. Καὶ ὁ Σιμμίας,
 Ἄλλὰ μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, νῦν γε δοκεῖ τι μοὶ καὶ αὐτῷ
 λέγειν Κέβης. τί γὰρ ἂν βουλόμενοι ἄνδρες σοφοὶ ὡς ἀλη-
 θῶς δεσπότας ἀμείνους αὐτῶν Φεύγοιεν, καὶ ῥαδίως ἀπαλ-
 λάττοντο αὐτῶν; καὶ μοι δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν
 λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων, καὶ
- b. ἄρχοντας ἀγαθοῦς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς, θεοῦς. Δίκαια,
 ἔφη, λέγετε. αἶμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν ὅτι χρὴ με ἀπολογή-

fitan id putaret, fugiendum scilicet esse a domino; neque cogi-
 taret, non esse id, quod bonum est, fugiendum, sed in eo ma-
 xime permanendum. ideoque absque ratione fugeret. Qui vero
 mentem habet, semper apud eum, qui sit melior, esse cupit.
 Atque ita, o Socrates, contrarium eius, quod paulo ante di-
 cebatur, probabilius est. Sapientes enim decet, graviter mor-
 tem ferre; insipientes vero, libenter. Socrates igitur, cum
 haec audisset, delectari mihi visus est argutia Cebetis. conver-
 susque ad nos, Semper, inquit, hic Cebes rationes quasdam
 perscrutatur; neque admodum facile, quod quisvis dixerit, vult
 admittere. Tunc Simmias, Mihi quoque, inquit, nonnihil vi-
 detur Cebes dicere. Quo enim consilio sapientes viri eos, qui
 meliores revera quam ipsi sint, fugiant, illisque carere facile
 patiantur? Atqui mihi videtur Cebes sermonem in te intende-
 re, quod tam facile & nos relinquant, & Deos, ut tu ipse fa-
 teris, principes bonos. Iusta dicitis, inquit Socrates. arbitratur
 enim, vos dicere, meipsum tanquam in iudicio oportere pur-

σασθαι ὡσπερ ἐν δικαστηρίῳ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας. Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, πειραθῶ πρὸς ὑμᾶς πιθανώτερον ἀπολογήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ ὤμην ἤξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς ἄλλους σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἠδίκουσι ἂν, οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ· νῦν δὲ εὖ ἴξε ὅτι παρ' ἄνδρας τε ἐλπίζω σ. ἀφίξασθαι ἀγαθοὺς. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διίσχυρισαίμην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότης πάνυ ἀγαθοὺς ἤξειν, εὖ ἴξε ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, διίσχυρισαίμην ἂν καὶ τοῦτο. ὡς διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι· καὶ, ὡσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἀμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς. Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες; πότερον αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην, ἐν νῶ ἔχεις ἀπίενοι, ἢ καὶ ἡμῖν μεταδοίης; κοινὸν γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθόν α. τοῦτο· καὶ ἅμα σοι ἢ ἀπολογία ἐστίν, ἔάν, ὡσπερ λέγῃς, ἡμᾶς

gare. Et maxime quidem, inquit Simmias. Age ergo, inquit, conabor nunc apud vos accuratius, quam apud iudices fecerim, me defendere. Equidem, o Simmia atque Cebes, nisi me migraturum putarem, primum quidem ad Deos alios sapientes & bonos, deinde ad homines defunctos, his, qui hic sunt, meliores, iniusta agerem non moleste ferens mortem. Nunc certo habetote, sperare me ad viros bonos iturum, sed hoc quidem haud omnino asseverarem. Quod vero ad Deos dominos valde bonos iturus sim, certum habetote, si quid aliud eiusmodi, & hoc utique me affirmaturum. Propterea haud quaquam mortem moleste fero, ut quidem, si aliter se res haberet, facerem: sed bono animo sum; speroque, superesse aliquid his, qui defuncti sunt; atque, ut iam diu dicitur, multo melius bonis fore, quam malis. Quid igitur, o Socrates, inquit Simmias? num ipse cum isthac sententia hinc abire cogitas? an nos quoque participes eius relinquere? nam commune nobis quoque id bonum esse arbitror. praeterea ita de:

πεισῆς. Ἄλλὰ πειράσομαι, ἔφη. πρῶτον δὲ Κρίτωνα τόνδε σκεψώμεθα, τί ἐστὶν ὃ βούλεσθαι μοι δοκεῖ πάλαι εἰπεῖν. Τί δὲ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει ὃ μέλλων σοι δάσειν τὸ Φάρμακον, ὅτι χρή σοι φράζειν ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι; Φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγόμενους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ Φαρμάκῳ.

e. εἰ δὲ μὴ, ἐνίοτε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς πίνειν τοὺς τι τοιοῦτον ποιῶντας. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω, ὡς καὶ δις δάσων· ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς. Ἄλλὰ σχεδὸν μέντοι ἤδειν, ἔφη ὁ Κρίτων· ἀλλὰ μοι πράγματα πάλαι παρέχει. Ἔα αὐτόν, ἔφη· ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνῆρ τῷ ὄντι ἐν Φιλοσοφίᾳ

p. διατρίψας τὸν βίον, θάρρειν μέλλων ἀποθανεῖσθαι, καὶ εὐ-
 64 a. ελπίς εἶναι ἐκεῖ μέγιστα οἴσεσθαι ἀγαθὰ, ἐπειδὴν τελευτήσῃ. πᾶς ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης,

num te apud nos purgaveris, si, quae dicis, nobis etiam persuaseris. Dabo equidem operam, inquit. sed Critonem prius auscultemus. videtur enim mihi iamdudum nonnihil velle dicere. Quidnam putas aliud, o Socrates, inquit Crito, quam quod iamdudum mihi dicit is, qui tibi venenum est daturus? te videlicet monendum esse, ut quam parcissime loquaris: dicit enim, eos qui disputant, nimium incallescere: nihil vero tale bibituris venenum convenire. alioquin eos, qui id fecerint, cogi interdum bis, quandoque ter venenum bibere. Tum Socrates, Mitte ipsum, inquit. tantum id, quod officii eius est, paret, tanquam bis, & , si oportuerit, ter praebiturus. Et antea quidem, inquit Crito, ferme id te responsurum sciebam. sed me ille iamdudum interpellat. Mitte ipsum, inquit. Ego vero, o iudices, rationem vobis iam reddere volo, ob quam mihi videatur vir, qui per omnem vitam incubuerit philosophiae, merito magna cum fiducia imminentem expectare mortem, atque bona spe esse, se ibi, postquam hinc migraverit, maxima bona reportaturum. quemadmodum igitur id ita se

ἐγὼ πειράσομαι φράσαι. Κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἀποπον δῆπου ἂν εἴη, προθυμῆσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο ἤκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ, ἀγανακτεῖν δὲ πάσαι προθυμοῦντό τε καὶ ἐπετηδεύον. Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας, Νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν δὴ γελασεῖν οὐκ ἐποίησας γελάσαι. οἴμαι γὰρ ἂν τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὖ πάνυ εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας, καὶ ξυμφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασι ὅτι ἄξιοι εἰσι τοῦτο πάσχειν. Καὶ ἀληθῆ γ' ἂν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλὴν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. λέληθε γὰρ αὐτοὺς ἢ τε θανατῶσι, καὶ ἢ ἄξιοι εἰσι θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. εἰπῶμεν γὰρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, χαιρὲν εἰπόντες ἐκείνοις, ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; Πάνυ γ', ἔφη

habeat, o Simmia atque Cebes, conabor equidem aperire. Hos omnes, qui philosophiam recte tractant, non videntur sensisse ceteri homines, nihil aliud ipsos commentari, quam mori, atque esse mortuos. Quod si id verum est, perabsurdum foret, si, cum nihil praeter hoc aliud per omnem vitam studuerint, hoc ipsum si venerit, quod iam diu agitabant exercebantque, graviter ferrent. Hic Simmias arridens, per Iovem, inquit, o Socrates, mihi quidem haud multum ridere cupientis risum expressisti. Nam multos arbitror fore, qui, si id audierint, aptissime in philosophos dictum putent: nostrosque homines consensuros esse omnino de philosophis, eos revera mori cupere; neque se ignorare, aequum esse morti addicere hos, qui eam velint. Forte id recte, o Simmia, dicerent, praeterquam quod, se hoc non ignorare, addunt. latet enim ipsos, qua ratione veri philosophi & mori studeant, & morte sint digni. Sed iam relinquamus illos, nobisque ipsis loquamur. Putamusne, aliquid esse mortem? Aliquid certe, inquit Simmias.

- ὑπολαβῶν ὁ Σιμμίας. Ἔρα μὴ ἄλλό τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν; καὶ εἶναι τοῦτο τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος ἀπαλλαγείσαν, αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; ἄρα μὴ ἄλλό τι ἢ ὁ θάνατος ἢ τοῦτο; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη. Σκέψαι δὴ, ὦ γὰρθε, εἰ ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῆ ἄπερ ἐμοί. ἐκ γὰρ τούτων μᾶλλον
- d. οἶμαι ἡμᾶς εἰσεσθαι περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεται σοὶ φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σιτίων τε καὶ ποτῶν; Ἡμισία γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας. Τί δέ; τὰς τῶν ἀφροδισίων; Οὐδαμῶς. Τί δέ; τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοὶ ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος; οἷον, ἱματίων διαφερόντων κτήσεις, καὶ ὑποδημάτων, καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα, πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοὶ ἢ ἀτιμάζειν,
- e. καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν; Ἀτιμάζειν ἐμοίγε δοκεῖ, ἔφη, ὅ γε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. Οὐκοῦν ὅλως

Numquid aliud, inquit, quam animae a corpore solutionem? effleque id, mortuum esse, scilicet solutum ab anima corpus per se seorsum esse? seorsum quoque a corpore animam solutam, ipsam per seipsam existere? numquid mors praeter hoc aliud est? Nihil aliud, inquit Simmias. Considera, inquit, bone vir, num tibi idem quoque, & mihi videatur. ex his enim nos arbitror planius, quae perquirimus, intellectuuros. Videturne tibi philosophi officium esse, sectari eas, quae appellantur voluptates, quales sunt epularum, atque poculorum? Minime quidem, o Socrates, inquit. Sed an venereorum? Nullo modo, inquit. Quid? reliquum corporis cultum, an eum magnificere philosophus tibi videtur? ut habere vestes egregias, calceosque, & alia, quae circa corpus sunt ornamenta; utrum multi facere tibi videtur, an nihili pendere, nisi, quatenus magna cogat necessitas, illis uti? Mihi quidem videtur verus philosophus haec omnia floccipendere, inquit Simmias. An non tibi videtur, inquit, huiusmodi hominis studium haud ad corpus qui-

δοκεῖ σοι, ἔφη, ἢ τοῦ τοιοῦτου πράγματεία, οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθόσον δύναται ἀφεσάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι; Ἐμοιγε. Ἄρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιοῦτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιξά τὴν ψυχὴν p. ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀν- 65 θρώπων; Φαίνεται. Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώπων, ὥ μὴδὲν ἡδὺ τῶν τοιοῦτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἀξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνήσκειν ὁ μὴδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν αἰ' διὰ τοῦ σώματος εἶσι. Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις. Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήτως κτήσιν; πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα, ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνη; οἷον τὸ τοιοῦδε λέγω· ἄρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὄψις τε καὶ ἀκοή τοῖς b. ἀνθρώποις; ἢ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἀεὶ ἡμῖν ἔρυλλουσι, ὅτι οὐτ' ἀκούομεν ἀκριβῆς οὐδὲν, οὔτε ὀρώμεν; καίτοι εἰ αὐταὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἶσι μὴδὲ σαφεῖς, σχολῆ γε αἱ ἄλλαι. πᾶσαι γάρ που τούτων φαυλό-

dem declinare, sed, quantum fieri potest, ab illo discedere, atque ad animum se convertere? Mihi quidem, inquit Simmias. Nonne igitur in eiusmodi rebus primum manifeste apparet philosophus praeter ceteros homines animum, quam maxime potest, a commercio corporis segregare? Apparet, inquit. Putant vero plerique, o Simmia, eum hominem, cui nihil talium dulce fit, neque illis fruatur, revera vivere existimandum non esse, paene mortuum, cum voluptatibus corporis non studeat. Verissima narras, inquit. Quid autem circa sapientiae ipsius acquisitionem? inquit Socrates: utrum impedimento est corpus, si quis ipsum socium ad investigandum assumpsit: necne? quale id est, quod nunc dicam. Habentne visus & auditus veritatem in hominibus aliquam? an vero sic se res habet, ut ipsi quoque poetae semper canunt, nihil nos audire, nihil videre sincerum? Atqui si ii corporis sensus sinceri certique non sunt, neque etiam alii: quippe cum ceteri omnes his quodammodo deteriores sint. an non tibi videntur? Prorsus,

τεραι εἰσιν. ἢ σοι οὐ δοκοῦσι; Πανυ μὲν οὖν, ἔφη. Πότε οὖν,
 ἢ ὁ ὅς, ἢ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἀπτεται; ὅταν μὲν γὰρ μετὰ
 τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, ὄηλον ὅτι τότε ἐξαπατᾶ-
 c. ται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀληθῆ λέγεις. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τῷ λογιζο-
 σθαι, εἴπερ που ἄλλοθι, κατὰδηλον αὐτῇ γίγνεται τι τῶν
 ὄντων; Ναί. Λογίζεται δὲ γέ που τότε κάλλιξα, ὅταν αὐτὴν
 τούτων μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοῇ, μήτε ὄψις, μήτε ἀλ-
 γηδῶν, μήτε τις ἡδονῆ, ἀλλ' ὅτι μάλιξα αὐτῇ καθ' αὐτὴν
 γίγνεται, ἔῶσα χαιρεῖν τὸ σῶμα, καὶ καθόσον δύναται μὴ
 κοιωνοῦσα αὐτῷ μηδ' ἀπτομένη, ὀρέγεται τοῦ ὄντος. Ἔσι
 ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἢ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιξα
 d. ἀτιμάζει τὸ σῶμα, καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ
 καθ' αὐτὴν γίγνεσθαι; Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὦ
 Σιμμία; Φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸ, ἢ οὐδέν; Φαμέν τι,
 νῆ Δία. Καὶ οὐ καλὸν καὶ ἀγαθόν; Πῶς δ' οὐ; Ἢδὴ οὖν
 πάποτε τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες; Οὐδαμῶς, ἢ
 ὁ ὅς. Ἄλλ' ἄλλη τι αἰσθῆσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω

inquit. Quando igitur animus veritatem attingit? inquit. quan-
 do enim aliquid cum corpore tentat investigare, procul dubio
 decipitur a corpore. Vere loqueris, inquit. An non in ipsa ra-
 tiocinatione, si usquam alibi, certe fit illi aliquid eorum, quae
 vere sunt, manifestum? Ita est, inquit. Ratiocinatur autem
 tunc optime, quando horum nihil eum perturbat, neque audi-
 tus, neque visus, neque dolor, neque voluptas: sed quam ma-
 xime seipsum in se recipiens, deserit corpus, neque quidquam,
 quoad fieri potest, cum illo communicans, neque attingens,
 ipsum, quod vere est, affectat. Est ita, inquit. Nonne, inquit
 Socrates, & in hoc philosophi animus maxime contemnit cor-
 pus, ab eoque aufugit, quaeritque secundum seipsum vivere?
 Apparet, inquit. Quid vero haec, o Simmia? inquit. Dici-
 musne iustum ipsum esse aliquid, an nihil? Aliquid per Iovem,
 inquit. Rursus ipsum pulchrum ipsumque bonum aliquid esse?
 Quidni? Num aliquando horum aliquid oculis percepisti? Nun-
 quam, inquit. An alio quodam sensu corporis illa attigisti? lo-

αὐτῶν· λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, ὅ τυγχάνει ἕκαστον ἐν ἄρα διὰ τοῦ σώματος τάληθέστατον αὐ- e- τῶν θεωρεῖται; ἢ ᾧδ' ἔχει· ὅς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσῃται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἴοι τοῦ γινῶναι ἕκαστον; Πάνου μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσῃε καθαρῶτατα· ὅσις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, μήτε ἄλλην αἰσθησιν ἐφέλικων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐ- p- τὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος, αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλι- a. κρινὲς ἕκαστον ἐπιχειρεῖ διηρέειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγείς· ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὠτων, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξυμπαικτος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀληθείαν τε καὶ Φρόνησιν, ὅταν κοινωῇ· ἄρ' οὐχ οὗτός ἐστιν, ᾧ Σιμμία, εἴπερ τις ἄλλος, ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος; Ὑπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ᾧ

quor autem de omnibus, veluti de ipsa magnitudine, de sanitate, de robore ipso, ac summam de ceterorum omnium essentia, id est, quod unumquodque sit: utrum per corpus quod in his verissimum est perspicitur? an ita se res habet, ut quicumque nostrum maxime & accuratissime cogitare mente se comparat ipsum, quod aggreditur cogitandum, hic proxime ad cognitionem ipsius accedat? Prorsus. Nonne igitur ille purissime faceret, quicumque ipsa cogitatione quam maxime se ad unumquodque conferret, neque visum in excogitando adhibens, neque sensum prorsus ullum ratiocinationi coniungens: sed ipsa per se cogitatione sincera utens, ipsum per se quodlibet sincerum existens studeret venari, quam maxime ab oculis, ab auribus, &, ut summam dicam, a toto corpore liber, utpote perturbante animum, neque permittente, veritatem sapientiamque assequi, si quando in communionem recipiatur? An non hic erit, o Simmia, si quis unquam alius, qui, quod vere est, assequetur? Mirifice vero loqueris, o Socrates, inquit Simmias. Non-

- b. Σώκρατες. Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίσχεσθαι δόξαν τοιαύτην τινὰ τοῖς γνησίου φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἅττα λέγειν; ὅτι κινδυνεύει τοι ὡσπερ ἀτραπὸς ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει· ὅτι ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν, καὶ ξυμπεφυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ μετὰ τοῦ τοιοῦτου κακοῦ, οὐ μήποτε κτησώμεθα ἱκανῶς οὐ ἐπιθυμοῦμεν. Φαμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα, διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. ἔτι δὲ, ἂν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν, ἐρώτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ φλυαρίας ἐμπίπλυσιν ἡμᾶς πολλῆς. ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι, ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. καὶ γὰρ πολέμους καὶ σάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ

ne igitur, inquit, ex his omnibus necessario sequitur, opinionem eiusmodi veris philosophis usque adeo constare debere, ut inter se talia quaedam loquantur? Nos quadam rationis ipsius via videmur ad id considerandum perducere, quamdiu corpus habemus, animusque noster tanto malo erit admixtus, nunquam id, quod desideramus, abunde consecuturos. hoc autem veritatem esse dicimus. Impedimenta enim paene innumerabilia corpus praebet, propter necessariam eius alimoniam, praeterea morbi nobis hinc incidentes, investigationem veri impediunt: amoribus, cupiditatibus, timoribus, variisque imaginibus, multis denique nugis nos implet, ut verissime dicatur, Nunquam nobis ab illo permitti, ut quidquam rectum sapiamus. Nam ad bella, ad seditiones, ad pugnas nihil aliud quam corpus, eiusque cupiditates impellunt. Omnia enim bella pecuniarum gratia fiunt. Pecunias autem quaerere cogimur, corporis gratia, cultui eius inservientes, atque ita fit, ut propter haec omnia a philosophiae

ταῦτα πάντα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι ἂν τις ἡμῖν καὶ
 σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τραπάμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν
 τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐπανταχοῦ παραπίπτου θόρυβον παρ-
 ἔχει καὶ ταραχὴν, καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ'
 αὐτοῦ καθορᾶν τἀληθές. ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι εἰ
 μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἰσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ,
 καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ δεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα· καὶ τότε, e.
 ὡς-ἔοικεν, ἡμῖν ἔσαι οὐ ἐπιθυμούμεν τε καὶ Φαμὲν ἔρασαι
 εἶναι, Φρονήσεως, ἐπειδὴν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαί-
 νει· ζῶσι δὲ οὐ. εἰ γὰρ μὴ οἶόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν
 καθαρῶς γινῶναι, δυοῖν δάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἐσι κτήσασθαι
 τὸ εἰδέναι, ἢ τελευτήσασι. τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ
 ἔσαι χωρὶς τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὐ. καὶ ἐν τῷ ἂν ζῶμεν, p.
 οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἔάν ὅτι ⁶⁷
 μάλιστα μηδὲν ὀμιλῶμεν τῷ σώματι, μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι a.
 μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως,

studiis abstrahamur. Extremum vero omnium est, quod si quid
 ab ipso otii nobis contingat, nosque ad considerandum aliquid
 conferamus, investigantibus nobis rursus ubique sese opponens,
 tumultu quodam perturbat animum, & quasi percutiens red-
 dit attonitum, adeo ut, hoc obstaculo impediti, verum per-
 spicere nequeamus. Ceterum nobis revera demonstratum est,
 si quando sumus pure aliquid intellecturi, recedere a corpore
 oportere, atque ipso animo res ipsas considerare. atque tunc,
 ut apparet, compotes evademus eius, quod affectamus, cu-
 iusve amatores profitemur nos esse, scilicet sapientiae, cum
 videlicet mortui fuerimus, quemadmodum nostra indicat ora-
 tio: dum autem vivemus, nequaquam. Etenim si nihil cum
 corpore pure discerni potest, e duobus alterum: aut nunquam
 possumus scientiam consequi, aut post mortem. Tunc enim
 animus ipse per seipsum erit seorsim a corpore; prius vero
 nequaquam. Atque dum vivimus, ita, ut videtur, proxime ad
 scientiam accedemus, si quam minimum cum corpore com-
 mercium habuerimus, neque quidquam cum illo communica-

- ἀλλὰ καθαρεύομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἄν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἶδος, μετὰ τοιοῦτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές. τοῦτο δ' ἐστίν
- b. ἴσως τὸ ἀληθές. μὴ καθαρῶ γὰρ καθαρῷ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ δεμιτὸν ἤ. τοιαῦτα οἶμαι, ὦ Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς. ἢ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; Πάντως γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ, ὦ ἐταῖρε, πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι, ἰκανῶς ἐκεῖ, εἴπέρ που ἄλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο οὐ ἔνεκα ἢ πολλῆ πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι βίῳ γέγονεν. ὥσε ἢ γε ἀποδημία ἢ νῦν
- c. ἐμοὶ προστεταγμένη, μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίγνεται καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ, ὃς ἠγεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὡσπερ κεκαθαρμένην. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας. Κἀθαρσις δὲ εἶναι ἄρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει ὅπερ πάλαι ἐν τῷ λόγῳ λέγε-

verimus, nisi quantum summa cogat necessitas; neque huius natura replebimur, sed ab eius contagione cavebimus, quoad deus ipse nos solvat. Atque ita puri, & a corporis insipientia liberati, ut consentaneum est, cum talibus erimus, cognoscemusque per nos ipsos fincerum quodlibet, id est, forsitan ipsum verum. nam impuro quidem purum attingere nefas est. Talia equidem, o Simmia, iudico necessarium esse omnes recte discendi cupidos loqui inter se, atque opinari. an non tibi sic videtur? Et maxime quidem omnium, o Socrates. Si haec igitur, inquit, vera sunt, o amice, magna spes est, eum qui pervenerit illuc, quo nunc ego proficiscor, si usquam alibi, id illic abunde consecuturum, cuius gratia tantum nos negotium in praesenti vita suscepimus. Hanc ergo migrationem, in praesentia mihi impostam, bona spe suscipio: similiterque quisvis alius suscipiet, qui modo putat praeparatam sibi mentem tanquam purificatam. Ita prorsus, inquit Simmias. Purificatio vero, inquit, nonne in hoc consistit, quod iamdudum dicebamus, videlicet ut, quam maxime possumus, animum a cor-

ται, τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιξα ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν, καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγειρέσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι, καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ δυνατὸν, καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην καθ' αὐτὴν ἐκλυομένην, ὥσπερ ἐκ δεσμῶν, ἐκ τοῦ σώματος; Πάνυ δ. μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παντάπασι γ', ἦ δ' ὅς. Λύειν δέ γε αὐτὴν, ὡς Φαμὲν, προθυμοῦνται αἰεὶ μάλιξα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφούντες ὀρθῶς· καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ οὐ; Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη, ἄνδρα παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι, οὕτω ζῆν' κἀπειθ' ἤκροντος ε. αὐτῷ τούτου, ἀγανακτεῖν οὐ γελοῖον; Πῶς δ' οὐ; Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ᾧ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφούντες ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἤκισ' αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερόν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. εἰ γὰρ διαβέβληται μὲν πανταχῆ τῷ

pore feiungamus, eumque affuefaciamus per se undique a corporis contagione sevocari & colligi, itaque (quoad eius fieri potest) habitare; idque, & in praesenti tempore, & in futuro, a corpore solum per se tanquam corporis vinculis solutum? Maxime quidem, inquit. Nonne igitur hoc mors appellatur, solutio & separatio animi a corpore? Prorsus, inquit. Solvere vero ipsum, quemadmodum confitemur, omni tempore maxime ac soli student, qui recte philosophantur. atque haec ipsa philosophorum meditatio est, animum a corpore solvere, atque separare. nonne ita? Ita videtur. Nonne igitur, ut in principio dicebam, ridiculum foret, si vir, qui se in vita sic comparavit, ut quam proxime ad mortem accederet, sic viveret, ut, ea deinde adveniente, indignaretur? nonne ridiculum? Quidni? Revera igitur, inquit, o Simmia, recte philosophantes mortem commentantur, atque ab ea minime omnium perterrentur. Ita vero considera. Cum enim corpus quidem ubique aspernentur, animum vero ipsum cupiant per seipsum ha-

σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν οἱ ἀφικομένοις

P. ἐλπίς ἐσιν οὐ διὰ βίου ἥρων, τυχεῖν; ἥρων δὲ φρονήσεως, ᾧ
 68
 a. τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι συνόντος αὐτοῖς. ἢ ἀν-
 θρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων,
 πολλοὶ δὲ ἐκόντες ἠθέλησαν εἰς ἄδου ἔλθειν ὑπὸ ταύτης ἀγό-
 μενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαι τι ἐκεῖ ἂν ἐπεθύμουν, καὶ
 ξυνέσεσθαι; φρονήσεως δὲ ἄρα τίς τῶ ὄντι ἐρῶν, καὶ λαβῶν
 σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύ-
 ξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου, ἢ ἐν ἄδου, ἀγανακτῆσει τε

b. ἀποθνήσκων, καὶ οὐκ ἄσμενος εἰσιν αὐτόσε; οἴεσθαι γε χρῆ,
 εἰ τῶ ὄντι ἦ, ᾧ ἐταῖρε, φιλόσοφος. σφόδρα γὰρ αὐτῶ ταῦτα
 δόξει μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρώς ἐντεύξεσθαι φρονήσει, ἀλλ'
 ἢ ἐκεῖ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ
 ἂν ἀλογία εἴη εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος; Πολλὴ
 μέντοι νῆ Δία, ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη,

bere; nonne summa esset absurditas, si tunc, quando id evenit, expavescant, molesteque ferant; neque libenter illuc proficiscantur, quo quum pervenerint, spes est, eo quidem, quod amabant in vita, potiri (amabant autem sapientiam); eo autem, cuius commercium moleste ferebant, liberari? An vero meritoris pueris, uxoribus, liberis defunctis, multi sponte voverunt ad inferos proficisci, sperantes, eos ibi videre, cum eisque versari, quos amaverant: sapientiae autem verus amator, vehementer in hanc ipsam spem adductus, non alibi eam pro dignitate se comparaturum, quam apud inferos, mortem aegre feret, ac non libenter illuc migrabit? Arbitrari quidem, o amice, oportet, si vere philosophus sit, magnopere apud ipsum hanc opinionem valere, ut non alibi puram sapientiam posse assequi speret, quam illic. Si autem hoc ita se habet, nonne, quemadmodum modo dicebam, praeter rationem foret omnino, si mortem vir eiusmodi formidaret? Per Iovem, inquit Simmias, contra rationem. Sufficiens ergo

τοῦτο ἀνδρὸς ἐν ἄν' ἰδῆς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖ-
σθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλὰ τις φιλοσώματος. ὁ
αὐτὸς δὲ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φι-
λότιμος· ἦτοι τὰ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφοτέρω. Πάνυ, ἔφη,
ἔχει οὕτως ὡς λέγεις. Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ
ὀνομαζομένη ἀνδρεία τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιξ προσή-
κει; Πάντως δήπου, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἣν καὶ
οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας
μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ
τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς μάλιξ τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσί
τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶσιν; Ἀνάγκη, ἔφη. Εἰ γὰρ ἐβελή-
σεις, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀνδρείαν τε καὶ
σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες;
Οἴσθαι, ἢ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἠγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι
τῶν μεγίστων κακῶν εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν φόβω
μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον,
ὅταν ὑπομένωσιν. Ἐσι ταῦτα. Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δεῖ ἀν-

coniectura erit, inquit, si quem videris moleste mortem ferre;
eum non esse philosophum, sed φιλοσώματος quendam, id
est, corporis amatorem, atque eundem ferme φιλοχρήματος,
& φιλότιμον, id est, pecuniarum honorumque cupidum: aut
talem, ut alterum horum affectet, aut utrumque. Omnino ita
est, ut ais, inquit. Proinde quae, o Simmia, fortitudo nomi-
natur, an non viris eiusmodi maxime convenit? Maxime, in-
quit. Nonne & temperantia (quam quidem etiam multi eam
esse aiunt, quae facit, ne cupiditatibus serviamus, sed eas con-
temnamus, modestiamque servemus) his duntaxat convenit,
qui corpus despiciunt maxime, atque in philosophia vivunt?
Necessè est, inquit. Si enim considerare velis fortitudinem tem-
perantiamque aliorum, tibi perabsurda videbitur. Quanam, o
Socrates, ratione? Scis utique, ceteros omnes mortem unum
ex maximis malis existimare. Et maxime, inquit. Nonne igitur
maiorum metu malorum, quicumque inter eos fortes sunt, su-
stinent mortem, quando sustinent? Profecto. Metuendo igitur,

- δρεῖοὶ εἰσι πάντες, πλὴν οἱ φιλόσοφοι. καὶ τοὶ ἄτοπόν γε δεῖ
 e. τινὰ ἢ δειλίαν ἀνδρείου εἶναι. Πάνυ μὲν οὖν. Τὶ δὲ, οἱ κόσμιοι
 αὐτῶν οὐ ταυτὸν τοῦτο πεπόνθασιν; ἀκολασίαν τινὲ σώφρονες
 εἰσι; καὶ τοὶ φαρμὲν γέ που ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς
 συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον εἶναι τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τὴν
 εὐήθει σωφροσύνην. φοβούμενοι γὰρ ἐτέρων ἡδονῶν σεριθῆναι,
 καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχονται, ὑπ' ἄλλων κρα-
 p. τούμενοι. καὶ τοὶ καλοῦσί γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν
 69 ἀρχεσθαι. ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατουμένοις ὑπ'
 a. ἡδονῶν, κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. τοῦτο δ' ὅμοιον ἐστὶν ᾧ νῦν δὴ
 ἐλέγετο, τῷ τρόπῳ τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.
 Ἔοικε γάρ. ὦ μακάριε Σιμμία, μὴ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ
 πρὸς ἀρετὴν, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς, καὶ λύπας πρὸς λύπας,
 καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, καὶ μείζω πρὸς
 ἐλάττω, ὡσπερ νομίσματα; ἀλλ' ἢ ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα
 ὀρθόν, ἀντὶ οὗ δεῖ πάντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρόνησις.
 b. καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ᾧνούμενά τε καὶ πι-

atque metu fortes sunt omnes, praeter philosophos: et si absurdum est, metu, vel timiditate aliquem esse fortem. Certe. Quid autem? qui inter eos moderati dicuntur, inquit, nonne simili quodam pacto affecti sunt, intemperantia videlicet quadam temperati? quamquam impossibile id esse dicimus. Verumtamen illis evenit affectio quaedam huic similis, in ista eorum fatua temperantia. timentes enim, ne aliis careant voluptatibus, easque appetentes, a ceteris abstinent, ab aliis superati; et si vocant intemperantiam, a voluptatibus superari. verumtamen accidit eis, ut superati a voluptatibus, alias superent voluptates. Iam vero id illi simile est, quod modo dicebatur, scilicet quodam modo per intemperantiam fieri temperatos. Simile quidem. Atqui vide, o beate Simmia, ne haec haudquaquam recta sit ad virtutem via, voluptates videlicet voluptatibus, dolores doloribus, & metum metu, & maius minori, tanquam nummos, commutare: sed ille duntaxat rectus sit nummus, quo haec omnia oporteat commutari, scilicet prudentia: in quo, &

πρασκόμενα τῷ ὄντι ἤ, καὶ ἀνδρεία, καὶ σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη· καὶ ξυλλήβδην ἀληθῆς ἀρετῆ μετὰ Φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ Φόβων, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ Φρονήσεως, καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων, μὴ σκιαγραφία τις ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετῆ, καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδάδης τε, καὶ οὐδὲν ὑγιᾶς οὐδ' ἀληθῆς ἔχη· τὸ δ' ἀληθές, τῷ ὄντι ἢ καθαρός τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, c: καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ αὕτη ἢ Φρόνησις μὴ καθαρός τις ἢ· καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὔτοι καταστήσαντες, εὐ Φαῦλοι τινες εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάλαί αἰνίττεσθαι ὅτι ὅς ἂν ἀμάχητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ἄδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται· ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος, ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει. εἰσὶ γὰρ δὴ, Φασὶν οἱ περὶ τὰς τελετὰς, ναρθηκοφόροι μὲν πολλοὶ, βάνχοι δὲ γε παῦροι. οὔτοι δ' εἰσὶ, κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν, οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφίλοσο- d: φηκότες ὀρθῶς. ὧν δὴ καὶ ἐγώ γε κατὰ τὸ δυνατὸν οὐδὲν ἀπέ-

cum quo omnia emta ac vendita revera sunt: & fortitudo, & temperantia, & iustitia, ac summam vera virtus cum prudentia: sive adsint, sive absint voluptates & timores, ceteraque generis eiusdem. Sin autem a prudentia segregata invicem commutantur, adumbratio quaedam sit eiusmodi virtus, ac revera servilis, nihil fani verique possidens: virtutis autem veritatis in horum omnium purificatione revera consistat: & temperantia, & iustitia, & fortitudo, & prudentia ipsa fit purificatio quaedam. Quamobrem hi, qui mysteria nobis constituerunt, minime contemnuendi videntur; sed revera iam dudum occulte nos admonuere, quod, quicumque non expiatus neque initiatus migrabit ad inferos, iacebit in luto: quicumque vero purgatus atque initiatus illuc accesserit, cum diis habitabit. Sunt enim, (ut vulgo aiunt) qui in mysteriis versantur, thyrsiferi quidem multi, Bacchi vero pauci. Hi vero, ut equidem opinor, non alii sunt, quam qui recte philosophati sunt. quorum quidem in numero ut essem, nihil in vita, quantum in me fuit,

λαιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προθυμούμην γενέσθαι.
 εἰ δὲ ὀρθῶς προθυμήθην, καὶ τι ἠνύσαμεν, ἐκεῖσε ἐλθόντες
 τὸ σαφές εἰσόμεθα, εἰάν τις ἐθέλῃ, ὀλίγον ὑπερον, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ. ταῦτ' οὖν ἐγὼ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολο-
 γοῦμαι, ὡς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπω, καὶ τοὺς ἐνθάδε δε-
 σπότης οὐ χαλεπῶς φέρω, οὐδ' ἀγανακτῶ, ἠγούμενος καὶ
 e. ἐκεῖ οὐδὲν ἤττον ἢ ἐνθάδε δεσπότης τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι
 καὶ ἑταίροις. τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπισίαν παρέχει· εἴτι οὖν ὑμῖν
 πιθανώτερός εἰμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς,
 εἴ ἂν ἔχοι. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σωκράτους ταῦτα, ὑπολαβὼν
 ὁ Κέβης ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα δοκεῖ ἔμοιγε καλῶς
 p. λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν ἀπισίαν παρέχει τοῖς
 70
 a. ἀνθρώποις, μὴ, ἐπειδὴν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ
 ἔτι ἦ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται
 ἢ ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος,
 καὶ ἐκβαίνουσα, ὡσπερ πνεῦμα ἢ καπνός, διασκεδασθεῖσα οἴ-
 χηται διαπταμένη, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. ἐπεὶ εἶπερ εἴη που

praetermissi; sed omnibus modis contendere. An vero recte con-
 tenderim, aliquidve profecerim, quum illuc pervenerimus,
 certo sciemus, si deus voluerit, paulo post, ut mihi videtur.
 Hanc igitur excusationem affero, o Simmia, & o Cebes, cur,
 cum vos, eosque, qui hic sunt, dominos relinquam, merito
 non aegre feram neque indignor. spero enim, me & illic non
 minus, quam hic, honos dominos amicosque inventurum. Multi
 vero id minime credunt. Si igitur defensio mea vobis magis,
 quam Atheniensibus iudicibus, persuasit; bene se res habet. Cum
 haec Socrates dixisset, suscipiens sermonem Cebes, sic inquit,
 Cetera quidem, o Socrates, recte dicta videntur: quantum ve-
 ro ad ipsam animam spectat, valde ambigunt homines, ne ani-
 ma a corpore separata nusquam sit ulterius, sed ea ipsa die,
 qua homo mortem obierit, intereat, statimque seiuncta a cor-
 pore dissolvatur, atque egrediens, quasi ventus aut fumus, diffi-
 petur atque evanescat, neque usquam ulterius omnino sit ali-
 quid. Profecto si esset alicubi collecta in semetipsam, & ab his

αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν συνηθροισμένη, καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων
 τῶν κακῶν, ὧν σὺ νῦν διήλθες, πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη καὶ καλὴ,
 ὧ Σώκρατες, ὡς ἀληθῆ ἔστιν ἃ σὺ λέγεις. ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἴσως b:
 οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ὡς ἔστι τε ψυχὴ
 ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τινα δύναμιν ἔχει καὶ φρό-
 νησιν. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὧ Κέβης. ἀλλὰ
 τί δὴ ποιῶμεν; ἢ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν,
 εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν, εἴτε μή. Ἐγώ γ' οὖν, ἔφη ὁ Κέβης,
 ἠδέως ἂν ἀκούσαιμι ἡντινα δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν. Οὐκ οὖν
 γ' ἂν οἶμαι, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα νῦν ἀκούσαντα,
 οὐδ' εἰ κωμωδοποιὸς εἴη, ὡς ἀδολεσχῶ, καὶ οὐ περὶ προσηκό- c:
 των τοὺς λόγους ποιῶμαι. Εἰ οὖν δοκεῖ, καὶ χρὴ διασκοπεῖ-
 σθαι, σκεψάμεθα αὐτὸ τῆδέ πη, εἴτε ἄρα ἐν ἅδου εἰσὶν αἱ
 ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων, εἴτε καὶ οὐ. παλαιὸς
 μὲν οὖν ἔστι τις ὁ λόγος οὗτος οὗ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν ἐνθένδε
 ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται, καὶ γίγ-
 νονται ἐκ τῶν τεθνεώτων. καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγ-
 νεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἀλλό τι ἢ εἶεν ἂν

malis, quae tu modo narrabas, liberata, multa nimirum bona-
 que spes esset, o Socrates, vera, quae dicebas fore. Ceterum
 ad id fortasse persuasione fideque non parva opus est, ut cre-
 datur, supereffe animam post interitum hominis, atque aliquam
 vim intelligentiamque habere. Vera, o Cebes, loqueris, inquit
 Socrates. Verum quid agendum censes? an forte de his ipsis
 confabulandum, utrum ita esse, an aliter, probabile sit? Li-
 benter equidem, inquit Cebes, audirem de his rebus, quid sen-
 tias. Neminem arbitror, inquit Socrates, haec audientem, ne
 si comoedus quidem sit, esse dicturum nugari nunc me, ac de
 quibus minime oporteat verba facere. Si ergo placet, oportet-
 que considerare, id hoc pacto consideremus, utrum videlicet
 apud inferos sint mortuorum animae, necne. Vetus quidem hic
 exstat sermo, cuius memores sumus, supereffe animas, quae
 hinc illuc abierunt, rursusque huc reverti fierique ex mortuis.
 Atqui si hoc verum est, ut ex mortuis iterum viventes fiant,

- d. ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ; οὐ γὰρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο, μὴ οὔσαι. καὶ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον τοῦ ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ ὄντι φανερόν γίγνεται ὅτι οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν γίγονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων. εἰ δὲ μὴ ἐσι τοῦτο, ἄλλου ἂν του δέοι λόγου. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης. μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, ἢ δ' ὅς, σκόπει μόνον τοῦτο, εἰ βούλει βῆδον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλλήβδην ὅσα περ ἔχει γένησιν, περὶ πάντων εἰδῶμεν. Ἄρ' οὕτωςι γίγνεται ἅπαντα, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὄν τοιοῦτόν τι; οἶον, τὸ καλὸν τῷ αἰσχυρῷ ἐναντίον που, καὶ δίκαιον ἀδίκῳ· καὶ ἄλλα δὴ μυρία οὕτως ἔχει. σκεψώμεθα ἄρα ἀναγκαῖον ὅσοις ἐσι τι ἐναντίον, μηδαμῶθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίγνεσθαι, ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου. οἶον, ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἐξ ἐλάττονος ὄντος πρότερον, ἔπειτα μεῖζον γίγνεσθαι; **Ναί.** Οὐκοῦν καὶ ἐλάττον γίγνηται, ἐκ μεῖζονος ὄντος πρότερον, ὑπερον ἐλάττον γενήσεται; **Ἔσι,** ἔφη, οὕτω. **Καὶ μὴν ἐξ ἰσχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον, καὶ**

P.
71
a.

essent animae illic nostrae. neque enim rursus fierent, si non essent. Atque haec sufficiens coniectura est, ita esse, si revera constet, haud aliunde viventes fieri, quam ex mortuis. at vero nisi id sit, alia opus erit ratione. Omnino, inquit Cebes. Neque vero id in hominibus solum, inquit, si planius intelligere vis, consideres, sed in animalibus omnibus, & plantis, atque, ut summatim dicam, in omnibus, quae gignuntur, utrum omnia sic fiant, neque aliunde quam ex contrariis contraria, quibuscunque tale aliquid contingit: quemadmodum pulchrum turpi quodammodo contrarium est, & iustum iniusto, aliaque eiusmodi quamplurima videmus. Consideremus, utrum necessarium sit, cuicumque aliquid est contrarium, non aliunde id, quam ex suo contrario fieri? Veluti quando quid maius efficitur, necesse est ex eo, quod ante fuerat minus, postea maius evadere. Ita est. Nonne & si minus aliquid fiat, ex eo, quod ante maius erat, postea fiet minus? Sic omnino. Quin etiam ex robustiori debilius, ex tardiori velocius? Profusus.

ἐκ βραδυτέρου τὸ θᾶπτον; Πάνυ γε. Τί δέ; ἂν τι χειρὸν γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμείνονος; καὶ ἂν δικαιοτέρον, οὐκ ἐξ ἀδικωτέρου; Πῶς γὰρ οὐ; Ἰκανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται ἐξ ἐναντιῶν τὰ ἐναντία πράγματα. Πάνυ γε. Τί δ' αὖ; ἔσι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς οἷον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντιῶν δυοῖν ὄντων· δύο γενέσεις, ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον; μείζονος γὰρ πρᾶγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ, αὐξήσις καὶ φθίσις· καὶ καλοῦμεν οὕτω, τὸ μὲν, αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ, φθίνειν. Ναι, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι, καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, κἄν εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, γίγνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων, γένεσιν τε εἶναι ἑκατέρου εἰς ἀλλήλα; Πάνυ γ', ἦ δ' ὅς. Τί οὖν; ἔφη, τῷ ζῆν ἐσί τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐργηγορέναι τὸ καθεύδειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί; Τὸ τεθνάναι, ἔφη. Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται

Quid vero? si quid evadat deterius, nonne ex meliori? & si iustius, ex iniustiori? Quidni? In omnibus igitur fatis id exploratum habemus, omnia ita fieri, contraria videlicet ex contrariis. Profsus. Quid rursus? Estne etiam aliquid tale in ipsis, inter contraria duo? duae videlicet inter illa generationes, sive progressiones ab altero quidem in alterum, atque in alterum vicissim ab altero? etenim inter maius atque minus, medium obtinent incrementum, & decrementum: dicimusque id quidem crescere, illud vero decrescere. Ita, inquit. Nonne similiter discerni vicissim, atque confundi, frigescere, & incallescere, omniaque eodem pacto? & si nomina nobis desunt alicubi, re tamen ipsa ubique ita necesse est, fieri videlicet omnia ex contrariis invicem, generationemque esse utriusque vicissim in alterum? Omnino quidem, inquit. Quid vero? ei quod est vivere, estne aliquid contrarium? quemadmodum ei, quod vigilare est, dormire contrarium? Sic est omnino, inquit. Quidnam? Mori, inquit. An non ex se invicem haec fiunt? si

ταῦτα, εἶπερ ἑναντία ἐσὶ, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτῶν μεταξὺ δύο δυοῖν δυτοῖν; Πῶς γὰρ οὐ; Τὴν μὲν τοίνυν ἑτέραν συζυγίαν, ἧν νῦν δὴ ἔλεγον, ἐγὼ σοι, ἔφη, ἔρῳ, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις· σὺ δὲ μοι τὴν ἑτέραν. λέγω δὲ τὸ μὲν, καθεύδειν, τὸ δὲ, ἐγρηγορέναι· καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν. καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν, τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἶναι, τὴν δὲ, ἀνεγείρεσθαι. ἰκανῶς σοι ἔφη, ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Λέγε δὴ καὶ σύ μοι, ἔφη, οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. οὐκ ἑναντιον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι; Ἐγώ γε. Γίνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων; Ναί. Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον; Τὸ τεθνηκός, ἔφη. Τί δὲ, ἢ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεώτος; Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὁμολογεῖν ὅτι τὸ ζῶν. Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, ὦ Κέβης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίγονται; Φαίνεται, ἔφη. Εἰσὶν ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν ἄδου. Ἐοικεν. Οὐκοῦν καὶ ταῖν γενεσέοιν ταῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἑτέρα σαφῆς οὔσα τυγχάνει; τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφές δήπου, ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν; οὐκ ἄντα-

quidem contraria sunt: cumque duo sint, duae quoque inter haec generationes mutuae? Nihil prohibet. Alteram quidem coniugationem eorum, quae modo dicebam, ego tibi dicam, (inquit Socrates) tam ipsam, quam generationes eorum: tu vero mihi aperies alteram. Dico autem illud quidem dormire, illud autem evigilare; atque ex somno vigiliam fieri, & ex vigilia somnum: horumque generationes hanc quidem connivere, illam vero expergisci. satisfeci tibi, necne? Satisfecisti certe. Dic tu mihi quoque similiter de vita atque morte. an non contrarium vivere dicis esse, atque mori? Equidem. Et ex se invicem fieri? Ita. Ergo ex vivente quidnam fit? Mortuum. Quid autem ex mortuo? Necessse est confiteri vivens. Igitur ex mortuis, o Cebes, viventia fiunt atque viventes. Apparet. Sunt igitur apud inferos animae nostrae? Videtur. Nonne ergo & generationum, quae circa haec sunt, altera quidem manifesta est? Mori enim manifestum est: nonne? Ita profus.

ποῦάσομεν τὴν ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσαι ἢ
 φύσις; ἢ ἀνάγκη ἀποδοῦναι τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ
 γένεσιν; Πάντως που, ἔφη. Τίνα ταύτην; Τὸ ἀναβιώσκε-
 σθαι. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἐστὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι, ἐκ τῶν
 τεθνεώτων ἂν εἴη γέनेσις εἰς τοὺς ζῶντας αὐτῇ, τὸ ἀνα-
 βιώσκεσθαι; Πάνυ γε. Ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτη, ^{p.}
 τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι, οὐδὲν ἦττον ἢ ⁷²
 τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζῶντων. τούτου δὲ ὄντος, ἰκανόν που
 τεκμήριον εἶναι ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς
 εἶναι που, ὅθεν δὴ πάλιν γίνεσθαι. Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Σώ-
 κρατες, ἐκ τῶν ὁμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν. Ἴδὲ
 τοίνυν, ἔφη, ὦ Κέβης, ὅτι οὐδ' ἀδίκως ὁμολογήκαμεν, ὡς
 ἐμοὶ δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ αἰεὶ ἀνταποδοίῃ τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις
 γιγνόμενα, ὡς περὶ κύκλω περιϊόντα, ἀλλ' εὐθειᾶ τις εἴη ἢ ^{b.}
 γέनेσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρῦ, καὶ μὴ ἀνα-
 κάμπτη πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον, μηδὲ καμπὴν ποιοίτο· οἷσδ' ὅτι
 πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη, καὶ τὸ αὐτὸ

Quidnam igitur faciemus? non reddemus vicissim generatio-
 nem huic contrariam, sed hac in re duntaxat mancam dice-
 mus naturam esse? an vero necesse est, reddere ei, quod mo-
 ri est, contrariam quandam generationem? Omnino. Quam
 vero istam? Reviviscere. Nonne igitur, si reviviscencia est,
 progressio quaedam haec est ex mortuis ad viventes? Eit uti-
 que. Convenit ergo nobis hac insuper ratione, viventes ex
 mortuis fieri nihilominus, quam mortuos ex viventibus. quod
 cum ita sit, sufficientem coniecturam hinc haberi, animas mor-
 tuorum necessario alicubi esse, unde iterum revertantur. Vide-
 tur mihi, o Socrates, hoc ex his, quae concessa sunt, necessa-
 rio sequi. Animadvertite ergo, inquit, o Cebes, haud abs re
 nos haec, ut arbitror, concessisse. Nisi enim continue altera
 vicissim alteris redderentur, quasi quodam circulo remeantia,
 sed directa quaedam progressio foret, duntaxat ex altero in eius
 oppositum, neque rursus reflecterentur in alterum, facerent-
 que regressum; omnia tandem, mihi crede, eandem subirent

- πάθος ἂν πάθοι, καὶ παύσαιτο γιγνόμενα. Πῶς λέγεις; ἔφη.
 Οὐδὲν χαλεπὸν, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὃ λέγω· ἀλλ' οἷον εἰ τὸ
 καταδαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδοσιῇ,
 γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἷσ' ὅτι τελευτῶντα πάντα
- c. λῆρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε, καὶ οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο,
 διὰ τὸ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ταυτὸν ἐκείνῳ πεπανθέναι, καθεύ-
 δειν. καὶ εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μὴ, ταχὺ
 ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονὸς εἴη, ὁμοῦ πάντα χρήματα.
 ὡσαύτως δὲ, ὦ φίλε Κέβης, καὶ εἰ ἀποθνήσκῃ μὲν πάντα ὅσα
 τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ
 τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα, καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκειτο·
 ἄρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι, καὶ
- d. μηδὲν ζῆν; εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο,
 τὰ δὲ ζῶντα θνήσκῃ, τίς μηχανῆ μὴ οὐχὶ πάντα κατ-
 αναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνάναι; οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέ-
 βης, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέ-
 γειν. Ἐσι γὰρ, ἔφη, ὦ Κέβης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς μᾶλ-

figuram atque affectionem, fierique cessarent. Quonam id pa-
 cto dicis? inquit. Haud quaquam intellectu difficile est, inquit,
 quod loquor. Perinde enim ac si in somnum caderetur quidem,
 ab eo vero in vigiliam nunquam resurgeretur, minime te latet,
 omnia tandem eo deventura, ut Endymion ridicula quaedam
 fabula videatur, neque appareat usquam; cum cetera quoque
 universa somno similiter opprimantur. Proinde si confunderen-
 tur quidem omnia, nunquam vero discernerentur, Anaxagorae
 illud repente contingeret, Universa videlicet esse simul. Eadem
 ratione, o amice Cebes, si, quaecunque vitam acceperint, mo-
 riantur, mortua vero cum fuerint, mortua relinquuntur, neque
 iterum reviviscant; an non necessarium est omnino, cuncta de-
 mum interiisse, nihilque vivere? Nam si ex aliis quidem viven-
 tia fierent, postea vero perirent, quid obfaret, quo minus in
 interitum cuncta consumerentur? Nihil profus, o Socrates, in-
 quit Cebes; sed mihi omnino vera loqui videris. Est certe, o
 Cebes, inquit, maxime omnium ita, ut mihi videtur; neque

λον οὕτω· καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἐξαπατάμενοι ὁμολογοῦμεν· ἀλλ' ἔσι καὶ τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι, καὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι, καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι· καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς ἀμεινον εἶναι, ταῖς δὲ e. κακαῖς κάκιον. Καὶ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβὼν, καὶ κατ' ἐκεῖνόν γε τὸν λόγον, ὦ Σώκρατες, εἰ ἀληθὴς ἔσιν, ὃν σὺ εἰώθας θαμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις τυγχάνει οὖσα, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι ἃ νῦν ἀναμιμνησκομέθα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον, εἰ μὴ ἦν που ἡμῶν ἡ ψυχὴ πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀνθρωπίνῳ εἶδει γενέσθαι. ὥστε καὶ ταύτη ἀθάνατόν τι ἔοικεν ἢ P. ψυχὴ εἶναι. Ἄλλ', ὦ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβὼν, 73 a. παῖαί εἰσι τούτων αἱ ἀποδείξεις ὑπόμνησόν με. οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι. ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίστῳ· ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἔάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα ἢ ἔχει. καί τοι εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ἐπισημὴ ἐνοῦσα, καὶ ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἶοί τ' ἦσαν τοῦτο

nos haec ipsa, quasi decepti confessi fumus: sed revera reviviscentia est, atque ex mortuis viventes fiunt, mortuorumque supersunt animae. atque bonis quidem melius est; malis vero peius. Atqui & secundum illud, o Socrates, inquit Cebes, quod frequenter usurpare soles, si modo verum est, Disciplinam videlicet nostram nihil esse aliud, quam reminiscentiam: & secundum hoc, inquam, necesse est, nos in superiori quodam tempore, ea, quorum nunc reminiscimur, didicisse. Id vero fieri non possit, nisi prius anima nostra fuisset alicubi, quam in hanc humanam speciem deveniret. quamobrem & hac ratione immortale quiddam anima videtur esse. At quales huius rei demonstrationes, inquit Simmias, habes, o Cebes? reducito mihi in memoriam. Non enim satis in praesentia memini. Una quidem ratio est pulcherrima, inquit Cebes, quod interrogati homines, si quis eos recte interroget, ipsi omnia quemadmodum sunt, respondent. Atqui nunquam id facere possent, nisi inesset ipsis scientia rectaque ratio. Deinde, si quis

- b. ποιεῖν. ἔπειτα εἴαν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγγη, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει. Εἰ δὲ μὴ ταύτη γε, ἔφη, πειθῆ, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι εἴαν τῆδέ πη σοὶ σκοπούμεν συνδόξῃ. ἀπιστεῖς γὰρ δὴ πῶς ἢ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησις ἐστίν; Ἄπιστῶ μὲν ἐγὼ γ', ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐ· αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔφη, δέομαι μαθεῖν περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆναι· καὶ σχεδόν γε ἐξ ἧν Κέβης ἐπεχείρησε λέγειν, ἤδη μέμνημαι καὶ πείθομαι. οὐδὲν μὲν ἂν
- c. ἤττον ἀκούοιμι νῦν πῆ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν. Τῆδε ἐγὼ γε, ἢ δ' ὅς. ὁμολογοῦμεν γὰρ δήπου, εἴ τις τι ἀναμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίσασθαι. Πάνυ γε, ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπισημὴ παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι; λέγω δὲ τινα τρόπον τοῦτον· εἴαν τις τί ἕτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας, ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβὼν, μὴ μόνον ἐκεῖνο γινῶ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ, οὐ μὴ ἢ αὐτῇ ἐπισημῇ, ἀλλ' ἄλλῃ, ἄρα οὐχὶ τοῦτο δικαίως

eos ad geometricas figuras descriptionesque, vel simile aliquid converterit, ibi manifeste comperiet, ita id se habere. Si haec, o Simmia, ratio, inquit Socrates, tibi non satisfacit, attende, an sic tibi consideranti idem quod nobis videatur. Diffidis enim, eam, quam disciplinam vocant, reminiscenciam esse posse. Haud equidem diffido, inquit Simmias. Verumtamen id expedit mihi discere, de quo sermo est, scilicet reminisci. Ac ferme ex his, quae Cebes coepit dicere, iam recordor, & credo. Nihilo minus tamen & a te, qua ratione id modo probare ipse aggrediebaris, perlibenter audirem. Hac equidem ratione, inquit Socrates. confitemur sane quodammodo, si quis alicuius reminiscatur, oportere ipsum prius aliquando id scivisse. Prorsus, inquit. Numquid ergo & hoc confitemur, inquit, quoties scientia hoc modo provenit, reminiscenciam eam esse? dico autem hoc pacto. si quis aliud quiddam viderit, vel audiverit, vel alio perceperit sensu, neque solum id ipsum cognoscat, verum etiam agnoscat aliud quiddam, cuius non una eademque, sed alia scientia sit; nonne merito dicemus, hunc eius rei reminisci, in cuius

λέγομεν ὅτι ἀνεμνήσθη οὗ τὴν ἔννοιαν ἔλαβεν; Πῶς λέγεις; d. Οἷον τὰ τοιάδε· ἄλλη που ἐπισήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι οἱ ἔρασαι, ἔταν ἰδῶσι λύραν, ἢ ἰμάτιον, ἢ τι ἄλλο οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἶωθε χρῆσθαι, πάσχοσι τοῦτο· ἐγνωσάν τε τὴν λύραν, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδὸς, οὗ ἦν ἡ λύρα; τοῦτο δ' ἐστὶ ἀνάμνησις. ὥσπερ γε καὶ Σιμμίαν τις ἰδὼν, πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη, καὶ ἄλλά που μυρία τοιαῦτ' αὐ εἶη. Μυρία μέντοι γῆ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησις τις ἐστὶ; μάλιστα μέντοι ὅταν τις τοῦτο πάθῃ e. περὶ ἐκεῖνα ἃ ὑπὸ χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν, ἤδη ἐπέλελθῃ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί δ', ἢ δ' ὅς, ἐστὶν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα, καὶ λύραν γεγραμμένην, ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι; καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον, Κέβητος ἀναμνησθῆναι; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον, αὐτοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι. Ἔξι μέντοι, ἔφη.

pervenerit notionem? Quonam pacto id dicis, inquit Simmias? Hoc, inquit Socrates. alia quodammodo hominis scientia est, alia lyrae. Quidni, inquit Simmias? An ignoras, hoc amantibus evenire, cum lyram, aut vestem, aut quid aliud ex his aspiciant, quibus uti eorum pueri adamati consueverunt. nam & agnoscunt lyram, & simul mente formam recolunt pueri, cuius erat lyra. Hoc vero est reminisci. ceu si quis, cum Simmiam viderit saepe, Cebetis recordetur; & cetera eiusdem generis infinita. Infinita, per Iovem, inquit Simmias. An non igitur, inquit, tale quiddam recordatio quaedam est? maxime vero, si id nobis in illis contingat rebus, quas longitudine temporis, & negligentia oblivioni iam tradiderimus? Ita certe, inquit Simmias. Quid vero, inquit Socrates? contingitne, ut, qui equum pictum viderit, pictamque lyram, reminiscatur hominis? atque cum pictum aspexerit Simmiam, veniat illi in mentem & Cebes? Sic utique, inquit. Nonne evenit etiam, ut, qui Simmiam inspexerit pictum, ipsius quoque Simmiae recordetur? Evenit certe. An non secundum haec omnia contingit,

- p. Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν
 74 εἶναι, τὴν μὲν, ἀφ' ὁμοίων, τὴν δὲ, καὶ ἀπ' ἀνομοίων; Ἐυμ-
 a. βαίνει. Ἄλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησκῆται τις
 τί, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπᾶσχειν, ἐννοεῖν, εἴτε τι ἔλ-
 λειπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα, εἴτε μὴ, ἐκείνου οὐ ἀνε-
 μνήσθη; Ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπει δὴ, ἢ ὄσ, εἰ ταῦτα οὕτως
 ἔχει. Φαμέν που τί εἶναι ἴσον; οὐ ξύλον ξύλω λέγω, οὐδὲ
 λίθον λίθῳ, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν, ἀλλὰ παρὰ πάν-
 τα ταῦτα ἕτερόν τι αὐτὸ τὸ ἴσον. Φᾶμέν τι εἶναι; ἢ μηδέν;
 b. Φᾶμεν τίνυν νῆ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας, θαυμαστῶς γε. Ἦ καὶ
 ἐπιζάμεθα αὐτὸ ὃ ἐστὶν ἴσον; Πάνυ γε, ἢ ὄσ. Πόθεν λαβόν-
 τες αὐτοῦ τὴν ἐπισήμην; ἄρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἢ
 ξύλα, ἢ λίθους, ἢ ἄλλ' ἄττα ἰδόντες τὰ ἴσα, ἐκ τούτων
 ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν, ἕτερον ὄν τούτων; ἢ οὐχ ἕτερόν σοι φαί-
 νεται; σκόπει δὲ καὶ τῆδε. ἄρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι, καὶ ξύλα
 εἴσιτε τὰ αὐτὰ ὄντα, τοτὲ μὲν ἴσα φαίνεται, τοτὲ δ' οὐ;
 Πάνυ μὲν οὖν. Τί δὲ, αὐτὰ τὰ ἴσα ἐστὶν ὅτε ἀνισά σοι ἐφάνη.

tum a similibus, tum a dissimilibus reminiscenciam provenire?
 Contingit. Verum, quoties ob similia quispiam alicuius remi-
 niscitur, an non necesse est, id insuper intelligere, utrum defi-
 ciat hoc secundum similitudinem, necne, ab illo cuius repetita
 memoria est? Necesse est. Attende fane, numquid, si haec ita
 se habeant, dicimus aliquid esse aequale? non dico, lignum
 ligno, neque lapidem lapidi, neque aliud eiusmodi quidquam,
 sed praeter haec omnia aliud quiddam aequale; ipsum dici-
 musne aliquid esse, an nihil? Dicimus, per Iovem; & quidem
 mirifice. An scimus & ipsum, quod est aequale? Omnino qui-
 dem. Undenam scientiam eius accepimus? an non ex his, quae
 modo diximus, videlicet conspicati vel ligna, vel saxa, vel
 alia quaedam aequalia, ex his illud excogitavimus, quod aliud
 est, quam haec? an non aliud quiddam tibi videtur? Consi-
 dera vero & hoc pacto. nonne saxa, vel ligna aequalia, dum
 eadem sunt, alias aequalia, alias inaequalia nobis apparent?
 Penitus. Quid autem? ipsa aequalia possunt inaequalia tibi vi-

ἢ ἡ ἰσότης, ἀνισότης; Οὐδεπώποτε γε, ὦ Σώκρατες. Οὐ ταυ- c.
 τὸν ἄρ' ἐσιν, ἢ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἴσα, καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον.
 Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ μὴν ἐκ τούτων
 γ', ἔφη, τῶν ἴσων ἐτέρων ὄντων ἐκείνου τοῦ ἴσου, ὅμως αὐτοῦ
 τὴν ἐπισήμην ἐννευόγκας τε καὶ εἰληφας; Ἀληθέστατα, ἔφη,
 λέγεις. Οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις, ἢ ἀνομοίου. Πάνυ
 γε. Διαφέρει δέ γ', ἢ δ' ὅς, οὐδέν. ἕως γὰρ ἂν ἄλλο ἰδῶν,
 ἀπὸ ταύτης τῆς ὄψεως ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ἀνόμοιον εἴτε
 ὁμοιον, ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγονέναι. Πάνυ d.
 μὲν οὔν. Τί δαί τὸδ', ἢ δ' ὅς, ἢ πάσχομέν τ. τοιοῦτον περὶ
 τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἐν τοῖς ἴσοις,
 ἄρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ ὃ ἐσιν ἴσον;
 ἢ ἐνδεῖ τι ἐκείνου τῶ μὴ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν;
 Πολύ γε, ἔφη, ἐνδεῖ. Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅταν τις τι ἰδῶν
 ἐννοήσῃ, ὅτι βούλεται μὲν, τοῦτο δ' νῦν ἐγὼ ὁρῶ, εἶναι οἷον
 ἄλλό τι τῶν ὄντων· ἐνδεῖ δέ, καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον εἶναι
 ἴσον οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἔστι φαυλότερον· ἀναγκαῖόν που τὸν e.

deri? vel aequalitas, inaequalitas? Nunquam, o Socrates.
 Quamobrem non idem sunt haec aequalia, atque ipsum ae-
 quale. Nullo modo idem mihi apparent, o Socrates. Verum
 tamen ab his aequalibus, quae alia sunt, quam ipsum illud ae-
 quale, ipsius simul excogitasti scientiam, atque percepisti.
 Verissima loqueris. An non, sive simile ipsum fit, sive dissimi-
 le? Omnino. Nihil fane refert, quatenus enim aliud conspicu-
 tus, ex hac ipsa perspectione aliud intellexeris, sive simile, si-
 ve dissimile, necesse est, hinc reminiscentiam provenire. Et
 maxime quidem. Quid vero ad id? an sic nobis contingit
 circa ea, quae modo dicebamus, ligna, & alia? videntur
 ita aequalia haec esse, ut ipsum, quod est aequale? an deesse
 potius aliquid, quo minus talia sint, quale est aequale ipsum,
 an nihil? Permultum certe deest. Nonne & id clarum est: cum
 quis, pro notitia ex visa re secum constituta, id quod ego nunc
 video, velit esse tale, quale aliud ex his quae sunt; id vero non
 plane respondet, neque potest esse ei aequale, sed inferius est;

τοῦτο ἐννοοῦντα, τυχεῖν προειδότα ἐκεῖνο ᾧ Φησὶν αὐτὸ προσ-
εοικέναι μὲν, ἐνδεεσέρωσ δὲ ἔχειν; Ἀνάγκη. Τί οὖν; τὸ ποι-
οῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς, ἢ οὐ, περὶ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ
τὸ ἴσον; Παντάπασι γε. Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ

- p.** ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα,
⁷⁵
a. ἐνενοήσαμεν ὅτι ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτ' εἶναι οἷον τὸ ἴσον·
 ἔχει δὲ ἐνδεεσέρωσ. Ἔσι ταῦτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολο-
 γοῦμεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννενοηκέναι, μηδὲ δυνατὸν εἶναι
 ἐννοῆσαι, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἢ ἀψασθαι, ἢ ἐκ τινος ἄλλης
 τῶν αἰσθήσεων. ταυτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω. Ταυτὸν γὰρ
 ἔσιν, ᾧ Σώκρατες, πρὸς γε ὃ βούλεται δηλῶσαι ὁ λόγος. ἀλλὰ
 μὲν δὴ ἐκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς
b. αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρέγεται τοῦθ' ὃ ἐσιν ἴσον, καὶ αὐτοῦ
 ἐνδεεσέρά ἐσιν. ἢ πῶς λέγωμεν; Οὕτω. πρὸ γὰρ τοῦ ἄρξασθαι
 ἡμᾶς ὀρᾶν ἢ ἀκούειν, καὶ τᾶλλα αἰσθάνεσθαι, τυχεῖν ἔδει
 του εἰληφότας ἐπισημῆν αὐτοῦ τοῦ ἴσου, ὃ, τι ἐσιν, εἰ ἐμέλ-

nonne necesse est, hunc, qui id referat ad notionem suam, ante cognovisse illud, ad cuius similitudinem, quamquam, ut inferius, non perfecte id accedere dicit? Necesse est. Quid ergo? talene aliquid contingit & nobis, nec ne, circa aequalia ipsumque aequale? Quam plurimum. Necesse est ergo, nos aequalis ipsius scientiam ante illud tempus habuisse, in quo primum videntes aequalia, agnovimus appetere quidem haec omnia talia evadere, quale est ipsum, attamen a perfectione ipsius abesse. Ita est. Atqui & hoc confitemur, nos neque aliunde id agnovisse, neque agnoscere posse, quam ex visu, vel tactu, vel alio quodam sensu. similiter enim de his omnibus iudico. Similiter, o Socrates, ad id se habent, de quo agitur, ostendendum. Atqui a sensibus quidem intellexisse oportet, omnia, quae subiecta sunt sensibus, illud, quod est aequale, appetere, quamvis ipsum non assequantur. an aliter dicimus? Haud aliter. ante enim, quam inciperemus videre, aut audire, aliisque uti sensibus, oportuit nos aequalis ipsius scientiam possedisse, videlicet quid ipsum sit: si modo aequalia haec, quae

λομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκεῖσε ἀνοίσειν· ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ὅσον ἐκεῖνο, ἔσι δὲ αὐτοῦ φαυλότερα. Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ὧ Σώκρατες. Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἐωρᾶμέν τε καὶ ἠκούομεν, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις εἶχομεν. Πάνυ γε. Ἔδει δέ γε, φαμὲν, c. πρὸ τούτων τὴν τοῦ Ἰσου ἐπισήμην εἰληφέναι. Ναί. Πρὶν γενέσθαι ἄρα, ὡς εἴκειν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰληφέναι. Ἔοικεν. Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν, πρὸ τοῦ γενέσθαι ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἠπισάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι, καὶ εὐθὺς γενόμενοι, οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ περὶ τοῦ Ἰσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλον τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δικαίου καὶ ὀσίου, καὶ, ὅπερ λέγω, περὶ ἀπάντων οἷς d. ἐπισφραγιζόμεθα τούτο, ὃ ἔσι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες, καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. ὥτε ἀναγκαῖον ἡμῖν εἶναι, τούτων ἀπάντων τὰς ἐπισήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι εἰληφέναι. Ἔσι ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες μὴ ἐκάστοτε

fensibus subiacent, ad ipsum adeo relaturi sumus, ut iudicemus, anniti quidem haec omnia talia, quale ipsum est evadere, verumtamen deteriora relinqui. Necessario ex superioribus id, o Socrates, sequitur. An non statim, inquit, nati vidimus, & audivimus, aliosque sensus exercuimus? Omnino. Oportuit autem, ut diximus, ante haec ipsius aequalis scientiam habuisse. Oportuit. Quamobrem, ut videtur, necesse est, antequam nasceremur, eam comprehendisse. Sic apparet. Nonne, si eam sortiti ante nativatem ipsam iam habentes nati sumus, scivimus & ante ortam, atque statim nati, non solum ipsum aequale maiusque & minus, verum etiam eiusdem generis omnia? non enim de aequali magis nunc nobis est sermo, quam de ipso pulchro, de ipso bono, de ipso iusto atque sancto, & ut dico, de omnibus, quibus proprie hoc ipsum, quod est, assignamus, & interrogationibus interrogantes, & responsionibus respondentes, ut necessarium sit, nos, antequam nasceremur, horum omnium scientiam habuisse. Est ita. Ac si, acceptis scien-

ἐπιελήσμεθα, εἰδότες αἰεὶ γίνεσθαι, καὶ αἰεὶ διὰ βίου εἰδέναι. τὸ γὰρ εἰδέναι τοῦτ' ἐστὶ, λαβόντά του ἐπισήμην ἔχειν, καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἢ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ἐπισημῆς ἀποβολήν; Πάντως δήπου, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Εἰ δέ γε, οἶμαι, λαβόντες πρὶν γενέσθαι, γιγνόμενοι ἀπαλέσαμεν, ὕπερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ ταῦτά ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπισήμας ἅς ποτε καὶ πρὶν εἶχομεν, ἄρ' οὐχ ὃ καλοῦμεν μακθάνειν, οἰκείαν ἂν ἐπισήμην ἀναλαμβάνειν εἴη; τοῦτο δὲ που ἀναμιμνήσκεσθαι λέγοντες, ὁρθῶς ἂν λέγοιμεν; Πάνυ
 p. γε. Δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἐφάνη, αἰσθόμενόν τι, ἢ ἰδόντα,
 76 ἢ ἀκούσαντα, ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβόντα, ἕτερόν τι ἀπὸ
 a. τούτου ἐννοῆσαι ὃ ἐπελέησο, ὧ τοῦτο ἐπλησίαζεν ἀνόμοιον ὄν, ἢ ὧ ὁμοιον. ὥσε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, ἦτοι ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάντες, ἢ ὕπερον οὐς φάμεν μακθάνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀναμιμνήσκονται οὗτοι καὶ ἡ μάθησις, ἀνάμνησις ἂν εἴη. Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες. Πότερον οὖν αἰρή, ὦ Σιμμία; ἐπισταμένους ἡμᾶς

tiis, non semper oblivisceremur, oporteret & cum ipsis nasci, semper etiam per omnem vitam scire. Nam scire id est, acceptam alicuius rei scientiam retinere, nec amisisse. an non oblivionem, scientiae iacturam esse dicimus? Ita profus, o Socrates. Sin autem acceptam ante ortum scientiam, dum nascimur, amisimus; deinde vero usi sensibus circa ipsas scientias, illas, quas ante habueramus, recipimus: nonne id, quod discere appellamus, esset scientiam propriam recuperare, atque id Reminisci nominantes, recte nominaremus? Recte. Fieri enim id posse apparuit: videlicet, ut cum quis aliquid senserit, vel videndo, vel audiendo, vel aliter sentiendo, aliud quiddam ex hoc agnoscat, cuius erat oblitus, cui quidem hoc quodammodo propinquabat, sive simile id sit, sive dissimile. Ita, quod iam pridem dico, e duobus alterum. aut enim scientes nati sumus, scimusque per omnem vitam omnes; aut, quos deinde dicimus discere, duntaxat reminiscuntur; atque disciplina reminiscencia est. Sic omnino se res habet, o Socrates. Utrum igitur eligis,

γεγονέναι, ἢ ἀναμιμνήσκουσαι ὕπερον ὢν πρότερον ἐπισήμην b.
 εἰληφότες ἤμεν; Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέ-
 σθαι. Τί δὲ ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῆ σοι δοκεῖ περὶ αὐτοῦ; ἀνήρ
 ἐπισάμενος, περὶ ὧν ἐπίσεται, ἔχοι ἂν δοῦναι λόγον, ἢ οὐ;
 Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Ἡ καὶ δοκοῦσί σοι πάν-
 τες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τούτων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν; Βου-
 λοίμην μέντ' ἂν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φοβοῦ-
 μαι μὴ αὔριον τηλικάδε οὐκέτι ἢ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως οἶός
 τε τοῦτο ποιῆσαι. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίσασθαι γε, ἔφη, c.
 ὦ Σιμμία, πάντες αὐτά; Οὐδαμῶς. Ἀναμιμνήσκονται ἄρα
 ποτὲ ἂ ἔμαθον. Ἀνάγκη. Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν
 τὴν ἐπισήμην; οὐ γὰρ δὴ ἀφ' οὗ γε ἀνθρώποι γεγόναμεν. Οὐ
 δῆτα. Πρότερον ἄρα. Ναί. Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχαὶ
 καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἴδει χωρὶς σωμάτων,
 καὶ φρόνησιν εἶχον. Εἰ μὴ ἄρα γιγνόμενοι λαμβάνομεν, ὦ
 Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπισήμας. οὗτος γὰρ λείπεται ἐτι ὁ
 χρόνος. Εἶεν, ὦ ἑταῖρε. ἀπόλλυμεν δὲ αὐτάς ἐν ποίῳ ἄλλῳ d.

o Simmia? vel cum scientia nos esse natos, vel reminisci postea, quorum prius scientiam acceperimus? Ambigo, utrum in praesentia, Socrates, eligam. Quid vero? potesne eligere, quid de hoc videatur tibi? Vir sciens potestne eorum, quae scit, reddere rationem, an contra? Necessse est, o Socrates, posse. An vero tibi videntur omnes rationem de his, quae modo tractabamus, afferre posse? Optarem equidem, inquit Simmias: sed multo magis vereor, ne cras nullus hic homo sit, qui pro dignitate id sciat efficere. Non igitur, o Simmia, putas omnes hoc intelligere? Nullo modo. Reminiscuntur ergo, quae aliquando didicerant. Necessse est. Quando vero acceperunt animae nostrae scientiam? non enim postquam homines nati sumus. Non certe. Ergo prius. Ita. Erant igitur, Simmia, animae etiam prius, quam in humanam speciem devenirent, seorsum a corpore, intelligentiamque habebant. Nisi forte, o Socrates, dum nascimur, ipsas scientias accipimus. nam id etiam tempus reliquum est. Esto sic, o amice. sed quonam alio tempore eas

χρόνῳ; οὐ γὰρ δὴ ἔχοντες γε αὐτὰς γιγνόμεθα, ἀεὶ ἄρτι ἀμολογήσαμεν. ἢ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν ὥσπερ καὶ λαμβάνομεν; ἢ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον; Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἔλαβον ἑμαυτὸν οὐδὲν εἰπών. Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὦ Σιμμία. εἰ μὲν ἔστιν ἃ θρυλλοῦμεν ἀεὶ, καλὸν τέ τι καὶ ἀγαθόν, καὶ πᾶσα ἢ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταῦτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσιν

e. πρότερον ἀνευρισκοντες ἡμετέραν οὐσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνη ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτά ἐστιν, οὕτω καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγενῆσθαι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἐστὶ ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη. Ἄρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι, καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς, πρὶν καὶ ἡμᾶς, γεγενῆσθαι. καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε; Ὑπερφυῶς, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι ἢ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι· καὶ εἰς καλὸν γε καταφεύγει ὁ

P. λόγος, εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι τὴν τε ψυχὴν ἡμῶν, πρὶν γενέσθαι
77 ἡμᾶς, καὶ τὴν οὐσίαν ἣν σὺ νῦν λέγεις. οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε

amittimus? non enim habentes iam eas nascimur, ut modo confitebamur. An in eodem perdimus, quo & accepimus? an aliud tempus efferre potes? Nullo, o Socrates, modo. sed nihil me dicere minime advertebam. An ergo sic nobis se res habet, o Simmia? Si quidem sunt ea, quae quotidie praedicamus, pulchrum scilicet quiddam atque bonum, & omnis eiusmodi essentia, ad quam omnia sensibus percepta referimus, quae & prius erat nostra, & tanquam nostram invenimus, & haec ad ipsius exemplar referimus; necesse est, ita, ut & ipsa sunt, nostram quoque animam prius etiam, quam nasceremur, exstitisse. At si haec non sunt, frustra utique ratio haec tractata esset. An non ita se habet, atque par necessitas est, & ipsa esse, & animas nostras, antequam nasceremur: & nisi ipsa sunt, neque haec utique sunt? Mirifice, o Socrates (inquit Simmias) eadem mihi videtur esse necessitas: atque pulcherrime huc ratio nos perducit, ut similiter tam animam nostram, quam essentiam ipsam, quam modo dicebas, ante quam nasceremur,

οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργῆς ὄν, ὡς τοῦτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιχα καλόν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ τᾶλλοο πάντα ἃ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε ἰκανῶς ἀποδεδεικται. τί δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης. δεῖ γὰρ καὶ Κέβητα πείδειν. Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἔγωγε οἶμαι· καὶ τοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπίσειν τοῖς λόγοις. ἀλλ' οἶμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεισθαι αὐτὸν, ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ. εἰ μέντοι καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν ἢ ἔτι ἔσαι, οὐδ' αὐτῷ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἀποδεδείχθαι, ἀλλ' ἔτι ἐνέσηκεν, ὃ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ, καὶ αὐτῇ τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἦ. τί γὰρ κωλύει γίγνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίσασθαι ἄλλοθεν ποθεῖν, καὶ εἶναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττεται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτᾶν καὶ διαφθεῖρεσθαι; Εὖ λέγεις, ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Κέβης. φαίνε- c: ται γὰρ ὡςπερ ἡμισυ ἀποδεδείχθαι οὐ δεῖ, ὅτι πρὶν γενέσθαι

exstitisse confiteamur. Nihil enim tam certum habeo, quam esse eiusmodi omnia, & quidem maxime, scilicet pulchrum ipsum, & bonum, aliaque omnia, quae tu modo dicebas. Et quantum ad me attinet, satis est demonstratum. Quid vero videtur Cebet? inquit Socrates. oportet enim illi quoque persuadere. Satis & illi arbitror persuasum, inquit Simmias, quamvis omnium repugnantissimus sit, & ad credendum tardissimus. opinor tamen sufficienter illi probatum, ante ortum nostrum animam exstitisse. An vero post interitum nostrum etiam futura sit, nec mihi quidem ipsi, o Socrates, satis adhuc videtur ostensum. sed nunc etiam restat multorum dubitatio illa, quam in medium Cebes adduxerat, ne videlicet, homine moriente, simul anima dissipetur, atque ita esse desinat. quid enim prohibet fieri quidem illam & aliunde constitui, atque esse prius etiam, quam in corpus hominis laberetur: postquam vero ab eo discesserit, tunc illam insuper interire? Recte loqueris Simmia, inquit Cebes. Videtur enim quasi dimidium eius, quod

- ἡμᾶς, ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῆ· δεῖν δὲ προσαποδείξαι ἔτι, εἰ καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἦττον ἔσαι ἢ πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει τέλος ἢ ἀπόδειξις ἔξειν. Ἀποδεδείκται μὲν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὁ Σωκράτης, καὶ νῦν εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν λόγον εἰς ταυτὸν καὶ ὃν πρὸ τούτου ὠμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. εἰ γὰρ
- d. ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ πρότερον, ἀνάγκη δ' αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰούσῃ τε καὶ γιγνομένη, μηδαμῶθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου τε καὶ ἐκ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι· πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ εἶναι, ἐπειδὴ δεῖ αὖθις αὐτὴν γίγνεσθαι; ἀποδεδείκται μὲν οὖν, ὅπερ λέγεται καὶ νῦν. ὅμως δὲ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμίας ἡδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύεσθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον· καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παιδῶν, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσιν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾶ καὶ
- e. διασκεδάνυσιν· ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχη τις μὴ ἐν νηνεμίᾳ ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποβήσῃ. Καὶ ὁ Κέβης ἐπι-

oportet, probatum, ante videlicet, quam nasceremur, nostram animam exstitisse: oportere autem id quoque ostendere, postquam mortui fuerimus, non minus fore, quam esset, antequam nasceremur, si modo finem suum demonstratio sit habitura. Demonstratum quidem est, inquit Socrates, istud, o Simmia, & o Cebes, etiam nunc, si modo velitis, & id, quod modo probatum est, & illud, quod ante concesseramus, videlicet omne vivens ex mortuo fieri, in unum connectere. Si enim est anima prius, & quum in hanc venit vitam, fitque homo, necesse est, non aliunde eam, quam ex mortuis proficisci: cur non necessarium sit, ut etiam post mortem corporis maneat, quum oporteat ipsam ad hanc vitam reverti? Demonstratum igitur & nunc est, quod dicitur. Veruntamen videmini, tu atque Simmias, cupere rursus idem diligentius pertractari: ac forsitan puerorum more formidatis, ne revera corpore egredientem ventus dissolvat, atque dispergat, praesertim si quis non sereno coelo, sed ventis vehementius flantibus moriatur. Ad haec Cebes subridens, tanquam nobis id formidantibus, inquit,

γελάσας, Ὡς δεδιότων, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειρῶ ἀναπειθῆναι·
 μᾶλλον δὲ μὴ ὡς ἡμῶν δεδιότων. ἀλλ' ἴσος ἐνί τις καὶ ἐν ἡμῖν
 παῖς ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται. τοῦτον οὖν πειρώμεθα πείθειν
 μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον, ὡσπερ τὰ μορμολύκεια. Ἀλλὰ χρῆ,
 ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκείνης ἡμέρας, ἕως ἂν ἐξιό-
 σηται. Πόθεν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν P.
 ἐπώδον ληφόμεθα, ἐπειδὴ σὺ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις; Πολλή 78
 καὶ ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὦ Κέβης, ἐν ἧ ἐνεσί που ἀγαθοὶ ἄνδρες a.
 πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρῆ διερευ-
 νᾶσθαι, ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπώδον, μήτε χρημάτων φειδο-
 μένους, μήτε πόνων. ὡς οὐκ ἔστιν εἰς ὃ, τι ἂν εὐκαιρότερον
 ἀναλίσκοιτε χρήματα. ζητεῖν δὲ χρῆ καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλή-
 λων. ἴσως γὰρ ἂν οὐδὲ φραδίως εὔροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμέ-
 νους τοῦτο ποιῆν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὑπάρξει, ἔφη ὁ Κέ-
 βης. ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν, ἐπανέλθωμεν, εἰ σοι ἡδομένῳ ἐστίν. b.
 Ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε. πῶς γὰρ οὐ μέλλει; Καλῶς, ἔφη,
 λέγεις. Οὐκοῦν τοιονδέ τι, ἧ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἀνερέ-
 σθαι ἑαυτοὺς, τῷ ποιῶ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πά-

o Socrates, conare persuadere: immo vero non tanquam for-
 midantibus nobis: sed fortasse est inter nos puer aliquis talia
 metuens: huic ergo annitatur persuadere, ne mortem ceu lar-
 vas pertimescat. Oportet certe, inquit Socrates, huic mederi
 carminibus quotidie, quoad sanus efficiatur. Sed ubinam, in-
 quit Cebes, medicum eiusmodi nanciscemur, o Socrates, quan-
 do tu nos deferis? Ampla est, inquit, o Cebes, Graecia, in
 qua sunt viri boni: quam plurimae sunt barbarae nationes; per
 has omnes, eiusmodi medicum debetis perquirere, neque pe-
 cuniis parcentes, neque laboribus. nihil est enim, pro quo com-
 modius pecunias expendatis. Perscrutandum quoque est etiam
 inter vos ipsos. forte enim non facile invenietis, qui melius,
 quam vos, id queat efficere. Fiet quidem, inquit Cebes. sed
 redeamus iam, si tibi placet, unde digressi sumus. Mihi quidem
 placet, inquit. quid enim prohibet? Recte respondes, inquit
 Cebes. An non tale aliquid, inquit, a nobis ipsis sciscitari de-

- σχειν, τὸ διασκεδάνυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθῃ αὐτὸ καὶ τῷ ποιῶ τινί. καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸ ἐπισκέψασθαι πότερον ψυχὴ ἐστὶ καὶ ἐκ τούτων θαρρῆναι ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἄρ' οὖν τῷ
- c. μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέτῳ, ὄντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διακριθῆναι ταύτῃ ἢ ὑπὲρ συντεθείῃ· εἰ δὲ τι τυγχάνει ὄν ἀξύνθετον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν τὰ αὐτὰ, εἴπερ τῷ ἄλλῳ. Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὃ Κέβης. Οὐκοῦν ἄπερ αἰεὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα· τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε κατὰ ταυτὰ, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ξύνθετα. Ἐμοιογε δοκεῖ οὕτως. Ἰωμεν δὴ, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα ἐφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ. αὐτῇ
- d. ἡ οὐσία ἥς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι, καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει κατὰ ταυτὰ, ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ τὸ καλὸν, αὐτὸ ἔκαστον, ὃ ἐστὶ τὸ ὄν, μήποτε μεταβολὴν καὶ ἡγτινοῦν ἐνδέχεται; ἢ αἰεὶ αὐτῶν ἔκα-

bemus, cuinam conveniat ea passio, per quam dissolvi possit: & quid sit metuendum, ne id patiat, & secundum quam eius partem: deinde considerare, utrum anima sit: demum ex his animae nostrae gratia vel confidere, vel timere. Vera loqueris, inquit. Nonne igitur ei, quod componitur, iamque compositum est, natura id pati convenit, ut, quatenus est compositum, dissolvatur? si quid vero non sit compositum, huic soli convenit, non eadem pati, quae alii cuipiam. Mihi quidem sic apparet, inquit Cebes. An non, quae semper secundum eadem eodemque modo se habent, inquit, haec maxime esse convenit simplicia? quae vero alias aliter, nec unquam secundum eadem, haec esse composita? Ita equidem opinor. Redeamus iam ad illa, ad quae in superiori disputatione processimus. Ipsa essentia, cuius interrogando respondendoque definitionem, hoc ipsum, quod est, assignavimus, utrum eodem modo, & secundum eadem se semper habet? an alias aliter? videlicet & ipsum aequale, ipsum pulchrum, ipsum unumquodque, quod est ens, utrum mutationem aliquando aliquam ipsa recipiunt? an ipso-

σον, ὃ ἔστι μονοειδὲς ὄν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὡσαύτως κατὰ ταυτὰ ἔχει, καὶ οὐδέποτε οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται; Ὡσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχειν, ὡς Σώκρατες. Τί δὲ τῶν πολλῶν καλῶν, οἷον ἀνθρώπων, ἢ ἵππων, ἢ ἱματίων, ἢ ἄλλων ἀντινωοῦν τοιοῦτων, ἴσων ἢ καλῶν ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων. Ἄρα κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχει, ἢ πᾶν τοῦναντίον ἐκείνοις, οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς, οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδαμῶς κατὰ ταυτὰ ἔσιν. Οὕτως αὖ, ἔφη, ταῦτα, ὁ Κέβης, οὐδέποτε ὡσαύτως ἔχει. Οὐκοῦν τούτων μὲν κἄν ἄψαιο, κἄν ἴδοις, κἄν ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσιν αἰσθοιο· τῶν δὲ κατὰ ταυτὰ ἐχόντων οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ· ἀλλ' ἔστιν ἀειδῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὁράται. Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις. Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἶδη τῶν ὄντων; τὸ μὲν, ὁρατὸν, τὸ δὲ, ἀειδές; Θῶμεν, ἔφη. Καὶ τὸ μὲν ἀειδές, ἀει

rum unumquodque semper id, quod est uniforme, existens ipsum per se ipsum, eodem modo, & secundum eadem se habet, neque unquam, neque usquam, nec ullo pacto mutationem aliquam suscipit? Necessse est, o Socrates, haec, inquit Cebes, eodem modo, & secundum eadem se semper habere. Quid autem dicemus de multis, inquit, quae similiter pulchra dicuntur, scilicet hominibus, equis, vestibus, vel aliis quibuscunque talibus, quae vel pulchra dicuntur, vel aequalia, vel etiam de omnibus, quae illis synonyma sunt? num haec secundum eadem se semper habent? an potius omnino contra, quam illa, videlicet neque ipsa sibimet, neque invicem unquam, ut simpliciter loquar, ullo pacto secundum eadem eodemque modo se habent? Haec, o Socrates, inquit Cebes, nunquam eodem modo sunt, Et haec quidem tangi, videri, aliisque sensibus attingi possunt. quae vero semper secundum eadem permanent, non alio modo, quam sola intelligentiae ratione, percipiuntur; suntque invisibilia, quae talia sunt, neque cernuntur. Vera omnino loqueris, inquit. Vis ergo duas rerum species ponamus, alteram visibilium, invisibilium alteram? Ponamus, inquit. Et invisibile

- κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχον, τὸ δὲ ὄρατόν, μηδέποτε κατὰ ταυτά.
 Καί τοῦτο, ἔφη, θῶμεν. Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, ἄλλό τι ἡμῶν αὐ-
 b. τῶν, ἢ τὸ μὲν, σῶμά ἐστι, τὸ δὲ, ψυχὴ; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.
 Ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἶδει φαμὲν ἂν εἶναι καὶ ξυγγενέ-
 σερον τὸ σῶμα; Παντί, ἔφη, τοῦτό γε δῆλον ὅτι τῷ ὄρατῳ.
 Τί δὲ, ἢ ψυχὴ, ὄρατόν, ἢ ἀειδές; Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὦ
 Σώκρατες, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ μὴ,
 τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει ἐλέγομεν; ἢ ἄλλη τινὶ οἴει; Τῇ τῶν
 ἀνθρώπων. Τί οὖν περὶ ψυχῆς ἐλέγομεν, ὄρατόν εἶναι, ἢ οὐχ
 ὄρατόν; Οὐχ ὄρατόν. Ἀειδὲς ἄρα. Ναί. Ὅμοιότερον ἄρα
 c. ψυχὴ σῶματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ, τῷ ὄρατῳ. Πᾶσα ἀνάγκη,
 ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι ἢ
 ψυχὴ ὅταν μὲν τῷ σῶματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι, ἢ
 διὰ τοῦ ὄραῦν, ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως
 (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν
 τι) τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ

quidem modo semper eodem esse, visibile vero nunquam eodem? Hoc quoque ponamus, inquit. Age iam, aliudne in nobis est, quam hoc quidem corpus, illud vero anima? Nihil aliud, inquit. Utrinam speciei corpus esse similius cognatiusque dicimus? Nemini dubium, inquit, quin visibili. Quid vero anima? visibilene aliquid est, an contra? Non hominibus quidem, o Socrates, inquit. Atqui nos de iis duntaxat, quae ab hominum natura videri, vel non videri possunt, loquebamur. an de iis, quae ad aliam naturam spectant, tractabamus? De iis duntaxat, quae ad humanam, inquit. Quid ergo de anima dicebamus? visibilem esse, an invisibilem? Non visibilem. Invisibilem ergo? Ita. Anima igitur invisibili speciei similior est, quam corpus: hoc vero visibili. Necessarium id est omnino. An non & hoc evenire in superioribus dicebamus, Ut cum anima ad aliquid considerandum socium sibi corpus assumit, vel per visum, vel per auditum, vel per alium sensum (hoc enim est per corpus considerare, quia per sensus id agitur) tunc quidem a corpore trahatur ad ea, quae nunquam eodem modo

ταυτὰ ἔχοντα· καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται, καὶ ἰλιγγιᾶ, ὡς περ μεθύουσα, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. Πάνυ γε. "Ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῆ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς δ. τὸ καθαρὸν τε καὶ αἰεὶ ὄν καὶ ἀθάνατον, καὶ ὡσαύτως ἔχον· καὶ, ὡς συγγενῆς οὖσα αὐτοῦ, αἰεὶ μετ' ἐκείνου τε γίγνεται, ὅταν περ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῆ αὐτῆ· καὶ πέπαυται τε τοῦ πλάνου, καὶ περὶ ἐκεῖνα αἰεὶ κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχει, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα, φρόνησις κέκληται. Παντάπασι, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες. Ποτέρῳ οὖν αὐ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει, καὶ ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγομένων, ψυχὴ ὁμοιότερον εἶναι e. καὶ ξυγγενέστερον; Πᾶς ἂν, ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρήσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλω καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μή. Τί δὲ τὸ σῶμα; Τῷ ἐτέρῳ. "Ὅρα δὴ καὶ τῆδε, ὅτι ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὡσι ψυχὴ καὶ σῶμα, τῷ μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἢ φύσις προστάττει, τῆ δὲ, ἄρχειν P. 80 a.

funt, atque ipsa aberret, perturbeturque, quasi ebria vacillet, utpote quae talia quaedam attigerit. Prorsus. At vero quoties ipse animus per seipsum excogitat, illuc se confert ad purum, sempiternum, immortale, semper eodem modo se habens: & tanquam ipsius cognatus semper inhaeret illi, quoties ipse redierit in seipsum, eique liceat, cessetque ab errore: & circa illa semper secundum eadem eodem modo se habet, utpote qui talia iam attigerit. atque haec eius affectio prudentia nominatur. Praeclare, inquit, ac vere omnino loqueris, o Socrates. Utri igitur speciei rursus tibi videtur, ex his quae & in superioribus & modo dicta sunt, anima esse similior atque cognatior? Arbitror equidem, o Socrates, quemlibet, inquit, vel indocilem prorsus, & pertinacem ex hac discurfione concessurum, animam & per totum & per omne familiorem esse ei, quod semper eodem modo est, quam opposito. Quid autem corpus? Alteri speciei. Considera rursus hoc pacto. Quamdiu in eodem sunt anima atque corpus, hoc quidem servire atque subesse na-

καὶ δεσπόζειν· καὶ κατὰ ταῦτα αὐτὸ πότερον σοὶ δοκεῖ ὁμοίον τῷ
 θεῷ εἶναι, καὶ πότερον τῷ θνητῷ; ἢ οὐ δοκεῖ σοὶ τὸ μὲν θεῶν
 οἶον ἄρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν πεφυκέναι, τὸ δὲ θνητὸν, ἄρχε-
 σθαί τε καὶ δουλεύειν; Ἔμοιγε. Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ εἶοικε;
 Δηλαδὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ θεῷ, τὸ δὲ σῶμα
 τῷ θνητῷ. Σκόπει δὲ, ἔφη, ὦ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρη-
 b. μένων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει· τῷ μὲν θεῷ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοη-
 τῷ καὶ μονοειδεῖ, καὶ ἀδιαλύτῳ, καὶ αἰεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ
 ταυτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον εἶναι ψυχῇ· τῷ δ' ἀνθρω-
 πίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ καὶ διαλύτῳ, καὶ
 μηδέποτε κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον αὐτὸ εἶναι
 σῶμα. ἔχομέν τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὦ φίλε Κέβης,
 ὡς οὐχ οὕτω ἔχει; Οὐκ ἔχομεν. Ἴτι οὖν, τούτων οὕτως ἐχόν-
 των, ἄρ' οὐχὶ σῶματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ
 δὲ αὐτὸ παρὰπαν ἀδιαλύτῳ εἶναι· ἢ ἐγγύς τι τούτου; Πῶς
 c. γὰρ οὐ; Ἐννοεῖς οὖν, ἔφη, ὅτι ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρώπος,

tura iubet, illam vero praeesse atque dominari. Secundum haec
 rursus utrum tibi videtur simile esse divino, utrum mortali?
 an non putas divinum quidem tale esse natura, ut praefit &
 ducat; mortale vero, ut subiiciatur ac ferviat? Puto equidem,
 Utri igitur horum est anima similis? Constat, o Socrates, ani-
 mam quidem similem esse divino; corpus vero mortali. Ani-
 madverte iam, o Cebes, num haec ex omnibus, quae a nobis
 dicta sunt, consequantur: videlicet ipsi divino, immortalis, in-
 telligibili, uniformi, indissolubili, semper eodem modo, & se-
 cundum eadem seipsum habenti, animam esse simillimam: hu-
 mano vero, mortali, nec intelligibili, multiformi, dissolubili,
 nunquam eodem modo sibimet se habenti, simillimum esse cor-
 pus. Possumusne, o amice Cebes, praeter haec aliud quidquam
 afferre, quo minus ita sit? Non possumus. Quid ergo? cum
 haec ita se habeant, nonne corpori convenit, ut brevi solva-
 tur: animae vero, ut omnino indissolubilis sit, vel aliquid rei
 omnino indissolubili propinquum? Quidni? Cernis igitur, post-
 quam mortuus homo fuerit, quod in eo visibile est corpus, &

τὸ μὲν ὄρατόν αὐτοῦ σῶμα καὶ ἐν ὄρατῷ κείμενον, (ὃ δὴ νεκρὸν καλοῦμεν, ᾧ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι,) οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐπιεικῶς συχρὸν ἐπιμένει χρόνον· ἐὰν μὲν τις καὶ χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ, καὶ ἐν τοιαύτῃ ᾠρᾷ, καὶ πάνυ μάλα. συμπεσὼν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθὲν, ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλου μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον. ἕνια δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἐὰν σαπῇ, ὅσα τε καὶ νεῦρα, καὶ τὰ d. τοιαῦτα πάντα, ὁμῶς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀθάνατά ἐστιν. ἢ οὐ; **Ναί.** Ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ ἀείδες τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον οἰχόμενον, γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ, εἰς ἄδου, ὡς ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν· οἷ, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον· αὕτη δὲ δὴ ἡμῶν ἢ τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα, ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος, εὐθὺς διαπεφύσῃται καὶ ἀπόλωλεν, ὡς φασιν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; πολλοῦ γε δεῖ, ᾧ **Κέβης** τε καὶ **Σιμμία**. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ᾧδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται, μηδὲν τοῦ

in loco visibili positum, (quod cadaver appellamus, cui convenit, ut dissolvatur, concidat, diffluat,) nihil horum subito pati, sed si quis corpore perbelle affecto decesserit, fatis multo tempore, idque etiam in ea ipsa venustate permanere. Corpus enim exaresfactum & conditum, quemadmodum in Aegypto faciunt, incredibile quoddam tempus ferme integrum manet. Quin etiam si putrescat, tamen nonnullae corporis partes, ossa videlicet, nervique atque similia, ut ita dicam, immortalia permanent. an non? Ita. Anima vero, quae invisibile quiddam est, in similem quendam aliumque locum migrans, excellentem, purum, invisibilem, nobis occultum, revera ad bonum sapientemque Deum: quo si Deus voluerit, paulo post meo quoque animo est migrandum: anima, inquam, talis, talique natura praedita, nonne, cum primum a corpore liberata fuerit, dissipabitur atque interibit, ut multi putant? Permultum abest, o dilecte Cebes atque Simmia, immo multo magis ita se res habet: si quidem pura discesserit, corporeum nil secum trahens; utpote quae

- σώματος συνεφέλκουσα, ἄτε οὐδὲν κοιωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἐκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ Φεύγουσα αὐτὸ, καὶ συνηθροισμένη αὐτῇ εἰς αὐτήν, ἄτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο. τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα, καὶ τῷ ὄντι τεθνήσκει μελετῶσα βραδίως. ἢ οὐ τοῦτ' ἂν εἴη μελέτη θανάτου; Παντάπασι γε.
- p.**
81
a. Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα, εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀπέρχεται, τὸ θεῖον τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον; οἱ ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαιμόνι εἶναι, πλάνης καὶ ἀγνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένη· ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα; οὕτω φῶμεν, ἢ Κέβης, ἢ ἄλλως; Οὕτω νῆ Δι', ἔφη ὁ Κέβης. Ἐὰν δὲ γε,
- b.** οἶμαι, μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται, ἄτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυνοῦσα, καὶ τοῦτο θεραπεύουσα καὶ ἐρῶσα, καὶ γεγοητευμένη ὑπ' αὐτοῦ, ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥς μὴδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς ἄλλ' ἢ τὸ σωματοειδές, οὐ τις ἂν ἄψαιτο καὶ ἴδοι, καὶ πῖσι καὶ Φάγοι, καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρῆσαιτο· τὸ δὲ τοῖς ὁμμασι σκοτῶδες καὶ

nihil cum illo in vita lubens communicaverit, sed fugerit illud, seque in se collegerit, tanquam semper id meditata. quod quidem nihil est aliud, quam recte philosophari, mortemque revera facile meditari. an non haec est meditatio mortis? Est omnino. Anima igitur sic affecta nonne ad sibi simile divinum abit? divinum, & immortale, & sapiens? quo cum pervenerit, evadit felix, ab errore, ignorantia, timoribus, feris amoribus, ceterisque humanis liberata malis: & quemadmodum de initiatis dici solet, revera reliquum tempus vitam cum diis agit? Itane dicendum est, o Cebes, an aliter? Ita per Iovem, inquit Cebes. Sin autem polluta impuraque a corpore decedat, utpote quae corpus semper amplexa ipsum duntaxat coluerit, & amaverit, eiusque voluptatibus & cupiditatibus quasi veneficiis quibusdam delinita fuerit, & usque adeo capta, ut nihil aliud putet esse verum, nisi quod corporeum sit, quod tangi, quod videri possit, quodve bibat, & quod edat, & quo in venereis utatur:

ἄειδēs, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία αἰρετὸν, τοῦτο δὲ εἰθισμένη
 μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν· οὕτω δὴ ἔχουσαν, οἷοι
 ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῆ ἀπαλλάξεσθαι; Οὐδ' c1
 ὀπωστιοῦν, ἔφη. Ἄλλὰ διειλημμένην γε οἶμαι ὑπὸ τοῦ σωμα-
 τοειδοῦς ὃ αὐτὴ ἢ ὁμιλία τε καὶ ξυνουσία τοῦ σώματος, διὰ
 τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίητε ξύμφυ-
 τον. Πάνυ γε. Ἐμβριθὲς δὲ γε, ᾧ φίλε, τοῦτο οἶεσθαι χρὴ
 εἶναι, καὶ βαρὺ, καὶ γεῶδες, καὶ ὄρατόν· ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἢ
 τοιαύτη ψυχὴ, βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὄρατόν
 τρόπον, φόβῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ ἄδου, ὥσπερ λέγεται, περὶ
 τὰ μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους καλυπτομένη· περὶ ἃ δὴ καὶ d1
 ἄφθι ἄττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται
 αἰ τοιαῦται ψυχαὶ εἶδωλα, αἰ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλ-
 λά τοῦ ὄρατοῦ μετέχουσαι· διὸ καὶ ὄρῶνται. Εἰκὸς γε, ᾧ Σώ-
 κρατες. Εἰκὸς μέντοι, ᾧ Κέβης. καὶ οὔτε γε τὰς τῶν ἀγαθῶν
 ταυτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἰ περὶ τὰ τοιαῦτα

quod vero oculis quidem obscurum & invisibile fit, verumtam-
 en intelligibile, & philosophia comprehendendum, habere
 odio consueverit, formidareque & fugere: sic, inquam, institu-
 tam animam putasne ipsam per se sinceram evadere? Nullo
 modo, inquit. Sed infectam involutamque, ut arbitror, conta-
 gione corporea, quam consuetudo congressusque cum corpore,
 propter continuam familiaritatem, plurimumque eius cultum,
 effecit quasi congenitam? Ita putamus. Ponderosum vero, o
 amice, id putandum est, & grave, terrenumque, & visibile,
 quod anima eiusmodi secum trahit: ideoque ab eo gravatur, &
 rursus ad visibilem trahitur locum, metu invisibilis atque occul-
 ti: &, quemadmodum fertur, circa monumenta sepulchraque
 versatur, circa quae iam nonnulla apparuerunt animarum um-
 brosa phantasmata, qualia praeferunt simulacra tales animae,
 quae videlicet non purae decesserunt a corpore, sed visibile ali-
 quid trahentes: quo fit, ut videri possint. Consentaneum est,
 o Socrates. Consentaneum tamen, o Cebes, non esse has bono-
 rum animas, sed malorum, quae circa haec oberrare cogun-

- ἀναγκάζονται πλανᾶσθαι, δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τροφῆς, κακῆς οὔσης. καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται ἕως ἂν τῇ
- c. τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος τοῦ σωματοειδοῦς ἐπιθυμία πάλιν ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα. ἐνδύονται δὲ, ὡς περ εἰκὸς, εἰς τὰ τοιαῦτα ἦβη ἢ ποῖα ἄττ' ἂν μεμελετηκυῖαι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ. Τὰ ποῖα δὲ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες; Οἶον, τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὑβρεῖς καὶ φιλοπ^{τη}ρήσιας μεμελετηκότας, καὶ μὴ διευλαβημένους, εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων
- p. εἰκὸς ἐνδύεσθαι. ἢ οὐκ οἶει; Πάνυ μὲν οὖν εἰκὸς λέγεις. Τοὺς δὲ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηκότας,
- s₁ a. εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἰεράκων καὶ ἰκτίων γένη; ἢ ποῖ ἂν ἄλλοσε φαμέν τὰς τοιαύτας ἰέναι; Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα. Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, δηλαδὴ καὶ τᾶλλα, ἦ ἂν ἐκάσῃ τοι κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητος τῆς μελέτης. Δῆλον δὲ, ἔφη. πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ, καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ἴοντες, οἱ τὴν δημοτικὴν τε καὶ
- b. πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες· ἦν δὲ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγонуῖαν, ἀνευ

tur, poenas dantes vitae improbe actae. itaque tam diu circumvagantur, quoad, cupiditate naturae corporeae comitante, rursus induant corpus. induunt autem, ut decens est, eiusmodi mores, quales in vita exercuerunt. Quales dicis mores, o Socrates? Eiusmodi eos quidem, qui ventri, petulantiae, gulae dediti vitam egerunt, neque quidquam pensī pudorisque habuerunt, decens est, afinorum formas & eiusmodi brutorum subire. an non putas? Consentanea loqueris. Qui vero iniurias, tyrannides, rapinas prae ceteris sequuti sunt, in luporum, accipitrum, milvorum genera par est pertransire. num alio has migrare dicendum est? Ita potissimum, inquit Cebes. Similiter, inquit ille, & in ceteris: abeunt enim in genera quaelibet, quibus in vita mores similes contraxerunt. Manifestum, inquit. quidni? Nonne horum felicissimi sunt, & in optimum proficiscuntur locum, quicumque popularem civilemque virtutem, quam temperantiam & iustitiam nominant, exercere, abs-

Φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ; Πῆ δὲ οὔτοι εὐδαιμονέσαστο; "Ὅτι
 τούτους εἰκός ἐστιν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικὸν καὶ
 ἡμερον γένος, ἢ που μελιτῶν, ἢ σφικῶν, ἢ μυρμήκων, ἢ καὶ
 εἰς ταυτὸν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ γίγνεσθαι ἐξ
 αὐτῶν ἄνδρας μετρίους. Εἰκός. Εἰς δέ γε θεῶν γένος, μὴ
 φιλοσοφῆσαντι καὶ παντελῶς καθαρῶ ἀπίοντι, οὐδέ τις ἀφι-
 κνεῖσθαι ἄλλω ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα, ὧ ἐταῖρε ε.
 Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ὀρθῶς φιλόσοφοι, ἀπέχονται τῶν
 κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν, καὶ καρτεροῦσι, καὶ οὐ
 παραδιδόασιν αὐταῖς αὐτούς· οὔτε οἰκοφθορίαν τε καὶ πειρίαν
 φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι· οὐδὲ αὖ
 ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ Φίλαρ-
 χοί τε καὶ Φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν. Οὐ γὰρ ὄν
 πρέποι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Κέβης. Οὐ μέντοι μὰ Δι', ἢ
 δ' ὅς. τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἄπασιν, ἔφη, ὦ Κέβης, ἐκεῖνοι d.
 οἷς τι μέλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σῶματα πλάττοντες
 ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες, οὐ κατὰ ταυτὰ πορεύονται αὐτοῖς,

que philosophia quidem atque mente, sed ex consuetudine exer-
 citationeque acquisitam? Quonam pacto hi felicissimi sunt?
 Quoniam decens est, hos in tale quoddam genus iterum civile
 miteque demigrare, aut apum, aut vesparum, vel formicarum;
 aut etiam in idem rursus genus humanum, modestosque ex illis
 homines fieri. Ita decet. In deorum vero genus nulli fas est per-
 venire, praeterquam iis, qui discendi cupiditate flagrant, &
 philosophati sunt, & puri penitus decesserunt. Horum quidem
 gratia, o amice Simmia, atque Cebes, qui recte philosophan-
 tur, ab omnibus corporis cupiditatibus abstinent; atque ita per-
 severant, nec se illis unquam tradunt: neque familiae iacturam
 paupertatemque formidant, quemadmodum multi pecuniarum
 cupidi: neque rursus contemptum atque ignominiam, quemad-
 modum qui magistratus ambiunt & honores, deinde ab his ab-
 stinent. Neque enim deceret, o Socrates, inquit Cebes. Non,
 per Iovem. Quamobrem hi, qui animum suum curant, neque
 corpori colendo serviunt, spretis his omnibus, haudquaquam ea

- ὡς οὐκ εἰδότες ὅπῃ ἔρχονται· αὐτοὶ δὲ ἠγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν, καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρῶ, ταύτῃ τρέπονται, ἐκείνην ἐπόμενοι ἢ ἐκείνη ὑψηλεῖται.
- Πῶς, ὦ Σώκρατες; Ἐγὼ ἔρω, ἔφη. γινώσκουσι γάρ, ἢ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία, ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην ἀναγκαζομένην δὲ, ὡς περὶ εἴργμου, διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ καλινδουμένην, καὶ τοῦ εἴργμου τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὡς ἂν μάστιξ αὐτὸς ὁ δεδεμένος.
- ^{P.} ⁸³ ^{a.} Ξυλλήπτωρ εἶη τῷ δεδέσθαι· ὅπερ οὖν λέγω, γινώσκουσι οἱ φιλομαθεῖς ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν τὴν ψυχὴν, ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ· ἐνδεικνυμένη ὅτι ἀπάτης μὲν μεσῆ ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων σκέψις· ἀπάτης δὲ, ἢ διὰ τῶν ὠτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων· πέιθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς

gradiuntur via, qua superiores illi, quos narravimus; quia videlicet, quo proficiscantur, ignorent. Ipsi vero, existimantes, philosophiae eiusque solutioni & purgationi repugnandum non esse, hanc ea sequuntur via, qua eos ipsa ducit. Quoniam pacto, o Socrates? Dicam equidem, inquit. Cognoscunt profecto viri discendi cupidi, quod philosophia eorum animam suscipit revera ligatam in corpore, atque implicitam, ac per ipsum quasi per carcerem quandam res considerare coactam; cumque per se ipsam id non faciat, omni prorsus inscitia involutam: (cognoscunt praeterea,) quemadmodum philosophia perspicens, quam graviter corporeum vinculum adstringat animam; quippe cum per ipsam fiat concupiscentiam, per quam devinctus animus adiutor sit ad seipsum devinciendum: cognoscunt, inquam, viri scientiae cupidi, quod philosophia eorum animam ita constitutam suscipiens, paulatim instruit, solvereque aggreditur, ostendens, quam fallax oculorum, quam fallax aurium, ceterorumque sensuum sit iudicium, suadens ab his discedere, quatenus haerere illis summa non cogat necessitas, seque ipsam

χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι
 παρακλεουμένη. πιθεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ, ἀλλ' ἢ αὐτὴν αὐ-
 τῇ, ὅ, τι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὐτὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῶν ὄν- b.
 των. ὅ, τι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ, ἐν ἄλλοις ὄν ἄλλο, μηδὲν
 ἡγεῖσθαι ἀληθές· (εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον, αἰσθητόν τε καὶ
 ὄρατόν·) ὃ δὲ αὐτὴ ὄρα, νοητόν τε καὶ αἰδέες. ταύτῃ οὖν τῇ
 λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἢ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλο-
 σόφου ψυχῇ, οὕτως ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν
 καὶ λυπῶν καὶ φόβων καθ' ὅσον δύναται, λογιζομένη ὅτι ἐπει-
 δάν τις σφόδρα ἡσθῇ, ἢ φοβηθῇ, ἢ λυπηθῇ, ἢ ἐπιθυμήσῃ,
 οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαθεν ἀπ' αὐτῶν ὅσον ἂν τις οἰηθείη, c.
 οἶον ἢ νοσήσας, ἢ τι ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας· ἀλλ' ὃ
 πάντων μέγιστόν τε κακῶν καὶ ἔσχατόν ἐστι, τοῦτο πάσχει,
 καὶ οὐ λογίζεται αὐτό. Τί τοῦτο, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέβης.
 Ὅτι ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἅμα τε ἡσθῆναι
 ἢ λυπηθῆναι σφόδρα, ἐπὶ τῷ καὶ ἡγεῖσθαι περὶ ὃ ἂν μάλιστα
 τοῦτο πάσχη, τοῦτο ἐναργέστατόν τε καὶ ἀληθέστατον εἶναι.

revocare atque colligere, nec ulli credere, praeterquam sibi;
 quatenus videlicet ipsa per seipsam intelligat quodlibet eorum,
 quae sunt, per seipsum: quod vero ipsa per alia consideret,
 existens in aliis aliud, nihil existimare verum: (esse vero eius-
 modi quidem sensibile atque visibile:) quod autem ipsa per se
 consideret, intelligibile atque invisibile. Huic ergo solutioni veri
 philosophi animus repugnandum non esse iudicans, sic a voluptatibus,
 cupiditatibus, doloribus, timoribus, pro viribus abstin-
 net: iudicans, quando quis vehementer delectetur, vel metuat,
 vel doleat, aut cupiat, haud tantum ab his pati malum, quan-
 tum quis forsan existimarit, videlicet, si propter concupiscen-
 tias vel aegrotet quispiam, vel pecunias consumserit: sed quod
 malorum omnium maximum & extremum est, perpeti, neque
 tamen illud animadvertere. Quidnam hoc, o Socrates, est? in-
 quit Cebes. Quod videlicet cuiusvis hominis anima cogitur de-
 lectari simul vel dolere circa aliquid vehementer, & putare il-
 lud, circa quod hoc maxime patitur, manifestissimum esse at-

- οὐχ οὕτως ἔχον. ταῦτα δὲ μάλιστα ὄρατα, ἢ οὐ; Πάνυ γει
- d. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιστα καταδεῖται ἡ ψυχὴ ὑπὸ σώματος; Πῶς δὴ; Ὅτι ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὡσπερ ἦλον ἔχουσα, προσηλοῖ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονᾷ, καὶ ποιεῖ σωματοειδῆ, δοξάζουσαν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι ἅπερ ἂν καὶ τὸ σῶμα Φῆ. ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν, ἀναγκάζεται, οἴμαι, ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίνεσθαι, καὶ οἷα μηδέποτε εἰς ἄδου καθαρῶς ἀφικέσθαι· ἀλλ' αἰεὶ ἀναπλέα τοῦ σώματος ἐξιέναι, ὡσεὶ ταχὺ πάλιν
- e. πίπτειν εἰς ἄλλο σῶμα· καὶ ὡσπερ σπειρομένη ἐμφύεσθαι καὶ ἐκ τούτων ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θεοῦ τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοειδοῦς συνουσίας. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης, ὦ Σάκρατες. Τούτων τοίνυν ἕνεκα, ὦ Κέβης, οἱ δικαίως φιλομαθεῖς κόσμιοὶ εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὧν οἱ πολλοὶ ἕνεκα
- P. Φασίν. ἢ σὺ οἶει; Οὐ δῆτα ἔγωγε. Οὐ γὰρ ἄλλ' οὕτω λο-
- 84
a. γίσαιτ' ἂν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου· καὶ οὐκ ἂν οἰηθείη τὴν

que verissimum, cum longe fit fecus. haec autem maxime sunt, quae visibilia sunt. nonne? Omnino. An non in hac passione anima quam maxime ligatur a corpore? Quonam pacto? Quoniam omnis voluptas atque dolor, quasi clavum tenens, animam corpori affigit, atque connectit, efficitque corpoream adeo, ut iam opinetur, ea esse vere, quae suadeat corpus. nempe ex eo, quod eadem opinetur cum corpore, eisdemque oblectetur, cogitur, ut puto, eiusdem moris, eiusdemque alimoniae fieri: ut nunquam possit pura in vitam alteram proficisci, sed semper plena corporis labe egrediatur; ideoque cito cadat rursus in aliud corpus, & quasi fata iterum innascatur, atque propterea a commercio divinae, purae, uniformis essentiae aliena prorsus evadat. Verissima, inquit Cebes, narras, ο Socrates. Horum igitur gratia, ο Cebes, qui iuste sunt discendi cupidi, temperantiam, fortitudinemque sequuntur; non autem illorum, quorum gratia censet vulgus. an tu putas? Minime quidem. Non certe. sed ita veri philosophi animus cogitaret; nec ullo modo arbitraretur, cum ipsum philosophia solivisset,

μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν λύειν, λυούσης δὲ ἐκείνης,
 αὐτὴν παραοιδόσαι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἑαυτὴν, πάλιν
 αὐτὴν ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράττειν, Πηνελόπης τινα
 ἐναντίως ἰσὸν μεταχειριζομένην· ἀλλὰ γαλήνην τούτων πα-
 ρασκευάζουσα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ, καὶ αἰεὶ ἐν τούτῳ οὔσα,
 τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαρον θεωμένη, καὶ ὑπ'
 ἐκείνου τρεφομένη, ζῆν τε οἶεται δεῖν οὕτως, ἕως ἂν ζῆ· καὶ **b.**
 ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς τὸ ξυγγενὲς καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀφι-
 κομένη, ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν. ἐκ δὲ τῆς τοι-
 αύτης τροφῆς οὐδὲν δεινὸν μὴ φοβηθῆ, ταῦτά δ' ἐπιτηδεύ-
 ούσα, ὧ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ διασπασθεῖσα ἐν
 τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, ὑπὸ τινῶν ἀνέμων διαφουσηθεῖσα
 καὶ διαπταμένη οἴχηται, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. Σιγῇ οὖν
 ἐγένετο ταῦτα εἰπόντος τοῦ Σωκράτους ἐπὶ πολὺν χρόνον· καὶ **c.**
 αὐτὸς τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν ὁ Σωκράτης, ὡς ἰδεῖν
 ἐφαίνετο, καὶ ἡμῶν οἱ πλεῖστοι. Κέβης δὲ καὶ Σιμμίας σμι-
 κρὸν πρὸς ἀλλήλω διελεγέσθην. καὶ ὁ Σωκράτης ἰδὼν αὐτῶ
 ἤρετο, Τί; ἔφη. ὑμῖν τὰ λεχθέντα μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέ-

oportere iterum voluptatibus doloribusque se dedere, iterum-
 que vinciri, atque irritum opus facere, quasi telam Penelopes
 retexentem. immo vero horum tranquillitati studens, sequensque
 rationem, ac semper in ea permanens, verum, & divinum,
 opinionemque supereminens contemplatur: a quo nutritus ita
 vivendum censet, quam diu vivat; atque sperat, se, ubi de-
 cesserit, in cognatum atque tale migrantem ab humanis eximi
 malis. Ex huiusmodi quidem educatione & exercitatione non
 est, cur metuat, o Simmia, & Cebes, ne cum recedat a cor-
 pore, distrahatur, & dissipetur, omnisque in ventos vita rece-
 dat, & supersit nihil quidquam. Cum haec Socrates dixisset,
 longum factum est silentium. & ipse quidem Socrates, quae dic-
 ta fuerant, secum, ut videbatur, repetebat, idemque plerique
 nostrum faciebant. Cebes autem & Simmias parumper insuper
 inter se locuti sunt. Hos ergo intuitus Socrates, Quidnam vobis,
 inquit, de his, quae dicta sunt, videtur? an forte aliquid insu-

- γερσαι; πολλὰς γὰρ δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας καὶ ἀντιλαβας, εἴγε δὴ τις αὐτὰ μέλλει ἱκανῶς διεξιέναι. εἰ μὲν οὖν τί ἄλλο σκοπεῖσθον, οὐδὲν λέγω· εἰ δὲ περὶ τούτων ἀπορεῖτον, μηδὲν
- d. ἀποκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπεῖν καὶ διεξιελθεῖν, εἴ πη ὑμῖν φαίνε-
ται βέλτιον λεχθῆναι· καὶ αὐτὸ καὶ ἐμὲ συμπαραλαβεῖν εἴτι
μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμοῦ εὐπορήσειν. Καὶ ὁ Σιμμίας ἔφη,
Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, τάληθῆ σοι ἔρω. πάλαι γὰρ ἡμῶν
ἐκάτερος ἀπορῶν τὸν ἕτερον προωθεῖ, καὶ κελεύει ἔρεσθαι, διὰ
τὸ ἐπιθυμεῖν μὲν ἀκοῦσαι· ὀκνεῖν δὲ ὄχλον παρέχειν, μὴ σοι
ἀγδὲς ἢ διὰ τὴν παροῦσαν συμφορὰν. Καὶ ὅς ἀκούσας ἐγέλασέ
τε ἡρέμα, καὶ Φησι, Βαβαί, ὦ Σιμμία· ἢ που χαλεπῶς ἄν
- e. τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πείσαιμι ὡς οὐ συμφορὰν ἡγοῦμαι
τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτι γε μὴδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν· ἀλλὰ
φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν
βίῳ. καὶ, ὡς ἔοικε, τῶν κύκων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι
τὴν μαντικὴν, οἱ ἐπειδὴν αἰσθάνονται, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν,
ἄδοντες καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστα καὶ μάλιστα

per in his desideratis? multae enim adhuc dubitationes obiectionesque supersunt, si quis sufficienter ea sit tractaturus. Si igitur aliud quiddam inter vos agitatis, nihil dico. sin autem in his, quae dicta sunt, haesitatis, ne vereamini loqui atque percurrere, si qua in parte putatis melius dici posse. quin etiam socium me assumite, si mecum id commodius fieri posse existimatis. Verum equidem, inquit Simmias, tibi, o Socrates, fatebor. Iamdudum ambigens uterque nostrum impellit alterum, iubetque interrogare, propter audiendi cupiditatem. veremur autem, ne id tibi ob praesentem calamitatem sit ingratum. Haec Socrates audiens, leniter arrisit, dicens, Papae, o Simmia, quam difficile aliis persuaderem, hanc me fortunam haudquam adversam existimare, quando ne vobis quidem id persuadere possim: quippe cum metuatis, ne difficilior moestiorque sim in praesentia, quam in superiori fuerim vita. Atque, ut apparet, inferior cygnis ad divinandum vobis esse videor. illi quidem, quando se brevi praesentiunt morituros, tunc magis

ἄδουσι, γεγηθότες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὐπὲρ ῥ-
 εῖσι θεράποντες. οἱ δὲ ἄνθρωποι, διὰ τὸ αὐτῶν δέος τοῦ θανά- 85
 του, καὶ τῶν κύκνων καταψεύδονται, καὶ φασὶν αὐτοὺς θρη-
 νοῦντας τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ἐξᾄδειν· καὶ οὐ λογίζονται
 ὅτι οὐδὲν ὄρνεον ἄδει ὅταν πεινῇ ἢ ρίγοι, ἢ τινα ἄλλην λύπην
 λυπῆται, οὐδὲ αὐτῇ ἢτε ἀηδῶν καὶ χελιδῶν, καὶ ὁ ἔποψ, ὃν δὴ
 φασὶ διὰ λύπην θρηνοῦντα ἄδειν· ἀλλ' οὔτε ταῦτά μοι φαίνε-
 ται λυπούμενα ἄδειν, οὔτε οἱ κύκνοι· ἀλλ' ἅτε, οἶμαι, τοῦ
 Ἀπόλλωνος ὄντες, μαντικὴ τε εἶσι, καὶ προειδότες τὰ ἐν ἄδου b.
 ἀγαθὰ, ἄδουσι τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφε-
 ρόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἡγοῦμαι
 ὁμόδουλος γε εἶναι τῶν κύκνων, καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ· καὶ
 οὐ χεῖρον ἐκείνων τὴν μαντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου, οὐδὲ
 δυστυμότερον αὐτῶν τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. ἀλλὰ τούτου
 γε ἕνεκα λέγειν τε χρῆ καὶ ἐρωτᾶν ὃ, τι ἂν βούλοισθε, ἕως
 Ἀθηναίων εἴωσιν ἄνδρες ἕνδεκα. Καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὁ Σιμ-
 μίας· καὶ ἐγὼ τέ σοι ἐρῶ ὃ ἀπορῶ, καὶ αὖ ὅδε, ἣ οὐκ ἀποδέ- c.

admodum dulciusque canunt, quam antea consueverint, lacti,
 quod ad Deum sint, cui serviunt, iam migraturi. Homines
 vero, cum ipsi mortem expavescant, cygnos quoque falso cri-
 minantur, quod lugentes mortem, ob dolorem cantum emittant:
 neque animadvertunt, nullam esse avem, quae cantet, quando
 esuriat, aut rigeat, aut quovis alio dolore afficiatur: non ipsa
 philomela, nec hirundo, nec upupa, quam ferunt prae moero-
 re cantare lugentem. At mihi neque hae aves prae dolore vi-
 dentur canere, neque cygni. sed quia Phoebos sacri sunt, ut
 arbitror, divinatione praediti praesagiunt alterius vitae bona:
 ideoque cantant alacrius, gestiuntque ea die, quam superiori
 tempore, Equidem & ego arbitror, me cygnorum esse conser-
 vum, eidemque Deo sacrum; neque deterius vaticinium ab
 eodem domino habere, quam illos; neque remissiore animo e
 vita decedere. Quapropter licet vobis dicere, & interrogare
 quidquid libet, quamdiu Atheniensium undecimviri finunt. Prae-
 ciare loqueris, inquit Simmias. itaque & ego tibi aperiam, qua

- χεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, περὶ τῶν τοιούτων ἴσως ὥσπερ καὶ σοί· τὸ μὲν σαφὲς εἶδέναι ἐν τῷ νῦν βίῳ, ἢ ἀδύνατον εἶναι, ἢ παυχάλεπόν τι. τὸ μέντοι αὐτὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν, μὴ οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγχειν, καὶ προαφίστασθαι πρὶν ἂν πανταχῆ σκοπῶν ἀπειπῆ τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός. δεῖν γὰρ περὶ αὐτὰ ἐν γέ τι τούτων διαπραξασθαι, ἢ μαθεῖν ὅπῃ ἔχει, ἢ εὐρεῖν· ἢ, εἰ ταῦτα ἀδύνατον, τὸν γοῦν βέλτιστον τῶν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα καὶ
- d. δυσεξελεγκτότατον, ἐπὶ τούτου ὀχοούμενον, ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας, κινδυνεύοντα διαπλευῖσαι τὸν βίον· εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλέςτερον καὶ ἀκινδυνότερον, ἐπὶ βεβαιότερου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινός, διαπορευθῆναι. καὶ δὴ καὶ νῦν ἔγωγος οὐκ ἐπαισχυνθῆσομαι ἔρωςθαι, ἐπειδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις, οὐδὲ ἐμυτὸν αἰτιάσομαι ἐν ὑσέρῳ χρόνῳ, ὅτι νῦν οὐκ εἶπον ἅ μοι δοκεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἐμυτὸν καὶ πρὸς τόνδε σκοπῶ τὰ εἰρημένα, οὐ πάνυ φαίνεται ἰκανῶς εἰρησθαι.
- e. σθαι. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἴσως γὰρ, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, ἀληθῆ

in re dubitem: & rursus hic Cebes, quidnam ex superiori disputatione minus admittat. Mihi enim videtur, o Socrates, quemadmodum tibi quoque fortasse, de his quidem rebus manifesta veritas in vita praesenti, aut nullo modo aut summa cum difficultate intelligi posse. Quae porro de his dicuntur, ea non omni modo explorare, & non prius desistere, quam examinando omnia defatigeris, mollis nimium iudico esse viri. oportet enim circa haec alterutrum efficere: aut discere, invenireque, quemadmodum se habeant: aut, si haec fieri nequeant, optimam atque tutissimam humanarum rationum eligere, qua quis tanquam rate vehatur, atque ita procillas huius vitae pertranseat, si nequeat firmiori quodam vehiculo, vel divino aliquo verbo tutius ac minori cum periculo tranare. Atque ego nunc non verebor interrogare, praesertim cum ad hoc ipse nos adhorteris: ne forte meipsum posthac sim culpaturus, quod nunc, quae mihi videantur, minime dixerim. Profecto mihi, o Socrates, una cum hoc Cebete tua reputanti haud satis confirmata viden-

σοι φαίνεται· ἀλλὰ λέγε ὅπη δὴ οὐχ ἰκανῶς. Ταύτη ἔμοιγε,
 ἢ ὁ θεός, ἤδη καὶ περὶ ἀρμονίας ἂν τις καὶ λύρας τε καὶ χορδῶν
 τῶν αὐτῶν τοῦτον λόγον εἴποι· ὡς ἡ μὲν ἀρμονία ἀόρατόν τι
 καὶ ἀσώματον, καὶ πάγκαλόν τι καὶ θεῖον ἐστὶν ἐν τῇ ἡρμοσ-
 μένῃ λύρᾳ· αὐτὴ δ' ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαί, σώμά τε καὶ σω-
 ματοειδῆ· καὶ σύνθετά τε καὶ γεώδη, καὶ ἐστὶ τοῦ θνητοῦ συγ-
 γενῆ. ἐπειδὴν οὖν ἡ κατάξις τις τὴν λύραν, ἢ διατέμνη καὶ
 διαρρήξει τὰς χορδὰς, εἴ τις διίσχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὡς-
 περ σὺ, ὡς ἀνάγκη ἐτι εἶναι τὴν ἀρμονίαν ἐκείνην, καὶ μὴ ἀπο-
 λωλέναι· οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ἂν εἴη τὴν μὲν λύραν ἐτι εἶναι,
 διεβρωγυῖων τῶν χορδῶν, καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδεῖς οὕσας,
 τὴν δὲ ἀρμονίαν ἀπολωλέναι, τὴν τοῦ θεοῦ τε καὶ ἀθανάτου
 ἑμοφυῆ τε καὶ συγγενῆ, προτέραν τοῦ θνητοῦ ἀπολομένην·
 ἀλλὰ Φαίη, Ἄνάγκη ἐτι εἶναι αὐτὴν τὴν ἀρμονίαν, καὶ
 πρότερον τὰ ξύλα καὶ τὰς χορδὰς κατασαπῆσθαι πρὶν τι
 ἐκείνην παθεῖν. καὶ γὰρ οὖν, ᾧ Σώκρατες, οἶμαι ἔγωγε καὶ
 αὐτόν σε τοῦτο ἐντεθυμῆσθαι, ὅτι τοιοῦτό τι μάλισα ὑπολαμ-

tur. Forfan, inquit Socrates, vere, o amice, opinaris. sed dic,
 qua in parte minus sufficienter dicta fuisse censeas. In hac uti-
 que, inquit Simmias. Nempe de harmonia & lyra, & chordis
 idem posset quispiam dicere, harmoniam videlicet esse invisibile
 quiddam, & incorporeum, & perpulchrum atque divinum in
 lyra rite temperata: ipsam vero lyram chordasque corpora esse,
 atque corporea & composita terrestriaque, & mortaliter cognata.
 Cum igitur aliquis vel lyram fregerit, vel chordas inciderit,
 sive disrupterit, poterit quis eadem, qua tu, ratione affirmare,
 necessarium esse, illam superesse harmoniam, neque disperdi.
 neque enim ullo modo fieri posset, lyram quidem esse adhuc,
 chordis iam disruptis, atque ipsas chordas mortalis generis:
 harmoniam vero, quae divini & immortalis cognata erat,
 prius quam mortale illud interisse. Ille vero diceret, adhuc esse
 alicubi harmoniam, atque prius ligna & chordas putrefactum
 iri, quam illa aliquid patiatur. Arbitror equidem, o Socrates,
 te hoc animadvertisse, nos tale aliquid potissimum esse animam

- βάνομεν τὴν ψυχὴν εἶναι, ὡς περ ἐν τεταμένῳ τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ ξυνεχομένου ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ· καὶ τοιούτων τινῶν κρᾶσιν εἶναι, καὶ ἄρμονίαν
- c. αὐτῶν τούτων τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ἐπειδὴν ταῦτα καλῶς καὶ μετρίως κρατῆ πρὸς ἄλληλα. εἰ οὖν τυγχάνῃ ἡ ψυχὴ οὔσα ἄρμονία τις, δῆλον ὅτι ὅταν χαλασθῇ τὸ σῶμα ἡμῶν ἀμέτρως, ἢ ἐπιταθῇ ὑπὸ νόσων, καὶ ἄλλων κακῶν, τὴν μὲν ψυχὴν ἀνάγκη εὐθὺς ὑπάρχει ἀπολωλέναι, καί περ οὔσαυ θειοτάτην, ὡς περ καὶ αἱ ἄλλαι ἄρμονίαι, αἱ τ' ἐν τοῖς Φθόγγοις καὶ ἐν τοῖς τῶν δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι· τὰ δὲ λείψανα τοῦ σώματος ἐκάστου πολὺν χρόνον παραμένειν, ἕως ἄν ἢ κατα-
- d. καθῆ, ἢ κατασαπῆ. ὅρα οὖν πρὸς τοῦτον τὸν λόγον τι φήσομεν, ἐάν τις ἀξιοῖ κρᾶσιν οὔσαι τὴν ψυχὴν τῶν ἐν τῷ σώματι, ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ πρώτην ἀπόλλυσθαι. Διαβλεψάμενος οὖν ὁ Σωκράτης, ὡς περ ταπολλὰ εἰώθει, καὶ μειδιάσας, Δίκαια μέντοι, ἔφη, λέγει Σιμμίας. εἰ οὖν τις ἡμῶν εὐπορώτερος ἐμοῦ, τί οὐκ ἀπεκρίνατο; καὶ γὰρ οὐ φαύ-

arbitrari. Esse videlicet in corpore nostro intentionem, & complexionem quandam ex calido, frigido, ficco, humido, ceterisque talibus; horumque temperantiam consonantiamque nostram animam esse, resultantem videlicet in corpore nostro, postquam haec ipsa bene moderateque inter se temperata fuerint. Si ergo anima harmonia quaedam est, quoties nostrum corpus propter morbos aliaque mala immoderate vel remittitur, vel intenditur: necesse est, animam quidem, quamvis divinissimam, subito interire, sicut solent ceterae consonantiae, sive quae in vocibus, sive quae in aliis artificum operibus fiunt; reliquias autem corporis cuiusque diutius permanere, quousque vel ardeant, vel putrescant. Considera igitur, quid huic rationi sit respondendum, si quis censeat, animam temperamentum quoddam esse eorum, quae sunt in corpore, prioremque in morte perire. Tunc Socrates, quemadmodum saepe solebat, intuens acrius atque ridens, Iuste, inquit, tu quidem loqueris, Simmia. Si cui ergo vestrum uberior ad respondendum facultas est,

λως ἔοικεν ἀπτομένῳ τοῦ λόγου. δοκεῖ μέντοι μοι χρῆναι πρὸ
 τῆς ἀποκρίσεως ἔτι πρότερον Κέβητος ἀκοῦσαι, τί αὖ ὅδε
 ἐγκαλεῖ τῷ λόγῳ· ἵνα χρόνῳ ἐγγενομένου βουλευσώμεθα τί
 ἐροῦμεν, ἔπειτα δὲ ἀκούσαντας ἢ συγχωρεῖν αὐτοῖς, ἔάν τι
 δοκῶσι προσάδειν· ἔάν δὲ μὴ, οὕτως ἤδη ὑπερδικεῖν τοῦ λόγου.
 ἀλλά γε, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης, λέγε τί ἦν τὸ σὲ αὖ φράττον,
 ἀπισίαν παρέχει. Λέγω δὲ, ἢ δ' ὅς, ὁ Κέβης. ἐμοὶ γὰρ
 φαίνεται ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ ὁ λόγος εἶναι· καὶ ὅπερ ἐν τοῖς ἐμ-
 προσθεν ἐλέγομεν, ταυτὸν ἐγκλημα ἔχειν. ὅτι μὲν γὰρ ἦν p.
87
a.
 ἡμῶν ἢ ψυχὴ καὶ πρὶν εἰς τὸδε τὸ εἶδος ἐλθεῖν, οὐκ ἀντιτίθε-
 μαι μὴ οὐχὶ πάνυ χαριέντως, καὶ, εἰ μὴ ἐπαχθές ἐστιν εἰπεῖν,
 πάνυ ἱκανῶς ἀποδεδεῖσθαι· ὡς δὲ καὶ ἀποθανόντων ἡμῶν ἔτι
 που ἐστίν, οὐ μοι δοκεῖ τῆδε. ὡς μὲν οὐκ ἰσχυρότερον καὶ πο-
 λυχρονιώτερον ψυχὴ σώματος, οὐ συγχωρῶ τῇ Σιμμίου ἀν-
 τιλήψει. δοκεῖ γάρ μοι πᾶσι τούτοις πάνυ πολὺ διαφέρειν. Τί
 οὖν ἂν, Φαίη ὁ λόγος, ἔτι ἀπιστεῖς; ἐπειδὴ γε ὄρας ἀποθανόν-

quam mihi, cur his non respondit? non enim male rationem
 attigisse videtur. Iudico tamen, antequam respondeatur, quid
 Cebes quoque damnet, esse audiendum, ut tempore interiecto,
 deliberandi habeamus facultatem: deinde, his auditis, vel his
 concedendum, si consentanea vero videantur afferre: sin vero
 minus, rationem superiorem defendendam esse atque retinen-
 dam. Quamobrem dic age, o Cebes, quidnam potissimum te
 turbet, quo minus assentiaris. Dicam, inquit Cebes. Mihi qui-
 dem videtur eodem revolvi, eidemque quod in superioribus di-
 ximus, crimini obnoxia esse. Quod enim fuerit anima nostra,
 prius quam in humanam descenderet speciem, haud equidem
 retracto, quin bellissime dictum fuerit; ac nisi dictu esset grave,
 sufficienter demonstratum asseverarem. Attamen nobis mortuis
 superesse, non eo modo probatum videtur. Neque tamen Sim-
 miam concedo obicienti, non esse animam validiorem corpore
 atque diuturniorem. videtur enim mihi his omnibus anima prae-
 stare quam plurimum. Hic ergo ratio superior (ad me conver-
 sa) sic inquiet: Quid adhuc ambigis? cum videas homine de-

- τος τοῦ ἀνθρώπου, τό γε ἀσθενέστερον ἔτι ὄν· τὸ δὲ πολυχρονιώ-
b. τερον οὐ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι ἔτι σώζεσθαι ἐν τούτῳ τῷ
 χρόνῳ; πρὸς δὴ τοῦτο τόδε ἐπίσκεψαι εἰ τι λέγω· εἰκότος γάρ
 τινος, ὡς ἔοικε, καὶ γὰρ, ὡς περὶ ὁ Σιμμίας, δέομαι. ἐμοὶ γὰρ
 δοκεῖ ὁμοίως λέγεσθαι ταῦτα, ὡς περὶ ἄν τις περὶ ἀνθρώπου
 ὑφάντου πρεσβύτου ἀποθανόντος λέγοι τοῦτον τὸν λόγον, "Ὅτι
 οὐκ ἀπόλωλεν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐσι που ἴσως· τεκμήριον δὲ
 παρέχοιτο θοιμάτιον ὃ ἠμπίσχετο, αὐτὸς ὑφηνάμενος, ὅτι
 ἐστὶ σῶν, καὶ οὐκ ἀπόλωλε. καὶ εἰ τις ἀπιστῶν αὐτῷ, ἀνερωτῶ
c. πότερον πολυχρονιώτερόν ἐστι, τὸ γένος ἀνθρώπου ἢ ἱματίου,
 ἐν χρεῖα τε ὄντος καὶ φορουμένου· ἀποκριναμένου δὴ τινος ὅτι
 πολὺ τὸ τοῦ ἀνθρώπου, οἷοιτο ἀποδεδεῖχθαι ὅτι παντὸς ἄρα
 μᾶλλον ὃ γε ἄνθρωπος σῶς ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ ὀλιγοχρονιώτερον
 οὐκ ἀπόλωλε. τὸ δ' οἶμαι, ὦ Σιμμία, οὐχ οὕτως ἔχει. σκόπει
 γὰρ καὶ σὺ ἃ λέγω. πᾶς γὰρ ἂν ὑπολάβαι ὅτι εὐηθεὶς λέγει ὃ
 τοῦτο λέγων. ὃ γὰρ ὑφάντης οὗτος πολλὰ κατατρίψας τοιαῦ-
 τα ἱμάτια καὶ ὑφηνάμενος, ἐκείνων μὲν ὑστερος ἀπόλωλε πολ-

functo, quod in eo imbecillius fuerat superesse; nonne tibi vi-
 detur, quod diuturnius est, hoc ipso in tempore etiam fervari?
 Adverte igitur, quid ad id respondeam. similitudine mihi quo-
 que opus est, quemadmodum Simmiae. Profecto mihi perinde
 haec dici videntur, ac si quis de homine textore sene defuncto
 diceret, nondum interiisse illum, sed forte alicubi superesse,
 coniecturamque afferret vestem, qua ipse, cum texeret, indue-
 batur; affereretque, eum adhuc esse incolumem, neque in-
 teriisse: ac si quis id non credat, interrogaret, utrum diuturnius
 sit hominis genus, an vestis, qua quotidie quis utatur. quod si
 respondeat, genus humanum diuturnius esse, tunc demonstra-
 tum id esse putaret, videlicet, multo propterea magis sospitem
 esse hominem, quandoquidem, quod in eo erat fragilius, non-
 dum perierit. Hoc autem, o Simmia, ita se habere non arbi-
 tror. sed considera tu quoque, quid dicam. etenim quivis in-
 telligeret, inepte illud adduci. Nam hic textor, qui multas con-
 triverit vestes, multasque texerit, multis quidem posterior

λῶν ὄντων, τοῦ δὲ τελευταίου, οἶμαι, πρότερος· καὶ οὐδὲν τι δ.
 μᾶλλον τούτου ἕνεκα ἀνθρωπὸς ἐστὶν ἰματίου φαυλότερον οὐδ'
 ἀσθενέστερον. τὴν αὐτὴν ταύτην, οἶμαι, εἰκόνα δεξαίτ' ἂν ἡ
 ψυχὴ πρὸς σῶμα, καὶ τις λέγων αὐτὰ ταῦτα περὶ αὐτῶν,
 μέτριά μοι φαίνοιτο λέγειν· ὡς ἡ ψυχὴ μὲν πολυχρόνιον ἐστὶ,
 τὸ δὲ σῶμα, ἀσθενέστερον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον. ἀλλὰ γὰρ ἂν
 φαίην ἐκάστην τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλ-
 λως τε καὶ πολλὰ ἔτη βιωῶ. εἰ γὰρ ῥέοι τὸ σῶμα, καὶ ἀπολ-
 λύοιτο, ἔτι ζῶντος τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ αἰεὶ τὸ κατα-
 τριβόμενον ἀνυφαίνοι, ἀναγκαῖον μέντ' ἂν εἶη, ὅποτε ἀπολ- e:
 λύοιτο ἡ ψυχὴ, τὸ τελευταῖον ὕφασμα τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσαν,
 καὶ τούτου μόνου προτέραν ἀπόλλυσθαι. ἀπολλυμένης δὲ τῆς
 ψυχῆς, τότε ἤδη τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας ἐπιδεικνύοιτο σῶμα,
 καὶ ταχὺ σαπὲν διοίχοιτο. ὡς τούτῳ τῷ λόγῳ οὕτω ἄξιον
 πιεεύσαντα διαρρεῖν, ὡς ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἔτι που ἡ ψυχὴ
 ἡμῶν ἐστὶν. εἰ γὰρ τις καὶ πλεον ἔτι τῷ λέγοντι ἢ ἂ σὺ λέγεις p.
 συγχωρήσειε, δοὺς αὐτῷ, μὴ μόνον ἐν τῷ πρὶν καὶ γενέσθαι 88
 a.

obiit, cum multae essent, ultima vero prior: neque propterea
 magis sequitur, hominem esse veste viliorem atque debiliorem.
 Eandem fieri similitudinem animae ad corpus posse arbitror:
 ac si quis de his eadem illa adducat, congrue dicere videretur:
 videlicet animam quidem esse diuturniorem, corpus vero de-
 bilius, minusque diuturnum: verum dicerem, quemlibet animo-
 rum plura consumere corpora, praesertim si multos vivant an-
 nos. Si enim fluat corpus, homineque etiam vivente dissolva-
 tur, anima vero, quod consumitur, retexat continue; necessa-
 rium tamen erit, quando perierit anima, tunc ultimam habere
 vestem, eaque sola priorem perire. Cum vero perierit anima,
 tunc demum imbecillitatem naturae suae corpus ostendere, cito
 putrescens atque evanescens: ut hac ratione nondum confidere
 valeamus, tunc etiam cum decefferimus, animam nostram su-
 pperesse. Nam si quis dicenti etiam plura, quam quae tu dicis,
 concesserit, nec solum ante ortum nostrum animam existisse,
 verum etiam nihil prohibere, etiam post obitum quorundam

- ἡμᾶς χρόνῳ εἶναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν· ἀλλὰ μηδὲν κωλύειν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἐνίῳν ἔτι εἶναι καὶ ἔσεσθαι, καὶ πολλάκις γενήσεσθαι, καὶ ἀποθανεῖσθαι αὖθις (οὕτω γὰρ αὐτὸ φύσει ἰσχυρὸν εἶναι, ὥσε πολλάκις γιγνομένην ψυχὴν ἀντέχειν) τοὺς δὲ ταῦτα, μικρέτι ἐκεῖνο συγχωροῖ, μὴ οὐ πονεῖν αὐτὴν ἐν ταῖς πολλαῖς γενέσεσι, καὶ τελευτῶσάν γε ἐν τινι τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι· τοῦτον δὲ τὸν θάνατον καὶ
- b. ταύτην τὴν διάλυσιν τοῦ σώματος ἢ τῆ ψυχῆ φέρει ὀλεθρον, μηδένα φαίη εἰδέναι ἀδύνατον γὰρ εἶναι ὄψωσθαι αἰσθάνεσθαι ἡμῶν. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, οὐδενὶ προσήκει θάνατον θάρρουντι μὴ οὐκ ἀναήτως θάρρῆν, ὃς ἂν μὴ ἔχοι ἀποδείξαι ὅτι ἐστὶ ψυχὴ παντάπασιν ἀθάνατόν τε καὶ ἀνώλεθρον· εἰ δὲ μὴ, ἀνάγκη εἶναι αἰετὸν τὸν μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι δεδιέναι ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, μὴ ἐν τῇ νῦν τοῦ σώματος διαζεύξει παντάπασιν ἀπόληται. Πάντες οὖν ἀκούσαντες εἰπόντων αὐτῶν,
- c. ἀηδῶς διετέθημεν, ὡς ὕπερον ἐλέγομεν πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἔμπροσθεν λόγου σφόδρα πεπεισμένους ἡμᾶς, πάλιν

remanere; saepiusque accedere ac decedere fateatur: (adeo enim naturam animae validam esse, ut saepius corpori indita se corpusque fervet:) his tamen concessis, nondum illud tibi daret, non defatigari in multis generationibus animam; sed tandem aliqua ex pluribus morte diceret omnino deleri. quin etiam adderet, neminem mortem illam dissolutionemque corporis, quae animae quoque interitum infert, posse scire: esse enim impossibile, ut quisquam nostrum id sentiat. Quod quidem si ita se habeat, nemo non stulta in morte confidit, nisi demonstrare possit, animam omnino immortalem atque indissolubilem esse. alioquin consentaneum est, necessarium esse, ut, qui moriturus est, animae metuat suae; semperque sit sollicitus, ne in ea, quae proxime imminet, corporis disunctione prorsus intereat. Omnes igitur, cum haec dicentes audivissemus, conturbati sumus, ut postea inter nos aperuimus, quod cum superiori disputatione nobis fuisset magnopere persuasum, rursus viderentur nos perturbasse, atque eo iam deiecisse, ut nedum rationibus

ἐδόκουν ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπισίαν καταβαλεῖν, οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερα μέλλοντα ῥηθῆσθαι, μὴ οὐδενὸς ἄξιοι εἶημεν κριταί, ἢ καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ ἀπίσα ἤ. ΕΧ. Νῆ τοὺς θεοὺς, ὦ Φαιδῶν, συγγνώμην γε ἔχω ὑμῖν. καὶ γὰρ αὐτὸν με νῦν ἀκούσαντά σου, τοιοῦτόν τι λέγειν πρὸς ἑμαυτὸν ἐπέρχεται, Τίτι οὖν ἔτι πιεσέσομεν λόγῳ; ὁ γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὢν, ὃν ὁ Σωκράτης d. ἔλεγε λόγον, νῦν εἰς ἀπισίαν καταπέπτωκε. θαυμαστῶς γὰρ μου ὁ λόγος οὗτος ἀντιλαμβάνεται, καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, τὸ ἀρμονίαν τινὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν· καὶ ὡςπερ ὑπέμνησέ με ῥηθεὶς, ὅτι αὐτῷ μοι ταῦτα προὔδεδόκτο. καὶ πάνυ δέομαι πάλιν, ὡςπερ ἐξ ἀρχῆς, ἄλλου τινὸς λόγου, ὅς με πείσει ὡς τοῦ ἀποθανόντος οὐ συναποθνήσκει ἡ ψυχὴ. λέγε οὖν πρὸς Διὸς πῆ ὁ Σωκράτης μετήλθε τὸν λόγον· καὶ πότερον ἀκκείνος, ὡςπερ ὑμᾶς φῆς, ἐνδηλὸς τι ἐγένετο ἀχθόμενος, ἢ οὐ, ἀλλὰ e. πρῶτως ἐβοήθει τῷ λόγῳ· ἢ καὶ ἰκανῶς ἐβοήθησεν, ἢ ἐνδεῶς. πάντα ἡμῖν διέλθε ὡς δυνασαι ἀκριβέστατα. ΦΛΙΔ. Καὶ

iam adductis, sed & dicendis insuper, fidem ullam adhiberemus; verentes, ne vel nos nequaquam boni effemus iudices, vel res ipsae fide essent indignae. *Ech.* Veniam equidem per Deos do vobis, o Phaedo. nam mihi quidem, modo te audienti, tale quiddam veniebat in mentem: Cuinam tandem rationi credam? quippe cum ratio illa Socratis, usque adeo paulo ante probabilis, iam fidem amiserit. mirum est enim, quantum apud me contra possit ratio illa, semperque potuerit, quae animam nostram harmoniam quandam esse probat: & nunc quidem audita, mihi subito in memoriam revocavit, quod idem mihi quoque antea visum esset. Quo efficitur, ut alia quadam ratione iterum, tanquam ab initio, prorsus indigeam, quae mihi persuadeat, animam cum corpore non interire. Dic ergo, per Iovem precor, quo pacto disputationem peregerit Socrates, & utrum ipse quoque, quemadmodum de vobis ipse fateris, graviter id ferre visus fuerit; an contra benigne suam defenderit rationem: praeterea utrum fatis, necne, eam tutatus fuerit. haec

μῆν, ὃ Ἐχέκρατες, πολλάκις θαυμάσας Σωκράτη, οὐ
 πάποτε μᾶλλον ἠγάσθην, ἢ τότε παραγενόμενος. τὸ μὲν
 P. οὖν ἔχειν ὃ, τι λέγοι ἐκεῖνος, ἴσως οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλ' ἐγω-
 89
 a. γε μάλισα ἐθαύμασα αὐτοῦ πρῶτον μὲν τοῦτο, ὡς ἠδέως
 καὶ εὐμενῶς, καὶ ἀγαμένως τῶν νεανίσκων τὸν λόγον
 ἀπεδέξατο· ἔπειτα, ἡμῶν ὡς ὀξέως ἤσθετο ὃ πεπόνθειμεν ὑπὸ
 τῶν λόγων· ἔπειτα, ὡς εὖ ἡμᾶς ἰάσατο, καὶ ὡσπερ πεφευ-
 γότας καὶ ἠττιμένους ἀνεκαλέσατο, καὶ προὔτρεψε πρὸς
 τὸ παρέπεσθαι τε καὶ ξυσκοπεῖν τὸν λόγον. EX. Πῶς
 δῆ; ΦΑΙΔ. Ἐγὼ ἐρῶ· ἔτυχον γὰρ καθήμενος ἐν δεξιᾷ αὐ-
 b. τοῦ παρὰ τὴν κλίνην, ἐπὶ χαμαιζήλου τινός· ὃ δὲ, ἐπὶ πολ-
 λῷ ὑψηλοτέρου ἢ ἐγώ. καταψήσας οὖν μου τὴν κεφαλὴν,
 καὶ ξυμπιέσας τὰς ἐπὶ τῷ αὐχένι τρίχας (εἰώθει γὰρ, ὁπότε
 τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας) Αὔριον δῆ, ἔφη, ἴσως,
 ὃ Φαίδων, τὰς καλὰς ταύτας κόμας ἀποκερῆ. Ἔοικεν, ἦν
 δ' ἐγὼ, ὃ Σώκρατες. Οὐκ, ἂν γε ἐμοὶ πείθῃ. Ἀλλὰ τί; ἦν

nobis, quam potes diligentissime, refer omnia. Ph. Equidem, o Echecrates, saepe admiratus Socratem, nunquam maiori cum voluptate, quam tunc praefens, sum admiratus. Habuisse quidem illum, quod obiectionibus responderet, forte non est mirandum. sed haec in eo potissimum sum admiratus, primo quidem, quam iucunde, benigne, amice adolescentium verba recepit: deinde, quam sagaciter sensit, nos illorum rationibus fuisse commotos: demum, quam opportune nobis adhibuit medicinam, & quasi fugientes atque victos revocavit nos, convertitque ad prosequendum atque una sermonem considerandum. Ech. Quonam pacto? Ph. Dicam quidem. Sedebam forte ad dexteram eius in subsellio quodam humili, iuxta lectulum. ipse vero sedebat longe superior. Attrectans igitur caput meum, comprimensque crines super cervicem: (consueverat enim nonnunquam, ubi ita res ferebat, in meos crines ludere) Cras forsitan, inquit, o Phaedo, istas pulchras incidet comas. Sic arbitror, inquam, o Socrates. Non certe, si me audies, inquit. Quid hoc? inquam ego. Immo hodie & ego meas, & tu tuas,

ὁ ἐγώ. Τήμερον, ἔφη, καὶ γὰρ τὰς ἐμάς, καὶ σὺ ταύτας, ἐάν περ γε ἡμῶν ὁ λόγος τελευτήσῃ, καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβιώσασθαι. καὶ ἐγωγ' ἂν εἰ σὺ εἴην, καὶ με διαφύγοι ὁ λόγος, c. ἔνορκον ἂν ποιησαίμην, ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρότερον κομήσειν πρὶν ἂν νικήσω ἀναμαχόμενος τὸν Σιμμίου τε καὶ Κέβητος λόγον. Ἄλλ', ἦν δ' ἐγὼ, πρὸς δύο οὐδ' Ἡρακλῆς λέγεται οἷός τε εἶναι. Ἄλλὰ καὶ ἐμέ, ἔφη, τὸν Ἴβλεω παρακάλει, ἕως ἔτι φῶς ἔσι. Παρακαλῶ τοῖνυν, ἔφη, οὐχ ὡς Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὡς Ἴβλεως τὸν Ἡρακλῆ. Οὐδὲν διοίσει, ἔφη. ἀλλὰ πρῶτον εὐλαβηθῶμεν τὸ πάθος μὴ πάθωμεν. Τὸ ποῖον; ἦν δ' ἐγώ. Μὴ γενώμεθα, ἢ δ' ὅς, μισολόγοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρω- d. ποι γιγνώμενοι. ὡς οὐκ ἔσιν, ἔφη, ὅ, τι ἂν τις μείζον τούτου κακὸν πάθῃ, ἢ λόγους μισήσας. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. ἤτε γὰρ μισανθρωπία ἐνδύεται ἐκ τοῦ σφόδρα τινὶ πιθεῖσθαι ἀνευ τέχνης, καὶ ἠγγήσασθαι παντάπασί γε ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑγιῆ καὶ πιστὸν τὸν ἀνθρώπον, ἔπειτα ὀλίγον ὑπερον εὐρεῖν τοῦτον πονηρὸν τε καὶ ἀπι-

fi nobis ratio intereat, neque eam ipsi suscitare possimus. Atque si ego tu essem, ac me fugeret ratio, more Argivorum iurarem, non prius comam nutriturum, quam vicissim Simmiam, Cebetemque expugnavissem. At vero, inquam ego, contra duos ne Hercules quidem dicitur suffecisse. At tu me Iolaum, dum lux est, advoca, inquit. Advoco equidem, inquam; sed non tanquam Hercules Iolaum, immo tanquam Iolaus Herculem. Nihil refert, inquit. in primis vero cavendum, ne quid nobis accidat. Quidnam, inquam? Ne rationum, inquit, ofores evadamus, quemadmodum nonnulli hominum ofores fiunt. nulum enim maius, quam hoc malum nobis posset accidere; videlicet si rationes odio habuerimus. Fit autem eodem pacto odium & adversus rationes, & adversus homines. Odium quidem contra homines tunc maxime subit, quando alicui nimium credimus absque arte, putamusque, ipsum omnino verum & sincerum fidumque virum esse, deinde vero mox pravum infidumque deprehendimus, rursusque alium eodem pacto. Ita-

- σον, καὶ αὐθις ἕτερον. καὶ ὅταν τοῦτο παλλάκις πάθῃ τις, καὶ ὑπὸ τούτων μάλις αὖς ἂν ἠγήσαιτο οἰκειοτάτους τε καὶ
- e. ἑταιροτάτους· τελευτῶν δὲ δαμὰ προσκρούων, μισεῖ τε πάντας, καὶ ἠγεῖται οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιᾶς εἶναι τοπαράπαν. ἢ οὐκ ἤσθησαι οὐπω τοῦτο γιγνόμενον; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, αἰσχρόν; καὶ δῆλον ὅτι ἄνευ τέχνης τῆς περὶ τὰ ἀνθρώπεια ὁ τοιοῦτος χρῆσθαι ἐπιχειρεῖ τοῖς ἀνθρώποις; εἰ γὰρ που μετὰ τέχνης ἐχρήτο, ὡσπερ ἔχει, οὕτως ἂν ἠγήσαιτο,
- p. τοὺς μὲν χρησοὺς καὶ πονηροὺς σφόδρα, ὀλίγους εἶναι ἑκατέρους· τοὺς δὲ μεταξὺ, πλείους. Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ.
- a. Ὡσπερ, ἢ δ' ὅς, περὶ τῶν σφόδρα μικρῶν καὶ μεγάλων οἶε τι σπανιώτερον εἶναι, ἢ σφόδρα μέγαν ἢ σφόδρα σμικρὸν ἐξευρεῖν ἄνθρωπον, ἢ κύνα, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν; ἢ αὖ ταχύν, ἢ βραδύν; ἢ καλόν, ἢ αἰσχρόν; ἢ λευκόν, ἢ μέλανα; ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι πάντων τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἄκρα τῶν ἐσχάτων, σπάνια καὶ ὀλίγα, τὰ δὲ μεταξὺ, ἀφθονα καὶ πολλά; Πάνυ γε, ἦν δ'
- b. ἐγώ. Οὐκοῦν οἶε, ἔφη, εἰ πονηρίας ἀγῶν προτεθείη, πάνυ

que quando alicui saepe id acciderit, praefertim ab iis, quos praecipue familiarissimos amicissimosque existimabat; tandem saepe offensus odit universos, putatque, nihil omnino apud quemquam esse sincerum. an te latuit, id ita accidere consuevisse? Animadverti equidem, inquam. An non turpiter, inquit, & absque humanarum rerum arte hic aggreditur hominibus uti? si enim ex arte uti studeret, cogitaret utique, rem ipsam ita se, ut habet, habere, videlicet homines vehementer bonos aut malos perpaucos esse, medios vero plurimos. Quo id pacto, inquam, dicis? Quemadmodum videlicet in rebus contingit valde aut parvis, aut magnis, inquit. An tu arbitraris, quidquam esse rarius, quam valde magnum, aut valde parvum reperire hominem, vel canem, vel quodvis aliud? atque rursus celerrimum, & tardissimum, pulcherrimum, turpissimum, albidissimum, nigerrimum? an ignoras, in his omnibus extremorum summa, rara quidem & pauca esse; media vero frequentia atque multa? Sic arbitror, inquam. Nonne igitur arbitraris, in-

ἂν ὀλίγους καὶ ἐνταῦθα τοὺς πρώτους Φανῆναι; Εἰκὸς γε, ἦν
 δ' ἐγώ. Εἰκὸς γάρ, ἔφη· ἀλλὰ ταύτη μὲν οὐχ ὅμοιοι οἱ λόγοι
 τοῖς ἀνθρώποις εἰσίν· (ἀλλὰ σοῦ νῦν δὴ προάγοντος, ἐγὼ ἐφε-
 ποιμην) ἀλλ' ἐκείνη ἦ, ἐπειδὴν τις πιεῦσθι λόγῳ τινὶ ἀληθεῖ
 εἶναι, ἄνευ τῆς περὶ τοὺς λόγους τέχνης, κἄπειτα ὀλίγον
 ὑπερον αὐτῷ δόξῃ ψευδῆς εἶναι, ἐνίοτε μὲν ἂν, ἐνίοτε δ' οὐκ
 ἂν· καὶ αὖθις, ἕτερος καὶ ἕτερος· καὶ μάλιστα δὴ οἱ περὶ τοῦς
 ἀντιλογικοὺς λόγους διατρίψαντες, οἷσ' ὅτι τελευτῶντες οἴον- ει
 ται σοφώτατοι γεγονέναι τε, καὶ κατανενοημένοι μόνοι ὅτι
 οὔτε τῶν πραγμάτων οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιῆς, οὐδὲ βέβαιον, οὔτε
 τῶν λόγων, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα ἀτεχνῶς, ὥσπερ ἐν Εὐρίπῳ,
 ἄνω καὶ κάτω ἐρέφεται, καὶ χρόνον οὐδένα ἐν οὐδενὶ μένει.
 Πάνυ μὲν οὖν, ἔφην ἐγὼ, ἀληθῆ λέγεις. Οὐκοῦν, ὦ Φαίδων,
 ἔφη, οἰκτρὸν ἂν εἶη τὸ πάθος, εἰ ὄντος δὴ τινος ἀληθοῦς καὶ
 βεβαίου λόγου, καὶ δυνατοῦ κατανοῆσαι, ἔπειτα τούτου ἐκ-
 πεσῶν ἀπορῆ, διὰ τὸ παραγίγνεσθαι τοιοῦτοισὶ λόγοις, τοῖς d.
 αὐτοῖς τοτὲ μὲν δοκοῦσιν ἀληθέσιν εἶναι, τοτὲ δὲ μὴ, μὴ ἑαυ-

quit, si improbitatis proponeretur certamen, admodum paucos
 in hoc genere fummos inveniri? Consentaneum est, inquam.
 Consentaneum quidem, inquit: verum non hoc pacto similes
 rationes sunt atque homines: (sed te nunc ducentem prosequar:)
 immo vero in hoc similitudo consistit, quando videlicet quis
 absque rationum arte, crediderit rationem aliquam esse veram,
 sed paulo post appareat falsa: quae quidem aliquando talis est,
 aliquando minime, & rursus altera similiter atque altera. Prae-
 cipue vero illis id evenit, qui plurimum rationes contradictorias
 agitant. hos enim scis putare, tandem se sapientissimos evasisse,
 solosque animadvertisse, neque in rebus, neque in rationibus
 esse sanum aliquid aut firmum; sed omnia revera tanquam in
 Euripo sursum deorsumque iactari, nullumque tempus in aliquo
 permanere. Sane quidem, vera haec dicis, inquam. Nonne,
 inquit, aegritudo haec Phaedo miserabilis esset, si cum ratio ali-
 qua vera firmaque sit, comprehendique valeat; postea tamen,
 auditis huiusmodi rationibus, quae modo verae, modo falsae

τὸν τις αἰτιῶτο, μὴδὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτεχνίαν, ἀλλὰ τελευτῶν, διὰ τὸ ἀλγεῖν, ἄσμενος ἐπὶ τοὺς λόγους ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν αἰτίαν ἀπώσαιτο· καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν βίον μισῶν τε καὶ λοιδορῶν τοὺς λόγους διατελοῖ· τῶν τε ὄντων τῆς ἀληθείας τε καὶ ἐπισημῆς φερθεῖη. **Νῆ** τὸν Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὡς οἰκτρὸν δῆτα.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, τοῦτο εὐλαβηθῶμεν, καὶ μὴ παριῶ-

- e.** μεν εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς τῶν λόγων κινδυνεύει οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς οὐπω ὑγιᾶς ἔχομεν, ἀλλ' ἀνδρισεῖον καὶ προθυμητέον ὑγιᾶς ἔχειν· σοὶ μὲν οὖν καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τοῦ ἔπειτα βίου παντὸς ἕνεκα, ἐμοὶ δὲ, αὐτοῦ
- p.** ἕνεκα τοῦ θανάτου. ὡς κινδυνεύω ἐγωγε ἐν τῷ παρόντι περὶ αὐτοῦ τούτου οὐ φιλοσόφως ἔχειν, ἀλλ' ὡσπερ οἱ πάνυ ἀπαίδευτοι, φιλονείκως. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν περὶ τοῦ ἀμφισβητήσιν, ὅπῃ μὲν ἔχει περὶ ὧν ἂν ὁ λόγος ἦ, οὐ φροντίζουσιν, ὅπως δὲ ἂν αὐτοὶ ἔθεντο, ταῦτα δόξει τοῖς παροῦσι, τοῦτο προθυμοῦνται. καὶ ἐγώ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν. οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσι ἂν ἐγὼ λέγω δόξει ἀληθῆ
- 91**
a.

videntur, aliquis, non seipsum, neque suam ipsius inertiam accuset, sed tandem prae dolore libenter culpam omnem a seipso, in ipsas transferat rationes, & in reliqua vita eas odio habeat, atque vituperet, rerum iam ipsarum veritate scientiaque privatus. Per Iovem miserabilis, inquam, aegritudo. In primis igitur, inquit, diligenter id caveamus, ne persuadeamus nobis, nihil in rationibus esse sanum; sed multo magis, nondum esse nos sanos. Itaque totis viribus, ut sani efficiamur, est annitendum: tibi quidem & aliis totius reliquae vitae gratia, mihi vero mortis ipsius causa: qui in periculo sum, ne in hoc ipso tempore, non ut philosophum hac in re me geram, sed ut contentiosum atque pertinacem; quod quidam homines a disciplina alienissimi facere solent. Illi enim, ubi aliqua de re ambigitur, non ut res ipsa, de qua agitur, se habeat, curant; sed ut, quae posuerunt ipsi, praesentibus videantur vera, obnixè contendunt. Atque ego mihi videor in hoc duntaxat in praesentia ab illis differre, quod non, ut praesentibus probem ea, quae dico, annitar, (nisi

εἶναι προθυμήσομαι, (εἰ μὴ εἴη πάρεργον,) ἀλλ' ὅπως αὐτῶ
 ἐμοὶ ὅτι μάλις αὐτῶς ἔχειν. λογίζομαι γὰρ, ὦ Φίλε b.
 ἑταῖρε (καὶ θάσσαι ὡς πλεονεκτικῶς) εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ
 ὄντα ἃ ἐγὼ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει τὸ πεισθῆναι· εἰ δὲ μηδὲν
 ἐσι τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτόν γε τὸν χρόνον αὐτὸν τὸν
 πρὸ τοῦ θανάτου ἤττον τοῖς παροῦσιν ἀηδῆς ἔσομαι ὀδυρβ-
 μενος. ἢ δὲ ἀγνοιά μοι αὕτη οὐ ξυδιατελεῖ (κακὸν γὰρ ἂν
 ᾖ) ἀλλ' ὀλίγον ὑπερον ἀπολεῖται. παρεσκευασμένος μὲν δὴ,
 ἔφη, ὦ Συμμία τε καὶ Κέβης, αὐτῶσι ἔρχομαι ἐπὶ τὸν λόγον.
 ὕμεις μέντοι, ἂν ἐμοὶ πείθῃσθε, μικρὸν φροντίσαντες Σωκρά- c.
 τους, τῆς δὲ ἀληθείας πολὺ μᾶλλον· ἐὰν μὲν τι ὑμῖν δοκῶ
 λέγειν ἀληθές, συνομολογήσατε· εἰ δὲ μὴ, παντὶ λόγῳ ἀντι-
 τείνετε, εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἑαυ-
 τόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας, ὥσπερ μέλιττα τὸ κέντρον
 ἐγκαταλιπὼν οἰχήσομαι. Ἄλλ' ἰτέον, ἔφη. πρῶτόν με ὑπο-
 μνήσατε ἃ ἐλέγετε, ἐὰν μὴ φαίνομαι μεμνημένος. Συμμίας
 μὲν γὰρ, ὡς ἐγῶμαι, ἀπισεῖ τε, καὶ φοβεῖται μὴ ἢ ψυχῇ,

quid praeter rem forte contigerit,) sed ut mihi ipsi vera quam
 maxime videantur. Sic enim cogito, dulcis amice; & vide
 quanto cum lucro fit ratio mea. Si forte vera sunt, quae dico,
 operae pretium est, ita credere: sin autem nihil superest post
 mortem, attamen hoc, quod mihi vitae superest, tempore de-
 plorando praesentibus minus ero molestus. Haec autem igno-
 rantia minime perseverabit mecum, (malum id enim esset,) sed
 paulo post delebitur. Sic equidem, o Simmia & Cebes, para-
 tus revertor ad disputandum. Vos tamen, si me audiat, nulla
 Socratis habita ratione, sed potissime veritatis, siquidem ve-
 rum vobis loqui videor, assentiamini: sin minus, omnino con-
 tradicite, diligenter caventes, ne ego prae nimio studio, me-
 ipsum simul vosque decipiam, &, velut apes aculeo relicto, ab-
 eam. Sed iam accedendum est. Primum quidem redigite in me-
 moriam mihi, quae dicebatis, si minus meminisse vobis vide-
 bor. Simmias quidem, ut arbitrator, diffidit ac metuit, ne ani-
 ma, quamvis diviniore pulchriorque corpore, prius tamen, ut-

- d. ὅμως καὶ βεῖτερον καὶ κάλλιον ὄν τοῦ σώματος, προαπολύηται, ἐν ἀρμονίας εἶδει οὔσα. Κέβης δέ μοι ἔδοξε τοῦτο μὲν ἐμοὶ ξυγχαρεῖν, πολυχρονιώτερον γε εἶναι ψυχὴν σώματος· ἀλλὰ τὸδε ἀόηλον παντὶ, μὴ πολλὰ δὴ σώματα καὶ πολλάκις κατατρίψασα ἢ ψυχὴν, τὸ τελευταῖον σῶμα καταλιποῦσα, νῦν αὐτὴ ἀπολύηται· καὶ ἢ αὐτὸ τοῦτο θάνατος, ψυχῆς ὄλεθρος. ἐπεὶ σῶμά γ' αἰεὶ ἀπολλύμενον οὐδὲν πάύεται. ἄρα ἄλλ' ἢ ταῦτ' ἐστίν, ὧν Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἃ δεῖ ἡμᾶς
- e. ἐπισκοπεῖσθαι; Ξυνωμολογεῖτην δὴ ταῦτ' εἶναι ἄμφω. Πότερον οὖν, ἔφη, πάντας τοὺς ἐμπροσθεν λόγους οὐκ ἀποδέχεσθε, ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὐ; Τοὺς μὲν, ἐφάτην, τοὺς δ' οὐ. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, περὶ ἐκείνου τοῦ λόγου λέγετε, ἐν ᾧ ἔφαμεν τὴν μάθησιν ἀνάμνησιν εἶναι; καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος, ἀναγκαιῶς ἔχειν ἄλλοθί που πρότερον ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν,
- p. πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδεῆσθαι. Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, καὶ τότε θαυμαστῶς ὡς ἐπίσθην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ νῦν ἐμμένω ὡς οὐδενὶ λόγῳ. Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, καὶ αὐτὸς οὕτως ἔχω· καὶ πάνυ ἂν θαυμάζοιμι εἰ μοι περὶ γε τούτου ἄλλο ποτὲ ἔτι

pote quae species fit harmoniae, intereat. Cebes autem mihi visus est concedere, diuturniorem esse animam corpore; sed scire posse neminem, ne cum multa saepius consumserit corpora, tandem quandoque postremum relinquens corpus, ipsa quoque pereat, atque mors eiusmodi tantum fit interitus animae; quandoquidem corpus nunquam definit interire. An non haec sunt, o Simmia & Cebes, quae nos oportet considerare? Confitebantur ambo. Sed, an omnia, quae dicta in superioribus fuerant, negatis? an quaedam negatis, sed alia conceditis? Quaedam, inquit, quaedam non. Quid igitur, inquit, de eo, quod disciplinam diximus reminiscantiam esse; atque si ita res habeat, necessario consequi, alicubi fuisse animam, priusquam corpore clauderetur? Mihi quidem, inquit, Cebes, istud dum diceres, mirifice placuit: atque nunc, si qua unquam in alia, in hac maxime sententia permaneo. Similiter ego quoque, inquit Simmias, affectus sum; vehementerque admirarer, si

δόξειεν. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἄλλ' ἀνάγκη σοι, ἔφη, ᾧ ξένε
 Θηβαίῃ, ἄλλα δόξαι, ἂν περ μείνη ἢδε ἡ οἴησις, τὸ ἁρμονίαν
 μὲν εἶναι σύνθετον πρᾶγμα, ψυχὴν δὲ ἁρμονίαν τινὰ ἐκ τῶν
 κατὰ τὸ σῶμα ἐντεταμένων συγκειῖσθαι. οὐ γὰρ που ἀποδέξη
 γε σαυτοῦ λέγοντος ἄς πρότερον ἦν ἁρμονία συγκειμένη, **h.**
 πρὶν ἐκεῖνα εἶναι ἐξ ὧν ἔδει αὐτὴν συντεθῆναι. ἢ ἀποδέξη;
 Οὐδαμῶς, ἔφη, ᾧ Σώκρατες. Αἰσθάνῃ οὖν, ἢ δ' ὅς, ὅτι οὐ
 ταῦτά σοι ξυμβαίνει λέγειν, ὅταν φῆς μὲν εἶναι τὴν ψυχὴν
 πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπου εἶδος τε καὶ σῶμα ἀφικέσθαι, εἶναι δ'
 αὐτὴν συγκειμένην ἐκ τῶν οὐδέπω ὄντων; οὐ γὰρ δὴ ἁρμονία
 γέ σοι τοιοῦτόν ἐστιν ᾧ ἀπεικάζεις· ἀλλὰ πρότερον καὶ ἡ λύρα
 καὶ αἱ χορδαὶ καὶ οἱ φθόγγοι ἐτι ἀνάρμοστοι ὄντες γίνονται
 τελευταίου δὲ πάντων ξυνίσταται ἡ ἁρμονία, καὶ πρῶτον ἀπόλ- **c.**
 λυται. οὗτος οὖν σοι ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς ξυψάσεται; Οὐδαμῶς,
 ἔφη ὁ Σιμμίας. Καὶ μὴν, ἢ δ' ὅς, πρέπει γε, εἴπερ τῷ ἄλλῳ
 λόγῳ, ξυψωδῶ εἶναι, καὶ τῷ περὶ ἁρμονίας. Πρέπει γὰρ, ἔφη

mihī unquam hac de re aliter videretur. At vero necesse est, in-
 quit, hospes Thebane, aliter tibi videri, si in hac opinione per-
 manseris, harmoniam videlicet esse compositum quoddam; ani-
 mam vero harmoniam quandam ex his, quae per corpus inten-
 ta sunt, constitutam. Nunquam enim admittes, consonantiam
 compositam prius esse, quam illa, ex quibus componi conso-
 nantiam oportebat. an admittes? Nullo, inquit, o Socrates,
 modo. Animadvertis igitur, inquit, quod non eadem tibi dicere
 contingit, quando dicis, animam quidem esse prius, quam in
 humanam speciem corpusque deveniret; eam autem ex his,
 quae nondum sunt, constitui. Neque enim talis tibi est harmo-
 nia, quale est id, cui tu similem esse dicis. Immo vero prius est
 ipsa lyra, & chordae, & soni nondum temperati: tandem vero
 componitur consonantia omnium postrema, primaque disperdi-
 tur. Hic itaque sermo quonam pacto tuo illi concinet? Nullo
 modo, inquit Simmias. At vero sicubi, inquit, verba concin-
 nitatem servare debent, praecipue decet esse concinna, ubi de
 concentu tractatur. Decet nimirum, inquit Simmias. Hic igitur

- ὁ Σιμμίας. Οὗτος τοίνυν, ἔφη, σοὶ οὐ ξυνῳδός· ἀλλ' ὄρα πρό-
 τερον αἰρή τῶν λόγων, τὴν μάθησιν, ἀνάμνησιν εἶναι, ἢ
 ψυχὴν, ἀρμονίαν. Πολὺ μᾶλλον ἐκείνου, ἔφη, ὦ Σώκρατες.
 ὁδε μὲν γάρ μοι γέγονεν ἄνευ ἀποδείξεως, μετὰ εἰκότος τινός
 δ. καὶ εὐπρεπείας· ὅθεν καὶ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ἀνθρώποις· ἐγὼ δὲ
 τοῖς διὰ τῶν εἰκότων τὰς ἀποδείξεις ποιουμένοις λόγοις ξύνοισθα
 οὔσιν ἀλαζόσι, καὶ ἂν τις αὐτοὺς μὴ φυλάττηται, εὖ μάλλιν
 ἐξαπατῶσι, καὶ ἐν γεωμετρίας καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. ὁ δὲ
 περὶ τῆς ἀναμνήσεως καὶ μαθήσεως λόγος, δι' ὑποθέσεως ἀξίας
 ἀποδέξασθαι εἰρήται. ἐρρήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν εἶναι ἢ
 ψυχὴν, καὶ πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι, ὡσπερ αὐτῆς ἐσιν ἢ
 οὐσία ἔχουσα τὴν ἐπωνυμίαν τὴν τοῦ ὁ ἐσιν. ἐγὼ δὲ ταύτην,
 ε. ὡς ἐμαυτὸν πειθῶ, ἰκανῶς τε καὶ ὀρθῶς ἀποδέδεγμαί. ἀνάγκη
 οὖν μοι, ὡς ἔοικε, διὰ ταῦτα, μήτε ἐμαυτοῦ μήτε ἄλλου
 ἀποδέχεσθαι, λέγοντος ὡς ψυχὴ ἐσιν ἀρμονία. Τί δὲ, ἢ δ'
 ὅς, ὦ Σιμμία, τῆδε δοκεῖ σοὶ ἀρμονία, ἢ ἄλλη τι συνθέσει
 προσήκειν, ἄλλως πως ἔχειν, ἢ ὡς ἐκεῖνα ἂν ἔχη ἐξ ὧν ἂν

fermo tibi dissonat, inquit. sed vide, utrum ex his duobus eligas, disciplinamne reminiscenciam esse, an potius animum esse concentum? Primum potius eligo, o Socrates, inquit. id namque alterum absque demonstratione admisi ex verisimili quadam convenientia; unde idem videtur & multis. Ego autem ea verba, quae per verisimilia demonstrationes faciunt, semper inania iudicavi: ac nisi quis caveat, valde decipiunt, & in geometria, & in ceteris omnibus. Ratio vero de reminiscencia atque disciplina, fundamento innititur fide digno. Dictum est enim, animam nostram ita esse alicubi, prius etiam, quam laberetur in corpus, ut illa ipsius essentia habeat eius, quod vere est, cognomentum. Ego vero hanc, ut mihimet per suadeo, sufficienter recteque admisi. Nam ob haec (ut mihi videtur) necesse est, neque meipso neque alio id affirmante, admittendum esse, animam harmoniam esse, inquit. Quid vero Simmia? Videturne tibi vel consonantiae, vel alteri cuiquam compositioni congruere, ut aliter se habeat, quam illa ex quibus conflatur? Nullo modo. Neque etiam,

συγκιήται; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν ποιεῖν τι, ὡς ἐγῶμαι, οὐδὲ τι ῥ.
 πάσχειν ἄλλο, παρ' ὃ ἂν ἐκεῖνα ἢ ποιῆ ἢ πάσχη. Ξυλέφη. 93
 Οὐκ ἄρα ἠγεῖσθαι γε προσήκει ἁρμονίαν τούτων ἐξ ὧν ἂν^a
 συντεθῆ, ἀλλ' ἔπεσθαι. Ξυεδόκει. Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐναντία γε
 ἁρμονίαν κινηθῆναι ἢ φθέγγασθαι, ἢ τι ἄλλο ἐναντικωθῆναι
 τοῖς αὐτῆς μέρεσι. Πολλοῦ μέντοι, ἔφη. Τί δέ; οὐχ οὕτως
 ἁρμονία πέφυκεν εἶναι, ἐκάστη ἁρμονία, ὡς ἂν ἁρμοσθῆ; Οὐ
 μαυθῶνα, ἔφη. Ἡ οὐχί, ἢ δ' ὅς, εἰ μὲν μᾶλλον ἁρμοσθῆ^b
 καὶ ἐπὶ πλεόν, εἴπερ ἐνδέχεται τοῦτο γίνεσθαι, μᾶλλον τε
 ἂν ἁρμονία εἶη καὶ πλείων· εἰ δ' ἦττον τε καὶ ἐπ' ἔλαττον,
 ἦττων τε καὶ ἐλάττων; Πάνυ γε. Ἡ οὖν ἐσι τοῦτο περὶ
 ψυχῆν, ὥσε καὶ κατὰ τὸ σμικρότατον μᾶλλον ἐτέραν ἐτέρας
 ψυχῆς ἐπὶ πλεόν καὶ μᾶλλον, ἢ ἐπ' ἔλαττον καὶ ἦττον, αὐτὸ
 τοῦτο εἶναι ψυχῆν; Οὐδ' ὁπωστιοῦν, ἔφη. Φέρε δὴ, ἔφη, πρὸς
 Διός. λέγεται ψυχῆ, ἢ μὲν νοῦν τε ἔχειν καὶ ἀρετῆν, καὶ εἶναι
 ἀγαθῆ· ἢ δὲ, ἀνοιάν τε καὶ μοχθηρίαν, καὶ εἶναι κακῆ; καὶ^c
 ταῦτα ἀληθῶς λέγεται; Ἀληθῶς μέντοι. Τῶν οὖν τιθεμένων

ut aliud quidquam, ut arbitror, patiat, aut agat, quam illa
 vel agant, vel patiantur. Assensus est. Non igitur convenit,
 consonantiam ea praecedere, ex quibus composita est, sed se-
 qui. Videtur. Quare permultum abest, ut harmonia in contrarium
 moveatur, aut sonet, aut quidquam aliud edat partibus suis ad-
 versum. Permulum, inquit. Quid vero consonantia? nonne ea-
 tenus pro natura sua consonantia est, quatenus temperatur? Haud
 fatis intelligo. Nonne si magis plusque temperetur, si modo id
 admittit, magis plusque consonantia est? sin vero minus atque
 perpauca, minus perpaucaque similiter? Omnino. Numquid
 de anima id dici potest, ut vel in minima quadam re alia anima
 hoc ipsum, quod est anima, vel magis, vel plus aut contra
 sit, quam alia? Minime. Dic, age per Iovem, num animam
 elicimus aliam quidem habere mentem virtutemque, atque esse
 bonam; aliam vero dementiam & pravitatem, malamque esse:
 haecne, inquam, vere dicuntur? Vere quidem. Eorum ergo,
 qui animam esse asserunt harmoniam, quis quidnam dicet esse

- τὴν ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι, τί τις φήσει ταῦτα ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν; πότερον ἁρμονίαν τινὰ αὐτὴν ἄλλην καὶ ἀναρμωσίαν; καὶ τὴν μὲν ἡρμόσθαι, τὴν ἀηθρῆν, καὶ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἁρμονίαν οὕσην ἄλλην ἁρμονίαν τὴν δὲ, ἀναρμωσον αὐτὴν τε εἶναι, καὶ οὐκ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἄλλην; Οὐκ ἔχω ἐγώ γε, ἔφη ὁ Σιμμίας, εἰπεῖν. δῆλον δὲ ὅτι τοιαῦτα
- d. αὐτὸ ἂν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος. Ἄλλὰ προωμολόγηται, ἔφη, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἥττον ἑτέραν ἑτέρας ψυχὴν ψυχῆς εἶναι. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα, μηδὲν μᾶλλον μηδ' ἐπὶ πλεον, μηδὲ ἥττον μηδ' ἐπ' ἔλαττον, ἑτέραν ἑτέρας ἁρμονίαν ἁρμονίας εἶναι. ἢ γὰρ; Πάνυ γε. Τὴν δέ γε μὴ μᾶλλον μηδὲ ἥττον ἁρμονίαν οὕσαν, μηδὲ μᾶλλον μηδὲ ἥττον ἡρμόσθαι. ἔστιν οὕτως; ἔστιν. Ἡ δὲ μήτε μᾶλλον μήτε ἥττον ἡρμωσμέν, ἔστιν ὅτι πλεον ἢ ἔλαττον ἁρμονίας μετέχει, ἢ τὸ ἴσον; Τὸ
- e. ἴσον. Οὐκοῦν ψυχῆ, ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδὲ ἥττον ἄλλῃ ἄλλῃς αὐτὸ τοῦτο ψυχῆ ἔστιν, οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἥττον

animabus? haec scilicet, vitium & virtutem? an aliam quamdam consonantiam atque dissonantiam? & bonam quidem esse consonantem; & cum ipsa consonantia sit, alteram in se consonantiam possidere: malam vero dissonantem & ipsam esse, nec aliam in se habere? Quid respondeam, inquit Simmias, non habeo. constat tamen, eum, qui animam esse consonantiam posuisset, talia quaedam responsurum. At vero iam concessum est, nihilo magis aut minus aliam alia animam esse. eiusmodi vero concessio est, neque magis, neque plus, neque minus, neque sub paucioribus gradibus aliam alia consonantiam esse. nonne? Prorsus. Eam vero, quae neque magis, neque minus consonantia est, nimirum neque magis neque minus esse temperatam. Est ita? Est. Quae vero neque magis, neque minus temperata est, potestne pluribus paucioribusve gradibus particeps consonantiae esse? an potius aequae? Aequae potius. Quapropter anima, si quidem neque magis, neque minus alia, quam alia secundum animae naturam anima est, consequenter neque magis, neque minus est temperata. Est, ut dicis. Cum

ἡρμουςαι. Οὕτω. Τοῦτο δὲ γε πεπονθυῖα, οὐδὲν πλέον ἀναρ-
μοσίας οὐδὲ ἀρμονίας μετέχοι ἄν; Οὐ γὰρ οὖν. Τοῦτο δ' αὖ
πεπονθυῖα ἄρ' ἄν τι πλέον κακίας ἢ ἀρετῆς μετέχοι ἑτέρα ἑτέ-
ρας, εἴπερ ἢ μὲν κακία, ἀναρμωσία, ἢ δὲ ἀρετὴ, ἀρμονία εἶη;
Οὐδὲν πλέον. Μᾶλλον δὲ γέ που, ὧ Σιμμια, κατὰ τὸν ὀρθὸν
λόγον, κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει, εἴπερ ἀρμονία ἐστίν. ἀρ- P-
μονία γὰρ δήπου, παντελῶς αὐτὸ τοῦτο οὔσα ἀρμονία, ἀν- 94
αρμωσίας οὐποτ' ἄν μετάσχοι. Οὐ μέντοι. Οὐδέ γε δήπου a.
ψυχὴ, οὔσα παντελῶς ψυχὴ, κακίας. Πῶς γὰρ, ἕκ γε τῶν
προειρημένων; Ἐκ τούτου ἄρα τοῦ λόγου ἡμῖν πᾶσαι ψυχαὶ
πάντων ζώων ὁμοίως ἀγαθαὶ ἔσονται; εἴπερ ὁμοίως ψυχαὶ πεφύ-
κασιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ψυχαὶ εἶναι. Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὧ Σώκρα-
τες. Ἡ καὶ καλῶς δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, οὕτω λέγεσθαι, καὶ πάσχειν
ταῦτα ὁ λόγος, εἰ ὀρθὴ ὑπόθεσις ἦν τὸ, ψυχὴν ἀρμονίαν εἶναι; b.
Οὐδ' ὀπωστιοῦν, ἔφη. Τί δέ; ἢ δ' ὅς; τῶν ἐν ἀνθρώπῳ πάντων
ἔσθ' ὃ, τι ἄλλο λέγεις ἄρχειν ἢ ψυχὴν, ἄλλως τε καὶ φρόνι-
μον; Οὐκ ἔγωγε. Πότερον συγχωροῦσαν τοῖς κατὰ τὸ σῶμα

vero sic affecta fit, nihilo magis consonantiae est, vel dissonan-
tiae particeps. Nihilo magis. Praeterea, cum ita comparata sit,
num plus aliquid pravitatis, vel virtutis alia, quam alia possi-
det? si quidem pravitas dissonantia est, virtus vero conso-
nantia. Certe plus nihil. Quinimmo secundum rectam, Sim-
mia, rationem nulla usquam anima pravitate erit affecta, si
fuerit consonantia: quando quidem consonantia vera, secun-
dum id, quod consonantia est, nunquam fit dissonantiae par-
ticeps. Nunquam certe. Neque igitur anima, quae omnino fit
anima, pravitate inficietur. Quo enim modo, per ea quae dicta
sunt, id fieri posset? Hac igitur ratione omnes animalium om-
nium animae bonae similiter erunt, si secundum animae ipsius
naturam similiter animae sint. Mihi quidem, Socrates, ita vi-
detur. Nonne recte sic tibi dici videtur, atque haec sequi, si ve-
ra esset illa positio, animam consonantiam esse? Nullo modo.
Quid vero? ex omnibus, quae in homine sunt, aliudne praeter
animum asseris dominari, praecipue prudentem? Nihil aliud.

- πάθεισιν, ἢ καὶ ἐναντιουμένην τοῖς παθήμασι; λέγω δὲ τὸ τοῖόνδε, ὡς εἰ καύματος ἐνότος καὶ διψοῦς, ἐπὶ τοῦναντίου ἔλκειν, τὸ μὴ πίνειν· καὶ πείνης ἐνούσης, ἐπὶ τὸ μὴ ἐσθίειν. καὶ ἄλλα μυρία που ὁρῶμεν ἐναντιουμένην τὴν ψυχὴν τοῖς
- c. κατὰ τὸ σῶμα. ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν αὖ ὠμολογήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, μήποτ' ἂν αὐτὴν, ἀρμονίαν γε οὔσαν, ἐναντία ἄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο, καὶ χαλῶτο, καὶ πάλλοιτο, καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πάθος πάσχοι ἐκεῖνα ἐξ ὧν τυγχάνει οὔσα, ἀλλ' ἐπεσθαι ἐκείνοις, καὶ οὐποτ' ἂν ἡγεμονεύειν; Ὁμολογήσαμεν, ἔφη, πῶς γὰρ οὐ; Τί οὖν, νῦν οὐ πᾶν τοῦναντίον ἡμῖν φαίνεται ἐργαζομένη, ἡγεμονεύουσά τε ἐκείνων πάντων ἐξ ὧν Φησί τις αὐτὴν εἶναι, καὶ ἐναντιουμένη ὀλίγου πάντα διὰ παντὸς τοῦ
- d. βίου, καὶ δεσπόζουσα πάντας τρόπους; τὰ μὲν, χαλεπώτερον κολάζουσα, καὶ μετ' ἀλγηδόνων, τὰ τε κατὰ τὴν γυμνασικὴν καὶ τὴν ἰατρικὴν, τὰ δὲ, πρῶτον; καὶ τὰ μὲν, ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ, νουβετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ φόβοις, ὡς ἄλλη οὔσα ἄλλω πράγματι διαλεγομένη; οἷόν που καὶ

Utrum corporis perturbationibus indulgentem, an potius repugnantem? Dico autem tale quiddam: veluti si sub aestu fitis angat, interea tamen adversatur animus, retrahitque in contrarium, ne bibat: similiterque si premat fames, ne edat: in aliisque quam plurimis videmus corporis affectibus repugnantem. nonne? Et quidem maxime. Nonne in superioribus confessi fumus, animam, si consonantia fuerit, nunquam dissonaturam his, quibus intenditur, vel remittitur, vel vibratur, vel quodcunque aliud patientur illa, ex quibus ipsa constatur; sed secuturam illam, nunquam vero ducturam? Confessi fumus: quidni? Quid vero nunc? nonne contra omnino videtur agere, quippe quae ea ducit omnia, ex quibus dixerit aliquis ipsam constitui, atque ferme omnibus per omnem vitam repugnat, omnibusque dominatur modis? interdum rigidius & cum doloribus puniens per gymnasticam, atque medicinam, interdum vero mitius castigans comminando, aut monendo adversus cupiditates, & iras, atque timores, tanquam altera quaedam res cum alte-

Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ πεποιήκεν. οὗ λέγει τὸν Ὀδυσσεῖα,
 Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠμίπατε μύθῳ,

Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

Ἄρ' οἶε αὐτὸν ταῦτα ποιῆσαι, διακινούμενον ὡς ἀρμονίας αὐ- e.
 τῆς οὔσης, καὶ οἷας ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν τεῦ σώματος παθῶν,
 ἀλλ' οὐχ οἷας ἄγειν τε ταῦτα καὶ δεσπάζειν, καὶ οὔσης αὐτῆς
 πολὺ φειότερου τινὸς πράγματος ἢ κατ' ἀρμονίαν; Νῆ Δία,
 ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔμοι γε δοκεῖ. Οὐκ ἄρα, ὦ ἄρισε, ἡμῖν οὐ-
 θαμῆ κελῶς ἔχει ψυχὴν ἀρμονίαν τινὰ φάναι εἶναι. οὔτε γὰρ
 οἶν, ὡς ἔοικεν, Ὀμήρῳ φείω ποιητῆ ὁμολογοῖμεν, οὔτε αὐτοὶ P.
 ἡμῖν αὐτοῖς. Ἐχειν οὕτως ἔφη. Εἶπεν δὴ, ἡ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, 95
 τὰ μὲν ἀρμονίας ἡμῖν τῆς Θηβαϊκῆς Ἰλαά πῶς, ὡς ἔοικε, με- a.
 τριῶς γέγονε· τί δὲ δὴ τὰ Κάδμου, ἔφη, ὦ Κέβης, πῶς Ἰλασό-
 μεθα, καὶ τίνι λόγῳ; Σύ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Κέβης, ἐξευρήσειν.
 τουτοῖσι γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς τὴν ἀρμονίαν θαυμαστῶς μοι
 εἶπες ὡς παρὰ δόξαν. Σιμμίου γὰρ λέγοντος ὅτε ἠπόρει, πάνυ
 ἐθαύμαζον εἴτι ἔξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ. πάνυ μοι b.

ra disputans, quemadmodum Homerus tradidit in Odyssæa:

Tum pectus pulsans, cor sic affatur Ulysses,

Hoc quoque cor perfer, namque & graviora tulisti.

An putas, Homerum hæc dixisse, tanquam harmonia quaedam sit, ac talis, ut corporis passionibus subiiciatur, non autem ducat atque dominetur? an potius, quasi quiddam longe divinius, quam harmonia, sit animus? Per Iovem, o Socrates, non mihi videtur. Non ergo, vir optime, recte harmoniam esse animam diceremus. sic enim, ut apparet, neque Homero divino poetæ, neque nobis ipsis consentiremus. Sic est. Age, harmoniam Thebanam fatis, ut videtur, iam placavimus. rationem vero Cadmeam, o Cebes, quonam pacto, & qua ratione placabimus? Tu mihi viam, inquit Cebes, inventurus videris. nempe rationem hanc adversus harmoniam mirifice, præter opinionem nostram, excogitasti. Cum enim audirem Simmiam dubitantem, valde admirabar, si quis rationibus eius commode uti posset. Itaque summæ mihi fuit admirationi, ipsum nec primum

- οὐν ἀτόπως ἔδοξεν εὐθύς τὴν πρώτην ἔφοδον οὐδέξασθαι τοῦ σοῦ λόγου. ταῦτα δὴ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τοῦ Κἀδμου λόγον εἰ πάθοι. Ὡ γὰρ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῶν βασκανία περιτρέψῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα λέγεσθαι. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐγγυὺς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τι λέγεις. ἔσι δὲ δὴ τὸ κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· ἀξιοῖς ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν
- c. ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὔσαν· εἰ φιλόσοφος ἀνὴρ μέλλων ἀποθανεῖσθαι, θάρρῶν τε καὶ ἠγούμενος ἀποθανῶν ἐκεῖ εὐπράξειν διαφερόντως ἢ ἐν ἄλλῳ βίῳ βίους ἔτελευτα, μὴ ἀνόητόν τε καὶ ἠλίθιον θάρρῶν θάρρῆσει. τὸ δὲ ἀποφαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τι ἐστὶν ἢ ψυχὴ καὶ θεοειδές, καὶ ὅτι ἦν ἔτι πρότερον πρὶν ἡμᾶς γενέσθαι, οὐδὲν κωλύειν φῆς πάντα ταῦτα μνηύειν ἀθανασίαν μὲν μὴ, ὅτι δὲ πολυχρόνιον τέ ἐστιν ἢ ψυχὴ, καὶ ἦν που πρότερον ἀμήχανον ὅσον χρόνον, καὶ ἦδει τε καὶ ἔπραττε πολλὰ ἅττα. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν τι μᾶλλον ἦν ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ εἰς ἀνθρώπου σῶμα ἐλθεῖν, ἀρχὴ ἦν αὐτῇ ὀλέθρου,
- d.

quidem potuisse rationis tuae impetum sustinere. Quapropter non admirarer, si Cadmeus quoque sermo idem pateretur. Parciscus ista, bone vir; ne qua invidia nobis sequentia inturbet. Sed haec quidem Deo curae erunt: nos autem, ut ait Homerus, cominus congressi, periculum faciamus, an forte quid dicas. Summa vero eorum, quae perquiris, est eiusmodi: demonstrandum esse iudicas, animam nostram neque interitui obnoxiam, neque mortalem esse; ne vir philosophus in morte securus, magnaue cum fiducia sperans, in alia vita longe beatiorum ob philosophiae studium se futurum, insipiens sit, stultaque confidat. Ostendere autem, validum quiddam esse animam, atque divinis perfimile, priusque etiam quam nos existitisse, nihil impedimento esse ais, quo minus haec omnia non immortalitatem quidem significant, sed duntaxat animam corpore diuturniorem esse, multaque ante nos secula fuisse, novisseque & egisse permulta; nihilo tamen magis ob hoc immortalem esse existimandam. immo hanc ipsam in humanum cor-

ὥσπερ νόσος· καὶ ταλαιπωρουμένη τε δὴ τοῦτον τὸν βίον ζῶν,
καὶ τελευτῶσά γε, ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ ἀπολλύοιτο.
διαφέρειν δὲ δὴ Φῆς οὐδὲν εἶτε ἅπαξ εἰς σῶμα ἔρχεται, εἶτε
πολλάκις, πρὸς γε τὸ ἕκαστον ἡμῶν φοβεῖσθαι. προσήκει γὰρ
φοβεῖσθαι, εἰ μὴ ἀνόητος εἴη, τῷ μὴ εἰδῶτι, μηδ' ἔχοντι λό-
γου διδόναι ὡς ἀθάνατόν ἐστι. τοιαῦτ' ἄττα ἐσὶν οἶμαι, ὦ Κέ-
βης, ἃ λέγεις· καὶ ἐξεπιτηδες πολλάκις ἀναλαμβάνω, ἵνα μὴ e.
τι διαφύγοι ἡμᾶς· εἴτε τι βουλεῖ προσθῆς, ἢ ἀφέλης. Καὶ ὁ
Κέβης, Ἄλλ' οὐδὲν ἐγωγε ἐν τῷ παρόντι, ἔφη, οὔτ' ἀφελεῖν
οὔτε προσθεῖναι δέομαι. ἐσὶ δὲ ταῦτα ἃ λέγω. Ὁ οὖν Σωκρά-
της συχρὸν χρόνον ἐπισχῶν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν τι σκεψάμενος,
Οὐ φαῦλον πρᾶγμα, ἔφη, ὦ Κέβης, ζητεῖς. ὅπως γὰρ δεῖ
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὴν αἰτίαν διαπραγματεύεσθαι.
ἐγὼ οὖν σοὶ δίδειμι περὶ αὐτῶν, ἐὰν βούλη, τὰ γε ἐμὰ πάθη. P-
ἐπειτα ἂν τι σοὶ χρήσιμον φαίνεται ὧν ἂν λέγω, πρὸς τὴν 96
πειθῶ περὶ ὧν λέγεις, χρήσῃ. Ἄλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, βού-
λομαι γε. Ἄκουε τοίνυν ὡς ἐροῦντος. ἐγὼ γὰρ, ἔφη, ὦ Κέ-

pus ingressam, quasi morbum quendam, interitus eius initium
esse: adeo, ut & in hac vita fit misera, & tandem in corporis
morte depereat. Nihil autem differre censēs, sive semel tantum,
sive saepius labatur in corpus, ut quivis nostrum pertimescat.
Merito namque timendum esse, nisi stultus sit, ei, qui neque
sciat, neque reddere queat immortalitatis animae rationem. Ta-
lia quaedam sunt, quae dicis, o Cebes: egoque ea consulto
saepius repeto, ne quid nos fugiat, sive addere his quidquam
velis, sive demere. Nihil equidem in praesentia habeo, inquit
Cebes, quod aut minuam, aut adiungam: atque haec sunt,
quae dico. Tunc Socrates, cum diutius commoratus esset, ad
se conversus, Haud leve quiddam requiris, inquit, o Cebes.
omnino enim oportet generationis corruptionisque causam per-
tractare. Ego igitur, si vis, ea tibi, quae mihi evenerunt, enar-
rabo. deinde si quid eorum, quae dixero, ad quaestionis tuae
veritatem aperiendam conducere putabis, uteris. Volo equi-
dem, inquit. Audi igitur iam narrantem. Equidem, o Cebes,

- βῆς, νέος ἄν, θαυμασῶς ὡς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας ἦν δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἰσορίαν. ὑπερήφανον γάρ μοι ἐδόκει εἶναι εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου, διὰ τί γίγνεται ἕκαστον, καὶ διὰ τί ἀπόλλυται, καὶ διὰ τί ἐστὶ· καὶ πολλάκις ἑμαυτὸν ἄνω
- b. καὶ κάτω μετέβαλλον, σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιαῦτα, Ἄρ' ἐπειδὴν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδῶνα τινὰ λάβῃ, ὡς τινες ἔλεγον, τότε δὴ τὰ ζῶα συντρέφεται; καὶ πότερον τὸ αἷμα ἐστὶν ἢ φρονοῦμεν, ἢ ὁ ἀήρ, ἢ τὸ πῦρ· ἢ τούτων μὲν οὐδέν, ὃ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὃ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν, καὶ ὄραν, καὶ ὀσφραίνεσθαι; ἐκ τούτων δὲ γίγναιτο μνήμη καὶ δόξα· ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης λαβούσης τὸ ἡρμεῖν, κατὰ ταῦτα γίνεσθαι ἐπιστήμην. καὶ αὐτῶν τούτων τὰς φθορὰς σκοπῶν, καὶ τὰ
- c. περὶ τὸν οὐρανὸν τε καὶ τὴν γῆν πάθῃ, τελευτῶν οὕτως ἑμαυτῷ ἔδοξα πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν ἀφυῆς εἶναι, ὡς οὐδὲν χρημα. τεκμήριον δὲ σοὶ ἐρῶ ἱκανόν· ἐγὼ γὰρ ἂν καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην, ὡς δὴ ἑμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπέ-

cum essem iuvenis, mira quadam eius sapientiae cupiditate flagrabam, quam naturae vocant historiam. Praeclarissimum enim esse censebam, causas intelligere, per quas singula fiant atque intereant, & qua sint ratione: saepiusque me sursum deorsumque iactavi, talia quaedam primo considerans, Utrum, postquam calidum & frigidum putrefactionem aliquam acceperunt, quemadmodum nonnulli dixerunt, tunc animalia coalescant. praeterea, utrum sanguis sit, quo sapimus, an aër, an ignis: aut nihil horum sit, sed cerebrum, quod praebet sensus audiendi, videndi, olfaciendi: ex his autem memoria & opinio fiat: ex memoria vero, & opinione quietem accipiente, per haec scientia oriatur. proinde horum corruptiones considerans, atque eas, quae circa coelum terramque passiones contingunt, tandem adeo mihi ad haec consideranda visus sum hebes, ut nihil magis. Coniecturam vero ad id afferam tibi sufficientem. Ego enim ob eiusmodi considerationem usque adeo sum occaecatus, ut ea etiam, quae prius manifeste sciebam, ut mihi aliisque videba-

μαθον και ταυτα ἃ προτοῦ ᾤμην εἰδέναι, περι ἄλλων τε πολλῶν, και δια τί ἄνθρωπος αὐξάνεται. τοῦτο γάρ ᾤμην προτοῦ παντί δήλον εἶναι, ὅτι δια τὸ ἐσθίειν και πίνειν. ἐπειδὴν γὰρ ἐκ τῶν σιτίων ταῖς μὲν σαρκί σάρκες προσγένωνται, τοῖς δὲ δ. ὀστέοις ὀσᾶ, και οὔτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον και τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν οἰκειὰ ἐκάσους προσγένηται, τότε δὴ τὸν ὀλίγον ὄγκου ὄντα, ὕσπερον πολὺν γεγονέναι, και οὔτω γίγνεσθαι τὸν σμικρὸν ἄνθρωπον, μέγαν. οὔτω τότε ᾤμην· οὐ δοκῶ σοι μετρίως; Ἐμσιγε, ἔφη ὁ Κέβης. Σκέψαι δὴ και τάδε ἐτι. ᾤμην γὰρ ἐγώ γε ἰκανόν μοι δοκεῖν, ὅπότε τις φαίνοιτο ἄνθρωπος παρασᾶς μέγας σμικρῶ, μείζων εἶναι αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, και ἵππος ἵππῳ· και ἐτι γε τούτων ἐναργέστερα, τὰ δέκα μοι ἐδόκει τῶν e. ὀκτῶ πλείονα εἶναι, δια τὸ δύο αὐτοῖς προσδεῖναι και τὸ δίπηχου τοῦ πηχουαίου μείζον εἶναι, δια τὸ ἡμίσει αὐτοῦ ὑπερέχειν. Νῦν δὲ δὴ, ἔφη ὁ Κέβης, τί σοι δοκεῖ περι αὐτῶν; Πόρρω που, ἔφη, νῆ Δία ἐμὲ εἶναι τοῦ οἰεσθαι περι τούτων τὴν αἰτίαν εἰδέναι· ὅσγε οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ, οὐδὲ ὡς ἐπειδὴν ἐνί

tur, dediscerem, & alia videlicet multa, quae antea me scire putabam, & qua ratione homo crescat. id namque opinabar ante esse cuilibet manifestum, hominem videlicet per cibum potumque augeri. Quando enim per haec carnes carnibus, ossaque ossibus adduntur, eodemque modo in aliis, quando sua cuique adhibentur, tunc sane molem primo parvam, deinde magnam evadere, atque ita parvum hominem effici magnum. Sic ego tunc opinabar. nonne satis belle tibi videor? Mihi quidem, inquit Cebes. Animadvertite haec insuper. Arbitrabar enim, satis recte mihi videri, quoties hominem, vel equum, magnum parvo propinquum, alterum altero iudicaram capite ipso esse maiorem. atque multo etiam evidentius decem plura apparebant mihi, quam octo, propterea, quod denarius duo praeter octonarium contineret. praeterea bicubitum cubitali maius, quoniam dimidio superaret. Nunc vero, inquit Cebes, de his quid iudicas? Procul equidem, per Iovem, abesse mihi videor, ut alicuius horum causam intelligere putem, qui nondum mihi ipsi

- τις προσῳ̄ ἔν, ἢ τὸ ἐν ῶ προσετέθη δύο γέγονεν, ἢ τὸ προστε-
- p. ῥέν, καὶ ῶ προσετέθη, διὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ ἑτέρου τῶ ἑτέρῳ,
- 97 δύο ἐγένετο. θαυμάζω γὰρ εἰ, ὅτε μὲν ἑκάτερον αὐτῶν χωρὶς
- a. ἀλλήλων ἦν, ἐν ἅρ' ἑκάτερον ἦν, καὶ οὐκ ἦσιν τότε δύο· ἐπεὶ
 δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, αὕτη ἄρα αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δύο
 γενέσθαι, ἢ ξύνοδος, τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι. οὐδὲ γε
 ὡς εἰάν τις ἐν διασχίσει, δύναμαι ἐτι πείθεσθαι ὡς αὕτη αὐ
 αἰτία γέγονεν ἢ σχίσις τοῦ δύο γεγονέναι. ἐναντία γὰρ γίγνε-
- b. ται ἢ τότε αἰτία τοῦ δύο γίνεσθαι. τότε μὲν γὰρ, ὅτι συνη-
 γετο πλησίον ἀλλήλων καὶ προσετίθετο ἕτερον ἑτέρῳ· νῦν δ'
 ὅτι ἀπάγεται καὶ χωρίζεται ἕτερον ἀφ' ἑτέρου. οὐδὲ γε διότι
 ἐν γίγνεται, ὡς ἐπίσταμαι ἐτι πείθω ἑμαυτόν· οὐδ' ἄλλο οὐδὲν,
 ἐνὶ λόγῳ, διότι γίγνεται, ἢ ἀπόλλυται, ἢ ἐσι, κατὰ τοῦτου
 τὸν τρόπον τῆς μεθόδου. ἀλλὰ τιν' ἄλλον τρόπον αὐτὸς εἰκῆ
 Φύρω, τοῦτον δὲ οὐδαμῆ προσιεμαι· ἀλλ' ἀκούσας μὲν ποτε
 ἐκ βιβλίου τινὸς, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος,

persuadere possum, ut, quando quis uni addat unum, tunc vel illud unum, cui unum adiunctum est, fiat duo: an & adiunctum, & illud, cui adiunctum est, propter alterius ad alterum adiunctionem, evadat duo. admiror enim, si, cum utrumque horum separatum erat, utrumque unum erat, neque erant tunc duo: postquam invicem cohaeserunt, haec ipsa causa fuerit, ut duo fierent, congressio videlicet, per quam propius iam posita sunt. neque etiam, si quis unum dividat, adhuc possum persuaderi, hanc ipsam divisionem causam esse, ut duo evadant. contraria enim tunc atque superius causa fit, qua duo fiant. tunc enim, quia coniungebantur propius inter se, alterumque admovebatur alteri: nunc vero, quoniam removetur alterum ab altero, atque separatur. Neque, propter quid unum fiat, adhuc scire me arbitror; neque, ut summam dicam, aliud quidquam, quare fiat, aut pereat, aut fit, per hanc ipsam viam me nosse profiteor: sed alium quendam ipse modum frustra misceo; hunc vero nullo modo admitto. Verum, cum audissem aliquando ex libro, ut ille aiebat, Anaxagorae, legentem

καὶ λέγοντος ὡς ἄρα νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων c.
 αἰτίος, ταύτη δὴ τῇ αἰτίᾳ ἦσθην τε καὶ εὐδξέ μοι τρόπον τινα
 εὖ ἔχειν τὸ τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἰτίον· καὶ ἠγησάμην, εἰ
 τοῦτο οὕτως ἔχει, τὸν γε νοῦν κοσμοῦντα, πάντα κοσμεῖν,
 καὶ ἕκαστον τιθέναι ταύτη ὅπη ἂν βέλτισα ἔχη. εἰ οὖν τις βού-
 λοιτο τὴν αἰτίαν εὔρεῖν περὶ ἕκαστου, ὅπη γίνεταί, ἢ ἀπόλλυ-
 ται, ἢ ἔσι, τοῦτο δεῖν περὶ αὐτοῦ εὔρεῖν, ὅπη βέλτισον αὐτῶ
 ἐστὶν, ἢ εἶναι, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν ἢ ποιεῖν. ἐκ δὲ δὴ τοῦ λόγου
 τούτου, οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν ἀνθρώπῳ καὶ περὶ αὐτοῦ d.
 καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτισον· ἀναγα-
 καῖον δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὸ χεῖρον εἰδέναι. τὴν αὐ-
 τὴν γὰρ εἶναι ἐπισημῆν περὶ αὐτῶν. ταῦτα δὴ λογιζόμενος,
 ἄσμενος εὐρηκέναι ὦμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων
 κατὰ νοῦν ἐμαυτῶ, τὸν Ἀναξαγόραν· καὶ μοι φράσειν,
 πρῶτον μὲν, πότερον ἢ γῆ πλατεῖά ἐστὶν, ἢ στρογγύλη· ἐπειδὴ
 δὲ φράσειεν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀνάγκην· e.

quendam hanc Anaxagorae ipsius sententiam, videlicet men-
 tem omnia exornare, omniumque causam esse: hoc utique
 causae genere magnopere sum delectatus, existimans quodam-
 modo consentaneum, mentem esse omnium causam: putabam-
 que, si id ita esset, ut mens omnia exornaret, singula per hanc
 ita esse disposita, ut optime disponi poterant. Propterea, si quis
 vellet causam invenire, qua singula fiant, atque pereant, aut
 sint, hoc ipsum esse inveniendum, qua videlicet ratione opti-
 mum sit unicuique, aut esse, aut quodvis aliud pati, vel agere.
 Atque hoc pacto nihil aliud considerandum homini, vel de
 seipso, vel de aliis, nisi quod potissimum sit & optimum. Ne-
 cesse vero est, eum, qui id norit, illud quoque, quod est dete-
 rius, cognovisse: quippe cum eadem horum scientia sit. Haec
 utique mecum ipse reputans, gaudebam, invenisse ratus Ana-
 xagoram magistrum, qui me, id quod tantopere cupiebam,
 causas rerum doceret; primumque mihi diceret, utrum plana
 sit terra, an rotunda: & cum haec dixisset, subiungeret mihi
 causam atque necessitatem, afferens videlicet id ipsum, quod

λέγοντα τὸ ἄμεινον, καὶ ὅτι αὐτὴν ἄμεινον ἦν τοιαύτην εἶναι, καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίη εἶναι αὐτὴν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι ὡς ἄμεινον ἦν αὐτὴν ἐν μέσῳ εἶναι· καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀποφαίνοιτο, παρεσκευάσμην ὡς οὐκέθ' ὑποθιγόμενος αἰτίας ἄλλο εἶδος. καὶ δὴ

p.
98
a. καὶ περὶ ἡλίου οὕτω παρεσκευάσμην ὡσαύτως πευσόμενος, καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, τάχους τε πέρι πρὸς ἄλληλα, καὶ τροπῶν, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, πῆ ποτε ταῦτ' ἄμεινόν ἐσιν ἕκασον καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἢ πάσχει. οὐ γὰρ ἄν ποτε αὐτὸν ὦμην, φάσκοντά γε ὑπὸ νοῦ αὐτὰ κεκοσμηῆσθαι, ἄλλην τιὰ αὐτοῖς αἰτίαν ἐπενεγκεῖν, ἢ ὅτι βέλτισον αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἐσιν ὥσπερ ἔχει. ἐκάσῳ οὖν αὐτὸν ἀποδιδόντα τὴν

b. αἰτίαν, καὶ κοινῇ πᾶσι, τὸ ἐκάσῳ βέλτισον ὦμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκδιηγῆσεσθαι ἀγαθόν. καὶ οὐκ ἄν ἀπεδόμην πολλοῦ τὰς ἐλπίδας, ἀλλὰ πάνυ σπουδῇ λαβῶν τὰς βιβλους, ὡς τάχις α οἷος τ' ἦν ἀνεγίγνωσκον, ἵν' ὡς τάχις α εἶδειν τὸ βέλτισον καὶ τὸ χεῖρον. ἀπὸ δὲ θανμασιγῆς, ᾧ ἑταῖρε, ἐλπίδος

melius est; meliusque fuisse eam esse talem. Proinde si terram diceret in mundo mediam esse, mox exponeret melius exstitisse, ut media esset. Quod si ille haec ostenderet, ita me comparabam, quasi nullam amplius causarum speciem positurus. Praeterea de sole & luna ceterisque stellis, earumque inter se velocitate conversionibusque, & aliis, quae solent illis accidere, me similiter quaesitum auditurumque comparaveram, quod videlicet & qua ratione haec melius sit singula vel facere, vel pati, quodcunque agant, vel patiantur. Neque enim putabam, cum ab initio dixisset, a mente illa exornari, ipsum aliam postea causam rebus assignaturum, praeterquam, quod optimum sit, eas ita se, ut habent, habere. Itaque arbitrabar, eum in reddendis singulorum, tum cunctorum communiter causis, singulis quidem assignare, quod unicuique optimum, cunctis vero commune bonum. Neque vero ipse ipse meas parvi faciebam, sed summo quodam studio acceptos libros, quam velocissime poteram lectitabam, ut ocissime, quid optimum, quidve deterrimum esset, cognoscerem. Hac igitur mirabili spe ductus,

ἠχώμην φερόμενος, ἐπειδὴ προῖων καὶ δυναγινώσκων, ὁρῶ ἀνδρα τῷ μὲν νῶ οὐδὲν χρώμενον, οὐδέ τινος αἰτίας ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας c. καὶ ὕδατα αἰτιώμενον, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. καὶ μοι ἔδοξεν ὁμοιότατον πεπονηταί ὡσπερ ἂν τις λέγων ὅτι Σωκράτης πάντα ὅσα πράττει, νῶ πράττει, κἄπειτα ἐπιχειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἐκάστων ὧν πράττω, λέγοι πρῶτον μὲν ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι ξύγκειται μου τὸ σῶμα ἐξ ὀστέων καὶ νεύρων· καὶ τὰ μὲν ὀσᾶ ἐστὶ σφραγῆ, καὶ διαφυγᾶς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ νεῦρα, ὅσα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι, περιαμπέχοντα τὰ ὀσᾶ μετὰ τῶν σαρκῶν, καὶ δέρ- d. ματος, ὃ συνέχει αὐτά· αἰωρουμένων οὖν τῶν ὀστέων ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμβολαῖς, χαλῶντα καὶ συντείνοντα τὰ νεῦρα, κάμπτεσθαι που ποιεῖ ὀδόντ' εἶναι ἐμὲ νῦν τὰ μέλη· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συγκαμφθεὶς ἐνθάδε κάθημαι. καὶ αὐτὸ περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, ὑμῶν ἑτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγοι, Φωνᾶς τε καὶ ἀέρας, καὶ ἀκοᾶς, καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμενος·

cum legere pergo, video, hominem mente quidem nullo modo utentem, nec causam ullam ad ipsum rerum ornatum referentem, sed aëreas naturas & aethereas, aqueasque, & talia multa incredibilia pro rerum causis assignantem. Qua quidem in re ille mihi perinde visus est agere, ac si quis diceret, Socratem, quaecunque facit, mente facere: deinde volens singulorum, quae facio, causas explicare, dicat primum quidem, nunc me hic propterea federe, quoniam corpus meum ex ossibus nervisque componitur: & ossa quidem solida sunt, & iuncturarum intervalla inter se habent: nervi autem sunt huiusmodi, ut intendi remittique valeant, complectantur ossa cum carnibus atque cute, quae illa continet. Elatis igitur ossibus in suis coniunctionibus, nervi, qui & intendunt & remittunt commode, faciunt, ut flectendi cuiusque membri habeam facultatem, atque hanc ob causam hic inflexus fedeam. Ac rursus disputationis meae alias quasdam eiusmodi causas assignaret, voces & aërem, & auditum, aliaque generis eiusdem quam plurima;

- e. ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι ἐπειδὴ Ἀθηναῖος ἔδοξε βέλτιον εἶναι ἐμοῦ καταψηφισασθαι, διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὖ δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι· καὶ δικαιότερον, παραμένοντα ὑπέχειν τὴν δίκην ἢν ἂν κελεύσωσιν. ἐπεὶ, νῆ τὸν
- P. Κύνα, ὡς ἐγὼ μαι, πάλαι ἂν ταῦτα τὰ νεῦρά τε καὶ τὰ ὄσα ἢ
- ⁹⁹a. περὶ Μέγαρα ἢ Βοιωτοὺς ἦν, ὑπὸ δόξης φερόμενα τοῦ βελτί-
σου, εἰ μὴ δικαιότερον ᾤμην καὶ κάλλιον εἶναι, πρὸ τοῦ Φεύ-
γειν τε καὶ ἀποδιδράσκειν, ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ἦντιν' ἂν
τάττη. ἀλλ' αἷτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν, λίαν ἄτοπον· εἰ δέ
τις λέγοι ὅτι ἄνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν καὶ ὄσα καὶ νεῦρα,
καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω, οὐκ ἂν οἷός τ' ἦν ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι,
ἀληθῆ ἂν λέγοι· ὡς μέντοι διὰ ταῦτα ποιῶ ἢ ποιῶ, καὶ ταύτη
- b. νῶ πράττω, ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίσου αἰρέσει, πολλῇ ἂν καὶ
μακρὰ βραθυμία ἂν εἴη τοῦ λόγου. τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν τ'
εἶναι, ὅτι ἄλλο μὲν τι ἐστὶ τὸ αἷτιον τῶ ὄντι, ἄλλο δ' ἐκεῖνο,
ἄνευ οὗ τὸ αἷτιον οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἷτιον. ὃ δὴ μοι φαίνονται
ψηλαφῶντες οἱ πολλοὶ, ὡσπερ ἐν σκότει ἀλλοτριῶ ὄμματι

causas verissimas negligens: videlicet quoniam Atheniensibus melius visum fuerit, me condemnare, ideoque mihi etiam melius fit visum, hic sedere; iustiusque iudicarem expectantem dare poenas, quas illi iubeant. siquidem per Canem, iamdiu, ut arbitror, hi nervi, atque haec ossa apud Megarenses, aut Boeotios essent, ipsius, quod optimum est opinione, delata; nisi iustius honestiusque censuissem, poenas civitati pendere, quascunque a me exigat, quam subterfugere, atque exfulem vivere. Verum talia quaedam causas appellare, a ratione est remotissimum. Si quis autem dixerit, absque ossibus & nervis atque similibus non posse me, quae mihi facienda videantur, implere, vere utique dicet. Attamen asserere, propter haec me facere, quaecunque facio, dum ipsa mente ago, non autem eius, quod optimum sit optione, multa magnaue sermonis inertia esset. Nam qui sic est affectus, nequit discernere, aliam quidem esse veram rei alicuius causam; aliud vero illud, sine quo ipsa causa esse non potest causa, quod quidem multi mihi

προσχωρῶμενοι, ὡς αἴτιον αὐτὸ προσαγορεύειν. διὸ δὴ καὶ ὁ μὲν
 τις δίνην περιτιθεὶς τῇ γῆ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, μένειν δὴ ποιεῖ τὴν
 γῆν· ὁ δὲ, ὡσπερ καρδόπῳ πλατεία βάρθρον τὸν ἀέρα ὑπεριδεῖ.
 τὴν δὲ τοῦ ὡς οἶόν τε βέλτισα αὐτοῦ τεθῆναι δύναμιν, οὕτω νῦν c.
 κεῖσθαι, ταύτην οὔτε ζητοῦσιν, οὔτε τινα οἴονται δαιμονίαν
 ἰσχὺν ἔχειν· ἀλλὰ ἡγούνται τούτου ἂν ποτε" Ἀτλαντα ἰσχυ-
 ρότερον καὶ ἀθανατώτερον, καὶ μᾶλλον ἅπαντα ξυνέχοντα
 ἐξευρεῖν, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον ξυυδεῖν καὶ ξυνέ-
 χειν, οὐδὲν οἴονται. ἐγὼ μὲν οὔν τριακῆς αἰτίας ὅτι ποτὲ
 ἔχῃ μαθητῆς ὄπουσῶν ἤδισ' ἂν γενοίμην. ἐπειδὴ δὲ ταύτης ἐσερή-
 θην, καὶ οὐτ' ἂν αὐτὸς εὔρειν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἷός τε
 ἐγενοίμην, τὸν δευτέρου πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ἦν d.
 πεπραγμάτευμαι, βούλει σοι, ἔφη, ἐπίδειξιν ποιήσωμαι, ὧ
 Κέβης; Ὑπερφυῶς μὲν οὔν, ἔφη, ὡς βούλομαι. Ἐδοξε τοίνυν
 μοι, ἢ δ' ὅς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπειρήκα τὰ ὄντα σκοπῶν,
 δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὅπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα
 θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι πάσχουσι. διαφθείρονται γάρ που

videntur, quasi in tenebris atrectantes, alieno appellare nomine,
 dum causam nuncupant. Quapropter nonnulli vertiginem cir-
 cumponentes terrae, sub coelo eam stabilem faciunt, alii vero
 tanquam lato vase, in quo panis pinfitur, aëre velut base suf-
 fulciunt. Potentiam vero ipsam, qua nunc ita disposita fit, ut
 optime disponi poterat, neque perquirunt, neque divinam quan-
 dam habere vim putant: sed Atlantem quendam robustiorem
 & immortaliozem, magisque omnia continentem invenisse se
 opinantur. ipsum autem bonum atque decens connectere atque
 continere revera nihil existimant. Ego igitur libentissime cuiusvis
 essem discipulus, aut quemadmodum se habeat haec ipsa causa,
 discerem. Postquam vero hac privatus sum; neque ipse inve-
 nire, neque ab alio discere potui: secundam navigationem ad
 causam investigandam molitus sum. Visne, o Cebes, hanc tibi
 a me demonstrari? Mirifice cupio, inquit Cebes. Centui tan-
 dem, cum in rebus considerandis iam defessus essem, cavend-
 dum esse, ne mihi idem accideret, quod accidere illis solet, qui

- ἐνοι τὰ ὄμματα, ἐὰν μὴ ἐν ὕδατι ἢ ἐν τινι τοιοῦτῳ σκοπῶνται
- e. τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διενόηθην, καὶ ἔδεισα μὴ παντάπασι τὴν ψυχὴν τυφλωθεῖν, βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι, καὶ ἐκάστη τῶν αισθήσεων ἐπιχειρῶν ἄπτεσθαι αὐτῶν. ἔδοξε δὴ μοι χρῆναι, εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα, ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. ἴσως μὲν οὖν,
- p. ὡς εἰκόζω, τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν. οὐ γὰρ πάνυ συγχαρῶ,
1^{co} τὸν ἐν τοῖς λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα, ἐν εἰκόσι μᾶλλον
a. σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις. ἀλλ' οὖν δὴ ταύτῃ γε ὤρμησα, καὶ ὑποθέμενος ἐκάστω λόγον ὃν ἂν κρίνω ἔρρωμένεσθαι εἶναι, ἃ μὲν ἂν μοι δοκῇ τούτῳ συμφανεῖν, τίθημι ὡς ἀληθῆ ὄντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ἃ δ' ἂν μὴ, ὡς οὐκ ἀληθῆ. βούλομαι δέ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἃ λέγω. οἶμαι γὰρ σε νῦν οὐ μανθάνειν. Οὐ μὰ τὸν Δι', ἔφη ὁ Κέβης, οὐ b. σφόδρα. Ἄλλ, ἢ ὃς, ἄδὲ λέγω οὐδὲν καινόν, ἀλλ' ἄπερ αἰετὲ ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθέντι λόγῳ οὐδὲν πέπαυμαι λέ-

in solem deficientem figunt intuitum. orbantur enim nonnunquam visu, nisi in aqua, vel in eiusmodi aliquo imaginem eius aspiciant. Tale quiddam ego reputavi, timuique, ne animus mihi prorsus occaecaretur, si oculis res aspicerem, sensuque quolibet attingere illas aggrederer. Quapropter operae pretium esse censui, ut ad rationes confugerem, atque in illis rerum veritatem considerarem. Forte vero nostra haec similitudo non omni ex parte congruit. non enim prorsus assentior, eum, qui res in rationibus contemplatur, in imaginibus aspiciere potius, quam qui in operibus intuetur. Verumtamen hac via iter direxi meum, supponensque rationem semper, quam esse iudico validissimam, quae cunquae huic consonare videantur, pono equidem tanquam vera; idque ago & circa rerum causas, & circa reliqua omnia: quae vero dissonant, vera esse nego. Volo equidem, quae dico, tibi apertius explanare. puto enim, te nondum intelligere. Per Iovem, haud multum, inquit Cebes. Verum novum nihil adduco; sed quae & saepe alias in superiori disputatione dicere nunquam destiti. Pergo iam igitur demonstrare tibi causas spe-

γων. ἔρχομαι γὰρ δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας τὸ εἶδος ὃ πεπραγμάτευμαι· καὶ εἶμι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα τὰ πολυθρύλλητα, καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων, ὑποθέμενος εἶναι τι καλὸν αὐτὸ καὶ αὐτὸ, καὶ ἀγαθὸν, καὶ μέγα, καὶ τὰλλα πάντα· ἂν εἰ μοι δίδως τε καὶ συγχωρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω σοὶ ἐκ τούτων τὴν αἰτίαν ἐπιδείξειν, καὶ ἀνευρήσειν ὡς ἀθάνατον ἢ ψυχὴν. Ἄλλα μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, ὡς δίδόντος σοι, οὐκ εὖ ἀν Φλόουσις περαίνων. Σκόπει δὲ, ἔφη, τὰ ἔξῃς ἐκείνοις, ἐάν σοι ξυνοδοῖ ὡς περ ἐμοί. Φαίνεται γὰρ μοι, εἴτι ἐσὶν ἄλλο καλὸν πλὴν αὐτὸ τὸ καλόν, οὐδὲ δι' ἕν ἄλλο καλὸν εἶναι, ἢ διότι μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ· καὶ πάντα δὴ οὕτω λέγω. τῆ τοιαύδε αἰτίᾳ συγχωρεῖς; Συγχωρῶ, ἔφη. Οὐ τοίνυν, ἢ ὁ δὲ, ἐτι μαυθάνω, οὐδὲ δύναμαι τὰς ἄλλας αἰτίας τὰς σοφὰς τεύχτας γιγνώσκειν· ἀλλ' ἐάν τις μοι λέγῃ, διότι καλόν ἐσὶν ὅτιοῦν, ἢ ὅτι χρῶμα εὐαυτὸς ἔχον, ἢ σχῆμα, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιοῦτων, d. τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἐῶ (ταράττομαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι) τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ ἀτεχνῶς, καὶ ἴσως εὐήθως, ἔχω παρ' ἐμην-

ciem, quam continue pertractavi; ac redeo ad illa iam saepius decantata, ab eisque exordior, supponens aliquid esse ipsum per se pulchrum, & bonum, & magnum, & cetera omnia. quae quidem si tu mihi dederis, eaque esse concesseris, spero tibi ex his ipsam causam demonstrare; itemque invenire, esse animam immortalem. At vero, inquit Cebes, quasi iam tibi concesserim, nihil tibi faciendum est, quo minus iam concludas. Considera, inquit, iam, quae sequuntur deinceps, utrum in his mihi consentias. Arbitror enim, si quid est aliud pulchrum praeter ipsum pulchrum, non ob aliud quippiam esse pulchrum, quam quia pulchri ipsius est particeps. atque omnia dico ad hunc modum. utrum hanc causam recipis? Recipio equidem, inquit. Ergo nondum ultra percipio, neque possum ceteras istas praeclaras causas cognoscere. Si quis autem mihi dixerit, quare pulchrum sit quodlibet, videlicet quia vel colorem habeat floridum, vel figuram, vel aliud quodvis talium, cetera equidem valere sino: (in ceteris enim omnibus soleo perturbari:) id vero

τῶ, ὅτι οὐκ ἄλλό τι ποιῆ αὐτὸ καλὸν, ἢ ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία, εἴτε κοινωνία, εἴτε ὅπη δὴ καὶ ὅπως προσγενομένη. σὺ γὰρ ἔτι τοῦτο διίσχυρίζομαι, ἀλλ' ὅτι τῶ καλῶ πάντα τὰ καλὰ γίγνεται καλά. τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέςατον εἶναι καὶ ἑμαυτῶ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλλω· καὶ τούτου ἐχόμενος,

e. ἢ ἡσῦμαι οὐκ ἂν ποτε πεσεῖν, ἀλλ' ἀσφαλές εἶναι καὶ ἔμοι καὶ ὄψεσθαι ἄλλω ἀποκρίνασθαι, ὅτι τῶ καλῶ τὰ καλὰ γίγνεται καλά. ἢ οὐ καὶ σοι δοκεῖ; Δοκεῖ. Καὶ μεγέθει ἄρα τὰ μεγάλα, μεγάλα, καὶ τὰ μείζω, μείζω· καὶ σμικρότητι τὰ ἐλάττω, ἐλάττω; **Ναί.** Οὐδὲ σὺ ἂν ἄρα ἀποδέχοιο, εἴ τις τινὰ Φαίη ἕτερον ἕτερου τῆ κεφαλῆ μείζω εἶναι, καὶ τὸν ἐλάττω, τῶ αὐ-

p. τῶ τούτῳ ἐλάττω· ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἂν ὅτι σὺ μὲν οὐδὲν
101
a. ἄλλο λέγεις, ἢ ὅτι τὸ μείζον πᾶν ἕτερον ἕτερου, οὐδενὶ ἄλλω μείζον ἐστίν ἢ μεγέθει· καὶ διὰ τοῦτο μείζον, διὰ τὸ μέγεθος. τὸ δὲ ἐλάττω, οὐδενὶ ἄλλω ἐλάττω ἢ σμικρότητι καὶ διὰ τοῦτο

unum simpliciter atque vere, & fortasse imperite, penes me teneo, nihil aliud esse, quod aliquid faciat pulchrum, quam ipsius pulchri sive praesentiam, sive communionem, sive qualicunque ratione, & quocunque modo id proveniat. Neque enim id adhuc esse affirmarem: sed pulchro pulchra omnia esse pulchra, id mihi videtur tutissimum, tam mihi, quam aliis respondere: atque huic fundamento innixus, puto nunquam me lapsurum; sed & me & quemvis alium tuto respondere posse, quaecunque pulchra sunt, ipso pulchro fieri pulchra. nonne & ipse consentis? Consentio equidem. Ergo & quae magna sunt, ipsa magnitudine esse magna: & quae maiora sunt, similiter esse maiora: & quae minora, parvitate esse minora. Ita est. Igitur neque tu quidem assentieris, si quis aliquem dixerit alio quodam, capite esse maiorem; atque eum, qui minor est, eodem capite esse minorem: sed testificaberis, te quidem nihil aliud esse dicturum, quam omne maius alio non alia re ulla, quam magnitudine, esse maius; atque ob hoc maius, ob ipsam scilicet magnitudinem: minus autem, nullo similiter alio minus, quam parvitate & propter hoc esse minus, propter ipsam videlicet parvitatem:

ἐλαττον, διὰ τὴν σμικρότητα. φοβούμενος, οἶμαι, μὴ τις σοι ἐναντίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῶς εἶναι καὶ ἐλάττω πρῶτον μὲν, τῷ αὐτῷ τὸ μείζον μείζον εἶναι, καὶ τὸ ἐλαττον ἐλαττον. ἔπειτα τῇ κεφαλῇ, σμικρᾶ οὐσίῃ, τὸν μείζω μείζω εἶναι· καὶ τοῦτο δὲ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῷ τινὶ **β.** μέγα τινα εἶναι. ἢ οὐκ ἂν φοβοῖο ταῦτα; Καὶ ὁ Κέβης γελάσας, "Ἐγωγε, ἔφη. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὰ δεκά τῶν δεκτῶ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἂν λέγειν, ἀλλὰ μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλήθος; καὶ τὸ δίπηχυ τοῦ πηχυαίου ἡμίσει μείζον εἶναι, ἀλλ' οὐ μέγθει; ὁ αὐτὸς γάρ που φόβος. Πάνυ γε, ἔφη. Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προστεθέντος, τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι τοῦ δύο γενέσθαι, ἢ σχισθέντος, τὴν σχίσιν, οὐκ εὐλαβοῖο ἂν λέγειν; καὶ μέγα ἂν **γ.** βοῶης ὅτι οὐκ οἶσθα ἄλλως πως ἕκαστον γιγνόμενον, ἢ μετασχὸν τῆς ἰδίας οὐσίας ἕκαστου, οὗ ἂν μετάσχοι· καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἔχεις ἄλλην τινα αἰτίαν τοῦ δύο γενέσθαι, ἀλλ' ἢ τὴν τῆς

metuens, ut puto, ne, si quem dixeris capite maiorem esse, vel minorem, quispiam tibi sic obiiciat: primum quidem, eadem re & maius esse maius, & minus esse minus: deinde, quod capite, quae res parva est, maiorem affirmes esse maiorem. hoc autem dicet monstro esse perfimile, ut paulo aliquo magnum quiddam esse dicas. nonne haec metueres? Tunc Cebes subridens, Equidem, inquit. Nonne similiter quoque metueres dicere, inquit, decem plura, quam octo, esse duobus, atque ob hanc causam superare, potius quam multitudine, atque propter multitudinem? ac similiter bicubitum cubitali maius esse dimidio, potius quam magnitudine? id enim similiter est metuendum. Omnino, inquit. Quid vero, si uni addatur unum, additamentum ipsum esse causam, ut duo fiant, vel si dividatur, divisionem ipsam duorum esse causam, dicere non formidares? altiusque exclamares, nescire te, quonam alio pacto quidquam fiat, nisi participatione quadam essentiae unicuique propriae, cuius sit particeps? atque in his nullam aliam habere te causam, cur duo fiant, praeter duitatis ipsius participationem: sed oportere huius

- δυάδος μετάρχεσιν. καὶ δεῦν τούτου μετασχεῖν τὰ μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος, ὃ ἂν μέλλῃ ἐν ἔσεσθαι; τὰς δὲ σχίσαις ταύτας καὶ προσδέσεις, καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κομφείας ἐφῆς ἂν χαίρειν, παρὲς ἀποκρίνασθαι τοῖς σεαυτοῦ
- d. σοφωτέροις. σὺ δὲ δεδιώς ἂν, τὸ λεγόμενον, τὴν σεαυτοῦ σκιάν, καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἐχόμενος ἐκείνου τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέσεως, οὕτως ἀποκρίναιο ἂν; εἰ δὲ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν ἐφῆς ἂν, καὶ οὐκ ἀποκρίναιο ἕως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης ὀρμηθέντα σκέψαιο, εἴ σοι ἀλλήλοις συμφωνεῖ ἢ διαφωνεῖ; ἐπειδὴ δὲ ἐκείνης αὐτῆς δεοί σε δίδόναι λόγον, ὡσαύτως ἂν διδοίης, ἄλλην αὐτὴν ὑπόθεσιν ὑποθέμενος, ἣτις τῶν ἀνωθεν βελτίστη φαίνοιτο, ἕως ἐπὶ τι ἱκανὸν ἔλθοις; ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροιο, ὡσπερ
- e. οἱ ἀντιλογικοὶ, περὶ τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος, καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης ὀρμημένων, εἴπερ βούλοιο τι τῶν ὄντων εὔρειν; ἐκείνοις μὲν γὰρ ἴσως οὐδεὶς περὶ τούτου λόγος, οὐδὲ φροντισ. ἱκανοὶ γὰρ, ὑπὸ σοφίας ὁμοῦ πάντα κυκῶντες, ὁμῶς δύνασθαι αὐτὰ

participia fore, quaecunque futura sunt duo: & similiter unitatis, quodcunque futurum sit unum? Has vero divisiones adiunctionesque, & ceteras eiusmodi argutias valere fineres; relinqueresque sapientioribus te, per eas pro arbitrio responsurus: tu vero tuam, quemadmodum dici solet, metuens umbram & imperitiam, atque innixus tutissimae illi positioni, sic utique responderes? at vero, si quis eandem positionem complexus instaret, valere fineres; neque prius responderes, quam, quae inde manant, considerasses, utrum consonent invicem, aut dissonent? Ubi vero illius ipsius rationem oporteret afferre, eodem modo afferres, atque aliam rursus positionem adduceres, quae superiorum optima videretur, quoad ad aliquid sufficiens pervenires? Nāquam vero simul confunderes contentiosorum more, ubi & de principio, & de his, quae a principio deducuntur, disputas; si modo velles eorum aliquid, quae vere sunt, invenire? nam illis fortasse nullus hac de re sermo est, nulla cura. Possunt enim prae sapientia & simul omnia commiscere, & tamen sibimet placere. Tu vero, si ex philosophorum nu-

αὐτοῖς ἀρέσκειν. σὺ δ' εἶπες εἶ τῶν φιλοσόφων, οἶμαι ἂν, ὡς ^{p.}
 ἐγὼ λέγω ποιῶς. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὃ, τε Σιμμίας ¹⁰²
 ἄμα καὶ ὁ Κέβης. ΕΧ. Νῆ Δία, ὦ Φαίδων, εικότως γε ^{a.}
 θαυμαστῶς γὰρ μοι δοκεῖ ὡς ἐναργῶς, τῷ καὶ σμικρὸν νοῦν
 ἔχοντι, εἰπεῖν ἐκεῖνος ταῦτα. ΦΑΙΔ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἐχέ-
 κρατες, καὶ πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔδοξε. ΕΧ. Καὶ γὰρ ἡμῖν
 τοῖς ἀποῦσι, νῦν δὲ ἀκούουσιν. ἀλλὰ τίνα δὴ ἦν τὰ μετὰ ταῦτα
 λεχθέντα; ΦΑΙΔ. Ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ἐπεὶ αὐτῷ ταῦτα
 συνεχωρήθη, καὶ ἀμολογεῖτο εἶναι τι ἕκαστον τῶν εἰδῶν, καὶ
 τούτων τᾶλλα μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τούτων τὴν ἐπωνυ- ^{b.}
 μίαν ἴσχειν τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἠρώτα. Εἰ δὴ, ἢ δ' ὅς, ταῦτα
 οὕτω λέγεις, ἄρ' οὐχ, ὅταν Σιμμίαν Σωκράτους φῆς μείζω
 εἶναι, Φαίδωνος δὲ ἐλάττω, λέγεις τότε εἶναι ἐν τῷ Σιμμία
 ἀμφοτέρα, καὶ μέγεθος καὶ σμικρότητα; Ἔγωγε. Ἀλλὰ
 γὰρ, ἢ δ' ὅς, ὁμολογεῖς τὸ τὸν Σιμμίαν ὑπερέχειν Σωκράτους,
 οὐχ ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται, οὕτω καὶ τὸ ἀληθὲς ἔχειν; οὐ
 γὰρ που πεφυκέναι Σιμμίαν ὑπερέχειν τούτῳ τῷ Σιμμίαν

mero es, quae dico, ut arbitror, facies. Verissima loqueris, in-
 quit Simmias, & Cebes. Ech. Per Iovem, o Phaedo, merito
 admodum consenserunt. mirifice enim ille mihi videtur rem ip-
 sam vel hebetissimo cuique explanasse. Ph. Sic profusus, o Eche-
 crates, praesentibus omnibus similiter visum fuit. Ech. Quid
 mirum? cum nobis quoque, qui non intersuimus, nunc simili-
 ter audientibus videatur. Verum quaenam post haec dicta fue-
 runt? Ph. Ut equidem arbitror, postquam haec illi Socrati con-
 cesserunt, consenseruntque, speciem quamlibet aliquid esse, &
 quae harum participia sunt, ipsarum denominationem habere;
 deinceps hunc in modum interrogavit. Si haec ita se habent,
 nonne, quando Simmiam dicis Socrate quidem maiorem esse,
 Phaedone vero minorem, tunc affirmas, in Simmia utrumque
 esse, & magnitudinem simul & parvitatem? Equidem. Atta-
 men Simmiam confiteris excedere Socratem, non ita revera, ut
 verba sonant. non enim ita natura institutum esse existimas Sim-
 miam, ut ea ratione superet, qua est Simmias; sed magnitudi-

- c. εἶναι, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ὃ τυγχάνει ἔχων· οὐδ' αὖ Σωκράτους ὑπερέχειν, ὅτι Σωκράτης ὁ Σωκράτης ἐστίν, ἀλλ' ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ Σωκράτης πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθος. Ἀληθῆ. Οὐδέ γε αὖ ὑπὸ Φαιδῶνος ὑπερέχεσθαι τῷ ὅτι Φαιδῶν ὁ Φαιδῶν ἐστίν, ἀλλ' ὅτι μέγεθος ἔχει ὁ Φαιδῶν πρὸς τὴν Σιμμίου σμικρότητα; Ἔσι ταῦτα. Οὕτως ἄρα ὁ Σιμμίας ἐπωνυμίαν ἔχει, σμικρὸς τε καὶ μέγας εἶναι, ἐν μέσῳ ὧν ἀμφοτέρων· τοῦ μὲν
- d. τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τὴν σμικρότητα παρέχων· τῷ δὲ, τὸ μέγεθος τῆς σμικρότητος παρέχων ὑπερέχον. καὶ ἅμα μειδιάσας, Ἔοικα, ἔφη, καὶ συγγραφικῶς ἐρεῖν, ἀλλ' οὖν ἔχει γέ πως ὡς λέγω. Ξυνέφη. Λέγω δὲ τοῦδ' ἔνεκα, βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ ἐμοί. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται οὐ μόνον αὐτὸ τὸ μέγεθος οὐδέποτε θέλειν ἅμα μέγα καὶ σμικρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθος οὐδέποτε προσδέχεσθαι τὸ σμικρὸν, οὐδὲ θέλειν ὑπερέχεσθαι· ἀλλὰ δυοῖν τὸ ἕτερον, ἢ Φεύγειν καὶ
- e. ὑπεκχωρεῖν ὅταν αὐτῷ προσίῃ τὸ ἐναντίον, τὸ σμικρὸν· ἢ προσελθόντος ἐκείνου ἀποκωλύειν· ὑπομένον δὲ καὶ δεξόμενον

ne, quam habet: neque rursus Socratem, eo quod Socrates est, excedi; sed quia parvitatem prae magnitudine illius habeat. Vera loqueris. Similiter nec a Phaedone superari, eo quod Phaedo fit Phaedo; sed quia Phaedo prae Simmiae parvitate magnitudinem habet. Ita est. Sic itaque Simmias denominationem parvi habet & magni: siquidem in amborum medio positus, alterius quidem parvitatem magnitudine superat, alterius vero magnitudini parvitate cedit. Et simul subridens, inquit: Videor equidem expressius accuratiusque dicturus, verumtamen est, ut dico. Sic apparet. Dico autem propterea, quia cupio videri tibi, quod & mihi videtur. Opinor enim, non solum magnitudinem ipsam nunquam velle magnam simul parvamque esse; verum etiam neque hanc, quae in nobis est, magnitudinem unquam recipere parvitatem, neque superari velle: sed e duobus alterum accidere; vel fugere, seque subtrahere, quando adventat contraria parvitas; vel cum illa advenerit, interire: nolle autem expectare, atque in parvitate recipienda aliud esse, quam erat. quem.

τὴν σμικρότητα, οὐκ ἐθέλειν εἶναι ἕτερον ἢ ὅπερ ἦν. ὥσπερ ἐγὼ δεξιόμενος καὶ ὑπομείνας τὴν σμικρότητα, καὶ ἔτι ὢν ὅσπερ εἰμι, οὗτος ὁ αὐτὸς σμικρὸς εἰμι. ἐκεῖνο δὲ οὐ τετόλμηκε, μέγα δὲ, σμικρὸν εἶναι. ὡς δ' αὐτῶς καὶ τὸ σμικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν, οὐκ ἐθέλει ποτὲ μέγα γίγνεσθαι, οὐδὲ εἶναι· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἐναντίων, ἔτι δὲ ὅπερ ἦν, ἅμα τοῦναντίον γίγνεσθαι τε καὶ εἶναι· ἀλλ' ἦτοι ἀπέρχεται ἢ ἀπόλλυται ἐν τούτῳ τῷ παθη- P-
ματι. Παντάπασιν, ἔφη ὁ Κέβης, οὕτω φαίνεται μοι. Καί ¹⁹³
τις εἶπε τῶν παρόντων ἀκούσας (ὅστις δ' ἦν, οὐ σαφῶς μέμνη- a.
μαι) Πρὸς θεῶν, οὐκ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑμῖν λόγοις αὐτὸ τὸ ἐναντίον τῶν νυνὶ λεγομένων ὁμολογεῖτο; ἐκ τοῦ ἐλάττωτος τὸ μείζον γίγνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ ἐλαττον; καὶ ἀτεχνῶς αὕτη εἶναι ἢ γέσεις τοῖς ἐναντίοις ἐκ τῶν ἐναντίων; νῦν δὲ μοι δοκεῖ λέγεσθαι ὅτι τοῦτο οὐκ ἂν ποτε γένοιτο. Καὶ ὁ Σωκράτης, παραβαλὼν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀκούσας, Ἄνδρικῶς, ἔφη, ἀπεμνημόνευκας· οὐ μέντοι ἐννοεῖς τὸ διαφέρον τοῦ b.
τε νῦν λεγομένου καὶ τοῦ τότε. τότε μὲν γὰρ ἐλέγετο, ἐκ τοῦ

admodum ego, cum susceperim sustinuerimque parvitatem, quamdiu is ipse sum, qui sum, sic ipsemet sum parvus. Illud autem, quod magnum est, nunquam sustinuit esse parvum. similiter parvum, quod est in nobis, nunquam vult magnum aut fieri, aut esse: neque aliud quidquam contrariorum, quamdiu est id, quod erat, patitur simul contrarium fieri aut esse; sed aut abit, aut perit, cum adventat contrarium. Ita profusus existimo, inquit Cebes. Tunc quidam eorum, qui aderant, haec audiens, (quis autem ille fuerit, non satis memini,) Dii boni, inquit, nonne in superioribus contrarium eorum, quae dicuntur, nobis est concessum, videlicet ex minori maius fieri, atque ex maiori minus; esseque procul dubio generationem contrariorum ex contrariis? nunc autem videmini, fieri id non posse, dicere. Cum vero Socrates, admovens caput, auscultasset, Viriliter, inquit, id recordatus es: non tamen intelligis differentiam inter id, quod modo dictum est, atque illud superius. Tunc enim dicebatur, ex contraria re, rem contrariam fieri: nunc

- ἐναντίου πράγματος τὸ ἐναντίον πρᾶγμα γίνεσθαι· νῦν δὲ, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἑαυτῷ ἐναντίον οὐκ ἂν ποτε γένοιτο, οὔτε τὸ ἐν ἡμῖν, οὔτε τὸ ἐν τῇ Φύσει. τότε μὲν γὰρ, ὦ Φίλε, περὶ τῶν ἐχόντων τὰ ἐναντία ἐλέγομεν, ἐπονομάζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ· νῦν δὲ περὶ ἐκείνων αὐτῶν, ὧν ἐόντων ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα. αὐτὰ δ' ἐκεῖνα οὐκ ἂν ποτε
- c. φαῖμεν ἐβελῆσαι γένεσιν ἀλλήλων δέξασθαι. καὶ ἄρα βλέψας εἰς τὸν Κέβητα, εἶπεν, Ἔρα μή που, ὦ Κέβης, καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν ὧν ὁδε εἶπεν; Οὐδ', ἔφη ὁ Κέβης, οὕτως ἔχω· καὶ τιοῦτό τι λέγω, ὡς οὐ πολλά με ταράττει. Συνομολογῆκαμεν ἄρα, ἢ δ' ὅς, ἀπλῶς τούτο, μηδέποτε ἐναντίον ἐσσεσθαι ἑαυτῷ τὸ ἐναντίον. Παντάπασιν, ἔφη. Ἔτι δὴ μοι καὶ τὸδε σκέψαι, ἔφη, εἰ ἄρα συνομολογήσεις θερμὸν τι καλεῖν καὶ ψυχρὸν. Ἐγώ γε. Ἄρ' οὐχ ὅπερ χιῶν καὶ πῦρ; Μὰ Δί' d. οὐκ ἔγωγε. Ἄλλ' ἕτερόν τι πυρὸς τὸ θερμὸν, καὶ ἕτερόν τι χιόνος τὸ ψυχρὸν; Ναί. Ἀλλὰ τὸδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι, οὐδέποτε χιόνα οὔσαν, δεξαμένην τὸ θερμὸν, ὡς περὶ ἐν τοῖς ἐμπρο-

vero, contrarium ipsum fibimet contrarium fieri nunquam; neque quod in nobis, neque quod in natura contrarium est. tunc enim, o amice, de his, quae habent contraria, dicebamus, haec illorum cognomine appellantes. at nunc de illis ipsis loquimur, quae his insunt, quorumve praesentia cognomen habent ea, quae nominantur. Illa vero ipsa dicimus nunquam velle mutuan inter se generationem suscipere. Et simul Cebetem intuitus, inquit: Num te quoque, Cebes, aliquid eorum, quae ab hoc obiecta sunt, perturbavit? Haud equidem, inquit Cebes, ita sum affectus: ac tibi affirmo, non multum me turbari. Id ergo simpliciter, inquit, confessi sumus, contrarium nunquam fibimet fore contrarium. Omnino, inquit. Adverte praeterea, num & in hoc mecum sentias. vocasne aliquid calorem atque frigus? Voco equidem. Num tanquam nivem atque ignem? Non, per Iovem. An aliud quiddam calorem esse, quam ignem, & aliud frigus, quam nivem? Ita. Sed hoc quoque tibi videri puto, nivem, quamdiu nix est, nunquam suscepturam esse calorem,

σθεν ἐλέγομεν, ἔτι ἔσσεσθαι ὅπερ ἦν, χιόνα καὶ θερμόν, ἀλλὰ
 προσιόντος τοῦ θερμοῦ ἢ ὑπεκχωρήσειν αὐτῷ, ἢ ἀπολειῖσθαι.
 Πάνυ γε. Καὶ τὴ πῦρ γε αὖ, προσιόντος τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ,
 ἢ ὑπεξιέναι, ἢ ἀπολειῖσθαι· οὐ μέντοι ποτὲ τολμήσειν, δεξά-
 μενον τὴν ψυχρότητα, ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν, πῦρ, καὶ ψυχρόν.
 Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἔστιν ἄρ', ἢ δ' ὅς, περὶ ἓνα τῶν τοιού-
 των, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος ἀξιουῖσθαι τοῦ αὐτοῦ ὀνόμα-
 τος εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλό τι· ὃ ἐστὶ μὲν οὐκ ἐκεῖνο,
 ἔχει δὲ τὴν ἐκείνου μορφὴν αἰεὶ, ὅταν περ ἦ. ἔτι δ' ἐν τῷ
 ἴσως ἔσαι σαφέστερον ὃ λέγω. τὸ γὰρ περιττὸν αἰεὶ που δεῖ
 τοῦ τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν, ὅπερ νῦν λέγομεν· ἢ οὐ; Πάνυ
 γε. Ἄρα μόνον τῶν ὄντων, (τοῦτο γὰρ ἐρωτῶ,) ἢ καὶ ἄλλο
 τι, ὃ ἐστὶ μὲν οὐχ ὅπερ τὸ περιττὸν· ὅμως δὲ δεῖ αὐτὸ μετὰ τοῦ
 ἑαυτοῦ ὀνόματος καὶ τοῦτο καλεῖν αἰεὶ, διὰ τὸ οὕτω πεφυκέναι,
 ὥστε τοῦ περιττοῦ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι; λέγω δὲ αὐτὸ εἶναι,
 οἶον καὶ ἡ τριάς πέποιθε, καὶ ἄλλα πολλά. σκόπει δὴ περὶ τῆς
 τριάδος· ἄρα οὐ δοκεῖ σοι τῷ τε αὐτῆς ὀνόματι αἰεὶ προσαγο-

τοῖς
 τοῦ

P.
 104
 a.

quemadmodum in superioribus dicebamus: nec fore nivem, ut
 erat prius, simulque calidam: sed adventante calore, aut sub-
 terfugere, aut interire. Penitus. Similiter & ignem, subintrante
 frigore, aut subterfluere, aut extingui; nec unquam posse &
 suscipere frigus, & simul esse ignem, sicut prius erat, & fri-
 gidum. Vera narras. Sunt igitur quaedam eiusmodi, ut non
 solum speciem ipsam nomine suo dignentur per omne tempus,
 sed & aliud quiddam: quod quidem non est primum illud, ha-
 bet vero, quamdiu est, illius formam. In hoc rursus tibi, quod
 volo, forte manifestius erit. Impar enim semper oportet no-
 men id, quod nunc dicimus, possidere. nonne? Oportet sane.
 Num id solum ex omnibus? hoc enim quaero: an & aliud quid-
 dam, quod quidem est non idipsum impar, attamen hoc oportet
 una cum suo nomine, hoc insuper nomine alio semper ap-
 pellari; propterea, quod ita natura sit institutum, ut nunquam
 ab impari deferatur? Dico autem, hoc ipsum esse ternarium,
 aliaque permulta. Considera verò de ternario. an non tibi vi-

- ρευτέα εἶναι, καὶ τῷ τοῦ περιττοῦ ὄντος, οὐχ ὅπερ τῆς τριάδος; ἄλλ' ὁμῶς οὕτω πῶς πέφυκε καὶ ἡ τριάς καὶ ἡ πεμπτάς, καὶ ὁ ἡμίσιος τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας, ὥστε οὐκ ὦν ὅπερ τὸ περιττὸν, ἀεὶ
- b. ἕκαστος αὐτῶν ἐστὶ περιττός. καὶ αὐτὰ δύο, καὶ τὰ τέσσαρα, καὶ ἅπας ὁ ἕτερος αὐτῶν εἰσὶν ἀριθμοῦ οὐκ ὦν ὅπερ τὸ ἀρτίον, ὁμῶς ἕκαστος αὐτῶν ἀρτίος ἐστὶν ἀεὶ. ξυγχωρεῖς, ἢ οὐ; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. "Ὁ τοίνυν, ἔφη, βούλομαι δηλώσαι, ἄθρει. ἐστὶ δὲ τόδε· ὅτι φαίνεται οὐ μόνον ἐκεῖνα τὰ ἐναντία ἀλλήλαια οὐ δεχόμενα, ἀλλὰ καὶ ὅσα οὐκ ὄντα ἀλλήλοις ἐναντία, ἀεὶ ἔχει τὰ ἐναντία, οὐδὲ ταῦτα εἰσὶν δεχομένοις ἐκείνῃ τὴν ἰδέαν, ἢ ἂν τῇ ἐν αὐτῇ οὐσῇ ἐναντία ἢ· ἀλλ' ἐπιούσης αὐτῆς, ἦτοι
- c. ἀπολλύμενα, ἢ ὑπεκχωροῦντα. ἢ οὐ φήσομεν τὰ τρία καὶ ἐπολεῖσθαι πρότερον, καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πείσεσθαι, πρὶν ἢ ὑπομεῖναι ἔτι, τρία ὄντα ἀρτία γενέσθαι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης. Οὐδὲ μὲν, ἢ ὁ ὅς, ἐναντίον γέ ἐστι δυὰς τριάδι. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα μόνον τὰ εἶδη τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει

detur, hunc & fui ipsius nomine semper nuncupandum esse, & simul nomine imparis? quod quidem impar non idem est, quod est ternarius. Verumtamen ita natura comparatus est & ternarius, & quaternarius, & omnis medietas numeri, ut quamvis non idem sit, quod impar, semper tamen eorum quivis sit impar. Praeterea duo & quatuor, omnisque alter numeri ordo, quamvis idem par non sit, simul tamen quilibet illorum par semper existit. concedis, necne? Quidni? Contemplare ergo, quid velim. est autem eiusmodi. Videntur quidem non solum ipsa inter se contraria sese invicem non recipere; verum etiam, quaecunque talia sunt, ut licet contraria inter se non sint, semper tamen contraria possideant, nunquam recipere speciem illam, quae ipsi speciei, quam in se habent, contraria sit: sed hac adveniente, aut perire protinus, aut abire. an non dicemus tria & prius interitura, & aliud quodvis passura, quam sustineant, ut, quatenus tria sunt, paria fiant? Ita prorsus, inquit Cebes. Non tamen contrarius est binarius ternario. Non certe. Non solum ergo species ipsae contrariae nunquam invicem se recipiunt: sed

ἐπίοντα ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ ἄλλ' ἄττα τὰ ἐναντία οὐχ ὑπο-
 μένει ἐπίοντα. Ἀληθέςτα, ἔφη, λέγεις. Βούλει οὖν, ἢ δ' ὅς,
 εἰάν οἱοί τε ἄμεν, ὁρισώμεθα ὁποῖα ταῦτ' ἐστὶ; Πάνυ γε. Ἄρ'
 οὖν, ἔφη, ὦ Κέβης, τάδε εἴη ἂν, ἃ ὅ, τι ἂν κατὰσχη, μὴ d.
 μόνον ἀναγκάζει τῆν αὐτοῦ ἰδέαν αὐτὸ σχεῖν, ἀλλὰ καὶ μὴδ'
 ἐναντίαν αὐτῇ δέχεσθαι; Πῶς λέγεις; Ὡσπερ ἄρτι ἐλέγομεν.
 εἶσα γὰρ δήπου ὅτι ἃ ἂν ἢ τῶν τριῶν ἰδέα κατὰσχη, ἀνάγκη
 αὐτοῖς οὐ μόνον τρισὶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ περιττοῖς; Πάνυ γε.
 Ἐπὶ τὸ τοιοῦτον δὴ, Φαμὲν, ἢ ἐναντία ἰδέα ἐκείνη τῇ μορφῇ ἢ
 ἂν τοῦτο ἀπεργάζηται, οὐδέποτε ἂν ἔλθοι. Οὐ γάρ. Εἰργάζετο
 δέ γε ἢ περιττῇ; Ναί. Ἐναντία δὲ ταύτῃ ἢ τοῦ ἀρτίου; Ναί.
 Ἐπὶ τὰ τρία ἄρα ἢ τοῦ ἀρτίου ἰδέα οὐδέποτε ἕξει; Οὐ δήτα. e.
 Ἄμοιρα δὴ τοῦ ἀρτίου τὰ τρία; Ἄμοιρα. Ἀνάρτιος ἄρα ἢ
 τριάς. Ναί. Ὁ τοίνυν ἔλεγον ὤρισαι, ποῖα οὐκ ἐναντία τινὲ
 ὄντα, ὅμως οὐ δέχεται αὐτὸ τὸ ἐναντίον· οἶον νῦν ἢ τριάς τῶ
 ἀρτίῳ οὐκ οὔσα ἐναντία, οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὸ δέχεται. τὸ
 γὰρ ἐναντίον αὐτῶ ἄει ἐπιφέρει, καὶ ἢ δυὰς τῶ περιττῶ, καὶ

etiam alia quaedam contrariorum ingressum mutuam non fufci-
 piunt. Verissima narras. Visne igitur haec, si possumus, qualia
 sint, definiamus? Volo equidem. An non, Cebes, haec erunt,
 quae, quodcunque occupant, tale reddunt, ut non solum sui
 ipsius ideam retinere cogatur, sed etiam contrario illi sit opus?
 Quonam pacto dicis? Quemadmodum paulo ante dicebamus.
 scis enim, quae trium continentur idea, oportere non solum
 tria, sed etiam imparia esse. Certe. Ad hoc tale utique dice-
 bamus ideam contrariam illi, quae id perficit, nunquam acce-
 dere. Nunquam. Perfecit autem imparis idea. Haec ipsa. Con-
 traria vero huic paris idea. Ita est. Ergo ternario numero idea
 paris se nunquam insinuabit. Nunquam. Quapropter ternarius
 numerus paris est expers. Expers. Ternarius ergo est necessarius
 impar. Est. Quod ergo definiendum dicebam, qualia videlicet
 sint, quae, etsi alicui non sunt contraria, ipsum tamen contra-
 rium non admittunt, perinde se habet, ut Ternarius: qui, cum
 pari non sit contrarius, nihilo tamen magis ipsum accipit. Nam

- p. τὸ πῦρ τῶ ψυχρῶ, καὶ ἄλλα πάμπολλα. ἀλλ' ὅρα δὴ εἰ οὕτως ὀρίζη, μὴ μόνον τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον μὴδέχασθαι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ὃ ἂν ἐπιφέρει τὴν ἐναντίον ἐκείνη ἐφ' ὃ, τι ἂν αὐτὸ ἴη, αὐτὸ τὸ ἐπιφέρει τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναντιότητα μηδέποτεδέχασθαι. πάλιν δὲ ἀναμιμνήσκου. οὐ γὰρ χεῖρον πολλάκις αἰκούειν. τὰ πέντε τὴν τοῦ ἀρτίου οὐδέχεται· οὐδὲ .α. δέκα τὴν τοῦ περιττοῦ, τὸ διπλάσιον. τοῦτο μὲν οὖν καὶ αὐτὸ ἄλλω ἐναντίον, ὅμως δὲ τὴν τοῦ περιττοῦ οὐδέχεται· οὐδὲ δὴ τὸ
- b. ἡμιόλιον, οὐδὲ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα, τὸ ἡμισυ τὴν τοῦ ὅλου, καὶ τριτημόριον αὐ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ἔπη τε καὶ συνδοκεῖ σοι οὕτω. Πάνυ σφόδρα καὶ ξυδοκεῖ, ἔφη, καὶ ἔπομαι. Πάλιν δὴ μοι, ἔφη, ἐξ ἀρχῆς λέγε. καὶ μοι μὴ ὃ ἂν ἐρωτῶ ἀποκρίνου, ἀλλὰ ἄλλο, μιμούμενος ἐμέ. λέγω δὲ παρ' ἣν τοπρῶτον ἔλεγον ἀποκρίσιν, τὴν ἀσφαλῆ ἐκείνην, ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ἄλλην ὁρῶν ἀσφάλειαν. εἰ γὰρ ἔροίό με ὧ ἂν τι ἐν τῶ

semper contrarium affert binarius ad impar, & ignis ad frigidum, aliaque quam plurima. At vide iam, num ita definiendum putes, ut non modo contrarium non admittat contrarium, verum etiam illud, quod aliquid afferat contrarium illi, ad quod ipsum accedat, ipsum videlicet quod affert, nunquam contrariam eius, quae affertur, recipiat formam. Rursus autem recordare: neque enim inutile saepius audire. Neque quinque parisi speciem admittent; neque decem imparis, quod est duplum. hoc quidem ipsum alii contrarium, speciem tamen imparis accipiet nunquam. neque etiam numerus sesquialter, neque alia huiusmodi, quae dimidium habent, formam totius suscipiunt; similiterque numerus, qui partem habet tertiam, atque eiusdem generis alia: si modo assequeris ista, atque consentis. Omnino equidem consentio, atque assequor. Rursus tanquam a principio mihi dicas. nec tamen per id, quod nunc interrogo, sed per aliud quiddam mihi respondeas, me imitatus. dico autem praeter tutam responsionem illam a principio positam, iuxta tutam quoque responsionem aliam per ea, quae modo dicta sunt, adinventam. Nempe si me interrogas, o So-

σώματι ἐγγένηται, θερμὸν ἔσαι, οὐ τὴν ἀσφαλίῃ σοι ἐρῶ ἀπό-
 κρισιν ἐκείνην τὴν ἀμαθίῃ, ὅτι ᾧ ἂν θερμότης· ἀλλὰ κομψο- c.
 τέραιν ἐκ τῶν νῦν, ὅτι ᾧ ἂν πῦρ. οὐδὲ ἂν ἐρη, ᾧ ἂν σώματι τί
 ἐγγένηται, νοσήσει, οὐκ ἐρῶ ὅτι ᾧ ἂν νόσος, ἀλλ' ᾧ ἂν πυρετός.
 οὐδ' ᾧ ἂν ἀριθμῷ τί ἐγγένηται, περιττὸν ἔσαι, οὐκ ἐρῶ, ᾧ ἂν
 περιττότης· ἀλλ' ᾧ ἂν μονάς, καὶ τὰλλα οὕτως. ἀλλ' ὅρα εἰ
 ἤδη ἰκανῶς οἶσθ' ὅ, τι βούλομαι. Ἄλλὰ πάνυ ἰκανῶς, ἔφη.
 Ἀποκρίνου δὴ, ἢ δ' ὅς, ᾧ ἂν τι ἐγγένηται σώματι, ζῶν ἔσαι.
 Ὡς ἂν ψυχῇ, ἔφη. Οὐκοῦν αἰεὶ τοῦτο οὕτως ἔχει; Πῶς γὰρ
 οὐχί, ἢ δ' ὅς. Ἡ ψυχὴ ἄρα ὅ, τι ἂν αὐτὴ κατὰσχη, αἰεὶ ἔχει d.
 ἐπ' ἐκείνο, φέρουσα ζῶν; Ἡκεῖ μέντοι, ἔφη. Πότερον δ' ἐστὶ
 τι ζῶν ἐναντίον, ἢ οὐδέν; Ἔστιν, ἔφη. Τί; Θάνατος. Οὐκ-
 οῦν ἢ ψυχῇ τὸ ἐναντίον ᾧ αὐτὴ ἐπιφέρει αἰεὶ, οὐ μήποτε
 δεξιάται, ὡς ἐκ τῶν πρόσθεν ὠμολόγηται. Καὶ μάλα σφόδρα,
 ἔφη ὁ Κέβης. Τί οὔν; τὸ μὴ δεχόμενον τὴν τοῦ ἀρτίου ιδεάν,
 τί νῦν δὴ ὠνομάζομεν; Ἀνάρτιον, ἔφη. Τὸ δὲ δίκαιον μὴ δε-
 χόμενον, καὶ ὅ ἂν μουσικὸν μὴ δέχεται; Ἀμουσον, ἔφη, τὸ

crates, quidnam in corpore si fit, calefcet corpus: non tutam
 responfionem illam rudemque tibi dabo, videlicet si caliditas;
 fed exquisitiorem ex praefentibus verbis, ut si infit ignis. Simi-
 liter si me interrogas, quid si in corpore fit, aegrotabit: non
 respondebo, si aegrotatio; fed si febris. Rurfus si perconteris,
 quid si infit numero, fuerit impar: non dicam, si imparitas,
 immo si unitas; atque in ceteris eodem pacto. Sed vide, ani-
 iam, quid velim, plane cognoveris. Planiffime. Responde igitur:
 quidnam si in corpore fit, erit vivum? Si anima. Nonne id
 femper ita fe habet? Semper. Anima igitur quidquid occupat,
 femper ad illud vitam affert? Affert procul dubio. An est ali-
 quid vitae contrarium, necne? Est utique. Quid iftud? Mors.
 Anima vero contrarium eius, quod ipfa femper adducit, sub-
 bit nunquam, quemadmodum ex superioribus est concessum.
 Sic est omnino, inquit Cebes. Quid vero? quod paris ideam
 non accipit, quonam modo paulo ante nominabamus? Impar.
 Quod vero non accipit iuftitiam, quodve non capit musicam?

- e. δὲ, ἀδικον. Εἶεν. ὃ δ' ἂν θάνατον μὴ δέχεται, τί καλοῦμεν;
 Ἄθάνατον, ἔφη. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται θάνατον. Οὐ.
 Ἄθάνατον ἄρα ἡ ψυχὴ; Ἄθάνατον. Εἶεν, ἔφη. τοῦτο μὲν οὐ
 ἀποδεδειχθαι φῶμεν; ἢ πῶς δοκεῖ; Καὶ μάλα γε ἱκανῶς, ὦ
 Σώκρατες. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης; εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀναγκαῖον
 ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, ἀλλό τι τὰ τρία ἢ ἀνώλεθρα ἂν ἦν; Πῶς
 γὰρ οὐ; Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ ἀθερμον ἀναγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον
 εἶναι, ὅποτε τις ἐπὶ χιόνα θερμὸν ἐπαγάγοι, ὑπεξῆει ἂν ἡ
 χιὼν, οὔσα σῶς καὶ ἀτμητος; οὐ γὰρ ἂν ἀπώλετό γε, οὐδ' αὖ
 ὑπομένουσα, ἐδέξατο ἂν τὴν θερμότητα. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.
 Ὡς δ' αὐτως, οἶμαι, καὶ εἰ τὸ ἀψυκτον ἀνώλεθρον ἦν, ὅποτε
 ἐπὶ τὸ πῦρ ψυχρὸν τι ἐπιέι, οὔ ποτ' ἂν ἀπεσβέννυτο, οὐδ' ἀπώλ-
 λυτο, ἀλλὰ σῶν ἂν ἀπελθὼν ὤχετο. Ἀνάγκη, ἔφη. Οὐκοῦν
 b. καὶ ὧδε, ἔφη, ἀνάγκη περὶ τοῦ ἀθανάτου εἰπεῖν· εἰ μὲν τὸ
 ἀθάνατον, καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀδύνατον ψυχῆ, ὅταν θάνατος
 ἐπ' αὐτὴν ἴῃ, ἀπέλλυσθαι. θάνατον μὲν γὰρ δὴ, ἐκ τῶν προ-

Iniustum, inquit, & immuticum. Age iam, quod non subit mortem, quomodo appellamus? Immortale. Et anima quidem mortem non suscipit. Nequaquam. Est igitur anima immortalis, Immortalis quidem. Age utique, hocne iam demonstratum dicemus? an aliter tibi videtur? Et sufficientissime quidem, ο Socrates. Quid ergo Cebes? si necesse esset, quod omnino est impar, & interitui non obnoxium esse, nonne tria interitus non essent obnoxia? Quidni? Praeterea, si quod calidum non est, necesse est interitui non esse obnoxium, quando quis ad nivem calidum admoveret, nix quidem incolumis illiquefactaque subterfugeret? neque enim vel periret, vel calorem admitteret. Vera narras. Simili, ut arbitror, ratione, si quod frigescere non potest, etiam interire non posset, quando ad ignem adventat frigus, non exstingueretur, aut evanesceret ignis, sed abiret incolumis. Necesse est. Eodem pacto de immortali quoque necesse est dicamus. Si enim, quod est immortale, interire nequit; impossibile est, animam imminente morte perire. Nam mortem quidem, quemadmodum ex superioribus constat, non recipiet,

ειρημένων, οὐδέξεται, οὐδ' ἔσαι τεθνηκυῖα ὡςπερ τὰ τρία οὐκ ἔσαι, ἔφαμεν, ἄρτιον, οὐδέ γ' αὐτὸ περιττόν· οὐδέ δὴ τὸ πῦρ, ψυχρὸν, οὐδέ γε ἢ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης. ἀλλὰ τί κωλύει, Φαίη ἂν τις, ἄρτιον μὲν τὸ περιττόν μὴ γίνεσθαι, ἐπίοντος τοῦ ἄρτιου, ὡςπερ ὠμολόγηται ἀπολλυμένου δὲ αὐτοῦ, ἀντ' ἐκείνου ἄρτιον γεγονέναι; τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοιμεν ε. διαμάχεσθαι, ὅτι οὐκ ἀπάλλυται. τὸ γὰρ ἀνάρτιον, οὐκ ἀνώλεθρον ἔστιν. ἐπεὶ εἰ τοῦτο ὠμολόγητο ἡμῖν, ῥαδίως ἂν διεμαχομέθα, ὅτι ἐπελθόντος τοῦ ἄρτιου, τὸ περιττόν καὶ τὰ τρία σίχεται ἀπίοντα· καὶ περὶ πυρὸς καὶ θερμοῦ καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἂν διεμαχομέθα. ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ νῦν περὶ τοῦ ἀθάνατου, εἰ μὲν ἡμῖν ὁμολογεῖται καὶ ἀνώλεθρον εἶναι, ψυχὴ ἂν εἴη, πρὸς τῷ ἀθάνατος εἶναι, καὶ ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μὴ, ἄλλου ἂν δέει λόγου. Ἄλλ' οὐδὲν δεῖ, ἔφη, d. τούτου γε ἔνεκα. σχολῆ· γὰρ ἂν τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέχοιτο, εἰ τό γε ἀθάνατον καὶ αἰδῖον ὄν, φθορὰν δέξαιτο. Ὁ δὲ γε θεός, οἶμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος,

neque interierit: quemadmodum ternarius nunquam, ut diximus, par erit: neque rursus impar, erit par: neque ignis frigidus, neque caliditas, quae inest igni, frigiditas unquam erit. Ceterum dicet quispiam, quidnam prohibet, quo minus ipsum impar, par quidem non fiat, adveniente pari, quemadmodum inter nos convenit, attamen eo dissoluto, par pro ipso succedat? Ita dicenti repugnare non valeremus, quin sit destructum. quippe cum non idem sit impar atque indissolubile. Alioquin si nobis id constitisset, facile obtineremus, accedente pari, impar ternariumque discedere. similiterque de igne & calido ceterisque affereremus. nonne ita? Prorsus. Iam vero de immortali, si nobis id constat, quod est immortale, esse etiam interitus expers; consequens est, animam, praeter id, quod est immortalis, interitus quoque nesciam esse. sin vero minus id concedatur, ratione alia opus erit. Sed nihil, inquit, opus est, quantum ad id spectat, alia ratione. Siquidem quidnam aliud indissolubile posset esse, si immortale ipsum & sempiternum dissolveretur? Deum vero &

- καὶ εἶτι ἄλλο ἀθάνατόν ἐστι, παρὰ πάντων ἂν ὁμολογηθεῖν μηδέποτε ἀπέλλυσθαι. Παρὰ πάντων μέντοι νῆ Δί', ἔφη, ἀνθρώπων γε καὶ ἐτι μᾶλλον, ὡς ἐγώ μαι, παρὰ θεῶν. Ὅποτε
- δὴ τὸ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορόν ἐστιν, ἄλλο τί ψυχῆ, ἢ, εἰ ἀθάνατος τυγχάνει οὖσα, καὶ ἀνώλεθρος ἂν εἴη; Πολλὴ ἀνάγκη. Ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπι τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν θνητὸν, ὡς εἰσικεν, αὐτοῦ ἀποθνήσκει τὸ δ' ἀθάνατον, σῶν καὶ ἀδιάφθορον εἶχεται ἅπιδν, ὑπεκχωρῆσαν τῷ θανάτῳ. Φαίνονται. Παντὸς μᾶλλον ἄρα, ἔφη, ὦ Κέβης, ψυχὴ ἀθάνατος
- p. καὶ ἀνώλεθρον καὶ τῷ ὄντι ἔσονται ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν αἰδῶ.
- ¹⁰⁷ Οὔκου ἐγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλό τι
- a. λέγειν, οὐδὲ πη ἀπιεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' εἰ δὴ τι Σιμμίας ὁδε, ἢ τις ἄλλος ἔχει λέγειν, εὔ ἔχει μὴ κατασιγήσαι. ὡς οὐκ εἶδα εἰς ὄντινά τις ἄλλον καιρὸν ἀναβάλλοιτο ἢ τὸν νῦν παρόντα, περὶ τῶν τοιούτων βουλόμενος ἢ τι εἰπεῖν, ἢ ἀκοῦσαι. Ἄλλὰ μὴν, ἢ ὃ ὅς ὁ Σιμμίας, οὐδ' αὐτὸς ἔχω ἐτι ὅπῃ ἀπιεῖν, ἐκ γε τῶν λεγομένων. ὑπὸ μέντοι τοῦ μεγέθους περὶ

ipsam vitae speciem, & si quid aliud est immortale, indissolubile quoque esse, omnes confiterentur. Universi, per Iovem, homines, & multo magis ipsi, ut arbitror, dii. Cum igitur, quod immortale est, etiam incorruptibile fit, quidnam prohibet, animam, si fuerit immortalis, incorruptibilem quoque fore? Necessario sequitur. Imminente igitur homini morte, quod mortale quidem in eo est, interit, ut apparet: quod vero immortale, incorruptum sospesque morti se subtrahit. Manifestum est. Itaque maxime omnium, o Cebes, anima immortalis incorruptibilisque est; eruntque apud manes animae nostrae. Nihil equidem, o Socrates, adversus haec habeo, quo minus rationibus tuis assentiar. Verum, si quid aut hic Simmias, aut alius quisquam habet, quod dicat, operae pretium fuerit, non siluisse. nescio enim, in quod aliud quis differat tempus, si quid de rebus eiusmodi vel dicere, vel audire desideret. Atqui nec ego, inquit Simmias, habeo quidquam, quo minus superioribus assentiar rationibus. Verumtamen rei ipsius, qua de agitur, magnitudi-

ἔν οι λόγοι εἰσι, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων, ἀναγκάζομαι ἀπισίαν ἔτι ἔχειν παρ' ἑμαυτῶ περὶ τῶν εἰρη- b.
 μένων. Οὐ μόνον γ', ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, ταυτὰ τε εὖ λέγεις, ἀλλὰ καὶ τὰς γε ὑποθέσεις τὰς πρώτας, καὶ εἰ πι-
 σκί ἡμῖν εἰσίν, ὅμως ἐπισκεπτέαι σαφέζερον· καὶ ἔαν αὐτὰς
 Ἰανῶς διέλγῃτε, ὡς ἐγῶμαι, ἀκολουθήσετε τῷ λόγῳ, καθόσον
 δυνατὸν μάλιστα ἀνθρώπῳ ἐπακολουθήσαι. καὶν τοῦτο αὐτὸ
 σαφὲς γένηται, οὐδὲν ζητήσετε περαιτέρω. Ἀληθῆ, ἔφη, λέ-
 γεις. Ἀλλὰ τόδ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, δίκαιον διανοηθῆναι, ὅτι
 εἴπερ ἡ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν, ἐπιμελείας δὴ δεῖται, οὐχ ὑπὲρ c.
 τοῦ χρόνου τούτου μόνον, ἐν ᾧ κκλοῦμεν τὸ ζῆν, ἀλλ' ὑπὲρ
 τοῦ παντός· καὶ ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ δέξειεν ἂν μάλιστα δεινός
 εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσειεν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ θάνατος τοῦ
 παντός ἀπαλλαγῆ, ἔρμαιον ἂν ἦν τοῖς κακοῖς ἀποθανοῦσι,
 τοῦ τε σώματος ἅμα ἀπηλλάχθαι, καὶ τῆς αὐτῶν κακίας,
 μετὰ τῆς ψυχῆς· νῦν δὲ ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὐσα, οὐ-
 δεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν, οὐδὲ σωτηρία, πλὴν
 τοῦ ὡς βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι. οὐδὲν γὰρ d.

nem, & humanam imbecillitatem considerans, cogor intra me
 dictis nondum acquiescere. Quinimmo & haec bene dicis, o Sim-
 mia, & positiones primae, quamvis fide vobis dignae videantur,
 diligentius tamen considerandae: atque si de illis sufficienter, ut
 arbitror, differueritis, hanc sequemini rationem, quantum fieri
 ab homine potest. quod si hoc ipsum fuerit manifestum, nihil
 ulterius perquiretis. Vera, inquit, loqueris. Hoc autem, o viri,
 iustum est, cogitare, si anima sit immortalis, eam non solum
 temporis huius, in quo vivere dicimur, verum etiam universi
 gratia, curatione plurimum indigere. nam grave periculum fore
 putandum est, si quis neglexerit animam. Si enim mors totius
 dissolutio esset, nimirum improbi lucrarentur, cum & a corpore
 & ab eorum pravitate cum anima liberarentur. Nunc autem,
 cum anima immortalis appareat, nulla superest malorum decli-
 natio, nulla salus, nisi ut optima & prudentissima fiat. Nihil
 enim aliud, cum migrat ad manes anima, secum transfert, praec-

ἄλλο ἔχουσα εἰς ἄδου ἢ ψυχὴ ἔρχεται, πλὴν τῆς παιδείας
 τε καὶ τροφῆς· ἃ δὴ καὶ λέγεται μέγιστα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν
 τὸν τελευτήσαντα εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκεῖσε πορείας. λέγεται
 δὲ οὕτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἕκαστος δαίμων ὅσπερ
 ζῶντα εἰλήχει, οὗτος ἀγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, οἱ
 δὲ τοὺς ξυλλεγέντας διαδικασαμένους εἰς ἄδου πορεύεσθαι,
 e. μετὰ ἡγεμόνος ἐκείνου ᾧ δὴ προστέτακται τοὺς ἐνθένδε ἐκεῖσε
 πορεύσαι. τυχόντας δ' ἐκεῖ ὧν δεῖ τυχεῖν, καὶ μείναντας δὲ
 χρῆ χρόνον, ἄλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμῶν κομίζει, ἐν πολλαῖς
 χρόνου καὶ μακρῶν περιόδοις. ἐσι δὲ ἄρα ἡ πορεία οὐχ ὡς ὁ
 p. Αἰσχύλου Τήλεφος λέγει. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἀπλῆν οἶμον Φησὶν
 108 εἰς ἄδου φέρειν ἢ δ' οὔτε ἀπλῆ οὔτε μία φαίνεται μοι εἶναι.
 a. οὐδὲ γὰρ ἂν ἡγεμόνων ἔδει· οὐδὲ γὰρ που τις ἂν διαμάρτοι
 οὐδαμῶσε, μίᾳς ὁδοῦ οὔσης. νῦν δὲ ἔοικε σχίσεις τε καὶ περιό-
 δους πολλὰς ἔχειν. ἀπὸ τῶν θυσιῶν τε καὶ νομίμων τῶν ἐνθάδε
 τεκμαιρόμενος λέγω. ἢ μὲν οὖν κοσμία τε καὶ φρόνιμος ψυχὴ
 ἔπεται τε καὶ οὐκ ἀγνοεῖ τὰ παρόντα· ἢ δὲ ἐπιθυμητικῶς τοῦ

ter eruditionem atque educationem. quae quidem statim in prin-
 cipio transmigrationis illius, ei, qui mortuus est, plurimum vel
 prodesse vel obesse dicuntur. Ferunt enim, quemlibet hinc illuc
 emigrantem, ab eo daemone, quem vivens fortitus fuerat, in lo-
 cum quendam duci, ubi oporteat omnes una collectos iudicari, ac
 deinde ad inferos proficisci eo duce, cui mandatum erat, ut hinc
 decedentes ad illa loca traducat. fortitos vero illic, quae oportebat
 fortiri, tempusque debitum commoratos, ab alio quodam duce
 rursus huc reduci post multos temporis longosque circuitus. Est
 autem iter non tale, quale ait Telephus apud Aeschylum, ille
 siquidem simplicem inquit viam ad inferos ferre. Ego vero,
 neque simplicem, neque unam esse puto. Alioquin nullis duci-
 bus opus esset: quippe quum unica via aberrare possit nemo.
 Nunc autem videtur multos tramites, multosque anfractus ha-
 bere. quod quidem ex sacrificiis & ritibus coniectare licet. Ani-
 mus ergo moderatus & prudens ducem sponte sequitur, neque
 ignorat praesentia. sed qui cupiditate corporis est infectus,

σώματος ἔχουσα, ὅπερ ἐν τῷ πρόσθεν εἶπον, περὶ ἐκεῖνο πολὺν χρόνον ἐπισημένη, καὶ περὶ τὸν ὄρατὸν τόπον πολλὰ ἀντιτείνουσα καὶ πολλὰ παθοῦσα, βία καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ προστεταγμένου δαίμονος οἴχεται ἀγομένη. ἀφικομένην δὲ ὅθι περ αἱ ἄλλαι, τὴν μὲν ἀκάθαρτον καὶ τι πεποιηκυῖαν τοιοῦτον, ἢ φόνων ἀδίκων ἡμμένην, ἢ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα εἰργασμένην, ἃ τούτων ἀδελφά τε καὶ ἀδελφῶν ψυχῶν ἔργα τυγχάνει ὄντα, ταύτην μὲν ἅπας φεύγει τε καὶ ὑπεκτρέπεται, καὶ οὔτε ξυνεμπορος οὔτε ἡγεμῶν ἐθέλει γίγνεσθαι· αὐτῇ δὲ πλαναταὶ ἐν πάσῃ ἐχομένη ἀπορία, ἕως ἂν δὴ τινες χρόνοι γένωνται ἂν ἐξεληθόντων, ὑπ' ἀνάγκης φέρεται εἰς τὴν αὐτῇ πρέπουσαν οἴκησιν. ἢ δὲ καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξεληθοῦσα, καὶ ξυνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ᾤκησε τὸν αὐτῇ ἐκάσῃ τόπον προσήκοντα. Πολλοὶ δὲ εἰσι καὶ θαυμαστοὶ τῆς γῆς τόποι καὶ αὐτῇ, οὔτε οἷα οὔτε ὅση δοξάζεται ὑπὸ τῶν περὶ γῆς εἰωθότων λέγειν, ὡς ἐγὼ ὑπό τινος πέπυσμαι. Καὶ ὁ

quemadmodum supra dixi, per multum tempus ad ipsum ardentem afficitur; & circa locum visibilem multis reluctatus modis, multaque perpeffus, vi, & vix tandem ab eo abducitur daemone, cui eius cura erat iniuncta. Cum vero ad ea loca, ubi alii quoque animi sunt, pervenerit, quisquis admodum immundus est, & huiusmodi obnoxius crimini, qui vel iniustis se contaminaverit caedibus, vel alia his similia, similibumque animorum opera perpetraverit; hunc quidem animum omnes fugiunt atque declinant, nec reperitur ullus, qui vel socius, vel dux eius fieri velit. itaque omni auxilio destitutus, eo usque pererrat, quoad certa temporum curricula impleantur: quibus tandem impletis, in habitationem sibi convenientem ab ipsa necessitate transfertur. Qui vero puram moderatamque transegerit vitam, deos socios ducesque nactus ibi habitat, ubi unicuique convenit. Multa vero sunt, mirabiliaque terrarum loca: ipsaque terra neque talis, neque tanta est, qualem aut quantam hi, qui de terra solent differere, existimant; quemadmodum mihi a quodam persuasum est. Quanam ratione, inquit Simmias, haec

- d. Σιμμίας, Πῶς ταῦτα, ἔφη, λέγεις, ὦ Σώκρατες; περὶ γάρ τοι τῆς γῆς καὶ αὐτὸς πολλὰ δὴ ἀκήκοα' οὐ μέντοι ταῦτα ἄσε πείθει. ἠδέως ἂν οὖν ἀκούσαιμι. Ἄλλὰ μέντοι, ὦ Σιμμία, οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη γέ μοι δοκεῖ εἶναι διηγήσασθαι ἃ γ' ἔσιν ὡς μέντοι ἀληθῆ, χαλεπώτερόν μοι φαίνεται ἢ κατὰ τὴν Γλαύκου τέχνην. καὶ ἅμα μὲν ἐγὼ ἴσως οὐδ' ἂν οἶός τε εἶην, ἅμα δὲ, εἰ καὶ ἠπιζάμην, ὁ βίος μοι δοκεῖ ὁ ἐμὸς, ὦ Σιμμία, τῷ μήκει τοῦ λόγου οὐκ ἐξαρκεῖν. τὴν μέντοι ἰδέαν τῆς γῆς,
- e. οἶαν πέπυσμαι εἶναι, καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς, οὐδὲν με κωλύει λέγειν. Ἄλλ', ἔφη, ὁ Σιμμίας, καὶ ταῦτα ἄρκει. Πέπεισμαι τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ἐγὼ, ὡς πρῶτον μὲν, εἰ ἔσιν ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ περιφερῆς οὔσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε ἀέρος πρὸς τὸ μὴ
- p. πεσεῖν, μήτε ἄλλης ἀνάγκης μηδεμιᾶς τοιαύτης· ἀλλὰ ἰκανὴν
- 109 a. γε εἶναι αὐτὴν ἰσχεῖν τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἑαυτῷ πάντη, καὶ τῆς γῆς αὐτῆς τὴν ἰσορροπίαν. ἰσορροπὸν γάρ πρᾶγμα, ὁμοίου τινὸς ἐν μέσῳ τεθὲν, οὐχ ἔξει μᾶλλον οὐδ' ἦττον οὐδαμῶς κλιθῆναι ὁμοίως δ' ἔχον, ἀκλινὲς μένει. πρῶτον μὲν,

ais, o Socrates? equidem de terrarum orbe multa audivi: non tamen haec, quae tanquam vera accepisse te ais. libenter igitur ex te audirem. Atqui, o Simmia, nequaquam mihi videtur ars Glauci, quae ea sint, narrare: sed, quod vera sint, probare, artis Glauci facultatem mihi videtur excedere. Praeterea ego forsitan non sufficerem. quin etiam si id scirem, haec tamen vita mea, o Simmia, longiori huic narrationi nequaquam sufficeret. Formam tamen orbis terrae, eiusque loca cuiusmodi esse rear, nihil prohibet dicere. Satis id erit, inquit Simmias. Persuasum mihi quidem est, primo, si est terra in coeli medio rotunda, nihil ei opus esse vel aëre, vel alia necessitate eiusmodi, ad hoc, ut nunquam decidat: sed ad eam sustinendam fatis id esse, quod & coelum undique sibi ipsi simillimum est omnino, & terra undique aequilibris. Res enim aequilibris in similis alicuius medio posita, nec magis nec minus potest in partem aliquam inclinari. cumque similiter se habeat, ab inclinatione permanet aliena. Præmo igitur mihi esse ita est persuasum. Et

ἢ δ' ὅς, τοῦτο πέπεισμαι. Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη ὁ Σιμμίας. "Ἐπι τοίνυν, ἔφη, πάμμεγά τι εἶναι αὐτό· καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοὺς μέχρις Ἑρακλείων σηλῶν ἀπὸ Φάσιδος ἐν μικρῷ τινὶ μορίῳ, b. ὡσπερ περὶ τέλμα μύρμηκας, ἢ βατράχους περὶ τὴν θάλατταν οἰκοῦντας· καὶ ἄλλους ἄλλοθι πολλοὺς ἐν πολλοῖς τοιοῦτοις τόποις οἰκεῖν. εἶναι γὰρ πανταχῇ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα, καὶ παντοδαπὰ καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰ μεγέθη· εἰς ἃ ξυνεβρῦν- κέναι τό, τε ὕδωρ καὶ τὴν ὀμίχλην, καὶ τὸν ἀέρα· αὐτὴν δὲ τὴν γῆν, καθαρὰν ἐν καθαρῷ κείσθαι τῷ οὐρανῷ, ἐν ᾧ πέρ ἐστι τὰ ἄερα, ὃν δὴ αἰθέρα ὀνομάζειν τοὺς πολλοὺς τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰωθότων λέγειν. οὗ δὲ ὑποσάθμην ταῦτα εἶναι, καὶ c. ξυρρεῖν αἰεὶ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς. ἡμᾶς οὖν οἰκοῦντας ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς λεληθέναι, καὶ οἰεσθαι ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς οἰκεῖν. ὡσπερ ἂν εἴ τις ἐν μέσῳ τῷ πυθμένι τοῦ πελάγους οἰκῶν, οἰοιτό τε ἐπὶ τῆς θαλάττης οἰκεῖν, καὶ διὰ τοῦ ὕδατος ὄραν τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα ἄερα, τὴν θάλατταν ἠγοῖτο οὐρανὸν εἶναι· διὰ δὲ βραδυτῆτά τε καὶ ἀσπένειαν, μηδεπώποτε ἐπὶ τῷ ἄκρῳ τῆς θαλάττης ἀφιγμένος, μηδὲ ἐωρακῶς εἶη, ἐκδὺς καὶ d.

recte quidem, inquit Simmias. Praeterea ingentem esse terrarum orbem: nosque a Phaside ad Columnas Herculeas habitare in parva quadam eius particula, ceu formicas atque ranas circa paludes, atque mare: esse vero & alios in similibus multisque locis multos habitatores. esse enim passim per terram multas variasque concavitates secundum formas & moles, in quas aqua, nebulae, aërque conflant. Puram vero ipsam terram in puro iacere coelo, in quo sunt astra, quod plerique eorum, qui haec tractant, aetherem nominant. Et quidem subiecta quasi residendo haec esse, semperque in concavas terrae partes confluere. Nos itaque in concavitatibus habitantes, adeo falli, ut in terrae superficie alta nos habitare credamus. perinde ac si quis in medio profundo pelagi habitans, putet, se altiora maris incolere; atque solem ceteraque astra per mare prospiciens, mare ipsum esse coelum existimet: propter tarditatem autem imbecillitatemque nunquam ad summum maris evaserit, neque caput undis ex-

ἀνακύψας ἐκ τῆς θαλάττης εἰς τὸν ἐνθάδε τόπον, ὅσω καθα-
 ρώτερος καὶ καλλίων τυγχάνει ὢν τοῦ παρὰ σφίσι, μηδὲ ἄλ-
 λου ἀκηκοῶς εἶη τοῦ ἑωρακίτου. ταυτὸν δὲ τοῦτο καὶ ἡμᾶς
 πεπονθέναι. οἰκοῦντας γὰρ ἐν τινὶ κοίλῳ τῆς γῆς, οἴεσθαι ἐπάνω
 αὐτῆς οἰκεῖν, καὶ τὸν ἀέρα οὐρανὸν καλεῖν, ὡς διὰ τούτου
 οὐρανοῦ ὄντος τὰ ἄσπρα χωροῦντα. τὸ δὲ εἶναι ταυτὸν, ὑπ'
 e. ἀσθενείας καὶ βραδυτήτος οὐχ οἴους εἶναι ἡμᾶς διεξελεῖν ἐπ'
 ἕσχατον τὸν ἀέρα. ἐπεὶ, εἴτις αὐτοῦ ἐπ' ἄκρα ἔλθοι, ἢ πτηνὸς
 γενόμενος ἀνάπτοιτο, κατιδεῖν ἀνακύψαντα, ὥσπερ ἐνθάδε οἱ
 ἐκ τῆς θαλάττης ἰχθύες ἀνακύπτοντες ὀρῶσι τὰ ἐνθάδε, οὕτως
 ἂν τινα καὶ τὰ ἐκεῖ κατιδεῖν καὶ εἰ ἢ φύσις ἱκανὴ εἶη ἀνασχέ-
 σθαι θεωροῦσα, γινῶναι ἂν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς οὐρανός,
 p. καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς, καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς γῆ. ἦδε μὲν γὰρ ἡ γῆ
 110 καὶ οἱ λίθοι, καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε, διεφθαρμένα ἐστὶ καὶ
 a. καταβεβρωμένα, ὥσπερ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῆς ἄλμης
 καὶ οὔτε φύεται ἄξιον λόγου οὐδὲν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὔτε τέ-
 λειον, ὡς ἔπος εἶπεῖν, οὐδὲν ἐστὶ σήραγγες δὲ καὶ ἄμμος, καὶ

tulerit, planeque aspexerit, quanto hic locus profundo illo purior
 pulchriorque sit: quin etiam nec ab alio, qui hunc intuitus sit,
 acceperit. Hoc igitur idem & nobis accidere, qui in quadam
 orbis terreni concavitate habitantes, altam incolere superficiem
 arbitremur, atque aërem nominemus coelum, utpote qui per
 ipsum, quasi coelum, astrorum motus intueamur. Idque nobis
 accidere propterea, quod propter imbecillitatem tarditatemque
 ad supremum usque aërem transcendere nequeamus. Quod si
 quis ad summum evaderet, vel alis fretus eo volaret: quem-
 admodum pisces emergentes e mari, nostra haec aspiciunt; sic
 ea, quae illic sunt, aspiceret. Ac si natura ad inspiciendum
 sufficeret, cogniturum protinus, coelum illud esse verum, veram-
 que lucem, veram quoque terram. siquidem quae a nobis
 incolitur terra, hique lapides, totusque hic locus, adefa sunt
 atque corrupta; ut ea, quae in mari sunt, a falsedine. neque
 nascitur in mari quidquam existimatione dignum; atque ut ita
 dixerim, nihil est in eo perfectum; sed cavernae, arena, limus

πηλὸς ἀμήχανος καὶ βόρβοροι εἰσιν, ὅπου ἂν καὶ ἡ γῆ ᾗ καὶ
 πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὀπωπτιοῦν ἄξια. ἐκεῖ-
 να δὲ αὖ τῶν παρ' ἡμῖν πολὺ ἂν ἐτι πλέον Φανείη διαφέρειν. εἰ
 γὰρ δεῖ καὶ μῦθον λέγειν καλὸν, ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ Σιμμία, b.
 οἷα τυγχάνει τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα. Ἀλλὰ
 μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες, ἡμεῖς γε τοῦτου τοῦ μύθου
 ἡδέως ἂν ἀκούσαιμεν. Λέγεται τοίνυν, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, πρῶ-
 του μὲν εἶναι τοιαύτη ἡ γῆ αὕτη ἰδεῖν, εἴ τις ἀναθῆν αὐτὴν
 δεῶτο, ὥσπερ αἱ δαδεδάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασι
 διειλημμένη ὣν καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δείγμα-
 τα, οἷς δὴ οἱ γραφεῖς καταχρῶνται. ἐκεῖ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ c.
 τοιοῦτων εἶναι καὶ πολὺ ἐτι ἐκ λαμπροτέρων καὶ καθαρωτέρων
 ἢ τούτων. τὴν μὲν γὰρ, ἀλουργῆ εἶναι, καὶ θαυμαστὴν τὸ κάλ-
 λος τὴν δὲ, χρυσοειδῆ τὴν δὲ ὄση λευκῆ, γύψου ἢ χιόνος λευ-
 κοτέρων, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων συγκειμένην ὡσαύτως,
 καὶ ἐτι πλειόνων καὶ καλλιόνων ἢ ὅσα ἡμεῖς ἐωράκαμεν. καὶ
 γὰρ αὐτὰ ταῦτα τὰ κοῖλα αὐτῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἐμ-

incredibilis, atque sordes, ubicunque fit & terra. quae quidem
 ad has nostras pulchritudines nullo modo sunt conferenda. Il-
 lius vero loci pulchritudo hanc nostram multo magis apparebit
 excedere. Proinde si fabulam quoque narrare oportet perpul-
 chram, operae pretium, Simmia, est, audire, quales sint hae ter-
 rarum plagae, quae subiacent coelo. Immo vero, inquit Sim-
 mias, libentissime hanc fabulam audiemus. Ferunt igitur, o ami-
 ce, inquit, primum quidem talem videri terrae illius faciem, si
 quis superne despiciat, quales sunt hae pilae, quae ex coriis duo-
 decim contextae sunt, variis scilicet distinctam coloribus: quo-
 rum hi nostri colores, quibus pictores utuntur, similitudinem
 quandam retinent. Illic vero universam terram ex talibus mul-
 toque etiam nitidioribus ac purioribus esse, quam hi sunt; par-
 tim quidem purpuream, mira pulchritudine praeditam; partim
 vero coloris aurei; partim gypso & nive candidiorem: prae-
 terea ex coloribus aliis similiter compositam, ac etiam pluribus
 pulchrioribusque, quam in nostram notitiam pervenerunt. Enim-

- πλεα ὄντα, χρώματός τι εἶδος παρέχεσθαι, εἰλβοντα ἐν τῇ
- d. τῶν ἄλλων χρωμάτων ποικιλίᾳ ὡσεὶ ἐν ταύτῃ εἶδος ξυνεχῆς ποικίλον φαντάζεσθαι. ἐν δὲ ταύτῃ οὐσῃ τοιαύτῃ ἀνάλογον τὰ φυόμενα φύεσθαι, δένδρα τε καὶ ἄνθη, καὶ τοὺς καρπούς· καὶ αὖ τὰ ὄρη ὡσαύτως καὶ τοὺς λίθους ἔχειν ἀνά τὸν αὐτὸν λόγον τὴν τελειότητα καὶ τὴν διαφάνειαν, καὶ τὰ χρώματα καλλίω ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε λιθιδία εἶναι ταῦτα τὰ ἀγαπώμενα, μόρια, σάρδιᾶ τε καὶ ἰάσπιδας καὶ σμαράγδους, καὶ πάντα
- e. τὰ τοιαῦτα ἐκεῖ δὲ οὐδὲν ὅ, τι μὴ τοιοῦτον εἶναι, καὶ ἔτι τούτων καλλίω. τὸ δ' αἴτιον τούτου εἶναι, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ λίθοι καθαροί εἰσι, καὶ οὐ κατεδιδεδεσμένοι, οὐδὲ διεφθαρμένοι, ὡσπερ οἱ ἐνθάδε, ὑπὸ σηπεδόνος καὶ ἄλμης, ὑπὸ τῶν δεῦρο ξυνερρρηκῶτων, ἃ καὶ λίθοις καὶ γῆ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς αἰσχη τε καὶ νόσους παρέχει. τὴν δὲ γῆν αὐτὴν κεκοσμησθαι τούτοις τε ἅπασι, καὶ ἔτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, καὶ τοῖς
- P. ἄλλοις αὖ τοῖς τοιοῦτοις. ἐκφανῆ γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι, ὄντα
III
- a. πολλὰ πλήθει καὶ μεγάλα, καὶ πανταχοῦ τῆς γῆς ὡσεὶ αὐ-

vero has ipsas ipsius concavitates, aqua aëreque repletas, speciem quandam coloris splendidam in primis asferre inter ceterorum colorum varietatem, ut una quaedam species eius varia semper appareat. In huiusmodi vero terra convenienti ratione similes nasci arbores, & flores, & fructus. praeterea montes & lapides ibidem simili ratione habere perfectionem atque perspicuitatem, coloresque pulchriores: quorum quidem particulae quaedam sint lapilli, qui apud nos habentur in pretio, Sardia, Iaspides, Smaragdi, ceterique eiusmodi. illic vero nihil esse, quod non tale sit, aut etiam pulchrius. Cuius quidem rei causa sit, quoniam lapides illi puri sint, neque, quemadmodum nostri, a putredine falsugineque exesi atque corrupti; quibus in hunc locum confluentibus, lapides & tellus, animaliaque & plantae inficiuntur, atque aegrotare coguntur. Terram vero ipsam his omnibus exornari, atque auro etiam & argento, ceterisque similibus. praefulgentia quidem ipsa nasci & multa & magna, perque omnem terram; ut eam videre spectatorum felicius sit spec-

τὴν ἰδεῖν, εἶναι θεάματα εὐδαιμόνων θεατῶν. Ζῶα δ' ἐπ' αὐτῆς εἶναι ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν, ἐν μεσογείᾳ οἰκοῦντας, τοὺς δὲ, περὶ τὸν ἀέρα, ὡς περὶ ἡμεῖς περὶ τὴν θαλάτταν τοὺς δὲ, ἐν νήσοις, ὡς περιρρέειν τὸν ἀέρα, πρὸς τῆ ἠπειρῶ οὐσας. καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ τε καὶ ἡ θαλάττα ἐστὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν, τοῦτο ἐκεῖ τὸν ἀέρα ὃ δὲ ἡμῖν ἀήρ, τοῦτο ἐκεῖ τὸν αἰθέρα. τὰς δὲ ἄρας αὐτοῖς κρᾶ- **b.** σιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε ἐκείνους ἀνόσους εἶναι, καὶ χρόνον τε ζῆν πολὺ πλείω τῶν ἐνθάδε, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ φρονήσει καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἡμῶν ἀφεσάναί, τῆ αὐτῆ ἀποσάσει ἤπερ ἀήρ τε ὕδατος ἀφέσεικε, καὶ αἰθῆρ ἀέρος, πρὸς καθαρότητα. καὶ δὴ καὶ θεῶν ἄλση τε καὶ ἱερά αὐτοῖς εἶναι ἐν οἷς τῷ ὄντι οἰκητὰς θεοὺς εἶναι, καὶ φήμας τε καὶ μαντείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν καὶ τοιαύτας συνουσίας γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὸν γε ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἄστρα δρᾶσθαι **c.** ὑπ' αὐτῶν οἷα τυγχάνει ὄντα, καὶ τὴν ἄλλην εὐδαιμονίαν ἀκόλουθον εἶναι. καὶ ὅλην μὲν δὴ τὴν γῆν οὕτω πεφυκέαι,

taculum. Proinde ibi esse animalia multa, & homines, partim regionem mediterraneam incolentes, partim circa aërem, quemadmodum nos circa maris litora, partim etiam insulas, quae haud procul a continenti positaë aëre circumdantur. Sed, ut summatim dicam, quod nobis aqua est & mare ad usum nostrum, idem illic esse aërem: quod vero nobis aër, id illis aetherem esse. Tempora vero apud illos tantam habere temperiem, ut illi & sine morbo continue, & longe diutius, quam nostri, vivant. item visu, auditu, prudentia, ceterisque talibus nobis tantum praestare, quantum & aër aquae, & aether aëri puritate praestat. Praeterea illic esse deorum templa & lucos, in quibus revera dii familiariter habitent, & responsa & divinationes, deorumque sensus familiaritatesque eiusmodi hominibus ad deos esse. Solem quoque & lunam, stellasque alias, quales revera sunt, apud eos videri: ceteris in rebus beatitudinem eos his rebus congruam possidere. Itaque universam terram sic natura comparatam, & quae circa eam sunt. Esse praeterea in ipsa per eius

- καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν τόπους δ' ἐν αὐτῇ εἶναι κατὰ τὰ ἐγκοιλια αὐτῆς, κύκλω περὶ ὅλην, πολλοὺς τοὺς μὲν, βαθυτέρους καὶ ἀναπεπταμένους μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν τοὺς δὲ, βαθυτέρους ὄντας, τὸ χάσμα αὐτοὺς ἔλαττον ἔχειν τοῦ παρ' ἡμῖν τόπου. ἐσι δ' οὖς καὶ βραχυτέρους τῷ βάθει τοῦ ἐνθάδε εἶναι καὶ πλατυτέρους. τούτους δὲ πάντας ὑπὸ γῆν εἰς ἀλλήλους συντετρῆσθαι τε πολλαχῆ, καὶ κατὰ φρονότερα καὶ εὐρύτερα, καὶ διεξόδους ἔχειν. ἢ πολὺ μὲν ὕδωρ ρεῖν ἐξ ἀλλήλων εἰς ἀλλήλους, ὡσπερ εἰς κρατῆρας, καὶ ἀενάων ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ θερμῶν ὑδάτων καὶ ψυχρῶν πολὺ δὲ πῦρ, καὶ πυρὸς μεγάλους ποταμοὺς, πολλοὺς δὲ ὕγροῦ πηλοῦ, καὶ καθαρωτέρου καὶ βορβορωδεέρου ὡσπερ ἐν Σικελίᾳ οἱ πρὸ τοῦ ῥύακος πηλοῦ ῥέοντες ποταμοί, καὶ αὐτὸς ὁ ῥύαξ. ὧν δὴ καὶ ἐκάστος τοὺς τόπους πληροῦσθαι, ὧν ἂν ἐκάστοις τύχοι ἐκάστοτε ἢ περιβόρη γιγνομένη. ταῦτα δὲ πάντα κινεῖν ἄνω καὶ κάτω, ὡσπερ αἰώραντινὰ ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῆ. ἐσι δὲ ἄρα αὕτη ἢ αἰώρα διὰ φύσιν τοιάνδε τινὰ ἐν τι τῶν χασμάτων

concauitates loca in circulum multa, partim quidem profundiora, atque ampliora, quam sit regio a nobis culta; partim vero profundiora quidem, sed hiatum angustiorum habentia nostra hac regione. esse & alicubi minus profunda, sed ampliora, quam nostra. Haec autem omnia sub terra sibi invicem obviare, atque irrumperere multis undique modis, tum per angustiora, tum per ampliora; discursusque habere & exitus, quibus magna aquarum copia ex aliis in alia, velut in crateres, confluat. item perennium fluminum sub terra incredibiles magnitudines aquarum, tum calidarum, tum etiam frigidarum: plurimumque ignem, & ignis ingentes amnes: multos quoque lutulenti humoris, partim quidem purioris, partim vero fordidioris; ceu torrens luti, qui in Sicilia est, & iuxta ipsum amnes lutei inde fluentes. Quibus singula compleri loca, quacunquē eos contingit perfluere. Haec autem omnia sursum deorsumque ferri, veluti vase pensili quodam in terra posito, (atque ita librato, ut utrinque vicissim inclinet atque attollat.) Est autem id vas pensile ob naturam quandam

τῆς γῆς ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν, καὶ διαμπερὲς τετρη-
 μένον δι' ὅλης τῆς γῆς. τοῦτο ὅπερ Ὅμηρος εἶπε, λέγων αὐτὸ, P.
 112

Τῆλε μάλ', ἦχι βάδιζον ὑπὸ χθονός ἐσι βέρεθρον.

ὁ καὶ ἄλλοθι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρτα-
 ρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ τοῦτο τὸ χάσμα συρρέουσι τε πάντες οἱ
 ποταμοὶ, καὶ ἐκ τούτου πάλιν πάντες ἐκρέουσι. γίγνονται δὲ
 ἕκαστοι τοιοῦτοι, δι' οἷας ἂν καὶ τῆς γῆς βέωσιν. ἢ δ' αἰτία ἐστὶ
 τοῦ ἐκρεῖν τε ἐντεῦθεν καὶ εἰσερεῖν πάντα τὰ ρεύματα, ὅτι πυθ- b.
 μένα οὐκ ἔχει οὐδὲ βάσιν τὸ ὑγρὸν τοῦτο. αἰωρεῖται δὴ καὶ
 κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ ἀῆρ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ περὶ
 αὐτὸν ταυτὸν ποιεῖ. ξυνέπεται γὰρ αὐτῶ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπέ-
 κεινα τῆς γῆς ὀρμήσῃ, καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπὶ τάδε. καὶ ὡσπερ
 τῶν ἀναπνεύτων αἰεὶ ἐκπνεῖ τε καὶ ἀναπνεῖ ῥέον τὸ πνεῦμα,
 οὕτω καὶ ἐκεῖ ξυναιωρούμενον τῶ ὑγρῶ τὸ πνεῦμα δεινούς τινας
 ἀνέμους καὶ ἀμηχάνους παρέχεται, καὶ εἰσιὸν καὶ ἐξιόν. ὅταν
 τε οὖν ὀρμήσῃ ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κά- c.
 τω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ ρεύματα διὰ τῆς γῆς

eiusmodi: unus aliquis ex terrae hiatus est profecto quam ma-
 ximus, perque universam terram traiectus & patens. de quo
 Homerus, *Longe nimis barathrum stat sub tellure profundum.*
 quod & ipse alibi, & multi poetarum Tartarum appellarunt.
 In hunc enim hiatus omnia confluunt flumina, atque inde rur-
 sus effluunt. Talia vero sunt singula, per quales labuntur terras.
 Quod autem hinc effluant omnia rursusque refluant, haec est
 causa, quod hic humor nec fundum habet nec fundamentum.
 itaque elevatur, & sursum deorsumque fluctuat. Idemque facit
 aër atque spiritus, qui circa ipsum versatur. Sequitur enim ip-
 sum, & quando ad superiora terrae, & quando ad haec nostra
 perlabitur. Et quemadmodum in respirantibus flatus continue
 exspirat atque respirat, sic ibi spiritus una cum humore elatus
 vehementes quosdam ventos & incredibiles commovet, sive
 influat sive effluat. Quapropter cum aqua in locum, quem in-
 feriozem appellant, delabitur, per meatus terrae iuxta eiusmodi
 rivos influit, passimque per eos exundat, & implet, velut hi,

- εἰσρεῖ τε καὶ πληροῖ αὐτὰ, ὡσπερ οἱ ἐπαντλοῦντες. ὅταν τε αὖ ἐκεῖθεν μὲν ἀπολίπη, δεῦρο δὲ ὀρμήσῃ, τὰ ἐνθάδε πληροῖ αὖθις. τὰ δὲ, πληρωθέντα, ῥεῖ διὰ τῶν ὀχετῶν καὶ διὰ τῆς γῆς, καὶ εἰς τοὺς τόπους ἕκαστα ἀφικνούμενα εἰς οὓς ἕκαστος ὁδοποιεῖται, θαλάττας τε καὶ λίμνας καὶ ποταμοὺς καὶ κρήνας ποιεῖ. ἐντεῦθεν δὲ πάλιν δυόμενα κατὰ τῆς γῆς, τὰ μὲν, μακροτέρους
- d. τόπους περιελθόντα καὶ πλείους, τὰ δὲ, ἐλάττους καὶ βραχυτέρους, πάλιν εἰς τὸν Τάρταρον ἐμβάλλει τὰ μὲν, πολὺ κατωτέρω ἢ ἐπιγντλεῖτο, τὰ δὲ, ὀλίγον. πάντα δὲ ὑποκάτω εἰσρεῖ τῆς ἐκροῆς. καὶ ἕνια μὲν καταντικρὺ ἢ εἰσρεῖ ἐξέπεσεν, ἕνια δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος. ἔσι δὲ ἅ παντάπασι κύκλω περιελθόντα, ἢ ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν, ὡσπερ οἱ ὄφεις, εἰς τὸ δυνατόν κάτω καμφθέντα, πάλιν ἐμβάλλει,
- e. ἢ δυνατόν ἔσιν ἑκατέρωσε μέχρι τοῦ μέσου κατίναί, πέρα δ' οὐ. ἄναντες γὰρ ἀμφοτέροις τοῖς ῥεύμασι τὸ ἑκατέρωθεν γίγνεται μέρος. τὰ μὲν οὖν δὴ ἄλλα πολλὰ τε καὶ μεγάλα καὶ παντοδαπὰ ῥεύματ' ἔσι τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα ἐν τούτοις τοῖς πολλοῖς τέτταρ' ἄττα ῥεύματα, ὧν τὸ μὲν μέ-

qui hauriunt. Cum vero illinc huc erumpit, haec quoque iterum loca complet. Plena vero cum sint, per rivus terraeque meatus fluit. & cum humores singuli illuc profluxerint, quo quisque profluit opportunius, maria, lacus, flumina, fontes efficiunt. Proinde rursus hinc relabentes per terram, partim quidem per longiores pluresque anfractus, partim vero per pauciores atque breviores rursus in Tartarum confluent: alii certe multo profundius quam hausti fuerint, alii vero paulo; omnes autem inferius influunt, quam effluerint: & alii per contrariam partem elabuntur, quam elapsi fuerint; alii vero per partem eandem. at quidam passim circumfluentes aut semel aut saepius, spirasque circa orbem terrarum instar anguium replicantes, quantum fieri potest, infra relapsi iterum commiscentur; quatenus licet in utramque partem ad medium usque defluere, ultra vero nequaquam. ulterior nam prolapsus utrinque foret acclivis. Proinde sunt & alia multa, & magna variaque fluenta: sed praeci-

γισον καὶ ἔξωτάτω ῥέου περικύκλω, ὃ καλούμενος Ὀκεανός ἐστὶ
 τούτου δὲ καταντικρὺ καὶ ἐναντίως ῥέων, Ἀχέρων· ὃς δι' ἐρή-
 μων τόπων ῥεῖ ἄλλων, καὶ δὴ καὶ ὑπὸ γῆν ῥέων, εἰς τὴν λίμνην
 ἀφικνεῖται τὴν Ἀχερουσιάδα· οὗ αἱ τῶν τετελευτηκότων ψυ- P.
 χαὶ τῶν πολλῶν ἀφικνοῦνται καὶ τινὰς εἰμαρμένους χρόνους 113
 μείνασαι, αἱ μὲν, μακροτέρους, αἱ δὲ, βραχυτέρους, πάλιν a.
 ἐκπέμπονται εἰς τὰς τῶν ζώων γενέσεις. τρίτος δὲ ποταμὸς
 τούτων κατὰ μέσον ἐκβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκ-
 πίπτει εἰς τόπον μέγαν, πυρὶ πολλῶ καίόμενον, καὶ λίμνην
 ποιεῖ μείζω τῆς παρ' ἡμῖν θαλάττης, ζέουσαν ὕδατος καὶ
 πηλοῦ. ἐντεῦθεν δὲ χωρεῖ κύκλω θολερὸς καὶ πηλώδης· περιελι-
 τόμενος δὲ τῇ γῆ, ἄλλοσέ τε ἀφικνεῖται, καὶ παρ' ἔσχατα τῆς b.
 Ἀχερουσιάδος λίμνης, οὗ ξυμμιγνύμενος τῷ ὕδατι. περιε-
 λιχθεῖς δὲ πολλάκις ὑπὸ γῆς, ἐμβάλλει κατωτέρω τοῦ Ταρ-
 τάρου. οὗτος δ' ἐστὶν ὃν ἔτι ἐπονομάζουσι Πυριφλεγέθοντα· οὗ
 καὶ οἱ ῥύακες ἀποσπάσματα ἀναφυσῶσιν, ὅπη ἂν τύχωσι τῆς
 γῆς. τούτου δ' αὖ καταντικρὺ, ὃ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον

pua quatuor. quorum quidem maximum atque extimum ter-
 ram circumdans Oceanus appellatur. E contraria vero huius re-
 gione fluit Acheron: qui per deserta alia fluens loca, atque per
 subterranea in paludem defluit Acherusiam; quo plerique de-
 functorum deveniunt animi, ibique per fatalia quaedam tempo-
 rum curricula commorati, partim quidem longiora, partim ve-
 ro breviora, rursus in generationes animalium relabuntur. Ter-
 tius vero fluvius horum medius duorum interfluit: nec admo-
 dum longe progressus in locum cadit vastum, multo igne fla-
 grantem, efficitque paludem nostro mari maiorem, aqua luto-
 que ferventem. Hinc vero turbidus lutulentusque circumfluit;
 terraque circumdata, & alibi, & ad extrema paludis Acherusiae
 pervenit: nec tamen illius aquae miscetur; sed sub terra saepius
 revolutus absorptusque defluit infra Tartarum. hunc fluvium
 Pyriphlegethontem nominant: cuius rivi quidam, inde velut
 evulsi, quacunq; terrarum contigerit, manant. E contraria ve-
 ro huius regione fluvius quartus primum in locum erumpit fe-

- πρῶτον δεινόν τε καὶ ἄγριον, ὡς λέγεται, χρωμα δὲ ἔχοντα
 c. ὅλον οἶον ὁ κυανός· ὃν δὴ ἐπονομάζουσι Στύγιον καὶ τὴν λίμνην
 ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων, Στύγα. ὁ δ' ἐμπεσὼν ἐνταῦθα, καὶ
 δεινὰς δυνάμεις λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι, ὄσος κατὰ τῆς γῆς, πε-
 ριελιττόμενος χωρεῖ ἐναντίως τῷ Πυριφλεγέθοντι, καὶ ἀπαν-
 τᾷ ἐν τῇ Ἀχερουσιάδι λίμνῃ ἐξ ἐναντίας. καὶ οὐδὲ τὸ τούτου
 ὕδωρ οὐδενὶ μίγνυται, ἀλλὰ καὶ οὗτος κύκλῳ περιελθὼν, ἐμ-
 βάλλει εἰς τὸν Τάρταρον, ἐναντίως τῷ Πυριφλεγέθοντι. ὄνο-
 μα δὲ τούτῳ ἐστίν, ὡς οἱ ποιηταὶ φάσκουσι, Κωκυτός. τούτων
 d. δὲ οὕτω πεφυκότων, ἐπειδὴν ἀφικῶνται οἱ τετελευτηκότες εἰς
 τὸν τόπον οἷ ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει, πρῶτον μὲν διεδικάσαντο
 οἷ τε καλῶς καὶ ὀσίων καὶ δικαίως βιώσαντες, καὶ οἱ μὴ. καὶ
 οἷ μὲν ἂν ὀξῶσι μέσῳς βεβιωκέναι, πορευθέντες ἐπὶ τὸν Ἀχέ-
 ροντα, ἀναβάντες ἅ δὴ αὐτοῖς ὀχθήματά ἐσιν, ἐπὶ τούτων
 ἀφικνουῦνται εἰς τὴν λίμνην καὶ ἐκεῖ οἰκοῦσι τε, καὶ καθαιρό-
 μενοι, τῶν τε ἀδικημάτων δίδόντες δίκας, ἀπολύονται, εἴ τις
 τι ἠδίκησε· τῶν τε εὐεργεσιῶν τιμὰς φέρονται κατὰ τὴν ἀξίαν

rum & asperum, ut ferunt. colorem vero locus talem habet totus, qualis est cyaneus: quem Stygium nominant. hic autem fluvius prolapsus paludem efficit Stygem. In hunc vero incidens locum, viresque vehementes in aqua assumens, sub terram se condit, circumvolutusque adversus Pyriphlegethontem labitur, & in Acherusia palude e contraria parte illi fit obviam. nec illi huius aqua miscetur; sed revolutus in gyrum contra Pyriphlegethontem irrumpit in Tartarum. Poetae vero hunc appellant Cocytum. Cum vero haec ita natura disposita sint, quando in eum locum defuncti pervenerint, quo daemon unumquemque perducit, primo illic iudicantur, & qui honeste sancteque, & qui aliter vixerint. Itaque quicumque in vita quodam modo tenuisse medium quoddam comperiuntur, ad Acherontem profecti vehiculis, quae unicuique adsunt, conscensis, in paludem perveniunt Acherusiam: ibique habitant, purganturque poenas dantes iniuriarum: & cum purificati sunt, absolvuntur: cuiusque pro merito singuli benefactorum praemia reportant.

ἡμας. οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ μεγέθη τῶν ε.
 ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσυλίας πολλὰς καὶ μεγάλας, ἢ Φόνους
 ἀδικούς καὶ παρανόμους πολλοὺς ἐξειργασμένοι, ἢ ἄλλα
 ὅσα τυγχάνει ὄντα τοιαῦτα, τούτους δὲ ἢ προσήκουσα μοῖρα
 ρίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὔποτε ἐκβαίνουσιν. οἳ δ' ἂν
 ἰάσιμα μὲν, μεγάλη δὲ δόξωσιν ἡμαρτηκέναι ἁμαρτήματα,
 οἷον πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ὑπ' ὀργῆς βιάϊόν τι πράξαντες,
 καὶ μετὰ μελόν αὐτοῖς τὸν ἄλλον βίον βιώσιν, ἢ ἀνδροφόνου p.
 τοιοῦτω τινὶ ἄλλῳ τρόπῳ γένωνται, τούτους δὲ ἐμπροσθεῖν μὲν ¹¹⁴
 εἰς τὸν Τάρταρον ἀνάγκη ἐμπεσόντας δὲ αὐτοὺς, καὶ ἐνιαυ-
 τὸν ἐκεῖ γενομένους, ἐκβάλλει τὸ κῦμα τοὺς μὲν ἀνδροφό-
 νους, κατὰ τὸν Κωκυτὸν τοὺς δὲ πατραλοίας καὶ μητρα-
 λοίας, κατὰ τὸν Πυριφλεγέθοντα. ἐπειδὴν δὲ Φερόμενοι γέ-
 νωνται κατὰ τὴν λίμνην τὴν Ἀχερουσιάδα, ἐνταῦθα βοῶσι
 τε καὶ καλοῦσιν, οἳ μὲν, οὓς ἀπέκτειναν, οἳ δὲ, οὓς ὑβρισαν.
 καλέσαντες δ' ἰκετεύουσι, καὶ δέονται ἑᾶσαι σφᾶς ἐμβῆναι h.
 εἰς τὴν λίμνην καὶ δέξασθαι. καὶ εἰ μὲν πείσωσιν, ἀποβαί-
 νουσί τε καὶ λήγουσι τῶν κακῶν· εἰ δὲ μὴ, φέρονται αὖθις

Qui vero ob scelerum magnitudinem insanabiles esse videntur, qui videlicet sacrilegia multa & magna, vel caedes iniquas, vel alia horum similia perpetraverint, hos omnes conveniens fors rnergit in tartarum, unde nunquam egrediuntur. Qui autem fanabilia quidem peccata, sed ingentia commiserunt, veluti si qui contra patrem, vel matrem irati per vim aliquid fecerint, sed poenitentia ducti eos in cetera vita coluerint, vel qui simili quodam pacto fuerint homicidae, eos in tartarum quidem necesse est cadere: sed ibi per annum commorati a fluctu eiiciuntur, homicidae quidem per Cocytum, parentum vero violatores per Pyriphlegethontem. Postquam vero ab his delati fluminibus ad paludem Acherusiam pervenerunt, clamant illic vocitantque eos, quos vel necaverunt, vel iniuriis affecerunt; suppliciterque rogant, atque deprecantur, ut eos permittant ingredi in paludem, ibique recipi: ac si impetraverint, penetrant illuc, finemque malorum accipiunt: sin minus, referuntur

- sis τὸν Τάρταρον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τοὺς ποταμούς· καὶ ταῦτα πάσχοντες οὐ πρότερον παύονται, πρὶν ἂν πείσωσιν οὐς ἠδίκησαν. αὕτη γὰρ ἡ δίκη ὑπὸ τῶν δικασῶν αὐτοῖς ἐτάχθη. οἳ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ ὁσίως βιώσαι, οὗτοί εἰσιν οἳ τῶνδε μὲν τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῆ ἔλευθερούμενοί τε καὶ ἀπαλλαττόμενοι, ὡσπερ δεσμωτηρίων, ἄνευ
- c. δὲ εἰς τὴν καθαρὰν οἰκισιν ἀφικνούμενοι, καὶ ἐπὶ γῆς οἰκίζόμενοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἳ φιλοσοφία ἱκανῶς καθηράμενοι, ἄνευ τε σωματῶν ζῶσι τὸ παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς οἰκῆσεις ἔτι τούτων καλλίους ἀφικνούνται· ὡς οὔτε ῥάδιον δηλῶσαι, οὔτε ὁ χρόνος ἱκανὸς ἐν τῷ παρόντι. ἀλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα χρὴ ὧν διεληλύθαμεν, ᾧ Σιμμία, πάντα ποιεῖν, ὡς ἀρετῆς καὶ Φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μετασχεῖν. καλὸν γὰρ τὸ ἄβλον, καὶ ἡ ἐλπίς μεγάλη. τὸ μὲν οὖν ταῦτα διίσχυρίζεσθαι οὕτως ἔχειν, ὡς ἐγὼ διεληλύθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἄνδρά. ὅτι μέντοι ἢ ταῦτ' ἐστίν, ἢ ταῦτ' ἄττα, περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκῆσεις, ἐπεὶ περ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ
- d.

in tartarum, atque inde rursus in flumina; neque per haec mala deferri prius cessant, quam ab his, quos affecerant iniuriis, impetraverint. haec enim poena illis a iudicibus est imposita. Qui autem pie prae ceteris vixisse inveniuntur, hi sunt, qui ex his terrenis locis, tanquam e carcere, soluti ac liberati, ad altiora transcendunt, puramque supra terram habitant regionem. Inter hos autem quicumque satis per philosophiam purgati sunt, absque corporibus omnino totum per tempus vivunt, habitationesque his etiam pulchriores nanciscuntur: quarum pulchritudo neque facilis dictu est, neque praesens tempus ad dicendum sufficeret. Sed horum, quae narrata sunt, gratia, o Simmia, omni studio est adnitendum, ut in hac vita virtutem, & prudentiam sapientiamque consequamur. Prae-
 animum namque pulchrum est, & spes est ingens. Haec igitur eo se pacto profus habere, quo ego exposui, non decet virum sanae mentis afferere: esse tamen vel haec vel talia quaedam circa animos nostros, eorumque habitationes, quando-

φαίνεται οὕσα, τοῦτο καὶ πρέπει ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἄξιον κινδυνεύσαι, οἰομένῳ οὕτως ἔχειν. καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος, καὶ χρὴ τὰ τοιαῦτα ὡσπερ ἐπάδειν ἑαυτῷ. διὸ δὴ ἐγωγε καὶ πάσαι μηκύνω τὸν μῦθον. ἀλλὰ τούτων δὴ ἕνεκα θαρρῆεῖν χρὴ περὶ τῆ αὐτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἶασε χαίρειν, e. ὡς ἀλλοτρίους τε ὄντας, καὶ πλέον θάτερον ἠγγασάμενος ἀπεργάζεσθαι τὰς δὲ περὶ τὸ μαυθάνειν ἐσπούδασέ τε, καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία, καὶ ἀληθεία, οὕτω περιμένει τὴν εἰς ἄθου πορείαν, ὡς πορευσόμενος ὅταν ἢ εἰμαρμένη καλῇ. Ὑμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, καὶ οἱ ἄλλοι, εἰσαυθίς ἐν τινι χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε. ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, Φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἢ εἰμαρμένη, καὶ σχεδόν τι μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν. δοκεῖ γὰρ ἤδη βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ Φάρμακον, καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν

P.
115
a.

quidem ipse immortalis apparet, & decere mihi videtur, & dignum, quasi periclitantem ita existimare. honestum enim periculum est; oportetque haec quasi carmina quaedam, magorum ritu mentibus nostris infundere. quamobrem ipse iam diu portraho fabulam. Sed horum gratia bonam spem de animo suo habere debet, quicumque voluptatibus ornamentisque corporis neglectis, tanquam alienis, aliud se amplius facturum existimans, voluptates, quae in discendo percipiuntur, studiose sectatus fuerit, animumque non alieno, sed suo decoraverit ornamento, temperantia, iustitia, fortitudine, libertate, veritate; sic ex hac vita migrationem expectans, tanquam cum fatum vocaverit, migraturus. Vos quidem, o Siminia, & Cebes, aliique praesentes, in posterum quodam tempore singuli transmigrabitis. me vero nunc, ut tragicus aliquis diceret, iam vocat fatum. ac ferme tempus est, ut ad lavandum divertam. praestat enim, ut puto, post lavacrum venenum bibere, ne in lavando cadavere molestiam mulieribus

R 2

- λούειν. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, Εἶεν, ἔφη,
- b. ὦ Σώκρατες, τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιτέλλῃ, ἢ περὶ τῶν παιδῶν, ἢ περὶ ἀλλοῦ του, ὃ, τι ἂν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιξα ποιοῖμεν; Ἄπερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, ὦ Κρίτων οὐδὲν καινότερον ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἅττ' ἂν ποιῆτε κἄν μὴ νῦν ὁμολογήσητε· ἐὰν δὲ ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἀμελήτε, καὶ μὴ θέλητε, ὡς περ κατ' ἴχθυ, κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, ζῆν, οὐδὲ ἐὰν
- c. πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμησόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν. Δάπτομεν δὲ τίνα σὲ τρόπον; Ὅπως ἂν, ἔφη, βούλησθε· ἐὰν κέρ γε λάβητέ με, καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γελάσας δὲ ἅμα ἡσυχή, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας, εἶπεν, Οὐ πείθω, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Κριτωνα, ὡς ἐγὼ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης ὁ νυνὶ διαλεγόμενος, καὶ διχάττων ἕκαστα τῶν λεγομένων· ἀλλ' οἴεται με ἐκείνου εἶναι ὃν ὄψεται ὀλίγον ὑπερον νεκρὸν, καὶ

praebeamus. Cum haec dixisset Socrates, Crito sic inquit: Dic age, o Socrates, quidnam his aut mihi mandas agendum, vel erga filios tuos, vel circa cetera? quidve agendo maxime tibi gratum fecerimus? Nihil equidem, inquit, novi praecipio, sed quod semper vobis praedico, videlicet, si vestri curam habebitis, & mihi & meis & vobis ipsis grata evadent, quaecunque feceritis, etiamsi nunc non promittatis. at vero, si vos ipsos neglexeritis, nolentes secundum ea, quae nunc & superiori tempore dicta sunt, quasi per vestigia vitam dirigere, nihil prorsus perficietis, etsi multa nobis nunc promittatis. Ista quidem, ait Crito, curae nobis erunt. sed quemadmodum sepeliri te iubes? Ut vobis, inquit, libet: si tamen me apprehendetis, ac nisi ego vos effugero. Et simul subridens, & ad nos conversus, Non persuadeo, inquit, Critoni, me esse hunc Socratem, qui nunc disputo, & singula dicta dispono. sed opinatur, me illud esse, quod paulo post videbit, cadaver. itaque interrogat, quemadmodum me sepeliat.

ἔρωτᾷ πῶς δεῖ με θάπτειν. ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον **d.**
πεποίημαι, ὡς ἐπειδὴν πῶ τὸ Φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παρα-
μενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπὼν εἰς μακάρων δὴ τινὰς εὐδαι-
μονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθού-
μενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν. ἐγγυήσασθε οὖν με
πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην, ἢ ἢν οὗτος πρὸς
τοὺς δικαστὰς ἤγγυᾶτο. οὗτος μὲν γὰρ ἢ μὴν παραμενεῖν
ὑμεῖς δὲ, ἢ μὴν μὴ παραμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπειδὴν ἀπο-
θάσω, ἀλλὰ οἰχήσεσθαι ἀπίοντα ἵνα Κρίτων ῥᾶον φέρῃ, καὶ **e.**
μὴ ὄρων μου τὸ σῶμα ἢ καιόμενον, ἢ κατορυττόμενον, ἀγα-
νακτῆ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὡς δεινὰ ἅττα πάσχοντος· μηδὲ λέγῃ ἐν
τῇ ταφῇ, ὡς ἢ προτιθεται Σωκράτῃ, ἢ ἐκφέρει, ἢ κατορύτ-
τει. εὐ γὰρ ἴσθι, ἢ δ' ὅς, ὧ ἄρισε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέ-
γειν, οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελὲς, ἀλλὰ καὶ κακόν
τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. ἀλλὰ θαρρῆεῖν τε χρῆ, καὶ θάνατι
τοῦμόν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως ὅπως ἂν σοι φίλον **p.**
ἦ, καὶ μάλιστα ἡγῆ νόμιμον εἶναι. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐκεῖνος μὲν **116**
ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο **a.**

Quod autem iamdiu plurimis verbis contendo, postquam ve-
nenum bibero, haud ulterius apud vos me esse futurum, sed
ad beatorum profecturum felicitates, hoc quidem mihi videor
frustra Critoni dixisse, consolans vos simul, atque meipsum.
Fideiubete igitur pro me Critoni contraria quadam fideiussione,
quam ipse iudicibus fideiussit. Ille enim me iudicio sistere; vos
autem me non sistere, cum obiero, fideiubete, sed abiturum:
ut Crito (obitum) facilius (meum) ferat; neve meum corpus
vel cremari cernens, vel sepeliri, me deploret, quasi dira pa-
tientem: neque dicat in funere, proponi Socratem, aut ef-
ferri, aut sub terram condi. Certum enim id habeto, optime
Crito, quod non recte sentire, non solum est in hoc ipso de-
linquere, verum etiam animis nonnihil officere. at enim con-
fidere oportet, atque dicere, corpus sepeliri meum, atque ita
sepeliri, ut tibi placebit, maximeque iustum esse censebis. His
dictis surrexit, intravitque cubiculum quoddam, quasi lavaturus.

- αὐτῷ ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. περιεμένομεν οὖν, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων, καὶ ἀνασκοποῦντες· τότε δ' αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς διεξίοντες, ὅση ἡμῖν γεγонуῖα εἶη, ἀτεχνῶς ἠγοούμενοι, ὥσπερ πατρὸς φερθέντες, διάξειν ὄρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο, καὶ
- b. ἠνέχθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία (δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας) καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο, ἐκείναις ἐκάντιον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθεῖς τε καὶ ἐπιζειλας ἄττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἀπίεναί ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἤδη ἔγγυς ἡλίου δυσμῶν. χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος· καὶ οὐ πολλὰ ἄττα μετὰ ταῦτα διελέχθη. καὶ ἦκεν ὁ τῶν ἕνδεκα ὑπηρετῆς· καὶ εἶπεν παρ' αὐτὸν, ὦ Σώκρατες,
- c. ἔφη, οὐ καταγνώσομαι γέ σου ὅπερ ἄλλων καταγινώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον, ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἐγνώκα ἐν τούτῳ χρόνῳ γενναίῳ-

Crito autem secutus est. Nos vero exspectare iussit. Exspectabamus ergo, de his, quae dicta erant, inter nos colloquentes, rursusque considerantes. Praeterea commemorabamus, quanta nobis calamitas accidisset: qui tanquam parente orbatī reliquum vitae tempus orphanī futuri effemus. Cum Socrates lotus esset, delati sunt ad eum pueri: duos enim filios habebat parvulos, unum vero iam grandem. venerunt & mulieres domesticae. Ad eas Socrates cum praesente Critone verba fecisset, & quae volebat mandavisset; mulieres quidem & pueros abire iussit, ipse vero ad nos rediit, iam circiter solis occasum: permultum enim tempus intus fuerat commoratus. Cum vero ad nos venisset lotus, confedit. Nec multa post haec locutus erat, cum venit Undecimvirorum lictor. qui illi adstans, O Socrates, inquit, non animadverto in te, quod in ceteris, illi enim indignantur mihi atque execrantur, quando illis denuntio, venenum esse bibendum, ita magistratibus compellentibus, te vero cognovi praesertim in hoc tempore ge-

τατον και πραότατον και ἄριστον ἄνδρα ὄντα τῶν πώποτε
 δεῦρο ἀφικομένων και δὴ και νῦν εὖ οἶδ' ὅτι οὐκ ἔμοι χαλε-
 παίνεις (γινώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους) ἀλλὰ ἐκείνοις. νῦν οὖν,
 (οἶσθα γὰρ ἃ ἤλθον ἀγγελῶν) χαίρῃ τε και πειρῶ ὡς ῥᾶτα
 φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. και ἅμα δακρύσας, μετασφροδόμενος d.
 ἀπῆει. Και ὁ Σωκράτης, ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, Και σὺ,
 ἔφη, χαίρει. και ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Και ἅμα πρὸς
 ἡμᾶς, Ὡς ἀσεῖος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος και παρὰ πάντα μοι
 τὸν χρόνον προσῆει, και διελέγετο ἐνίοτε, και ἦν ἀνδρῶν λῶ-
 ζος και νῦν ὡς γενναίως με ἀποδακρῦει. ἀλλὰ γε δὴ, ὦ
 Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ, και ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον,
 εἰ τέτριπται εἰ δὲ μὴ, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος. Και ὁ Κρί-
 των, Ἄλλ' οἴμαι, ἔφη, ἐγωγε, ὦ Σώκρατες, ἐτι ἥλιον εἶναι e.
 ἐν τοῖς ὄρεσι, και οὐπω δευκέναι. και ἅμα ἐγὼ οἶδα και ἄλ-
 λους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὴν παραγγεληῖ αὐτοῖς, δειπνή-
 σαντάς τε και πίνοντας εὖ μάλα, και συγγενομένους γ' ἐνίοις

nerosissimum, mansuetissimumque, & optimum virum om-
 nium, qui unquam hunc in locum devenerunt: & nunc equi-
 dem certo scio, te mihi haud infestum esse, sed illis, penes
 quos rei huius causam esse cognoscis. Nunc ergo scis, quem
 tibi nuntium afferam. Vale, atque annitere, quae necessaria
 sunt, pro viribus facile ferre, & simul his dictis abibat lacry-
 mans. Socrates autem in eum respiciens, Et tu, inquit, vale,
 & nos id faciemus. Simulque ad nos conversus, Quam urba-
 nus est homo hic? inquit. neque solum in hoc, sed in supe-
 riori etiam tempore me salutabat, colloquebaturque nonnun-
 quam, fuitque semper virorum optimus. Et nunc quam inge-
 nue me deplorat? Sed age, o Crito, illi pareamus, ac si iam
 tritum est venenum, aliquis huc afferat. si nondum est tritum,
 conterat ille. At reor equidem, inquit Crito, o Socrates, non-
 dum solem reliquisse montes, nec occidisse. Et novi, alios,
 postquam id sibi nuntiatum est, valde sero bibere illud con-
 suevisse, largiter coenatos atque potos, interdum vero etiam il-
 lorum potitos, quorum amore afficiebantur. Quamobrem ne

ὦν ἂν τύχασιν ἐπιθυμοῦντες. ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου. ἔτι γὰρ ἐγχαυρεῖ. Καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιῶσιν ἃ σὺ λέγεις (οἶονται γὰρ κερδανεῖν ταῦτα ποιήσαντες) καὶ ἐγώ γε εἰκότως ταῦτα οὐ ποιήσω.

- p.** οὐδὲν γὰρ οἶμαι κερδαίνειν, ὀλίγον ὑπερον πίων, ἀλλό γε ἢ
117 a. γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἑμαυτῶ, γλιχόμενος τοῦ ζῆν, καὶ φειδόμενος οὐδενὸς ἔτι ἐνότος. ἀλλ' ἴθι, ἔφη, πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖ. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἐνευσε τῷ παιδί πλησίον ἐσῶτι. καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας, ἦκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δάσειν τὸ Φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον, Εἶεν, ἔφη, ὦ βέλτισε (σὺ γὰρ τούτων ἐπισήμων) τί χρὴ ποιεῖν; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πιῶντα περιίεναι, ἕως ἂν σου
b. βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται ἔπειτα κατακεῖσθαι. καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσεις. καὶ ἅμα ὤρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. καὶ ὃς λαβὼν, καὶ μάλα ἰλεως, ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας, οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προ-

adeo festines; adhuc enim superest tempus. Tunc Socrates, Merito, inquit, o Crito, illi ista faciunt. putant enim haec facientes lucrari. Atque ego merito ista non faciam. nihil enim me lucraturum spero, si paulo posterius venenum bibero, nisi ut mihi ipsi sim ridiculus, tanquam vitae cupidus, atque parvus eius rei fervator, cuius nihil iam amplius mihi adest. Sed age iam mihi obtempera, nec aliter facias. Crito vero his auditis annuit puero, qui longe non aberat. ille vero egressus, & aliquantulum commoratus, rediit, eum, qui venenum daturus erat, secum ducens. attulit autem in calice id attritum. Hunc adspiciens Socrates, Cedo inquit, bone vir, (tu enim harum rerum peritiam habes,) quid me facere oportet? Nihil, inquit, aliud, quam post potionem deambulare, quoad gravari tibi sentias crura; postea vero iacere: atque ita tu facies. Haec dicens porrexit calicem Socrati. Socrates vero hilariter admotum, o Echecrates, accepit, nihil omnino commotus, neque colore, neque vultu mutato: sed quemadmodum consueverat, tauri-

σώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει, ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀν-
 θρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πόματος, πρὸς τὸ
 ἀποσπεῖσάι τι; ἔξεςιν, ἢ οὐ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὡ Σώκρατες,
 τρίβομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν. Μαυθάνω, ἢ δ'
 ὅς' ἀλλ' εὐχεσθαι γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεςί τε καὶ χρῆ, τὴν c.
 μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε εὐτυχῆ γενέσθαι· ἃ δὴ καὶ ἐγὼ
 εὐχομαι τε, καὶ γένοιτο ταύτη. καὶ ἅμα εἰπὼν ταῦτα, ἐπι-
 σχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἐξέπιε. καὶ ἡμῶν
 οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἷοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δα-
 κρύνειν· ὡς δὲ εἶδομεν πινοτά τε καὶ πεπωκότα, οὐκέτι. ἀλλ'
 ἐμοῦ γε βία καὶ αὐτοῦ ἀσικτιῆ ἐχώρει τὰ δάκρυα· ὥςτε ἐγκα-
 λυψόμενος ἀπέκλαιον ἑμαυτόν. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ
 τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, οἷου ἀνδρὸς ἑταίρου ἐσπερημένος εἶην. ὁ δὲ d.
 Κρίτων ἐτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἶός τ' ἦν κατέχειν τὰ
 δάκρυα, ἐξανέστη. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρό-
 νῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύνων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμε-
 νος, κλαίειν καὶ ἀγανακτῶν, οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλαυσε

ne illum adspiciens, Quid ais, inquit? licetne ex hoc poculo non-
 nihil spargendo sacrificare? Tantum, inquit, o Socrates, contri-
 vimus, quantum satis fore putavimus. Intelligo, inquit, sed &
 licet & oportet orare deos, ut felix sit transmigratio nostra.
 quod equidem obsecro, atque utinam ita fiat! Et simul his
 dictis arrepto (poculo) facile admodum alacriterque exhibit.
 Plerique nostrum eousque retinere quodammo lacrymas po-
 tueramus. at postquam & bibentem vidimus & bibisse, ul-
 terius non potuimus; sed me quidem dolor adeo superabat,
 ut lacrymae largiter iam mihi profluerent. Quapropter me
 protegens deplorabam, non illum quidem, sed fortunam
 meam, qui tali amico orbatus essem. Crito autem etiam prior
 me, quum lacrymas nequiret continere, furrexit. Sed Apol-
 lodorus nec in superiori quidem tempore unquam lacrymare
 cessaverat: tunc vero praecipue vociferans, seque ipsum af-
 flictans, neminem reliquit praesentium, cuius vicem non de-
 ploraret, praeter unius Socratis vicem. Ille vero haec animad-

τῶν παρόντων, πλὴν γε αὐτοῦ Σωκράτους. ἐκεῖνος δὲ, Οἴα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι. ἐγὼ μέντοι οὐχ ἤμισα τούτου ἕνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμε-
 e. λοῖεν. καὶ γὰρ ἀκήκοα ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρὴ τελευτᾶν. ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε, καὶ καρτερεῖτε. καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσυχυθιμέν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ δακρῦειν. ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτίος. οὕτω γὰρ ἐκέλευσεν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὐ-
 p. τοσ ὁ δούς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον, ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη κᾶπειτα σφόδρα πύσας αὐτοῦ τὸν πόδα, 118
 a. ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο. ὁ δ' οὐκ ἔφη. καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις τὰς κνήμας. καὶ ἐπανιῶν οὕτως ἡμῖν ἐπεδείκνυτο ὅτι ψυχοῖτό τε καὶ πήγνυτο. καὶ αὐτὸς ἤπτετο, καὶ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχθήσεται. ἤδη οὖν σχεδὸν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχόμενα καὶ ἐκκαλυφάμενος (ἕνεκεκάλυπτο γὰρ) εἶπεν, ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγγετο. Ὡς Κρι-
 των, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφειλομεν ἀλεκτρυόνα. ἀλλὰ ἀπό-
 δοτε, καὶ μὴ ἀμελήσητε. Ἄλλὰ ταῦτα εἶσαι, ἔφη ὁ Κριτων.

vertens, Quidnam, inquit, o viri mirabiles, agitis? atqui ego maxime hanc ob causam mulieres abegeram, ne talia facerent. audiveram enim, cum gratulatione & applausu esse ex hac vita migrandum. Quiescite igitur atque tolerate. Nos vero haec audientes erubuimus, destitimusque a lacrymis. Sed ipse, quum inter deambulandum crura iam gravari sentiret, iacuit resupinus: sic enim, qui venenum praebuit, iusserat. qui paulo post eum tangens, pedes & crura consideravit; deinde gravius comprimens pedem eius, quaesivit an sentiret. negavit Socrates. Ille rursus pressit tibias, paulatimque (manu) ascendens, ostendit nobis frigere eas atque rigere. & ipsa attigit rursus, aitque, quum ad cor pervenerit, tunc esse decessurum. Iam igitur friguerat ei ventriculus, cum detegens (erat enim coopertus) dixit, quae vox illi extrema fuit: O Crito, Aesculapio gallum debemus: quem reddite; neque negligatis. Fiet, inquit Crito, quod iubes. sed vide, num

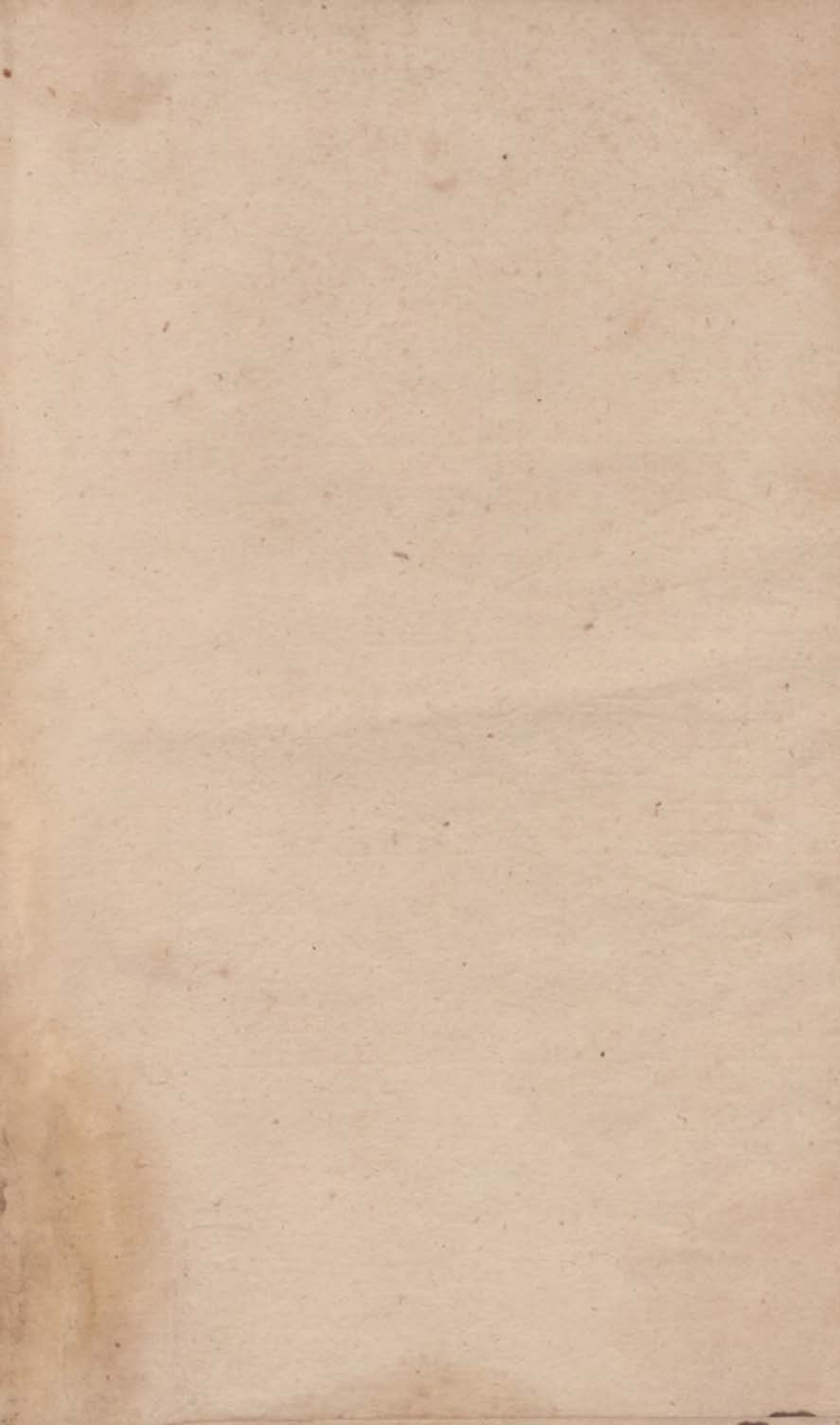
ἀλλ' ὄρα εἴτι ἄλλο λέγεις. Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ, οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν, ἐκινήθη τε, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. καὶ ὅς τὰ ὄμματα ἔσησεν. ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων συνέλαβε τὸ σῆμα τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἦδε ἡ τελευτή, ᾧ Ἐχέκρατες, τοῦ ἐταίρου ἡμῶν ἐγένετο, ἄνδρὸς, ὡς ἡμεῖς Φαῖμεν ἂν, τῶν τότε ὧν ἐπειράθημεν ἀρίστου, καὶ ἄλλως Φρονημωτάτου καὶ Δικαιοτάτου.

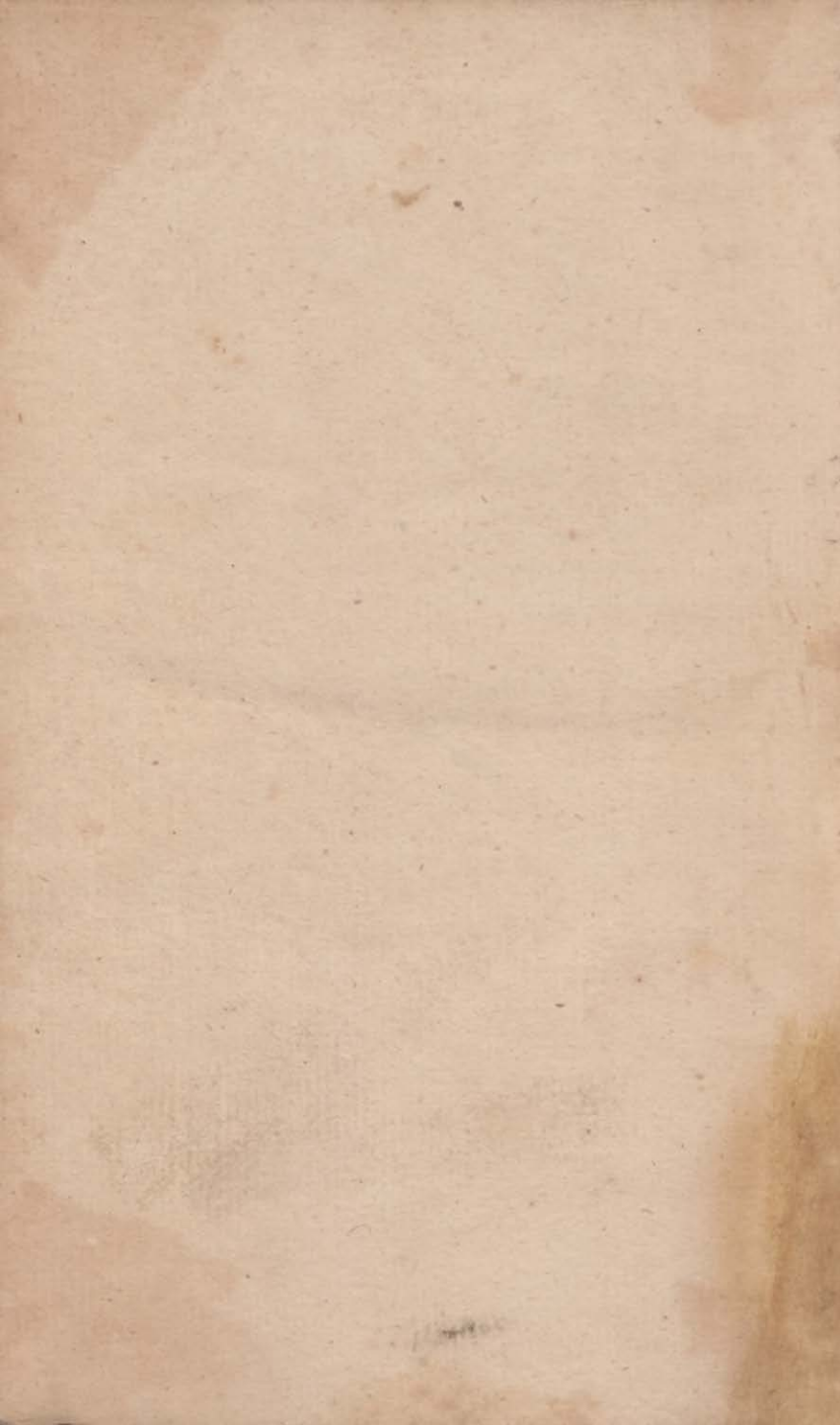
ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΦΑΙΔΩΝΟΣ.

quid aliud velis. Haec interroganti nihil ultra respondit, sed cum parvo tempore interquievisset, commotus est. Et minister detexit eum: atque ipse lumina fixit. Quod quum Crito cerneret, ora oculosque composuit. Hic finis fuit amici nostri, o Echecrates, viri, nostro quidem iudicio, omnium, quos experti sumus, optimi, & apprime sapientissimi atque iustissimi.

FINIS PHAEDONIS.

ROTANOX

2014

Doorschree

